

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Александръ Ристенко

1895 г. 8 июля

Александръ Васильевичъ

Ристенко

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

410

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

1
2
~~ΔΙΔΩΜΕΝΗ~~
THE
2ης
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΑΠΑΝΤΑ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΠΑΝΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣ
ΤΙΩΝ/ΓΡΑΦΩΝ ΕΝ ΤΕ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ
ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΞΕΝΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ.
ΕΤΕΙ 1893.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

”	”	”	ΜΑΡΚΟΝ.
”	”	”	ΛΟΥΚΑΝ.
”	”	”	ΙΩΑΝΝΗΝ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

”	”	”	”	ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α.
”	”	”	”	” Β.
”	”	”	”	ΓΑΛΑΤΑΣ.
”	”	”	”	ΕΦΕΣΙΟΥΣ.
”	”	”	”	ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.
”	”	”	”	ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ.
”	”	”	”	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α.
”	”	”	”	” Β.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΡΟΣ

ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α.

”	”	”	”	” Β.
”	”	”	”	ΤΙΤΟΝ.
”	”	”	”	ΦΙΛΗΜΟΝΑ.
”	”	”	”	ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΔΙΚΗ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ.

”	”	”	”	ΠΕΤΡΟΥ Α.
”	”	”	”	” Β.
”	”	”	”	ΙΩΑΝΝΟΥ Α.
”	”	”	”	” Β.
”	”	”	”	” Γ.
”	”	”	”	ΙΟΥΔΑ.

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

MONITUM.

QUAE in Novi Testamenti editione nostrâ re-
posuimus haec sunt :

I. Textus qui dicitur Receptus, ex primâ
editione Elzevirianâ (Lugduni Batavorum anno 1624
impressâ) depromptus ;

II. Pericoparum distributio, a Joanne
Alberto Bengelio excogitata, et Tübingae (anno 1734)
publici iuris facta atque, servatis quidem capitum
versuumque divisionibus, litteris tamen uncialibus in
primo quoque singularum verbo adhibitis significata ;

III. Loca parallela Stephani Curcellaei, ad
ipsius editionem primariam (Amstelodami, 1675,)
recognita.

Si quae verba ex Veteri Testamento ubivis
allata sunt, omnia notulis usitatis in hunc modum
'——' designavimus.

Haec omnia, iuxta exemplar editionum curâ
Josephi Jowett et Thomae Gul. Meller confectarum,
paucis tantum maculis emendatis, denuo typis
excudenda quam diligentissime curavimus.

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως ἸΗΣΟΥ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θαμάρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρῶμ· Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών· Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὺζ ἐκ τῆς Ραχάβ· Βοὺζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβηδ ἐκ τῆς Ρούθ· Ὠβηδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου· Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ· Ροβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά· Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά· Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν· Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑζεκίαν· Ἑζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ· Μανασσῆ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών· Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν· Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε

1) Λουκ. γ'. 23, κ. τ. λ.

2) Γεν. κα'. 2. κε'. 26. κθ'. 35.

3) Γεν. λη'. 27, κ. τ. λ. Χρον. Α'. β'. 5, 9.

4) Ἀριθ. ζ'. 12. Χρον. Α'. β'. 10.

5) Ρούθ δ'. 17. Χρον. Α'. β'. 10. 11, 12.

6) Σαμ. Α'. ις'. 1. ιζ'. 12. Σαμ. Β'. β'. 24.

7) Βασ. Α'. ια'. 43. ιδ'. 31. ιε'. 8. Χρον. Α'. γ'. 10. Χρον. Β'. ιδ'. 1.

8) Βασ. Α'. ιε'. 24. Βασ. Β'. η'. 16, 24. Χρον. Β'. ις'. 1. κα'. 1.

9) Βασ. Β'. ιε'. 7. 38. ις'. 20. Χρον. Β'. κς'. 23. κς'. 9. κη'. 27.

10) Βασ. Β'. κ'. 21. κα'. 18, 24. Χρον. Α'. γ'. 13, 14. Χρον. Β. λβ'. 33. λγ'. 20, 25.

11) Βασ. Β'. κγ'. 30, 34. κδ'. 6. Χρον. Α'. γ'. 15, 16. Χρον. Β'. λς'. 1, 4, 8.

τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς
 12 μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βα-
 βυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιήλ
 13 δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ· Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Ἀβιουδ· Ἀβιουδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ·
 14 Ἐλιακείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ· Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· Ἀχείμ
 15 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ· Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν
 Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν· Ματθάν
 16 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν
 Ἰωσήφ τὸν ἀνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἸΗΣΟΥΣ
 ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβίδ, γε-
 νεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβίδ ἕως τῆς μετοικεσίας
 Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικε-
 σίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.
 18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. μνη-
 στευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ,
 πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα
 19 ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δικαίως
 ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη
 20 λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέν-
 τος, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ,
 λέγων, Ἰωσήφ, υἱὸς Δαβίδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν
 Μαρίαν τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν
 21 ἐκ Πνεύματος ἑστὶν Ἁγίου. τέξεται δὲ υἱόν, καὶ κα-
 λέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν
 22 λαόν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον
 γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ
 23 τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ
 ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ
 24 Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν

12) Χρον. Α'. γ'. 17, 19. Ἑσδ. γ'.

2. ε'. 2. Ἀγγ. α'. 1.

18) Λουκ. α'. 27, 34, 35.

19) Δευτ. κδ'. 1.

21) Λουκ. α'. 31. β'. 21. Πράξ.

δ'. 12. ε'. 43. ιγ'. 38, 39.

23) Ἡσα. ζ'. 14.

ὥς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ 25 ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἑκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥΝ.

ΤΟΥ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου- **Β**
δαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι
ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες, 2
Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἶδομεν
γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν
προσκυνῆσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς 3
ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ· καὶ συν- 4
αγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ
λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεν-
νᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. 5
οὕτω γὰρ γεγραπται διὰ τοῦ προφήτου, Ἐν Βηθλεὲμ, 6
γη Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἰ ἐν τοῖς ἡγε-
μοσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις
ποιμανεῖ τὸν λαὸν μου τὸν Ἰσραὴλ. Τότε Ἡρώδης, 7
λάβρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκριβώσε παρ' αὐτῶν
τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος· καὶ πεμψας αὐ- 8
τοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετά-
σατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὶ δὲ εὗρητε, ἀπαγγεῖλατε
μοι, ὅπως καγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. Οἱ δὲ 9
ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ
ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως
ἐλθὼν ἑστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν 10
ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. καὶ ἐλθόν- 11
τες εἰς τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας
τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ,
καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν
αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. καὶ 12
χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώ-
δην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου 13
φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παρὰ-

1) Λουκ. β'. 1, 4, 6.

6) Μιχ. ε'. 2. Ἰωάν. 3. 42.

11) Ψα. οβ'. 10. Ἡσα. ξ'. 6.

λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς
 Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοι· μελλεῖ γάρ
 14 Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ
 δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
 15 τοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἦν ἐκεῖ
 ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν
 ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, 'Εξ
 16 Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν
 ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ
 ἀποστείλας ἀνείλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθ-
 λεέμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διηκτοῦ καὶ
 κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν
 17 μάγων. Τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ
 18 προφήτου, λέγοντος, 'Φωνὴ ἐν Ῥαμα ἠκούσθη, θρή-
 νος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολλὸς, Ῥαχὴλ κλαίουσα
 τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι
 19 οὐκ εἰσί.' Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἀγ-
 γελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰ-
 20 γύπτῳ, λέγων, Ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
 μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνή-
 21 κασι γάρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Ὁ
 δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
 22 τοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρ-
 χέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς
 δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας,
 23 καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ·
 ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, Ὅτι
 Ναζωραῖος κληθήσεται.

Γ' ἘΝ δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης
 ὁ βαπτιστῆς, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρημῷ τῆς Ἰουδαίας,
 2 καὶ λέγων, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν
 3 οὐρανῶν. Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ρηθεὶς ὑπὸ Ἠσαίου τοῦ
 προφήτου, λέγοντος, 'Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ

15) Ὡση. ια'. 1.

18) Ἱερ. λα', 15.

23) Κριτ. ιγ'. 5.

Γ'. 1) Μάρκ. α'. 4. Λουκ. γ'. 3.

3) Ἠσα. μ'. 3. Μάρκ. α'. 3, 6.

Λουκ. γ'. 4. Ἰωάν. α'. 23.

Ἔτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Ἀὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα 4 αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμηλοῦ, καὶ ζῶνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἀγρίου.

Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα 5 ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περὶχωρος τοῦ Ἰορδάνου· καὶ 6 ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων 7 καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννηματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπεδεῖξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρ- 8 πους ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ δύξητε λεγεῖν ἐν 9 ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λεγὼ γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγείρει τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν 10 δένδρων κείται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ μὲν 11 βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ. οὗ το πτυον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, 12 καὶ διακαθαριεῖ τὴν αἰῶνα αὐτοῦ, καὶ συναξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἀχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβεστώ.

ΤΟΤΕ παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ 13 τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυνεν αὐτὸν, λέγων, Ἐγὼ 14 χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἐρχῃ πρὸς μέ; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄφες 15 ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπειν ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν. Καὶ βαπτισθεὶς ὁ 16

5) Μαρκ. α'. 5. Λουκ. γ'. 7.

7) ιβ'. 34. κγ'. 33. Λουκ. γ'. 7.
Ῥωμ. ε'. 9. Θεσσ. Α'. α'. 10.

8) Λουκ. γ'. 8.

9) Ἰωάν. η'. 39. Πράξ. ιγ'. 26.

10) ζ'. 19. Ἰωάν. ιε'. 6.

11) Μαρκ. α'. 8. Λουκ. γ'. 16.

Ἰωάν. α'. 26. Πράξ. α'. 5. β'. 4.
ια'. 16. ιθ'. 4.

12) ιγ'. 30. Λουκ. γ'. 17.

13) Μάρκ. α'. 9. Λουκ. γ'. 21.

16) Ἰωάν. α'. 33.

Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἀνε-
ψέχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ
Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ'
17 αὐτόν. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὐ-
4 Δ, τὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἀνῆχθη εἰς τὴν ἐρημον ὑπὸ τοῦ
2 Πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβολοῦ. καὶ νη-
στεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα,
3 ὕστερον ἐπείνασε. καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειραζὼν
εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι
4 ἄρτοι γένωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Γέγραπται, 'Οὐκ
ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥη-
5 ματι ἐκπορευομένῳ δια στόματος Θεοῦ.' Τότε παρα-
λαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ
6 ἵστησιν αὐτόν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει
αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγρα-
πται γάρ, "Οτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου,
καὶ ἐπὶ χειρῶν αὐροῦσί σε, μήποτε προσκώψῃς πρὸς
7 λίθον τὸν πόδα σου." Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέ-
8 γραπται, 'Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.' Πά-
λιν παραλαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλόν
λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κό-
9 σμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ταῦτα
10 πάντα σοι δώσω, εἰάν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. Τότε
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ,
'Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ
11 λατρεύσεις.' Τότε ἀφίησιν αὐτόν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ,
ἄγγελοι προσήλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

12 ΑΚΟΥΣΑΣ δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνε-
13 χώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ καταλιπὼν τὴν Να-
ζαρέτ, ἐλθὼν κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παρα-
14 θαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ, ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγον-

17) ιβ'. 18. ιζ'. 5. ψα. β'. 7. Ἠσα.

μβ'. 1. Λουκ. θ'. 35. Κολ. α'.

13. Πέτ. β'. α'. 17.

Δ'. 1) Μάρκ. α'. 12. Λουκ. δ'. 1.

4) Δευτ. η'. 3.

6) ψα. α'. 11, 12.

7) Δευτ. ζ'. 16.

10) Δευτ. γ'. 13. ιζ'. 20.

12) Μάρκ. α'. 14. Λουκ. γ'. 21.

δ'. 14, 16, 31. Ἰωάν. δ'. 43.

τος, ἡ Γῆ Ζαβουλῶν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης 15
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ 16
καθημένος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημέ-
νοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν, Με- 17
τανοεῖτε· ἡγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Περιπα- 18
τῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας
εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον
εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. καὶ λέγει αὐτοῖς, 19
Λεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων.
οἱ δὲ, εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. 20
Καὶ προβάς ἐκείθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰα- 21
κωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν,
καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.
οἱ δὲ, εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐ- 22
τῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων 23
ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέ-
λιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ
πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή αὐ- 24
τοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάν-
τας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις
τυνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομέ-
νους, καὶ παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ 25
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ
Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου.

ἸΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθί- Ε' 5
σαντος αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ 2
ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων, Μα- 3
κάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ 4

15) Ἡσα. θ'. 1, 2.

17) γ'. 2. ε'. 7. Μάρκ. α'. 15.

18) Μάρκ. α'. 16. Λουκ. ε'. 2.

Ἰωάν. α'. 41, 42.

23) θ'. 35. Μάρκ. α'. 23. Λουκ.

δ'. 31.

Ε'. 3) Λουκ. ε'. 20.

4) Ἡσα. ξα'. 2. Λουκ. ε'. 21.

- 5 παρακληθήσονται. μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κλη-
 6 ρονομήσουσι τὴν γῆν. μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ δι-
 ψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.
 7,8 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. μακά-
 ριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.
 9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθή-
 10 σονται. μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅτι
 11 αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοι ἐστε,
 ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἰπῶσι πᾶν
 πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ.
 12 χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν
 τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς
 πρὸ ὑμῶν.
 13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωραν-
 θῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ
 βληθῆναι ἐξω, καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
 14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυ-
 15 βῆναι ἐπάνω ὁρους κειμένη· οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ
 τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν,
 16 καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. οὕτω λαμψάτω τὸ
 φῶς ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν
 ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν
 τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς
 18 προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν
 γὰρ λέγω ὑμῖν, Ἔως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ,
 ἰῶτα ἐν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου,
 19 ἕως ἂν πάντα γένηται. ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐν-
 τολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς
 ἀνθρώπους, ἐλαχίστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν

5) Ψα. λζ'. 11.

6) Ψα. νε'. 1. ξε'. 13. Λουκ. ζ'. 21.

7) ζ. 14. Μάρκ. ια'. 25. Ἰακώβ.
β'. 13.

8) Ψα. κδ'. 4. Κορ. Α'. γ'. 12.

9) Έβρ. ιβ'. 14. Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

10) Τιμ. Β'. β'. 12. Πέτ. Α'. γ'. 14.

11) Λουκ. ζ'. 22. Πέτ. Α'. δ'. 14.

12) γγ'. 34, κ. τ. λ. Λουκ. ζ'. 23.

Πράξ. ζ'. 52. Ἰακώβ. α'. 2.

13) Μάρκ. θ'. 50. Λουκ. ιδ'. 34.

14) Φιλ. β'. 15.

15) Μάρκ. δ'. 21. Λουκ. η'. 16. ια
33.

16) Πέτ. Α'. β'. 12.

18) Λουκ. ις'. 17.

19) Ἰακώβ. β'. 10.

οὐρανῶν· ὅς δ' ἂν ποιῇσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. λέγω γάρ 20
ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον
τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς 21
ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις· ὅς δ' ἂν φονεύσῃ, ἐνοχος ἐσται
τῇ κρίσει. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος 22
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκὴ, ἐνοχος ἐσται τῇ κρίσει· ὅς δ'
ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἐνοχος ἐσται τῷ
συνεδρίῳ· ὅς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ, ἐνοχος ἐσται εἰς τὴν
γέενναν τοῦ πυρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου 23
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κακεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός
σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἀφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἐμπρο- 24
σθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλλαγῇ
τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν
σου. ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ 25
ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος
τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς
φυλακὴν βληθῇσῃ. ἀμὴν λέγω σοι, Οὐ μὴ ἐξέλθῃς 26
ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἑσχατὸν κοδράντην. Ἠκού- 27
σατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ μοιχεύσεις. Ἐγὼ 28
δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ
ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδα- 29
λίζει σε, ἐξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ
σοι ἵνα ἀποληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ
σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ 30
σκανδαλίζει σε, ἐκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμ-
φέρει γάρ σοι ἵνα ἀποληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ
ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

Ἐρρέθη δὲ, ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, 31
δότῳ αὐτῇ ἀποστάσιον. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅς ἂν 32

20) κγ'. 25, 26, 27. Λουκ. ια'. 39.

21) Ἐξῆδ. ε'. 13. Δευτ. ε'. 17.

22) Ἰωάν. Α'. γ'. 15.

25) Λουκ. ιθ'. 53.

27) Ἐξῆδ. ε'. 14. Δευτ. ε'. 18.

28) Ἰωβ λα'. 1.

29) ιη'. 8. Μάρκ. θ'. 43, 45, 47.

31) ιθ'. 7. Δευτ. κδ'. 1. Μάρκ.

ε'. 4. Λουκ. ιθ'. 18. Κορ. Α'.

ζ'. 10.

ἀπολύτη τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας,
 ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ ὁς ἐὰν ἀπολελυμένην γα-
 33 μῆσῃ, μοιχᾶται. Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρ-
 χαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς
 34 ὅρκους σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμῶσαι ὅλως·
 35 μῆτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· μῆτε
 ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μῆτε
 εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως·
 36 μῆτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμώσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν
 37 τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. ἔστω δὲ ὁ λόγος
 ὑμῶν, Ναὶ ναὶ, Οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ
 38 πονηροῦ ἐστίν. Ἐκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ
 39 ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω
 ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ραπίσει
 ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἀλ-
 40 λην· καὶ τῷ θελοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου
 41 λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅστις σε ἀγγα-
 42 ρεύσει μίλιον ἐν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. τῷ αἰτοῦντί
 σε δίδου· καὶ τὸν θελοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ
 43 ἀποστραφῆς. Ἐκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν
 44 πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἐγὼ δὲ
 λέγω ὑμῖν, Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε
 τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦν-
 τας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων
 45 ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ
 πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ
 ἀνατελλεῖ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ
 46 δικαίους καὶ ἀδίκους. ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγα-
 πῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι
 47 τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; καὶ ἐὰν ἀσπάσῃσθε τοὺς ἀδελφούς

33) Ἐξόδ. κ'. 7. Δευτ. ιθ'. 12.

Ἀριθ. λ'. 2. Δευτ. ε'. 11. κγ'. 23.

34) Ἰακώβ. ε'. 12.

35) Ψα, μη'. 2.

38) Ἐξόδ. κα'. 24. Δευτ. κδ'. 20.

Δευτ. ιθ'. 21.

39) Παροιμ. κ'. 22. κδ'. 29. Δουκ.

ς'. 29. Ῥωμ. ιβ'. 17, 19. Κορ.

Α. ς'. 7. Θεσσ. Α'. ε'. 15.

Πέτ. Α'. γ'. 9.

42) Δευτ. ιε'. 8, 10. Δουκ. ς'. 35.

43) Δευτ. ιθ'. 18.

44) Δουκ. ς'. 27. κγ'. 34. Πράξ.

60. Ῥωμ. ιβ'. 14, 20. Κνθ. Α'.

δ'. 13. Πέτ. Α'. γ'. 9.

46) Δουκ. ς'. 32.

ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν; ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τελεῖοι, ὥσπερ ὁ 48
πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι.

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν **Σ'** 1
ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θαυτῆσαι αὐτοῖς·
εἰ δὲ μὴγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν
τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, 2
μὴ σαλπίσσης ἐμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ
ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως
δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
Ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. σου δὲ ποιουντος ἐλεη- 3
μοσύνην, μὴ γινώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ
σου, ὅπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ 4
πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτὸς ἀποδώσει
σοι ἐν τῷ φανερῷ. Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥσπερ 5
οἱ ὑποκριταὶ, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν
ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι,
ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ, ὅταν προσ- 6
εύχῃ, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ, κλείσας τὴν
θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει
σοι ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογί- 7
σητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυ-
λογία αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐ- 8
τοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὃν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ τοῦ
ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· 9
Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά
σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, 10
ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν 11
ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφει- 12
λήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις
ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ 13
οὔσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασι-

48) Λευιτ. ια'. 44. ιθ'. 2. κ'. 7, 26.

Πέτ. Α'. α'. 15, 16.

Σ'. 2) Ρωμ. ιβ'. 8.

4) Λουκ. ιδ'. 14.

9) Λουκ. ια'. 2.

13) ιγ'. 19.

- λεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.
- 14 Ἐὰν γὰρ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐ-
 15 τῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος. ἔὰν
 δὲ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν,
 οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
- 16 Ὅταν δὲ ἡστυεῖτε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ
 σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως
 φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις ἡστυεῖντες· ἀμήν λέγω ὑμῖν,
 17 ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ ἡστυεῶν
 αἰψαὶ σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι·
 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις ἡστυεῶν, ἀλλὰ τῷ
 πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλε-
 πῶν ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.
- 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου
 σῆς καὶ βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσ-
 20 σουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς
 ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρώσις ἀφανίζει, καὶ
 21 ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. ὅπου
 γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ἡ καρδιά
 22 ὑμῶν. Ὁ λυχνὸς τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς· ἔὰν
 οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμα σου
 23 φωτεινὸν ἔσται· ἔὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ᾖ,
 ὅλον τὸ σῶμα σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς
 24 τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος πόσον; Οὐδεὶς δύ-
 νηται δυοὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει,
 καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθεξέται, καὶ τοῦ
 ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ
 25 μαμμωνᾷ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Μὴ μεριμνᾶτε τὴν ψυχῇ
 ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίνητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν,
 τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλείον ἐστὶ τῆς τροφῆς,
 26 καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; ἐμβλέψατε εἰς τὰ πε-
 τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζου-

14) Μάρκ. ια'. 25.

15) ιη'. 35.

19) ιθ'. 21. Λουκ. ιβ', 33. Τιμ. Α'.

ς'. 6, 9, 18, 19. Ἑβρ. ιγ'. 5.

22) Λουκ. ια'. 34.

24) Λουκ. ις'. 13.

25) Ψα. νε'. 22. Λουκ. ιβ'. 22. Φιλ.

δ'. 6. Τιμ. Α'. ζ'. 8. Πέτ. Α'. ε'. 7.

26) Ἰωβ λη'. 41. Ψα. ρμζ'. 9.

Λουκ. ιβ'. 24.

σιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε
αὐτῶν; τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι 27
ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; καὶ περὶ ἐνδύμα- 28
τος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ
πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι 29
οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβালেτο
ὡς ἐν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον 30
ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὐ-
τως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ τί πί- 31
ωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; πάντα γὰρ ταῦτα τὰ τοῦ 32
ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρη-
ζετε τούτων ἀπάντων· ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασι- 33
λείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα
πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς 34
τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἐαυτῆς. ἀρκε-
τὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

ΜΗ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρί- **Ζ'**
νετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρη-
θήσεται ὑμῖν. Τί δὲ βλέπεis τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ 3
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλ-
μῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, 4
Ἄφες, ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ
ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ὑποκριτὰ, ἐκβαλε 5
πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε δια-
βλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί· μηδὲ βαλεῖτε 6
τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων, μή-
ποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ
στραφέντες ρήξωσιν ὑμᾶς. Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· 7
ζητεῖτε, καὶ εὕρησете· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.
πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει, καὶ 8

1, 2) Μάρκ. 8'. 24. Λουκ. 8'. 37.

3) Λουκ. 8'. 41.

28. Ῥωμ. 8'. 1. 18'. 3, 4, 10, 13.

7) κα'. 22. Μάρκ. 10'. 24. Λουκ. 10'.

Κορ. Α'. 8'. 3, 4, 5. Ἰακώβ. 8'.

9. Ἰωάν. 18'. 13. 14'. 7, 16. 15'. 23.

11, 12.

Ἰακώβ. α'. 5, 6. Ἰωάν. Α'. γ'. 22.

- 8 τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. ἡ τις ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἀνθρώ-
 10 πος, ὃν εἰς αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον
 11 δώσει αὐτῷ ; εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δό-
 12 ματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον
 13 ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς
 14 αἰτοῦσιν αὐτόν ; Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶ-
 15 σιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς·
 16 οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.
 17 Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης. ὅτι πλατεία ἡ
 18 πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώ-
 19 λειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς· ὅτι
 20 στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς
 21 τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.
 22 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχον-
 23 ται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδυμασίι προβάτων, ἐσῶθεν δὲ εἰσι
 24 λύκοι ἄρπαγες. ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε
 25 αὐτούς· μὴτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν, ἢ
 26 ἀπὸ τριβόλων σῦκα ; οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρ-
 27 πους καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρπούς
 28 πονηροὺς ποιεῖ. οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρπούς
 29 πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρπούς καλοὺς
 30 ποιεῖν. πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτε-
 31 ται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν
 32 αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.
 33 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς
 34 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θελημα
 35 τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. πολλοὶ ἐροῦσί μοι
 36 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι
 37 προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβά-
 38 λομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσα-
 39 μεν ; καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, Ὅτι οὐδέποτε ἐγνων

9) Δουκ. ια'. 11.

12) κβ'. 40. Δουκ. ς'. 31. Ῥωμ.

ιγ'. 8, 10. Γαλ. ε'. 14. Τιμ. Α'.
α'. 5.

13) Δουκ. ιγ'. 24.

15) Μιχ. γ'. 4. Τιμ. Β'. γ'. 5.

17) ιβ'. 33. Δουκ. ς'. 43, 44.

19) γ'. 10. Ἰωάν. ιε', 2, 6.

21) Ὡση, η'. 2. Δουκ. ς'. 46. Ῥωμ.

β'. 13. Ἰακώβ. α'. 22.

23) κε', 12, 41. Δουκ. ιγ'. 26, 27.

Κορ. Α'. ιγ'. 2.

ὕμᾱς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνο-
μίαν. Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους, 24
καὶ ποιεῖ αὐτοὺς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις
ὠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέ- 25
βη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ
ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε·
τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. καὶ πᾶς ὁ ἀκούων 26
μου τοὺς λόγους τούτους, καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς, ὁμοι-
ωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον 27
οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετελεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους 28
τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·
ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ 29
ὡς οἱ γραμματεῖς.

ΚΑΤΑΒΑΝΤΙ δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθη- **Η'** 8
σαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ἰδοὺ, λεπτρὸς ἐλθὼν προσ- 2
εκύνει αὐτῷ, λέγων, Κύριε, εἰὰν θέλῃς, δύνασαί με
καθαρίσαι. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἤψατο αὐτοῦ ὁ 3
Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἐκαθα-
ρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅρα 4
μηδενὶ εἶπης· ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ,
καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς
μαρτυρίον αὐτοῖς.

Εἰσελθόντι δὲ τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλ- 5
θεν αὐτῷ ἐκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, 6
Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς,
δεινῶς βασανιζόμενος. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ 7
ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόν- 8
ταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν
στέγην εἰσελθῇς· ἀλλὰ μόνον εἰπέ λόγον, καὶ ἰαθήσεται 9
ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξου-
σίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ,

24) Δουκ. ζ'. 47, κ. τ. λ.

28) Μάρκ. α'. 22. Δουκ. δ'. 32.

Η' 2) Μάρκ. α'. 40. Δουκ. ε'. 12.

4) Δευτ. ιδ'. 3, 4, 10.

5) Δουκ. ζ'. 1.

- Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλω, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
- 10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθούσιν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην
- 11 πίστιν εὗρον. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἤξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ
- 12 καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος· τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ, Ὑπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. Καὶ ἰαθὴ ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ᾠρᾳ ἐκείνῃ.
- 14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε
- 15 τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν· καὶ ἤψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὁψίας δὲ γενομένης, προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς
- 17 ἔχοντας ἐθεράπευσεν· ὥπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἀὐτὸς τὰς ὑσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.
- 18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτόν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. καὶ προσελθὼν εἰς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι, ὅπου
- 20 εἶαν ἀπέρχῃ. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν
- 21 κεφαλὴν κλίνει. Ἄλλος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
- 23 νεκρούς. Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας

11) Ματθ. α'. 11. Δουκ. ιγ'. 28, 29.

12) ιγ'. 42, 50. κα'. 43. κβ'. 13.

κδ'. 51. κε'. 30. Δουκ. ιγ'. 28.

14) Μάρκ. α'. 29, 30. Δουκ. δ'. 38.

16) Μάρκ. α'. 32. Δουκ. δ'. 40.

17) Ἡσα. νγ'. 4. Πέτ. Α'. β'. 24.

19) Δουκ. θ'. 57.

23) Μάρκ. δ'. 35. Δουκ. η'. 22.

ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι
ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε. καὶ προσελ- 26
θόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν αὐτὸν, λέγοντες,
Κύριε, σῶσον ἡμᾶς· ἀπολλύμεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί 26
δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.
οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ποταπὸς ἐστὶν 27
οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἀνεμοὶ καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν
αὐτῷ;

Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν 28
Γεργεσηνῶν, ὑπῆντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ
τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ
ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης· καὶ ἰδοῦ, 29
ἐκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ
Θεοῦ; ἤλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ 30
μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.
οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἐκβαλ- 31
λεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην
τῶν χοίρων. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελ- 32
θόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοῦ,
ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. οἱ δὲ 33
βόσκοντες ἐφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπηγ-
γελαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. καὶ ἰδοῦ, 34
πᾶσα ἡ πόλις ἐξηλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ
ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν
ὁρίων αὐτῶν.

ΚΑΙ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς ㊦
τὴν ἰδίαν πόλιν. καὶ ἰδοῦ, προσέφερον αὐτῷ παρα- 2
λυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν
πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον·
ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδοῦ, τινὲς τῶν 3
γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτος βλασφημεῖ. καὶ 4
ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν, Ἵνα τί
ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί 5

γάρ ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφένονταί σοι αἱ ἁμαρ-
 6 τῖαι· ἢ εἰπεῖν, Ἐγείραι καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε,
 ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς
 ἀφιέναι ἁμαρτίας, (τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ,) Ἐγερ-
 7,8 θεῖς ἄρον σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν
 σου. καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἰδόν-
 τες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν,
 τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

9 Καὶ παραγὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἀνθρώπον
 καθημένον ἐπὶ τῷ τελωνίῳ, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ
 λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
 10 αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ
 ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέ-
 11 κειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες
 οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Διατί μετὰ
 τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος
 12 ὑμῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκουσας εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν
 ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.
 13 πορευθέντες δὲ μαθετε τί ἐστίν, Ἐλεον θελω, καὶ οὐ
 θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρ-
 τωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέ-
 γοντες, Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολ-
 15 λα, οἱ δὲ μαθηταὶ σου οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
 ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν,
 ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ
 16 ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε
 νηστεύσουσιν. οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους
 ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα
 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
 17 οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ
 μῆγε, ρῆγγυνται οἱ ἀσκοὶ, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέται, καὶ οἱ
 ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς
 ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ ἀμφότερα συντηροῦνται.

18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ, ἄρχων ἐλθὼν

9) Μάρκ. β'. 14. Λουκ. ε'. 27.

14) Μάρκ. β'. 18. Λουκ. ε'. 33.

13) ἱβ'. 7. Πιστ. ε'. 6. Τιμ. Α'. α'. 15.

18) Μάρκ. ε' - 22. Λουκ. γ'. 41.

προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτε-
λευτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐ-
τήν, καὶ ζήσεται. καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν 19
αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Καὶ ἰδὼν, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελ- 20
θοῦσα ὀπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐάν μόνον ἄψωμαι τοῦ 21
ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς 22
καὶ ἰδὼν αὐτήν εἶπε, Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου
σέσωκέ σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ 23
ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει 24
αὐτοῖς, Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ
καθεύδει. καὶ κατεγελων αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ 25
ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη
τὸ κοράσιον. καὶ ἐξηλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν 26
γῆν ἐκείνην.

Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐ- 27
τῷ δύο τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς,
νιὲ Δαβὶδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον 28
αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε
ὅτι οὐναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, κύριε.
τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν 29
πίστιν ὑμῶν γεννηθῆτω ὑμῖν. Καὶ ἀνεψύχθησαν αὐτῶν 30
οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων,
Ὅρατε μηδεὶς γινωσκέτω. οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμι- 31
σαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδὼν, προσήνεγκαν αὐτῷ 32
ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. καὶ ἐκβληθέντος τοῦ 33
δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι,
λέγοντες, Ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ.
Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμο- 34
νίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

ΚΑΙ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς 35

22) Λουκ. ια', 14.

24) ιβ', 24. Μάρκ. γ', 23. Λουκ. ια', 15.

35) δ', 23.

γ', 22.

Μάρκ. γ', 6. Λουκ.

κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κη-
 ρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
 36 πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. ἰδὼν δὲ
 τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλε-
 λυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὥσπερ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποι-
 37 μενα. τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς
 38 πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου
 τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐ-
 10 **Ι'** τοῦ. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ,
 ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε
 ἐκβάλλειν αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶ-
 2 σαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα
 ἐστὶ ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ
 Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου,
 3 καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Φίλιππος, καὶ Βαρθο-
 λομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελῶνης· Ἰάκωβος ὁ
 τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος·
 4 Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ
 παραδὸνς αὐτόν.
 5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγ-
 γείλας αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπελθῆτε,
 6 καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσελθῆτε· πορεύεσθε δὲ
 μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ.
 7 πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες, Ὅτι ἤγγικεν ἡ βα-
 8 σιλεία τῶν οὐρανῶν. ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς
 καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε. δω-
 9 ρεᾶν ἐλάβετε, δωρεᾶν δότε. Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ
 10 ἀργυρὸν, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζῶνας ὑμῶν, μὴ πήραν
 εἰς ὁδόν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ
 ράβδον· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστίν.
 11 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσελθῆτε, ἐξετάσατε τίς
 ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κακεῖ μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθῃτε.

36) Ἀριθ. κ'. 17. Ζαχ. ι'. 2.

Μάρκ. ε'. 34.

37) Λουκ. ι'. 2. Ἰωάν. δ'. 35.

1) 1) Μάρκ. γ'. 13. ε'. 7. Λουκ.

θ'. 1.

6) ιε'. 24. Πράξ. ιγ'. 46.

7) γ'. 2. δ'. 17. Λουκ. θ'. 2. ι'. 9.

9) Μάρκ. ε'. 8. Λουκ. θ'. 3. κβ'. 35.

10) Λουκ. ι'. 7, 8. Κορ. Α'. θ'. 7.

Τιμ. Α'. ε'. 18.

εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν. καὶ 12, 13
 εἰ μὲν ἡ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ'
 αὐτήν· εἰ δὲ μὴ ἡ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς
 ἐπιστραφήτω. καὶ ὡς εἰ μὴ δεξῆται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκού- 14
 σῇ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς
 πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν
 ὑμῶν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἐνεκτότερον ἔσται γῇ 20- 15
 δόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει
 ἐκείνῃ.

Ἴδού, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ 16
 λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι
 ὡς αἱ περιστέραί. προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· 17
 παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συν-
 αγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· καὶ ἐπὶ ἡγεμό- 18
 νας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἐνεκὲν ἐμοῦ, εἰς μαρ-
 τυρίον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ὅταν δὲ παραδιδῶσιν 19
 ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται
 γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε· οὐ γὰρ ὑμεῖς 20
 ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν
 τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν 21
 εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται
 τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἐσε- 22
 σθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ
 ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ὅταν δὲ διώ- 23
 κωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην.
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ
 Ἰσραὴλ, ὥς ἀνέλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Οὐκ ἔστι 24
 μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δούλος ὑπὲρ τὸν
 κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ 25
 διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δούλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ.

14) Μάρκ. ζ'. 11. Δουκ. θ'. 5.

ι'. 10, 11. Πράξ. ιγ', 51. ιη'. 6.

15) ια'. 24.

16) Δουκ. ι'. 3. Ῥωμ. ις'. 19.

18) Μάρκ. ιγ'. 11. Δουκ. ιβ'. 11.

12. Πράξ. κς'. 23.

19) Δουκ. κα'. 14, 15. Τιμ. β'. δ'.
16, 17.

21) Μιχ. ζ'. 5, 6. Δουκ. κα'. 16.

22) κδ'. 13. Μάρκ. ιγ'. 13. Δουκ.

κα'. 17.

24) Δουκ. ζ'. 40. Ἰωάν. ιγ'. 16.

ις'. 20.

25) ιβ'. 24. Μάρκ. γ. 22. Δουκ.

ια'. 15.

εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβούλ ἐκάλεσαν, πόσω μάλ-
 26 λον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς·
 οὐδὲν γὰρ ἐστὶ κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσε-
 27 ται· καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. ὁ λέγω ὑμῖν ἐν
 τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὁ εἰς τὸ οὐς ἀκού-
 28 ετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων. καὶ μὴ φοβηθῆτε
 ἀπὸ τῶν ἀποκτείνοντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ
 29 μενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. οὐχὶ
 δύο στρουθία ἀσφαρίου πωλεῖται; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐ
 30 πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν· ὑμῶν δὲ
 καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσὶ.
 31 μὴ οὖν φοβηθῆτε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.
 32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἐμπροσθεν τῶν
 ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καγὼ ἐν αὐτῷ ἐμπροσθεν τοῦ
 33 πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται
 με ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καγὼ
 34 ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Μὴ
 νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ
 35 ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γὰρ
 διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγα-
 τέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς
 36 πενθερᾶς αὐτῆς· καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκια-
 37 κοὶ αὐτοῦ. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ
 ἐστὶ μου ἀξίος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ
 38 ἐμέ, οὐκ ἐστὶ μου ἀξίος· καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυ-
 ρον αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἐστὶ μου
 39 ἀξίος. ὁ εὕρων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν·
 καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ εὕρησει
 40 αὐτήν. Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχό-
 41 μενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ δεχόμενος προ-

26) Μάρκ. 8. 12. Λουκ. 9. 17.
 15. 2.

30) Σαμ. Η'. 15. 11. Λουκ. 22. 18.
 Πρὸς 5. 25. 26.

32) Μάρκ. 7. 38. Λουκ. 8. 26. 18.
 8. Τιμ. Β'. 5. 12. Ἀποκ. 7. 5.

34) Λουκ. 18. 49, 51, κ. τ. λ.

35) Μάρκ. 5. 6.

37) Λουκ. 15. 26.

38) 15. 24. Μάρκ. 7. 24. Λουκ.
 8. 23.

39) 15. 24. Μάρκ. 7. 35. Λουκ.
 8. 24. 15. 33. Ἰωάν. 18. 25.

40) 17. 6. Λουκ. 1. 16. Ἰωάν. 17. 20.

φήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται·
καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δι-
καίου λήψεται· καὶ ὃς ἂν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν 42
τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς 1Α'
δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκείθεν τοῦ διδάσκειν
καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

Ὁ ΔΕ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα 2
τοῦ Χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπεν 3
αὐτῷ, 20 εἰ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; καὶ 4
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγ-
γεῖλατε Ἰωάννη ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ αναβλέ- 5
πουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ καθαρίζονται,
καὶ κωφοὶ ἀκούουσι· νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐ-
αγγελίζονται· καὶ μακάριος ἐστίν, ὃς ἂν μὴ σκανδαλισθῇ 8
ἐν ἐμοί. Τούτων δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς 7
λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν
ἐρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;
ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱμα- 8
τίοις ἡμφιεσμένον; ἰδοὺ, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν
τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσὶν. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; 9
προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφή-
του· οὗτος γὰρ ἐστὶ περὶ οὗ γεγραπται, 'Ἰδοὺ, ἐγὼ 10
ἀποστέλλω τὸν ἀγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κα-
τασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἐμπροσθέν σου.' Ἀμὴν λέγω 11
ὑμῖν, Οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων
Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστίν. ἀπὸ δὲ τῶν 12
ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν.
πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου 13
προεφήτευσαν· καὶ εἰ θέλετε δεξασθαι, αὐτὸς ἐστίν 14

42) Μάρκ. θ'. 41.

1Α'. 2) Λουκ. ζ'. 18.

5) Ἰσα. λε'. 5. ξα'. 1.

7) Λουκ. ζ'. 24.

10) Ματθ. γ'. 1. Μάρκ. α'. 2. Λουκ.
ζ'. 27.

12) Λουκ. ιγ'. 16.

14) Ματθ. δ'. 5. Λουκ. α'. 17.

15 Ἡλίας ὁ μελλων ἔρχεσθαι. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκου-
 16 ἔτω. Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ
 παιδαρίοις ἐν ἀγοραῖς καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσι
 17 τοῖς ἐταίροις αὐτῶν, καὶ λέγουσιν, Ἡὐλῆσαμεν ὑμῖν,
 καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνησαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκό-
 18 ψασθε. ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μῆτε ἐσθίων μῆτε πίνων,
 19 καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει. ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
 που ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, Ἰδοὺ ἄνθρωπος
 φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν.
 20 καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς. Τότε
 ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεί-
 21 σται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. Οὐαὶ σοι,
 Χοραζὶν, οὐαὶ σοι, Βηθσαϊδάν· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σι-
 δῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενομέναι ἐν ὑμῖν, παλαι
 22 ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. πλὴν λέγω ὑμῖν,
 Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἐστὶ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
 23 ἢ ὑμῖν. Καὶ σὺν, Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψω-
 θείσα, ἕως ἁδοῦ καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις
 ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενομέναι ἐν σοὶ, ἔμειναν ἂν
 24 μέχρι τῆς σήμερον. πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῇ Σοδόμων
 25 ἀνεκτότερον ἐστὶ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί. Ἐν ἐκείνῳ
 τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαι
 σοι, πατέρ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυ-
 ψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας
 26 αὐτὰ νηπίοις. ναὶ, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδο-
 27 κία ἐμπροσθέν σου. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ
 πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ
 πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός,
 28 καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρὸς
 με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἄνα-
 29 παύσω ὑμᾶς. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε
 ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραῖός εἰμι καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ· καὶ

15) ιγ'. 9. Ἀποκ. β'. 7.

16) Λουκ. ζ'. 31.

20) Λουκ. ι'. 13.

23) Θρην. δ'. 6.

24) ι'. 15.

25) Λουκ. ι'. 21.

27) κη'. 15. Ἰωάν. α'. 18. γ'. 35.

ε'. 46. ι'. 15. ιγ'. 3. ιζ'. 2.

29) Ἱερ. ε'. 16. Ζαχ. θ'. 9. Φιλ.

β'. 7, 8.

Κεφ. ια'. 30. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. ιβ'. 16.

εὐρήσετε ἀνάπανσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ὁ γὰρ ζυγὸς 30
μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

ἘΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάβ- IB 12
βασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν,
καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχνας καὶ ἐσθίειν. οἱ δὲ Φαρι- 2
σαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ, Ἰδοὺ, οἱ μαθηταὶ σου ποι-
οῦσιν ὃ οὐκ ἐξεστι ποιεῖν ἐν σαββατῷ. Ὁ δὲ εἶπεν 3
αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν
αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον 4
τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς
οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ
τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι 5
τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σαββατον βε-
βηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι; λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοῦ ἱεροῦ 6
μείζων ἐστὶν ὧδε. εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστίν, Ἐλεον 7
θελω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναί-
τίους. κύριος γάρ ἐστι καὶ τοῦ σαββατοῦ ὁ υἱὸς τοῦ 8
ἀνθρώπου.

ΚΑΙ μεταβάς ἐκείθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐ- 9
τῶν. καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ 10
ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἐξεστι τοῖς σάββασι
θεραπεύειν; ἵνα κατηγορησώσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν 11
αὐτοῖς, Τίς ἐστὶ ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἐξεί προβάτον
ἐν, καὶ εἰς ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον,
οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; πόσῳ οὖν διαφέρει ἄν- 12
θρωπος προβάτου; ὥστε ἐξεστι τοῖς σάββασι καλῶς
ποιεῖν. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἐκτεινον τὴν χεῖρά 13
σου. καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθῃ ὑγίης ὡς ἡ ἄλλη.
Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξελ- 14
θόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολεσώσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς 15
ἀνεχώρησεν ἐκείθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολ-
λοὶ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας· καὶ ἐπετίμησεν 16

30) Ἰωάν. Α'. ε'. 3.

IB'. 1) Δευτ. κγ'. 26. Μάρκ. β'.

23. Λουκ. ε'. 1.

4) Ἐξοδ. κ', 30. κθ'. 32, 33. Δευτ.

η'. 31. κθ'. 6, 9. Σαμ. Α. κα'. 6.

5) Αριθ. κη'. 9.

7) θ'. 12. Ὡση. ε'. 6.

9) Μάρκ. γ'. 1. Λουκ. ε'. 6.

10) Λουκ. ιγ'. 14. ιδ'. 3. Ἰωάν.

θ'. 16.

14) Μάρκ. γ'. 6. Λουκ. ε'. 11.

Ἰωάν. ι'. 39. ια'. 53.

17 αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερόν αὐτὸν ποιήσωσιν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν δια Ἑσαίου τοῦ προφήτου, λέγοντος,
 18 ' Ἴδου ὁ παῖς μου, ὃν ἠρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐ-
 19 τόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ· οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει· οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν
 20 φωνὴν αὐτοῦ. κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει· ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νίκος
 21 τὴν κρίσιν. καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσι.'
 22 ΤΟΤΕ προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ
 23 κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον, Μῆτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαβίδ;
 24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ ἐκβάλ-
 25 λει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ ἀρχοντι τῶν δαιμονίων. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν,
 26 εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ'
 27 ἑαυτῆς οὐ σταθίσει. καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθίσει ἡ
 28 βασιλεία αὐτοῦ; καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο
 29 αὐτοὶ ὑμῶν ἐσονται κριταί. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἐφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ
 30 βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ἢ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, εἰ μὴ
 31 πρῶτον δῆσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐ-
 32 τοῦ διαρπάσει; ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς
 33 ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθή-
 34 σεται τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ὅς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὅς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ

18) γ. 17. ιβ'. 5. Ἑσα. μβ'. 1.

22) Δουκ. ια'. 14.

24) θ'. 34. Μάρκ. γ'. 22. Δουκ.

ια'. 15.

31) Μάρκ. γ'. 28, 29. Δουκ. ιβ'. 10.

Ἑβρ. ε'. 4. ι. 26. Ἰωάν. Α'. ε'. 16.

οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. ἡ ποι- 33
 ῆσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν,
 ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
 σαπρὸν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. Γεν- 34
 νήματα ἐχιδῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ
 ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στό-
 μα λαλεῖ. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ 35
 τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρω-
 πος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. λέγω 36
 δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄν-
 θρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρί-
 σεως. ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν 37
 λόγων σου καταδικασθήσῃ.

Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρι- 38
 σαίων, λέγοντες, Διδάσκαλε, θελομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον
 ἰδεῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ 39
 μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται
 αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωᾶ τοῦ προφήτου. ὥσπερ 40
 γὰρ ἦν Ἰωᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ
 τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν
 τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
 Ἄνδρες Νινευίται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς 41
 γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινούσιν αὐτήν· ὅτι μετενόη-
 σαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωᾶ· καὶ ἰδοὺ πλείον Ἰωᾶ ὧδε.
 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς 42
 γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν
 περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ
 ἰδοὺ πλείον Σολομῶντος ὧδε. Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον 43
 πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύ-
 δρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὐρίσκει. τότε 44
 λέγει, Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ
 ἐλθὼν εὐρίσκει σχολάζοντα, σεσαρωμένον καὶ κεκοσμη-

33) γ'. 17. Δουκ. ε'. 43, 44.

34) γ' 7. κγ'. 33. Δουκ. ε'. 45.

38) ις'. 1. Μαρκ. η'. 11. Δουκ.

ια'. 16, 29. Κορ. Α'. α'. 22.

40) Ἰων. α'. 17.

41) Ἰων. γ'. 5. Δουκ. ια'. 32.

42) Βασ. Α'. ι'. 1. Χραν. Β'. α'.

1. Δουκ. ια'. 31.

43) Δουκ. ια'. 24.

45 μένον. τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων· οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοῦ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. εἶπε δὲ τις αὐτῷ, Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ, Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου; καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν, Ἰδοῦ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. ὅστις γὰρ ἂν ποιῇ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτὸς μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

ἸΓ' ἘΝ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει. καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἰδοῦ, ἐξηλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν· καὶ ἦλθε τὰ πετεινά, καὶ κατέφαγεν αὐτά. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξάνειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκάνθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριακοντα. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ, Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ὑμῖν δεδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασι-

45) Ἐβρ. ε'. 4. ι'. 26. Πέτ. Β'. β'. 20, 21.

η'. 4. κ. τ. λ.

46) Μάρκ. γ'. 31. Λουκ. η'. 19.

9) ια'. 15.

ΙΓ'. 1) Μάρκ. δ'. 1, κ. τ. λ. Λουκ.

11) ις'. 17. Κορ. Α'. β'. 10. Ἰωαν. Α'. β'. 27.

Κεφ. ιγ'. 12. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. ιγ'. 25.

λείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. ὅστις γὰρ 12
 ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ
 οὐκ ἔχει, καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. διὰ τοῦτο 13
 ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι,
 καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιούσι. καὶ ἀνα- 14
 πληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου, ἡ λεγούσα,
 ἰ' Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνήτε· καὶ βλέποντες βλέ-
 ψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ 15
 τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρεῶς ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλ-
 μοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς
 καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνώσι, καὶ ἐπι-
 στρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς· Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ 16
 ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι· καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει.
 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι 17
 ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι
 ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν 18
 παραβολὴν τοῦ σπειροῦτος. Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον 19
 τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιεντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ
 ἀρπάξει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν
 ὁ παρά τὴν ὁδὸν σπαρεῖς. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπα- 20
 ρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ
 χάρας λαμβάνων αὐτόν· οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ, 21
 ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως ἡ διωγμοῦ
 διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάν- 22
 θας σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ
 μέριμνα τοῦ αἵματος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
 συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἀκαρπὸς γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ 23
 τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον
 ἀκούων καὶ συνιών· ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ ὁ μὲν
 ἑκατὸν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

Ἀλλὴν παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοιω- 24
 θη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν
 σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς 25

12) κε'. 29. Μάρκ. δ'. 25. Λουκ.
 η'. 18. ιθ'. 26.

14) Ἡσα. ε'. 9. Μάρκ. δ'. 12.
 Λουκ. η'. 10. Ἰωάν. ιβ'. 40.

Πραξ. κη'. 26. Ῥωμ. ια'. 8.

16) ις'. 17. Λουκ. ι'. 23, 24.

18) Μάρκ. δ'. 14. Λουκ. η'. 11.

20) Ἡσα. νη'. 2. Ἰωάν. ε'. 35.

- ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια
 26 ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν. ὅτε δὲ ἐβλάστησεν
 ὁ χόρτος, καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζα-
 27 νια. προσελθόντες δὲ οἱ δούλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον
 αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ
 28 ἀγρῷ; ποθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς,
 Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δούλοι εἶπον
 29 αὐτῷ, Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλεξώμεν αὐτά; ὁ δὲ
 ἔφη, Οὐ· μήποτε, συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσῃτε
 30 ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ἀφετε συναυξανεσθαι ἀμφοτέρα
 μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἔρω
 τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δη-
 σατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν
 δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.
 31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοία
 ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λα-
 32 βῶν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ὁ μικρότε-
 ρον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν δὲ αὐξηθῇ,
 μείζον τῶν λαχάνων ἐστὶ, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε
 ἐλθεῖν τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν
 τοῖς κλαδοῖς αὐτοῦ.
 33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν ἡ
 βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυ-
 ψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
 34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς
 35 ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· ὥπως
 πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λεγοντος, Ἐνοι-
 ξέν ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρευξομαι κεκρυμ-
 μένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
 36 Τότε ἀφείδους τοὺς ὄχλους, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰη-
 σοῦς. καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες,
 Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ.
 37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν
 38 σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρὸς ἐστὶν ὁ

30) γ'. 12.

31) Μάρκ. δ'. 30. Λουκ. ιγ' 18.

32) Λουκ. ιγ'. 20.

34) Μάρκ. δ'. 33, 34

35) Ψα. σθ'. 2

κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βα-
 σιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ δὲ 39
 ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς
 συντελεία τοῦ αἰῶνος ἐστίν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοι εἰσιν.
 ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται, 40
 οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. ἀπο- 41
 στελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ
 συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα
 καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς 42
 εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
 βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὥς 43
 ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων
 ὅσα ἀκούειν ἀκουέτω.

Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ 44
 κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε·
 καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα ἔχει
 πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ 45
 ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· ὃς εὐρὼν ἕνα 46
 πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα
 εἶχε, καὶ ἡγόρασεν αὐτόν.

Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ 47
 βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συν-
 αραγούσῃ· ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν 48
 αἰγιαλὸν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα,
 τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ 49
 τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς
 πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς 50
 εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
 ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνή- 51
 κατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, κύριε. Ὁ δὲ 52
 εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς
 εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ

88. 39) Γεν. γ'. 15.

Ἰωηλ γ'. 13.

43) Δαν. ιβ'. 3.

Ἰωάν. η'. 44.

Πράξ. ιγ'. 10.

49) κε'. 32.

Ἰωάν. Α'. γ'. 8.

Ἀποκ. ιδ'. 15.

50) 42.

42) η'. 12.

οικοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ
καινὰ καὶ παλαιά.

- 53 ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς
54 ταύτας, μετῆρεν ἐκείθεν· καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα
αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε
ἐκπληττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία
55 αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος
υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;
56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν
57 οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἐστὶ προφήτης ἄτιμος,
58 εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ
οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν
αὐτῶν.

- 14 **ΙΔ'** ἘΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης
2 τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οὗτός
ἐστὶν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἡγέρθη ἀπὸ τῶν
νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ.
3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἐδῆσεν αὐτὸν καὶ
ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίπ-
4 που τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης,
5 Οὐκ ἔξεστὶ σοὶ ἔχειν αὐτήν. Καὶ θέλων αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν
6 εἶχον. γενεσίῳ δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου, ὥρχησατο ἡ
θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρесе τῷ
7 Ἡρώδῃ· ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἂν
8 αἰτήσῃται. Ἡ δὲ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς,
Δός μοι, φησὶν, ὤδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
9 τοῦ βαπτιστοῦ. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, διὰ δὲ τοὺς
10 ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι· καὶ
11 πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. καὶ
ἤνεχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορα-

54) Μάρκ. 5'. 1. Δουκ. 8'. 16.

55) ιβ'. 46. Ἰωάν. 5'. 42.

57) Μάρκ. 5'. 4. Δουκ. 8'. 24.

Ἰωάν. 8'. 44.

58) Μάρκ. 5'. 5.

ΙΔ'. 1) Μάρκ. 5'. 14. Δουκ. θ'. 7.

3) Μάρκ. 5'. 17. Δουκ. γ' 19.

5) κα'. 26. Δουκ. κ'. 6.

σίῳ· καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ προσελθόντες οἱ 12
μαθηταὶ αὐτοῦ ἦσαν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ
ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς 13
ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ'
ἰδίαν. καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ
πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων.

Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγ- 14
χνίσθη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους
αὐτῶν. Ὁψίας δὲ γενομένης, προσήλθον αὐτῷ οἱ μαθη- 15
ταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα
ἤδη παρήλθεν· ἀπολύσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες
εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. ὁ δὲ Ἰη- 16
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δοτε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ λεγόνσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν 17
ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. ὁ δὲ εἶπε, Φέ- 18
ρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλι- 19
θῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐ-
λόγησε· καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους,
οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἔχορ- 20
τάθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων,
δώδεκα κοφίνους πληρεῖς. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες 21
ὥσπερ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ 22
εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆ-
ναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως
οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, 23
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὁψίας δὲ
γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς 24
θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γάρ
ἐναντίος ὁ ἀνεμος. Τετάρτη δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπηλ- 25
θε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.
καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θαλάσσαν περι- 26
πατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγοντες, Ὅτι φάντασμα ἐστι·
καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. εὐθέως δὲ ἐλαλήσεν αὐ- 27

13) Μάρκ. γ'. 32.

Λουκ. θ'. 10.

Ἰωάν. γ'. 5.

Ἰωάν. γ'. 2.

19) ἱε'. 36. κς'. 26.

15) Μάρκ. γ'. 35.

Λουκ. θ'. 12.

23) Μάρκ. γ'. 46. Ἰωάν. γ'. 16.

τοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσείτε· ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.
 28 Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, εἰ σύ εἶ,
 29 κελυσόν με πρὸς σέ· ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ὁ δὲ εἶπεν,
 Ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπα-
 30 τησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. βλέπων
 δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος κατα-
 31 ποντίζεσθαι ἔκραξε, λέγων, Κύριε, σῶσόν με. εὐθέως
 δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελαβετο αὐτοῦ, καὶ
 32 λέγει αὐτῷ, Ὀλιγοπίστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἐμ-
 33 βάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· οἱ
 δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες,
 Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ.

34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.
 35 καὶ ἐπιγινόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου,
 ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσ-
 36 ἤνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας· καὶ παρε-
 καλοῦν αὐτὸν, ἵνα μόνον ἀψῶνται τοῦ κρασπεδοῦ τοῦ
 ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἠψάντο, διεσώθησαν.

ΙΕ' ΤΟΤΕ προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
 2 γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Διατί οἱ μαθηταί
 σου παραβαίνουνσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ
 γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.
 3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Διατί καὶ ὑμεῖς παρα-
 βαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;
 4 ὁ γὰρ Θεὸς ἐνετείλατο, λέγων, Ὑμῶν τὸν πατέρα σου,
 καὶ τὴν μητέρα· καὶ, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα
 5 θανάτῳ τελευτάτω· ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὅς ἂν εἴπῃ τῷ
 πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, Δῶρον, ὃ ἐάν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, καὶ
 οὐ μὴ τιμῇσιν τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ·
 6 καὶ ἡκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδο-
 7 σιν ὑμῶν. ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσεν περὶ ὑμῶν
 8 Ἡσαΐας, λέγων, Ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς αὐτός τῷ στόματι
 αὐτῶν, καὶ τοῖς χεῖλεσὶ με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν
 9 πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκον-

14) Μάρκ. γ'. 53.

ΙΕ'. 1) Μάρκ. ζ'. 1.

4) Ἐξόδ. κ'. 12. κα'. 17. Λευιτ. | 8) Ἡσα. κθ'. 13. Μάρκ. ζ'. 6.

κ'. 9. Δευτ. ε'. 16. Παροιμ.

κ'. 20. Ἐφess. ε'. 2.

Κεφ. ιε'. 10. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. ιε'. 26.

τες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.' Καὶ προσκαλε- 10
σάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, 'Ακούετε καὶ συνίετε·
οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· 11
ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 12
εἶπον αὐτῷ, Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν
λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Πᾶσα 13
φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατὴρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκρι-
ζωθήσεται. ἀφετε αὐτούς· ὁδηγοὶ εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· 14
τυφλὸς δὲ τυφλὸν εἰς ὁδηγῇ, ἀμφοτέροι ἐκ βόθυνον
πεσοῦνται. 'Αποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον 15
ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, 'Ἀκμὴν 16
καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐπω νοεῖτε, ὅτι παντὸς εἰσπο- 17
ρευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς
ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στό- 18
ματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κακεῖνα κοινοῖ τὸν ἄν-
θρωπον. ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ 19
πονηροὶ, φόνοι, μοιχεύει, πορνείαι, κλοπαί, ψευδομαρ-
τυρίαι, βλασφημίαι. ταῦτα ἐστὶ τὰ κοινούντα τὸν ἄν- 20
θρωπον· τὸ δὲ ἀνέπτους χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.

Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη 21
τύρου καὶ σιδωνος. καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν 22
ὀρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα,
'Ἐλέησόν με, κύριε, υἱὲ Δαβὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς
δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσ- 23
ελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες,
'Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. ὁ δὲ ἀπο- 24
κριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεσταλὴν εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα
τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνη 25
αὐτῷ, λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ- 26
πεν, Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ

10) Μάρκ. ζ'. 14.

13) Ἰωάν. ιε'. 2.

14) αγ'. 16. Λουκ. ε'. 30.

15) Μάρκ. ζ'. 17.

16) αγ'. 9. Μάρκ. ζ'. 18.

18) Ἰακώβ. γ'. 6.

19) Γεν. ε'. 5. ε'. 21. Μάρκ. ζ'. 21.

21) Μάρκ. ζ'. 24.

24) ε'. 5, 6. Πράξ. αγ'. 46. Ῥωμ.
ιε'. 8.

27 βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. ἡ δὲ εἶπε, Ναὶ, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ
 28 τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ὁ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γεννηθῆτω σοὶ ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

29 Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ τὴν θαλάσσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀναβάς εἰς τὸ ὄρος, ἐκάθητο ἐκεῖ.

30 καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς, καὶ ἑτέρους πολλοὺς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰη-

31 σοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς· ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι, βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ

32 ἐδοξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἡδὴ ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι. καὶ ἀπολύσαι αὐτοὺς νῆστεις οὐ

33 θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦ-

34 τοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ καὶ

35 ὀλίγα ἰχθύδια. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχ-

36 θύας, εὐχαριστήσας ἐκλάσσε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ

37 ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίουσιν ἦσαν

38 τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

ΚΑΙ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν

2 σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδείξαι αὐτοῖς. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁψίας γενομένης λέγετε, Εὐδία· πυρ-

29) Μάρκ. ζ', 31.

30) Ἡσα. λε', 5.

32) Μάρκ. η' 1.

Ις'. 1) ιβ'. 38. Μάρκ. η' 11.

Λουκ. ιβ'. 54.

ράζει γὰρ ὁ οὐρανός. καὶ πρῶτ', Σήμερον χειμῶν· 3
 πυρράζει γὰρ στρυγνάζων ὁ οὐρανός. ὑποκριταί, τὸ μὲν
 πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ ση-
 μεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; γενεὰ πονηρὰ καὶ μοι- 4
 χαλὴς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ,
 εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωῆ τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν
 αὐτοὺς ἀπῆλθε.

Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελά- 5
 θοντο ἄρτους λαβεῖν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁράτε 6
 καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδ-
 δουκαίων. οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ὅτι 7
 ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. Γινούς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, 8
 Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ
 ἐλάβετε; οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρ- 9
 τους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε;
 οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας 10
 σπυρίδας ἐλάβετε; πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ ἄρτου 11
 εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων
 καὶ Σαδδουκαίων; Τότε συνήκαν, ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν 12
 ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν
 Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φι- 13
 λίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα με λέ-
 γουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; οἱ 14
 δὲ εἶπον, Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ Ἠλί-
 αν· ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν, ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. λέγει αὐ- 15
 τοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ 16
 Σίμων Πέτρος εἶπε, Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ
 τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μα- 17
 κάριος εἶ, Σίμων Βᾶρ Ἰωῆ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ
 ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατὴρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 καγὼ δὲ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ 18

4) ις'. 39. Ἰωῆ. β'. 1.

5) Μάρκ. γ'. 14. Λουκ. ις'. 1.

9) ις'. 17. Ἰωῆ. γ'. 9.

10) ις'. 34.

13) Μάρκ. γ'. 27. Λουκ. θ'. 18.

14) ις'. 2.

16) Ἰωῆ. γ'. 69. ια'. 27. Πράξ. γ'.
 37. θ'. 20. Ἰωῆ. α'. 5. 15. ε'. 5.

17) Κεφ. Α'. β'. 10.

18) Ἰωῆ. α'. 42.

πέτρα οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἁδου
 19 οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. καὶ δώσω σοι τὰς κλείς τῆς
 βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δέῃς ἐπὶ τῆς γῆς
 ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ
 20 τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τότε διεστεί-
 λατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐ-
 τὸς ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

21 ἈΠΟ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς
 αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολ-
 λα παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ
 γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρα
 22 ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο
 ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, λέγων, Ὑπερβολὴ σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται
 23 σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ, Ὑπαγε ὀπίσω
 μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
 24 Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς
 μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρ-
 νησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ
 25 ἀκολουθείτω μοι. ὅς γὰρ ἂν θελῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
 σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν
 26 αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ, εὕρησει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελείται ἄν-
 θρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδῇ, τὴν δὲ ψυχὴν
 αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς
 27 ψυχῆς αὐτοῦ; μελλεῖ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχε-
 σθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων
 αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν
 28 αὐτοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Εἰ ἰ τινες τῶν ὧδε ἐστηκό-
 των, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδω-
 σι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ
 αὐτοῦ.

19) ιη'. 18. Ἰωάν. κ'. 23.

20) ις'. 9. Μάρκ. η'. 30. Λουκ.
θ'. 21.21) κ'. 17. Μάρκ. η'. 31. Λουκ.
θ'. 22.24) ι'. 38. Μάρκ. η'. 34. Λουκ. θ'.
33. ιδ'. 27.

25) ι'. 39. Μάρκ. η'. 35. Λουκ. ις'

33. Ἰωάν. ιβ'. 25.

26) Μάρκ. η'. 36. Λουκ. θ'. 25.

27) κε'. 31. κς'. 64. Ψα. ξβ'. 12.

Ζαχ. ιδ'. 5. Μάρκ. η'. 38. Ῥωμ.
β'. 6. Ἰουδ. 14. Ἀποκ. β'. 23

28) Μάρκ. θ'. 1. Λουκ. θ'. 27.

ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἐξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέ- 12
τρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. καὶ μετε- 2
μορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς
τὸ φῶς. καὶ ἰδοὺ, ὥφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας, 3
μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε 4
τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὥδε εἶναι· εἰ θέλεις,
ποιήσωμεν ὥδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ μίαν,
καὶ μίαν Ἠλίᾳ. ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ, νεφέλη φω- 5
τεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέ-
λης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ
εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ 6
ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.
καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἐγέρ- 7
θητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμούς 8
αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο 9
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα, ἕως
οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ ἐπη- 10
ρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Τί οὖν οἱ
γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; ὁ 11
δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἠλίας μὲν ἐρχεται
πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι 12
Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίη-
σαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου μελλεῖ πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. Τότε συνῆκαν οἱ 13
μαθηταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσήλθεν 14
αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτῷ, καὶ λέγων, Κύριε, 15
ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πά-
σχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς
τὸ ὕδωρ. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ 16

1) Μάρκ. θ'. 2. Λουκ. θ'. 28.

5) γ'. 17. Ἠσα. μβ'. 1. Μάρκ. α'.

11. Ἰωάν. α'. 34. Πέτ. β'. α'. 17.

7) Δαν. η'. 18. θ'. 21. ι'. 10, 18.

9) ις'. 20.

10) ια'. 14. Ματθ. δ'. 5. Μάρκ.

θ'. 11.

14) Μάρκ. θ'. 14. Λουκ. θ'. 38.

- 17 οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως ποῦτε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως ποῦτε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον, Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τὴν ἄπιστίαν ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν. τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστεία.
- 22 ἈΝΑΣΤΡΕΦΟΜΕΝΩΝ δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μελλεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδιδόσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
- 24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πιτρῷ, καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς, πορευθεὶς εἰς τὴν θαλάσσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὐρήσεις στατήρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σου.
- ΙΗ' ἘΝ ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν

21) κα'. 21. Μάρκ. ια'. 23. Λουκ.

Λουκ. θ'. 44. ιη'. 31. κδ'. 26.

ιζ'. 6. Κορ. Α'. ιγ'. 2.

24) Ἐξῆδ. λ'. 13. Μάρκ. θ'. 33.

22) ιζ'. 21 κ'. 18. Μάρκ. θ'. 31.

ΙΗ'. 1) Μάρκ. θ. 33. Λουκ. θ'. 46.

αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἔαν 3
 μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσελθῆ-
 τε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὅστις οὖν ταπεινώσῃ 4
 αὐτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος ἐστὶν ὁ μείζων ἐν
 τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. καὶ ὅς ἔαν δέξηται παιδίον 5
 τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· ὅς δ' ἂν 6
 σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων
 εἰς ἐμέ, συμφέρεи αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνίκος ἐπὶ
 τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει
 τῆς θαλάσσης. Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδαλῶν· 7
 ἀνάγκη γὰρ ἐστὶν ἔλθειν τὰ σκάνδαλα· πλην οὐαὶ τῷ ἀν-
 θρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἐρχεται. Εἰ δὲ ἡ 8
 χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἐκκοψον αὐτὰ καὶ
 βάλε ἀπὸ σοῦ· καλὸν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
 χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα
 βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου 9
 σκανδαλίζει σε, ἐξέλε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλὸν
 σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφ-
 θαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
 Ὅρατε μὴ καταφρονησῆτε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· 10
 λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς δια-
 παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου ἐν οὐ-
 ρανοῖς. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπο- 11
 λωλός. Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἔαν γένηται τι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν 12
 πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἐν ἑξ αὐτῶν· οὐχί, ἀφείς τὰ
 ἐννενηκονταεννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώ-
 μενον; καὶ ἔαν γένηται εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 13
 ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεννέα
 τοῖς μὴ πεπλανημένοις. οὕτως οὐκ ἐστὶ θελημα ἔμπρο- 14
 σθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀποληται
 εἰς τῶν μικρῶν τούτων. Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σε ὁ 15
 ἀδελφός σου, ὑπάγε καὶ ἐλεγξον αὐτὸν μετὰξὺ σοῦ καὶ

3) ιθ'. 14. Κορ. Α'. ιδ'. 20.

5) ι'. 40, 42.

6) Μάρκ. θ'. 42.

7) Δουκ. ιζ'. 1. Κορ. Α'. ια'. 19.

8) ι'. 30. Μάρκ. θ'. 43.

10) Ψα. λδ'. 7.

11) Δουκ. ιθ'. 10.

12) Δουκ. ιε'. 4.

13) Λευιτ. ιθ'. 17. Δουκ. ιζ'. 3.

14) Ἰακωβ. ε'. 19.

αὐτοῦ μόνου. εἰάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν
 16 σου· εἰάν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παραλαβε μετὰ σοῦ ἐτι ἓνα ἢ
 δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ
 17 παν ῥημα. εἰάν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπέ τῇ ἐκκλησίᾳ·
 εἰάν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ
 18 ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελῶνης. Ἄμην λέγω ὑμῖν, Ὅσα εἰάν
 ῥησῇτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ
 ὅσα εἰάν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐ-
 19 ρανῷ. πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰάν δύο ὑμῶν συμφωνή-
 σωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πραγματος οὗ εἰάν
 αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου
 20 τοῦ ἐν οὐρανοῖς. οὐ γὰρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι
 εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.
 21 Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, ποσάκις
 ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσῃ αὐτῷ; ἕως
 22 ἑπτάκις; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ, λέγω σοι, ἕως ἑπτά-
 23 κίς, ἀλλ' ἕως ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη
 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε
 24 συναρᾶν λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ἀρξάμενου δὲ
 αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρί-
 25 ῶν ταλάντων. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευ-
 σεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρᾶθῃναι, καὶ τὴν γυναῖκα
 αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῇ-
 26 ναι. πεσὼν οὖν ὁ δούλος προσεκύνη αὐτῷ, λέγων, Κύ-
 ριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.
 27 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυ-
 28 σεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφήκεν αὐτῷ. Ἐξελθὼν δὲ
 ὁ δούλος ἐκείνος εὗρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς
 ὀφείλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτόν
 29 ἐπνιγε, λέγων, Ἀπόδος μοι ὃ τι ὀφείλεις. πεσὼν οὖν
 ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκαλεῖ αὐ-
 τόν, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώ-
 30 σω σοι. ὁ δὲ οὐκ ἠθέλεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἐβαλεν αὐτόν

16) Δευτ. ιθ'. 15. Ἰωάν. η'. 17.

Κορ. Β'. γ'. 1. Ἑβρ. ι'. 28.

17) Ῥωμ. ιζ'. 17. Κορ. Α'. ε'. 9.

Ψαλμ. Β'. γ'. 14. Ἰωάν. Β'. 10.

18) ιζ'. 19. Ἰωάν. κ'. 23.

19) Ἰωάν. Α'. γ'. 22. ε'. 14.

21) Λουκ. ιζ'. 4.

Κεφ. ιη. 31. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. ιθ. 10.

εἰς φυλακὴν, ἕως οὐ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον. ἰδόντες δὲ 31
οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα·
καὶ ἐλθόντες διεσαφίσαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ
γενόμενα. τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ 32
λέγει αὐτῷ, Δούλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην
ἀφήκα σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσας με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆ- 33
σαι τὸν σύνδουλόν σου, ὥς καὶ ἐγὼ σε ἤλεσα; καὶ 34
ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασι-
νισταῖς, ἕως οὐ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. Οὐ- 35
τῷ καὶ ὁ πατὴρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, εἰ μὴ
ἀφήτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν
ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τού- 10
τους, μετήρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια
τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἠκολούθησαν 2
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ 3
προσηλθόν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειραζόντες αὐτὸν, καὶ
λέγοντες αὐτῷ, Εἰ ἐξεστὶν ἀνθρώπῳ ἀπολύσαι τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; ἡ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 4
αὐτοῖς, Οὐκ ἀνεγνώτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν
καὶ θῆλη ἐποίησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν, "Ἐνεκεν τούτου 5
καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καὶ
προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. καὶ ἔσονται οἱ δύο
εἰς σὰρκα μίαν; ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὺρξ μία· 6
ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωρίζετω. Λέ- 7
γουσιν αὐτῷ, Τί οὖν Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον
ἀποστασίου, καὶ ἀπολύσαι αὐτήν; λέγει αὐτοῖς, "Ὅτι 8
Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν
ἀπολύσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν
οὕτω. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα 9
αὐτοῦ, εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμῆσῃ ἄλλην, μοιχάται·
καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχάται. Λέγουσιν αὐτῷ 10
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώ-

35) ς'. 14. Μαρκ. ια'. 26.

Κορ. Α'. ς'. 16.

10) 1) Μαρκ. ι'. 1.

7) ε'. 31. Δευτ. κδ'. 1.

4) Γεν. α'. 27. ε'. 2. Μαλ. β'. 15.

8) ε'. 32. Μαρκ. ι'. 11. Λουκ. ις'.

5) Γεν. β'. 24. Έφυσ. 31.

18 Κορ. Α' ζ'. 11.

- 11 που μετα τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. ὁ δὲ εἶ-
 πεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ'
 12 οἷς δέδοται. εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μη-
 τρὸς ἐγεννηθήσαν οὕτω· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐ-
 νουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι,
 οἵτινες εὐνουχίσαν ἑαυτοὺς, δια τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
 ρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.
 13 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παῖδιά, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ
 αὐτοῖς, καὶ προσευξῇται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐ-
 14 τοῖς· ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παῖδιά, καὶ μὴ κω-
 λυετε αὐτὰ ελθεῖν πρὸς μέ· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ
 15 βασιλεία τῶν οὐρανῶν. καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας,
 ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.
 16 ΚΑΙ ἰδὼν, εἰς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ἀγα-
 17 θέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; ὁ δὲ εἶ-
 πεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ
 εἰς, ὁ Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρη-
 18 σον τὰς ἐντολάς. λέγει αὐτῷ, Ποίας; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε,
 Τὸ, οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευ-
 19 δομαρτυρήσεις· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα·
 20 καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. λέγει αὐτῷ
 ὁ νεανίσκος, Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητος
 21 μου· τί ἐτι ὑστερῶ; ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ θέλεις
 τέλειος εἶναι, ὑπάγε, πώλησόν σου τα ὑπάρχοντα, καὶ
 δὸς πτωχοῖς· καὶ ἐξέλθῃς θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦ-
 22 ρο, ἀκολουθεῖ μοι. ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον
 ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ἀμὴν λέγω
 ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασι-
 24 λείαν τῶν οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, Ἐυκοπώτερόν
 ἐστὶ κάμηλον διὰ τρυπήματος ραφίδος διελθεῖν, ἢ πλου-
 25 σιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. ἀκούσαντες

11) Κορ. Α'. ζ'. 2, 7, 9, 17.

12) Κορ. Α'. ζ'. 32, 34. θ'. 5.

13) Μάρκ. ι'. 13. Δουκ. ιη'. 15.

14) ιη'. 3.

16) Μάρκ. ι'. 17. Δουκ. ιη'. 18.

18) Ἐξῆδ. κ'. 13, κ. τ. λ. Δευτ.

ε'. 17.

19) ιε'. 4. κβ'. 39. Λευιτ. ιθ'. 18.

Ρωμ. ιγ'. 9. Γαλ. ε'. 14. Ἐφεσ.

ς'. 2. Ἰακώβ. β'. 8.

21) ε'. 19, 20. Δουκ. ιβ'. 33.

23) Μάρκ. ι'. 24. Τιμ. Α'. ε'. 9, 10.

δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήσσαντο σφοδρὰ, λέγοντες,
Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 26
αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ
Θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστί.

Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ, ἡμεῖς 27
ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι· τί ἄρα ἐσται
ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι 23
ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν
καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐ-
τοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρί-
νοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. καὶ πᾶς ὅς 28
ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ
μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἐνεκεν τοῦ
ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσει. πολλοὶ δὲ ἐσονται πρῶτοι ἐσχα- 30
τοι, καὶ ἐσχατοὶ πρῶτοι. Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασι- Κ
λεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλ-
θεν ἅμα πρῶτῳ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα
αὐτοῦ. συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηνά- 2
ριου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπε-
λῶνα αὐτοῦ. καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν 3
ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· κακείοις εἶπεν, 4
Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἕαν ἡ
δίκαιον δώσω ὑμῖν. οἱ δὲ ἀπηλθον. παλιν ἐξελθὼν 5
περὶ ἕκτην καὶ ὣνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. περὶ 6
δὲ τὴν ὠδὲκατὴν ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἐστῶ-
τας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί ὧδε ἐστήκατε ὅλην
τὴν ἡμέραν ἀργοί; λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς 7
ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἕαν ἡ δίκαιον λήψεσθε. Ὁψίας δὲ 8
γενομένης, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ
αὐτοῦ, Καλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν
μισθὸν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρῶτων.

26) Ἰερ. λθ'. 17. Ζαχ. η'. 6. Λουκ.
α'. 37.

27) Μάρκ. ι. 28. Λουκ. ιη'. 28.

28) Λουκ. κβ'. 29, 30. Πράξ. γ'.

21. Πέτ. β'. γ'. 13. Ἀποκ.
κα'. 1.

30) κ'. 16. Μάρκ. κ'. 31. Λουκ.

γ'. 30.

- 9 καὶ ἔλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ
 10 δηνάριον. ἔλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα
 11 λήψονται· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. λαβόντες
 12 δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, λέγοντες, Ὅτι οὐ-
 τοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐ-
 13 τοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ
 14 τὸν καύσωνα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν, Ἐταῖρε,
 15 οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ἄρον
 τὸ σὸν καὶ ὑπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἔσχατῳ δοῦναι ὡς
 16 καὶ σοί· ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς;
 ἢ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἐστίν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι;
 16 Οὕτως ἐπονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχα-
 τοι· πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
 17 ΚΑΙ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρελαβε
 τοὺς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν
 18 αὐτοῖς, Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱ-
 ὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ
 19 γραμματεῦσι· καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ
 παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαίξαι καὶ
 μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστή-
 σεται.
 20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαιου
 μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνούσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ'
 21 αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις; λέγει αὐτῷ, Εἰπέ
 ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἰς ἐκ δεξιῶν σου,
 22 καὶ εἰς ἐξ ἐυωνύμων, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ἀποκριθεὶς
 δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ οἰδατε τί αἰτέισθε. δύνασθε
 23 πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, καὶ τὸ βάπτισμα
 ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; λέγουσιν αὐτῷ, Δυνά-
 23 μεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε,
 καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ
 δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἐυωνύμων μου, οὐκ
 ἐστίν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρὸς

16) ιθ'. 30. κβ'. 14. Μάρκ. ι', 31.

Λουκ. ιγ'. 30.

17) ις'. 21. Μάρκ. ι'. 32. Λουκ.

ιγ'. 31.

19) Ἰωάν. ιη'. 32.

20) δ'. 21. Μάρκ. ι'. 35.

22) κς'. 39, 42. Ἰωάν. ιη'. 11.

μου. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο 24
 ἀδελφῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν, 25
 Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐ-
 τῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὐ- 26
 τως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θελῇ ἐν ὑμῖν μέγας
 γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὅς ἐάν θελῇ ἐν ὑμῖν 27
 εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος· ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ 28
 ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆται,
 καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

ΚΑΙ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχῶ, ἠκολούθησεν 29
 αὐτῷ ὄχλος πολὺς. καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ καθήμενοι 30
 παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἐκραζαν
 λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς Δαβὶδ. ὁ δὲ ὄχλος 31
 ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μείζον ἐκρα-
 ζον λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς Δαβὶδ. Καὶ 32
 στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε
 ποιῶν ὑμῖν; λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν 33
 ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο 34
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν
 οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

ΚΑΙ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθ- **ΚΑ**
 φαγή πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέ-
 στειλε δύο μαθητάς, λέγων αὐτοῖς, Πορεύθητε εἰς τὴν 2
 κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον
 δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι.
 καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, εῖρεῖτε, Ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν 3
 χρεῖαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς. Τοῦτο δὲ 4
 ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφη-
 του, λέγοντος, Ἐῖπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, Ἴδοὺ, ὁ βασι- 5
 λεὺς σου ἐρχεται σοι, πρᾶς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον
 καὶ πῶλον υἱὸν ὑπόζυγιον. Πορευθέντες δὲ οἱ μαθη- 6
 ται, καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

24) Μάρκ. ι'. 41.

25) Μάρκ. ι'. 42. Λουκ. κβ'. 25.

26) Λουκ. κβ'. 27. Φιλ. β'. 7. Τιμ.

Α'. β'. 6. Τίτ. β'. 14. Πέτ. Α'.

α'. 18, 19.

29) Μάρκ. ι'. 46. Λουκ. ιη'. 35.

ΚΑ'. 1) Μάρκ. ια'. 1. Λουκ. ιθ'.

29.

5) Ἡσα. ξβ'. 11. Ζαχ. θ'. 9.

Ἰωάν. ιβ'. 15.

7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισαν ἐπάνω αὐτῶν.
 8 ὁ δὲ πλείστος ὄχλος ἐστρώσαν ἐαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἐκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων,
 9 καὶ ἐστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἐκραζον, λέγοντες, 'Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς υἱίστοις.

10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη
 11 πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστὶν οὗτος; οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

12 ΚΑΙ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε,
 13 καὶ τῆς καθέδρας τῶν πωλοῦντων τὰς περιστεράς. καὶ λέγει αὐτοῖς, Γέγραπται, 'Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται. ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποίησατε 'σπηλαιον ληστῶν.' Καὶ προσήλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας κρίζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας, 'Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν· καὶ εἶπον αὐτῷ, 'Ακούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Naί· οὐδέποτε ἀνεγνώτε, 'Ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον;' Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἠυλίσθη ἐκεῖ.

18, 19 Πρωίας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ. καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκὴ;

8) Ἰωάν. ιβ'. 13.

9) κγ'. 39. Ψα. ριγ'. 25, 26.

11) β'. 23.

12) Δευτ. ιδ'. 25. Μάρκ. ια'. 15.

Λουκ. ιθ'. 45. Ἰωάν. β'. 14.

13) Ἠσα. νς'. 7. Ἱερ. ζ'. 11.

16) Ψα. η'. 2.

18) Μάρκ. ια'. 11.

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 21
Ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ
τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε,
Ἀρθῆτι καὶ βληθῆτι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται· καὶ 22
πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες,
λήψεσθε.

ΚΑΙ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερόν, προσήλθον αὐτῷ δι- 23
δάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέ-
γοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε
τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 24
αὐτοῖς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς καγὼ λόγον ἑνα, ὃν εἰάν εἴπητέ
μοι, καγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τὸ 25
βάπτισμα Ἰωάννου ποθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώ-
πων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ἐὰν 26
εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, Διατί οὖν οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ; εἰάν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, φοβου-
μεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς
προφήτην. καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον, Οὐκ οἶ- 27
δαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἀνθρώπος 28
εἶχε τέκνα δύο, καὶ προσελθὼν τῷ πρῶτῳ εἶπε, Τέκνον,
ὑπάγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. ὁ δὲ 29
ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς,
ἀπηλθε. καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. ὁ 30
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγὼ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπηλθε. τίς 31
ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; λέγουσιν
αὐτῷ, Ὁ πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς 32
Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε
αὐτῷ, οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ·
ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμεληθῆτε ὕστερον, τοῦ πι-
στεῦσαι αὐτῷ.

21) ζ'. 20. Δουκ. ιζ'. 6. Ἰακώβ. α'. 6.

22) ζ'. 7. Μάρκ. ια'. 24. Δουκ. ια'. 9. Ἰωάν. ιε'. 7. Ἰωάν. Δ'. γ'. 22. α'. 14.

23) Μάρκ. ια'. 27. Δουκ. κ'. 1. 26) ιδ'. 5. Μάρκ. ε'. 20. Δουκ. κ'. 6.

31) Δουκ. ζ'. 29, 30.

32) Δουκ. γ'. 12, 13.

33 "Αλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἀνθρώπος τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπέ-
 34 ἤμησεν. ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, λαβεῖν τοὺς
 35 καρποὺς αὐτοῦ· καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθο-
 36 βόλησαν. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. ὕστερον δὲ
 37 ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντρα-
 38 πῆσονται τὸν υἱὸν μου. οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ κατασχώμεν τὴν κληρονομίαν
 39 αὐτοῦ. καὶ λαβόντες αὐτόν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶ-
 40 νος καὶ ἀπέκτειναν. ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμ-
 41 πελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς κακῶς ἀπολεσεὶ αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶ-
 42 νά ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐ-
 43 τῷ τὸν καρπὸν ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ἀνεγνώτε ἐν ταῖς γραφαῖς, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κε-
 44 φαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ
 45 θανμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;· διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθη-
 46 σεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν
 47 πέσῃ, λικμήσῃ αὐτόν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἐγνώσαν ὅτι περὶ
 48 αὐτῶν λέγει. καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθη-
 49 σαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ ὡς προφητὴν αὐτὸν εἶχον.
 ΚΒ ΚΑΙ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν
 2 παραβολαῖς, λέγων, Ὁμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν

33) Ψα. π'. 8. *Ασμ. η'. 11, 12.

'Ησα. ε'. 1. 'Ιερ. β'. 21. Μάρκ.

ιβ'. 1. Λουκ. κ'. 9.

34) εφ'. 3. κζ'. 1. 'Ιωάν. ια'. 53.

42) Ψα. ριη'. 22. 'Ησα. κη'. 16.

Μάρκ. ιβ'. 10. Λουκ. κ'. 17.

Πράξ. δ'. 11. 'Ρωμ. θ'. 33.

'Εφεσ. β'. 20. Πέτ. Α'. β'. 7.

44) 'Ησα. η'. 15. Λουκ. κ'. 18.

ΚΒ .2) Δουκ. ιδ'. 16. 'Αποκ. ιθ'. 7, 9.

ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ·
καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλη- 3
μένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἤθελον ελθεῖν. πάλιν
ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἰπατε τοῖς κεκλη-
μένοις, Ἰδοὺ, τὸ ἀριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταυροὶ μου
καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἑτοίμα· δεῦτε εἰς 5
τοὺς γάμους. οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπηλθον, ὁ μὲν εἰς 5
τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· οἱ δὲ 6
λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὑβρίσαν καὶ
ἀπέκτειναν. ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμ- 7
ψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκεῖ-
νους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνεπύρην. Τότε λέγει τοῖς 8
δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἑτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλη-
μένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι· πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξο- 9
δους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἀν εὕρητε καλέσατε εἰς τοὺς
γάμους. καὶ ἐξελθόντες οἱ δούλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, 10
συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, ποιηροὺς τε καὶ ἀγα-
θοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. εἰσελθὼν δὲ ὁ 11
βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἀν-
θρώπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἑνδυμα γάμου· καὶ λέγει αὐ- 12
τῷ, Ἐταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἑνδυμα γάμου;
ὁ δὲ ἐφίμωθη. τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, 13
Δῆσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκ-
βάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἐσται ὁ κλαυ-
θμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Πολλοὶ γὰρ εἰσι 14
κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβουλίον ἔλαβον, 15
ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. καὶ ἀποστελλουσιν 16
αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν, λέ-
γοντες, Διδασκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν
τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ
σῦδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, εἰπέ 17
οὖν ἡμῖν, Τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κήνησον Καίσαρι,
ἢ οὐ; Γινούς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν ποιηρίαν αὐτῶν εἶπε, Τί 18

4) Παροιμ. θ'. 2, 5.

11) Ἐφεσ. 5. 24. Κολ. γ'. 10, 12.

Ἀποκ. γ'. 4. γ'. 15. γ'. 8.

13) γ'. 12. γ'. 42. κ'. 30.

14) κ'. 16.

16) Μάρκ. ιβ'. 13. Λουκ. κ'. 20.

19 με πειράζετε, ὑποκριταί· ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ
 20 κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. καὶ λέγει
 21 αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; λέγουσιν
 αὐτῷ, Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς, Ἀποδοτε οὖν τὰ
 22 Καίσαρος Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ
 ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.
 23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι,
 οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν,
 24 λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ
 ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖ-
 25 κα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρματι αὐτοῦ. ἦσαν
 δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτε-
 λεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 26 τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος,
 27 ἕως τῶν ἑπτὰ. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.
 28 ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάν-
 29 τες γὰρ ἔσχον αὐτήν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
 αὐτοῖς, Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύ-
 30 ναμιν τοῦ Θεοῦ. ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν,
 οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ
 31 εἰσι. περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, οὐκ ἀνε-
 32 γνωτε τὸ ρηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος, Ἐγὼ εἰμι
 ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ·
 33 οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Καὶ ἀκού-
 σαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
 34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδ-
 35 δουκαῖους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ ἐπηρώτησεν
 εἰς ἐξ αὐτῶν νομικὸς, πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων,
 36,37 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Ὁ δὲ
 Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου,
 ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν
 38 ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου· αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη

21) Ῥωμ. ιγ'. 7.

23) Μαρκ. ιβ'. 18. Δουκ. κ'. 27.

Πράξ. κγ'. 8.

24) Δευτ. κε'. 5.

32) Ἐξ. γ'. 6, 15, 16. Ματθ. κ.

ιβ'. 26. Δουκ. κ'. 37. Πράξ.

ζ'. 32. Ἐβρ. ια'. 16.

33) ζ'. 28.

34) Μαρκ. ιβ'. 28. Δουκ. ι'. 25.

37) Δευτ. γ'. 5. Δουκ. ι'. 27.

Κεφ. κβ'. 39. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. κγ'. 9.

ἐντολή. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, 'Αγαπήσεις τὸν 39
πλησίον σου ὡς σεαυτὸν.' ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντο- 40
λαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται.

Συνηγμένον δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς 41
ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; 42
τίνος υἱὸς ἐστι; λέγουσιν αὐτῷ, Τοῦ Δαβίδ. λέγει 43
αὐτοῖς, Πῶς οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι κύριον αὐτὸν καλεῖ,
λέγων, 'Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δε- 44
ξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν
ποδῶν σου; εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς 45
αὐτοῦ ἐστι; Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι 46
λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπε-
ρωτῆσαι αὐτὸν οὐκετι.

ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθη- ΚΓ'
ταῖς αὐτοῦ, λέγων, Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθι- 2
σαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι· πάντα οὖν ὅσα ἂν 3
εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ
ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσι.
δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρεὰ καὶ δυσβάστακτα, καὶ 4
ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων· τῷ δὲ δακ-
τύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινήσαι αὐτά. πάντα δὲ τὰ ἔργα 5
αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλα-
τύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ
κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν· φιλοῦσίν τε τὴν πρωτο- 6
κλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν
ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, 7
καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, 'Ραββί, ραββί. ὑμεῖς 8
δὲ μὴ κληθῆτε, 'Ραββί· εἰς γὰρ ἐστὶν ὡμῶν ὁ καθηγη-
τῆς, ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. καὶ 9
πατέρα μὴ καλέσητε ὡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἰς γὰρ ἐστὶν ὁ

39) Δευτ. ιθ'. 18. Μαρκ. ιβ'. 31.

Δουκ. ι'. 27. Ῥωμ. ιγ'. 9. Γαλ. ε'.

14. Τιμ. Α'. α'. 5. Ἰακώβ. β'. 8.

40) ι'. 12.

41) Μάρκ. ιβ'. 35. Λουκ. κ'. 41.

44) Ψα. ρι'. 1. Πράξ. β'. 34. Κορ.

Α'. ιε'. 25. Ἑβρ. α'. 13. ι'. 12, 13.

Κ Γ'. 2) Νεεμ. ιγ'. 4.

4) Δουκ. ια'. 46. Πράξ. ιε'. 10.

Γαλ. ε'. 13.

5) ε'. 1, 2, 5, 16. Ἀριθ. ιε'. 38.

Δευτ. ε'. 8. κβ'. 12.

6) Μαρκ. ιβ'. 38. Δουκ. ια'. 43.

κ'. 46. Ἰωάν. Γ'. 9.

8) Ἰακώβ. γ'. 1.

9) Μαλ. α'. 6.

10 πατήρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μηδὲ κληθῆτε καθη-
 11 γηταί· εἰς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός· ὁ
 12 δὲ μείζων ὑμῶν ἐστὶν ὑμῶν διάκονος. ὅστις θεὸς ὑψώσει
 ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν,
 ὑψωθήσεται.

13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί,
 ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐμπροσθεν τῶν
 ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερ-

14 χόμενους ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ
 Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κατεσβίετε τὰς οἰκίας τῶν
 χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο

15 λήψεσθε περισσότερον κρίμα. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς
 καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι περιαγέτε τὴν θάλασσαν
 καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἓνα προσηλυτον, καὶ ὅταν γένη-

16 ται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλοτέρου ὑμῶν. Οὐαὶ
 ὑμῖν, ὀδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λεγόντες, Ὅς ἂν ὁμώσῃ ἐν τῷ
 ναῷ, οὐδὲν ἐστίν· ὅς δ' ἂν ὁμώσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ

17 ναοῦ, ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοὶ· τίς γὰρ μείζων ἐστίν,
 18 ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν; καὶ, Ὅς
 εἰς ὁμώσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδὲν ἐστίν· ὅς δ' ἂν

19 ὁμώσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. μωροὶ καὶ
 τυφλοὶ· τί γὰρ μείζων, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστηρίον τὸ
 20 ἀγιάζον τὸ δῶρον; ὁ οὖν ὁμώσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ

21 ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ὁ
 ὁμώσας ἐν τῷ ναῷ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοι-

22 κῶντι αὐτόν· καὶ ὁ ὁμώσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνύει ἐν
 τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι
 ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἀνηθον καὶ τὸ κύμι-
 νον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν
 καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα εἶδει ποιῆσαι, κα-

24 κεῖνα μὴ ἀφίεναι. ὀδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ διωλίζοντες τὸν

11) α'. 26, 27.

12) Ἰωβ κβ'. 29. Παροιμ. κθ'. 23.

Δουκ. ιδ'. 11. ιη'. 14. Ἰακωβ.
δ'. 6. Πέτ. Α'. ε', 5.

13) Δουκ. ια'. 52.

14) Μαρκ. ιβ'. 40. Δουκ. κ'. 47.

16) ε'. 33, 34. ιε'. 14.

19) Ἐξοδ. κθ'. 37.

21) Βασ. Α'. η'. 13. Χρον. Β'. ε'. 9.

22) ε'. 34.

23) Δουκ. ια'. 42.

κάνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Οὐαὶ ὑμῖν, 25
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε
τὸ ἐξώθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἐσώθεν δὲ
γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλὲ, 28
καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς
παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρὸν.

Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι 27
παρομοιάζετε τάφοις κεκονιμένοις, οἵτινες ἐσώθεν μὲν
φαίνονται ὡραῖοι, ἐσώθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν
καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. οὕτω καὶ ὑμεῖς ἐσώθεν μὲν 28
φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἐσώθεν δὲ μεστοί
ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς 29
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους
τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων,
καὶ λέγετε, Εἰ ἡμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων 30
ἡμῶν, οὐκ ἂν ἡμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν
προφητῶν. ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν 31
φονευσάντων τοὺς προφῆτας· καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ 32
μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. ὅφεις, γεννηματα ἐχιδνῶν, 33
πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεννήσεως; Διὰ τοῦτο, 34
ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστελλῶ πρὸς ὑμᾶς προφῆτας καὶ σοφοὺς
καὶ γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώ-
σετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς
ὑμῶν, καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ὅπως ἔλθῃ 35
ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς,
ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος
Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ
ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἡξεῖ ταύ- 36
τα πάντα ἐπὶ τὴν γενεάν ταύτην. Ἱερουσαλὴμ, Ἱερου- 37
σαλὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, πυσάκις ἠθελήσα ἐπι-
συναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυναγεῖ ὄρνις

25) ιε'. 20. Μάρκ. ζ'. 4. Λουκ.

ια'. 39.

27) Λουκ. ια'. 44.

29) Λουκ. ια'. 47.

33) γ'. 7.

34) Λουκ. ια'. 49. Πράξ. ε'. 40.
κβ'. 19. Κορ. Β'. ια'. 24, 25.

35) Γεν. δ'. 8. Χρον. Β'. κδ'. 21,
22. Ἑβρ. ια'. 4.

37) Λουκ. ιγ'. 34.

τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε;
 38, 39 ἰδού, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἤσυχος. λέγω γὰρ
 ὑμῖν, Οὐ μὴ με ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπητε, Εὐλο-
 γημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Κ Δ' ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ
 καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδείξαι αὐτῷ τὰς
 2 οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ
 βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐ μὴ ἀφεθῇ
 3 ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇσεται. Καθη-
 μένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον
 αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λεγοντες, Εἰπέ ἡμῖν, πότε
 ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ
 4 τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
 5 εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ
 ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λεγοντες, Ἐγὼ εἰμι ὁ
 6 Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. Μελλήσετε δὲ ἀκού-
 ειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων. ὁρατε μὴ θροεῖσθε·
 7 δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι· ἀλλ' οὐπω ἐστὶ τὸ τέλος. Ἐγερ-
 θήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλεί-
 8 9 αν· καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ, καὶ σεισμοὶ κατὰ
 τόπους. πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὧδίνων. Τότε παραδώ-
 10 σουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ
 ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὀνο-
 11 μά μου. καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ, καὶ ἀλλή-
 12 λους παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους· καὶ πολ-
 13 λοὶ ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πολ-
 14 λους. καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται
 15 ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
 σωθήσεται. καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς
 βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς
 ἔθνεσι. καὶ τότε ἔξει τὸ τέλος. Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ
 βδελυγμὰ τῆς ἐρημώσεως, τὸ ρηθέν διὰ Δανιὴλ τοῦ

29) κα'. 9. Ψα. ριγ. 26.

Κ Δ'. 1) Μάρκ. ιγ'. 1. Λουκ. κα'. 5.

2) Λουκ. ιθ'. 44.

4) Μάρκ. ιγ'. 5. Ἐφεσ. ε'. 6. Κολ.

β'. 8. Θεσσ. β'. β'. 5.

6) Ἰερ. 5'. 27.

9) ε'. 17. Μάρκ. ιγ'. 9. Λουκ. κα'.

12. Ἰακώβ. ιε'. 20. ιε'. 2.

15) Δαν. 9'. 27. ιθ'. 11. Μάρκ.

ιγ'. 14. Λουκ. κα'. 2^{ος}.

προφήτην, ἐστὶ ὡς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων νοεῖ-
τω·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη· ὁ 16,17
ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαίνετω ἅραί τι ἐκ τῆς οἰκίας
αὐτοῦ· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὅπισω ἅραι 18
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ 19
ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. προσεύχεσθε 20
δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ ἐν σαβ-
βάτῳ. Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ γέγονεν 21
ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. καὶ 22
εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκείναι, οὐκ ἂν ἐσώθη
πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ
ἡμέραι ἐκείναι. Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἴδού, ὧδε ὁ 23
Χριστὸς, ἢ ὧδε· μὴ πιστεύσητε. Ἐγερθήσονται γὰρ 24
ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται, καὶ δώσουσι σημεῖα
μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ
τοὺς ἐκλεκτοὺς. Ἰδού, προεῖρηκα ὑμῖν. ἐάν οὖν εἴπωσιν 25,26
ὑμῖν, Ἴδού, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶ· μὴ ἐξελθῆτε· Ἴδού, ἐν
τοῖς ταμείοις· μὴ πιστεύσητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπή 27
ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν,
οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
ὅπου γὰρ ἂν ἡ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ αἰετοί. 28
Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος 29
σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐ-
τῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ
δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε φανή- 30
σεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρα-
νῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ
ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν
νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.
καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος 31
φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐ-

20) Πράξ. α'. 12.

21) Δαν. ιβ'. 1.

23) Μάρκ. ιγ'. 21. Λουκ. ιζ'. 23.

κα'. 8.

24) Μάρκ. ιγ'. 22. Πέτ. β'. δ'. 1.

25) Ἰωβ λθ'. 30. Λουκ. ιζ'. 37.

29) Ἦσα. ιγ'. 10. Ἰεζεκ. λβ'. 7.

Ἰωὴλ β'. 31. γ'. 15. Μάρκ.

ιγ'. 24. Λουκ. κα'. 25. Πράξ.

β'. 20.

30) Μάρκ. ιγ'. 26. Ἀποκ. α'. 7.

31) ιγ'. 41. Κορ. Α'. ιε'. 52.

Θισσ. Α'. δ'. 16.

τοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἁκρων οὐρανῶν ἕως ἁκρων αὐτῶν.

- 32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλός, καὶ τὰ φύλλα
 33 ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς,
 34 ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ
 35 θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη,
 36 ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρε-
 37 λεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελθῶσι. Περὶ δὲ
 37 τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ
 37 ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος. Ὡς περ
 38 δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ
 38 υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ὥς περ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις
 38 ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, τρώγοντες καὶ πίνοντες,
 38 γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε
 39 Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἤλθεν ὁ
 39 κατακλυσμὸς καὶ ἤρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ
 39 παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
 40 Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἰς παραλαμβάνεται,
 41 καὶ ὁ εἰς ἀφίεται. δύο αλήθουσαι ἐν τῷ μύλῳ· μία
 41 παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται.
 42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποία ὥρα ὁ κύριος
 43 ὑμῶν ἐρχεται. ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἥδει ὁ οἰκο-
 43 δεσπότης ποία φυλακῇ ὁ κλέπτῃς ἐρχεται, ἐγρηγόρησεν
 44 ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἴπαιε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. διὰ
 44 τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἐτοιμοί· ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκέιτε,
 45 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐρχεται. Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς
 45 δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ
 45 ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδοῦναι αὐτοῖς τὴν τρο-
 46 φὴν ἐν καιρῷ· μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ

33) Ἰακώβ. ε'. 9.

34) Μάρκ. ιγ'. 30, 31. Δουκ. κα'.

32, 33.

35) ε'. 18.

36) Μάρκ. ιγ'. 32.

37) Γεν. ε'. 3, 4, 5. ζ'. 8. Δουκ. ιζ'.

26, 27. Πέτ. Α'. γ'. 20.

41) Δουκ. ιζ'. 35.

42) κε'. 13. Μάρκ. ιγ'. 33, 35.

43) Δουκ. ιβ'. 39. Θεσσ. Α'. ε'. 2.

Πέτ. Β'. γ'. 10. Ἀποκ. γ'. 3.

ιζ'. 15.

45) Δουκ. ιβ'. 42.

46) Ἀποκ. ιζ'. 15.

κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 47
 ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.
 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ- 48
 τοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ελθεῖν, καὶ ἄρξηται τύπτειν 49
 τοὺς συνδούλους, ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθυ-
 όντων, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ 50
 προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει 51
 αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει·
 ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

ΤΟΤΕ ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα ΚΕ
 παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλ-
 θον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐ- 2
 τῶν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραί. αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι 3
 τὰς λαμπάδας αὐτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἐλαιον·
 αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἐλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν 4
 μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμ- 5
 φίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. μέσης δὲ νυκτός 6
 κραυγὴ γέγονεν, Ἴδου, ὁ νυμφίος ἐρχεται· ἐξέρχεσθε εἰς
 ἀπάντησιν αὐτοῦ. τότε ἡγερθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι 7
 ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. αἱ δὲ 8
 μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου
 ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. ἀπεκρίθησαν 9
 αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μηποτε οὐκ ἄρκεσθι ἡμῖν καὶ
 ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ
 ἀγοράσατε ἑαυταῖς. ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, 10
 ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἐτοιμοὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ
 εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ὕστερον δὲ ἐρ- 11
 χονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, κύριε,
 ἀνοιξον ἡμῖν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 12
 οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέ- 13
 ραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ἣ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐρχεται.

Ὡσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους 14
 δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·

47) κε'. 21. Δουκ. κβ'. 29, 30.

51) η'. 12. ιγ'. 42. κε'. 30.

ΚΕ'. 10) Δουκ. ιγ'. 25.

12) ζ'. 23.

13) κδ'. 42. Μάρκ. ιγ'. 33, 35.

Δουκ. κα'. 36. Κορ. Α'. ις'. 13.

Πετ. Α'. ε'. 8. Ἀποκ. ις'. 15.

14) Δουκ. ιθ'. 12.

15 καὶ ὃ μὲν ἔδωκε πέντε ταλάντα, ὧ δὲ δύο, ὧ δὲ ἓν.
 ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εἰς θέ-
 16 ως. πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο
 17 ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ὥσαύτως
 18 καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ὁ δὲ τὸ ἐν
 λαβὼν, ἀπελθὼν ὠρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ
 19 ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν, ἔρ-
 χεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ'
 20 αὐτῶν λόγον. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λα-
 βὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε,
 πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαντα
 21 ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ,
 δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν
 σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
 22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε, Κύ-
 ριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα
 23 ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ,
 δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν
 σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
 24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰληφώς εἶπε, Κύ-
 ριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
 25 οὐκ ἐσπείρας, καὶ συναγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ
 φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἐκρύψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ·
 26 ἴδε, ἔχει τὸ σὺν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν
 αὐτῷ, Ποιηρὲ δούλε καὶ ὀκνηρὲ, ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου
 27 οὐκ ἐσπείρα, καὶ συναγὼ ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· ἔδει
 οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· καὶ
 28 ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἀρατε
 οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα
 29 τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ περισ-
 σευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὁ ἔχει ἀρθη-
 30 σεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δούλον ἐκβάλλετε
 εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
 ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

21) κδ'. 47. Λουκ. κβ'. 29, 30.

η'. 18. ιθ'. 26.

29) ιγ'. 12.

Μάρκ. δ'. 25. Λουκ.

30) η'. 12. ιγ'. 42. ς'. 13.

Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ 31
αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε
καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσεται ἔμ- 32
προσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ'
ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ
τῶν ἐρίφων, καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐ- 33
τοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐκωνύμων.

Τότε ἔρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε, 34
οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν
ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
ἐπέινασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ 35
ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνός, 36
καὶ περιεβάλετέ με· ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν
φυλακῇ ἤμην, καὶ ἦλθετε πρὸς με. Τότε ἀποκριθήσονται· 37
ταὶ αὐτῶ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἶδομεν
πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν;
πότε δέ σε εἶδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνόν, 38
καὶ περιεβάλομεν; πότε δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν 39
φυλακῇ, καὶ ἦλθομεν πρὸς σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασι- 40
λεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε
ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ
ἐποιήσατε.

Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἐκωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ' 41
ἐμοῦ, οἱ καταραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοι-
μασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ἐπεί- 42
νασα γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ
ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνός, 43
καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενής, καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ
ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῶ καὶ οὗτοί, 44
λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα,
ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διη-
κονήσαμεν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, 45

31) ισ'. 27. Ζαχ. ιδ'. 5. Θεσσ. Α'. 8'. 16. Θεσσ. Β'. α'. 7. 'Ιουδ.

14. 'Αποκ. α'. 7.

32) 'Ιεζεκ. κ'. 38. λδ'. 17, 20.

'Ρωμ. ιδ'. 10. Κορ. Β'. ε'. 10.

35) 'Ησα. νη'. 7. 'Ιεζεκ. ιη'. 7.

'Ιακώβ. α'. 27.

40) Παροιμ. ιθ'. 17. 'Εβρ. ζ'. 10.

41) ζ'. 23. Λουκ. ιγ'. 27. Ψα.

ζ'. 8.

Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτῳ
 46 τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται
 οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζῶν αἰώνιον.

Κς'

ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λό-
 3 γους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Οἴδατε ὅτι
 μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
 3 θρώπου παραδίδεται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. Τότε συν-
 ἤχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
 3 τεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, τοῦ
 4 λεγομένου Καϊάφα, καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰη-
 5 σοῦν κρατήσωσι δόλῳ, καὶ ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δέ,
 Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμων-
 7 νος τοῦ λεπροῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύ-
 ρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
 8 αὐτοῦ ἀνακειμένου. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγα-
 9 νάκησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ἡδύνατο
 γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι τοῖς
 10 πτωχοῖς. Γινούς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους
 παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς
 11 ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μετ' ἐαυτῶν·
 12 ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον
 τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με
 13 ἐποίησεν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὅπου ἔαν κηρυχθῇ τὸ εὐ-
 αγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ
 ἐποίησεν αὕτη, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14 Τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας
 15 Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, εἶπε, Τί θέλετε
 μοι δοῦναι, καὶ γὰρ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν
 16 αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια· καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν
 ἵνα αὐτόν παραδῷ.

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἁζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ
 Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ, Πού θέλεις ἐτοιμάσωμέν σοι φα-

46) Δαν. ιβ'. 2. Ἰωάν. ε'. 29.

Κς') 1) Μάρκ. ιδ'. 1. Λουκ. κβ'. 1.

2) Ἰωάν. ια'. 47.

6) Μάρκ. ιδ'. 3. Ἰωάν. ια'. 2. ιβ'. 3.

11) Δευτ. ιε'. 11. Ἰωάν. ιβ'. 8.

14) ε'. 4. Μάρκ. ιδ'. 10. Λουκ. κβ'. 4.

15) Ζαχ. ια'. 12.

17) Μάρκ. ιδ'. 12. Λουκ. κβ'. 7.

Κεφ. κς'. 18. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. κς'. 33.

γεῖν τὸ πάσχα; ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς 18
τὸν δέινα, καὶ εἵπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ και-
ρὸς μου ἐγγύς ἐστι· πρὸς σέ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν
μαθητῶν μου. Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν 19.
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

Ὁ ψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα. καὶ 20, 21
ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἐξ
ὑμῶν παραδώσει με. καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο 22
λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν, Μῆτι ἐγὼ εἰμι, κύριε; ὁ δὲ 23
ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ
τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 24
που ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ
ἀνθρώπῳ· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπος
ἐκείνος. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας, ὁ παραδίδους αὐτὸν, 25
εἶπε, Μῆτι ἐγὼ εἰμι, ραββί; λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας.

Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, 26
καὶ εὐλογήσας, ἐκλάσας καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ
εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμά μου. καὶ 27
λαβὼν τὸ ποτηριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς,
λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά 28
μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυν-
όμενον εἰς ἁφεςιν ἁμαρτιῶν. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ 29
πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννηματος τῆς ἀμπέλου,
ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν
καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου.

Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 30
τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς σκανδαλι- 31
σθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. γέγραπται γάρ, Πα-
τάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα
τῆς ποιμένης. μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προᾶξω ὑμᾶς 32
εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐ- 33

21) Μάρκ. ιδ'. 18. Δουκ. κβ'. 14.

Ἰωάν. ιγ'. 21.

23) Μάρκ. ιδ'. 20.

26) Μάρκ. ιδ'. 22. Δουκ. κβ'. 19.

Κομ. Α'. ια'. 24.

28) κ'. 28. Ῥωμ. ε'. 15.

29) Μάρκ. ιδ'. 26. Δουκ. κβ'. 18.

31) Ζαχ. ιγ'. 7. Μάρκ. ιδ'. 27.

Ἰωάν. ις'. 32.

32) κη'. 16. Μάρκ. ιδ'. 28. ις'. 7.

τῷ, Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθῇσονται ἐν σοὶ, ἐγὼ οὐ-
 34 δέποτε σκανδαλισθῇσομαι. ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν
 λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ, πρὶν ἀλέκτορα φωνή-
 35 σαι, τρεῖς ἀπαρνήσῃ με. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἀν δέη
 με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως
 καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

36 ΤΟΤΕ ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λε-
 γόμενον Γεθσημανή, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, Καθίσατε
 37 αὐτοῦ, ἕως οὐ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. Καὶ παρα-
 λαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο
 38 λιπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. τότε λέγει αὐτοῖς, Περὶλυ-
 πὸς ἐστὶν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μέναιτε ὧδε καὶ
 39 γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. καὶ προελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν
 ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος, καὶ λέγων, Πάτερ
 μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον
 40 τοῦτο· πλην οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. καὶ ἔρχεται
 πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὕρισκει αὐτοὺς καθεύδοντας,
 καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν
 41 γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε,
 ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυ-
 42 μον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν
 προσηύξατο, λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ
 ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἂν μὴ αὐτὸ πίνω, γενη-
 43 θήτω τὸ θελημά σου. καὶ ἔλθων εὕρισκει αὐτοὺς πάλιν
 καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημέ-
 44 νοι. Καὶ ἀφείς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν, προσηύξατο ἐκ
 45 τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς
 μαθητάς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε τὸ λοιπὸν
 καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
 46 ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. ἐγείρε-
 σθε, ἄγωμεν. ἰδοὺ, ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.
 47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ, Ἰούδας εἰς τῶν δώ-
 δεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν

24) Μάρκ. ιδ'. 30. Λουκ. κβ'. 34.

Ἰωάν. ιγ'. 38.

26) Μάρκ. ιδ'. 32. Λουκ. κβ'. 29.

Ἰωάν. ιγ'. 1.

37) δ'. 21. Ἰωάν. ιδ'. 27.

39) Ἰωάν. ιδ'. 27. Ἐβρ. ε'. 7, 8.

47) Μάρκ. ιδ'. 43. Λουκ. κβ'. 47.

Ἰωάν. ιγ'. 3.

Κεφ. κς'. 48. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. κς'. 62

καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ
λαοῦ. ὁ δὲ παραδίδους αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέ- 48
γων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν. καὶ 49
εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε, Χαῖρε, ραββί· καὶ
κατεφίλησεν αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ Ἐταῖρε, 50
ἐφ' ᾧ παρεῖ; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας
ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, εἰς τῶν 51
μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν
αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφείλεν
αὐτοῦ τὸ ὠτίον. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀποστρέψον 52
σὺ τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ
λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. ἡ δοκεῖς ὅτι 53
οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παρα-
στήσει μοι πλείους ἢ δωδεκα λεγεώνας ἀγγέλων; πῶς 54
οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι :

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ᾠρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, Ὡς 55
ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλα-
βεῖν με; καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζομένη διδάσκων
ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. τοῦτο δὲ ὅλον γε- 56
γονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε
οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτόν ἐφυγον.

Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπηγαγον πρὸς Καί- 57
αφάν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβυ-
τεροὶ συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ 58
μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσελθὼν
ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ 59
δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον
ἐζητοῦν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτόν
θανατώσωσι, καὶ οὐχ εὔρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτυ- 60
ρῶν προσελθόντων, οὐχ εὔρον. Ὑστερον δὲ προσελθόν-
τες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον, Οὗτος ἔφη, Δύναμαι 61
καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐ- 62

51) Ἰωάν. ιη'. 10.

52) Γεν. θ'. 6. Ἀποκ. ιγ'. 10.

54) Ἠσα. ιγ'. 7, 8, 10.

56) Μαρκ. ιδ'. 49, 50.

57) Μαρκ. ιδ'. 53. Λουκ. κβ'. 54.

Ἰωάν. ιη'. 12, 24.

59) Μαρκ. ιδ'. 55.

61) Ἰωάν. β'. 19.

τῷ, Οὐδὲν ἀποκρίνη; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;
 63 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν
 αὐτῷ Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν
 64 εἴπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. λέγει αὐτῷ
 ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας. πλην λέγω ὑμῖν, Ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε
 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυ-
 νάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
 65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, Ὅτι
 ἐβλασφήμησε· τί ἐτι χρειάν ἐχομεν μαρτύρων; Ἴδε,
 66 νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. τί ὑμῖν δοκεῖ;
 67 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἐνοχος θανάτου ἐστί. Τότε
 ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν
 68 αὐτόν· οἱ δὲ ἐρράπισαν, λέγοντες, Προφήτευσον ἡμῖν,
 Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;
 69 Ὁ δὲ Πέτρος ἐξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ προσήλθεν
 αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ
 70 τοῦ Γαλιλαίου. ὁ δὲ ἠρνήσατο ἐμπροσθεν πάντων, λέ-
 71 γων, Οὐκ οἶδα τί λεγεις. Ἐξελθόντα δὲ αὐτόν εἰς τὸν
 πυλῶνα, εἶδεν αὐτόν αλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, Καὶ συ-
 72 τος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. καὶ πάλιν ἠρνήσατο
 73 μεθ' ὅρκου, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἀνθρώπον. Μετὰ μικρὸν
 δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς
 καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε
 74 ποιεῖ. τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, Ὅτι
 οὐκ οἶδα τὸν ἀνθρώπον. καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε.
 75 καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκό-
 τος αὐτῷ, Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ
 με· καὶ ἐξελθὼν ἐξω ἔκλαυσε πικρῶς.

ΠΡΩΙΑΣ δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες
 οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰη-
 2 σοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν· καὶ δῆσαντες αὐτόν ἀπήγα-
 γον, καὶ παρέδωκαν αὐτόν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

64) ις'. 27. κδ'. 30. κε'. 31. Ψα.
 ρί'. 1. Ῥωμ. ιδ'. 10. Θεσσ. Α'.
 δ'. 16. Ἀποκ. α'. 7.
 67) κς'. 30. Ἡσα. ν'. 6.
 68) Μάρκ. ιδ'. 65. Λουκ. κβ'. 64.
 69) Μάρκ. ιδ'. 66. Λουκ. κβ'. 65.

Ἰωάν. ιη'. 17, 25.
 73) Λουκ. κβ'. 59.
 75) 34. Λουκ. κβ'. 61.
 ΚΖ'. 1, Μάρκ. ιε'. 1. Λουκ. κβ'.
 66 κγ'. 1. Ἰωάν. ιη'. 28.

Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρί- 3
θη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς
ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, λέγων, Ἡμαρτον 4
παραδοὺς αἷμα ἁθῶν. οἱ δὲ εἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ
ὄψει. καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ 5
ἀπελθὼν ἀπηγγάζατο. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύ- 6
ρια εἶπον, Οὐκ ἐξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν,
ἐπεὶ τιμὴ αἵματος ἐστὶ. συμβουλίον δὲ λαβόντες, ἠγό- 7
ρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν
τοῖς ξένοις. διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς αἵμα- 8
τος, ἕως τῆς σήμερον. τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν διὰ 9
Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, 'Καὶ ἐλάβον τὰ τρια-
κοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἠτιμη-
σαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν 10
τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξε μοι Κύριος.'

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔσθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπη- 11
ρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ, Σὺ λέγεις. καὶ ἐν 12
τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πι- 13
λάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; καὶ οὐκ 14
ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥημα, ὥστε θαυμάζειν τὸν
ἡγεμόνα λίαν.

Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ 16
ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ᾗθελον. εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπι- 18
σημον, λεγόμενον Βαραββᾶν. συνηγμένων οὖν αὐτῶν, 17
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τίνα θελετε ἀπολύσω ὑμῖν;
Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; ᾗδει γὰρ 18
ὅτι διὰ φθόνου παρέδωκεν αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ 19
ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
λέγουσα, Μηδὲν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ
ἐπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς 20

6) Πράξ. α'. 18.

8) Πράξ. α'. 19.

9) Ζαχ. α'. 12, 13.

11) Μάρκ. ιε'. 2. Λουκ. κγ'. 3.

Ἰωάν. ιη'. 25, 37. Τιμ. Α'. 5. 13.

15) Μάρκ. ιε'. 6. Λουκ. κγ'. 17.

Ἰωάν. ιη'. 29.

20) Μάρκ. ιε'. 11. Λουκ. κγ'. 18.

Ἰωάν. ιη'. 40.

καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐπεισαν τοὺς ὄχλους, ἵνα αἰτήσων-
 21 ται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ἀπο-
 κριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θελετε ἀπὸ τῶν
 22 δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον, Βαραββᾶν. λέγει αὐ-
 τοῖς ὁ Πιλάτος, Τί σὺν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον
 23 Χριστόν; λέγουσιν αὐτῷ πάντες, Σταυρωθῆτω. ὁ δὲ
 ἡγεμὼν ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς
 24 ἐκραζον, λέγοντες, Σταυρωθῆτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος,
 ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λα-
 25 ῶν ἰδῶρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου,
 λέγων, Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τού-
 26 του· ὑμεῖς ὀψεσθε. καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε,
 Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε
 ἀπελυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν φρα-
 γελῶσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

27 ΤΟΤΕ οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν
 Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνηγάγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην
 28 τὴν σπείραν· καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, περιέθηκαν αὐτῷ
 29 χλαμύδα κοκκίνην· καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἁκανθῶν,
 ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν
 δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ,
 ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαίρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
 30 δαίων· καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κάλαμον,
 31 καὶ ἐτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν
 αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν
 τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.
 32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι
 Σίμωνα· τούτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
 33 ΚΑΙ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθα, ὃς ἐστι
 34 λεγόμενος Κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος με-
 τὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γενυσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν.
 35 Σταυρωσάντες δὲ αὐτὸν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,

21) Πράξ. γ'. 14.

26) Μάρκ. ιε'. 15. Ἰωάν. ιθ'. 1.

30) κς'. 67. Ἡσα. ν'. 6.

22) Μάρκ. ιε'. 21. Λουκ. κγ'. 26.

33) Μάρκ. ιε'. 22. Λουκ. κγ'. 33.

Ἰωάν. ιθ'. 17.

34) Ψα. ξθ'. 21.

35) Ψα. κβ'. 18. Μάρκ. ιε'. 24.

Λουκ. κγ'. 34. Ἰωάν. ιθ'. 23.

Κεφ. κζ'. 36. ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Κεφ. κζ'. 51.

βαλλόντες κλῆρον· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προ-
φήτου, ' Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ
τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.' Καὶ καθήμενοι ἐτή- 36
ρουν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐ- 37
τοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ 38
δύο λησταί, εἰς ἐκ δεξιῶν καὶ εἰς ἐξ ἐυωνύμων.

Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινούν- 39
τες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, 'Ο καταλύν τὸν 40
ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτὸν·
εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, καταβῆθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.' Ομοί- 41
ως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμμα-
τέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον, 'Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν 42
οὐ δύναται σῶσαι. εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστι, καταβατω
νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν αὐτῷ. πεποιθεν 43
ἐπὶ τὸν Θεόν· ρυσάσθω νῦν αὐτὸν, εἰ θελεῖ αὐτόν. εἶπε
γάρ, 'Οτι Θεοῦ εἰμι υἱός. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταί οἱ 44
συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτῷ.

'Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν 45
γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης· περὶ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀνε- 46
βόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, 'Ἥλι, Ἥλι, λαμὰ
σαβαχθανί; τοῦτ' ἐστι, 'Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνατί με
ἐγκατέλιπες;' Τινες δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστῶτων ἀκούσαντες 47
ἔλεγον, 'Οτι Ἥλιαν φωνεῖ οὗτος. καὶ εὐθέως δραμὼν 48
εἰς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ
περιθεὶς καλὰ μω, ἐπότιζεν αὐτόν. οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, 49
'Ἄφες, ἴδωμεν εἰ ἐρχεται Ἥλιος σῶσων αὐτόν.

'Ο δὲ Ἰησοῦς, πάλιν κράζας φωνῇ μεγάλῃ, ἀφῆκε 50
τὸ πνεῦμα.

Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο 51
ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη, καὶ αἱ πέτραι

37) Μάρκ. ιε'. 26. Λουκ. κγ'. 38.

Ἰωάν. ιθ'. 19.

38) Ἡσα. γγ'. 12. Λουκ. κγ'. 33.

39) Ψα. κβ'. 7.

40) κς'. 61. Ἰωάν. β'. 19.

43) Ψα. κβ'. 8.

44) Λουκ. κγ'. 39.

46) Ψα. κβ'. 1.

48) Ψα. ξθ'. 21. Μάρκ. ιε'. 36.

Λουκ. κγ'. 36. Ἰωάν. ιθ'. 29.

50) Μάρκ. ιε'. 37. Λουκ. κγ'. 45.

Ἰωάν. ιθ'. 30.

51) Ἐξόδ. κς'. 31. Χρον. Β'. γ'.

14.

- 52 ἐσχίσθησαν· καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῳχθησαν, καὶ πολλὰ
 53 σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, καὶ ἐξελθόν-
 τες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον
 εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.
- 54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν
 Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφο-
 βήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν
 οὗτος.
- 55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεω-
 ροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλι-
 56 λαιας, διακονοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδα-
 ληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴ μητὴρ, καὶ
 ἡ μητὴρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
- 57 Ὁ ΨΙΑΣ δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος
 ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμα-
 58 θήτευσε τῷ Ἰησοῦ· οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ,
 ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν
 59 ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ,
 60 ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ
 καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ
 προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπηλ-
 61 θεν. ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία,
 καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.
- 62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συν-
 ἦχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον,
 63 λέγοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκείνος ὁ πλάνος εἶ-
 64 πεν ἐτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. κέλευσον οὖν
 ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μὴ-
 ποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐ-
 τὸν, καὶ εἰπωσι τῷ λαῷ, Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ
 65 ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρὼν τῆς πρώτης. ἔφη δὲ αὐ-
 τοῖς ὁ Πιλάτος, Ἐχετε κουστῳδίαν· ὑπάγετε, ασφαλί-
 66 σασθε ὡς οἴδατε. οἱ δὲ πορευθέντες ἡσφάλισαντο τὸν
 τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστῳδίας.

54) Μάρκ. ιε'. 39. Δουκ. κγ'. 47. | Ἰωαν. ιθ'. 38.

55) Δουκ. η'. 2. | 60) Ἡσα. νγ'. 9.

57) Μάρκ. ιε'. 42. Δουκ. κγ'. 50. |

ὉΥΣΕ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαβ- **ΚΙΗ'**
 βάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία,
 θεωρησαὶ τὸν τάφον. Καὶ ἰδού, σεισμός ἐγένετο μέγας· 2
 ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν
 ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπά-
 νω αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπῇ, καὶ τὸ 3
 ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσεὶ χιῶν. ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου 4
 αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὥσεὶ νε-
 κροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί, Μὴ 5
 φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον
 ζητεῖτε. οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπε. δεῦτε, 6
 ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. καὶ ταχὺ πορευ- 7
 θεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
 νεκρῶν· καὶ ἰδού, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ
 αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδού, εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξέλθουσαι ταχὺ 8
 ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης,
 ἐδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ὥς δὲ ἐπο- 9
 ρευνοτοῦ ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδού, ὁ
 Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων, Χαίρετε. αἱ δὲ προσ-
 ελθούσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνη-
 σαν αὐτῷ. τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε· 10
 ὑπάγετε, ἀπαγγεῖlate τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἵνα ἀπέλθω-
 σιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κακεῖ με ὄψονται.

Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού, τινὲς τῆς κουστωδίας 11
 ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν
 ἅπαντα τὰ γεγόμενα. καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρε- 12
 σβυτέρων, συμβουλιὸν τε λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδω-
 καν τοῖς στρατιώταις, λέγοντες, Εἴπατε, Ὅτι οἱ μαθηταὶ 13
 αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἐκλεψαν αὐτὸν, ἡμῶν κοιμωμέ-
 νων. καὶ εἰάν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς 14
 πείσομεν αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. Οἱ 15
 δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. καὶ
 διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς
 σήμερον.

1) Μάρκ. ις'. 1, 2. Λουκ'. κδ'. 1. 7) κς'. 32.

Ἰωάν. κ'. 1.

9) Μάρκ. ις'. 9. Ἰωάν. κ'. 14.

6) ιβ'. 40. ις'. 21. ις'. 23.

10) Ἰωάν. κ'. 17. Πράξ. α'. 3.

16 Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαί-
 17 αν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. καὶ ἰδόντες
 18 αὐτὸν, προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίστασαν. καὶ προσ-
 ελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη μοι
 19 πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. πορευθέντες οὖν
 μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
 20 ματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλά-
 μην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς
 ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἵωνος. Ἀμήν.

16) κς'. 32.

18) ια'. 27. Ἰωαν. γ'. 35. ιγ'. 3. 19) Μάρκ. ις'. 15. Λουκ. κδ'. 47.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Α' ΑΡΧΗ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ·
 2 ὡς γεγραπται ἐν τοῖς προφήταις, Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
 τὸν ἀγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει
 3 τὴν ὁδὸν σου ἐμπροσθεν σου.' Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
 ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε
 4 τὰς τρίβους αὐτοῦ.' Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ
 ἐρήμῳ, καὶ κηρυσσὼν βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν
 5 ἁμαρτιῶν. καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία
 χώρα, καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται· καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν

2) Ματθ. γ'. 1. Ματθ. ια'. 10. γ'. 4. Ἰωαν. α'. 15, 23.

Λουκ. ζ'. 27.

4) Ματθ. γ'. 1. Λουκ. γ'. 3.

3) Ἦσα. μ'. 3. Ματθ. γ'. 3. Λουκ. 5) Ματθ. γ'. 5.

τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας κα- 6
μῆλου, καὶ ζῶνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ,
καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Καὶ ἐκήρυσσε, λέ- 7
γων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ
εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων
αὐτοῦ. ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ 8
βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκεί- 9
ναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλι-
λαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην.
καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδε σχιζόμενους 10
τοὺς οὐρανούς, καὶ τὸ Πνεῦμα ὡσεὶ περιστερὰν κατα-
βαίνειν ἐπ' αὐτόν· καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, 11
Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα. Καὶ 12
εὐθὺς τὸ Πνεῦμα αὐτόν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. καὶ 13
ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἔρῃμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα, πειραζό-
μενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων· καὶ
οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

ΜΕΤΑ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ 14
Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ λέγων, Ὅτι πεπληρωται ὁ 15
καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε,
καὶ πιστεῦετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, 16
εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βαλ-
λοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς·
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω 17
ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων. καὶ εὐθέως ἀφείτετε 18
τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβάς ἐκεῖ- 19
θεν ὀλίγον, εἶδεν Ἰακώβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ

6) Λευι. ια'. 22. Ματθ. γ'. 4.

7) Ματθ. γ'. 11. Λουκ. γ'. 16.

Ἰωαν. α'. 27.

8) Πράξ. α'. 5. β'. 4. ια'. 16.

ιβ'. 4.

9) Ματθ. γ'. 13. Λουκ. γ'. 21.

Ἰωαν. α'. 32.

11) θ'. 7. Ψα. β'. 7. Ἡσα. μβ'. 1.

Ματθ. γ'. 17. ιζ'. 5. Πέτ. β'.
α'. 17.

12) Ματθ. δ'. 1. Λουκ. δ'. 1.

13) Ματθ. δ'. 11.

14) Ματθ. δ'. 12. Λουκ. δ'. 14.

Ἰωαν. δ'. 43.

15) Ματθ. γ'. 2.

16) Ματθ. δ'. 18. Λουκ. ε'. 2.

- Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ
 20 καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς·
 καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ
 μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
 21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναοὺμ· καὶ εὐθέως τοῖς
 22 σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκε. καὶ
 ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων
 αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.
 23 Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
 24 ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε, λέγων, Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί,
 Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἤλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς
 25 εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
 26 λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ σπαράξαν
 αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ κράξαν φωνῇ με-
 27 γάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες,
 ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτοὺς, λέγοντας, Τί ἐστί τοῦτο;
 τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς
 πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν
 28 αὐτῷ; Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν
 περιχωρον τῆς Γαλιλαίας.
 29 Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς
 τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ
 30 Ἰωάννου. ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσ-
 31 σουσα· καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς, καὶ
 προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς
 καὶ ἀφῆκεν αὐτήν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.
 32 Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδου ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς
 αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονι-
 33 ζομένους· καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν
 34 θύραν. καὶ θεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικί-
 λαις νόσοις· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε
 λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν.
 35 Καὶ πρωὶ ἔννυχον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε, καὶ ἀπῆλ-

21) Ματθ. δ'. 13, 23. Λουκ. δ'. 31.

22) Ματθ. ζ'. 28. Λουκ. δ'. 32.

23) Λουκ. δ'. 33.

24) Ματθ. γ'. 29.

29) Ματθ. η'. 14. Λουκ. δ'. 38.

32) Ματθ. η'. 16. Λουκ. δ'. 40.

34) Λουκ. δ'. 41. Πράξ. ις'. 17, 18.

35) Λουκ. δ'. 42.

θεν εἰς ἔρημον τόπον, κακεῖ προσήυχετο. καὶ κατεδίω- 36
ξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· καὶ εὐρόντες 37
αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι πάντες ζητοῦσί σε. καὶ 38
λέγει αὐτοῖς, Ἀγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμπούλεις, ἵνα
κακεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξεληλυθα. καὶ ἦν κηρύσ- 39
σων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν,
καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλον.

Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς, παρακαλῶν αὐτὸν 40
καὶ γονυπετῶν αὐτὸν, καὶ λέγων αὐτῷ, Ὅτι, ἔὰν θέλῃς,
δύνασαι με καθαρίσαι. ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, 41
ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω,
καθαρίσθητι. καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' 42
αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. καὶ ἐμβριμησάμενος 43
αὐτῷ, εὐθέως ἐξεβαλεν αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅρα 44
μηδενὶ μηδὲν εἶπῃς· ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν δείξον τῷ
ἱερεί, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ὡς προσ-
έταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρ- 45
ξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε
μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερώς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν·
ἀλλ' ἐξῶ ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐ-
τὸν πανταχόθεν.

Καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν· καὶ **B**
ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι· καὶ εὐθέως συνήχθησαν 2
πολλοὶ, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν·
καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν, 3
παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. καὶ 4
μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπε-
στέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι
τὸν κραββατον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. ἰδὼν 5
δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ,
Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δὲ τινες 6
τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν
ταῖς καρδίαις αὐτῶν, Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας ; 7
τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός ; καὶ 8

38) Δουκ. δ'. 43.

40) Μαθ. η'. 2. Δουκ. ε', 12.

44) Δευτ. ιδ'. 2.

45) Δουκ. ε'. 15.

B'. 1) Μαθ. θ'. 1. Δουκ. ε', 13.

7) Ἦσα. μγ'. 25.

εὐθέως ἐπιγνούς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς. Τί ταῦτα
 9 διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, Ἐγείραι, καὶ ἄρον σου τὸν κραββατον,
 10 καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῇτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας, (λέγει τῷ
 11 παραλυτικῷ,) Σοὶ λέγω, ἐγείραι καὶ ἄρον τὸν κραββατον σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἠγέρθη εὐθέως,
 12 καὶ ἄρας τὸν κραββατον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων· ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξαζεῖν τὸν Θεόν, λέγοντας, Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.
 13 Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ
 14 παράγων εἶδε Λευὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καθημένον ἐπὶ τὸ τελῶνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθε μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.
 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς
 16 αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοὶ, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς
 17 αὐτοῦ, Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρειαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.
 18 οὐκ ἦλθον καλεῖσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες· καὶ ἐρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ,
 19 Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν;
 20 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστί, νηστεύειν;
 21 ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν· ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν

14) Ματθ. θ'. 9. Λουκ. ε'. 27.

Τιμ. Α'. α'. 15.

17) Ματθ. θ'. 13. Λουκ. ε'. 31, 32.

18) Ματθ. θ'. 14. Λουκ. ε'. 33.

απαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύουσιν
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. καὶ οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους 21
ἀγνάφου ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δέ μὴ, αἶρει
τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον
σχίσμα γίνεται. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκούς 22
παλαιούς· εἰ δέ μὴ, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς,
καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολύνται· ἀλλὰ
οἶνον νέον εἰς ἀσκούς καινοὺς βλητέαν.

Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν 23
διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυνας. καὶ οἱ Φαρισαῖοι 24
ἔλεγον αὐτῷ, Ἰδοὺ, τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν, ὃ οὐκ
ἔξεστι; καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε 25
τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχε καὶ ἐπεινάσεν αὐτὸς
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ 26
Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς
ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι; Καὶ ἔλεγεν 27
αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ
ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον. ὥστε κύριος ἐστὶν ὁ υἱὸς 28
τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββατοῦ.

ΚΑΙ εἰσηλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ὁ
ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα, καὶ παρετή- 2
ρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σαββάσιν θεραπεύσει αὐτὸν, ἵνα
κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξη- 3
ραμμένην ἐχοντι τὴν χεῖρα, Ἐγείραι εἰς τὸ μέσον. καὶ 4
λέγει αὐτοῖς, Ἐξεστὶ τοῖς σαββάσιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ
κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δέ ἐσιώ-
πων. καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυ- 5
πούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ
ἀνθρώπῳ, Ἐκτεῖνον τὴν χεῖρά σου. καὶ ἐξέτεινε, καὶ
ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγίης ὡς ἡ ἄλλη. Καὶ 6
ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν

23) Δευτ. κγ'. 25.

Ματθ. ιβ'. 1.

κδ' 5, 9.

Λουκ. γ'. 1.

Γ. 1) Ματθ. ιβ'. 9. Λουκ. γ'. 6.

25) Σαμ. Α'. κα'. 6.

5) Ματθ. κβ'. 16.

26) Ἐξόδ. κθ'. 32. Δευτε. η'. 31.

συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι.

- 7 ΚΑΙ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλι-
 8 λαιας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, καὶ
 ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν
 τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος
 9 πολυ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. καὶ
 εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα πλοιαρίον προσκαρτερῇ
 10 αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. πολλοὶς
 γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ
 11 ἄψωνται, ὅσοι εἶχον μαστίγας· καὶ τὰ πνεύματα τὰ
 ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προσεπίπτειν αὐτῷ, καὶ
 12 ἐκραζε λέγοντα, Ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. καὶ πολλὰ
 13 ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτόν φανερόν ποιήσωσι. Καὶ
 ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἠθέλεν αὐ-
 14 τός· καὶ ἀπηλθον πρὸς αὐτόν. καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα
 ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστελλῇ αὐτοὺς κηρύσσειν,
 15 καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβαλ-
 16 λειν τὰ δαιμόνια· καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέ-
 17 τρον· καὶ Ἰακώβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν
 ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα
 18 Βοανεργές, ὃ ἐστίν, Υἱοὶ βροντῆς· καὶ Ἀνδρέαν, καὶ
 Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θω-
 19 μαν, καὶ Ἰακώβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ
 19 Σίμωνα τὸν Κανανίτην, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς
 καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
 20 Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος,
 21 ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. καὶ
 ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν·
 22 ἔλεγον γάρ, Ὅτι ἐξεστή. Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱε-
 ρουσολύμων καταβάντες ἔλεγον, Ὅτι Βεελζεβούλ ἔχει,
 καὶ, Ὅτι ἐν τῷ ἀρχοντὶ τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαι-

7) Ματθ. δ'. 25.

12) α'. 25.

13) ε'. 7. Ματθ. ι. 1. Λουκ. ε'.
 12. θ'. 1.

16) Ἰωάν. α. 42.

22) Ματθ. θ'. 34. ιβ'. 24. Λουκ.
 ια'. 15. Ἰωάν. ζ'. 20. ι'. 48, 52.
 ι'. 20.

μόνια. καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν παραβολαῖς 23
 ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανὰν ἐκβάλ-
 λειν; καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύνα- 24
 ται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη· καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' 25
 ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη·
 καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται, οὐ 26
 δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. οὐ δύναται οὐδεὶς 27
 τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,
 διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῇσῃ, καὶ τότε
 τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα 28
 ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,
 καὶ βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημησῶσιν· ὅς δ' ἂν 29
 βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὐκ ἔχει ἀφεσιν
 εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἐνοχὸς ἐστὶν αἰωνίου κρίσεως· ὅτι 30
 ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. Ἐρχονται οὖν οἱ 31
 ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἐξω ἐστῶτες ἀπέστει-
 λαν πρὸς αὐτὸν, φωνοῦντες αὐτόν. καὶ ἐκάθητο ὁ ἄλλος 32
 περὶ αὐτόν· εἰπον δέ αὐτῷ, Ἴδου, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ
 ἀδελφοί σου ἐξω ζητοῦσί σε. καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέ- 33
 γων, Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; καὶ 34
 περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους,
 λέγει, Ἴδὲ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· ὅς γάρ 35
 ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου
 καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστί.

ΚΑΙ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρα τὴν θαλασσαν· Δ
 καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν ἐμ-
 βάνα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ πᾶς
 ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θαλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. καὶ ἐδί- 2
 δασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
 ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Ἀκούετε. ἰδοὺ, ἐξηλθεν ὁ σπείρων 3
 τοῦ σπείραι· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε 4
 παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
 κατέφαγεν αὐτό. ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρώδες, ὅπου 5
 οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ

23) Ματθ. ιβ'. 25.

27) Λουκ. ιβ'. 29.

28) Ματθ. ιβ'. 31. Λουκ. ιβ'. 10.

| Ἰωάν. Α'. ε'. 16.

| 31) Ματθ. ιβ'. 46. Λουκ. η'. 19.

| Δ'. 1) Ματθ. ιγ'. 1. Λουκ. η'. 4.

6 ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατειλάντος ἐκαυματίσθη,
 7 καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. καὶ ἄλλο ἔπεσεν
 εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκάνθαι, καὶ συνέ-
 8 πνίξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε. καὶ ἄλλο ἔπεσεν
 εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν· καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίοντα
 καὶ ἀυξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκον-
 9 τα, καὶ ἐν ἑκατὸν. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὁ ἔχων ὅτα ἀκού-
 10 εἰν ἀκούετω. Ὅτε δὲ ἐγένετο καταμονας, ἠρώτησαν
 αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολὴν.
 11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν δεδοται γινῶναι τὸ μυστήριον
 τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παρα-
 12 βολαῖς τὰ πάντα γίνεται· ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ
 μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ συνῶσι· μή-
 ποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα.
 13 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην;
 14 καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνῶσεσθε; ὁ σπείρων
 15 τὸν λόγον σπείρει. οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν,
 ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ, ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως
 16 ἐρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον
 ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ
 τὰ πετρῶδη σπειρόμενοι, οἱ, ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον,
 17 εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἔχουσι
 ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἴτα γενομένης
 θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλί-
 18 ζονται. καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι,
 19 οὗτοι εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ
 αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ
 τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τοῖ
 20 λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν
 γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον
 καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ἐν τριάκοντα,
 21 καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατὸν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς,
 Μήτι ὁ λυχνος ἐρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἡ

10) Μαθ. ιγ'. 10.

12) Ἡσα. ε'. 9. Μαθ. ιγ'. 14.

Λουκ. η'. 10. Ἰωάν. ιβ'. 40.

Πραξ. κη'. 26. Ῥωμ. ια'. 8.

14) Μαθ. ιγ'. 19.

19) Τιμ. Α'. ε'. 17.

21) Μαθ. ε'. 15. Λουκ. η'. 16.

ια'. 32

ὑπὸ τὴν κλίνην· οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ· οὐ 22
 γάρ ἐστὶ τι κρυπτὸν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο
 ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερόν ἔλθῃ. εἴ τις ἔχει ὧτα 23
 ἀκούειν, ἀκούετω. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. 24
 ἐν ᾧ μέτρη μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθη-
 σεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται 25
 αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς 26
 ἂν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ 27
 καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος
 βλαστάνῃ καὶ μηκύνῃται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. αὐτομάτῃ 28
 γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν,
 εἶτα πληρὴ σίτον ἐν τῷ στάχνι. ὅταν δὲ παραδῷ ὁ 29
 καρπὸς, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρῆσθη-
 κεν ὁ θερισμός.

Καὶ ἔλεγε, Τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; 30
 ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; ὡς κόκκῳ 31
 σινάπεως, ὃς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάν-
 των τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ὅταν 32
 σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων
 μεῖζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι
 ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκη-
 νοῦν. Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς 33
 τὸν λόγον, καθὼς ἡδύναντο ἀκοῦειν· χωρὶς δὲ παρα- 34
 βολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς
 αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα.

ΚΑΙ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομέ- 35
 νης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, 36
 παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα
 δὲ πλοιῦρια ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου 37
 μεγάλη· τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε
 αὐτὸ ἡδὴ γεμίζεσθαι. καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ 38

22) Μαθθ. ι. 26. Λουκ. η'. 17.
 ιβ'. 2.

23) Μαθθ. ια'. 15.

24) Μαθθ. ζ'. 2. Λουκ. ε'. 38.

25) Μαθθ. ιγ'. 12. κέ'. 29. Λουκ.

η'. 18. ιθ'. 26.

30) Μαθθ. ιγ'. 31. Λουκ. ιγ'. 18.

33) Μαθθ. ιγ'. 34.

35) Μαθθ. η'. 18, 23. Λουκ. η'.

22.

τὸ προσκεφαλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν αὐτόν.
καί λεγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύ-
39 μεθα; καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ
θαλάσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἀνεμος, καὶ
40 ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε
41 οὗτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον
μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν,
ὅτι καὶ ὁ ἀνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;
Ε' ΚΑΙ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν γῶ-
2 ραν τῶν Γαδαρηνῶν. καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου,
εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος
3 ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς
μνημείοις· καὶ οὔτε αἰλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆ-
4 σαι, διὰ τὸ αὐτὸν πολλαῖς πέδαις καὶ αἰλύσεσι δεδέσθαι,
καὶ διεσπασθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς αἰλύσεις, καὶ τὰς πέδας
5 συντετριφθαι, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δαμάσαι· καὶ δια-
παντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς
μνημασιν ἦν κρᾶζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
6 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπο μακρόθεν, ἔδραμε καὶ προσε-
7 κύνησεν αὐτῷ, καὶ κραξας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε, Τί ἐμοὶ
καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὀρκίζω σε
8 τὸν Θεόν, μὴ με βασανίσῃς. (ἔλεγε γὰρ αὐτῷ, Ἐξελθε,
9 τὸ πνεῦμα τὸ ἀκαθάρτον, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.) καὶ ἐπη-
ρώτα αὐτόν, Τί σοι ὄνομα; καὶ ἀπεκρίθη, λέγων, Λε-
10 γεὼν ὀνομάμοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν. καὶ παρεκάλει αὐτόν
11 πολλὰ, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. ἦν
δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη·
12 καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες,
Πεμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλ-
13 θωμεν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. καὶ
ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσηλθόν εἰς τοὺς
χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ
14 θαλάσῃ. Οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἐφυγον, καὶ
ἀνῆγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. καὶ ἐξ-

ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστὶ τὸ γεγονός· καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν 15
 Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθημενον
 καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν 16
 λεγεῶνα· καὶ ἐφοβήθησαν· καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ 16
 ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν
 χοίρων. καὶ ᾗρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ 17
 τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, 18
 παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς, ἵνα ᾗ μετ' αὐτοῦ. ὁ δὲ 19
 Ἰησοῦς οὐκ ἀφήκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ Ὑπαγε εἰς
 τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς
 ὅσα σοὶ ὁ Κύριος ἐποίησε, καὶ ἠλεησέ σε. καὶ ἀπῆλθε, 20
 καὶ ᾗρξато κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν
 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

ΚΑΙ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν 21
 εἰς τὸ πέραν, συνηχθῆ ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν 22
 παρὰ τὴν θάλασσαν· Καὶ ἰδὼν, ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχι- 22
 τυναγωγῶν, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει
 πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, 23
 λέγων, Ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν
 ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὥπως σωθῇ, καὶ ζήσεται. Καὶ 24
 ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς,
 καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

Καὶ γυνὴ τις οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, 25
 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανῇ- 26
 σασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλ-
 λά μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ἀκούσασα περὶ τοῦ 27
 Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν, ἤψατο τοῦ ἱμα-
 τίου αὐτοῦ· ἔλεγε γάρ, Ὅτι, κὰν τῶν ἱματίων αὐτοῦ 28
 ἄψωμαι, σωθήσομαι. καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ 29
 αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σωματι ὅτι ἵαται ἀπο τῆς
 μάστιγος. Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγινούς ἐν ἑαυτῷ τὴν 30
 ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ
 ὄχλῳ, ἔλεγε, Τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; καὶ ἔλεγον 31

17) Πράξ. ις'. 39.

18) Λουκ. γ'. 38.

21) Μα-θ. θ'. 1. Λουκ. γ'. 40.

22) Μα-θ. θ'. 18. Λουκ. γ'. 41.

25) Λευιτ. ις'. 25. Μα-θ. θ'. 20.

Λουκ. γ'. 43.

30) Λουκ. γ'. 19.

αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλί-
 32 βοντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ἤψατο; καὶ περιεβλέπετο
 33 ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ
 τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέ-
 34 πεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀληθειαν. ὃ
 δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε
 35 εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιής ἀπὸ τῆς μαστιγῆς σου. Ἐτι
 αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου,
 λέγοντες, Ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἐτι σκύλλεις
 36 τὸν διδάσκαλον· ὃ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λό-
 γον λαλοῦμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, Μὴ φοβοῦ,
 37 μόνον πίστευε. καὶ οὐκ ἀφήκεν οὐδὲνα αὐτῷ συνακο-
 λουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην τὸν
 38 ἀδελφὸν Ἰακώβου. καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ
 ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ
 33 ἀλαλῶντας πολλὰ. καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θο-
 ρυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ
 40 καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ὃ δὲ ἐκβαλὼν ἅπαν-
 τας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μη-
 τέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ
 41 παιδίον ἀνακείμενον, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παι-
 δίου, λέγει αὐτῇ, Ταλιθὰ, κοῦμι· ὃ ἐστὶ μεθερμηνευό-
 42 μενον, Τὸ κοράσιον, (σοὶ λέγω,) ἐγείραι. καὶ εὐθέως
 ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἑτῶν δώδε-
 43 κα· καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλῃ. καὶ διεστείλατο
 αὐτοῖς πολλὰ, ἵνα μὴδεὶς γνῶ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι
 αὐτῇ φαγεῖν.

Σ ΚΑΙ ἐξηλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα
 2 αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ
 γενομένου σαββάτου ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν·
 καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλησσοντο, λέγοντες, Πόθεν
 τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, ὅτι καὶ
 3 δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; οὐχ
 οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώ-

34) ε'. 52. Ματθ. θ'. 22.

35) Δουκ. η'. 49.

39) Ἰωάν. ια'. 1^η.

S'. 1) Ματθ. ιγ'. 54. Δουκ. δ'.

16.

3) Ἰωάν. ε'. 42.

βου καὶ Ἰωσὴ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος· καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι οὐκ ἔστι προφή- 4 της ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ 5 οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσε. καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν 6 ἀπιστίαν αὐτῶν· καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.

ΚΑΙ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς 7 ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. καὶ παρηγγεῖλεν αὐτοῖς, 8 ἵνα μὴδὲν αἰρώσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ράβδον μόνον· μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζῶνιν χαλκόν· ἀλλ' ὑπο- 9 δεδεμένους σανδάλια· καὶ μὴ ἐνδύσασθαι δύο χιτῶνας. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν εἰσελθῆτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ 10 μένετε ἕως ἂν ἐξελθῆτε ἐκεῖθεν. καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξων- 11 ται ὑμᾶς, μὴδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεί- 12 θεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἀνεκτό- 13 τερον ἔσται Σοδομοῖς ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Καὶ ἐξελθόντες ἐκηρυσσον ἵνα με- 14 τανοήσωσι· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἠλειφον 15 εἰλαῖω πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

Καὶ ἠκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, (φανερὸν γὰρ ἐγέ- 16 νετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ,) καὶ ἔλεγεν, Ὅτι Ἰωάννης ὁ βα- 17 σιζὴν ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ 18 δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι Ἡλίας ἐστίν· ἄλλοι 19 δὲ ἔλεγον, Ὅτι προφήτης ἐστίν, ἢ ὡς εἰς τῶν προφη- 20 τῶν. ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης εἶπεν, Ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκε- 21 φάμισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.

4) Μαθ. ιγ'. 57. Λουκ. δ'. 24.

5) Μαθ. δ'. 44.

6) Μαθ. ιγ'. 58.

7) Μαθ. θ'. 35. Λουκ. ιγ'. 22.

8) γ'. 13. Μαθ. ι'. 1. Λουκ. 5.

9) θ'. 1.

10) Μαθ. ι'. 9. Λουκ. θ'. 3.

11) Μαθ. ι'. 11. Λουκ. θ'. 4.

12) Μαθ. ι'. 14. 15. Λουκ. θ'. 5.

13) ι'. 10, 11, 12. Πράξ. ιγ'. 51.

14) ιη'. 6.

15) Ιακώβ. ε'. 14.

16) Μαθ. ιδ'. 1. Λουκ. θ'. 7.

17) Μαθ. ις'. 14.

- 17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάν-
νην, καὶ ἐδήσεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τῇ
γυναικα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγά-
18 μησεν. ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ, ὅτι οὐκ ἔξεστι
19 σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρωδιάς
ἐνείχεν αὐτῷ, καὶ ἠθελεν αὐτὸν ἀποκτείνει· καὶ οὐκ
20 ἠδύνατο. ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς
αὐτὸν ἀνδρα δίκαιον καὶ ἁγίον, καὶ συνετήρει αὐτόν·
καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἐποίει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ
21 ἤκουε. Καὶ γενομένης ἡμέρας ευκαίρου, ὅτι Ἡρώδης τοῖς
γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστάτιν αὐτοῦ
22 καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, καὶ
εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ
ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανα-
κειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, Αἴτησόν με ὃ
23 ἐάν θελῃς, καὶ δώσω σοι· καὶ ὡμοσεν αὐτῇ, ὅτι ὃ ἐάν
με αἰτήσῃς, δώσω σοι, ἕως ἡμίους τῆς βασιλείας μου.
24 ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσομαι; ἡ
25 δὲ εἶπε, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. καὶ εἰς-
ελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ᾗτη-
26 σατο λέγουσα, Θέλω ἵνα μοι δῷς ἑξαυτῆς ἐπὶ πίνακι
τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Καὶ περιλυπὸς
γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνα-
27 νακειμένους οὐκ ἠθελῆσεν αὐτὴν ἀθετησαί. καὶ εὐθέως
ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνεχθῆ-
28 ναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν
αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ
πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κορασίον
29 ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ
ἐθήκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.
- 30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα

17) Λουκ. γ'. 19.

18) Λευιτ. ιη'. 16. κ'. 21.

20) Ματθ. ιδ'. 5. κα'. 26.

21) Γεν. μ'. 20. Ματθ. ιδ'. 6.

27) Ματθ. ιδ'. 10.

30) Λουκ. θ'. 10.

ἐδίδαξαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν 31
εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον. ἦσαν γάρ
οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοὶ, καὶ οὐδὲ φαγεῖν
ἠυκαίρουν. καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ 32
κατ' ἰδίαν. Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι, καὶ 33
ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί· καὶ περὶ ἀπὸ πασῶν τῶν
πόλεων συνεδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτοὺς, καὶ
συνῆλθον πρὸς αὐτόν· καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς 34
πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν
ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν
αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἦδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσ- 35
ελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λεγουσιν, "Οτι ἔρημος
ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἦδη ὥρα πολλή· ἀπόλυσον αὐτοὺς, 36
ἵνα, ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας, αγο-
ράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φαγῶσιν οὐκ ἔχουσιν. ὁ 37
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες αγοράσωμεν διακοσίων
θηναρίων ἄρτους, καὶ δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν; ὁ δὲ λέγει 38
αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. καὶ
γινόντες λέγουσι, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. Καὶ ἐπέταξεν 39
αὐτοῖς ἀνακλίνειν πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ
χλωρῷ χόρτῳ. καὶ ἀνέπεσον πρᾶσιαι ἀνὰ ἑκα- 40
τὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους 41
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐ-
λόγησε· καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραβῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο 42
ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτά- 43
σθησαν· καὶ ἦσαν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, 44
καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρ- 45
τους ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προά-

31) γ'. 20.

32) Ματθ. ιδ'. 13. Λουκ. θ'. 10.
Ἰωάν. ε'. 16.34) Ἰερ. κγ'. 1. Ἰεζεκ. λδ'. 2.
Ματθ. θ'. 86. ιδ'. 14. Λουκ. θ'.
11.

35) Ματθ. ιδ'. 15. Λουκ. θ'. 12.

Ἰωάν. ε'. 5.

38) Ματθ. ιδ'. 17. Λουκ. θ'. 13.

Ἰωάν. ε'. 9.

41) Σαμ. Α'. θ'. 13. Ἰωάν. ε'. 1.

45) Ματθ. ιδ'. 22. Ἰωάν. ε'. 17.

γειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδαν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ
 46 τὸν ὄχλον. καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ
 47 ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ ὁψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον
 ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.
 48 Καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ελαύνειν· ἦν
 γὰρ ὁ ἀνεμος ἐναντίος αὐτοῖς· καὶ περὶ τετάρτην φυλα-
 κὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς, περιπατῶν ἐπὶ
 49 τῆς θαλάσσης· καὶ ἠθέλε παρελθεῖν αὐτούς. οἱ δὲ, ἰδόν-
 τες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐδοξαν φάν-
 50 τασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ
 ἑταράχθησαν. καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει
 51 αὐτοῖς, Θαρσείτε· ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβείσθε. Καὶ ἀνέβη
 πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἀνεμος· καὶ
 λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, καὶ ἐθαύμαζον.
 52 οὐ γὰρ συνήκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ἦν γὰρ ἡ καρδιά αὐ-
 τῶν πεπωρωμένη.

53 ΚΑΙ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρετ,
 54 καὶ προσωρμίσθησαν. καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ
 55 πλοίου, εὐθέως ἐπιγίνοντες αὐτὸν, περιδραμόντες ὅλην
 τὴν περίχωρον ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις
 τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ
 56 ἔστι. καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ
 ἀγροὺς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ
 παρεκαλουν αὐτὸν, ἵνα κἀν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
 αὐτοῦ ἀψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

Ζ ΚΑΙ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ τινες
 2 τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων· καὶ ἰδόν-
 τες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσὶ τοῦτ' ἔστιν
 3 ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο· (οἱ γὰρ Φαρι-
 σαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, εἰ μὴ πυγμῇ νίψωνται
 τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν
 4 τῶν πρεσβυτέρων· καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, εἰ μὴ βαπτίσωνται,
 οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλὰ ἔστιν ἃ παρελαβον κρα-
 τεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ

46) Ματθ. ιδ'. 23.

47) Ματθ. ιδ'. 23, 24.
16, 17.

Ἰωάν. γ'.

53) Ματθ. ιδ'. 34.

Ζ'. 1) Ματθ. ιε'. 1.

κλινῶν·) ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ 5
 γραμματεῖς, Διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσι κατὰ
 τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτοις χερσὶν
 ἐσθίασι τὸν ἄρτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι 6
 καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαίας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκρι-
 τῶν, ὡς γεγραπται, Ὁὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ,
 ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μάτην δὲ 7
 σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐνταλματα ἀν-
 θρώπων· ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε 8
 τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ
 ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ 9
 Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. Μωσῆς γὰρ 10
 εἶπε, Ἵμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καί,
 Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·
 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ 11
 μητρὶ, Κορβαν, (ὃ ἐστὶ, Δῶρον,) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελη-
 θῇς· καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ 12
 αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ 13
 Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια
 τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ προσκαλεσάμενος πάντας τὸν 14
 ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούετε μου πάντες, καὶ συνίετε.
 οὐδὲν ἐστὶν ἐξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς 15
 αὐτὸν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευό-
 μενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινῶντα τὸν ἀνθρώ-
 πον. εἰ τις ἔχει ὧτα ἀκοῦειν, ἀκουέτω. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν 16,17
 εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτην αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
 αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτω καὶ 18
 ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἐξωθεν
 εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἀνθρώπον οὐ δύναται αὐτὸν
 κοινῶσαι; ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, 19

6) Ἡσα. κθ'. 13.

7) Ματθ. ιε'. 9. Κολ. β'. 18, κ. τ. λ.

Τίτ. α'. 14.

10) Ἐξοδ. κ'. 12. κα'. 17. Λευιτ.

κ'. 9. Δευτ. ε'. 16. κζ'. 16.

Παροιμ. κ'. 20. Ματθ. ιε'. 4.

Ἐφ. σ. ζ'. 2.

13) Ματθ. ιε'. 6.

14) Ματθ. ιε'. 10, κ. τ. λ.

15) Πράξ. ι'. 15. Ῥωμ. ιδ'. 17, 20.

Τίτ. α'. 15.

16) Ματθ. ια'. 15.

17) Ματθ. ιε'. 15.

- ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν· καὶ εἰς τὸν ἀφεδρώνα ἐκπορεύεται,
 20 καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. Ἔλεγε δέ, ὅτι τὸ ἐκ τοῦ
 ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
 21 πον. ἔσωθεν γάρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ
 22 διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορευονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι,
 φόνοι, κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσελγεια,
 ὀφθαλμὸς πονηρὸς, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἄφρο-
 23 σύνη. πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ
 κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
 24 Καὶ ἐκείθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου
 καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, οὐδεὶς αὐτὸν ᾔθελε
 25 γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαβεῖν. ἀκούσασα γὰρ γυνὴ
 26 θαρτον, ἐλθοῦσα προσέειπε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἦν
 δέ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς, Συροφοίνισσα τῷ γένει· καὶ ἡρώτα
 αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐ-
 27 τῆς. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον χορτασθῆ-
 ναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ καλὸν ἐστὶ λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν
 28 τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ
 λέγει αὐτῷ, Ναί, κυριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω
 29 τῆς τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. καὶ
 εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὕπαγε· ἐξέληλυθε τὸ
 30 δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς
 τὸν οἶκον αὐτῆς, εὔρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς, καὶ τὴν
 θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.
 31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶ-
 νος, ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνα μέσον
 32 τῶν ὁρίων Δεκαπολεως. καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μο-
 γιλᾶλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν
 33 χεῖρα. καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ'
 ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ,
 34 καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἀναβλέψας
 εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθά, ὁ

21) Γεν. ε'. 5. ἡ'. 21. Παροιμ. ε'.

14. Ἱερ. ιε'. 9. Ματθ. ιε'. 19.

24) Ματθ. ιε'. 21.

27) Ματθ. ιε'. 26.

31) Ματθ. ιε'. 29.

32) Ματθ. θ'. 32. Λουκ. ια'. 14.

33) ἡ'. 23. Ἰωάν. θ'. 6.

34) Ἰωάν. ια'. 61. ιε'. 1.

ἐστι, Διανοίχθητι. καὶ εὐθέως διηνοιχθήσαν αὐτοῦ αἱ 35
 ἀκοαί· καὶ ἐλύθη ὁ δεσμός τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλά-
 λει ὀρθῶς. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἰπωσιν· 36
 ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσό-
 τερον ἐκήρυσσον. καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξέπλησσοντο, 37
 λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς
 ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλαλοὺς λαλεῖν.

ἘΝ ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, παμπολλοὺ ὄχλου ὄντος, **Η**
 καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ 2
 τὸν ὄχλον· ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσίν μοι, καὶ
 οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νη- 3
 στεῖς εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινες
 γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἦκουσι. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ 4
 μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνήσεται τις ὥδε χορ-
 τᾶσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; καὶ ἐπηρώτα αὐτοὺς, Πόσους 5
 ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ. καὶ παρήγγειλε τῷ 6
 ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρ-
 τούς, εὐχαριστήσας ἐκλάσε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς
 αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσι· καὶ παρεθήκαν τῷ ὄχλῳ. καὶ εἰ- 7
 χον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας εἶπε παραθεῖναι καὶ
 αὐτὰ. ἐφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν περισσεύ- 8
 ματα κλασμάτων, ἑπτὰ σφυρίδας. ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες 9
 ὥς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.

Καὶ εὐθέως ἐμβας εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν 10
 αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά. καὶ ἐξηλθον οἱ 11
 Φαρισαῖοι, καὶ ἥρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ'
 αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν.
 καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἡ γενεὰ 12
 αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Εἰ δοθήσεται
 τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. Καὶ ἀφείς αὐτούς, ἐμβας πᾶ- 13
 λιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον 14

1) Ματθ. ιε'. 32.

10) Ματθ. ιε'. 39.

11) Ματθ. ιβ'. 38. ιε'. 1. Λουκ.

ια'. 29. Ἰωάν. ε'. 30.

12) Ματθ. ιε'. 4.

14) Ματθ. ιε'. 5.

- 15 οὐκ εἶχον μεθ' ἐαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων, Ὁράτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φα-
 16 ρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου. καὶ διελογίζοντο πρὸς
 17 ἀλλήλους, λέγοντες, Ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; ἐτι πεπωρωμένην
 18 ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; καὶ ὧτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεσ-
 19 ετε; ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἐκλασα εἰς τοὺς πεντακισ-
 20 χιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε;
 20 λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. ὅτε δὲ τοὺς ἑπτά εἰς τοὺς
 21 τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασ-
 21 μάτων ἤρατε; οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς,
 Πῶς οὐ συνίετε;
 22 ΚΑΙ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν· καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυ-
 23 φλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἀψηται. καὶ
 ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν
 24 ἐξω τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπι-
 24 θεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει. καὶ
 ἀναβλέψας ἔλεγε, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δέν-
 25 δρα ὁρῶ περιπατοῦντας. εἰτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας
 ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀνα-
 26 βλέψαι· καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς
 26 ἅπαντας. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,
 λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσεέλθῃς, μηδὲ εἰπῇς τινὶ
 ἐν τῇ κώμῃ.
 27 Καὶ ἐξηλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς
 κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπη-
 28 ρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέ-
 28 γουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, Ἰωάννην
 τὸν βαπτιστὴν· καὶ ἄλλοι Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ ἓνα τῶν
 29 προφητῶν. καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με
 λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ

15) Ματθ. ις'. 6. Λουκ. ιβ'. 1.

17) ε'. 52.

19) ε'. 41. Ματθ. ιδ'. 19. Λουκ.

θ'. 16. Ἰωάν. ε'. 11.

20) 5. Ματθ. ιε'. 34.

23) ε'. 32, 33.

27) Ματθ. ις'. 13. Λουκ. θ'. 18.

ὁ Χριστός. καὶ ἐπέτιμήσεν αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λεγῶσι 30
περὶ αὐτοῦ.

Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ 31
ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ
ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι· καὶ 32
παρῆρσιν τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν
ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ 33
ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετιμῆσε τῷ Πέτρῳ, λέγων,
"Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς 34
αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν,
ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ,
καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὅς γάρ ἂν θελῇ τὴν ψυχὴν αὐ- 35
τοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολεσῇ τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει
αὐτήν. τί γάρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, εἰάν κερδήσῃ τὸν 36
κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί 37
δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ὅς γάρ 38
ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ
ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ
δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.
Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσὶ τινες (B)
τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου,
ἕως ἂν ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν
δυνάμει.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέ- 2
τρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει
αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμorp-

31) θ'. 31. ε'. 33. Ματθ. ις'. 21.

ις'. 22. κ'. 18. Λουκ. θ'. 22.

ιη'. 31. κδ'. 7.

33) Σαμ. β'. θ'. 22.

34) Ματθ. ι'. 38. ις'. 24. Λουκ.

θ'. 23. ιδ'. 27.

35) Ματθ. ι'. 39. ις'. 25. Λουκ.

θ'. 24. ις'. 33. Ἰωάν. ιβ'. 25.

37) Ψα. μθ'. 8.

38) Ματθ'. ι'. 33. Λουκ. θ'. 26

ιβ'. 8, 9. Ῥωμ. α'. 16. Τιμ. β'

β'. 12. Ἰωάν. Α'. 23, 24.

Θ'. 1) Ματθ. ις'. 28. Λουκ. θ'. 27

2) Ματθ. ις'. 1. Λουκ. θ'. 28.

- 3 φώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο
 στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὥς χιῶν, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς
 4 γῆς οὐ δύναται λευκάναι. καὶ ὥφθη αὐτοῖς Ἑλίας συν
 5 Μωσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἀποκρι-
 θεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ῥαββὶ, καλὸν ἐστὶν
 ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν.
 6 καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ Ἑλίας μίαν. οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ·
 7 ἦσαν γὰρ ἐκφοβοί. καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα
 αὐτοῖς· καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός
 8 ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἐξ-
 ἄπινά περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδὲνα εἶδον, ἀλλὰ τὸν
 9 Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν
 ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγῇ-
 σονται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ
 10 νεκρῶν ἀναστῇ. καὶ τὸν λόγον ἐκρατήσαν πρὸς ἑαυτοὺς,
 11 συζητοῦντες τί ἐστὶ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. Καὶ ἐπη-
 ρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Ὅτι λεγουσιν οἱ γραμματεῖς,
 12 ὅτι Ἑλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
 αὐτοῖς, Ἑλίας μὲν, ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστὰ πάντα·
 καὶ πῶς γεγραπταὶ ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα
 13 πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ· ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ
 Ἑλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, κτ-
 θῶς γεγραπταὶ ἐπ' αὐτόν.
 14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πολὺν
 15 περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. καὶ
 εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ
 16 προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν· καὶ ἐπηρώτησε τοὺς
 17 γραμματεῖς, Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτοὺς· καὶ ἀποκριθεὶς
 εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε, Διδάσκαλε, ἡνεγκα τὸν υἱόν μου
 18 πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἁλαλον. καὶ ὅπου ἂν αὐτόν
 καταλάβῃ, ρήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίξει τοὺς
 ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς

7) α'. 11. Δευτ. 17. Ἦσα. μβ'.

1. Ματθ. γ'. 17. ιζ'. 5. Λουκ.
γ'. 22. θ'. 35. Πέτ. β'. α'. 17.

9) Ματθ. ιζ'. 9. Λουκ. θ'. 21, 26.

11) Ματθ. β'. 5.

12) Ψα. κβ'. 6. Ἦσα. ιγ'. 3, κ. ι. λ.

Δαν. θ'. 26.

13) Ματθ. ια'. 14. ιζ'. 12, 13.

Λουκ. α'. 17.

14) Ματθ. ιζ'. 14. Λουκ. θ'. 37, 38.

σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. ὁ δὲ ἀποκρι- 19
θεις αὐτῷ λέγει, Ὡ γενεὰ ἀπιστος, ἕως πότε πρὸς ἐμὰς
ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς
με; καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐ- 20
θώς τὸ πνεῦμα ἔσπαράξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς
γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων. καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐ- 21
τοῦ, Πόσος χρόνος ἐστίν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ
εἶπε, Παιδιοθεν. καὶ πολλακίς αὐτόν καὶ εἰς πῦρ ἐβαλε 22
καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι,
βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. ὁ δὲ Ἰησοῦς 23
εἶπεν αὐτῷ, Τὸ, εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ
τῷ πιστευοντι· καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατήρ τοῦ παιδίου 24
μετὰ δακρύων ἔλεγε, Πιστεύω, κύριε· βοήθει μου τῇ
ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρεχεὶ ὄχλος, 25
ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ
πνεῦμα τὸ ἀλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω, ἐξελ-
θε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. καὶ κραζάν, 26
καὶ πολλὰ σπαράζαν αὐτόν, ἐξηλθε· καὶ ἐγένετο ὥσεί
νεκρὸς, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. ὁ δὲ Ἰη- 27
σοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς, ἡγειρεν αὐτόν· καὶ
ἀνέστη.

Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 28
ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθη-
μεν ἐκβαλεῖν αὐτό; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος 29
ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ
νηστειᾳ.

ΚΑΙ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γα- 30
λιλαίας· καὶ οὐκ ἠθέλεν ἵνα τις γινῶ. ἐδίδασκε γὰρ τοὺς 31
μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀπο-
κτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστήσεται. Οἱ δὲ ἡγνόουν τὸ ρῆμα, καὶ ἐφοβούντο 32
αὐτόν ἐπερωτῆσαι·

20) α'. 26.

23) Λουκ. ιζ'. 6.

28) Ματθ. ιζ'. 19,

30, 31) Ματθ. ις'. 21. 22. Λουκ.

θ'. 22, 44. 31. κδ'. 7.

- 33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναοὺμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτοὺς, Τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς
 34 διελογίζεσθε; οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διε-
 35 λέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰ τις θέλει πρῶτος εἶ-
 36 ναι, ἔσται πάντων ἑσχατος, καὶ πάντων διάκονος. Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγ-
 37 καλισάμενος αὐτὸ, εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐάν ἐν τῶν τοιούτων παιδίων δεξῆται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δεχεται· καὶ ὅς ἐάν ἐμὲ δεξῆται, οὐκ ἐμὲ δεχεται, ἀλλὰ τὸν ἀπο-
 38 στείλαντά με.
 38 Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, λέγων, Διδάσκαλε, εἵ-
 δομέν τινα τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὅς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκο-
 39 λουθεῖ ἡμῖν· Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γὰρ ἐστὶν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί
 40 μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογησαί με. ὃς γὰρ οὐκ
 41 ἐστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν. ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἂμην λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐ-
 42 τοῦ. Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περὶκειται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βεβληται
 43 εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐὰν σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοι ἐστὶ κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν
 44 γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον, ὅπου ὁ σκῶληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται· καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἐστὶ σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα

33) Ματθ. ιη'. 1. Λουκ. θ'. 46.
 κβ'. 24.

35) ι'. 43. Ματθ. κ'. 26.

36) ι'. 16.

37) Ματθ. ι'. 40. ιη'. 5. Λουκ.
 θ'. 48. Ἰωάν. ιγ'. 20.

38) Λουκ. θ'. 49.

40) Ματθ. ιβ'. 30.

41) Ματθ. ι'. 42.

42) Ματθ. ιη'. 6. Λουκ. ιζ'. 1, 2.

43) Δευτ. ιγ'. 6. Ματθ. ε'. 29.

ιη'. 8.

44) Ἰησα. ξς'. 24.

βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.' καὶ ἔαν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίσῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.' Πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσιά ἀλλ' ἀλισθήσεται. καλὸν τὸ ἅλας· ἔαν δὲ τὸ ἅλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

ΚΑΚΕΙΘΕΝ ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας, διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν· καὶ, ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτησαν αὐτόν, εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολύσαι, πειράζοντες αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωσῆς; οἱ δὲ εἶπον, Μωσῆς ἐπέτρεψε βιβλίου ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολύσαι. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταυτην· ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ Θεός. ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα· καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὅς ἐάν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχαταί ἐπ' αὐτήν· καὶ ἐάν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμήσῃ ἄλλω, μοιχαταί.

46) Λευκ. β'. 13.

50) Ματθ. ε'. 13. Λουκ. ιδ'. 34.

Ῥωμ. ιβ'. 18. Ἑβρ. ιβ'. 14.

1) 1) Ματθ. ιθ'. 1.

4) Λευκ. ιδ'. 1. Ἱερ. γ. 1. Ματθ. ε'. 31.

6) Γεν. α'. 27. ε'. 2. Ματθ. ιθ'. 4.

7) Γεν. β'. 24. Κορ. Α'. ε'. 16.

Ἐφεσ. ε'. 31.

9) Ματθ. ιθ'. 6.

11) Ματθ. ε'. 32. ιθ'. 9. Λουκ.

ιθ'. 13. Κορ. Α'. ζ'. 10, 11.

- 13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ᾄψῃται αὐτῶν· οἱ
 14 δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν· ἰδὼν δὲ ὁ
 Ἰησοῦς ἠγανάκτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑποτίθετε τὰ παιδία
 ἐρχεσθαι πρὸς μέ, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοι-
 15 ούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὅς
 εἰ μὴ δεξῇται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ
 16 μὴ εἰσελθῇ εἰς αὐτήν. καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, τιθεὶς
 τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, ἠνύλογει αὐτά.
 17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν εἰς
 καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτὸν, Διδάσκαλε ἀγα-
 18 θε, τί ποιήσω ἵνα ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω; ὁ δὲ Ἰη-
 σοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός,
 19 εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός. τὰς ἐντολάς οἶδας, Μὴ μοιχεύῃς· μὴ
 φονεύῃς· μὴ κλέψῃς· μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· μὴ ἀπο-
 20 στερήσῃς· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ὁ δὲ
 ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφύ-
 21 λαξάμην ἐκ νεότητός μου. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐ-
 τῷ ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν σοὶ ὑστερεῖ·
 ὑπάγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δός τοῖς πτωχοῖς, καὶ
 22 ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι,
 23 ἄρας τὸν σταυρόν. ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπηλθε
 24 λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Καὶ περιβλε-
 ψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς
 25 δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 Θεοῦ εἰσελεύσονται. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς
 λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐ-
 τοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ
 τοῖς χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.
 26 εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλῖας τῆς ραφί-
 δος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
 εἰσελθεῖν. οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς

13) Ματθ. ιθ'. 13. Λουκ. ιη'. 15.

14) Ματθ. ιη'. 3. ιθ'. 14. Κορ. Α'.
ιδ'. 20. Πέτ. Α'. β'. 2.

16) ς'. 36. Ματθ. ιθ'. 15.

17) Ματθ. ιθ'. 16. Λουκ. ιη'. 18.

19) Έξ' εδ. κ'. 12. κα'. 12. Δευτ.

ι'. 16. Ρωμ. ιγ'. 9.

21) Ματθ. ε'. 19. Λουκ. ιβ'. 33.
ιγ'. 9.

23) Ίωβ λα'. 24. Ψα. ξβ'. 10.

Παροιμ. ια'. 28. Ματθ. ιθ'. 22.

Λουκ. ιη'. 24. Τιμ. Α'. ε'. 17.

ἐαυτοὺς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς· 27
ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ πα-
ρὰ τῷ Θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ 28
ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδού, ἡμεῖς ἀφηκαμεν
πάντα, καὶ ἠκολούθησαμέν σοι. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς 29
εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν,
ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα,
ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἐνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, εἰ 30
μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰ-
κίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς καὶ μητέρας καὶ τέκνα
καὶ ἀγροὺς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχο-
μένῳ ζῶν αἰώνιον. πολλοὶ δὲ ἐσονται πρῶτοι ἐσχατοί, 31
καὶ οἱ ἐσχατοί πρῶτοι.

ἮΣΑΝ δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· 32
καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ
ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς
δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμ-
βαίνειν· Ὅτι, ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ 33
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ
τοῖς γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ,
καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαΐξουσιν 34
αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐ-
τῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
στήσεται.

Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ 35
υἱοὶ Ζεβεδαίου, λεγοντες, Διδάσκαλε, θελομεν ἵνα ὁ εἴς
αἰτήσωμεν ποιήσης ἡμῖν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θελετε 36
ποιησαί με ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δός ἡμῖν, ἵνα εἰς 37
ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν
τῇ δόξῃ σου. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί 38
αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ

27) Ἰω. 6. 2. Ἰερ. 23. 17.
Ζαχ. 9. 6. Λουκ. 9. 37.

28) Ματθ. 5. 20. 19. 27. Λουκ.
9. 11. 17. 28.

31) Ματθ. 10. 30. κ. 16. Λουκ.
17. 30.

32) η'. 31. θ'. 31. Ματθ. 15. 21.
15. 22. κ'. 17. Λουκ. 9. 22

33) 31. 45. 7.
33) Ἰω. 17. 32

35) Ματθ. κ. 20.

38) Ματθ. κ'. 22. Λουκ. 13. 50.

39 τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; οἱ δὲ εἰ-
 πον αὐτῷ, Δυνάμεθα. ὃ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ μὲν
 ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, πίεσθε· καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ
 40 βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν
 μου καὶ ἐξ εὐνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι,
 41 ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο
 42 ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ὃ δὲ Ἰησοῦς
 προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ
 δοκοῦντες ἀρχεῖν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν·
 43 καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕ-
 τω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ γενέσθαι μέγας
 44 ἐν ὑμῖν, ἔσται διάκονος ὑμῶν· καὶ ὃς ἀν θέλῃ ὑμῶν γε-
 45 νέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καὶ γὰρ ὁ υἱὸς
 τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆ-
 σαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
 46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχὼ· καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ
 ἀπὸ Ἱεριχῶ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ,
 υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν
 47 ὁδὸν προσκυτῶν, καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός
 48 ἔστιν, ἤρξατο κραεῖν καὶ λέγειν, Ὁ υἱὸς Δαβὶδ, Ἰησοῦ,
 49 ἐλέησόν με. καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ, ἵνα σιωπήσῃ· ὃ
 49 δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραξεν, Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. καὶ
 50 στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι· καὶ φωνοῦσι
 τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει· ἐγείραι, φωνεῖ σε.
 51 ὃ δὲ, ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς
 52 τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί
 52 θέλεις ποιήσω σοι; ὃ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββονι,
 52 ἵνα ἀναβλέψω. ὃ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε· ἡ
 πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε, καὶ ἠκο-
 λούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

ΙΑ' ΚΑΙ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰς Βηθφαγὴ καὶ
 Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο

40) Ματθ. κε'. 34.

41) Ματθ. κ'. 24.

42) Ματθ. κ'. 25. Λουκ. κβ'. 25.

44) θ'. 35. Πέτ. Α'. ε'. 3.

45) Ἰωάν. ιγ'. 14. Ἐφεσ. α'. 7.

Φιλ. β'. 7. Κολ. α'. 14. Τιμ.

Α'. β'. 6. Τίτ. β'. 14.

46) Ματθ. κ'. 29. Λουκ. ιη'. 35.

52) ε'. 34. Ματθ. θ'. 22.

ΙΑ' 1) Ματθ. κα'. 1. Λουκ. ιθ'. 29

τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν 2
κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθὺς εἰσπορευόμενοι
εἰς αὐτὴν εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀν-
θρώπων κεκάθικε· λύσαντες αὐτὸν ἀγαγετε. καὶ εἰάν τις 3
ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἰπατε, Ὅτι ὁ Κύριος αὐ-
τοῦ χρεῖαν ἔχει· καὶ εὐθὺς αὐτὸν ἀποστελεῖ ὧδε.
ἀπῆλθον δὲ, καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν 4
θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. καὶ 5
τινες τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύ-
οντες τὸν πῶλον; οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο 6
ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφήκαν αὐτούς. καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον 7
πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν,
καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν 8
ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ στοιβαδας ἔκοπτον ἐκ
τῶν δένδρων, καὶ ἔστρωννον εἰς τὴν ὁδόν. καὶ οἱ 9
προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες,
Ὡσαννὰ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.
εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου, 10
τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ 11
εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ
περιβλεψάμενος πάντα, ὁψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξ-
ῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, 12
ἐπέινασε· καὶ ἰδὼν συκὴν μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, 13
ἦλθεν εἰς αὐτήν· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν,
οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γάρ ἦν καιρὸς σύκων. καὶ 14
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν
αἰῶνα οὐδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἡκούον οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ. Καὶ ἐρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰη- 15
σοῦς εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ
ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυ-
βιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλοῦντων τὰς περιστε-
ρὰς κατέστρεψε· καὶ οὐκ ἤφειεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος 16

7) Βασ. Β', θ'. 13. Ἰωάν. ιβ'. 14.

8) Ψα. ριγ'. 25, 26. Ματθ. κα'. 9.

12) Ματθ. κα'. 18.

15) Ματθ. κα'. 12. Λουκ. ιβ'. 15.

εγ'. 39.

Ἰωάν. β. 14.

- 17 διὰ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται, Ὅτι ὁ οἶκος μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν ὀσπηλαίου
 18 ληστῶν· Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζητοῦν πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
 19 Καὶ ὅτε ὄψε ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.
 20 Καὶ πρῶτῳ παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμ-
 21 μένην ἐκ ριζῶν· καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ,
 22 Ραββὶ, ἴδε, ἡ συκὴ ἣν κατηράσω ἐξηρανται, καὶ ἀποκρι-
 23 θεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν Θεοῦ. ἀμὴν
 γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὡς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἀρθεῖτι,
 καὶ βληθῇτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ
 καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται, ἔσται
 24 αὐτῷ ὃ ἂν εἴπῃ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα ἂν
 προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ
 25 ἔσται ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἰ-
 26 τι ἔχετε κατὰ τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐ-
 27 ρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. εἰ δὲ ὑμεῖς
 οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
 ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
 28 ΚΑΙ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ
 περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς
 29 καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ λέγουσιν αὐ-
 τῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι τὴν ἐξ-
 30 ουσίαν ταύτην ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς· ὁ δὲ Ἰησοῦς
 ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς καγὼ ἓνα
 31 λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξου-
 32 σίᾳ ταῦτα ποιῶ· Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἢ,
 33 ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. καὶ ἐλογίζοντο πρὸς

17) Βασ. Α'. η'. 29. Ἡσα. νς'. 7.
 Ἱερ. ζ'. 11.

18) Ἰωάν. ζ'. 19.

20) Ματθ. κα'. 20.

23) Ματθ. ιζ'. 20. κα'. 21. Δουκ.
 ιζ'. 6.

24) Ματθ. ζ'. 7. κα'. 22. Δουκ.
 ια'. 9. Ἰωάν. ιδ'. 13. ιε'. 7.

ις'. 23, 24. Ἰακώβ. α'. 5, 6.

Ἰωάν. Α'. γ'. 22. ε'. 14.

25) Ματθ. ζ'. 14. Ἐφεσ. δ'. 32.

Κολ. γ'. 13.

27) Ματθ. κα'. 23. Δουκ. κ'. 1.

28) Ἐξέδ. β'. 14. Πράξ. δ'. 7.

ζ'. 27.

ἐαυτοὺς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τὴν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν, 32 Ἐξ ἀνθρώπων, ἐφοβούντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι οὕτως προφήτης ἦν. καὶ ἀποκριθέντες 33 λέγουσι τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἶδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοὺς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποίω.

ΚΑΙ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν, Ἄμπελῶ-^{1B}
να ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φραγμόν, καὶ
ᾠρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξεδото
αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπέδημψε. καὶ ἀπέστειλε πρὸς 2
τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δούλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωρ-
γῶν λαβῇ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος· οἱ δὲ λα- 3
βόντες αὐτὸν ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν. καὶ πάλιν 4
ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δούλον· κακείνον λιθοβο-
λήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον.
καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε. κακείνον ἀπέκτειναν· καὶ 5
πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ ἀποκτείνου-
τες. ἐτι οὖν ἓνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε 6
καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων, Ὅτι ἐντραπή-
σσονται τὸν υἱόν μου. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς 7
ἐαυτοὺς, Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτεί-
νωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. καὶ λαβόν- 8
τες αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξεβάλον ἐξω τοῦ ἀμπελῶνος.
τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ 9
ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλ-
λοις. Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνεγνῶτε; Ἰδοὺ ὃν 10
ἀτεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κε-
φαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστι θαν- 11
μαστή ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρα- 12
τῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἐγνώσαν γὰρ ὅτι
πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε· καὶ ἀφέντες αὐτὸν
ἀπῆλθον.

32) ς'. 20. Ματθ. ιδ'. 5.

1B) 1) Ψα. π'. 8. Ἠσα. ε'. 1.

Ἱερ. β'. 21. ιβ'. 10. Ματθ. κα'.

33. Δουκ. κ'. 9.

7) Ψα. β'. 8. Ματθ. κς'. 3. Ἰωάν.

ια'. 53.

10) Ψα. ριη'. 22.

Ματθ. κα'. 42.

Πράξ. δ'. 11.

Πέτ. Α'. β'. 7.

Ἠσα. κη'. 16.

Δουκ. κ'. 17.

Ῥωμ. θ'. 33.

- 13 Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων
 14 καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. οἱ δὲ
 ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι αλη-
 θής εἶ, καὶ οὐ μελεῖ σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις
 εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' αληθείας τὴν ὁδὸν
 τοῦ Θεοῦ διδάσκεις· ἐξεστὶ κήνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ
 15 οὐ; δώμεν, ἢ μὴ δώμεν; ὁ δὲ, εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπό-
 κρισιν, εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνά-
 16 ριον, ἵνα ἴδω. οἱ δὲ ἠνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ
 εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Καίσα-
 17 ρος, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀποδοτε τὰ
 Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύ-
 μασαν ἐπ' αὐτῷ.
 18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέ-
 γουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέ-
 19 γοντες, Διδάσκαλε, Μωσὴς ἐγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τις
 ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ
 20 ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
 20 ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ἑπτὰ οὖν ἀδελ-
 φοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἐλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνή-
 21 σκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ δεύτερος ἐλάβεν αὐτήν,
 καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρί-
 22 τος ὡσαύτως· καὶ ἐλάβον αὐτήν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν
 23 σπέρμα· ἐσχάτη πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν
 24 ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ
 24 γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
 σοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανήσθε, μὴ εἰδότες
 25 τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; ὅταν γὰρ ἐκ
 νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται,
 26 ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. περὶ δὲ τῶν
 νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μω-
 σέως, ἐπὶ τῆς βύτου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, λέγων,

13) Ματθ. κβ'. 15. Λουκ. κ'. 20.

17) Ματθ. κβ'. 21. Ῥωμ. ιγ'. 7.

18) Ματθ. κβ'. 23. Λουκ. κ'. 27.

19) Δαντ. κγ'. 8.

19) Δαντ. κγ'. 5, 6.

25) Ματθ. κβ'. 30. Λουκ. κ'. 35,

36.

26) Ἐξέδ. γ'. 6. Ματθ. κδ'. 31,

32. Πράξ. ζ'. 32. Ἐβρ. ια'. 16.

Κεφ. ιβ'. 27. ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ. Κεφ. ιβ'. 38.

· Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;· οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ Θεὸς ζώντων· 27 ἡμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν 28 συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτὸν, Ποία ἐστὶ πρώτη πασῶν ἐντολῇ; ὁ δὲ Ἰη- 29 σοὺς ἀπεκρίθη αὐτῷ, Ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν, Ἄκουε, Ἰσραὴλ· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριος εἰς ἐστι. καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρ- 30 δίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου· αὕτη πρώτη ἐντολῇ. καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη, Ἀγαπήσεις τὸν πλη- 31 σίον σου ὡς σεαυτὸν· μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστι. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, διδάσκαλε, 32 ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἰς ἐστὶ Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ. καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρ- 33 δίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλείον ἐστὶ πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θισιῶν. καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς 34 ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἰ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ 35 ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς ἐστὶ Δαβὶδ; αὐτὸς γὰρ Δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ Πνεύματι τῷ 36 Ἁγίῳ, Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου· αὐτὸς οὖν Δαβὶδ λέγει αὐτὸν κύριον· καὶ 37 πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ 38 τῶν γραμματέων, τῶν θελούντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν,

28) Ματθ. κβ'. 34. Λουκ. ι'. 25.

29) Δευτ. γ'. 4. ι'. 12. Λουκ. ι'. 27.

31) Δευτ. ιθ'. 18. Ματθ. κβ'. 39.

Λουκ. ι'. 27. Ῥωμ. ιγ'. 9. Γαλ.

ε'. 14. Ἰακώβ. β'. 8.

35) Ματθ. κβ'. 41. Λουκ. κ'. 41.

36) Ψα. ρε'. 1. Πράξ. β'. 34. Κορ.

Α'. ιε'. 25. Ἑβρ. α'. 13. ι'. 13.

38) Ματθ. κγ'. 3. κ. τ. λ. Λουκ.

ια'. 45. ε'. 46.

39 καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν
 40 ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ
 κατεσθιόντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ
 προσευχόμενοι· οὗτοι λήψονται περισσύτερον κρίμα.
 41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου,
 ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλά-
 42 κιον. καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἐβαλλον πολλὰ· καὶ ἐλθούσα
 μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶ κοδράντης.
 43 καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς,
 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλείον
 πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.
 44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη
 δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν,
 ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Γ

ΚΑΙ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ
 εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι
 2 καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν
 αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομὰς; οὐ μὴ
 3 ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ καθη-
 μενον αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ
 ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος
 4 καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Εἰπέ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται;
 καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μελλῇ πάντα ταῦτα συντελεῖ-
 5 σθαι; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν,
 6 Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ὅτι ἐγὼ εἰμι· καὶ πολ-
 7 λους πλανήσουσιν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ
 ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι· ἀλλ'
 8 οὐπω τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ
 βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τό-

40) Ματθ. κγ'. 14. Λουκ. κ'. 47.

41) Βασ. Β'. ιβ'. 9. Λουκ. κα'. 1.

43) Κορ. Β'. η'. 12.

ΙΓ'. 1) Ματθ. κδ'. 1. Λουκ. κα'. 5.

2) Βασ. Α'. θ'. 7, 8. Μιχ. γ'. 12.

Λουκ. ιθ'. 44.

3) Ματθ. κδ'. 3. Λουκ. κα'. 7.

4) Πράξ. α'. 6.

5) Ἱερ. κθ'. 8. Ματθ. κδ'. 4.

Λουκ. κα'. 8. Ἐφεσ. ε'. 6. Θεσσ.

Β'. β'. 3. Ἰωάν. Α'. δ'. 1.

6) Ἱερ. ιδ'. 14. κγ'. 21.

8) Ἥσα. ιθ'. 2.

πους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. ἀρχαὶ ὠδίνων 9
 ταῦτα. Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς. παραδώσουσι γὰρ
 ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ
 ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ,
 εἰς μαρτύριον αὐτοῖς· καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶ- 10
 τον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. ὅταν δὲ ἀγαγῶσιν ὑμᾶς 11
 παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ με-
 λετᾶτε· ἀλλ' ὅ ἐάν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο
 λαλεῖτε· οὐ γὰρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦ-
 μα τὸ Ἅγιον. παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θά- 12
 νατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ
 γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς· καὶ ἔσεσθε μισοῦμε- 13
 νοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομα μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
 τέλος, οὗτος σωθήσεται.

Ὅταν δὲ ἴδῃτε 'τὸ βδελύγμα τῆς ἐρημώσεως,' τὸ ῥη- 14
 θέν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἔστως ὅπου οὐ δεῖ, (ὁ
 ἀναγινώσκων νοεῖτω·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτω-
 σαν εἰς τὰ ὄρη· ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω 15
 εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω ἀραῖ τι ἐκ τῆς οἰκίας
 αὐτοῦ· καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὧν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ 16
 ὀπίσω, ἀραῖ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ 17
 ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
 προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶ- 18
 νος. ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκείναι θλίψεις, οἷα οὐ γέ- 19
 γογε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἕως
 τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ Κύριος ἐκολόβωσε 20
 τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς
 ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας. Καὶ 21
 ὅτε ἂν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἴδού ὧδε ὁ Χριστὸς, ἡ, Ἴδού
 ἐκεῖ, μὴ πιστεύσητε. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδοχριστοὶ 22
 καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα,

9) Ματθ. ι'. 17, 18. κδ'. 9. Λουκ. ια'. 12. Ἰωάν. ιε'. 19. ις'. 2.

10) Ματθ. κδ'. 14.

11) Ματθ. ι'. 19. Λουκ. ιβ'. 11.

κα'. 14.

12) Ἰερ. λη'. 21. Μιχ. ζ'. 5, 6.

13) Ματθ. ι'. 22. κδ'. 13. Λουκ.

κα'. 19. Ἀποκ. β'. 7. ιυ. γ'. 10.

14) Δαν. θ'. 27. ιβ'. 11. Ματθ.

κδ'. 15. Λουκ. κα'. 20, 21.

21) Ματθ. κδ'. 23. Λουκ. ιζ'. 23.

κα'. 8.

22) Δευτ. ιγ'. 1. Β. β'. 11.

- πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς.
 23,24 ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ, προεῖρηκα ὑμῖν πάντα. Ἄλλ' ἐν
 ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος
 σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,
 25 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ
 26 δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. καὶ τότε
 ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νε-
 27 φελαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. καὶ τότε
 ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυναγάξει τοὺς
 ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου
 γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.
 28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν· ὅταν αὐ-
 τῆς ᾗδῃ ὁ κλάδος ἀπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα,
 29 γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω καὶ ὑμεῖς,
 ὅταν ταῦτα ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστίν
 30 ἐπὶ θύραις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γε-
 31 νεὰ αὕτη, μέχρις οὐ πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ
 ἡ γῆ παρελευσονται· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.
 32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς
 οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἀγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱὸς, εἰ
 μὴ ὁ πατήρ.
 33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε
 34 γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν. ὥς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείς
 τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δούς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξ-
 ουσίαν, καὶ ἐκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ
 35 ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. γρηγορεῖτε οὖν, (οὐκ οἴδατε
 γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὅψε, ἡ μεσονυ-
 36 κτίου, ἡ ἀλεκτοροφωνίας, ἡ πρωΐ·) μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης
 37 εὕρῃ ὑμᾶς καθευδοντας. ἅ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω,
 Γρηγορεῖτε.

23) Πέτ. Β'. γ'. 17.

24) Ἠσα. ιγ'. 10. Ἰεζεκ. ΑΒ'. 7.
Ἰωήλ Β'. 10, 31. γ'. 15. Ματθ.
κδ'. 29. Λουκ. κα'. 25. Ἀποκ.
ε'. 12.26) ιδ'. 62. Δαν. ζ'. 10. Ματθ.
ιγ'. 27. κδ'. 30. Λουκ. κα'. 27.
Πράξ. α'. 11. Θεσσ. Α'. 5. 16.

Θεσσ. Β'. α'. 10. Ἀποκ. α'. 7.

28) Ματθ. κδ'. 32. Λουκ. κα'. 29.
30) Ματθ. κδ'. 34. Λουκ. κα'. 32.
31) Ψα. ρβ'. 26. Ἠσα. μ'. 8. ια'.
6. Ἐβρ. α'. 11.32) Ματθ. κδ'. 36. Πράξ. α'. 7.
33) Ματθ. κδ'. 42. κτ'. 15. Λουκ.
ιβ'. 40. κα'. 36. Θεσσ. Α'. ε'. 6.

ἮΝ δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ ἸΔ
 ἐζητοῦν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν
 ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν· ἔλεγον δὲ, Μὴ ἐν 2
 τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ. Καὶ ὄντος 3
 αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,
 κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον
 μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· καὶ συντρίψασα τὸ
 ἀλάβαστρον, κατέχευεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. ἦσαν 4
 δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς καὶ λεγόντες, Εἰς
 τί ἡ ἀπώλεια αὕτης τοῦ μύρου γεγονεν; ἡδύνατο γὰρ 5
 τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθη-
 ναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. ὁ δὲ Ἰησοῦς 6
 εἶπεν, Ἄφετε αὐτὴν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν
 ἔργον εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς 7
 ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς
 εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ὁ εἶχεν αὐτῇ, 8
 ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἑντα-
 φιασμόν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγ- 9
 γέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησεν αὐτῇ
 λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. Καὶ ὁ Ἰούδας ὁ 10
 Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχι-
 ρεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἔχα- 11
 ρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ
 ἐζήτηι πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῶ.

ΚΑΙ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἁζύμων, ὅτε τὸ πάσχα 12
 ἔθνον, λεγούσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις
 ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; καὶ 13
 ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐ-
 τοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν
 ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε 14
 αὐτῷ, καὶ ὅπου ἂν εἰσελθῇ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ, 14
 Ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἔστι τὸ καταλύμα, ὅπου
 τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγῃ; καὶ αὐτὸς 15

1) Ματθ. κς'. 1. Δευτ. κβ'. 1.

Ἰωάν. ια'. βδ. σγ'. 2.

3) Ματθ. κς'. 4. Ἰωάν. ια'. 2.

ιβ'. 3.

7) Δευτ. ια'. 11.

10) Ματθ. κς'. 14. Δευτ. κβ'. 4.

12) Ἐξοδ. ιβ'. 17. Δευτ. κς'. 5.

Ματθ. κς'. 17. Δευτ. κβ'. 7.

ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἐτοιμον· ἐκεῖ
 16 ἐτοιμάσατε ἑμῖν. Καὶ ἐξήλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ
 ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς,
 καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

17 Καὶ ὀψίας γεννημένης, ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα·
 18 καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰη-
 σοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει
 19 με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι,
 καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς καθ' εἰς, Μήτι ἐγώ; καὶ ἄλλος,
 20 Μήτι ἐγώ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἰς ἐκ τῶν
 δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον.
 21 ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γεγραπται
 περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ
 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ
 οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπος ἐκείνος.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον ἐν-
 λογήσας ἐκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε,
 23 φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. καὶ λαβὼν τὸ πο-
 τήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ἔπιον ἐξ αὐ-
 24 τοῦ πάντες· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά
 μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυ-
 25 νόμενον. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ
 τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης,
 ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξήλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
 27 καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι πάντες σκανδαλισθή-
 σεσθε ἐν ἑμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γεγραπται,
 Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρό-
 28 βατα· ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς
 29 τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Καὶ εἰ πάν-

17) Ματθ. κε'. 20. Λουκ. κβ'. 14.

18) Ψα. μα'. 9. Ἰωάν. ιγ'. 21.
Πρόξ. α'. 16.

21) Ματθ. κε'. 24. Λουκ. κβ'. 22.
Ἰωάν. ιγ'. 18.

22) Ματθ. κε'. 26. Λουκ. κβ'. 19.
Κορ. Α'. ια'. 23, 24.

26) Ματθ. κε'. 30. Λουκ. κβ'. 39.

Ἰωάν. ιη'. 1.

27) Ζαχ. ιγ'. 7. Ματθ. κε'. 31.

Λουκ. κβ'. 31. Ἰωάν. ιγ'. 32.

28) ιε'. 7. Ματθ. κε'. 32. κη'. 10.

29) Ματθ. κε'. 33. Λουκ. κβ'. 33.

Ἰωάν. ιγ'. 37.

τες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. καὶ λέγει αὐτῷ 30
ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὲν λέγω σοι, ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ
ταύτῃ, πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ
με. ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον, Ἐὰν με δέῃ συν- 31
αποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως δὲ
καὶ πάντες ἔλεγον.

ΚΑΙ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημα- 32
νῆ· καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίστατε ὧδε,
ἕως προσευξώμαι, καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ 33
τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ. καὶ ἤρξατο
ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Περί- 34
λυπὸς ἐστὶν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μένετε ὧδε
καὶ γρηγορεῖτε. Καὶ προελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς 35
γῆς, καὶ προσηύχετο, ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθῇ
ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα· καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ, πάντα 36
δυνατά σοι. παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο·
ἀλλ' οὐ τί ἐγώ θελω, ἀλλὰ τί σύ. καὶ ἔρχεται καὶ 37
εὕρισκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πιτρῷ, Σί-
μων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορησαι;
γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσελθῇτε εἰς 38
πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα προθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενής. Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο, τὸν αὐ- 39
τὸν λόγον εἰπὼν. καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν 40
καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρη-
μένοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσι.

Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε 41
τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα·
ἰδοὺ, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖ-
ρας τῶν ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε, ἀγῶμεν· ἰδοὺ, ὁ πα- 42
ραδιδούς με ἤγγικε.

Καὶ εὐθέως, ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰού- 43

30) Ματθ. κς'. 34. Δουκ. κβ'. 34.

Ἰωάν. ιγ'. 38.

31) Ἰωάν. ιγ'. 37.

32) Ματθ. κς'. 36. Δουκ. κβ'. 39.

Ἰωάν. ιη'. 1.

34) Ματθ. κς'. 38. Δουκ. κβ'. 44.

Ἰωάν. ιβ'. 27.

35) Δουκ. κβ'. 41.

36) Ἰωάν. ς'. 38.

37) Ματθ. κς'. 40. Δουκ. κβ'. 45.

38) Γαλ. ε'. 17.

43) Ματθ. κς'. 47. Δουκ. κβ'. 47

Ἰωάν. ιη'. 3.

δας, εἰς ὧν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς
 μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ
 44 τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. δεδώκει δὲ ὁ
 παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὅν ἂν φι-
 λήσω, αὐτὸς ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπαγάγετε
 45 ἀσφαλῶς. καὶ ἐλθὼν, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει,
 46 Ῥαββί, ραββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. οἱ δὲ ἐπέβαλον
 ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.
 47 Εἰς δὲ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μά-
 χαιραν ἐπάεισε τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν
 48 αὐτοῦ τὸ ὠτίον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
 τοῖς, Ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύ-
 49 λων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν ἡμῖν πρὸς ὑμᾶς ἐν
 τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα
 50 πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες
 51 ἐφυγον. Καὶ εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτῷ, περι-
 βεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτόν
 52 οἱ νεανίσκοι· ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς
 ἐφυγεν ἀπ' αὐτῶν.
 53 ΚΑΙ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερεᾶ. καὶ
 συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
 54 τεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρό-
 θεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ
 ἀρχιερέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν,
 55 καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ
 ὅλον τὸ συνέδριον ἐζητοῦν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρί-
 56 αν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ εὕρισκον. πολ-
 λοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ
 57 μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδο-
 58 μαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες, Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσα-
 μεν αὐτοῦ, λέγοντος, Ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν
 τοῦτον τὸν χειροποιήτον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἀλ-

45) Σαμ. Β'. κ'. 9.

49) Ψα. κβ'. 6. ξθ'. 9. Ἠσα.

ιν'. 12. Ματθ. κς'. 56. Λουκ.

κδ'. 25.

50) Ἰωβ ιθ'. 13. Ψα. πη. 8.

53) Ματθ. κς'. 57. Λουκ. κβ'. 54.

Ἰωάν. ιη'. 13, 24.

55) Ματθ. κς'. 59. Πράξ. ε'. 13.

58) ιε'. 29. Ἰωάν. θ'. 19.

λον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω· καὶ οὐδὲ οὕτως ἦσθ 59
 ἢ ἡ μαρτυρία αὐτῶν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς 60
 τὸ μέσον ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀπο-
 κρίνη οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ὁ δὲ 61
 ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς
 ἐπηρώτα αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ
 υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι. 62
 καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ
 δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νε-
 φελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, διαρρήξας τοὺς 63
 χιτῶνας αὐτοῦ, λέγει, Τί ἐτι χρειαν ἔχομεν μαρτύ-
 ρων; ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ 64
 δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἐνοχον θανάτου.
 Καὶ ἤρξαντο τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν 65
 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν, καὶ λέγειν
 αὐτῷ, Προφήτευσον· καὶ οἱ ὑπηρέται ραπισμοῖς αὐ-
 τὸν ἐβαλλον.

Καὶ οὗτος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται 66
 μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἰδοῦσα τὸν 67
 Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, Καὶ
 σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα· ὁ δὲ ἠρνήσατο, 68
 λέγων, Οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. καὶ
 ἐξηλθεν ἐξω εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλεκτωρ ἐφώνησε.
 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς 69
 παρεστηκόσιν, Ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. ὁ δὲ πάλιν 70
 ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον
 τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος
 εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεμα- 71
 τίζειν καὶ ὀμνύειν, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἀνθρώπον τοῦ-
 τον, ὃν λέγετε. καὶ ἐκ δευτέρου ἀλεκτωρ ἐφώνησε. 72

60) Ματθ. κς'. 62.

61) Ἦσα. ιγ'. 7. Πραξ. η'. 32.

62) Δαν. ζ'. 10. Ματθ. ις'. 27.

κδ'. 30. κε'. 31. κς'. 64. Λουκ.

κα'. 27. κβ'. 69. Πράξ. α'. 11.

Θεσσ. Α'. δ'. 16. Θεσσ. Β'. α'.

10. Ἀποκ. α'. 7.

65) Ἰωβ ις'. 10. Ἦσα. ν'. 6.

Ματθ. κς'. 67. Ἰωάν. ιθ'. 3.

66) Ματθ'. κς'. 58, 69. Λουκ. κβ'

55. Ἰωάν. ιη'. 16, 17.

69) Ματθ. κς'. 71. Λουκ. κβ'. 58.

Ἰωάν. ιη'. 25.

72) Ματθ. κς'. 75. Λουκ. κβ'. 61.

Ἰωάν. ιγ'. 38. ιη'. 27.

Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δις, ἀπαρνήσῃ με τρίς. καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε·

ΙΕ' ΚΑΙ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρῶτ' συμβουλευιὼν ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ἡ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Σὺ λέγεις. Καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά· ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδέν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.

Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον, ὅνπερ ἠτοῦντο· ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ᾗρξαστο αἰτεῖσθαι, καθὼς αὐτοὶ ἐποίει αὐτοῖς. ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλεῖα τῶν Ἰουδαίων; ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδῶκεσαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε βασιλεῖα τῶν Ἰουδαίων; οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ Πιλάτος ἐλέγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος, βουλομένος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν, φραγελλώσας, ἵνα σταυρωθῇ.

Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς.

1) Ψα. β'. 2. Ματθ. κζ'. 1. Λουκ. κβ'. 66. γ'. 1. Ἰωάν. ιη'. 28. Πράξ. γ'. 13.
2) Ματθ. κζ'. 2, 11. Λουκ. γ'. 3. Ἰωάν. ιη'. 33.
4) Ματθ. κζ'. 13. Ἰωάν. ιθ'. 10.
6) Ματθ. κζ'. 15. Λουκ. γ'. 17.

Ἰωάν. ιη'. 39.
7) Ματθ. κζ'. 16. Λουκ. γ'. 19. Ἰωάν. ιη'. 40.
11) Ματθ. κζ'. 20. Λουκ. γ'. 18. Ἰωάν. ιη'. 40. Πράξ. γ'. 14.
15) Ματθ. κζ'. 26. Ἰωάν. ιθ'. 1.
16) Ματθ. κζ'. 27.

ὁ ἐστὶ πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεί-
 λαν, καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν 17
 αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, καὶ ἤρξαντο 18
 ἀσπάζεσθαι αὐτὸν, Χαίρε, βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· καὶ 19
 ἐτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλὰ μω, καὶ ἐνέπτυνον
 αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκυνοῦν αὐτῷ. Καὶ 20
 ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν,
 καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια· καὶ ἐξαγουσιν
 αὐτὸν, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτὸν. καὶ ἀγγαρεύουσι παρ- 21
 ἀγοντὰ τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ,
 τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν
 σταυρὸν αὐτοῦ.

ΚΑΙ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τοπον, ὁ ἐστὶ 22
 μεθερμηνευόμενον, Κρανίου τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ 23
 πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. Καὶ σταν- 24
 ρώσαντες αὐτὸν, διεμερίζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βαλλον-
 τες κλῆρον ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρῃ. ἦν δὲ ὥρα τρίτη, 25
 καὶ ἐσταύρωσαν αὐτὸν. Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας 26
 αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ 27
 σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο ληστας, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ
 ἓνα ἐξ ἐυνύμων αὐτοῦ. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ 28
 λέγουσα, 'Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.' Καὶ οἱ παρα- 29
 πορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφα-
 λὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐαί, ὁ καταλύων τὸν ναὸν,
 καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτὸν, καὶ 30
 κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς 31
 ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἐλε-
 γον, Ἄλλους ἐσώσεν, εαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. ὁ Χρι- 32
 στὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ
 σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνε-

21) Ματθ. κζ'. 32. Λουκ. κγ'. 26.

22) Ματθ. κζ'. 33. Λουκ. κγ'. 33.

Ἰωάν. ιθ'. 17.

24) Φα. κβ'. 18. Ματθ. κζ'. 35.

Λουκ. κγ'. 34. Ἰωάν. ιθ'. 23.

25) Ματθ. κζ'. 45. Λουκ. κγ'. 44.

Ἰωάν. ιθ'. 14.

26) Ματθ. κζ'. 37. Λουκ. κγ'. 38.

Ἰωάν. ιθ'. 19.

27) Ματθ. κζ'. 38. Λουκ. κγ'. 32.

28) Ἥσα. ιγ'. 12. Λουκ. κβ'. 37.

29) ιθ'. 18. Φα. κβ'. 7. Ἰθ'. 20.

ρθ'. 26. Ματθ. κζ'. 39. Λουκ.

κγ'. 35. Ἰωάν. β'. 19.

- 33 σταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Γενομένης δὲ ὥρας
 34 νάτης· καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ
 35 μεγάλῃ, λέγων, Ἐλωὶ, Ἐλωὶ, λαμμὰ σαβαχθανί; ὃ ἐστι
 36 μεθερμηνευόμενον, Ὁ Θεὸς μου, ὁ Θεὸς μου, εἰς τί με
 37 ἐγκατέλιπες; Καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες
 38 ἔλεγον, Ἰδοὺ, Ἡλίαν φωνεῖ. δραμῶν δὲ εἰς, καὶ γεμί-
 39 σας σπόγγον ὄξους, περιθεῖς τε καλὰ μῶ ἐπότιζεν αὐ-
 40 τόν, λέγων, Ἀφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας καθελεῖν
 41 αὐτόν.
 42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείδς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε. καὶ
 43 τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνω-
 44 θεν ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς
 45 ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶ-
 46 πεν, Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ. Ἦσαν
 47 δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν
 48 καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου
 49 τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσὴ μήτηρ, καὶ Σαλώμῃ, αἱ καὶ ὅτε
 50 ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν
 51 αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβασαὶ αὐτῷ εἰς Ἱε-
 52 ροσόλυμα.
 53 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ, ὃ
 54 ἐστὶ προσάββατον, ἦλθεν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας,
 55 εὐσχήμων βουλευτῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμε-
 56 νος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς
 57 Πιλάτον, καὶ ᾗτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πι-
 58 λάτος ἐθαύμασεν εἰ ἡδὴ τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος
 59 τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτόν εἰ πάλαι ἀπέθανε.
 60 καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα
 61 τῷ Ἰωσήφ. καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτόν.

33) Ματθ. κς'. 45. Λουκ. κγ'. 44.

34) Φα. κβ'. 1. Ματθ. κς'. 46.

35) Φα. ξθ'. 21. Ἰωάν. ιθ'. 29.

36) Ματθ. κς'. 50. Λουκ. κγ'. 46.

37) Ἰωάν. ιθ'. 30.

38) Χροσ. Β'. γ'. 14. Ματθ. κς'.

39) Δι. Λουκ. κγ'. 45.

39) Ματθ. κς'. 54. Λουκ. κγ'. 47.

40) Φα. λη'. 11. Ματθ. κς'. 55.

Λουκ. κγ'. 49.

41) Λουκ. η'. 2, 2.

42) Ματθ. κς'. 57. Λουκ. κγ'. 50.

Ἰωάν. ιθ'. 38.

46) Ματθ. ιβ'. 40. κς'. 59, 60.

Λουκ. κγ'. 33. Ἰωάν. ιθ'. 41, 42.

ἐνείλησε τῇ συνδόνι, καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδα- 47 ληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσὴ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

ΚΑΙ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδα-ΙΕ ληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμῃ ἡ γόρα-σαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. καὶ λίαν 2 πρῶτ' τῆς μίας σαββάτων ἐρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς 3 ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; καὶ ἀναβλεψασαὶ θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται 4 ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφῶδρα. καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς 5 τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξι-οῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν· καὶ ἐξεθαμβήθη-σαν. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζή- 6 τέιτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἐθήκαν αὐτόν. ἀλλ' ὑπά- 7 γετε, εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν, Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἐφυγον ἀπὸ 8 τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ.

Ἀναστὰς δὲ πρῶτ' πρῶτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον 9 Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἐπτὰ δαιμό-νια. ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γε- 10 νομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι. κακείνοι ἀκούσαντες 11 ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἡπίστησαν. Μετὰ δὲ 12 ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερῶθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. κακείνοι ἀπελ- 13 θόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπί-στευσαν. Ὑστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἐνδεκα 14

1) Ματθ. κη'. 1. Λουκ. κδ'. 1. 8) Ματθ. κη'. 8. Λουκ. κδ'. 8
Ἰωάν. κ'. 1. Ἰωάν. κ'. 18.

5) Ματθ. κη'. 2. Ἰωάν. κ'. 12.

6) Ματθ. κη'. 5. Λουκ. κδ'. 5.

7) ιδ'. 28. Ματθ. κς'. 32. κη'. 10.

Πράξ. α'. 3. ιγ'. 31. Κορ. Α'. ιε'. 5.

9) Λουκ. η'. 2. Ἰωάν. κ'. 14, 16.

12) Λουκ. κδ'. 13.

14) Λουκ. κδ'. 36. Ἰωάν. κ'. 19

Κορ. Α'. ιε'. 5, 7.

- ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θειασαμένοις αὐτὸν ἐγγηγερμένον
 15 οὐκ ἐπίστευσαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς
 τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ
 16 κτίσει· ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ
 17 ἀπιστήσας κατακριθήσεται. σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσι
 ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια
 18 ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς· ὄφεις
 ἀρούσι· κἄν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς
 βλάψει· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς
 ἐξουσιν.
 19 Ὁ μὲν οὖν Κύριος, μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελ-
 λήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ
 20 Θεοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκηρύξαν πανταχοῦ, τοῦ
 Κυρίου συνεργούντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος διὰ
 τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν.

15) Ματθ. κη'. 19. Ἰωάν. ιε'. 16.

16) Ἰωάν. γ'. 18, 36. ιβ'. 48.

17) Λουκ. ι'. 17. Πράξ. β'. 4. ε'.

16. η'. 7. ι'. 46. ις'. 18. ιθ'. 6.

Κορ. Α'. ιβ'. 10, 28.

18) Λουκ. ι'. 19. Πράξ. κη'. 3, 8.

19) Ψα. ρι'. 1. Λουκ. κδ'. 50, 51.

Πράξ. α'. 2, 3, 9.

20) Πράξ. ιδ'. 3. Ἑβρ. β'. 4.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

- Α' ἘΠΕΙΔΗ ΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι
 διηγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγ-
 2 μάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτό-
 3 πται καὶ ὑπηρεταὶ γενόμενοι τοῦ λόγου, ἔδοξε καμοῖ,
 παρηκολουθηκότι ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι
 4 γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, ἵνα ἐπιγνώως περὶ ὧν κατη-
 χήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

Ἑβρ. β'. 3. Ἰωάν. Α. α. 1. | 3) Πράξ. α'. 1.

ἘΓΕΝΕΤΟ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως 5
 τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφη-
 μερίας Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων
 Ἀαρὼν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἑλισάβετ. ἦσαν δὲ δι- 6
 καιοὶ ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν
 πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιομασί τοῦ Κυρίου
 ἀμεμπτοί· καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἑλι- 7
 σάβετ ἦν στείρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς
 ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν 8
 αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἐναντι τοῦ
 Θεοῦ, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι 9
 εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου· καὶ πᾶν τὸ πλῆθος 10
 τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ ᾠρᾳ τοῦ θυμιά-
 ματος· ὥφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου, ἐστὼς ἐκ δεξι- 11
 ῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος· καὶ ἐταράχθη 12
 Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. Εἶπε 13
 πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι
 εἰσηκούσθῃ ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνὴ σου Ἑλισάβετ
 γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰω- 14
 ἀννην. καὶ ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ 15
 ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται· ἔσται γὰρ μέγας 16
 ἐνώπιον τοῦ Κυρίου· καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πῖνῃ,
 καὶ Πνεύματος Ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μη-
 τρὸς αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει 17
 ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν· καὶ αὐτὸς προελεύσεται 18
 ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπι-
 στρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν
 φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευ-
 ασμένον. Καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ 19
 τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γὰρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ
 γυνὴ μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. καὶ ἀπο- 19

5) Χρον. Α'. κδ'. 10, 19. Νεεμ.

ιβ'. 4, 17. Ματθ. β'. 1.

9) Ἐξοδ. λ'. 7. Ἐβρ. θ'. 6.

11) Ἐξοδ. λ'. 1.

13) 60.

14) 58.

15) Ἀριθ. ε'. 3. Κριτ. ιγ'. 4.

Ἱερ. α'. 5. Γαλ. α. 15.

16) Μαλ. δ'. 5. Ματθ. ια'. 14.

17) Μαλ. δ'. 6. Ματθ. γ'. 1.

Μαρκ. θ'. 12.

18) Γεν. ιζ'. 17.

19) Δαν. η'. 16. θ'. 21. Ματθ.

ιη. 10.

- κριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ εἰμι Γαβριήλ ὁ
 παρεστῆκως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεσταλὴν λαλῆσαι
 20 πρὸς σέ, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. καὶ ἰδοὺ, ἔση
 σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας
 γένηται ταῦτα· ἃνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις
 μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.
 21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαριαν· καὶ ἐθαύ-
 22 μαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. ἐξελθὼν δὲ
 οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὄπτα-
 σίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανένων αὐ-
 23 τοῖς, καὶ διέμενε κωφός. καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν
 αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν
 24 οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνελαβεν
 Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας
 25 πέντε, λέγουσα, Ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος, ἐν
 ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδος μου ἐν ἀν-
 θρώποις.
 26 ἘΝ δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεσταλὴ ὁ ἄγγελος Γα-
 βριήλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ἣ ὀνο-
 27 μα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ὡ
 ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρ-
 28 θένου Μαρίας. καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶ-
 πε, Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σου· εὐλο-
 29 γημένη σύ ἐν γυναιξίν. ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταρίχθη ἐπὶ
 τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἄσπα-
 30 σμός οὗτος. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ,
 31 Μαρίας· εὗρες γάρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. καὶ ἰδοὺ,
 συλληψὲν ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλεῖσιν τὸ ὄνο-
 32 μα αὐτοῦ Ἰησοῦν. οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψί-
 33 θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ
 τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας

25) Γεν. α'. 23. Ἦσα. δ'. 1.

27) Ματθ. α'. 18.

31) β'. 21. Ἦσα. ζ'. 14. Ματθ.
α'. 21.

32) Σαμ. β'. ζ'. 12. Ψα. ολδ'. 11.

Ἦσα. θ'. 6. ις. 5.

33) Χρομ. Α'. κβ'. 10. Ψα. με'. 6.

πδ'. 36. Ἦσα. θ'. 7. Ἱερ. κγ'.

δ. Δαν. β'. 44. ζ'. 14, 27. Μιχ.

δ. 7. Κορ. Α'. ιε'. 24. Ἑβρ. α'. 8.

αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν 34
ἄγγελον, Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα Ἅγιον 35
ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει
σοι· διὰ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται Υἱὸς
Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ, Ἐλισάβετ ἡ συγγενὴς σου, καὶ αὐτὴ 36
συνελήφυντα υἱὸν ἐν γήρα αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴ ἔκτος
ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρα· ὅτι οὐκ ἀδυνατήσκει 37
παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα. εἶπε δὲ Μαριάμ, Ἰδοὺ ἡ 38
δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ
ἀπηλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπο- 39
ρεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰουδα,
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἡσπάσατο 40
τὴν Ἐλισάβετ. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν 41
ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοι-
λίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ,
καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη 42
σύ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας
σου. καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ 43
κυρίου μου πρὸς με; ἰδοὺ γάρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ 44
τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὠτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν
ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. καὶ μακαρία 45
ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις
αὐτῇ παρὰ Κυρίου.

Καὶ εἶπε Μαριάμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύ- 46
ριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ 47
σωτήρῳ μου· ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς 48
δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γάρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με
πᾶσαι αἱ γενεαί· ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, 49
καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς 50
γενεάς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ἐποίησε κρά- 51
τος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους δια-

37) ιη'. 27. Ἰωβ μβ'. 2. Ἱερ. λβ'.

17. Ζαχ. η'. 6. Ματθ. ιθ'. 26.

48) Γεν. λ'. 13. Σαμ. Α'. α'. 11.

50) Γεν. κ'. 7. Ἐξοδ. κ'. 6. Ψα.

ργ'. 17.

51) Ψα. λγ'. 10. Ἡσα. κθ'. 15.

να'. 9. νβ'. 10. Περ. Α'. ε'. 6

52 νοία καρδίας αὐτῶν. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων,
 53 καὶ ὑψώσε ταπεινοὺς. πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν,
 54 καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς. ἀντελάβετο Ἰσ-
 55 ραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους (καθὼς ἐλάλησε
 πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,) τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ σπέρ-
 56 ματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐμεινε δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ
 ὥσεί μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
 57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐ-
 58 τήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. καὶ ἠκουσαν οἱ περίοικοι καὶ
 οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμεγαλυνε Κύριος τὸ ἐλεος
 59 αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ συνεχαιρον αὐτῇ. Καὶ ἐγένετο
 ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον· καὶ
 60 ἐκάλουν αὐτὸ, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζα-
 61 χαρίαν. καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί,
 62 ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν, Ὅτι
 οὐδεὶς ἐστὶν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, ὃς καλεῖται τῷ
 63 ὀνόματι τούτῳ. ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί
 64 ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. καὶ αἰτήσας πινακίδιον
 ἔγραψε, λέγων, Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ
 65 ἐθαύμασαν πάντες. ἀνεφύχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ πα-
 ραχρημα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν
 66 Θεόν. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦν-
 67 τας αὐτοὺς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διε-
 λαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἔθεντο πάντες
 οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρι-
 68 τόν τοῦ παιδίου τοῦτο ἔσται; καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐ-
 69 τοῦ. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύμα-
 70 τος Ἁγίου, καὶ προεφῆτευσεν, λέγων, Εὐλογητὸς Κύριος
 ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λυ-
 τρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἡγεῖρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν,
 70 ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, (καθὼς ἐλάλησε

52) Σαμ. Α'. β'. 7, 8. Ἰωβ ε'. 11.

ιβ'. 18, 19, 21. Ψα. ργ'. 7.

53) Σαμ. Α'. β'. 5. Ψα. λδ'. 10.

54) Ἠσα. λ'. 18. μα'. 8.

Ἱερ. λα'. 3, 20.

55) Γεν. ιζ'. 19. κβ'. 18. Ψα. ρλβ'.

11.

58) 14.

59) Γεν. ιζ'. 12. Λευιτ. ιβ'. 3.

63) 13.

68) β'. 30. Ματθ. α'. 21.

69) Ψα. ρλβ'. 17.

70) Ψα. οβ'. 12. Ἱερ. κγ'. 6, λ'. 10.

Δαν. θ'. 27.

διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν
 αὐτοῦ,) σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάν- 71
 των τῶν μισούντων ἡμᾶς· ποιῆσαι ἐλεος μετὰ τῶν 72
 πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,
 ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ 73
 δοῦναι ἡμῖν, ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν 74
 ῥυσθέντας, λατρεῖν αὐτῷ ἐν οὐσιότητι καὶ δικαιοσύ- 75
 νῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.
 Καὶ σὺ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπο- 76
 ρεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐ-
 τοῦ· τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν 77
 ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλαγχνὰ ἐλέους Θεοῦ 78
 ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὑψους,
 ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημενοῖς 79
 τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.
 Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἐκραταίουτο πνευματι· καὶ 80
 ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ἕως ἡμέρας ἀναδειξέως αὐτοῦ
 πρὸς τὸν Ἰσραὴλ.

ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἔλαθε Β
 δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶ-
 σαν τὴν οἰκουμένην. αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο 2
 ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηναίου. καὶ ἐπορεύοντο 3
 πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.
 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως 4
 Ναζαρετ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαβίδ ἧτις κα-
 λεῖται Βηθλεὲμ, (διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πα-
 τριᾶς Δαβίδ,) ἀπογράψασθαι σὺν Μαρίας τῇ μεμνη- 5
 στευμένη αὐτῷ γυναικί, οὐσῇ ἐγκύῳ. Ἐγένετο δὲ ἐν 6
 τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τε-
 κεῖν αὐτὴν· καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, 7
 καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ

73) Ἰερ. κβ'. 16. Ψα. ρε'. 9. Ἰερ.
 λα'. 33. Ἑβρ. ε'. 13.

74) Ἑβρ. θ'. 14.

75) Περ. Α'. α'. 15.

76) 17. Μαλ. γ'. 1. δ'. 5.

77) γ'. 3.

78) Ζαχ. γ'. 8. ε'. 12. Μαλ. δ'. 2.

79) Ἠσα. θ'. 1, 2. μβ'. 7. μγ'. 8.
 μδ'. 9. ε'. 1. Ματθ. δ'. 16.

80) β'. 40.

Β'. 4) Σαμ. Α'. ε'. 4. Μιχ. ε'. 2.
 Ματθ. α'. 1, κ. τ. λ. Ἰωαν. 5.
 42.

7) Ματθ. α'. 25

φάτνη· διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

- 8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ, ἀγραιοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῇ ποιμνῇ αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δοῦλα Κυρίου περιελαμψεν αὐτούς· καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γάρ, εἰς ἀγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ· ὅτι ἐτεχθὲν ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστὶ Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαβὶδ. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὕρησέτε βρέφος ἑσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανόυ, αἰνοῦντων τὸν Θεόν, καὶ λεγόντων, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διελθώμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ρῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεύρον τὴν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ρήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ρήματα ταῦτα, συμβαλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 20 καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλάληθη πρὸς αὐτούς.
- 21 ΚΑΙ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.
- 22 ΚΑΙ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ

13) Δαν. γ'. 10. Ἀποκ. ε'. 11.

14) ἰθ'. 35. Ἠσα. 53. 19. Ῥωμ.

4. 1. Ἐφεσ. α'. 6. β'. 17.

21) α'. 31. Γεν. 22. 12. Λευι. 12.

3. Ματθ. α'. 21. Ἰωάν. 1. 22.

22) Λευι. 12. 2. κ. τ. λ.

αὐτῆς, κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνῆγαγον αὐτὸν εἰς
 Ἱεροσόλυμα, παραστήσαι τῷ Κυρίῳ, καθὼς γεγραπται 23
 ἐν νόμῳ Κυρίου, "Ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοίγον μήτραν
 ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται." καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, 24
 κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου, 'Ζεύγος τρυγόνων
 ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν.'

Καὶ ἰδὼν, ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ ὄνομα 25
 Συμεὼν, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής,
 προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ Πνεῦμα
 Ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν αὐτῷ κεχηρηματισμένον 26
 ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν
 ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου. Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύ- 27
 ματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς
 τὸ παιδίον, Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰ-
 θισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐδέξατο 28
 αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν Θεόν,
 καὶ εἶπε, Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλόν σου, δεσποτα, κατὰ 29
 τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου 30
 τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάν- 31
 των τῶν λαῶν· φῶς εἰς ἀποκαλύψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν 32
 λαοῦ σου Ἰσραὴλ. Καὶ ἦν Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ 33
 θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. καὶ 34
 εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν, καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ τὴν
 μητέρα αὐτοῦ, Ἰδὼν, οὗτος κείται εἰς πτώσιν καὶ ἀνά-
 στασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλε-
 γόμενον· (καὶ σου ὁ εὐαγγελιστὴς τὴν ψυχὴν διελεύσεται 35
 ῥομφαίᾳ) ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδι-
 ῶν διαλογισμοί.

Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουὴλ, ἐκ φυ- 36
 λῆς Ἀσὴρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζή-
 σασα ἐτη μετὰ ἀνδρὸς ἐπτα ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς·

23) Ἐξέδ. ιγ'. 2. κς'. 29. λδ'. 19.

Ἀριθ. γ'. 13. η'. 16, 17.

24) Λευιτ. ιβ'. 6, 8.

29) Γεν. μς'. 30. Φιλ. α'. 23.

30) γ'. 6. Ψα. ιγ'. 2. Ἠσα. β'. 10.

32) α'. 68. Ἠσα. ιβ'. 6. ιθ'. 6.

Πράξ. ιγ'. 47. κη'. 28.

34) Ἠσα. η'. 14. Ματθ. κα'. 14.

Πράξ. κη'. 22. Ῥωμ. θ'. 22, 32.

Κορ. Α'. α'. 23, 24. Κορ. Β'.

β'. 16. Πέρ. Α'. β'. 5.

35) Ἰωάν. ιθ'. 25.

37 καὶ αὕτη χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοηκοντατεσσάρων, ἣ οὐχ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστεύει καὶ δεήσσει λα-
 38 τρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ αὕτη αὕτῃ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λυτρωσιν ἐν Ἱερου-
 39 σαλήμ. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν
 40 αὐτῶν Ναζαρέτ. Τὸ δὲ παιδίον ἤΐξανε, καὶ ἐκραται- οὔτο πνεύματι, πληροῦμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.
 41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱε-
 42 ρουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ
 43 ἔθος τῆς ἑορτῆς, καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱε- ρουσαλήμ· καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.
 44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέ- ρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ
 45 ἐν τοῖς γνωστοῖς· καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν, ὑπέστρεψαν
 46 εἰς Ἱερουσαλήμ, ζητοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς, εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ
 47 ἐπερωτῶντα αὐτούς. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούον- τες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.
 48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως ; ἰδοὺ, ὁ πατήρ σου καγὼ ὁδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.
 49 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με ; οὐκ ᾔδειτε
 50 ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου δεῖ εἶναι με ; καὶ αὐτοὶ
 51 οὐ συνήκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ· καὶ ἦν ὑποτασσό- μενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετηρεῖ πάντα τὰ
 52 ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ Ἰησοῦς προέ-

37) Σαμ. Α'. α. 22.

40) 52. α'. 80.

41) Ἐξοδ. κγ'. 15, 17. λδ'. 23.

Δευτ. κγ'. δ. Δευτ. ις'. 1

47) δ'. 22, 32. Ματθ. ζ'. 28.

Μαρκ. α'. 22. Ἰωάν. ζ'. 15, 46.

50) θ'. 45. ιη'. 34.

52) 40. α'. 80. Σαμ. Α'. β'. 26.

κοπτε σοφία και ηλικία, και χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀν-
θωπώποις.

Ἐν εἵτῃ δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου **Ι**
Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ τετραρχούντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φι-
λίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχούντος τῆς
Ἰουραίας καὶ Τραχωνιτίδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς
Ἀβιληνῆς τετραρχούντος, ἐπ' ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καί- **2**
άφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννῃ τὸν τοῦ Ζαχα-
ρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν **3**
περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετα-
νοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· ὥς γεγραπταὶ ἐν βιβλῳ λό- **4**
γων Ἡσαίου τοῦ προφήτου, λεγόντος, Ὑμῶν βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου· εὐθείας
ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. πᾶσα φάραγξ πληρωθή- **5**
σεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ
ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς
λείας. καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ· **6**
Ἐλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι **7**
ὑπ' αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν
φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρ- **8**
ποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἀρξήσθε λέγειν
ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ
ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεί-
ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν **9**
ρίζαν τῶν δένδρων κείται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποι-
οῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βαλλεται.

Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Τί οὖν **10**
ποιήσομεν; ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο **11**
χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώμα-
τα ὁμοίως ποιεῖτω. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆ- **12**

2) Ἰωάν. ια'. 49, 51. ιη'. 13.
Πράξ'. δ'. 6.

3) Ματθ. γ'. 1. Μάρκ. α'. 4.

4) Ἡσα. μ'. 3. Ματθ. γ'. 3. Μάρκ.
α'. 3. Ἰωάν. α'. 23.

6) β'. 30. Ψα. 'ζη'. 2. Ἡσα. ιβ'.
*10.

7) Ματθ. γ'. 7. κγ'. 33.

8) Ματθ. γ'. 8. Ἰωάν. η'. 39.

Πράξ. ιγ'. 26.

9) Ματθ. γ'. 10. ζ'. 19.

10) Πράξ. β'. 37.

11) Ἰακωβ. β'. 15, 16. Ἰωάν. Α.
γ'. 17. δ'. 20.

ναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν;
 13 ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατε-
 11 ταγμένον ὑμῖν πράσσετε. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ
 στρατευόμενοι, λέγοντες, Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; καὶ
 εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μηδένα διασεῖσητε, μηδὲ συκοφαν-
 τήσητε· καὶ ἀρκείσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.

15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων
 πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου,
 16 μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστὸς, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης
 ἀπασὶ λέγων, Εγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἐρχεται
 δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν
 ἱμᾶντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει
 17 ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτυον ἐν τῇ χειρὶ
 αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἀλωνα αὐτοῦ· καὶ συναξει
 τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἀχυρον
 18 κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα
 19 παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν· ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ
 τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς
 γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάν-
 20 των ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρώδης, προσέθηκε καὶ
 τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ
 φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἀπαντα τὸν λαόν,
 καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεω-
 22 χθῆναι τὸν οὐρανόν, καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ
 Ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὥσει περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ
 φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, λεγουσαν, Σὺ εἶ ὁ υἱὸς
 23 μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ἡὐδόκησα. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ
 Ἰησοῦς ὥσει ἑτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὧν, ὡς ἐνο-
 24 μιζετο, υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἠλὶ, τοῦ Ματθαί, τοῦ Αὐεὺ,
 25 τοῦ Μελχι, τοῦ Ἰαννα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ματθαίου,

16) Ἡσα. μδ'. 3. Ἰωηλ β. 28.

Ματθ. γ'. 11. Μάρκ. α'. 7, 8.

Ἰωάν. α'. 26. Πραξ. α'. 5. β'. 4.

ια. 15, 16. ιγ'. 25. ιθ'. 4.

17) Ματθ. γ'. 12.

19) Ματθ. ιδ'. 3. Μάρκ. ε'. 17.

21) Ματθ. γ'. 13. Μάρκ. α'. 9.

Ἰωάν. α'. 32.

22) θ'. 35. Ἡσα. μβ'. 1. Ματθ.

γ'. 17. ιζ'. 5. Μάρκ. θ'. 7. Κολ.

α'. 13. Περ. Β'. α'. 17.

23) Ματθ. ιγ'. 55. Μάρκ. ε'. 3.

Ἰωάν. ε'. 42.

24) Ματθ. α'. 1, κ. τ. λ.

τοῦ Ἀμῶς, τοῦ Ναοῦμ, τοῦ Ἑσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ, τοῦ 26
 Μαᾶθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σεμεὶ, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ
 Ἰούδα, τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησα, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ 27
 Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρὶ, τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἀδδὶ, τοῦ Κω- 28
 σάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ, τοῦ Ἦρ, τοῦ Ἰωσὴ, τοῦ Ἐλιέ- 29
 ζερ, τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευὶ, τοῦ Συμεῶν, 30
 τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν, τοῦ Ἐλιακείμ,
 τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνάν, τοῦ Ματταθά, τοῦ Ναθάν, 31
 τοῦ Δαβίδ, τοῦ Ἰεσσαὶ, τοῦ Ὠβηδ, τοῦ Βοὺζ, τοῦ 32
 Σαλμών, τοῦ Ναασσών, τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ, τοῦ 33
 Ἑσρὼν, τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, 34
 τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ, τοῦ Σαρουχ, τοῦ 35
 Ῥαγαῦ, τοῦ Φαλέκ, τοῦ Ἐβέρ, τοῦ Σαλᾶ, τοῦ Καϊνάν, 36
 τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σὴμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, τοῦ 37
 Μαθουσαλά, τοῦ Ἐνῶχ, τοῦ Ἰαριδ, τοῦ Μαλελεήλ,
 τοῦ Καϊνάν, τοῦ Ἐνῶς, τοῦ Σὴθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ 38
 Θεοῦ.

ἸΗΣΟΥΣ δὲ Πνεύματος Ἀγίου πλήρης ὑπέστρεψεν Δ
 ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἦγετο ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὴν
 ἔρημον ἡμέρας τεσσαράκοντα, πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ 2
 διαβόλου. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
 ναις· καὶ συγγελεσθεῖσάν αὐτῶν, ὕστερον ἐπείνασε.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ 3
 τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. καὶ ἀπεκρίθη Ἰη- 4
 σοὺς πρὸς αὐτόν, λέγων, Γεγραπται, “Ὅτι οὐκ ἐπ’ ἄρ-
 τῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι
 Θεοῦ.” Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψη- 5
 λόν, ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμέ-
 νης ἐν στιγμῇ χρόνου· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, 6
 Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν
 αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδεδοται, καὶ ὡς ἐὰν θέλω δίδωμι
 αὐτήν· σὺ οὖν εἰάν προσκυνήσῃς ἐνώπιόν μου, ἔσται 7

31) Σαμ. Β'. ε'. 14. Χρον. Α'. γ'.

5. Ζαχ. ιβ'. 12.

32) Ρουθ δ'. 18. Χρον. Α'. β'. 10.

34) Γεν. ια'. 24, 25, 26.

36) Γεν. ε'. 6, κ.τ.λ. ια'. 10. κ.τ.λ.

38) Γεν. ε'. 1, 3.

Δ'. 1) Ματθ. δ'. 1. Μάρκ. α'. 12.

2) Ἐξόδ. λδ'. 28. Βασ. Α'. ιθ', δ.

4) Δευτ. η'. 3.

5) Ματθ. δ'. 8.

- 8 σου πάντα. καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς,
 "Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, 'Προσκυ-
 νήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύ-
 9 σεις.' Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἕστησεν
 αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ,
 Εἰ ὁ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω·
 10 γέγραπται γάρ, "Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελείται
 11 περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε· καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀρουσι
 12 σε, μήποτε προσκόνῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. καὶ
 ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι εἰρηται, 'Οὐκ
 13 ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Καὶ συντελέσας
 πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι
 καιροῦ.
 14 ΚΑΙ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνευ-
 ματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης
 15 τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν
 16 ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. καὶ
 ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρετ, οὗ ἦν τεθραμμένος· καὶ εἰσῆλ-
 θε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 17 εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. καὶ ἐπε-
 δόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαίου τοῦ προφήτου· καὶ ἀνα-
 πτύξας τὸ βιβλίον, εὗρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον,
 18 'Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὐ ἐνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγ-
 γελίσσεται πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσυσθαι τοὺς συν-
 19 τετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἀφ᾿ εἰς
 καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν
 20 ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν.' Καὶ πτύξας
 τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισεν· καὶ πάντων
 ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ.
 21 ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς, Ὅτι σήμερον πεπλή-
 22 ρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσιν ὑμῶν. καὶ πάντες

8) Δευτ. γ'. 13. ι'. 20. Σαμ. Α'. ζ'. 3.

9) Ματθ. δ'. 5.

10) Ψα. ζ'α'. 11.

12) Δευτ. γ'. 16.

14) Ματθ. δ'. 12. Μάρκ. α'. 14.

Ἰωάν. δ'. 43. Πράξ. ι'. 37.

16) Ματθ. β'. 23. γ'. 54. Μάρκ. ζ'. 1.

18) Ἡσα. μβ'. 7. ξα'. 1, 2. Ματθ. ια'. 5.

19) Δευτ. κε'. 10.

22) β'. 47. Ἡσα. ν'. 4. Ματθ. γ'. 54. Μάρκ. γ'. 2, 3. Ἰωάν. γ'. 42.

ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; καὶ εἶπε 23 πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην, Ἰατρί, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἡκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Καπερναοῦμ, ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.

Εἶπε δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης 24 δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ἐπ' ἀληθείας δέ λε- 25 γω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μηνάς ἕξ, ὥς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας, εἰ μὴ εἰς 26 Σάρεπτα τῆς Σιδῶνος πρὸς γυναῖκα χήραν. καὶ πολ- 27 λοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἑλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Νεεμᾶν ὁ Σύρος. Καὶ ἐπλησθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συνα- 28 γωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα. καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐ- 29 τὸν ἐξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὴν ὄφρυον τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ὠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν· αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐ- 30 τῶν ἐπορεύετο.

ΚΑΙ κατήλθεν εἰς Καπερναοῦμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας· 31 καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι. καὶ ἐξεπλήσ- 32 σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἐχὼν πνεύ- 33 μα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἐγώ, τί ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες 34 ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. καὶ 35 ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελ- 36 θε ἐξ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ 36 ἐγένετο θαύματος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελαλουν πρὸς ἀλ-

23) Ματθ. δ'. 13. ἱγ'. 54.

24) Ματθ. ιγ'. 57. Μάρκ. ε'. 4.

Ἰωάν. δ'. 44.

25) Βασ. Α'. ιζ'. 7. Ἰακώβ. * 17.

27) Βασ. Β'. ε'. 14.

31) Ματθ. δ'. 13. Μάρκ. α'. 21.

32) Ματθ. ζ'. 28, 29. Μάρκ. α'. 22.

33) Μάρκ. α'. 23.

λήλους λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ
καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι, καὶ
37 ἐξέρχονται; Καὶ ἐξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτοῦ εἰς
πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

38 Ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσηλθεν εἰς τὴν
οἰκίαν Σίμωνος· ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνε-
χομένη πυρετῷ μεγάλῳ· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐ-
39 τῆς. καὶ ἐπιστάς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ,
καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστὰσα διηκόνει
αὐτοῖς.

40 Δύνοντας δὲ τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθε-
νοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν·
ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθείς ἐθεράπευ-
41 σεν αὐτούς. ἐξηρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν,
κράζοντα καὶ λέγοντα, Ὅτι συ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν
42 τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐξελ-
θὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν
αὐτόν, καὶ ἦλθον εἰς αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτόν τοῦ
43 μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς,
Ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελισασθαί με δεῖ
44 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι.
Καὶ ἦν κηρύσσω ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

Ε' ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ
τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐστῶς
2 παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ· καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἐστῶ-
τα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεις ἀποβάντες ἀπ' αὐ-
3 τῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. ἐμβὰς δὲ εἰς ἐν τῶν πλοίων,
ὁ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτόν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπα-
ναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου
1 τοὺς ὄχλους. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν
Σίμωνα, Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ
5 δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν

28) Ματθ. γ'. 14. Μάρκ. ε'. 29, 30.

40) Ματθ. γ'. 16. Μάρκ. α'. 32.

ζ'. 32. η'. 23, 26.

41) Μάρκ. ε'. 34. γ'. 11.

42) Μάρκ. α'. 35.

Ε'. 1) Ματθ. γ'. 2. Μάρκ. δ'. 1.

2) Ματθ. δ'. 13. Μάρκ. α'. 16.

4) Ἰωάν. κε'. 6.

αὐτῶ, Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλαίω τὸ δίκτυον. καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν ἰχθύων 6
πλήθος πολὺ· διεῖρηνγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν, καὶ 7
κατένευσαν τοῖς μετοχοῖς τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ, τοῦ
ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἐπλησάν
ἀμφοτέρα τὰ πλοία, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. ἰδὼν δὲ 8
Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς γόνασιν τοῦ Ἰησοῦ, λέ-
γων, Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἄνηρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, κύ-
ριε. θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν 9
αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἀγρᾷ τῶν ἰχθύων ἣ συνελαβον· ὁμοίως 10
δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν
κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰη-
σοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἐσὶ ζωγῶν.
καὶ καταγαγόντες τὰ πλοία ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἀπαν- 11
τα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, 12
καὶ ἰδοὺ ἄνηρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν,
πέσων ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων, Κύριε,
ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖ- 13
ρα, ἤψατο αὐτοῦ, εἰπὼν, Θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέ-
ως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν 14
αὐτῷ μηδεὶν εἰπεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δείξον σεαυτὸν τῷ
ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς
προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Διήρχετο δὲ 15
μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολ-
λοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
ἀσθενειῶν αὐτῶν. αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς 16
ἐρήμοις, καὶ προσευχόμενος.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν δι- 17
δάσκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδά-
σκαλοι, οἱ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλι-
λαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ· καὶ δυναμὶς Κυρίου

10) Ἱερ. ις'. 16. Ἱεζεκ. μζ'. 9.

Ματθ. δ'. 19. Μάρκ. α'. 17.

11) ιη'. 28. Ματθ. ε'. 20. ιθ'. 27.

Μάρκ. ι'. 28.

12) Ματθ. η'. 2. Μάρκ. α'. 40.

14) Δευτ. ιγ'. 2. ιδ'. 2, 21, 23.

Ματθ. η'. 4.

18 ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτοὺς. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐξή-
 19 τουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ μὴ εὐρόντες διὰ ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθή-
 20 καν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἐμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν αὐτῷ,
 21 Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγον-
 22 τες, Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δυνατὰ ἀφίεναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ Θεός; ἐπιγνούς δὲ ὁ Ἰησοὺς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς
 23 αὐτοὺς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι
 24 σου, ἢ εἰπεῖν, Ἐγείραι καὶ περιπατεῖ; ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφι-
 25 ἐναι ἁμαρτίας, (εἶπε τῷ παραλελυμένῳ,) Σοὶ λέγω, ἐγείραι, καὶ, ἄρας τὸ κλινιδίόν σου, πορεύου εἰς τὸν
 26 οἶκόν σου. καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ᾧ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,
 27 δοξαζὼν τὸν Θεόν. Καὶ ἐκστασις ἐλάβεν ἅπαντας, καὶ ἐδοξαζον τὸν Θεόν, καὶ ἐπλησθησαν φόβου, λέγοντες,
 28 Ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.
 29 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἐθεάσατο τελῶνην, ὀνό-
 30 ματι Λευὶν, καθημενον ἐπὶ τὸ τελῶνιον, καὶ εἶπεν αὐ-
 31 τῷ, Ἀκολουθεῖ μοι. καὶ καταλιπὼν ἅπαντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ὁ Λεὺς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν
 32 πολὺς, καὶ ἄλλων οἱ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί μετὰ τελωνῶν
 33 καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοὺς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαί-

18) Ματθ. θ'. 2. Μάρκ. β'. 3.
 Πράξ. θ'. 33.

21) Ψα. λβ'. 5. Ἠσα. μγ'. 25.

23) Ματθ. θ'. 5.

27) Ματθ. θ'. 9. Μάρκ. β'. 14, 15.

29) ιε'. 1. Ματθ. θ'. 10. Μάρκ. β'. 15.

31) ιθ'. 10. Ματθ. θ'. 12. Μάρκ. β'. 17.

νοντες ἱατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἐληλυθα 32
καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Οἱ 33
δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νη-
στεύουσι πυκνά, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ
τῶν Φαρισαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν; ὁ 34
δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ
νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστί, ποιῆσαι
νηστεύειν; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' 35
αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις. ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς, Ὅτι 36
οὐδεὶς ἐπιβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον
παλαιόν· εἰ δὲ μῆγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει, καὶ τῷ πα-
λαιῷ οὐ συμφωνεῖ ἐπιβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. καὶ 37
οὐδεὶς βαλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ
μῆγε, ρήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυ-
θήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολούνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς 38
ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται.
καὶ οὐδεὶς πινὼν παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ, 39
Ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρωτῷ διαπο- S
ρεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἐτίλλον οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχνας, καὶ ἤσθιον, ψάχοντες ταῖς
χερσί. τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε 2
ὁ οὐκ ἐξεστὶ ποιεῖν ἐν τοῖς σαββάσι; καὶ ἀποκριθεὶς 3
πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε, ὁ
ἐποίησε Δαβὶδ, ὅπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐ-
τοῦ ὄντες; ὥς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ 4
τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε
καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἐξεστὶ φαγεῖν εἰ μὴ μό-
νους τοὺς ἱερεῖς; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅτι κύριός ἐστιν 5
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

32) Ματθ. θ'. 13. Τιμ. Α'. α'. 15.

33) Ματθ. θ'. 14. Μάρκ. θ'. 18.

34) Ἠσα. ξβ'. 5. Κορ. Β'. ια'. 2.

36) Ματθ. θ'. 16, 17. Μάρκ. β'.

21, 22.

S'. 1) Δευτ. κγ'. 25. Ματθ. ιβ'.

1. Μάρκ. β'. 23.

2) Ἐξὸδ. κ'. 10. κγ'. 12. λα'. 15.

λε'. 2.

3) Σαμ. Α'. κα'. 6.

4) Ἐξὸδ. κθ'. 32, 33. Λευιτ. η'.

31. κδ'. 6, 9.

5) Ματθ. ιθ' 8. Μάρκ. θ'. 28.

- 6 Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν
 εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρω-
 7 πος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. παρετήρουν
 δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, εἰ ἐν τῷ
 σαββάτῳ θεραπεύσει· ἵνα εὗρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ.
 8 αὐτὸς δὲ ᾗδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε τῷ
 ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἐγείραι, καὶ στη-
 9 θι εἰς τὸ μέσον. ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. εἶπεν οὖν ὁ Ἰη-
 σοῦς πρὸς αὐτοὺς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς, τί ἔξεστι τοῖς
 σάββασιν, ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι
 10 ἢ ἀπολέσαι; καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς, εἶπε
 τῷ ἀνθρώπῳ, Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν
 οὕτω. καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὲς ὡς ἡ ἄλλη.
 11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας· καὶ διελάλουν πρὸς ἀλ-
 λήλους, τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.
 12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐξῆλθεν εἰς τὸ
 ὄρος προσευξασθαι· καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσ-
 13 ευχῇ τοῦ Θεοῦ. καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώ-
 14 δεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνομασε, Σίμωνα ὃν καὶ
 ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
 15 Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον,
 16 Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ
 17 Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, Ἰούδαν Ἰακώβου,
 17 καὶ Ἰουδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης· καὶ
 καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος
 μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης
 18 τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ τῆς παραλίου Τύρου
 καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ
 18 τῶν νόσων αὐτῶν, καὶ οἱ ὄχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων
 19 ἀκαθάρτων· καὶ ἐθεραπεύοντο. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐξήτει
 ἄπτεσθαι αὐτοῦ· ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ
 ἰάτο πάντας.

6) Ματθ. ιβ'. 9, 10. Μάρκ. γ'. 1.

10) Βασ. Α'. ιγ'. 6.

12) Ματθ. ιδ'. 23.

13) θ'. 1. Ματθ. ι'. 1. Μάρκ. γ'.

13. 5. 7.

14) Ἰωάν. α'. 43.

17) Ματθ. δ'. 25. Μάρκ. γ'. 7.

19) Ματθ. ιδ'. 36. Μάρκ. 30.

Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς 20
μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε, Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, 21
ὅτι χορτασθήσεσθε. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γε-
λάσετε. μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρω- 22
ποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσι, καὶ
ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν, ἐνεκα τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου. χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρ- 23
τήσατε· ἰδοὺ γάρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ·
κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποιοῦν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες
αὐτῶν. Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε 24
τὴν παράκλησιν ὑμῶν. οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι, 25
ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ ὑμῖν, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πεν-
θήσετε καὶ κλαύσετε. οὐαὶ ὑμῖν, ὅταν καλῶς ὑμᾶς 26
εἴπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποιοῦν
τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, Ἀγαπᾶτε τοὺς 27
ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, εὐ- 28
λογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ
τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς. τῷ τυπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγό- 29
να, πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου
τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης. παντὶ δὲ τῷ 30
αἰτοῦντι σε, δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σᾶ, μὴ
ἀπαίτει. καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω- 31
ποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. καὶ εἰ ἀγαπᾶτε 32
τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ· καὶ γὰρ
οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. καὶ ἐάν 33
ἀγαθοποιῇτε τοὺς ἀγαθοποιῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χά-
ρις ἐστὶ· καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. καὶ 34

20) Ματθ. ε'. 2, κ. τ. λ.

31) Ἠσα. νε'. 1. ξα'. 3. ξε'. 13.
ζε'. 10.32) Ματθ. ε'. 11. Πέτ. Α'. β'. 19.
γ'. 14. δ'. 14.

33) Πράξ. ε'. 41. ζ'. 51.

24) Ἀμώς ζ'. 1, 8.

25) Ἠσα. ξε'. 13. Ἰακώβ. δ'. 9.
ε'. 1.

27) Ἐξοδ. κγ'. 4. Παροιμ. κε'. 21.

Ματθ. ε'. 44. Ῥωμ. ιβ'. 14, 20.
Κορ. Α'. δ'. 12.

28) κγ'. 34. Πράξ. ζ'. 60.

29) Ματθ. ε'. 39. Κορ. Α'. σ'. 7.

30) Δευτ. ιε'. 7. Ματθ. ε'. 42.

31) Ματθ. ζ'. 12.

32) Ματθ. ε'. 46.

34) Δευτ. ιε'. 8. Ματθ. ε'. 42.

ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν
 χάρις ἐστί· καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζου-
 35 σιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
 ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζον-
 τες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ
 τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστίν ἐπὶ τοὺς ἀχαρί-
 36 στοὺς καὶ πονηροὺς. γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς
 37 καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί. καὶ μὴ κρίνετε, καὶ
 οὐ μὴ κριθῆτε. μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδι-
 38 κασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· δίδοτε, καὶ
 δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν, πεπιεσμένον καὶ σε-
 σαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον, δώσουσιν εἰς τὸν
 κόλπον ὑμῶν. τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντι-
 μετρηθήσεται ὑμῖν.

39 Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς, Μητι δύναται τυφλὸς τυ-
 φλὸν ὁδηγεῖν· οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται·
 40 οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρ-
 41 τισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. τί δὲ
 βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
 σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατα-
 42 νοεῖς· ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἀδελφε,
 ἀφες ἐκβαλῶ τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς
 τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων· ὑποκριτὰ,
 ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ
 τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
 43 τοῦ ἀδελφοῦ σου. οὐ γὰρ ἔστι δένδρον καλὸν, ποιοῦν
 καρπὸν σαπρὸν· οὐδὲ δένδρον σαπρὸν, ποιοῦν καρπὸν
 44 καλόν. ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώ-
 σκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ
 45 βάτου τρυγῶσι σταφυλὴν. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ
 ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγα-

35) Ματθ. ε'. 44.

36) Ματθ. ε'. 48.

37) Ματθ. ζ'. 1. Ῥωμ. β. 1.
Κορ. Α'. δ'. 5.38) Παροιμ. ι'. 22. ιθ'. 17. Ματθ.
ζ'. 2. Μάρκ. δ'. 24.

39) Ἰσα. μβ'. 12. Ματθ. ιε'. 14.

40) Ματθ. ι'. 24. Ἰωάν. ιγ'. 16
ιε'. 20.

41) Ματθ. ζ'. 3.

42) Παροιμ. ιη'. 17.

43) Ματθ. ζ'. 17. ιβ'. 33.

44) Ματθ. ζ'. 16.

45) Ματθ. ιβ'. 34, 35.

θόν· καὶ ὁ ποιηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ποιηρῶν θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ποιηρὸν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

Τὶ δέ με καλεῖτε, Κύριε, κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω ; πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποίων αὐτοὺς, ὑποδείξω ὑμῖν τινι ἐστὶν ὁμοίος. ὁμοίός ἐστιν ἄνθρωπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἐσκαψέ καὶ ἐβαθύνε, καὶ ἐθήκε θεμελίον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης, προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἰσχυσέ σαλευσθαι αὐτήν· τεθεμελιώτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοίος ἐστὶν ἄνθρωπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου· ἡ προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς, καὶ εὐθὺς ἐπέσε, καὶ ἐγενετο τὸ ὄηγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

ἘΠΕΙ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ρήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοῦμ. Ἐκατοντάρχου δὲ τινος δούλος κακῶς ἔχων ἡμελλε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἐντιμος. ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δούλον αὐτοῦ. οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπικιδάιως, λέγοντες, Ὅτι ἀξίος ἐστὶν ὥ παρέξει τοῦτο· ἀγαπᾶ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ὠκοδόμησεν ἡμῖν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκατοντάρχος φίλους, λέγων αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ εἰμι ἰκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στεγὴν μου εἰσελθῇς· διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἡξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω ταύτῃ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δουλῷ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν· καὶ στραφεὶς

46) Ματ. α'. 6. Ματθ. 21. κε'. | 47) Ματθ. 23. 24.

11. Ῥωμ. β'. 13. Ἰακώβ. α'. 22. | Ζ'. 1) Ματθ. η'. 5.

τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὁχλῷ εἶπε, Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν
 10 τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑρον. καὶ ὑποστρέψαντες
 οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὑρον τὸν ἀσθενοῦντα
 δοῦλον ὑγιαίνοντα.

11 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῇ ἐξῆς, ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλου-
 μένην Ναὶν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
 12 ἱκανοί, καὶ ὄχλος πολὺς. ὥς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς
 πόλεως, καὶ ἰδοὺ, ἐξεκομίζετο τεθνηκώς, υἱὸς μονογε-
 νῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ αὕτη χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πό-
 13 λεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος
 14 ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαῖε. καὶ
 προσελθὼν ἠψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστη-
 15 σαν· καὶ εἶπε, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγερθητι. καὶ ἀνεκά-
 θισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν
 16 τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ἔλαβε δὲ φόβος ἀπαντας, καὶ ἐδόξαζον
 τὸν Θεόν, λέγοντες, Ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν
 17 ἡμῖν· καὶ, Ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ
 ἐξηλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ,
 καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18 ΚΑΙ ἀπηγγείλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάν-
 19 των τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μα-
 θητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἐπεμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
 20 λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; παρα-
 γενομένοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον, Ἰωάννης ὁ
 βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σέ, λέγων, Σὺ εἶ ὁ
 21 ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ
 ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ
 πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ
 22 βλέπειν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευ-
 θέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὅ ἐἴδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι
 τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθα-
 23 ρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ
 24 εὐαγγελίζονται· καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἔαν μὴ σκανδα-
 λισθῇ ἐν ἐμοί. Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου,

14) Πράξ. θ'. 40.

16) α'. 68. κδ'. 19. Μάρκ. ζ'. 37.

Ἰωάν. δ'. 19. ε'. 14. θ'. 17.

18) Ματθ'. ια'. 2.

22) Ἠσα. κθ'. 18. λε'. 5. ξα'. 1

24) Ματθ. ια'. 7.

ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξ-
 εληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ
 ἀνέμου σαλευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἀν- 25
 θρώπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ἰδοὺ, οἱ ἐν
 ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασι-
 λείοις εἰσὶν. ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην. ναὶ, 26
 λέγω ὑμῖν, καὶ περισσώτερον προφήτου. οὗτός ἐστι περὶ 27
 οὗ γέγραπται, 'Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀγγελόν μου
 πρὸ προσώπου σου, ὃς κατισκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἐμ-
 προσθῆν σου.' λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς 28
 γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδεὶς
 ἐστίν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ μείζων
 αὐτοῦ ἐστι. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι 29
 ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάν-
 νου· οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ 30
 Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐ-
 τοῦ. εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώ- 31
 πους τῆς γενεᾶς ταύτης; καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; ὅμοιοι 32
 εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφω-
 νοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν, Ἡλλήσαμεν ὑμῖν, καὶ
 οὐκ ὥρχησασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.
 ἐληλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μῆτε ἄρτον ἐσθίων 33
 μῆτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει· ἐληλυθεν 34
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε,
 Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἶνοπότης, τελωνῶν φίλος
 καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαίωθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων 35
 αὐτῆς πάντων.

Ἦρώτα δὲ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ' 36
 αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνε-
 κλίθη. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἣτις ἦν ἁμαρτωλὸς, 37
 ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κο-
 μίσασα ἀλαβαστρον μύρου, καὶ στάσα παρὰ τοὺς πόδας 38
 αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐ-
 τοῦ τοῖς δάκρυσιν, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξ-
 έμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἠλειφε τῷ

27) Ματθ. γ'. 1. Ματθ. ια'. 10. | 31) Ματθ. ια'. 16.

Μάρκ. α'. 2.

33) Ματθ. γ'. 4. Μάρκ. α'. 6.

39 μύρῳ. ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν
 ἑαυτῷ, λέγων, Οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τις
 καὶ ποταπὴ ἡ γυνή, ἥτις ἀπτεται αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτω-
 λὸς ἐστί.

40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Σίμων,
 41 ἔχω σοὶ τι εἰπεῖν. ὁ δὲ φησι, Διδάσκαλε, εἰπέ. Δύο
 χρεωφειλέται ἦσαν δανεισθῆτινι· ὁ εἰς ὥφειλε δηνάρια
 42 πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. μὴ ἐχόντων δὲ αὐ-
 τῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν,
 43 εἶπε, πλείον αὐτὸν ἀγαπήσει; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων
 εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ὦ τὸ πλείον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ
 44 εἶπεν αὐτῷ, Ὅρθως ἐκρίνας. καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυ-
 ναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταυτὴν τὴν γυναῖκα;
 εἰσηλθὼν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὑδῶρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου
 οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξε μου τοὺς πό-
 45 δας, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξε. φίλημά
 μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ, ἀφ' ἧς εἰσηλθὼν, οὐ διελίπε
 46 καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου
 47 οὐκ ἠλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἠλειψέ μου τοὺς πόδας. οὐ
 χάριν λέγω σοι, Ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολ-
 λαί· ὅτι ἠγάπησε πολὺ· ὧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον
 18, 49 ἀγαπᾷ. Εἶπε δὲ αὐτῇ, Ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι. καὶ
 ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὐ-
 50 τὸς ἐστὶν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφήσιν; εἶπε δὲ πρὸς τὴν
 γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰ-
 ρην.

Η' ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε κατὰ
 πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν
 2 βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, καὶ γυ-
 ναῖκές τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων
 πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαλη-
 3 νή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, καὶ Ἰωάννα γυνὴ
 Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι

29) ιε'. 2.

48) Ματθ. θ'. 2.

49) Ματθ. θ'. 3. Μάρκ. β'. 7.

40) η'. 48. ιη'. 42. Ματθ. θ'. 22.

Μάρκ. ε'. 34. ι', 52.

Η'. 2) Ματθ. κζ'. 56. Μάρκ. ιε'. 3.

Ἰωάν. ιθ'. 26.

πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν 4 ἐπιθροeuομένων πρὸς αὐτὸν, εἶπε διὰ παραβολῆς, Ἐξ- 5 ἦλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ὁ μὲν ἐπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. καὶ ἕτερον ἐπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξ- 8 ράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἱκμάδα. καὶ ἕτερον ἐπεσεν ἐν 7 μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέ- πνιξαν αὐτό. καὶ ἕτερον ἐπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγα- 8 θήν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφῶναι, Ὁ ἔχων ὠτα ἀκούειν ἀκουέτω. Ἐπὶ τῶν 9 δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ 10 μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολὴ· ὁ σπόρος ἐστὶν 11 ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκού- 12 οντες, εἴτα ἔρχεται ὁ διαβολὸς καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. οἱ 13 δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δε- χονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίσταν- 14 ται. τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκανθὰς πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκού- 15 σαιτες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ 15 καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν, καὶ καρ- ποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

Οὐδεὶς δὲ, λύχρον ἀψας, καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ 16

4) Ματθ'. γ'. 3. Μάρκ. δ'. 1.

9) Ματθ. γ'. 10. Μάρκ. δ'. 10.

10) Ἡσα. ζ'. 9. Ἰεζεκ. ιβ'. 2.

Ματθ. ια'. 25, 26. γ'. 14.

Μάρκ. δ'. 12. Ἰωάν. ιβ'. 40.

Πράξ. κη'. 26. Ῥωμ. ια'. 8.

Κορ. Β'. γ'. 5, 14.

11) Ματθ. γ'. 18. Μάρκ. δ'. 13.

13) Ματθ. γ'. 20. Μάρκ. δ'. 16.

14) ιη'. 24. Ματθ. ιθ'. 23. Μάρκ.

ι'. 23. Τιμ. Α'. ζ'. 9.

16) ια'. 33. Ματθ. ε'. 15. Μάρκ.

δ'. 21.

ὑποκάτω κλίνης τίθουσιν· ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθουσιν,
 17 ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς. οὐ γάρ ἐστι
 κρυπτόν, ὃ οὐ φανερόν γενήσεται· οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ
 18 οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ. βλέπετε οὖν
 πῶς ἀκούετε· ὃς γὰρ ἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν
 μὴ ἔχη, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

19 Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτόν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελ-
 φοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν
 20 ὄχλον. καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λεγόντων. Ἡ μήτηρ σου καὶ
 21 οἱ ἀδελφοὶ σου ἐστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θελόντες. ὃ δὲ
 ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοὶ
 μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ
 ποιοῦντες αὐτόν.

22 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς
 πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς,
 23 Διελθώμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.
 24 πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε. καὶ κατέβη λαίλαψ ἀνέ-
 μου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύ-
 24 νευον. προσελθόντες δὲ διηγείραν αὐτόν, λέγοντες,
 Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὃ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετί-
 25 μισε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύ-
 25 σαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη· εἶπε δὲ αὐτοῖς, Πού ἐστιν ἡ
 πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς
 ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις
 ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26 ΚΑΙ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν,
 27 ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας. ἐξελθόντι δὲ αὐ-
 τῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πό-
 λεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον
 οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς
 28 μνήμασιν. ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακράξας, προσέ-
 πεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ,

17) ιβ'. 2. Ἰωβ β'. 22. Ματθ. γ'. 31.

26) Μάρκ. δ'. 22.

18) ιθ'. 26. Ματθ. ιγ'. 12. κε'.

29) Μάρκ. δ'. 25.

19) Ματθ. ιβ'. 46. ιγ'. 55. Μάρκ.

21) Ἰωάν. ιε'. 14. Κορ. Β'. ε'. 16.

22) Ματθ. η'. 23. Μάρκ. δ'. 35, 36.

25) Ἰωβ κς'. 12. Ψα. ρς'. 25.

26) Ματθ. η'. 28. Μάρκ. ε'. 1.

Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ με
 βασανίσῃς. παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ 29
 ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συν-
 ηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ πέδασι φυ-
 λασσόμενος, καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἠλαυνετο ὑπὸ
 τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ 30
 Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι ἐστὶν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε, Λεγεὼν·
 ὅτι δαιμόνια πολλά εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. καὶ παρεκάλει 31
 αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελ-
 θεῖν. ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν 32
 τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς
 εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς· ἐξελθόντα 33
 δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθεν εἰς τοὺς
 χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ χρημνοῦ εἰς
 τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοιτες τὸ 34
 γεγενημένον ἐφυγον, καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς
 τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γε- 35
 γονός· καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμε-
 νον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει,
 ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
 Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ 36
 ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. καὶ ἠρώτησαν αὐ- 37
 τὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν
 ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνεχιζοιτο.
 αὐτὸς δὲ ἐμβας εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. εἶδετο δὲ 38
 αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι
 σὺν αὐτῷ. ἀπελυσε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὑπο- 39
 στρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ
 Θεός. καὶ ἀπῆλθε, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα
 ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ ὑποστρεψαί τὸν Ἰησοῦν, ἀπε- 40
 δεξάτο αὐτόν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες
 αὐτόν.

Καὶ ἰδού, ἦλθεν ἀνὴρ ὃν ὄνομα Ἰάειρος, (καὶ αὐτὸς 41

37) Πράξ. ις'. 39.

38) Μάρκ. ε'. 18.

41) Ματθ. θ'. 18. Μάρκ. ε'. 22.

ἀρχῶν τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε,) καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς
 πόδας τοῦ Ἰησοῦ, παρεκαλεῖ αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν
 42 οἶκον αὐτοῦ· ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν
 δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν,
 43 οἱ ὄχλοι συνένιγον αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει
 αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις, εἰς ἰατροὺς προσανα-
 λώσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θερα-
 44 πεύθηναι, προσελθοῦσα ὀπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέ-
 δου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα ἔσθη ἡ ρύσις
 45 τοῦ αἵματος αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἀψάμενός
 μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ
 46 μετ' αὐτοῦ, Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσιν σε καὶ απο-
 θλίβουσι, καὶ λέγεις, Τίς ὁ ἀψάμενός μου; ὁ δὲ Ἰη-
 47 σους εἶπεν, Ἦψατό μου τίς· ἐγὼ γὰρ ἐγνων δύναμιν
 ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε,
 48 τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν
 ἥψατο αὐτοῦ ἀπηγγεῖλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ
 49 λαοῦ, καὶ ὡς ἰαθῇ παραχρῆμα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θάρ-
 σαι, θυγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰ-
 50 ρηνην. Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεται τις παρὰ τοῦ
 ἀρχισυναγωγοῦ, λέγων αὐτῷ, Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ
 51 σου· μὴ σκυλλε τὸν διδάσκαλον. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας
 ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων, Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ
 52 σωθήσεται. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν
 εἰσελθεῖν οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάν-
 53 νην, καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ἐκλαίον
 δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε, Μὴ κλαίετε·
 54 οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγελῶν αὐτοῦ,
 καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε λέγων, Ἦ
 55 παῖς, ἐγείρου. καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέ-
 στη παραχρῆμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν.
 56 καὶ ἐξεότθησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρηγγεῖλεν αὐ-
 τοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

13) Δευτ. ιε'. 25.
 Μάρκ. ε'. 25.

Ματθ. θ'. 20.

49) Μάρκ. ε'. 35.

55) Ἰωαν. ια'. 11, 12.

ΣΥΓΚΑΛΕΣΑΜΕΝΟΣ δὲ τοὺς δώδεκα μαθητάς (7) αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν· καὶ ἀπέστειλεν αὐ- 2 τοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μηδὲν αἵρετε 3 εἰς τὴν ὁδόν· μήτε ῥάβδους, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. καὶ εἰς ἣν 4 ἂν οἰκίαν εἰσελθῆτε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς 5 πόλεως ἐκείνης, καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε, εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτοὺς. Ἐξερχο- 6 μενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐ- 7 τοῦ πάντα· καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λεγέσθαι ὑπὸ τινῶν, Ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ὑπὸ τινῶν δέ, Ὅτι 8 Ἡλίας ἐφάνη· ἄλλων δέ, Ὅτι προφῆτης εἰς τῶν ἀρχαί- 9 ων ἀνέστη. καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώδης, Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκε- 9 φάλισα· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ 10 ὅσα ἐποίησαν· καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς, ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά. οἱ δὲ ὄχλοι γινόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ καὶ δεξάμενος 11 αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπείας ἰάτο. Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρ- 12 ξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς καταλύσωσι, καὶ εὐρωσιν ἐπιστι- 13 τισμόν· ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ εἶπον, Οὐκ εἰ-

1) ε', 13. Ματθ. ε'. 1. Μάρκ. γ'. 13. ε', 7.
2) Ματθ. ε'. 7.
3) ε', 35. Ματθ. ε'. 9. Μάρκ. ε', 8.
4) ε', 5, 6. Μάρκ. ε'. 10.
5) ε'. 10, 11. Ματθ. ε'. 14. Μάρκ.

ε', 11. Πράξ. ιγ'. 51. ιη', 6.
7) Ματθ. ιδ'. 1. Μάρκ. ε'. 14.
10) Ματθ. ιδ'. 13. Μάρκ. ε'. 30, 31, 32.
12) Ματθ. ιδ'. 15. Μάρκ. ε'. 35. Ἰωάν. ε'. 5.

σιν ἡμῖν πλείον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες, εἰ μὴτι
 πορευθέντες ἡμεῖς αγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν
 14 τοῦτον βρώματα· ἦσαν γὰρ ὥσει ἄνδρες πεντακισχίλιοι.
 εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτοὺς
 15 κλισίας ἀνὰ πενήκοντα· καὶ ἐποίησαν οὕτω, καὶ ἀνέκλι-
 13 ναν ἅπαντας. λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο
 ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν αὐτοὺς,
 καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθεῖναι
 17 τῷ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἡρ-
 θη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.
 18 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὴν προσευχόμενον κατα-
 μόνας, συνησαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ ἐπηρώτησεν αὐ-
 19 τοὺς, λέγων, Τίνα με λεγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; οἱ δὲ
 ἀποκριθεὺς εἶπον, Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν· ἄλλοι
 20 δὲ Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ, ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων
 ἀνέστη. εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
 21 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε, Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. Ὁ
 δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρηγγεῖλε μηδεὶν εἰπεῖν τοῦτο,
 22 εἰπὼν, Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν,
 καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιε-
 ρεων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ
 ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.
 23 Ἐλεγε δὲ πρὸς πάντας, Εἰ τις θελεῖ ὀπίσω μου ἐλ-
 θεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν
 24 αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ὅς γὰρ ἂν
 θελῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ'
 ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει
 25 αὐτήν. τί γὰρ ὠφελείται ἄνθρωπος, κερδήσας τὸν κό-
 26 σμον ὅλῳν, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; ὅς γὰρ ἂν
 ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμους λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς
 τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἐλθῇ ἐν τῇ δόξῃ

16) Σαμ. Α'. θ'. 13.

18) Ματθ. ις'. 13. Μάρκ. η'. 27.

19) Ματθ. ιδ'. 2. Μάρκ. ε'. 14.

20) Ἰωάν. ε'. 69.

22) ιη'. 31. κδ'. 7. Ματθ. ις'. 21.

22) ιη'. 22. Μάρκ. η'. 31. θ'. 31.

ι'. 83.

23) ιδ'. 27. Ματθ. ι'. 38. ις'. 24.

Μάρκ. η'. 34.

24) ις'. 33. Ματθ. ι'. 39. ις'. 25.

Μάρκ. η'. 35. Ἰωάν. ιβ'. 25.

26) ιβ'. 9. Ματθ. ι'. 33. Μάρκ.

η'. 38. Τιμ. Β'. β'. 12'. Ἰωάν.

Α'. β'. 23.

Κεφ. θ'. 27. ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ. - Κεφ. θ'. 40.

αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. Λέγω δὲ 27
ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἱ οὐ μὴ
γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.

Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τοὺτους ὥσπερ ἡμέραι 28
ὀκτῶ, καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰά-
κωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. καὶ ἐγένετο, 29
ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐ-
τοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων.
Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν 30
Μωσῆς καὶ Ἡλίας· οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἐλεγον τὴν ἐξ- 31
ουδὸν αὐτοῦ, ἣν ἐμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ὁ δὲ 32
Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· δια-
γρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο
ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δια- 33
χωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ
ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ, καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ
μίαν Ἡλίᾳ· μὴ εἰδὼς ὁ λέγει. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, 34
ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ
ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. καὶ φωνὴ 35
ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς
μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἐν τῷ γενέσθαι 36
τὴν φωνὴν, εὗρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγη-
σαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις
οὐδὲν ὧν ἑώρακασιν.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν 37
ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνηγήτησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. Καὶ 38
ἰδοὺ, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε, λέγων, Διδάσκαλε,
δέομαί σου, ἐπιβλέψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς
ἐστὶ μοι· καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαί- 39
φνης κρᾶζει, καὶ σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις
ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντριβὸν αὐτόν· καὶ ἐδεήθην 40

27) Ματθ. ις'. 28. Μάρκ. θ'. 1.

28) Ματθ. ις'. 1. Μάρκ. θ'. 2.

32) Δαν. η'. 18. ι'. 9.

34) γ'. 22. Δευτ. ιη'. 19. Ἠσα.

μβ'. 1. Ματθ. γ'. 17. ις'. 6.

Μάρκ. α'. 11. θ'. 7. Πράξ. γ'.

22. Κολ. α'. 13. Πέρ. Β'. α'. 17.

27) Ματθ. ις'. 14. Μάρκ. θ'. 14.

τῶν μαθητῶν σου, ἵνα ἐκβαλλῶσιν αὐτὸ, καὶ οὐκ
 41 ἡδυνήθησαν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὡ γενεὰ
 ἀπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως ποτε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς,
 42 καὶ ἀνεξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. ἔτι
 δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον
 καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι
 τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἴασατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐ-
 43 τὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ
 μεγάλειότητι τοῦ Θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ
 πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς
 44 αὐτοῦ, Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τού-
 τους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι
 45 εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἠγνοοῦν τὸ ῥῆμα τούτο,
 καὶ ἡ παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἰσθῶνται
 αὐτό· καὶ ἐφοβούντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος
 46 τούτου. Εἰσηλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν
 47 εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν
 τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ
 48 παρ' ἑαυτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅς εἰν δεξήται τοῦτο τὸ
 παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὅς εἰν
 ἐμὲ δεξήται, δέχεται τὸν ἀποστειλαντά με. ὁ γὰρ μικρο-
 49 τερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος ἔσται μέγας.
 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἶδομέν
 50 τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια· καὶ
 ἐκωλύσαμεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. καὶ
 εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ κωλύετε· ὅς γὰρ οὐκ ἔστι
 καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἔστιν.
 51 ἘΓΙΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς
 ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἑστή-
 52 ριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ. καὶ ἀπέστειλεν
 ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ πορευθέντες εἰς-

44) ιη'. 32. Ματθ. ις'. 21. κ'. 22.

Μάρκ. θ'. 31. Πράξ. β'. 23.

45) β'. 50. ιη'. 34. Μάρκ. θ'. 32.

46) κβ'. 24. Ματθ. ιη'. 1. Μάρκ.

θ'. 33.

48) ι'. 16. ιδ'. 11. ιη'. 14. Ματθ.

ιη'. 5. κγ'. 11. Μάρκ. θ'. 37.

Ἰωάν. ιγ'. 20.

49) Μάρκ. θ'. 38.

50) ια'. 23. Ματθ. ιβ'. 30. Μάρκ.

θ'. 40.

51) Μάρκ. ις'. 19. Πράξ. α'. 2.

ἦλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῶ.
καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν 53
πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλὴμ. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐ- 54
τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννης εἶπον, Κύριε, θέλεις εἵμεν
πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς,
ὥς καὶ Ἡλίας ἐποίησε; στραφεῖς δὲ ἐπιτίμησεν αὐτοῖς, 55
καὶ εἶπεν, Οὐκ οἶδατε οἶον πνεύματός ἐστε ὑμεῖς· ὁ γὰρ 56
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέ-
σαι, ἀλλὰ σῶσαι. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν, ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέ τις 57
πρὸς αὐτὸν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ, κύριε.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ αλώπεκες φωλεοὺς ἔχου- 58
σι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει.
Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, 59
ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα
μου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀφες τοὺς νεκροὺς θάψαι 60
τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διαγγελλε τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω 61
σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς
εἰς τὸν οἶκόν μου. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδεὶς 62
ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς
τὰ ὀπίσω, εὖθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους 1'
ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνα δύο πρὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἐμελλεν
αὐτὸς ἐρχεσθαι. Ἐλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς, Ὁ μὲν θε- 2
ρισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ
κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάται εἰς τὸν
θερισμὸν αὐτοῦ. Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστελλῶ ὑμᾶς 3
ὡς ἀρνας ἐν μέσῳ λύκων. μὴ βαστάζετε θαλάντιον, μὴ 4

53) Ἰωάν. δ'. 4, 9.

54) Βασ. Β'. α'. 10, 12.

56) Ἰωάν. γ'. 17. ιβ'. 47.

57) Ματθ. η'. 19.

59) Ματθ. η'. 21, 22.

61) Βασ. Α'. ιθ'. 20.

1'. 2) Ματθ. θ'. 37. Ἰωάν. δ. 35.
Θεσσ. Β'. γ'. 1.

3) Ματθ. ι'. 16.

4) θ'. 3. κβ'. 35. Βασ. Β'. δ'. 28.

Ματθ. ι'. 9, 10. Μάρκ. ε'. 8.

5 πῆραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδὲνα κατὰ τὴν ὁδὸν
 6 ἀσπάσῃσθε. Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον
 7 εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ
 8 μένετε, ἐσθιόντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιός γάρ
 9 ὁ ἐργατὴς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστὶ· μὴ μεταβαίνετε ἐξ
 10 οἰκίας εἰς οἰκίαν. καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ
 11 δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, καὶ θε-
 12 ραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς, Ἠγ-
 13 γικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν
 14 εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς
 15 πλατείας αὐτῆς εἰπατε, Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολλη-
 16 θέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσομέθα ὑμῖν·
 17 πλην τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία
 18 τοῦ Θεοῦ. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 19 ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἐστὶ, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. οὐαὶ σοι,
 20 Χοραζὶν, οὐαὶ σοι, Βηθσαΐδα· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶ-
 21 νι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν
 22 ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. πλην Τύ-
 23 ρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἐστὶ ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν.
 24 καὶ σὺ, Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα,
 25 ἕως ἁδου καταβιβασθήσῃ. Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει·
 26 καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμε ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ
 27 τὸν ἀποστείλαντά με. Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα
 28 μετὰ χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσε-
 29 ται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ἐθεώ-
 30 ρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περόν-
 31 τα. ἰδοὺ, δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω
 32 ὀφειῶν καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ
 33 ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. πλην ἐν τούτῳ

5) Ματθ. ι'. 12. Μάρκ. ι'. 10.

7) Λευκ. ιβ'. 13. Δευτ. κδ'. 15.

8) 4. Ματθ. ι'. 10. Κορ. Α'.
δ'. 4, κ. γ. λ. Τιμ. Α'. ε'. 18.

9) Ματθ. γ'. 2, 5, 17.

10) θ'. 5. Ματθ. ι'. 14. Μάρκ.
ε'. 11. Πράξ. ιγ'. 51. ιγ'. 6.

11) Ματθ. ια'. 21, κ. γ. λ.

16) Ματθ. ι'. 40. Μάρκ. θ'. 27.

17) Ιωάν. ιγ'. 20. Θωσ. Α'. δ'. 8.

18) Ἀποκ. ιβ'. 8, 9.

19) Μάρκ. ιγ'. 18. Πράξ. κη'. 5.

20) Ἐξέδ. λθ'. 32. Ἠσα. δ'. 3. Δαν.

ιβ'. 1. Φιλ. δ'. 3. Ἀποκ. ιγ'. 8.

μη χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε
 δὲ μᾶλλον, ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐ-
 ρανοῖς. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ 21
 Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαι σοι, πάτερ, κύριε
 τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ
 σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκαλύψας αὐτὰ ἡπίοις· ναί,
 ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου.
 Πάντα παρεδόθη μοι ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς 22
 γινώσκει τίς ἐστίν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστίν
 ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ὡς ἂν βούληται ὁ υἱός ἀπο-
 κалύψαι. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν 23
 εἶπε, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε.
 λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφηταὶ καὶ βασιλεῖς ἠθέ- 24
 λησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι
 ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

Καὶ ἰδὼν, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτόν, καὶ 25
 λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονο-
 μήσω; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; 26
 πῶς ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις 27
 Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ
 ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ
 ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς
 σεαυτόν. εἶπε δὲ αὐτῷ, Ὅρθως ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, 28
 καὶ ζήσῃ. ὁ δὲ, θέλων δικαιοῦν ἑαυτόν, εἶπε πρὸς τὸν 29
 Ἰησοῦν, Καί τίς ἐστί μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰη- 30
 σοῦς εἶπεν, Ἄνθρωπος τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ
 εἰς Ἱεριχῶν, καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες
 αὐτόν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ
 τυγχάνοντα. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν 31
 τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτόν ἀντιπαρήλθεν. ὁμοίως 32
 δὲ καὶ Λευίτης, γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ

21) Ἥσα. κθ'. 14. Ματθ. ια'. 25.

Κορ. Α'. α'. 19, 26. β'. 6, 7.

22) Ψα. γ'. 6. Ματθ. ια'. 27. κη'.

18. Ἰωάν. α'. 18. γ'. 25. ε'. 46.

δ'. 8, 9. ιε'. 2. Κορ. Α'. ιε'. 27.

Ἐφ. α'. 21, 22. Φιλ. β'. 9.

Ἐφ. β'. 2.

23) Ματθ. γγ'. 16. Πέτ. Α'. α'. 10.

25) Ματθ. κη'. 35. Μάρκ. ιβ'. 28.

27) Δευτ. ιθ'. 18. Δευτ. τ'. 5. ι'.

12. λ'. 6. Ῥωμ. γγ'. 9. Γαλ. ε'.

14. Ἰακώβ. δ'. 8.

28) Λευιτ. ιη'. 5. Ἰούδα. κ. 11.

15.

- 33 ἰδὼν ἀντιπαρήλθεν. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθ.
 34 κατ' αὐτὸν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη· καὶ προσελ-
 θὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἐλαιον καὶ
 οἶνον· ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν
 35 αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ
 τὴν αὐριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ
 πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ. καὶ ὁ
 τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀπο-
 36 δώσω σοι· τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον
 37 γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστας; ὁ δὲ εἶπεν,
 Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰη-
 σοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως.
 38 ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς
 εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινα· γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα
 39 ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. καὶ τῇδε ἦν ἀδελ-
 φή καλουμένη Μαρία, ἥ καὶ παρακάθισα παρὰ τοὺς
 40 πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. ἡ δὲ Μάρθα
 περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστάσα δὲ εἶπε,
 Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνην με κατέ-
 λιπε διακονεῖν; εἶπε οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλαβηται.
 41 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μάρθα, Μάρθα,
 42 μεριμνᾷς καὶ τυρβαῖς περὶ πολλά· ἐνὸς δὲ ἐστὶ χρεία.
 Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαι-
 ρηθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

ΙΑ' ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευ-
 χόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς
 2 καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. εἶπε δὲ αὐ-
 τοῖς, Ὅταν προσευχησθε, λέγετε, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία
 σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ
 3 τῆς γῆς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ
 4 καθ' ἡμέραν. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ
 αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς
 ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

38) Ἰωάν. ια'. 1. ιβ'. 2, 3.

| ΙΑ'. 2) Ματθ. ε'. 9.

Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἐξεί φιλον, καὶ 6
πορεύεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ εἶπη αὐτῷ,
Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ἐπειδὴ φίλος μου παρ- 8
εγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με, καὶ οὐκ ἔχω ὁ παραθήσω αὐ-
τῷ· κακείνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπη, Μὴ μοι κόπους 7
πᾶρεχε· ἥδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ'
ἐμοῦ εἰς τὴν κοιτὴν εἰσιν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί
σοι· λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ 8
εἶναι αὐτοῦ φίλον, διὰ γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς
δώσει αὐτῷ ὅσων χρῆζει. καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω, Αἰτεῖτε, καὶ 9
δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὕρησεται· κρούετε, καὶ
ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζη- 10
τῶν εὕρίσκει· καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. τίνα δὲ 11
ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπι-
δώσει αὐτῷ; εἰ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώ-
σει αὐτῷ; ἢ καὶ ἔαν αἰτήσῃ ὦν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ 12
σκορπίων; εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε 13
ἀγαθὰ δόματα διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον
ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει Πνεῦμα Ἅγιον τοῖς αἰ-
τουῦσιν αὐτόν;

Καὶ ἦν ἐκβαλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· 14
εγένετο δὲ, τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κω-
φός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, 15
Ἐν Βεελζεβούλ ἀρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
δαιμόνια. ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον παρ' αὐτοῦ 16
ἐζητοῦν ἐξ οὐρανοῦ. Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοη- 17
ματα εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διμερι-
σθεῖσα ἐρημοῦται· καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει. εἰ δὲ 18
καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διμερίσθῃ, πῶς σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλειν
με τὰ δαιμόνια. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ 19

5) ιη'. 1, κ. τ. λ.

9) Ματθ. ζ'. 7. κα'. 22. Μάρκ. ια'.
24. Ἰωάν. ιδ'. 13. ιε'. ι. ιε'.
23, 24. Ἰακώβ. α'. 5, 6. Ἰωάν.
α. γ'. 22.

11) Ματθ. ζ'. 9.

14) Ματθ. θ'. 32. ιβ'. 22.

15) Ματθ. θ'. 34. ιβ'. 24. Μάρκ.
γ'. 22.

16) Ματθ. ιβ'. 38. ις'. 1.

17) Ματθ. ιβ'. 25. Μάρκ. γ'. 24.

Ἰωάν. β'. 25.

δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβαλλουσιν; διὰ τοῦτο
 20 κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκ-
 βάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία
 21 τοῦ Θεοῦ. ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν
 22 ἑαυτοῦ αὐλὴν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ἐπὶ
 δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτὸν, τὴν
 πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει ἐφ' ἣ ἐπεποιθεῖ, καὶ τὰ σκῦλα
 23 αὐτοῦ διαδίδωσιν. ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστι.
 24 καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. Ὅταν τὸ ἀκά-
 θαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διερχεται
 δι' ἀνδρῶν τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὐρίσκον
 25 λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξηλθον· καὶ
 26 ἐλθὼν εὐρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. τότε πο-
 ρεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἑτερα πνεύματα πονη-
 ρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται
 τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα τῶν πρώτων.
 27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις
 γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοι-
 28 λία ἡ βασιλεύσασα σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθλάσας. αὐτὸς δὲ
 εἶπε, Μενούνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ
 29 Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροί-
 ζομένων ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ αὕτη πονηρὰ ἐστὶ· ση-
 μεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
 30 τὸ σημεῖον Ἰωάννου τοῦ προφήτου. καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰω-
 νᾶς σημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς
 31 τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ· βασιλίσσα νότου ἐγερ-
 θήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύ-
 32 τῆς, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων
 τῆς γῆς ἀκούσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ
 ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινούσιν

21) Ματθ. ιβ'. 29.

22) Ἠσα. νγ'. 12. Κολ. β'. 15.

23) Ματθ. ιβ'. 30.

24) Ματθ. ιβ'. 43.

25) Ἰωάν. ε'. 14. Ἑβρ. ζ'. 4.

26) Πέν. Β'. β'. 20.

28) Ματθ. ζ'. 21. Ῥωμ. β'. 13

Ἰακώβ. α'. 25.

29) Ματθ. ιβ'. 39. Ἰων. β'. 1.

31) Βασ. Α'. ε'. 1. Χρον. Β'. θ'. 1

Ματθ. ιβ'. 42.

32) Ἰων. γ'. 5.

αὐτὴν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωάν· καὶ ἰδοὺ
πλείον Ἰωάν ᾤδε.

Οὐδεὶς δὲ λυχνον ἄψας εἰς κρυπτὸν τίθησιν, οὐδὲ 33
ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπο-
ρευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. ὁ λυχνος τοῦ σώματος 34
ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός· ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ,
καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἐστίν· ἐπὰν δὲ पोνηρὸς
ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς 35
τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτει- 36
νόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἐσται φωτεινόν ὅλον,
ὡς ὅταν ὁ λυχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίξῃ σε.

Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἠρώτα αὐτὸν Φαρισαῖος τις ὅπως 37
ἀριστήσῃ παρ' αὐτῶ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. ὁ δὲ Φα- 38
ρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ
τοῦ ἀρίστου. εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν, Νυν ὑμεῖς 39
οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἐξῶθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος
καθαρίζετε· τὸ δὲ ἐσῶθεν ὑμῶν γεμει ἀρπαγῆς καὶ πο-
νηρίας. ἀφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἐξῶθεν καὶ τὸ ἐσω- 40
θεν ἐποίησε; πλὴν τὰ ἐνόητα δότε ἐλεημοσύνην· καὶ 41
ἰδοὺ, πάντα καθαρά ὑμῖν ἐστίν. ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς 42
Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἥδυσσμον καὶ τὸ πῆ-
γανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ
τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ
ἀφιέναι. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπάτε τὴν 43
πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπα-
σμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρι- 44
σαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἀθηλα, καὶ
οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν.
Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, 45
ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. ὁ δὲ εἶπε, Καὶ ὑμῖν τοῖς 46
νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἄνθρώπους φορτίᾳ

33) ἡ'. 16. Ματθ. ε'. 15. Μάρκ.

34) Ματθ. ε'. 22.

35) Μάρκ. ζ'. 3.

39) Ματθ. κγ'. 25. Τιτ. α'. 15.

41) ιβ'. 33. Ἠσα. νη'. 7. Δαν.

δ'. 27.

42) Σαμ. Α'. ιε'. 22. Ὡση. ε'. β.

Μιχ. γ'. 8. Ματθ. θ'. 13. ιβ'.

7. κγ'. 23.

43) κ'. 46. Ματθ. κγ'. 6. Μάρκ.

ιβ'. 33.

44) Ματθ. κγ'. 27.

46) Ἠσα. ι'. 1. Ματθ. κγ'. 4.

δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ
 47 προσψάυετε τοῖς φορτίοις. οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε
 τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτει-
 48 ναν αὐτούς. ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔρ-
 γοις τῶν πατέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν
 49 αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα. διὰ
 τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν, Ἐπιστελῶ εἰς αὐ-
 τοὺς προφῆτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτε-
 50 νοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν· ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων
 τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου
 51 ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ ἕως τοῦ
 αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσια-
 στηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται
 52 ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι
 ἤρατε τὴν κλείδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσηλθετε,
 53 καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ
 ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φα-
 ρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν, καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ
 54 πλειόνων, ἐνεδρεύντες αὐτὸν, καὶ ζητοῦντες θηρεύσαι
 τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

ΙΒ' ἘΝ οἷς ἐπίσυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου,
 ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς
 μαθητὰς αὐτοῦ, Πρῶτον προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύ-
 2 μης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. οὐδὲν δὲ
 συγκεκαλυμμένον ἐστίν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ
 3 κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ
 εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ αὐτὸ
 ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δω-
 4 μάτων. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, Μὴ φοβηθῆτε
 ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ
 5 ἐχόντων περισσώτερόν τι ποιῆσαι. ὑποδείξω δὲ ὑμῖν

47) Ματθ. κγ'. 29.

48) ἱ'. 3. Ματθ. ἱ'. 16. κγ'. 34.

Ἰωάν. ις'. 2. Πράξ. ζ'. 51, 52.

Ββρ. ια'. 35.

50) Ματθ. κγ'. 35.

51) Γεν. δ'. 8. Χρον. Β'. κδ'. 21.

52) Ματθ. κγ'. 13.

ΙΒ'. 1) Ματθ. ις'. 6. Μάρκ. η'. 13.

2) η'. 17. Ἰωβ ιβ'. 22. Ματθ.

26. Μάρκ. δ'. 22.

4) Ἰερ. α'. 8. Ματθ. ἱ'. 28. Πέτ.

Α'. γ'. 14.

τίνα φοβήθητε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὰ ἀποκτείνειν ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσ-ε σαρίων δύο; καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς 7 ὑμῶν πάντα ἡρίθμηνται. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. Λέγω δὲ ὑμῖν, Πᾶς ὃς ἂν ὁμολο- 8 γῇ ἐν ἐμοὶ ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἐμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν 9 ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ- 10 που, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. ὅταν δὲ προσφέρω- 11 σιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογησῃθε, ἢ τί εἴπητε· τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ 12 τῇ ᾧρα, ἃ δεῖ εἰπεῖν.

Εἶπε δὲ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου, Διδάσκαλε, εἰπέ τῷ 13 ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. ὁ 14 δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Ὁράτε καὶ 15 φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἢ ζωῇ αὐτοῦ ἔστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἄν- 16 θρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελο- 17 γίετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων, Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συναῶω τοὺς καρποὺς μου; καὶ εἶπε, Τοῦτο ποιήσω· 18 καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συναῶω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννηματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχῇ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ 19

6) Ματθ. ι'. 29.

7) κα'. 18. Σαμ. Α'. ιδ'. 45. Σαμ. Β'. ιδ'. 11. Βασ. Α'. α'. 52. Πράξ. κζ'. 34.

8) θ'. 26. Ματθ. ι'. 32. Μάρκ. η'. 38. Τιμ. Β'. β'. 12. Ἰωάν. Α'. β'. 23.

10) Ματθ. β'. 31. Μάρκ. γ'. 28.

11) κα'. 14. Ματθ. ι'. 19. Μάρκ.

εγ'. 11.

15) Τιμ. Α'. ε'. 7.

19) Ἐκκλ. ια'. 9. Κορ. Α'. ιε'. 32.

Ἰακώβ. ε'. 5.

κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ· ἀναπαύου, φάγε, πιε, εὐφραίνου.
 20 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς, Ἕφρων, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν
 ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τί
 21 ἔσται; οὕτως ὁ θησανρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν
 πλουτῶν.
 22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο ὑμῖν
 λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε· μηδὲ τῷ
 23 σώματι, τί ἐνδύσῃσθε. ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς,
 24 καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. Κατανοήσατε τοὺς καρ-
 κας, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἐστι
 ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πό-
 25 σω μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; τίς δὲ ἐξ
 ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν
 26 αὐτοῦ πηχυν ἓνα; εἰ οὖν οὔτε ἐλαχιστον δύνασθε, τί
 27 περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; Κατανοήσατε τὰ κρίνα,
 πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιά, οὐδὲ ἡθεῖ· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ
 Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δοξῇ αὐτοῦ περιεβαλετο ὥς ἐν
 28 τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ὄντα,
 καὶ αὐριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμ-
 29 φιέννυσσι, πόσω μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Καὶ ὑμεῖς
 μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί πίητε· καὶ μὴ μετεωρίσεσθε.
 30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν
 31 δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῆζετε τούτων. πλὴν ζητεῖτε
 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσε-
 32 ται ὑμῖν. μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποιμνιον· ὅτι εὐδόκησεν
 33 ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πωλήσατε
 τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεημοσύνην. ποιήσατε
 ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησανρὸν ἀνέκλει-
 πτον, ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίξει, οὐδὲ
 34 σὴς διαφθείρει. ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησανρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ
 35 καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν ἔσται. Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες

20) Ἰωβ κ'. 22. κζ'. 8. Ψα. λθ'. 6.

νβ'. 7. Ἰερ. ιζ'. 11.

22) Ψα. νε'. 22. Ματθ. ε'. 25. Φιλ.

δ'. 6. Τιμ. Α'. ε'. 8. Πέτ. Α'. ε'. 7.

24) Ἰωβ λθ'. 3. Ψα. ρμζ'. 9.

25) Ματθ. ε'. 27.

31) Βασ. Α'. γ'. 13. Ψα. λζ'. 25.

32) Ματθ. ια'. 25, 26.

33) ις'. 9. Ματθ. ε'. 20. ιθ'. 21

Πράξ. β'. 45. δ'. 34. Τιμ. Α'

ε'. 19.

35) Ἐφ. σ. ε'. 14. Πέτ. Α'. α'. 13

περιεζωσμένοι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· καὶ ὑμεῖς 36
οἰοιοὶ ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν,
πότε ἀναλυσεῖ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα, ἐλθόντος καὶ κρού-
σαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. μακάριοι οἱ δούλοι 37
ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὕρησει γρηγοροῦντας. ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, καὶ
παρελθὼν διακονήσῃ αὐτοῖς. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευ- 38
τέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ
οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δούλοι ἐκεῖνοι. τοῦτο δὲ γι- 39
νώσκετε, ὅτι εἰ ᾗδῃ ὁ οἰκοδεσπότης ποία ὥρα ὁ κλέπτης
ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν ἀφήκε διορυγῆναι
τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἐτοιμοί· ὅτι ἡ 40
ὥρα οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Εἶπε δὲ 41
αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύ-
την λέγεις, ἡ καὶ πρὸς πάντας; εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Τίς 42
ἀρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, ὃν κατα-
στήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ δ.δ.δ. 43
ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, 44
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὕρησει ποιοῦντα οὕτως. ἀλη-
θῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπαρχουσιν αὐτοῦ
καταστήσει αὐτὸν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ 45
καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριος μοῦ ἔρχεσθαι· καὶ
ἄρξῃται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν
τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· ἥξει ὁ κύριος τοῦ δού- 46
λου ἐκεῖνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ
γινώσκει· καὶ διχοτομήσῃ αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ
μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὁ γνούς 47
τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἐτοιμάσας μὴδὲ
ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρησεται πολλὰς· ὁ 48
δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρησεται ὀλί-
γας. παντὶ δὲ ὃ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ'
αὐτοῦ· καὶ ὃ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν

38) Ματθ. κδ'. 42.

39) Ματθ. κδ'. 43. Θεσσ. Α'. ε'.

2. Πέτρ. Β'. γ'. 10. Ἀποκ. γ'.

3. ις'. 15.

40) κα'. 34. Ματθ. κδ'. 44. κέ'. 13.

Μάρκ. ιγ'. 33. Θεσσ. Α'. ε'. 6

42) Ματθ. κδ'. 45. κέ'. 21. Κορ.

Α'. δ'. 2.

46) Ματθ. κδ'. 51.

47) Ἰακώβ. δ'. 17.

49 αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ
 50 ἤδη ἀνήφθῃ; βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς
 51 συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ; δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρε-
 γενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ δια-
 52 μερισμὸν. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ
 53 διαμερισμένῳ, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί. δια-
 μερισθῇσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μη-
 τηρ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ
 ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν
 αὐτῆς.

54 "Ἐλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις, "Οταν ἴδῃτε τὴν νεφέλην
 ἀνατελλούσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε, "Ομβρος ἔρ-
 55 χεται· καὶ γίνεται οὕτω· καὶ ὅταν νοτὸν πνέοντα, λέγετε,
 56 "Ὅτι καύσων ἔσται· καὶ γίνεται, ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον
 τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸν δὲ και-
 57 ρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν
 58 οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντι-
 δίκου σου ἐπ' ἀρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλ-
 λαχθαι ἀπ' αὐτοῦ· μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν,
 καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε
 59 βαλλῇ εἰς φυλακὴν. λέγω σοι, Οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν,
 ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

¶ ΠΑΡΗΣΑΝ δὲ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγελ-
 λοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτου
 2 ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
 σοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρ-
 τωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι
 3 τοιαῦτα πεπόνθασιν; οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' εἴαν μὴ με-
 4 τανοῇτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολείσθε. ἡ ἐκείνοι οἱ δέκα
 καὶ ὀκτῶ, ἐφ' οὓς ἐπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ, καὶ
 ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ὀφειλῆται ἐγένοντο
 παρὰ πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερου-
 5 σαλὴμ; οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' εἴαν μὴ μετανοήτε, πάν-

49) Ματθ. ι'. 34.

50) Ματθ. κ'. 22. Μαρκ. ι'. 38.

51) Μιχ. ζ'. 6. Ματθ. ι'. 34.

53) Ματθ. ι'. 35.

54) Ματθ. ιε'. 2.

58) Παροιμ. κε'. 8. Ματθ. ε'. 25.

τες ὁμοίως ἀπολείσθε. Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν ὁ
 Συκὴν εἶχε τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένη·
 καὶ ἦλθε καρπὸν ζητῶν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. εἶπε δὲ 7
 πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, Ἰδοὺ, τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν
 καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὕρισκω· ἐκκοψον
 αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέ- 8
 γει αὐτῷ, Κύριε, ἀφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως
 ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν, καὶ βάλω κοπρίαν· καὶ μὲν 9
 ποιήσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μὴγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκοψεῖς
 αὐτήν.

Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάβ- 10
 βασι· καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἡν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη 11
 δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἡν συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη
 ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς 12
 προσεφώνησε, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ἀπολελυσαί της
 ἀσθενείας σου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παρα- 13
 χρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς 14
 δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθε-
 ράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ, Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν,
 ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θερα-
 πεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. ἀπεκρίθη οὖν 15
 αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν, Ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ
 σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βουν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς
 φάτης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δὲ, θυγατέρα 16
 Ἀβραάμ οὖσαν, ἡν ἔδρασε ὁ Σατανᾶς, ἰδοὺ, δέκα καὶ
 ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου
 τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, 17
 κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ
 ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις
 ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐλεγε δὲ, Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; καὶ 18
 τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃ λα- 19
 βῶν ἀνθρώπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ἠῤῥξησε,

6) Ἡσα. ε'. 2. Ματθ. κα'. 19.

14) Ἐξῆδ. κ'. 9. Δευτ. ε'. 13.

15) Ἰεζεκ. κ'. 12.

16) ε'. 7. ιδ'. 3. Ἐξῆδ. κγ'. 5.

Δευτ. κβ'. 4. Ματθ. ιβ'. 1, 11.

Μαρκ. γ'. 2. Ἰωάν. ζ'. 23.

18) Ματθ. ιγ'. 31. Μάρκ. δ'. 30.

καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
 20 νοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Καὶ πάλιν
 21 εἶπε, Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ὁμοία ἐστὶ
 ζύμη, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα
 τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

12 ΚΑΙ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων,
 23 καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλὴμ. Εἶπε δέ τις
 αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπε πρὸς
 24 αὐτοὺς, Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης·
 ὅτι πολλοὶ, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ
 25 ἰσχύσουσιν. Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ
 ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἀρξήσθε ἔξω ἐστάναι καὶ
 κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες, Κύριε, κύριε, ἀνοιξον
 ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν
 26 ἐστέ· τότε ἀρξέσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ
 27 ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. καὶ ἐρεῖ,
 Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ· ἀπόσπῃτε
 28 ἀπ' ἐμοῦ, πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ἐκεῖ ἐσται ὁ
 κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὀψήσθῃ
 Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφή-
 29 τας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους
 29 ἔξω· καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ
 βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ
 30 τοῦ Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ, εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι,
 καὶ εἰσι πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι.

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσηλθὼν τινες Φαρισαῖοι, λέ-
 γοντες αὐτῷ, Ἐξέλθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώ-
 32 δης θέλει σε ἀποκτεῖναι. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες
 εἴπατε τῇ αλώπεκι ταύτῃ, Ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ
 33 ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελει-
 οῦμαι. πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ

20) Ματθ. ιγ'. 33.

22) Ματθ. θ'. 85. Μάρκ. ε'. 6.

24) Ματθ. ζ'. 13.

25) ε'. 46. Ματθ. ζ'. 21, 23. κ'.
10-12.

27) Ψα. ε'. 6. Ματθ. ζ'. 23, κ'. 41.

28) Ματθ. η'. 11, 12. ιγ'. 42
κδ'. 51.29) Ἰσα. β'. 2, 3. Μαλ. α'. 11.
Ματθ. η'. 11.30) Ματθ. ιθ'. 30. κ'. 16. Μάρκ.
ι'. 31.

πορευεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι
 ζῶν· Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλ-
 μένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα επισυνάξαι τὰ
 τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἐάντης νοσσίαν ὑπὸ
 τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθέλησατε; ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος· ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ με-
 ᾶθητε ἕως ἂν ᾗξη ὅτε εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
 ἐν ὀνόματι Κυρίου.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἸΔ
 ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ
 αὐτοὶ ἦσαν παρατηροῦμενοι αὐτόν. καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος
 τις ἦν ὑδρωπικός· ἐμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
 Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους, λέγων,
 Εἰ ἐξεστὶ τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ
 ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτόν, καὶ ἀπέλυσε. καὶ ἀποκρι-
 θεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε, Τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ βους εἰς
 φρέαρ ἐμπεσείται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ οὐκ ἰσχύσαν ἀντα-
 ποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολὴν, ἐπ' ἐχῶν
 πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτοὺς,
 Ὅταν κληθῇς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς
 τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημέ-
 νος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ
 σοι, Δός τουτ' ὅτι τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν
 ἐσχατὸν τόπον κατέχειν. ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς
 ἀναπεσον εἰς τὸν ἐσχατὸν τόπον· ἵνα, ὅταν ἐλθῇ ὁ
 κεκληκὼς σέ, εἴπῃ σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον·
 τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι.
 ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· καὶ ὁ ταπει-
 νῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

24) Ψα. ιζ'. 8. '4 α'. 4. Μαθ. κγ'. 5) ιγ'. 15. Γ' εὐδ. κγ. 6. Δευτ.
 κβ'. 4.

25) Ψα. ξθ'. 25. ριη'. 26. 'Ησα. 8) Παροιμ. κε'. 6, 7.
 α'. 7. 'Ιερ. ζ'. 12. Μιχ. γ'. 12. 11) α'. 51. ιη'. 14. 'Ιαβ κβ'. 29.
 Μαθ. κγ'. 38. Πραξ. α'. 20. Παροιμ. κθ'. 23. Μαθ. κγ'. 12.
 'Ιακώβ. δ'. 6, 10. Πάτ. Δ'. ε. 6.

- 12 Ἐλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν, Ὃταν ποιῇς ἀριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φῶναι τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηται σοι ἀνταπόδομα. ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοξὴν, καλεῖται πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλοὺς· καὶ μακάριος ἔσῃ· ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναι σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.
- 15 Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος, ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλούς· καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις,
- 18 Ἐρχεσθε, ὅτι ἤδη ἐτοιμὰ ἐστί πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, Ἄγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν·
- 19 ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. καὶ ἕτερος εἶπε, Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά·
- 20 ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. καὶ ἕτερος εἶπε, Γυνάικα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκείνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ, Ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσαγάγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ δούλος,
- 23 Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον, Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκος μου. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου.
- 25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ

12) Παροιμ. γ'. 9, 28.

16) Ἥσα. κε'. 6. Ματθ. κβ'. 2.

Λποκ. ιθ'. 9.

17) Παροιμ. θ'. 2, 5.

26) Δευτ. ιγ'. 6. Λτ. 9. Ματθ. 37.

τὴν αὐτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται μου μαθητὴς εἶναι. καὶ 27
 οἷς οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπί-
 σω μου, οὐ δύναται μου εἶναι μαθητὴς. τίς γὰρ ἐξ 28
 ὑμῶν, θελών πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθί-
 στας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν;
 ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος 29
 ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἀρξῶνται ἐμπαίζειν
 αὐτῷ, λέγοντες, Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκο- 30
 δομεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσεν ἐκτελέσαι. ἢ τίς βασιλεὺς, πο- 31
 ρεϋόμενος συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ
 καθίσας πρῶτον βουλευεται εἰ δυνατὸς ἐστὶν ἐν δέκα
 χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ 32
 ἐπ' αὐτόν; εἰ δὲ μήγε, ἐτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος, πρε- 32
 σβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. οὕτως οὖν 33
 πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς αὐτοῦ
 ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται μου εἶναι μαθητὴς. Καλὸν τὸ 34
 ἅλας· ἐάν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;
 οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὐθετὸν ἐστίν· ἐξω βάλ- 35
 λουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκοῦειν ἀκουέτω.

ἮΣΑΝ δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ **ΙΕ**
 ἁμαρτωλοὶ, ἀκοῦειν αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι 2
 καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, Ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς
 προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. Εἶπε δὲ πρὸς αὐ- 3
 τοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων, Τίς ἄνθρωπος ἐξ 4
 ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἐν ἐξ αὐτῶν,
 οὐ καταλείπει τὰ ἑννεηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
 πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως εὕρῃ αὐτό; καὶ εὕρων 5
 ἐπιτίθῃσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, καὶ ἐλθὼν 6
 εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας,
 λέγων αὐτοῖς, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὕρον τὸ πρόβατόν
 μου τὸ ἀπολωλός. λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω χαρὰ ἐστὶν ἐν 7
 τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἑν-
 νεηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσι με-

27) θ'. 23. Ματθ. ι'. 38. ιε'. 24.

Μάρκ. η'. 34.

34) Ματθ. ε'. 13. Μάρκ. θ'. 50.

ΙΕ'. 1) ε'. 29. Ματθ. θ'. 10.

Μάρκ. β'. 15.

4) Ματθ. ιη'. 12.

6) Πέτ. Α'. β'. 25.

8 τανοίας. * Ἡ τις γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ
 δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν,
 9 καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως οὗτου εὔρη; καὶ εὐροῦσα συγκα-
 λεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα, Συγχαρήτε
 10 μοι, ὅτι εὔρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. οὕτω, λέγω
 ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ
 ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι.

11,12 Εἶπε δέ, "Ἄνθρωπος τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ εἶπεν
 ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ, Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβαλ-
 13 λον μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. καὶ
 μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος
 υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρ-
 14 πισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. δαπανήσαντος δέ
 αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν
 15 ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς
 ἐκολληθῇ ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ
 ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.
 16 καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερα-
 17 τίων ὧν ἡσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς
 ἑαυτὸν δέ ἔλθων εἶπε, Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου
 18 περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι; ἀναστὰς
 πορευσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πα-
 19 τερ, ἡμάρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· καὶ
 οὐκέτι εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου· ποιήσόν με ὡς
 20 ἓνα τῶν μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πα-
 τέρα ἑαυτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν
 αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν
 ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν
 21 αὐτόν. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός, Πάτερ, ἡμῶντος εἰς τοὶ
 οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμι ἄξιος κλη-
 22 θῆναι υἱὸς σου. εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους
 αὐτοῦ, Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ενδυ-
 σατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
 23 καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας· καὶ ἐνέγκαντες τὸν
 μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶ-

μεν· ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ 24
 ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὐρέθη. καὶ ᾗρξαντο εὐφραίνεσθαι.
 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς 25
 ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χο-
 ρῶν· καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παιδῶν, ἐπυνθά- 26
 νετο τί εἶη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, "Οτι ὁ ἀδελφός σου 27
 ἔκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευ-
 τόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπελαβεν. ὠργίσθη δὲ, καὶ 28
 οὐκ ᾔθελεν εἰσελθεῖν. ὁ οὖν πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν
 παρεκάλει αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί, Ἰδοὺ, 29
 τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολὴν σου
 παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ
 τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος ὁ 30
 καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας
 αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τέ- 31
 κνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ
 ἐστίν. εὐφρανθήναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός 32
 σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν,
 καὶ εὐρέθη.

"ΕΛΕΓΕ δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἄνθρω- 15
 πὸς τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον· καὶ οὗτος διε-
 βλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. καὶ 2
 φωνήσας αὐτόν εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σου;
 ἀποδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ 3
 ἔτι οἰκονομεῖν. εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιή-
 σω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' 4
 ἐμοῦ; σκαπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ἐγνων
 τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας, δεξω- 5
 ταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα
 ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ἔλεγε τῷ 6
 πρώτῳ, Ποσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκα-
 τὸν βατους ἐλαίου. καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμ- 7
 μα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πενητήκοντα. ἔπειτα
 ἑτέρῳ εἶπε, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκατὸν 8
 κόρους σίτου. καὶ λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα,
 καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. καὶ ἐπῆνεσεν ὁ κύριος τὸν οἶ- 9

κονόμεν τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ
 τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ
 9 φωτὸς εἰς τὴν γενεάν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω,
 Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας,
 ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε, δεξῶνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους
 10 σκηνάς. Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς
 ἐστὶ· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἀδικὸς καὶ ἐν πολλῷ ἀδικός
 11 ἐστίν. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾶ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε,
 12 τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ
 13 πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν ὀώσει; Οὐ-
 δείς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεῖν· ἢ γὰρ τὸν
 ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται,
 καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεῖν
 καὶ μαμωνᾷ.
 14 Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι
 15 ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτηρίζον αὐτόν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
 Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώ-
 πων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν
 ἀνθρώποις ὑψηλόν, βδελυγμὰ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστίν.
 16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου ἀπὸ τότε ἡ βα-
 σιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζε-
 17 ται. Εὐκοπώτερον δὲ ἐστὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
 18 παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ
 ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει·
 καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.
 19 Ἄνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύ-
 ραν καὶ βύσσον, εὐφραίνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς.
 20 πτωχὸς δὲ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς
 21 τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορ-
 τασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς
 τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι

9) Ματθ. ς'. 19. ιθ'. 21. Τιμ. Α'. ς'. 19.

10) ιθ'. 17.

13) Ματθ. ς'. 24.

14) Ματθ. κγ'. 14.

15) Σαμ. Α'. ις'. 7. Ψα. ς'. 9.

16) Ματθ. ια'. 12, 13.

17) Ψα. ρβ'. 26. Ἠσα. μ'. 8. να'. 6. Ματθ. ε'. 18. Πέτ. β'. γ. 7, 10.

18) Ματθ. ε'. 33. ιθ'. 9. Μάρκ. ι'. 11. Κορ. Α'. ς'. 10.

ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν 22
 πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς
 τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος,
 καὶ ἐτάφη. καὶ ἐν τῷ ᾧ ἡμέρᾳ τούτους ὀφθαλμοὺς αὐ- 23
 τοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μα-
 κρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς 24
 φωνήσας εἶπε, Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον
 Λάζαρον, ἵνα βαψῇ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὑδα-
 τοι, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν
 τῇ φλογὶ ταύτῃ. εἶπε δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνησθήτι ὅτι 25
 ἀπελαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος
 ὁμοίως τὰ κακά. νῦν δὲ ὁδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷ-
 σαι. καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν 26
 χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θελοντες διαβῆναι
 ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκείθεν
 πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δὲ, Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, 27
 ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου, ἔχω 28
 γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα
 μὴ καὶ αὐτοὶ ἑλθῶσιν εἰς τὸν τόπον τούτον τῆς βασά-
 νου. λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ, Ἔχουσι Μωσέα καὶ τοὺς προ- 29
 φήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, πάτερ 30
 Ἀβραάμ· ἀλλ' εἴαν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐ-
 τοὺς, μετανοήσουσιν. εἶπε δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωσέως καὶ τῶν 31
 προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ εἴαν τις ἐκ νεκρῶν ἀνα-
 στή πεισθίσονται.

Εἰπὲ δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἀνένδεκτόν ἐστι μὴ 12
 ελθεῖν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται. λυσitelεί 2
 αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικός περίκειται πρὸς τὸν τράχηλον
 αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλί-
 σῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων. προσέχετε ἑαυτοῖς. εἴαν δὲ 3
 ἁμάρτη εἰς σε ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ εἴαν
 μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. καὶ εἴαν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας 4

24) Ἦσα. ξς'. 24. Ζαχ. ιδ'. 12.

Μαρκ. θ'. 44.

25) Ἰωβ κα'. 12.

29) Ἦσα. η'. 20. Λδ'. 16. Ἰωάν.

ε'. 39, 45. Πράξ. ιε'. 21. ις'. 11.

12) 1) Ματθ. ιη'. 6, 7. Μαρκ
θ'. 42.

3) Λευι. ιθ'. 17. Παροιμ. ις'. 10.

Ματθ. ιη'. 16, 21. Ἰακώβ. ε'. 19.

4) Ματθ. ε'. 21.

ἀμάρτη εἰς σέ, καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπὶ σέ, λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

- 5 Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ, Πρόσθες ἡμῖν
6 πίστιν. εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Εἰ εἶχετε πίστιν ὡς κόκκον
σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, Ἐκριζώθητι
καὶ φυτεύθῃ ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.
7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δούλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνον-
τα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως, Παρελθὼ
8 ἀνάπεσαι· ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἐτοίμασον τί δειπνήσω,
καὶ περιζώσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πίνω· καὶ
9 μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεις σύ; μὴ χάριν ἔχει τῷ
δούλῳ ἐκείνῳ, ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα αὐτῷ; οὐ
10 δοκῶ. οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσῃτε πάντα τὰ διατα-
χθέντα ὑμῖν, λέγετε, Ὅτι δούλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν. ὅτι ὁ
ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

- 11 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ,
καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.
12 καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην, ἀπῆντησαν αὐ-
13 τῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν· καὶ αὐτοὶ
ἤραν φωνὴν, λέγοντες, Ἰησοῦ, ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.
14 καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς
τοῖς ἱερεῦσι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθα-
15 ρίσθησαν. εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε,
16 μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ ἐπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ·
17 καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶ-
πεν, Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ;
18 οὐχ εὗρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ,
19 εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πο-
ρεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Οὐκ
21 ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως· οὐδὲ

6) Ματθ. ιζ'. 20. κα'. 21. Μαρκ.

14) ε'. 14. Λευκ. ιγ'. 2. ιδ'. 2.

Ματθ. η'. 4.

19) ζ'. 50. η'. 48. ιη'. 42. Ματθ.

θ'. 22. Μάρκ. ε'. 34. ι'. 52.

21) κα'. 8. Ματθ. κδ'. 23. Μάρκ.

ιγ'. 21.

ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ὤδε, ἢ, Ἰδοὺ ἐκεῖ. Ἰδοὺ γάρ, ἡ βασιλεία
 τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθη- 22
 τας, Ἐλεύσονται ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν
 ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε.
 καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ ὤδε, ἢ, Ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπελθῆτε, 23
 μηδὲ διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα 24
 ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως
 ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.
 πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμα- 25
 σθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν 26
 ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
 τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἡσθιον, ἐπινον, ἐγάμουν, ἔξε- 27
 γαμίζοντο, ἀχρι ἥς ἡμέρας εἰσηλθε Νῶε εἰς τὴν κιβω-
 τὸν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσεν ἀπαντας.
 ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ· ἡσθιον, 28
 ἐπινον, ἠγοράζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ὠκοδομοῦν· ἡ 29
 ἡμέρα ἐξηλθε Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἐβρεξε πῦρ καὶ
 θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἀπαντας· κατὰ ταῦτα 30
 ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται.
 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅς ἐσται ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ 31
 σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά· καὶ
 ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρέψατω εἰς τὰ ὀπίσω.
 μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ. ὅς ἔαν ζητήσῃ τὴν ψυ- 32, 33
 χὴν αὐτοῦ σώσας, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅς ἔαν ἀπολέσῃ
 αὐτήν, ζωογονήσῃ αὐτήν. λέγω ὑμῖν, Ταῦτη τῇ νυκτὶ 34
 ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μίας· ὁ εἰς παραληφθήσεται, καὶ
 ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. δύο ἔσονται ἀληθινουσαι ἐπὶ τὸ 35
 αὐτό· ἡ μία παραληφθήσεται, καὶ ἡ ἕτέρα ἀφεθήσεται.
 δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἰς παραληφθήσεται, καὶ ὁ 36

33) Ματθ. κδ'. 23. Μάρκ. ιγ'. 21.

34) Ματθ. κδ'. 27.

25) θ'. 22. ιη'. 31. κδ'. 7, 26.

Ματθ. ις'. 21. ιζ'. 22. κ'. 18.

Μάρκ. η'. 31. θ'. 31. ι'. 38.

36) Γεν. ς'. 2. ζ'. 7. Ματθ. κδ'.

17, 28. Περ. Α'. γ'. 20.

38) Γεν. ιθ'. 14.

29) Γεν. ιθ'. 24. Δευτ. κθ. 23.

Ἠσα. ιγ'. 19. Ἱερ. ν'. 40. Ὠση.

ια'. 8. Ἀμώς δ'. 11. Ἰουδ. 7.

31) Ματθ. κδ'. 17.

32) Γεν. ιθ'. 26.

33) θ'. 24. Ματθ. ι'. 39. ις'. 25.

Μάρκ. η'. 35. Ἰωάν. ιθ'. 25

34) Ματθ. κδ'. 40, 41.

37 ἕτερος ἀφεθήσεται. Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Πού, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθῇσονται οἱ ἅετοί.

ΙΗ' ἘΛΕΓΕ δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν
2 πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν, λέγων, Κριτῆς
τις ἦν ἐν τινὶ πόλει, τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἀν-
3 θρωπὸν μὴ ἐντρέπόμενος. χήρα δὲ τις ἦν ἐν τῇ πόλει
ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, Ἐκδίκησόν με
4 ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον·
μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φο-
5 βούμαι, καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐντρέπομαι· διὰ γε τὸ παρέ-
χειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα
6 μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος,
7 Ἀκούσατε τί ὁ κριτῆς τῆς ἀδικίας λέγει· ὁ δὲ Θεὸς οὐ
μὴ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βο-
8 ῶντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυ-
μῶν ἐπ' αὐτοῖς; λέγω ὑμῖν, ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν
αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα
εὕρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

9 Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς
ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς, τὴν
10 παραβολὴν ταύτην· Ἀνθρώποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ
ἱερὸν προσεύξασθαι· ὁ εἰς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τε-
11 λῶνης. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσ-
ῆνχετο· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοί, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡς περ οἱ
λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀρπαγες, ἀδικοὶ, μοιχοὶ, ἢ καὶ
12 ὡς οὗτος ὁ τελῶνης. νηστεύω δις τοῦ σαββατοῦ, ἀπο-
13 δεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. καὶ ὁ τελῶνης μακρόθεν
ἐστὼς οὐκ ἠθέλην οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρα-
νὸν ἐπάραι· ἀλλ' ἐτυπτεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων·
14 Ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν, Κατέβη
οὗτος δεικαωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος. ὅτι

37) Ἰωβ λθ'. 30. Ματθ. κδ'. 28.

ΙΗ'. 1) ια'. 5. Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ἐφεσ. γ'. 18. Κολ. δ'. 2. Θεσσ.

Α'. ε'. 17.

7) Ἀποκ. γ'. 10.

11) Ἠσα. α'. 15. νη'. 2. Ἀποκ.
γ'. 17.

14) ιδ'. 11. Ἰωβ κβ'. 29. Παροιμ.
κθ'. 28. Ματθ. κγ'. 12. Ἰακώβ.

δ'. 8, 10. Πέτ. Α'. ε'. 5

πας ὁ ὕψων ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅπτη- 15
ται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς, ὁ δὲ 16
Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία
ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ· τῶν γὰρ τοι-
νῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὃς 17
ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον,
οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

Καὶ ἐπρωτόησέ τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων, Διδάσκαλε 18
ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶπε 19
δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγα-
θός, εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός. τὰς ἐντολάς οἶδας, Μὴ μοιχεύ- 20
σῃς· μὴ φονεύσῃς· μὴ κλέψῃς· μὴ ψευδομαρτυρήσῃς·
τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. ὁ δὲ εἶπε, 21
Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ἀκούσας δὲ 22
ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἐτι ἐν σοὶ λείπει· πάντα
ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἐξεῖς θη-
σαυρόν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ 23
ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος
σφόδρα. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον 24
εἶπε, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσου-
νται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. εὐκοπώτερον γάρ ἐστι, 25
κάμηλον διὰ τρυμαλίας ραφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εἶπον δὲ οἱ 26
ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπε, Τὰ 27
ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ.
Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ 28
ἠκολουθήσαμεν σοι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω 29

15) Ματθ. ιθ'. 13. Μάρκ. ι'. 13.

16) Ματθ. ιη'. 8. ιθ'. 14. Κορ. Α'.
ιδ'. 20. Πέτ. Α'. β'. 2.

17) Μάρκ. ι'. 15.

18) Ματθ. ιδ'. 16. Μάρκ. ε'. 17.

20) Ἐφθ. κ'. 12, 13. Δευτ. ι'. 16,

17. Ῥωμ. ιγ'. 9. Ἐφεσ. ε'. 2.

Κολ. γ'. 20.

22) Ματθ. ε'. 19. ιθ'. 21. Τιμ.

Α'. ε'. 19.

24) Παροιμ. ια'. 28. Ματθ. ιδ'.

23. Μάρκ. ι'. 23.

27) α'. 37. Ἰωβ μβ'. 2. Ἱερ. λβ'.

17. Ζαχ. η'. 6.

28) ε'. 11. Ματθ. ε'. 20. ιδ'. 27

Μάρκ. ι'. 28.

29) Δευτ. λγ'. 9.

ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἐνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ
 30 Θεοῦ, ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ
 τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον.

31 ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτοὺς,
 Ἴδου, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθῆσεται
 32 πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ νῷ τοῦ
 ἀνθρώπου. παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαι-
 33 χθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται, καὶ
 μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
 34 τρίτῃ ἀναστήσεται. Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνήκαν,
 καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ
 ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχῶ, τυφλὸς
 36 τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν· ἀκούσας δὲ
 37 ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. ἀπηγ-
 γείλαν δὲ αὐτῷ, Ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.
 38, 39 καὶ ἐβόησε, λέγων, Ἰησοῦ, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. καὶ οἱ
 προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολ-
 40 λῶ μαλλον ἐκραζεν, Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλεησόν με. σταθεὶς δὲ ὁ
 Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαν-
 41 τος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Τί σοι θέλεις
 42 ποιήσω; ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. καὶ ὁ Ἰησοῦς
 43 εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· καὶ
 παραχρημα ἔνεβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξαζῶν τὸν
 Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

44 (Θ) ΚΑΙ εἰσελθὼν διηρχέτο τὴν Ἱεριχῶ· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ
 ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελῶ-
 3 νης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος· καὶ ἐζητεῖ ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν
 τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ηλικίᾳ
 4 μικρὸς ἦν. καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκο-
 μορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι δι' ἐκείνης ἡμέλλε διέρχε-

30) 128 μβ'. 12.

31) θ'. 22. κδ'. 7. Ψα. κβ'. 6.

Ἡσα. γγ'. 7. Ματθ. ις'. 21.

22. κ'. 17. Μάρκ. η'. 31. θ'. 31.

ι'. 32.

32) κγ'. 1. Ματθ. κζ'. 2. Ἰωάν.

ιη'. 28. Πράξ. γ'. 18.

33) Ματθ. κ'. 29. Μάρκ. ι'. 46

42) ιζ'. 19.

σθαι. καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς 8
εἶδεν αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ζακχαῖε, σπεύσας
κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μέναι.
καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπέδεξατο αὐτὸν χαίρων. καὶ 6, 7
ιδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες, Ὅτι παρὰ ἡμαρ-
τωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεῖς δὲ Ζακχαῖος 8
εἶπε πρὸς τὸν Κύριον, Ἰδοὺ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόν-
των μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι
ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. εἶπε δὲ πρὸς 9
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ ταύτῳ
ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστίν. ἦλθε 10
γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ
ἀπολωλός·

ἈΚΟΥΟΝΤΩΝ δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεῖς εἶπε παρα- 11
βολὴν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλὴμ, καὶ δοκεῖν
αὐτοὺς ὅτι παραχρημα μελλεῖ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀνα-
φαίνεσθαι· εἶπεν οὖν, Ἀνθρωπὸς τις εὐγενὴς ἐπορεύθη 12
εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἐαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέ-
ψαι. καλέσας δὲ δέκα δούλους ἐαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς 13
δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πραγματεύσασθε ἕως
ἐρχομαι. οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ ἀπέ- 14
στειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, Οὐ θέλομεν
τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἐγένετο ἐντῷ ἐπαυελ- 15
θεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι
αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα
γνώτῃς τί διεπραγματεύσατο. παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, 16
λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. καὶ 17
εἶπεν αὐτῷ, Εὖ, ἀγαθὲ δούλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς
ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. Καὶ 18
ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε
πέντε μνᾶς. εἶπε δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω 19
πέντε πόλεων. Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων, Κύριε, ἰδοὺ ἡ 20
μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. ἐφοβού- 21
μην γὰρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἵρεις δὲ σὲ

8) γ'. 14.

9) ιγ'. 16.

10) Ματθ. ι. 6. ιε'. 24. ιη'. 11.

Πρόξ. ιγ'. 46.

12) Ματθ. κε'. 14. Μάρκ. ιγ'. 24

17) ιε'. 10.

22 ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὁ οὐκ ἔσπειρας. λέγει δὲ αὐτῷ,
 'Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ἤδεις
 23 ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἰμι, αἶρων ὁ οὐκ ἔθηκα,
 καὶ θερίζων ὁ οὐκ ἔσπειρα· καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ
 24 τόκῳ ἀν' ἐπραξα αὐτό; καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, "Ἀρα-
 15,26 χοντι. (καὶ εἶπον αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς.) λέγω
 γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ
 27 μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. πλην τοὺς
 ἐχθροὺς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντας με βασι-
 28 προσθεῖν μου. Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἐμπροσθεν,
 ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.
 29 ΚΑΙ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν,
 πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλουμένον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν
 30 μαθητῶν αὐτοῦ, εἰπὼν, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώ-
 μῃν· ἐν ἣ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον,
 31 ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐ-
 32 τὸν ἀγάγετε. καὶ εἰάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, Διατί λύετε; οὐ-
 33 τως ἐρεῖτε αὐτῷ, "Ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει.
 34 ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν
 35 αὐτοῖς· λυνόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι
 36 αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς, Τί λύετε τὸν πῶλον; οἱ δὲ εἶπον,
 37 Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν
 Ἰησοῦν· καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν
 38 πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. πορευομένου δὲ αὐτοῦ,
 ὑπεστρώσαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. Ἐγγίζοντος
 39 δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τὴν καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν,
 ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰ-
 40 νεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνά-
 μεων, λέγοντες, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν
 ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνῃ ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψί-

22) Σαμ. β'. α'. 16.

26) η'. 18. Ματθ. ιγ'. 12. κε'. 29.
Μάρκ. δ'. 26.

28) Μάρκ. ι'. 32.

29) Ματθ. κα'. 1. Μάρκ. ια'. 1.

35) Βασ. β'. θ'. 13. Ἰωάν. ιβ'. 14.

38) β'. 14. Ψα. ριη'. 26. Ἐφεσ.
β'. 14.

στοις. καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον 39
 πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.
 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Λέγω ὑμῖν, ὅτι, ἐὰν οὐ- 40
 τοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκραῖονται. Καὶ ὥς ᾔγγισεν, 41
 ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων, Ὅτι εἰ ἔγνων 42
 καὶ σὺ, καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην
 σου· ὡν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου· ὅτι ἡξουσιν 43
 ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροὶ σου χάρακά
 σοι, καὶ περικυκλώσουσί σε, καὶ συνέξουσὶ σε πάντοθεν,
 καὶ ἐδαφιοῦσί σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ, καὶ οὐκ ἀφή- 44
 τουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνων τὸν
 καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς 45
 πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, λέγων αὐτοῖς, Γέ- 46
 γραπται, Ὁ οἶκος μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν· ὑμεῖς δὲ
 αὐτὸν ἐποιήσατε ὁ σπηλαῖον ληστῶν.

Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ 47
 ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι,
 καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ· καὶ οὐχ εὗρισκον τὸ τί ποιή- 48
 σωσιν· λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, διδάσκον- **Κ'**
 τος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου,
 ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς
 πρεσβυτέραις, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Εἰπέ 2
 ἡμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς ἐστίν ὁ δούς
 σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐ- 3
 τοὺς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἓνα λόγον, καὶ εἰπάτε μοι·
 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 4
 οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες. Ὅτι ἐὰν 5
 εἰπώμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε
 αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἰπώμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς κατα- 6

40) Ἀβκ. β'. 11.

44) κα'. 6. Βασ. Α'. θ'. 7, 8. Μιχ.

γ'. 12. Μαθ. κδ'. 1, 2. Μάρκ.
γ'. 2.

45) Μαθ. κα'. 12. Μάρκ. ια'. 11.

46) Βασ. Α'. η'. 29. Ἑσα. ιη'. 7.

Ἱερ. ζ'. 11. Μαθ. κα'. 13.

Μάρκ. ια'. 17.

47) Μάρκ. ια'. 18. Ἰωάν. ζ'. 19.
η'. 37.

Κ'. 1) Μαθ. κα'. 23. Μάρκ. ια'

27. Πράξ. δ'. 7.

- λιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένοι γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφή-
 8 τὴν εἶναι· καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἶδέναι πόθεν· καὶ ὁ
 Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξ-
 ουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
 9 Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύ-
 την· Ἀνθρωπὸς τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο
 10 αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς· καὶ ἐν
 καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δούλον, ἵνα ἀπὸ
 τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ
 11 δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν· καὶ προσέθετο
 πέμψαι ἕτερον δούλον· οἱ δὲ κακῶν δείραντες καὶ
 12 ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν· καὶ προσέθετο πέμψαι
 13 τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον· εἶπε
 δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω ; πέμψω τὸν
 υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπή-
 14 σονται· ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς
 ἑαυτοὺς, λέγοντες, Οὗτος ἐστὶν ὁ κληρονόμος· δεῦτε,
 ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία.
 15 καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἐξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν.
 16 τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος ; ἐλεύσε-
 ται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους καὶ δώσει τὸν
 17 ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ εἶπον, Μὴ γένοιτο. ὁ
 δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπε, Τί οὖν ἐστὶ τὸ γεγραμμένον
 τοῦτο, Ἄλθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗ-
 18 τος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας ;' πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ'
 ἐκείνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ,
 19 λικμήσει αὐτόν. Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-
 ματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ,
 καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἐγνώσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐ-
 τοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε.
 20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέοτειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρι-

9) Ἡσα. ε. 1. Ἱερ. β'. 21. ιβ'. 10.
Ματθ. κα'. 33. Μάρκ. ιβ'. 1.

14) Γεν. λζ'. 18. Ψα. β'. 1, 7
Ματθ. κς'. 3. κς'. 1. Ἰωάν. ια'.
53. Ἑβρ. α'. 2.

17) Ψα. ριγ'. 22. Ἡσα. η'. 14. κη'.

16. Ματθ. κα. 42. Μάρκ. ιβ'.
10. Πράξ. δ'. 11. Ῥωμ. θ'. 33.
Πέτ. Α'. β'. 4, 7.

18) Ἡσα. η'. 15. Ζαχ. ιβ'. 3.

20) Ματθ. κβ'. 15. Μάρκ. ιβ'.

13.

νομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐ-
 του λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ
 ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, 21
 Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ
 οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν
 τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦ- 22
 ναι, ἢ οὐ; Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν, εἶπε 23
 πρὸς αὐτοὺς, Τί με πειράζετε; ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον· 24
 τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφὴν; ἀποκριθέντες δὲ εἶ-
 πον, Καίσαρος. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε τοίνυν τὰ 25
 Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. καὶ οὐκ 26
 ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον του λαοῦ·
 καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσιγησαν.

Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέ- 27
 γοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, 28
 Διδάσκαλε, Μωσὴς ἐγράψεν ἡμῖν, εἰάν τινος ἀδελφὸς
 ἀποθῇ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀτεκνος ἀποθάνῃ,
 ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ
 σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ 29
 ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἀτεκνος· καὶ ἔλαβεν 30
 ὁ δεῦτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἀτεκνος·
 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ· 31
 καὶ οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον· ὕστερον δὲ πάν- 32
 των ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος 33
 αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.
 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ 34
 αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐγαμίσκονται· οἱ δὲ κατα- 35
 ξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν, καὶ τῆς ἀναστάσε-
 ως τῆς ἐκ νεκρῶν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐγαμίσκονται·
 οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἐτι δύνανται· ἰσάγγελοι γὰρ εἰσι, 36
 καὶ υἱοὶ εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. ὅτι 37
 δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσὴς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς

21) Ματθ. κβ'. 16.

25) Ματθ. κβ'. 21. Ῥωμ. ιγ'. 7.

27) Ματθ. κβ'. 23. Μάρκ. ιβ'. 18.

Πράξ. κγ'. 8.

28) Δευτ. κε'. 6.

36) Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

37) Ἐξῆδ. γ'. 6. Ματθ. κβ'. 32.

Μάρκ. ιβ'. 26. Πράξ. ζ'. 32.

Ἐβρ. ια'. 16.

βατου, ὡς λέγει Κύριον 'τὸν Θεὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν
38 Θεὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.' Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι
39 νεκρῶν, ἀλλὰ ζῶντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. Ἀπο-
κριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπον, Διδάσκαλε,
40 καλῶς εἶπας. οὐκ ἐτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν
οὐδέν.

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν
42 Δαβιδ εἶναι; καὶ αὐτὸς Δαβιδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν,
'Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
44 σου.' Δαβιδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐ-
45 τοῦ ἐστιν; Ἀκούοντας δὲ πάντος τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς
46 μαθηταῖς αὐτοῦ, Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν
θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλοῦντων ἀσπα-
σμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς
47 συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ κατε-
σθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ
προσεύχονται. οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα.

ΚΑ' ἈΝΑΒΛΕΨΑΣ δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα
2 αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίου· εἶδε δὲ καὶ τινα
3 χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, καὶ εἶπεν,
Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλείον
4 πάντων ἔβαλεν· ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύον-
τος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ
ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε.
5 **ΚΑΙ** τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς
6 καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε, Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε,
ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λί-
7 θῷ, ὃς οὐ καταλυθήσεται. Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν, λέ-
γοντες, Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ
σημεῖον, ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;

11) Μαθ. κβ'. 41. Μάρκ. ιβ'. 35.

12) Ψα. ρι'. 1. Πρξ. β'. 34. Κορ.

Α'. ιε'. 25. Ἐβρ. α'. 13. ι'. 13.

13) ια'. 43. Μαθ. κγ'. 5, 6. Μάρκ.

ιβ'. 38, 39.

14) Μαθ. κγ'. 14. Μάρκ. ιβ'. 40.

Τιμ. β'. γ'. 6. Τίτ. α. 11.

ΚΑ'. 1) Βασ. β'. ιβ'. 9. Μάρκ.

ιβ'. 41.

3) Κορ. β'. η'. 12.

5) Μαθ. κδ'. 1. Μάρκ. γ'. 1.

6) ιθ'. 44. Βασ. Α'. θ'. 7, 8. Μιχ.

γ'. 12.

Ὁ δὲ εἶπε, Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύ- 8
 σονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ὅτι ἐγὼ εἰμι· καί,
 Ὁ καιρὸς ἤγγικε. μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ὅταν δὲ 9
 ἀκούσῃτε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε·
 δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρότον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέ- 10
 λος. Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς. Ζηρηθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, 10
 καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· σεισμοὶ τε μεγάλοι κατὰ τό- 11
 πους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ ση-
 μεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. Πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων 12
 ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αἰγῶν, καὶ διώξουσιν,
 παραδίδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους 13
 ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος μου.
 ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. θέσθε οὖν εἰς τὰς 13, 14
 καρδίας ὑμῶν, μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· ἐγὼ γὰρ 15
 δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἥ οὐ δυνήσονται ἀν-
 τειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
 παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ 16
 συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν. καὶ 17
 ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· καὶ 18
 θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. ἐν τῇ ὑπο- 19
 μονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν δὲ ἴδῃτε 20
 κυκλομένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλὴμ, τότε
 γινώτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρημωσίς αὐτῆς. τότε οἱ ἐν τῇ Ἰου- 21
 daίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκ-
 χωρεῖτωσαν· καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσέρχεσθωσαν 22
 αὐτήν. ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταὶ εἰσὶ, τοῦ πλη- 22
 ρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ 23
 ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις·
 ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ ἐν τῷ

8) Ἰερ. ιδ'. 14. κγ'. 21. κθ'. 8.
 Ματθ. κδ'. 4. Ἐφεσ. ε'. 6.
 Θεσσ. Β'. β'. 2, 3. Ἰωαν. Α'. δ'. 1.
 12) Ματθ. ι'. 17. κδ'. 9. Μάρκ.
 ιγ'. 9. Ἰωαν. ις'. 2. Πράξ. δ'. 3.
 ε'. 18. ιβ'. 4. ις'. 24. κς'. 23.
 Ἀποκ. β'. 10.
 14) ιβ'. 11. Ματθ. ι'. 19. Μάρκ.
 ιγ'. 11.
 15) Ἑβρ. δ'. 12. Ἑσθ. νδ'. 17.

Πράξ. ε'. 10.
 16) Μιχ. ζ'. 6. Πράξ. ζ'. 59. ιβ'. 2.
 17) Ματθ. ι'. 22. Μάρκ. ιγ'. 13.
 18) Σαμ. Α'. ιδ'. 45. Σαμ. Β'. ιδ'.
 11. Βασ. Α'. α'. 52. Ματθ. ι'.
 30.
 20) Δαν. θ'. 26. Ματθ. κδ'. 15.
 Μάρκ. ιγ'. 14.
 22) Δαν. θ'. 26, 27. Ζαχ. ι'. 4,
 κ. τ. λ.

- 24 λαῶ τούτῳ· καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμα-
λωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται
πατομένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν.
25 Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἀστροῖς, καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς συνοχή ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, ἠχοῦσης θαλάσ-
26 σης καὶ σάλου, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ
προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυ-
27 νάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε ὀψονταί
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυ-
νάμεως καὶ δόξης πολλῆς.
28 Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπά-
ρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις
ὑμῶν.
29 Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς, Ἴδετε τὴν συκὴν καὶ
30 πάντα τὰ δένδρα, ὅταν προβαλῶσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ'
31 ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω
καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι
32 ἐγγὺς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
33 οὐ μὴ παρελθῇ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γεννηταί. ὁ
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ
34 μὴ παρέλθωσι. Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε βαρυν-
θῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ με-
ρίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ
35 ἡμέρα ἐκείνη· ὥς παγὶς γὰρ ἐπελευσεται ἐπὶ πάντας
36 τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ἀγρυ-
πνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα καταξιωθῆτε
ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ στα-
θῆναι ἐμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

24) Ρωμ. ια'. 25.

25) Ἡσα. ιγ'. 13. Ἰεζεκ. λβ'. 7.

26) Ἰωηλ β'. 10, 31. γ'. 15. Ματθ.

κδ'. 29. Μάρκ. ιγ'. 24. Πέτ. β'.

γ'. 10, 12. Ἀποκ. ε'. 12.

27) Δαν. ζ'. 10. Ματθ. ιε'. 27.

κδ'. 30. κέ'. 31. κς'. 64. Μάρκ.

ιγ'. 26. ιδ'. 62. Πράξ. α'. 11.

Θεσσ. β'. α'. 10. Ἀποκ. α'. 7.

29) Ματθ. κδ'. 32. Μάρκ. ιγ'. 28.

33) Ψα. ρβ'. 26. Ἡσα. να'. 6.

Ματθ. κδ'. 35. Ἐβρ. α'. 11.

Πέτ. β'. γ'. 7, 10.

34) Ρωμ. ιγ'. 13. Θεσσ. Α. ε'. 6.

Πέτ. Α'. δ'. 7.

35) Θεσσ. Α. ε'. 2. Πέτ. β' γ'. 10.

Ἀποκ. γ'. 3. ις'. 15.

36) ιβ'. 40. ιη'. 1. Ματθ. κδ'. 42.

κέ'. 13. Μάρκ. ιγ'. 33. Θεσσ.

Α. ε'. 6.

Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδασκων· τὰς δὲ 37
νύκτας ἐξερχόμενος ἠυλίσετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον
ἐλαιῶν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ 38
ἀκοῦειν αὐτοῦ.

ἮΓΙΖΕ δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη πάσχα· ΚΒ'
καὶ ἐζητοῦν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέ- 2
λωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

Εἰσῆλθε δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον 3
Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα· καὶ ἀπελ- 4
θὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς στρατηγοῖς, τὸ
πῶς αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς. καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέ- 5
θεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐξωμολόγησε, καὶ
ἐζήτη ἐνκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ 6
ὄχλου.

Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ 7
πάσχα· καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπὼν, Πο- 8
ρευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. οἱ 9
δὲ εἶπον αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμεν; ὁ δὲ εἶπεν 10
αὐτοῖς, Ἰδοὺ, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναν-
τήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκο-
λουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται· καὶ 11
ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, Λέγει σοι ὁ διδάσκα-
λος, Ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν
μαθητῶν μου φάγω; κακεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγειν μέγα 12
ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε. Ἀπελθόντες δὲ εὗρον 13
καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπό- 14
στολοι σὺν αὐτῷ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐπιθυμία 15
ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὸ
τοῦ με παθεῖν· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω 16
ἐξ αὐτοῦ, ὥς ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπε, Λάβετε 17

37) Ἰωάν. γ'. 1, 2.

ΚΒ' 1) Ἰωάν. β'. 15. Ματθ.
κς'. 1. Μάρκ. ιδ'. 1.2) Ψα. β'. 2. Ἰωάν. ια'. 47. Πραξ.
δ'. 27.

3) Ματθ. κς'. 14. Μάρκ. ιδ'. 10.

Ἰωάν. ιγ'. 2, 27.

7) Ματθ. κς'. 17. Μάρκ. ιδ'. 12.

14) Ματθ. κς'. 20. Μάρκ. ιδ'. 17.

16) Ματθ. κς'. 23. Μάρκ. ιδ'. 25.

18 τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ
 μὴ πῶ ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ
 19 βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ. Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστή-
 σας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Τοῦτό ἐστι τὸ
 σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς
 20 τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ
 δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη
 21 ἐν τῷ αἱματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. Πλην
 ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδίδοντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς
 22 τραπέζης. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ
 τὸ ὀρισμένον· πλην οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ
 23 παραδίδεται. καὶ αὐτοὶ ἠρξάντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς,
 τὸ τίς ἀρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.
 24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ
 25 εἶναι μείζων. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν
 κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐερ-
 26 γεται καλοῦνται. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὁ μείζων ἐν
 ὑμῖν γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ
 27 διακονῶν. τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν;
 οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ
 28 διακονῶν. Ὑμεῖς δὲ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν
 29 τοῖς πειρασμοῖς μου· καγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διε-
 30 θετό μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πί-
 νητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ
 καθίσσησθε ἐπὶ θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς
 31 τοῦ Ἰσραὴλ. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ
 Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σίτον·
 32 ἐγὼ δὲ ἐδεσθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου·
 καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας στηριξ-ῇ τοὺς ἀδελφούς σου.
 33 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κυριε, μετὰ σοῦ ἑτοιμός εἰμι καὶ εἰς

18) 16.

19) Ματθ. κγ', 26. Μάρκ. ιδ', 27.
Κορ. Α'. ια', 23, 24.21) Ματθ. κγ', 21, 23. Μάρκ. ιδ',
18. Ἰωάν. ιγ', 21.22) Ψαλ. μλ', 2. Ἰωάν. ιγ', 13.
Παύλ. α', 16.

23) Ματθ. κ', 25. Μάρκ. ι', 42.

26) 6', 48. Πέτρ. Α'. ε', 3.

27) Ματθ. κ', 23. Ἰωάν. ιγ', 14.

Φιλ. β', 7.

28) ιβ', 32. Ματθ. κδ', 47.

30) Ματθ. ιβ', 28. Ἀποκ. γ', 21.

31) Πέτρ. α' ε' 8.

φυλακὴν καὶ εἰς ἄνατον πορεύεσθαι. ὁ δὲ εἶπε, Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρεῖς ἀπαρήσῃ μὴ εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, "Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μὴ τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπον, Οὐδενός. εἰ- πεν οὖν αὐτοῖς, Ἄλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πῆραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ, 'Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη'· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. οἱ δὲ εἶπον, Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὡδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰκανόν ἐστι.

ΚΑΙ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ελαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. Καὶ αὐτὸς ἀπεσπᾶσθη ἀπ' αὐτῶν ὥσεί λιθὸν βολῆν, καὶ θεῖς τὰ γόνατα προσήχετο, λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκέιν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλην μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω· ὥφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσήχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὥσεί θρόμβοι αἵματος καταβαινόντες ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσελθῇτε εἰς πειρασμόν.

"Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος· καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, προήρχετο αὐτῶν, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλεῖν αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιληματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως;

34) Ματθ. κς'. 34. Μάρκ. ιδ'. 30.
'Ιωάν. ιγ'. 38.

35) θ'. 3. ι'. 4. Ματθ. ι'. 9.
Μάρκ. ε'. 8.

37) 'Ησα. νγ'. 12. Μάρκ. ιε'. 28.

39) Ματθ. κς'. 36. Μάρκ. ιδ'. 32.
'Ιωάν. η'. 1. ιη'. 1.

40) Ματθ. κς'. 41. Μάρκ. ιδ'. 38.

41) Ματθ. κς'. 39. Μάρκ. ιδ'. 35.

42) 'Ιωάν. ε'. 38.

44) 'Ιωάν. ιβ'. 27. 'Εβρ. ε'. 7.

47) Ματθ. κς'. 47. Μάρκ. ιδ'. 43.

'Ιωάν. ιη'. 3.

49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ, Κύ-
 50 ριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρα· καὶ ἐπάταξεν εἰς τις ἐξ
 αὐτῶν τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ
 51 οὖς τὸ δεξιόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐὰτε ἕως
 τούτου. καὶ ἀψάμενος τοῦ ὤτιου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν.
 52 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτόν
 ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους,
 Ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων·
 53 καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξ-
 ετείνετε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ
 ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.
 54 ΣΥΛΛΑΒΟΝΤΕΣ δὲ αὐτόν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον
 αὐτόν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολού-
 55 θει μακρόθεν. ἀψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ
 συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐ-
 56 τῶν. ἰδοῦσα δὲ αὐτόν παιδίσκη τις καθημένον πρὸς τὸ
 φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ
 57 ἦν. ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτόν, λέγων, Γύναι, οὐκ οἶδα αὐ-
 58 τόν. Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτόν ἐφη, Καὶ σὺ ἐξ
 59 αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ
 διαστάσης ὥσει ὥρας μίας, ἄλλος τις διῶσχυρίζετο, λέ-
 γων, Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ
 60 Γαλιλαῖός ἐστιν. εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα
 ὃ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα, ἐτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνη-
 61 σεν ὁ ἀλέκτωρ· καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέ-
 τρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου,
 ὡς εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρνήσῃ
 62 με τρίς. καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἐκλαυσεν πικρῶς.
 63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον
 64 αὐτῷ, δέροντες· καὶ περικαλύψαντες αὐτόν, ἐτυπτοναὐ-
 τοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες, Προ-

50) Ματθ. κς'. 51. Μάρκ. ιδ'. 47.

'Ιωάν. ιη'. 10.

52) Ματθ. κς'. 55. Μάρκ. ιδ'. 48.

54) Ματθ. κς'. 57. Μάρκ. ιδ'. 53.

'Ιωάν. ιη'. 12, 24.

55) Ματθ. κς'. 69. Μάρκ. ιδ'. 54,

66. 'Ιωάν. ιη'. 16, 25.

60) Ματθ. κς'. 74.

61) Ματθ. κς'. 34, 75. Μάρκ. ιδ'.

72. 'Ιωάν. ιγ'. 38. ιη'. 27.

63) 'Ιωβ ις'. 10. 'Ησα. ν'. 6.

Ματθ. κς'. 67. Μάρκ. ιδ'. 65.

'Ιωάν. ιη'. 22. ιθ'. 2.

φήτευσον, τίς ἐστὶν ὁ παῖσας σε; καὶ ἕτερα πολλὰ 65
 βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβύτεριον τοῦ 66
 λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν
 εἰς τὸ συνέδριον ἐαυτῶν, λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς;
 εἶπε ἡμῖν. εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πι- 67
 στεύσητε· ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῇτέ μοι, 68
 ἢ ἀπολύσητε. ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 69
 καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. εἶπον δὲ 70
 πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς
 ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγὼ εἰμι. οἱ δὲ εἶπον, Τί ἐτι 71
 χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ
 τοῦ στόματος αὐτοῦ.

ΚΑΙ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἤγαγεν αὐτὸν ΚΓ
 ἐπὶ τὸν Πιλάτον. ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λεγον- 2
 τες, Τοῦτον εὗρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ κωλύ-
 οντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἐαυτὸν Χριστὸν
 βασιλέα εἶναι. ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, 3
 Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ
 ἔφη, Σὺ λέγεις. ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 4
 καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώ-
 πῳ τούτῳ.

Οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες, Ὅτι ἀνασεύει τὸν λαόν, δι- 5
 δάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
 Γαλιλαίας ἕως ᾧδε. Πιλάτος δὲ, ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἐπη- 6
 ρώτησεν εἰ ὁ ἀνθρώπος Γαλιλαῖός ἐστι· καὶ ἐπιγινούς 7
 ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστὶν, ἀνεπέμφεν αὐτὸν
 πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύ-
 ταις ταῖς ἡμέραις. ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχαρῆ 8
 λίαν· ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτόν, διὰ τὸ ἀκού-

66) Ψα. β'. 2. Ματθ. κζ'. 1. Μάρκ. ιε'. 1. Ἰωάν. ιη'. 28.
 69) Δαν. ζ'. 13. Ματθ. ις'. 27. κδ'. 30. κε'. 31. κς'. 64. Μάρκ. ιδ'. 62. Πράξ. α'. 11. Θεσσ. Β'. α'. 10. Ἀποκ. α'. 7.
 ΚΓ. 1) Ματθ. κς'. 2. Μάρκ. ιε'. 1. Ἰωάν. ιη'. 28.
 2) κ'. 25. Ματθ. ις'. 25. κβ'. 21. Μάρκ. ιβ'. 17. Πράξ. ις'. 7. Ῥωμ. γ'. 7.
 3) Ματθ. κς'. 11. Μάρκ. ιε'. 2. Ἰωάν. ιη'. 38. Τιμ. Α'. γ'. 13.
 7) γ'. 1.
 8) θ'. 7. Ματθ. ιδ'. 1.

9 ειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἠλπίζε τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ'
 10 αὐτοῦ γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς.
 11 αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. εἰστήκεισαν δὲ οἱ
 12 ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως κατηγοροῦντες
 13 αὐτοῦ. ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρα-
 14 τεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα
 15 λαμπράν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. ἐγένοντο δὲ φί-
 16 λοι ὁ τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ'
 17 ἀλλήλων· προὔπηρχον γὰρ ἐν ἐχθρὰ ὄντες πρὸς ἑαν-
 18 τοὺς. Πιλάτος δὲ, συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
 19 τοὺς ἀρχοντας καὶ τὸν λαόν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Προση-
 20 νέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὥς ἀποστρέφοντα
 21 τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν
 22 εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον, ὃν κατηγορεῖτε
 23 κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς
 24 πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ, οὐδὲν ἀξίον θανάτου ἐστὶ πεπρα-
 25 γμένον αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. ἀνάγκη
 26 δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἓνα. ἀνέκραξαν
 27 δὲ παμπληθεὶ λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπολυσον δὲ ἡμῖν
 28 τὸν Βαραββάν· ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν
 29 τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένος εἰς φυλακὴν. Πάλιν
 30 οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησε, θέλων ἀπολύσαι τὸν Ἰη-
 31 σουν. οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρω-
 32 σον αὐτόν. Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ
 33 κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὔρον ἐν
 34 αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. οἱ δὲ ἐπέκειντο
 35 φωναῖς μεγάλας, αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι· καὶ
 36 κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων. Ὁ δὲ
 37 Πιλάτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἶτημα αὐτῶν· ἀπέλυσεν
 38 δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν
 39 φυλακὴν, ὃν ᾗτουτο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ
 40 θελήματι αὐτῶν.

12) Πράξ. 8', 27.

13) Ματθ. 23', 23. Μάρκ. 12', 14.

Ἰωάν. 17', 38. 18', 4.

16) Ματθ. 23', 26. Μάρκ. 12', 15.

Ἰωάν. 18', 1.

17) Ματθ. 23', 15. Μάρκ. 12', 6.

Ἰωάν. 17', 39.

18) Πράξ. 7', 14.

24) Ματθ. 23', 26. Μάρκ. 12', 15.

Ἰωάν. 18', 16.

Καὶ ὡς ἀπῆγαγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός τι- 24
 ρος Κυρηναίου τοῦ ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐ-
 τῷ τὸν σταυρὸν, φέρειν ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. Ἠκολούθει 27
 δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν, αἱ καὶ
 ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. στραφεῖς δὲ πρὸς αὐ- 28
 τὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε
 ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν.
 ὅτι ἰδού, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι, Μακάριαι αἱ 29
 στείραι, καὶ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ
 ἐθήλασαν. τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, Πέσετε ἐφ' 30
 ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς. ὅτι, εἰ ἐν τῷ 31
 ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;
 Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναι- 32
 ρεθῆναι.

Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον 33
 Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ τοὺς κακούργους,
 ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλε- 34
 γε, Πάτερ, ἀφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι. δια-
 μεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἐβαλον κλῆρον. καὶ 35
 εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτῆριζον δὲ καὶ οἱ ἀρ-
 χοντες σὺν αὐτοῖς, λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω 36
 ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός.
 ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται, προσερχόμενοι 36
 καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, καὶ λέγοντες, Εἰ συ εἶ ὁ 37
 βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. Ἦν δὲ καὶ 38
 ἐπιγραφή γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς
 καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς
 τῶν Ἰουδαίων.

Εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐ- 31
 τόν, λέγων, Εἰ συ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτόν καὶ
 ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων, 46

26) Μαθ. κζ'. 32. Μάρκ. ιε'. 21.

30) Ἡσα. β'. 19. Ὀση. ι'. 8.

Ἀποκ. γ'. 16. θ'. 6.

31) Ἱερ. κε'. 29. Πέτ. Δ'. δ'. 17.

32) Ἡσα. γγ'. 12. Ἰωάν. ιθ'. 18.

33) Μαθ. κζ'. 33. Μάρκ. ιε'. 22.

Ἰωαν. ιθ'. 17.

34) Ψα. κβ'. 18. Μαθ. κζ'. 35.

Μάρκ. ιε'. 24. Ἰωάν. ιθ'. 23.

Πράξ. γ'. 17. ζ'. 60. Κορ. Α'.

δ'. 12.

35) Μαθ. κζ'. 39. Μάρκ. ιε'. 29.

38) Μαθ. κζ'. 37. Μάρκ. ιε'. 26.

Ἰωαν. ιθ'. 19

Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;
 41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἀξία γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπο-
 42 λαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἀτοπον ἐπράξε. καὶ ἔλεγε
 τῷ Ἰησοῦ, Μνησθητί μου, κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βα-
 43 σιλείᾳ σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι,
 σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.
 44 Ἦν δὲ ὥσπερ ὥρα ἑκτη, καὶ σκοτος ἐγένετο ἐφ' ὅλην
 45 τὴν γῆν ἕως ὥρας ἑννάτης. καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ
 46 ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον· καὶ φωνήσας
 φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Πάτερ, εἰς χεῖράς σοι
 παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευ-
 47 σεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος τὸ γενομένον ἐδόξασε τὸν
 48 Θεὸν, λέγων, Ὅντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. καὶ
 πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν
 ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενομένα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ
 49 στήθη ὑπέστρεφον. εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ
 αὐτοῦ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι
 αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
 50 ΚΑΙ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτῆς ὑπάρχων,
 51 ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, (οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθει-
 μένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν) ἀπὸ Ἀριμαθαίας
 πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς
 52 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ
 53 ᾗτησάτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετυ-
 λιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευ-
 54 τῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος. καὶ ἡμέρα ἦν
 παρασκευῇ, καὶ σάββατον ἐπέφωσκε.
 55 Κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν
 συνελθλυθῆναι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθέασαντο τὸ
 56 μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. ὑποστρέψασαι

44) Ματθ. κζ'. 45. Μάρκ. ιε'. 33.

45) Ματθ. κζ'. 51. Μάρκ. ιε'. 38.

46) Ψα. λα'. 5. Ματθ. κζ'. 50.

Μάρκ. ιε'. 37. Ἰωάν. ιθ'. 30.

Πράξ. ζ'. 59, 60.

47) Ματθ. κζ'. 54. Μάρκ. ιε'. 39.

50) Ματθ. κζ'. 57. Μάρκ. ιε'. 42.

Ἰωάν. ιθ'. 38.

51) β'. 25, 38.

53) Ματθ. ιβ'. 40. κς'. 12. κζ'. 40

Μάρκ. ιε'. 46.

54) Ματθ. κζ'. 62.

55) γ'. 2.

56) Ἐξέδ. κ'. 10.

δε ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσυχάσαν κατὰ τὴν ἐντολὴν. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββά- ΚΔ
των ὀρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημα, φέρουσαι ἅ
ἡτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες σὺν αὐταῖς.

ΕΥΡΟΝ δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνη- 2
μείου, καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου 3
Ἰησοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τοῦ- 4
του, καὶ ἰδοὺ, δύο ἄνδρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθῇ-
σεσιν ἀστραπτούσαις. ἐμφοβῶν δὲ γενομένων αὐτῶν, 5
καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς
αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; οὐκ ἔστιν 6
ὧδε, ἀλλ' ἡγέρθη· μνησθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἐτι ὦν
ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, λεγὼν, Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου 7
παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ
σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. Καὶ ἐμνη- 8
σθησαν τῶν ρημάτων αὐτοῦ· καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ 9
τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἐνδεκα καὶ
πᾶσι τοῖς λοιποῖς. ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰω- 10
άννα καὶ Μαρία Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἱ
ἐλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. Καὶ ἐφάνησαν 11
ἐνώπιον αὐτῶν ὥσπερ λῆρος τὰ ρήματα αὐτῶν, καὶ ἠπί-
στουν αὐταῖς. ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἐδραμεν ἐπὶ τὸ μνη- 12
μεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθῶνια κείμενα μόνα·
καὶ ἀπηλθε πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός,

Καὶ ἰδοὺ, δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ 13
τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ
Ἱερουσαλὴμ, ἥ ὄνομα Ἑμμαοῦς· καὶ αὐτοὶ ὁμιλοῦν πρὸς 14
ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. καὶ 15
ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ
Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ 16
αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγινῶναι αὐτόν. Εἶπε δὲ 17

1) Ματθ. κη'. 1. Μάρκ. ις'. 1.

Ἰωάν. κ'. 1.

7) θ'. 22. ιη'. 32. Ματθ. ις'. 21.

ις'. 22. κ'. 18. Μάρκ. η'. 31.

θ'. 31. ι'. 33.

8) Ἰωάν. β'. 22.

9) Ματθ. κη'. 8. Μάρκ. ις'. 10.

10) η'. 2.

12) Ἰωάν. κ'. 3, 6.

13) Μάρκ. ις'. 12.

15) 26. Ματθ. ιη'. 20.

πρὸς αὐτοὺς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε
 πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ ἔστε σκυθρωποί;
 18 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἰς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐ-
 τὸν, Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἐγnows
 19 τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; καὶ εἶπεν
 αὐτοῖς, Ποία; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ
 Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔρ-
 γῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ.
 20 ὅπως τε παρεδῶκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἀρχον-
 τες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
 21 ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἔστιν ὁ μελλῶν λυτροῦ-
 σθαι τὸν Ἰσραὴλ. ἀλλὰ γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύ-
 22 τὴν ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. ἀλλὰ
 καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι
 23 ὄρθρῳ ἐπὶ τὸ μνημεῖον· καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα
 αὐτοῦ, ἦλθον λέγουσαι καὶ ὑπτασίαν ἀγγέλων ἐωρακέ-
 24 ναι, οἱ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. καὶ ἀπηλθόν τινες τῶν σὺν
 ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὑρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ
 25 γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. Καὶ αὐτὸς εἶπε
 πρὸς αὐτοὺς, Ὁ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ
 26 πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· οὐχὶ
 ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 27 δόξαν αὐτοῦ; καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως καὶ ἀπὸ πάν-
 των τῶν προφητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς
 28 γραφαῖς τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ
 ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύ-
 29 εσθαι. καὶ παρεβίασαντο αὐτόν, λέγοντες, Μείνον μεθ'
 ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα· καὶ
 30 εἰσηλθε τοῦ μέναι σὺν αὐτοῖς· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατα-
 κλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε,
 31 καὶ κλάσας ἐπέδιδον αὐτοῖς. αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ

19) ζ'. 16. Ματθ. κα'. 11. Ἰωάν.

δ'. 19. ζ'. 14.

21) Πράξ. α'. 6.

22) Ματθ. κη'. 8. Μάρκ. ις'. 10.

Ἰωάν. κ'. 18.

26) Ἡσα. ν'. 6. νγ'. 1, κ. τ. λ.

Φιλ. β'. 7, κ. τ. λ.

Ἑβρ. ιβ'. 2.

Πέτ. Α'. α'. 11.

27) Γεν. γ'. 15. κβ'. 18. κς'. 4.

μθ'. 10. Ψα. ις'. 8, 9, 10. κβ'.

1, κ. τ. λ. ρλβ'. 11. Δαν. θ'.

24, κ. τ. λ.

29) Γεν. ιθ'. 3. Πράξ. ις'. 15

Ἑβρ. ιγ'. 2.

ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἀφαντος
 ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ 32
 καρδιά ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν
 τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διηνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς· καὶ ἀνα- 33
 στάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
 εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἐνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐ-
 τοῖς, λέγοντας, Ὅτι ἠγέρθη ὁ κύριος ὀντως, καὶ ὤφθη 34
 Σίμωνι. καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς 35
 ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη 36
 ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνῃ ὑμῖν. ποτη- 37
 θέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεω-
 ρεῖν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταραγμένοι ἐστέ; καὶ διατί 38
 διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ἴδετε 39
 τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι·
 ψηλαφήσατε με καὶ ἴδετε· ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὅστέα 40
 οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. καὶ τοῦτο εἰπὼν 41
 ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. ἔτι δὲ ἀπι-
 στούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θυμολογούντων, εἶ-
 πεν αὐτοῖς, Ἐχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε; οἱ δὲ ἐπέδωκαν 42
 αὐτῷ ἰχθύος ὀπποῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου.
 καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Οὐ- 43,44
 τοι οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὧν σὺν ὑμῖν,
 ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ
 Μωσέως καὶ προφηταῖς καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. τότε 45
 διηνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς· καὶ 46
 εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι οὕτω γέγραπται, καὶ οὕτως ἔδει πα-
 θεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ
 ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετὰ- 47
 νοίαν καὶ ἀφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμε-
 νον ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ. ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων. 48
 καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς 49

34) Κορ. Α'. ιε'. δ.

36) Μάρκ. ιε'. 14. Ἰωάν. κ'. 19.

39) Ἰωάν. κ'. 20, 27.

41) Ἰωάν. κα'. 10.

44) θ'. 22. ιη'. 31. κδ'. 6. Ματθ.

ις'. 21. ις'. 22. κ'. 18. Μάρκ.

η'. 31. θ'. 31. ι'. 33.

46) 26. Ψα. κβ'. 6. Πράξ. ις'. 3.

47) Πράξ. ιγ'. 38. Ἰωάν. Α'. β'. 12.

48) Ἰωάν. ιε'. 27.

49) Ἰωάν. ιδ'. 26. ιε'. 26. ις'. 7.

Πράξ. α'. 4. β'. 1, κ. τ. λ.

μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίστατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσα-
λήμ, ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἐξω ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ ἐπα-
51 ρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνε-
52 φέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αὐτοὶ, προσκυνήσαντες αὐ-
τὸν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης·
53 καὶ ἦσαν διαπαντός ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλο-
γοῦντες τὸν Θεόν. Ἀμήν.

50) Πραξ. α'. 12.

| 51) Μάρκ. ις'. 19. Πραξ. α'. 9.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Α' Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν,
2 καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν.
3 Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ
4 ἐν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς
5 τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ
ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.
6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα
7 αὐτῷ Ἰωάννης. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυ-
ρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ.

1) ι'. 32, 36. Ἰωάν. Α'. α'. 1, 2. α', 2. Ἰωάν. Α'. ε'. 11.

'Αποκ. ιθ'. 13.

5) γ'. 19.

3) ε'. 26. η'. 12. θ'. 5. ιβ'. 46. 6) Ματθ. γ'. 1. Μάρκ. α'. 2, κ.τ.λ.

'Εφεσ. γ'. 9. Κολ. γ'. 17. Ἐβρ.

Δουκ. γ'. 3. ζ'. 27. Πραξ. ιγ'. 24.

ὥς ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ 8
φωτός. ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄν- 9
θρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, 10
καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν
οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέ- 11
λαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν 12
τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα
αὐτοῦ. οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, 13
οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκηνώσεν ἐν ἡμῖν, 14
(καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογε-
νοῦς παρὰ πατρός·) πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.

Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε λέγων, 15
Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἐμπροσθεν
μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. καὶ ἐκ τοῦ πληρώ- 16
ματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χά-
ριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ 17
ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε 18
πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱός, ὃς ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ
πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία 19
τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύ-
μων ἱερεῖς καὶ Λευίτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν, Σὺ τίς
εἶ; καὶ ὡμολόγησε, καὶ οὐκ ἡρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν, 20
Ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, Τί 21
οὖν; Ἡλίας εἶ σύ; καὶ λέγει. Οὐκ εἰμὶ. Ὁ προφήτης εἶ
σύ; καὶ ἀπεκρίθη, Οὐ. εἶπον οὖν αὐτῷ, Τίς εἶ; ἵνα 22
ἀποκρίσιν δώμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ
σεαυτοῦ; ἐφη, Ἐγὼ ὡς φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Εὐ- 23

9) γ'. 19. 12. θ'. 5. ιβ'. 46.

10) Ἐβρ. α'. 2.

12) Ῥωμ. η'. 15. Γαλ. γ'. 26. Πέτ.

β'. α'. 4. Ἰωάν. Α'. γ'. 1.

13) γ'. 5. Ἰακώβ. α'. 18. Πέτ. Α'.

α'. 23.

14) Ματθ. α'. 16. ιζ'. 2. Λουκ.

α'. 31. β'. 7. Κολ. α'. 19. β'.

3. 2. Πέτ. β'. α'. 17.

15) 26, κ. τ. λ. γ'. 31. Ματθ. γ'.

11. Μάρκ. α'. 7. Λουκ. γ'. 16.

16) Κολ. α'. 19. β'. 9.

17) Ἐξόδ. κ'. 1, κ. τ. λ. Δευτ. α'

6, κ. τ. λ.

18) ζ'. 46. Ἐξόδ. λγ'. 20. Δευτ. δ'.

12. Ματθ. ια'. 27. Λουκ. ι'. 22.

Τιμ. Α'. ε'. 16. Ἰωάν. Α'. δ'. 12.

19) γ'. 33.

20) γ'. 28. Πράξ. ιγ'. 25.

21) Δευτ. ιη'. 16.

23) 15. Ἡσα. μ'. 3. Ματθ. γ'. 3

Μάρκ. α'. 3. Λουκ. γ'. 4.

θύνετε τὴν ὁδὸν Κυρίου·' καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προ-
 24 φήτης. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων·
 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί οὖν βαπτί-
 ζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς, οὔτε Ἡλίας, οὔτε ὁ προ-
 26 φήτης; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων, Ἐγὼ βαπτί-
 ζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἑστῆκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ
 27 οἴδατε. αὐτὸς ἐστὶν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἐμπρο-
 σθέν μου γέγονεν· οὐ ἐγὼ οὐκ εἰμι ἄξιος ἵνα λύσω
 28 αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. Ταῦτα ἐν Βηθα-
 βαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης
 βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμε-
 νον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, Ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ
 30 αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτος ἐστὶ περὶ οὗ
 ἐγὼ εἶπον, Ὁπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἐμπροσθέν
 31 μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. καγὼ οὐκ ᾔδειν αὐ-
 τόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον
 32 ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης
 λέγων, Ὅτι τεθεάμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὥσει περι-
 33 στεραν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐμεινεν ἐπ' αὐτόν. καγὼ οὐκ
 ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεί-
 νός μοι εἶπεν, Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον
 καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτος ἐστὶν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύ-
 34 ματι Ἁγίῳ. καγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτος
 ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰστῆκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν
 36 μαθητῶν αὐτοῦ δύο. καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπα-
 37 τούντι, λέγει, Ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ. καὶ ἤκουσαν αὐ-
 τοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ
 38 Ἰησοῦ. στραφεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος αὐτοὺς
 39 ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, Τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶποι

25) Δευτ. ιη'. 15.

26) Ματθ. γ'. 11. Μάρκ. α'. 7.
Λουκ. γ'. 16. Πράξ. α'. 5. ια'.
16. ιθ'. 4.29) 36. Ἐξέδ. ιβ'. 3. Ἠσα. ιγ'. 7.
Πράξ. ι'. 32. Πέτρ. Α'. α'. 19.

30) 15.

32) Ματθ. γ'. 16. Μάρκ. α. 10
Λουκ. γ'. 21.

33) Ματθ. γ'. 11. Πράξ. α. 5.

36) 29.

αὐτῶ, 'Ραββὶ, (ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον, Διδάσκαλε,) τοῦ μένεις; λέγει αὐτοῖς, Ἐρχεσθε καὶ ἴδετε. ἦλθον 40 καὶ εἶδον τοῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῶ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα δὲ ἦν ὡς δεκάτη. Ἦν Ἀνδρέας, ὁ ἀδελ- 41 φὸς Σίμωνος Πέτρου, εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῶ. εὕρισκει οὖ- 42 τος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῶ, Εὕρηκαμεν τὸν Μεσσίαν (ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμε- 43 νον, ὁ Χριστὸς)· καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. εἰς τὸν Ἰησοῦν εἶπε, Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς (ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος).

Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν 44 Γαλιλαίαν· καὶ εὕρισκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῶ, Ἀκο- λούθει μοι. ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς 45 πολέως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὕρισκει Φίλιππος τὸν 46 Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῶ, Ὁν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὕρηκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. καὶ εἶπεν αὐτῶ Ναθανα- 47 ἦλ, Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῶ Φίλιππος, Ἐρχου καὶ ἴδε. εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθα- 48 ναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἐστὶ. λέγει αὐτῶ 49 Ναθαναὴλ, Ποθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῶ, Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὅντα ὑπὸ τὴν συκὴν εἶδόν σε. ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐ- 50 τῶ, 'Ραββὶ, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῶ, Ὅτι εἶ- 51 πόν σοι, Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μεί- ζω τούτων ὅψει. καὶ λέγει αὐτῶ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 52 Ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ τοὺς ἀγ-

41) Ματθ. δ'. 18.

42) Ματθ. ιγ'. 18.

46) ιβ'. 23.

46) κα'. 2. Γεν. γ'. 15. κβ'. 18.

μθ'. 10. Δευτ. ιγ'. 15. Σαμ. β'. 5.

ζ'. 12. Ἠσα. ζ'. 14. θ'. 6. μ'. 10, 11. ιγ'. 1, κ. ε. λ. Ἱερ. κγ'. 5.

λγ'. 14. 15. Ἱεζεκ. λδ'. 28. λζ'. 24.

Δαν. θ'. 24. Μιχ. ε'. 2. Ζαχ.

ε'. 12. θ'. 9.

47) ζ'. 41. 42. Ματθ. β'. 23. Λουκ.

β'. 4.

48) Ψα. λβ'. 2.

52) Γεν. κη'. 12. Ματθ. δ'. 11.

Λουκ. κβ'. 43. κζ'. 4. Ὑραξ.

α'. 10.

γέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Β' **ΚΑΙ** τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς
 2 Ἀλυλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. ἐκλήθη δὲ
 3 καὶ ὁ Ἰησοὺς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. καὶ
 4 ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐ-
 5 καὶ σοὶ, γύναι· οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου. λέγει ἡ μήτηρ
 6 αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, Ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.
 7 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἐξ κεῖμεναι κατὰ τὸν καθα-
 8 ρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ
 9 τρεῖς. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοὺς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδα-
 10 τος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἀν-
 11 τλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. καὶ ἤνεγκαν.
 12 ὥς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενη-
 13 μένον, (καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διακονοὶ ᾔδει-
 14 σαν οἱ ἠγνῆκοτες τὸ ὕδωρ·) φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ
 15 ἀρχιτρικλίνος, καὶ λέγει αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον
 16 τὸν καλὸν οἶνον τίθεισι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν
 17 ἐλάσσων· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύ-
 18 τῃ ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοὺς ἐν Κανᾷ
 19 τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ
 20 ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

ΜΕΤΑ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναεὺμ, αὐτὸς καὶ ἡ
 21 μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ-
 22 του· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγγὺς ἦν
 23 τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ
 24 Ἰησοὺς. καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ
 25 πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθήμε-
 26 νους. καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντα ἐξέ-
 27 βαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας. καὶ
 28 τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας
 29 ἀνέστρεψε· καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλοῦσιν εἶπεν,
 30 Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πα-
 31 τρός μου οἶκον ἐμπορίου. ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ

6) Μάρκ. ζ'. 3.

| Λουκ. ιθ'. 45.

14) Ματθ. κα'. 12. Μάρκ. ια'. 15. | 17) Ψα. ζδ'. 9.

αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου
πατέφαγέ με. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον 18
αὐτῷ, Τί σημείον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;
ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Λύσατε τὸν ναὸν 19
τούτων, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. εἶπον οὖν 20
οἱ Ἰουδαῖοι, Τεσσαράκοιντα καὶ ἑξέτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ
ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;
ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. ὅτε 21,22
οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς· καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ
τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱεροσολυμοῖς 23
ἐν τῷ πάσχα, ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ᾧ ἐποίει.
αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἐαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ 24
αὐτὸν γινώσκειν πάντας· καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα 25
τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγινώσκε
τὴ ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

ἮΝ δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὀνο- 1
μα αὐτῷ, ἀρχὸν τῶν Ἰουδαίων. οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν 2
Ἰησοῦν νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ραββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ
Θεοῦ ἔληλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα
δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἡ ὁ Θεὸς μετ' αὐ-
τοῦ. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀμὴν, ἀμὴν 3
λέγω σοι, Ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται
ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Νι- 4
κόδημος, Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρον-
των; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δευ-
τερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, 5
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, Ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος
καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ. τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ· καὶ 6
τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστι. μὴ 7

18) 5'. 30. Ματθ. ιβ'. 38. ις'. 1.

Μάρκ. η'. 11. Λουκ. ια'. 29.

19) Ματθ. κς'. 61. κς'. 40. Μάρκ.

ιδ'. 58. ιε'. 29.

22) Λουκ. κδ'. 8.

25) 5'. 64. Πράξ. α'. 24. Ἀποκ.

5'. 22.

Γ'. 1) 5'. 50. ιθ'. 39.

2) θ'. 16, 33. Πράξ. ι'. 38.

3) Τίτ. γ'. 5.

θαυμάσης ὅτι εἰπὼν σοι, Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.
 8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ
 ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπά-
 γει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος.
 9 Ἀπεκρίθη Νικοδήμους καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πῶς δύναται
 10 ταῦτα γενέσθαι; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ,
 Σὺ εἰ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώ-
 11 σκεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦ-
 μεν, καὶ ὁ ἑώρακαμεν μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυρίαν
 12 ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ
 πιστεύετε, πῶς, ἐὰν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύ-
 13 σετε; καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν
 14 τῷ οὐρανῷ· καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ, οὕτως ὕψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·
 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀποληται, ἀλλ' ἔχῃ
 16 ζωὴν αἰώνιον. οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον,
 ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ
 πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀποληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώ-
 17 νιον. οὐ γὰρ ἀπεστείλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν
 κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος
 18 δι' αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ
 πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνο-
 19 μα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρί-
 σις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν
 οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πο-
 20 νηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσωσι μισεῖ
 τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ
 21 τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς

8) Ἐκκλ. ια'. 5. Κορ. Α'. β'. 11.

9) ς'. 52, 60.

11) 32. ς'. 16. η'. 28. ιβ'. 49.
δ'. 24.

13) ς'. 62. Ἐφεσ. δ'. 9.

14) η'. 28. ιβ'. 32. Ἀριθ. κα'. 9.
Βασ. Β'. ιη'. 4.16) 86. Δουκ. ιθ'. 10. Ἰωάν. Α'.
10.16) Ῥωμ. κ'. 8. η'. 32. Ἰωάν. Α'.
δ'. 9.17) θ'. 39. ιβ'. 47. Δουκ. θ'. 56.
Ἰωάν. Α'. δ'. 14.

18) ς'. 24. ς'. 40, 47. κ'. 31.

19) α'. 5, 10, 11.

20) Ἰωβ κδ'. 13, κ. τ. λ.

21) Ἐφεσ. κ'. 8.

τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν
εἰργασμένα.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 22
εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν. καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ
ἐβαπτίζεν. ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς 23
τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ παρεξίνον
το καὶ ἐβαπτίζοντο, οὐπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν 24
φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν 25
μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ· καὶ 26
ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ, Ῥαββὶ, ὅς ἦν
μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὃ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε
οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. Ἀπε- 27
κρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν, Οὐ δυνατὸς ἄνθρωπος λαμ-
βάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον, Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ 28
Χριστὸς, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἐμπροσθεν ἐκεί-
νου. ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ 29
νυμφίου, ὁ ἐστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρὰ χαίρει διὰ
τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πε-
πλήρωται. ἐκείνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμε δὲ ἐλαττοῦσθαι. ὁ 30, 31
ἀνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς
γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστί, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ ου-
ρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστὶ, καὶ ὁ ἔωρακε καὶ 32
ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐ-
δεὶς λαμβάνει. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγι- 33
σεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἐστίν. ὃν γὰρ ἀπέστείλεν ὁ Θεός, 34
τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ
Θεὸς τὸ Πνεῦμα. ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα 35
δὲδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν 36

22) δ'. 1.

23) Σαμ. Α'. θ'. 4. Ματθ. γ'. 6.
16. Μάρκ. α'. 5. Λουκ. γ'. 7.

24) Μα-θ. ιδ'. 8.

26) α'. 7, 15, 26, 34. Ματθ. γ'. 11.

Μάρκ. α'. 7. Λουκ. γ'. 16.

27) Κορ. Α'. δ'. 7. Ἰακωβ. α'. 17.

28) α'. 20, 30. Μαλ. γ'. 1. Ματθ.
ια'. 10. Μάρκ. α'. 2. Λουκ.

α'. 17. ζ'. 27.

31) η'. 23. Κορ. Α'. ιε'. 47.

32) α'. 20. η'. 26. ιβ'. 49. ιδ'. 10.

33) Ῥωμ. γ'. 4. Ἰωάν. Α'. ε'. 10.

34) α'. 16. Ἐφεσ. δ'. 7.

35) α'. 22. ιε'. 2. Ματθ. ια'. 27.

κη'. 18. Λουκ. ι'. 22. Ἐβρ. β'. 8.

36) γ'. 15, 16. ζ'. 47. Ἰωάν. Α'.
ε. 11.

ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ νίῳ οὐκ ὄψεται
 Δ' ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.
 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος, ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι,
 ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰω-
 2 ἀννης, (καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβαπτίζεν, ἀλλ' οἱ
 3 μαθηταὶ αὐτοῦ·) ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε πά-
 4 λιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς
 5 Σαμαρείας. ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγο-
 μένην Σιχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰω-
 6 σήφ τῷ νίῳ αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν
 Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας ἐκαθεζέτο οὕτως
 7 ἐπὶ τῇ πηγῇ. ὦρα ἦν ὥσει ἑκτη. Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς
 Σαμαρείας ἀντλησάτι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός
 8 μοι πιεῖν. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν
 9 πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ
 Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰ-
 10 τεῖς, οὗσης γυναικὸς Σαμαρεΐτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται
 Ἰουδαῖοι Σαμαρεΐταις. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐ-
 11 τῇ, Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέ-
 γων σοι, Δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ᾔησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν
 12 αὐτῇ ὕδωρ ζῶν. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, Κύριε, οὔτε ἀν-
 τλήμα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις
 13 τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰα-
 κώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ
 14 ἐπὶ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; ἀπε-
 κρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ
 15 ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδα-
 τος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα·
 16 ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ
 17 ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. λέγει πρὸς αὐτόν ἡ
 γυνὴ, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ
 18 ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπάγε,

1) γ'. 22, 26.

5) Γεν. λγ'. 19. μὴ'. 22. Ἰησ.

αὐτῇ κδ'. 32.

9) η'. 48. Βασ. Β'. ιζ'. 24. Δευκ.

θ'. 52, 53. Πράξ. ι'. 28.

10) ε'. 35. ζ'. 38, 39. Ἡσα. ιβ'.

3.

11) Ἱερ. β'. 18.

13) ε'. 58.

14) ε'. 27, 35. ζ'. 38, 39.

φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθέ ἐνθάδε. ἀπεκρίθη ἡ 17
 γυνὴ καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς,
 Καλῶς εἶπας, Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας 18
 ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀλη-
 θές εἶρηκας. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, Κύριε, θεωρῶ ὅτι 19
 προφήτης εἶ σύ. οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει 20
 προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις
 ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη- 21
 σοῦς, Γύναι, πιστεύσον μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε
 ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε
 τῷ πατρὶ. ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσ- 22
 κυνοῦμεν ὃ οἶδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων
 ἐστίν. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ 23
 προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ
 ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυ-
 νούντας αὐτόν. πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνούντας 24
 αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. λέγει 25
 αὐτῷ ἡ γυνὴ, Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται (ὁ λεγόμενος
 Χριστός)· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. 26
 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. Καὶ 27
 ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι
 μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μεντοὶ εἶπε, Τί ζητεῖς; ἢ,
 τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὕδριαν αὐτῆς ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν 28
 εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, Δεῦτε, ἴδετε 29
 ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός
 ἐστὶν ὁ Χριστός; ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρ- 30
 χοντο πρὸς αὐτόν.

Ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἡρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταί, λεγόν- 31
 τες, Ραββί, φάγε. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρώσιν ἔχω 32
 φαγεῖν ἢν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς 33
 ἀλλήλους, Μήτις ἠνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; λέγει αὐτοῖς ὁ 34
 Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρώμᾳ ἐστίν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ

19) Γ'. 14. Δουκ. ζ'. 16. κδ'. 19.

20) Δευτ. ιβ'. 5, 11. Βασ. Α'. θ'.

3. Χρον. Β'. ζ'. 12.

22) Βασ. Β'. ιζ'. 29. Ἠσα. β'. 3.

Δουκ. κδ'. 47. Ρωμ. γ'. 2. θ'. 4.

24) Κορ. Β' γ'. 17.

26) θ'. 27.

35 πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. οὐχ ὑμεῖς
λέγετε, ὅτι ἐτι τετράμηνόν ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται;
ἰδοὺ, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ
θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν
36 ἤδη. καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρ-
πὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ
37 καὶ ὁ θερίζων. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός,
38 ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. ἐγὼ
ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὁ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλ-
λοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσελη-
39 λύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν
εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς
40 μαρτυρούσης, Ὅτι εἶπε μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. ὥς οὖν
ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μέναι
41 παρ' αὐτοῖς. καὶ ἐμείνεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. καὶ πολλῶ
12 πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ
ἐλεγον, Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύομεν· αὐ-
τοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς
ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.
43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἀπῆλ-
14 θεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρη-
σεν, ὅτι προφῆτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.
45 Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ
Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις
ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.
46 Ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλι-
λαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. καὶ ἦν τις βασιλι-
47 κός, οὗ ὁ υἱὸς ἦσθέναι ἐν Καπερναοῦμ· οὗτος, ἀκούσας
ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ
48 ἰασηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. εἶπεν
οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα
49 ἴδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσητε. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός,
50 Κύριε, καταβῇθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. λέγει

35) Ματθ. θ'. 37. Λουκ. ι'. 2.

Λουκ. δ'. 24.

42) ιζ'. 8.

46) β'. 1, 11.

44) Ματθ. ιγ'. 57. Μάρκ. ε'. 4.

48) Κορ. α'. α'. 22.

αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου· ὁ υἱὸς σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν
ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπο-
ρεύετο. ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δούλοι αὐτοῦ 51
ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες, Ὅτι ὁ παῖς
σου ζῇ. ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψό- 52
τερον ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὅτι χθὲς ὥραν ἐβδόμην
ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός· ἐγὼ οὖν ὁ πατήρ, ὅτι ἐν 53
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ὁ υἱὸς
σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
Τούτῳ πάλιν δεῦτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, 54
ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἡ-
ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύ- 2
μοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἡ ἐπιλεγομένη
Ἐβραϊστὶ Βηθεσδα, πέντε στοᾶς ἔχουσα. ἐν ταύταις 3
κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν,
χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.
ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβή- 4
θρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ
τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγίης ἐγένετο, ᾧ ὅποτε κατ-
εἶχeto νοσήμιτι. Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα 5
ὀκτῶ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰη- 6
σοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολλὴν ἤδη χρόνον
ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγίης γενέσθαι; ἀπεκρίθη 7
αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν
ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν 8
ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. λέγει 8
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγείραι, ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ
περιπάτει. καὶ εὐθὺς ἐγένετο ὑγίης ὁ ἄνθρωπος, καὶ 9
ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. ἦν δὲ σάβ-
βατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι 10
τῷ θεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστι σοι
ἄραι τὸν κράββατον. ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Ὁ ποιήσας με 11

1) Λευιτ. κγ'. 2. Δευτ. ις'. 1.

8) Ματθ. θ'. 8. Μάρκ. β'. 11.

Δουκ. ε'. 24.

9) θ'. 14.

10) Ἐξάδ. κ'. 10. Δευτ. ε'. 12.

Νεεμ. ιγ'. 19. Ἱερ. ιζ'. 21, κ.τ.λ.

Ματθ. ιβ'. 2. Μάρκ. β'. 24.

Δουκ. ε'. 2.

ὕγιῃ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἄρον τὸν κράββατόν σου,
 12 καὶ περιπάτει. ἠρώτησαν οὖν αὐτὸν, Τίς ἐστὶν ὁ ἄν-
 θρωπος ὁ εἰπὼν σοι, Ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ
 13 περιπάτει; ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστίν· ὁ γὰρ Ἰη-
 14 σοὺς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα
 εὗρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοὺς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ,
 "Ἴδε, ὕγιῃς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν
 15 τῆ σοὶ γένηται. ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνηγγεῖλε
 τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοὺς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν
 ὕγιῃ.

16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίδωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
 ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτείνειν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαβ-
 17 βάτῳ. ὁ δὲ Ἰησοὺς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατήρ μου
 18 ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι. διὰ τοῦτο οὖν
 μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν, ὅτι οὐ
 μόνον ἔλue τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε
 19 τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποίῳ τῷ Θεῷ. ἀπεκρίνατο οὖν
 ὁ Ἰησοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μὴ
 20 τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ,
 καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. ὁ γὰρ πατήρ φιλεῖ
 τὸν υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ·
 καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θau-
 21 μάζητε, ὥσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ
 22 ζῶσποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὗς θελεῖ ζῶσποιεῖ. οὐδὲ
 γὰρ ὁ πατήρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν
 23 δέδωκε τῷ υἱῷ· ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱόν, καθὼς
 τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν
 24 πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
 ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμ-
 ψαιτί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρ-

16) η'. 13. Ματθ. εβ'. 46.

17) ιδ'. 10.

18) ζ'. 12. η'. 28. θ'. 4. ι'. 32.

Φιλ. β'. 6.

19) 30. γ'. 28.

20) γ'. 34.

22) γ'. 35. ιζ'. 2. Ματθ. ια'. 27.

εφ'. 18. Πράξ. ιζ'. 31.

23) Ἰωάν. Α'. β'. 23.

24) γ'. 18. ε'. 40, 47. η'. 51. Λουκ.

εγ'. 43. ῥωμ. η'. 24. Ἑβρ.

β'. 4. Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

γεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.
 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, 25
 ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ
 Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. ὥσπερ γὰρ ὁ πα- 26
 τὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ
 ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ· καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ 27
 κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. μὴ θαυμάζετε 28
 τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνη-
 μείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται 29
 ταί, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ
 δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. οὐ 30
 δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν. καθὼς ἀκούω,
 κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἣ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ
 τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός
 με πατρός. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρ- 31
 τυρία μου οὐκ ἐστίν ἀληθής. ἄλλος ἐστίν ὁ μαρτυρῶν 32
 περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστίν ἡ μαρτυρία ἣν
 μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

Ἑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύ- 33
 ρηκε τῇ ἀληθείᾳ· ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρ- 34
 τυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε.
 ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς 35
 δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ
 αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· 36
 τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκε μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά,
 αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ
 πατὴρ με ἀπέσταλκε· καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτὸς 37
 μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε
 πῶποιε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε. καὶ τὸν λόγον αὐ-
 τοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖ- 38

25) Ῥωμ. γ'. 4. Γαλ. β'. 20. Ἐφ. σ.

β'. 1, 5. Τιμ. Α'. ε'. 6. Ἀποκ. γ'. 1.

28) Δαν. ιβ'. 2. Κορ. Α'. ιε'. 52.

Θεσσα. Α'. δ'. 16.

29) Ματθ. κε'. 46.

30) 19. ε'. 38.

31) η'. 14.

32) Ἥσα. μβ'. 1. Ματθ. γ. 17.

ιζ'. 5.

33) α'. 19.

36) α'. 33. ε'. 27. η'. 18. ι'. 25.

ιβ'. 28. Ματθ. γ. 17. ιζ'. 5.

Μάρκ. α'. 11. θ'. 7. Λουκ. γ'.

22. θ'. 35. Πέτ. Β'. α'. 17.

37) Ἐξέδ. λγ'. 20. Δευτ. δ'. 12.

Τιμ. Α'. ε'. 16. Ἰωάν. Α'. δ'. 12.

39 νος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. Ἐρευνάτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκέετε ἐν αὐταῖς ζῶν αἰώνιον ἔχειν, καὶ
 40 ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· καὶ οὐ θέ-
 41 λετε ἐλθεῖν πρὸς με, ἵνα ζῶν ἔχητε. Δόξαν παρα
 42 ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· ἀλλ' ἐγνώκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν
 43 ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς· ἐγὼ ἐληλυθα
 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με·
 44 εἰς ἄλλος ἐλθὼν ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψε-
 44 σθε. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρα ἀλ-
 λήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ
 45 μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκέετε ὅτι ἐγὼ κατηγο-
 ρήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἐστὶν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν,
 46 Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μω-
 σῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν,
 47 εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς
 ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε;

Σ ΜΕΤΑ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσ-
 2 σης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος· καὶ ἠκολούθει αὐ-
 τῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐώρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει
 3 ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων· ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰη-
 4 σοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν
 5 δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχι ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. ἐπάρas οὖν
 ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολλὸς
 ὄχλος ἐρχεται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον,
 6 Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; τοῦτο
 δὲ εἶπε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἐμελλε
 7 ποιεῖν. ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων
 ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ
 8 τι λάβῃ. λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἄν-
 9 δρῆας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, Ἔστι παιδάριον ἐν
 τῷ οὖν, ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρι·

α'. 46. Δευτ. ιη'. 15. Ἡσα. η'.
 20. λδ'. 16. Λουκ. ις'. 29. κδ'.
 27. Πράξ. ις'. 11.
 44) ιβ'. 43. Ῥωμ. β'. 29.
 46) Γεν. γ'. 15. κβ'. 18. μθ'. 10.
 Δευτ. ιη'. 15.

Σ'. 4) Ἐξδδ. ιβ'. 18. Δευτ. κγ'. 5.
 Ἀριθ. κη'. 16. Δευτ. ις'. 1.
 5) Ματθ. ιδ'. 15. Μάρκ. ε'. 36
 Λουκ. θ'. 12.
 9) Ρασ. β'. δ'. 43.

ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσούτους ; εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς, 10
 Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χάριτος
 πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀρι-
 θμὸν ὥσεί πεντακισχίλιοι. ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ 11
 Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ
 δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν
 ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. ὥς δὲ ἐνεπλησθησαν, λέγει τοῖς 12
 μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλά-
 σματα, ἵνα μὴ τι ἀπόληται. συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέ- 13
 μισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε
 ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν.
 οἱ οὖν ἄνθρωποι, ἰδόντες ὁ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰη- 14
 σοῦς, ἔλεγον, Ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ
 ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γινούς ὅτι μέλ- 15
 λουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάξειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν
 αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς
 μόνος.

Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 16
 ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ, ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρ- 17
 χοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναοῦμ. καὶ σκο-
 τία ἤδη ἐγένονε, καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ
 Ἰησοῦς, ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διη- 18
 γείρετο. ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τρι- 19
 ἄκοντα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς
 θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον· καὶ ἐφο-
 βήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. 20
 ἤσκηλον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως 21
 τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπήγον.

Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσ- 22
 σης, ἰδὼν ὅτι πλοῖαριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἐν
 ἐκείνῳ εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ
 συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοι-
 ἀριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον, ἄλλα 23
 δὲ ἦλθε πλοῖαρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου

11) Σαμ. Α'. θ'. 13.

14) α'. 21. δ'. 19. ζ'. 40.

Δευτ.

| ιη'. 15. Λουκ. ζ'. 16. κδ'. 19.

16) Ματθ. ιδ'. 22. Μάρκ. γ'. 47.

24 ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου· ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ αἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ
 25 ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. καὶ εὐ-
 ρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί,
 26 πότε ὧδε γέγονας; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶ-
 πεν, Ἀμην ἀμην λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε
 σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτά-
 27 σθητε. ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην,
 ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πα-
 28 τὴρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός. εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν, Τί
 29 ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; ἀπε-
 κρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ ἔρ-
 γον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστευσῇτε εἰς ὃν ἀπέστειλεν
 30 ἐκεῖνος. εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον,
 31 ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; οἱ πα-
 τέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἐφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς ἐστι
 γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς
 φαγεῖν· εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμην ἀμην λέγω
 ὑμῖν, Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐ-
 ρανοῦ· ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ
 33 τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ
 ἐστίν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς
 34 τῷ κόσμῳ. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν, Κύριε, πάντοτε δὸς
 35 ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ
 εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ
 πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ διψήσῃ πώποτε.
 36 ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε.
 37 πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἤξει· καὶ τὸν
 38 ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· ὅτι καταβεβή-

27) 40. 54. α'. 32. δ'. 14. ε'. 37.

α'. 22.

18. Ματθ. γ'. 17. ιζ'. 5.

31) Ἐξουδ. ις'. 4, 14. Ἀριθ. ια'. 7.

Μάρκ. α'. 11. θ'. 7. Δουκ. γ'.

Ψα. σθ'. 24. Κορ. Α'. ε'. 3.

22. θ'. 35. Πέτ. Β'. α'. 17.

35) δ'. 14. ζ'. 37. Ἠσα. ιε'. 1.

29) Ἰωάν. Α'. γ'. 23.

38) δ'. 34. ε'. 30. Ματθ. κς'. 39.

30) Ματθ. ιβ'. 38. ις'. 1. Μάρκ.

Μάρκ. ιδ'. 36. Δουκ. κβ'. 42.

η'. 11. Δουκ. ια'. 29. Κορ. Α'.

κα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν,
 ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. τοῦτο δέ ἐστι τὸ 39
 θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατὴρς, ἵνα πᾶν ὃ δεδωκέ
 μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν
 τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμ- 40
 ψαντός με, ἵνα πᾶς ὃ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστευῶν
 εἰς αὐτὸν ἔχη ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν
 ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγὼ γινώσκον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ 41
 αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ· καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς 42
 Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα;
 πῶς οὖν λέγει οὗτος, Ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέ-
 βηκα; ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ 43
 γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. οὐδεὶς δύναται ελθεῖν πρὸς 44
 με, ἐὰν μὴ ὁ πατήρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ
 ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἐστὶ γεγραμ- 45
 μένον ἐν τοῖς προφήταις, Ὑποτασσάμενοι πάντες διδασκαλοῖ
 τοῦ Θεοῦ. πᾶς οὖν ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ
 μαθὼν, ἔρχεται πρὸς με· οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις 46
 ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἑώρακε
 τὸν πατέρα. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ πιστεύων εἰς 47
 ἐμέ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 48
 οἱ πατέρες ὑμῶν ἐφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ 49
 ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κα- 50
 ταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. ἐγὼ 51
 εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐὰν
 τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
 καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν
 ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐμαχοντο οὖν 52
 πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς δύναται

39) 1'. 28. 12. 17. 9.

40) γ'. 15, 16.

42) Ματθ. 1γ'. 55. Μάρκ. 5'. 3.
Λουκ. 8'. 22.

45) Ἡσα. νδ'. 13. Ἰερ. λα'. 34.

Ἑβρ. η'. 10. 1'. 16.

46) α'. 18. Ματθ. 1α'. 27. Λουκ.

1'. 22.

47) γ'. 16, 28, 36.

49) Ἐξῆδ. 15'. 15. Αριθ. 1α'. 7.

Ψα. σθ'. 24. Κορ. Δ'. 1'. 5. Ἑβρ.

γ'. 16, 19.

51) γ'. 13.

52) γ'. 9.

53 οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; εἶπεν οὖν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἐὰν μὴ φά-
γητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πῖητε
54 αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ὁ τρώ-
γων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν
αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
55 ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμά μου
56 ἀληθῶς ἐστὶ πόσις. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ
πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐν αὐτῷ.
57 καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, καγὼ ζῶ διὰ τὸν
πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κακεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ.
58 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ
καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέ-
θανον· ὁ τρώγων τούτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν
59 αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδασκων ἐν Κα-
περναούμ.
60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ-
πον, Σκληρός ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐ-
61 τοῦ ἀκούειν; Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογ-
γύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς,
62 Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἔαν οὖν θεωρῇτε τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;
63 τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ
οὐδεν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ
64 ζωὴ ἐστίν. ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύου-
σιν. ᾗδρι γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ
65 πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδῶσων αὐτόν. καὶ
εἶλεγε, Διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλ-
θεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πα-
66 τρός μου. Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπά-
67 τουν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς

54) δ'. 14.

55) γ'. 13.

62) γ'. 13. Μαρκ. ις'. 19.

κδ'. 51. Πρωτ. α'. 9.

δ'. 8.

63) Κορ. Β'. γ'. 6.

64) β'. 25. γ'. 11.

65) 44.

θελετε ὑπάγειν; ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος, 68
Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου
ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν, καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ 69
εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. ἀπεκρίθη 70
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελέξα-
μην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἰς διαβολὸς ἐστίν; ἔλεγε δὲ τῶν 71
Ἰουδαίων Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἡμελλεν αὐ-
τὸν παραδιδόναι, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.

ΚΑΙ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλι- **Ζ'**
λαίᾳ· οὐ γὰρ ἠθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι
ἐζητοῦν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν. Ἦν δὲ ἐγγὺς 2
ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. εἶπον οὖν πρὸς 3
αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μεταβῆθι ἐντεῦθεν, καὶ
ὑπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σου θε-
ωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς· οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ 4
τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταύ-
τα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. οὐδὲ γὰρ 5
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Λέγει οὖν 6
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπὶ παύσῃ· ὁ
δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτε ἐστίν· ἐτοιμος. οὐ δύ- 7
ναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμε δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ
μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ ποιηρὰ 8
ἐστίν. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὐ- 8
πὼ ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ
ἐμὸς οὐπὼ πεπληρωταί. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἐμει- 9
νεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς 10
ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερώς, ἀλλ' ὥς ἐν κρυπτῷ.
Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζητοῦν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλε- 11
γον, Πού ἐστιν ἐκεῖνος; καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ 12
αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ μὲν ἔλεγον, Ὅτι ἀγαθός

68) Πράξ. ε'. 20.

69) ια'. 27. Ματθ. ις'. 16. Μάρκ.

η'. 29. Λουκ. θ'. 20.

70) η'. 44. Λουκ. ε'. 13.

Ζ'. 2) Δευτ. κγ'. 34.

3) Ματθ. ιβ'. 46. Μάρκ. γ'. 31.

Πράξ. α'. 14.

5) Μάρκ. γ'. 21.

7) γ'. 19. ιδ'. 17. ις'. 18.

8) η'. 20.

11) ια'. 56.

12) 40. ε'. 14. θ'. 16. ι'. 19.

Ματθ. κα'. 46. Λουκ. ζ'. 16.

ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Οὐ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.
 13 οὐδεὶς μέντοι παρρησία ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.
 14 Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς
 15 τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε. καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι,
 λέγοντες, Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε, μὴ μεμαθηκώς;
 16 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἐμὴ διδαχὴ
 17 οὐκ ἐστίν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· ἐάν τις θέλῃ
 τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς,
 18 πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαντοῦ λα-
 19 λῶ. ὁ ἀφ' ἐαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ·
 ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος
 19 ἀληθὴς ἐστί, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστίν. οὐ Μω-
 20 σῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποι-
 20 εἶ τὸν νόμον; τί με ζητεῖτε ἀποκτείνειν; ἀπεκρίθη ὁ
 ὄχλος καὶ εἶπε, Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεί-
 21 ναι; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν ἔργον
 22 ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε. διὰ τοῦτο Μωσῆς δέ-
 δωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν, (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωσέως
 ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων,) καὶ ἐν σαββάτῳ περι-
 23 τέμνετε ἄνθρωπον. εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος
 ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ χο-
 24 λατε ὅτι ὁλον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;
 24 μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρί-
 25 νετε. Ἐλέγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, Οὐχ
 26 οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτείνειν; καὶ ἶδε, παρρη-
 σία λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. μήποτε ἀληθῶς
 27 ἐγνώσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χρι-
 27 στός; ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστός
 28 ὅταν ἔρχεται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. ἐκραξεν
 οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγων, Κάμει

13) θ'. 22. ιβ'. 42. ιθ'. 38.

16) η'. 28. ιβ'. 49. ιδ'. 10, 24.

18) ε'. 41.

19) ε'. 16, 18. ι'. 39. ια'. 53.

Εξ 68. κ'. 1. κδ'. 3. Μαθθ. 5.

14. Μαρκ. γ'. 6. Πραξ. ζ'. 53.

20) η'. 48, 52. ι'. 20.

22) Γεν. ιζ'. 10. Λευιτ. ιβ'. 3.

24) Δευτ. α'. 16, 17. Παροιμ. κδ'.

23. Ἰακώβ. β'. 1.

27) Μαθθ. ιγ'. 55. Μάρκ. ε'. 3

Λουκ. δ'. 22.

28) η'. 26, 42, 55. Ῥωμ. γ'. 4.

οἶδατε, καὶ οἶδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἵπ' ἑμαυτοῦ οὐκ
ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πεμψας με, ὃν ὑμεῖς
οὐκ οἶδατε· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, 29
καὶ κείνός με ἀπέστειλεν. ἐζητοῦν οὖν αὐτόν πιάσαι· 30
καὶ οὐδεὶς ἐπεβαλεν ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπω
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπί- 31
στευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον, "Ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν
ἔλθῃ, μῆτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὥν οὗτος
ἐποίησεν; ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζον· 32
τὸς περὶ αὐτοῦ ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. εἶπεν 33
οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Ἐτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν
εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. ζητήσετε με, 34
καὶ οὐχ εὕρησέτε· καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύ-
νασθε ἐλθεῖν. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτοὺς, 35
Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὕρησο-
μεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασποράν των Ἑλλήνων μέλ-
λει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἑλλήνας; τίς ἐστιν 36
οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπε, Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὕρη-
σετε· καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἐορτῆς εἰ- 37
στήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκραξε λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἐρ-
χέσθω πρὸς με καὶ πινέτω· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς 38
εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσου-
σιν ὕδατος ζῶντος. τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύμα- 39
τος οὗ ἐμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν·
οὐπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω
ἐδοξάσθη. πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν 40
λόγον ἐλεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. ἄλλοι 41
ἐλεγον, Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ἄλλοι δὲ ἐλεγον, Μὴ

29) ι'. 15. Ματθ. ια'. 27.

30) 19. η'. 20, 37. Μάρκ. ια'. 18.

Λουκ. ιθ'. 47. κ'. 19.

31) η'. 20.

33) ιγ'. 33. ις'. 16.

34) η'. 21. ιγ'. 33.

37) δ'. 14. ζ'. 35. Δευτ. κγ'. 36.

Ἡσα. νε'. 1. Ἀποκ. κβ'. 17.

38) δ'. 14. Δευτ. ιη'. 15. Ἡσα.

ιβ'. 3. μδ'. 3.

39) ις'. 7. Ἰωήλ β'. 28. Πράξ.

β'. 17.

40) α'. 21. δ'. 42. ζ'. 14. Δευτ.

ιη'. 15. Ματθ. κα'. 46. Δευκ.

ζ'. 16.

41) 52. α'. 46.

42 γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται· οὐχὶ ἡ γρα-
 φὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρμιτος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλε-
 43,44 ἐμ, τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται;
 ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν
 45 ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας. ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρεταὶ πρὸς
 τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖ-
 46 νοι, Διατί οὐκ ἡγάγετε αὐτόν; ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπη-
 47 ρεταί, Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὥς οὗτος
 48 ὁ ἄνθρωπος. ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι,
 49 Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων
 49 ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλ' ὁ
 ὄχλος οὗτος, ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον, ἐπικατάρτοι
 50 εἰσι. Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς
 51 πρὸς αὐτόν, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν, Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρί-
 νει τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρῶτε-
 52 ρον, καὶ γινῶ τί ποιεῖ; ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ,
 Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρευνήσον καὶ ἴδε,
 53 ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγγηγεται. Καὶ
 ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ.

Η' ἸΗΣΟΥΣ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
 2 ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ
 λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.
 3 ἀγροσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτόν
 γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατεilhμμένην, καὶ στήσαντες αὐτήν
 4 ἐν μέσῳ, λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατε-
 5 λήφθη ἐπὶ υτοφῶρῳ μοιχευομένη. ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μω-
 6 σῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ
 6 οὖν τί λέγεις; τοῦτο δὲ ἐλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα
 7 δακτύλῳ ἐγραφεν εἰς τὴν γῆν· ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶν-

42) Σαμ. Α'. ις'. 1, 4. Ψα. ρλβ'.

11. Μιχ. ε'. 2. Ματθ. β'. 5.

Λουκ. β'. 4.

43) θ'. 16. ι'. 19.

48) ιβ'. 42. Πράξ. ε'. 7. Κορ.

Α'. α'. 20. β'. 8.

50) γ'. 2.

51) Ἐξοδ. κγ'. 1. Δευτ. ιθ'. 15.

Δευτ. α'. 17. ιζ'. 4, 8. ιθ'. 15.

52) α'. 46. Ἡσα. θ'. 1, 2. Ματθ.

δ'. 15.

Η'. 5) Δευτ. κ'. 10 Δευτ. κβ'.

22.

7) Δευτ. ιζ'. 7.

τες αὐτὸν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὁ ἀναμάρτητος
 ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. καὶ πάλιν κα- 8
 τῶ κύψας ἔγραψεν εἰς τὴν γῆν. οἱ δὲ, ἀκούσαντες καὶ 9
 ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, ἐξήρχοντο εἰς καθ-
 εῖς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων εἰς τῶν ἐσχά-
 των· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν
 μέσῳ εστῶσα. ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μηδὲνα θεα- 10
 σάμενος πλὴν τῆς γυναίκος, εἶπεν αὐτῇ, Ἡ γυνὴ, ποῦ
 εἶσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδεὶς σε κατέκρινεν;
 ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδεὶς, κύριε. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ 11
 ἐγὼ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἀμάρτανε.

Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε λέγων, Ἐγὼ εἰμι 12
 τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπα-
 τῇσι ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἐξεῖ τὸ φῶς τῆς ζωῆς. εἶπεν 13
 οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ
 μαρτυρία σου οὐκ ἐστὶν ἀληθής. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ 14
 εἶπεν αὐτοῖς, Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής
 ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα ποθεν ἦλθον, καὶ ποῦ
 ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἰδατε ποθεν ἐρχομαι, καὶ ποῦ 15
 ὑπάγω. ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω 16
 οὐδέν· καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής 16
 ἐστίν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με
 πατήρ. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γεγραπται, ὅτι 17
 δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστίν· ἐγὼ εἰμι ὁ 18
 μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμ-
 ψας με πατήρ. ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστὶν ὁ πατήρ 19
 σου; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐτε ἐμέ οἰδατε, οὔτε τὸν
 πατέρα μου· εἰ ἐμέ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε
 αὖν. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζο- 20
 φυλακίᾳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ᾔσπασεν αὐ-
 τόν, ὅτι οὐπω ἐηλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ 21
 ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθάνεισθε· ὅπου
 ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ἔλεγον οὖν οἱ 22

12) α'. 5, 9. θ'. 5. β'. 46.

13) γ'. 21.

17) Δευτ. ιζ'. 6. ιθ'. 15. Ματθ. ιη'.

16. Κορ. Β'. ιγ'. 1. Ἐβρ. ι'. 28.
20) ζ'. 8, 30.

21) ζ'. 34. ιγ'. 33.

Ἰουδαῖοι, Μῆτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὰ
 23 ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
 Ὑμεῖς ἐκ τῶν κατῶ ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἀνω εἰμί· ὑμεῖς
 ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου
 24 τούτου. εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρ-
 τίας ὑμῶν· ἐάν γάρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπο-
 25 θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ
 τίς εἶ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὃ τι καὶ
 26 λαλῶ ὑμῖν. πολλὰ ἐχῶ περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν·
 ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθὴς ἐστι, καγὼ ἀἤκουσα παρ' αὐ-
 27 τοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. οὐκ ἐγνώσαν ὅτι τὸν
 28 πατέρα αὐτοῖς ἐλεγεν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν
 ὑψώσῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι
 ἐγὼ εἰμι· καὶ ἀπ' ἐμαντοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδί-
 29 δαξέ με ὁ πατὴρ μου, ταῦτα λαλῶ. καὶ ὁ πέμψας με
 μετ' ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἄφηκε με μόνον ὁ πατὴρ, ὅτι ἐγὼ
 30 τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦν-
 τος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
 31 Ἐλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ
 Ἰουδαίους, Ἐάν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀλη-
 32 θῶς μαθηταὶ μου ἐστέ· καὶ γνώσεσθε τὴν ἀληθειαν, καὶ
 33 ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Σπέρ-
 μα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε·
 34 πῶς σὺ λέγεις, Ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; ἀπεκρίθη αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν
 35 τὴν ἁμαρτίαν δούλος ἐστι τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δούλος οὐ
 μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν
 36 αἰῶνα. ἐάν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὧντως ἐλεύθε-
 37 ροὶ ἐσεσθε. οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτε
 με ἀποκτείνειν, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.
 38 ἐγὼ ὁ ἐώρακα παρὰ τῷ πατρί μου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν
 39 ὁ ἐώρακατε παρὰ τῷ πατρί ὑμῶν, ποιεῖτε. ἀπεκρίθησαν
 καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. λέγει αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ
 40 Ἀβραάμ ἐποιεῖτε ἂν. νῦν δὲ ζητεῖτε με ἀποκτείνειν, ἂν-

θρωπον δς τὴν ἀληθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα
 παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησεν. ὑμεῖς 41
 ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον οὖν αὐτῷ,
 Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγενήμεθα· ἓνα πατέρα ἔχομεν,
 τὸν Θεόν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ 42
 ὑμῶν ἦν, ἠγαπάτε αὐτὸν ἐμὲ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξ-
 ἦλθον καὶ ἡκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐληλυθα, ἀλλ'
 ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. διὰ τί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ 43
 γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκοῦειν τὸν λόγον τὸν ἐμὸν.
 ὑμεῖς ἐκ πατρὸς τοῦ διαβολοῦ ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας 44
 τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτό-
 νος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἔστηκεν· ὅτι
 οὐκ ἔστιν ἀληθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ
 τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
 ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀληθειαν λέγω, οὐ πιστεῦτέ μοι. τίς ἐξ 45, 46
 ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀληθειαν λέγω,
 διατί ὑμεῖς οὐ πιστεῦτέ μοι; ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ρή- 47
 ματα τοῦ Θεοῦ ἀκοῦει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε,
 ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ. ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰου- 48
 δαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι
 Σαμαρεῖταις εἰ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις; ἀπεκρίθη Ἰη- 49
 σοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα
 μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν 50
 μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 51
 ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ
 θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, 52
 Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραάμ ἀπέθανε
 καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις τὸν λόγον μου
 τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσεται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. μὴ σὺ 53
 μείζων εἰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε;
 καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς;
 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτὸν, ἡ δόξα μου 54
 οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατὴρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς
 λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστι, καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτὸν, 55
 ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν,

44) Ἰωάν. Α'. γ'. 8. Ἰουδ. 6. | 48) 5. 20. 1. 20.

47) Ἰωάν. Α'. δ'. 6.

ἔσομαι ὁμοιος ὑμῶν, ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτὸν, καὶ τὸν
 56 λόγον αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλίασατο
 57 ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν· καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη. εἶπον
 οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτὸν, Πεντήκοντα ἔτη οὕτω
 58 ἔχεις, καὶ Ἀβραάμ ἐώρακας; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι, ἐγώ
 59 εἰμι. Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βαλῶσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς
 δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξήλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέ-
 σου αὐτῶν· καὶ παρήγεν οὕτως.

Θ', 2 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς, καὶ
 ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ῥαββί, τίς
 ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;
 3 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς
 αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.
 4 ἐμε δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέ-
 ρα ἔστιν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.
 5, 6 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. ταῦτα ρι-
 πῶν, ἔπτυσσε χαμαί, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσμα-
 τος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ
 7 τυφλοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμ-
 βήθραν τοῦ Σιλωάμ (ὃ ἑρμηνεύεται, Ἀπεσταλμένος).
 ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

8 Οἱ οὖν γείτονες, καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότε-
 ρον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμε-
 9 νος καὶ προσαιτῶν; ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι
 δὲ, Ὅτι ὁμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν, Ὅτι ἐγώ εἰμι.
 10 ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς ἀνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί;
 11 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰη-
 σοῦς πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς,
 καὶ εἶπε μοι, Ὑπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ,
 12 καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. εἶπον
 οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει, Οὐκ οἶδα.

13 Ἀγοῦσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε
 14 τυφλόν. ἦν ἔξ σαββατον, ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰη-
 15 σοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. πάλιν οὖν

ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς, Πηλὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου,
καὶ ἐνίψαμην, καὶ βλέπω. ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων 16
τινές, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι
τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄν-
θρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα
ἦν ἐν αὐτοῖς. λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν, Σὺ τί λέγεις 17
περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶ-
πεν, Ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰου- 18
δαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως
οὗ ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος,
κμὶ ἡρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες, Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς 19
ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν
ἄρτι βλέπει; ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ 20
εἶπον, Οἶδαμεν ὅτι οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι
τυφλὸς ἐγεννήθη. πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἶδαμεν· ἢ 21
τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν·
αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ αὐτοῦ
λαλήσει. ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο 22
τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα
εἰάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γέ-
νηται. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον, Ὅτι ἡλικίαν 23
ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν 24
ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ, Δὸς δόξαν
τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτω-
λὸς ἐστίν. ἀπεκρίθη οὖν ἐκείνος καὶ εἶπεν, Εἰ ἁμαρτω- 25
λὸς ἐστίν, οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω.
εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν, Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σου 26
τοὺς ὀφθαλμούς; ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ 27
οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θελετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ ὑμεῖς
θελετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; ἐλοιδόρησαν οὖν αὐ- 28
τὸν, καὶ εἶπον, Σὺ εἰ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ
Μωσέως ἐσμέν μαθηταί. ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωσῇ λε- 29
λάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν.
ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν γὰρ τούτῳ 30

θανμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶ, καὶ
 31 ἀνέωξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτω-
 λῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' εἴαν τις θεοσεβῇς ἢ, καὶ τὸ
 32 θελημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ
 ἠκούσθη, ὅτι ἡνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημέ-
 33 νου. εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
 34 οὐδέν. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἐν ἁμαρτίαις σὺ
 ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξεβαλον
 35 αὐτὸν ἐξω. Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξεβαλον αὐτὸν ἐξω·
 καὶ ἑυρών αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ, Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν
 36 τοῦ Θεοῦ; ἀπεκρίθη ἐκείνος καὶ εἶπε, Τίς ἐστι, κύριε,
 37 ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ
 38 ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκείνός ἐστιν. ὁ
 39 δὲ ἐφη, Πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ
 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τούτου
 ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες
 40 τυφλοὶ γένωνται. καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα
 οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ ἡμεῖς
 41 τυφλοί ἐσμεν; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τυφλοὶ ἦτε,
 οὐκ ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε, Ὅτι βλέπομεν·
 ἢ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

Ι' ἈΜΗΝ ἀμὴν λέγω ὑμῖν. Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς
 θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων
 2 ἀλλαχόθεν, ἐκείνος κλέπτης ἐστὶ καὶ ληστής· ὁ δὲ εἰσερ-
 3 χόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶ τῶν προβάτων. τού-
 τῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ
 ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξά-
 4 γει αὐτά. καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβαλῇ, ἐμπροσθεν
 αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι
 5 οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολου-
 θήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἶδασιν
 6 τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶ-
 πεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκείνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν
 ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

7 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω

31) Παροιμ. ιε', 29. κη'. 9. Ἠσα. | 39) γ'. 19. ιβ'. 47.
 α'. 18. | 41) ιε'. 22.

ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. πῖντες ὅσοι 8
 πρὸ ἐμοῦ ἦλθον, κλέπται εἰσὶ καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκου-
 σαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν-
 τις εἰσελθῇ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει. ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὴν ἔχωσιν. Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. ὁ μισθωτὸς δέ, καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτὸς ἐστὶ, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· καὶ γινώσκω τὰ ἐμα, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν, καθὼς γινώσκει με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ γινώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἐστὶν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κακεῖνα με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι· καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν. διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἶρει αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θείναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρὸς μου. Σχίσμα οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; ἄλλοι ἔλεγον, Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἐστὶ δαιμονιζόμενον· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ τὰ ἐγκαίμια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμῶν ἦν· καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομώντος. ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἔως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἶρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, εἰπέ ἡμῖν παρρησίᾳ. Ἀπε-

11) Ἦσα. μ'. 11. Ἱερζκ. λδ'. 23. 20) ζ'. 20. η'. 45, 52.

λζ'. 24. 25) 38. ε' 86.

16) Ἱερζκ. λζ'. 22.

κρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε.
 τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου,
 26 ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ
 γὰρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον
 27 ὑμῖν. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, καὶ γὰρ
 28 γινώσκω αὐτὰ· καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, καὶ γὰρ ζωὴν αἰώνι-
 ον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπολωνται εἰς τὸν αἰῶνα,
 29 καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου. ὁ πατήρ
 μου, ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί· καὶ οὐδεὶς δύ-
 30 ναται ἁρπάξαι ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς μου. ἐγὼ καὶ ὁ
 31 πατήρ, ἓν ἐσμεν. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰου-
 32 δαῖοι, ἵνα λιθασωσιν αὐτόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
 Πολλὰ καλὰ ἔργα ἐδείξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς μου· δια-
 43 ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάσετε με; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ
 Ἰουδαῖοι λέγοντες, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε,
 ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς
 34 σεαυτὸν Θεόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐστὶ γε-
 γραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, 'Ἐγὼ εἶπα, Θεοὶ ἐστε·'
 35 εἰ ἐκείνους εἶπε Θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγε-
 36 νετο, (καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή·) ὃν ὁ πατήρ
 ἡγίασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε, Ὅτι
 37 βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι; εἰ οὐ ποιῶ
 38 τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι· εἰ δὲ ποιῶ,
 κάνε μοι μὴ πιστευήτε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε· ἵνα γνῶ-
 τε καὶ πιστεύσητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ.
 39 Ἐξήτουν οὖν πάλιν αὐτόν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς
 χειρὸς αὐτῶν.
 40 ΚΑΙ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τό-
 πον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ ἔμεινεν
 41 ἐκεῖ. καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι Ἰω-
 42 ἄννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα εἶπεν
 ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

26) η'. 19.

29) ιδ'. 28.

30) ιζ'. 11, 22.

31) η'. 59.

34) Ψα. πβ'. 6.

38) ιδ'. 10, 11. ιζ'. 21, 22.

ἮΝ δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς **ΙΑ'**
 κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ἦν δὲ 2
 Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς
 πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος
 ἰσθenei. ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λεγου- 3
 σαι, Κύριε, ἵδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς 4
 εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθενεία οὐκ ἐστὶ πρὸς θάνατον, ἀλλ'
 ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ
 δι' αὐτῆς. ἡγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν 5
 ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. ὥς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἐ-
 ἰσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας.
 Ἐπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, Ἀγωμεν εἰς τὴν 7
 Ἰουδαίαν πάλιν. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, Ῥαββὶ, νῦν 8
 ἐζητοῦν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;
 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐχὶ δώδεκα εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέ- 9
 ρας; εἰάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι
 τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει. εἰάν δὲ τις περι- 10
 πατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἐστὶν ἐν
 αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζα- 11
 ρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύουμαι ἵνα ἐξ-
 υπνίσω αὐτόν. εἶπον οὖν οἱ μαθηταί αὐτοῦ, Κύριε, εἰ 12
 κεκοίμηται, σωθήσεται. εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ 13
 θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμή-
 σεως τοῦ ὑπνου λέγει. τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς 14
 παρρησία, Λάζαρος ἀπέθανε· καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα 15
 πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἀγωμεν πρὸς αὐ-
 τόν. εἶπεν οὖν Θωμᾶς (ὁ λεγόμενος Δίδυμος,) τοῖς συμ- 16
 μαθηταῖς, Ἀγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ'
 αὐτοῦ.

Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας 17
 ᾗδῃ ἐχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν 18
 Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε· καὶ πολλοὶ ἐκ 19
 τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ
 Μαρίαν, ἵνα παραμυθῶνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ
 αὐτῶν. Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐρχε- 20

21 ται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο.
 22 εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε,
 23 ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει σοι ὁ Θεός. λέγει αὐτῇ ὁ
 24 Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. λέγει αὐτῷ Μάρθα,
 25 Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται, ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ
 26 ἡμέρᾳ. εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ
 27 ἡ ζωὴ. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κὰν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ
 28 πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν
 29 αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; λέγει αὐτῷ, Ναί, κύριε· ἐγὼ πε-
 30 πίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς
 31 τὸν κόσμον ἐρχόμενος. Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἀπῆλθε, καὶ
 32 ἐφώτισε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰπούσα, Ὁ
 33 διδάσκαλος παρέστι καὶ φωνεῖ σε. ἐκείνη ὥς ἤκουσεν,
 34 ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν. οὐπω δὲ ἔληλυ-
 35 θει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου
 36 ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες
 37 μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν,
 38 ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξηλθεν,
 39 ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες, Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνη-
 40 μέιον, ἵνα κλαίῃ ἐκεῖ. ἡ οὖν Μαρία ὥς ἦλθεν ὅπου ἦν
 41 ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ,
 42 λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανε μου
 43 ὁ ἀδελφός. Ἰησοῦς οὖν ὥς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ
 44 τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμη-
 45 σατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, καὶ εἶπε, Ποῦ
 46 τεθεῖκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε.
 47 ἔδακρυσεν ὁ Ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς
 48 ἐφίλει αὐτόν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, Οὐκ ἡδύνατο
 49 οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι
 50 ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν, πάλιν ἐμβρι-
 51 μώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπῆ-
 52 λαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. λέγει ὁ Ἰησοῦς,
 53 Ἀρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθηγκότος

Μάρθα, Κύριε, ἤδη ὅζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι. λέγει αὐτῇ 40
ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶπὼν σοι, ὅτι εἰάν πιστεύσῃς, ὄψει τὴν
δοξάν τοῦ Θεοῦ; ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τεθη- 41
κὼς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνω,
καὶ εἶπε, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. ἐγὼ 42
δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτε μου ἀκουεῖς· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον
τὸν περιστώτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέ-
στειλας. καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε, Λά- 43
ζαρε, δεῦρο ἔξω. καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθηκὼς, δεδεμένος 44
τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ
σουδιρίῳ περιεδεδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε
αὐτὸν, καὶ ἀφετε ὑπάγειν.

Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν 45
Μαρίαν, καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπιστευ-
σαν εἰς αὐτὸν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπηλθον πρὸς τοὺς 46
Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.
Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, 47
καὶ ἔλεγον, Τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ
σημεῖα ποιεῖ. εἰάν ἀφώμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύ- 48
σουσιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀρῶ-
σιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. εἰς δὲ τις ἐξ 49
αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶ-
πεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν· οὐδὲ διαλογίζεσθε, 50
ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ
λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀποληται· τοῦτο δὲ ἀφ' ἐαυ- 51
τοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου,
προεφῆτευσεν ὅτι ἐμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ
τοῦ ἔθνους· καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα 52
καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγαγῇ εἰς
ἐν. ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλευσάντο ἵνα 53
ἀποκτείνωσιν αὐτόν. Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησία περιε- 54
πάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπηλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν
χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν,
κακεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ 55
πάσχα τῶν Ἰουδαίων. καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱερουσό-

47) Ματθ. κς'. 8. Μάρκ. ιδ'. 1. | 50) ιη'. 14
Λουκ. κβ'. 2.

λυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἀγνισωσιν ἑαυ-
 56 τοὺς. ἐζητοῦν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων
 ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες. Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς
 57 τὴν ἑορτὴν; δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα-
 ρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα, εἰάν τις γνῶ ποῦ ἐστὶ, μηνύσῃ,
 ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

ΙΒ' Ὁ Οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς
 Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἠγείρεν ἐκ
 2 νεκρῶν. ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα
 διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἡν τῶν συνανακειμένων αὐ-
 3 τῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πι-
 στικής πολυτίμου, ἠλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ
 ἐξεμάξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία
 4 ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν
 μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μελλῶν
 5 αὐτὸν παραδιδόναι, Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη
 6 τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; εἶπε δὲ τοῦ-
 7 το, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἐμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι
 κλέπτῃς ἡν, καὶ τὸ γλοσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα
 7 ἐβάσταζεν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν
 8 ἡμέραν τοῦ ἐταφιασμοῦ μου τετηρηκεν αὐτό. τοὺς
 πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ
 πάντοτε ἔχετε.

9 Ἐγὼ οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ
 ἐστὶ· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ
 10 τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἠγείρεν ἐκ νεκρῶν. ἐβουλευ-
 11 σαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτεί-
 12 νωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπήγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ
 ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν,
 13 ἀκούσαντες ὅτι ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλα-
 βον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξηλθον εἰς ὑπάντησιν
 αὐτῷ, καὶ ἔκραζον, Ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν

1) Ματθ. κς'. 6. Μάρκ. ιδ'. 3.

6) γ'. 29.

8) Δευτ. ιε'. 11. Ματθ. κς'. 11.

Μάρκ. ιδ'. 7.

12) Ματθ. κα'. 8. Μάρκ. ια'. 7.

Λουκ. ιθ', 35.

13) Ψα. ριη', 25, 26.

ὀνόματι Κυρίου. ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. εὐρῶν δὲ ὁ Ἰη- 14
σοὺς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτὸ, καθὼς ἐστὶ γεγραμ-
μένον, 'Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου 15
ἐρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.' ταῦτα δὲ οὐκ 16
ἐγνώσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἐδόξα-
σθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ
γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. ἐμαρτύρει οὖν 17
ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ, ὅτε τὸν Λαζάρου ἐφώνησεν
ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· διὰ 18
τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσε τοῦτο
αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον 19
πρὸς ἐαυτοὺς, Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἰδε
ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπηλθεν.

Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα 20
προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· οὗτοι οὖν προσήλθον Φι- 21
λίππῳ ἀπὸ Βηθσαῖαδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρωτῶν αὐ-
τὸν λέγοντες, Κυριε, θελομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. ἐρχεται 22
Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρᾷ· καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ
Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο 23
αὐτοῖς λέγων, Ἐληλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἐὰν μὴ ὁ κόκκος 24
τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος
μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. ὁ φύλων 25
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον
φυλάξει αὐτήν. ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολου- 26
θείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς
ἔσται· καὶ ἐὰν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ
πατήρ.

Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάραται· καὶ τί εἶπω; πατήρ, 27
σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον
εἰς τὴν ὥραν ταύτην. πατήρ, δοξάσῃ σου τὸ ὄνομα. 28
ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα καὶ πα-
λιν δοξάσω. ὁ ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε 29

15) Ματθ. θ'. 2.

25) Ματθ. ι'. 39. ιγ'. 25. Μαρκ.

η'. 35. Λουκ. θ'. 24. ιζ'. 33.

26) ιδ'. 2. ιζ'. 24. Θεσσαλ. Α'. δ'. 17.

βροντὴν γεγενῆσθαι. ἄλλοι ἐλεγον, Ἄγγελος αὐτῷ λελά-
 30 ληκεν. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Οὐ δι' ἐμέ αὕτη ἡ
 31 φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσ-
 32 μου τούτου· νῦν ὁ ἀρχὼν τοῦ κόσμου τούτου ἐκβλη-
 32 θήσεται ἔξω· καγὼ εἰμὶ ὑψωθὼς ἐκ τῆς γῆς, πάντας
 33 ἐλκύσας πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων ποίῳ
 34 θανάτῳ ἡμελλεν ἀποθνήσκειν. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος,
 Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ Χριστὸς μένει
 εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, Ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν
 υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
 35θρώπου, εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐτι μικρὸν χρό-
 νον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστί. περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς
 ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν
 36 ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει. ἕως τὸ φῶς ἔχετε,
 πιστεῦετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα
 ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
 37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἐμπροσθεν
 38 αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν· ἵνα ὁ λόγος Ἡσαίου
 τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε, Ὁ Κύριε, τίς ἐπίστευσε
 τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίμιν ἀπεκαλύ-
 39 φθη; διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεῦειν, ὅτι παλιν εἶπεν
 40 Ἡσαίας, Ὁ τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ πε-
 πῶρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς, καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ
 41 ἰάσωμαι αὐτούς. ταῦτα εἶπεν Ἡσαίας, ὅτε εἶδε τὴν
 42 δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. Ὅμως μέντοι καὶ
 ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ
 διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὠμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνά-
 43 γωγοὶ γένωνται· ἡγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώ-
 πων μᾶλλον ἢ περὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.
 44 Ἰησοῦς δὲ ἐκμαξε καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ

31) α'. 11.

32) γ'. 14.

34) Σαμ. β'. ζ', 13. Ψα. πδ'. 23.

36) ρι'. 4. Ἡσα. θ'. 6, 7. Ἱερ. 23.

38) δ'. 28. Δαν. β'. 44. ζ', 14, 27.

39) α'. 9.

35) Ἡσα. ιγ'. 1. Ῥωμ. ι'. 16.

40) Ἡσα. ε'. 3. Ματθ. ιγ'. 14.

Μάρκ. δ'. 32. Λουκ. η'. 10.

Πράξ. κη'. 26. Ῥωμ. ια'. 3.

43) ε'. 44.

44) Πέτρ. Α' α'. 21.

πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με· καὶ ὁ θεω- 45
ρων ἐμέ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κο- 46
σμον ἐληλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ ἐν τῇ σκοτίᾳ
μὴ μείνῃ. καὶ ἂν τις μου ἀκούσῃ τῶν ρημάτων καὶ μὴ 47
πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω
τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σῶσω τὸν κόσμον. ὁ ἀθετῶν ἐμέ, 48
καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ρήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκείνος κρινεῖ αὐτόν ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ὅτι ἐγὼ ἐξ ἑμαντοῦ οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ' 49
ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μοι ἐντολὴν ἔδωκε, τί εἰπω
καὶ τί λαλήσω· καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰῶ- 50
νιός ἐστιν. ἢ οὖν λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἴρηκε μοι ὁ πατήρ,
οὕτω λαλῶ.

ΠΡΟ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἸΓ'
ἐληλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου του-
του πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ
κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. καὶ δεῖπνον γενο- 2
μένου, τοῦ διαβόλου ἥδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν
Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ, εἰδὼς ὁ 3
Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας,
καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξηλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει,
ἐγείρεται ἐκ τοῦ δεῖπνου, καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λα- 4
βὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα βαλλεὶ ὕδωρ εἰς τὸν 5
νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθη-
τῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ὡς ἦν διεζωσμένος. ἔρχε- 6
ται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· καὶ λέγει αὐτῷ ἐκείνος,
Κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς 7
καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ
δὲ μετὰ ταῦτα. λέγει αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νύψῃς τοὺς 8
πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
Ἐὰν μὴ νύψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. λέγει 9
αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον,
ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. λέγει αὐτῷ ὁ 16

46) α'. 5. β. γ. 19. η'. 12. θ'. 5.

47) γ'. 17. Μάρκ. ιδ'. 16.

48) ιδ'. 10.

49) ιγ'. 1. Ματθ. κς'. 2. Μάρκ. ιδ'. 1.

Λουκ. κς'. 1.

3) γ'. 25. ις'. 2. Ματθ. κη'. 18.

10) ιε'. 2.

- Ἰησοῦς, ὁ λελουμένος οὐ χρεῖαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστέ,
 11 ἀλλ' οὐχὶ πάντες. ἦδει γάρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν·
 διὰ τοῦτο εἶπεν, Οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστέ.
 12 Ὃτε οὖν ἐνίψη τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια
 αὐτοῦ, ἀναπεσὼν παλιν εἶπεν αὐτοῖς, Γινώσκετε τί πε-
 13 ποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με, Ὁ διδάσκαλος, καὶ ὁ
 14 κύριος· καὶ καλῶς λέγετε, εἰμὶ γάρ. εἰ οὖν ἐγὼ ἐνίψα
 ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς
 15 ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. ὑπόδειγμα γάρ
 ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα, καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς
 16 ποιήτε. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐκ ἔστι δούλος μεῖζω
 τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μεῖζων τοῦ πέμ-
 17 ψαντος αὐτόν. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακαριοὶ ἐστέ ἐάν ποιήτε
 18 αὐτά. οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελε-
 ξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφή πληρωθῇ, «Ὁ τρώγων μετ'
 19 ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπήρην ἐπ' ἐμέ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.» ἀπ'
 ἄρτι λέγω ὑμῖν προ τοῦ γενέσθαι, ἵνα, ὅταν γένηται,
 20 πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν. Ὁ λαμ-
 βάνων ἐάν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβά-
 νων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.
 21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ
 ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς
 22 ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ἐβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ
 23 μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. ἦν δὲ ἀνακεί-
 μενος εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κολπῷ τοῦ Ἰησοῦ,
 24 ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· νεύει οὖν τοῦτῳ Σίμων Πέτρος
 25 πυθεσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει· ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεί-
 νος ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς
 26 ἐστίν; ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνός ἐστιν ὃς ἐγὼ βα-
 ψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. καὶ ἐμβαψας τὸ ψωμίον, δί-
 27 δωσιν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ. καὶ μετὰ τὸ ψωμίον,
 τότε εἰσηλθεν εἰς ἐκείνον ὁ Σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ

13) Ματθ. εγ'. 8, 10. Κορ. Α'. η'. 6.

16) ιε'. 20. Ματθ. ι'. 24. Λουκ. ιε'. 40.

18) Ψα. μα'. 9.

20) Ματθ. ι'. 40.

21) Ματθ. εγ'. 21. Μάρκ. ιδ'. 18. Λουκ. ιβ'. 21.

23) κα'. 20.

ὁ Ἰησοῦς, Ὁ ποιεῖς, ποιήσον τάχιον. τοῦτο δὲ οὐδεὶς 28
 ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· τινὲς γάρ 29
 ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει
 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν
 εορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ. λαβὼν οὖν τὸ ψω- 30
 μιον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ.

Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς, Νῦν ἐδοξάσθη ὁ 31
 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. εἰ 32
 ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν
 ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι μικρὸν 33
 μεθ' ὑμῶν εἰμι. ζητήσετε με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰου-
 δαίοις, Ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ελθεῖν,
 καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα 34
 ἀγαπάτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς
 ἀγαπάτε ἀλλήλους· ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ 35
 μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. Λέγει αὐτῷ 36
 Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις, ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
 Ἰησοῦς, Ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασάί μοι νῦν ἀκολουθη-
 σαι· ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, 37
 Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυ-
 χὴν μου ὑπὲρ σου θήσω. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τὴν 38
 ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμην ἀμην λέγω σοι,
 Οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ εἰς οὐ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά· πιστεύετε εἰς τὸν **ΙΔ**
 Θεόν, καὶ εἰς ἐμέ πιστεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς 2
 μου μοναὶ πολλάι εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν· πο-
 ρεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ 3
 ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἐρχομαι καὶ παραλήψομαι
 ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα, ὅπου εἰμι ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ᾔτε.
 καὶ ὅπου ἐγώ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. Λέγει 4,5
 αὐτῷ Θωμᾶς, Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς
 δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι· λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ 6

29) ιβ'. 6.

33) ζ'. 34. η'. 21.

34) ιε'. 12. Λευιτ. ιθ'. 18. Ματθ.

ιβ'. 39. Γαλ. ε'. 2. Ἰακώβ. Β'.

6. Πέτρ. Α'. α'. 22. Ἰωάν. Α'.

γ'. 11. δ'. 16, 21.

36) κα'. 18.

38) Ματθ. κς'. 34. Μάρκ. ιδ'. 30.

Λευιτ. ιβ'. 34.

ΙΔ'. 3) 18. ιβ'. 26. ιζ'. 24.

εἰμι ἡ οδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται
 7 πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. εἰ ἐγνώκετέ με, καὶ
 τὸν πατέρα μου ἐγνώκετε ἄν· καὶ ἄρτι γινώσχετε
 8 αὐτὸν, καὶ ἑώρακατε αὐτόν. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Κύ-
 9 ριε, δείξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. λέγει αὐτῷ
 ὁ Ἰησοῦς, Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ
 ἐγνώκας με, Φίλιππε; ὁ ἑώρακώς ἐμέ ἑώρακε τὸν πατέ-
 10 ρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, Δείξον ἡμῖν τὸν πατέρα; οὐ
 πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ
 ἐστι; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λα-
 λῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.
 11 πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ
 12 ἐστίν· εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. Ἀμὴν
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
 ποιῶ κακείνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι
 13 ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύομαι. καὶ ὁ τι ἂν αἰ-
 τήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ
 14 ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. εἰ τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου,
 ἐγὼ ποιήσω.
 15 Ἐὰν ἀγαπάτε με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε.
 16 καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παρακλητὸν
 17 δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ πνεῦ-
 μα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι
 οὐ θεωρεῖ αὐτό, οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσχετε
 18 αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. οὐκ ἀφήσω
 19 ὑμᾶς ὀρφανούς· ἐρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐτι μικρὸν καὶ ὁ
 κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ
 20 ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε
 ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ
 21 ἐν ὑμῖν. ὁ ἔχων τὰς ἐντολὰς μου καὶ τηρῶν αὐτάς,
 ἐκείνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσε-
 ται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ
 22 ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ
 Ἰσκαριώτης, Κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανί-

9) 20. ιβ'. 45. ιζ'. 21, 23.

18) ια'. 16. ις'. 23, 24. Μαθθ.

ζ'. 7. Μαρκ. ια'. 24.

ζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς 23
καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τη-
ρήσει, καὶ ὁ πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν
ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. ὁ μὴ 24
ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν
ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρὸς.

Ταῦτα λελαλήκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παρά- 25, 26
κλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ
ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνησει
ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρή- 27
νην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδω-
σιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά,
μηδὲ δευλιάτω. ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Ὑπάγω 28
καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπάτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι
εἶπον, Πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατὴρ μου
μείζων μου ἐστί· καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι· 29
ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε.

Οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἐρχεται γὰρ ὁ 30
τοῦ κόσμου τούτου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν·
ἀλλ' ἵνα γνῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς 31
ἐνετείλατό μοι ὁ πατὴρ, οὕτω ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἀγώμεν
ἐντεῦθεν.

ἜΓΩ εἰμι ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατὴρ μου **ΙΕ'**
ὁ γεωργὸς ἐστί. πᾶν κλήμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, 2
αἶρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό,
ἵνα πλείονα καρπὸν φερῇ. ἡδὴ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστέ, διὰ 3
τὸν λόγον ὃν λελαλήκα ὑμῖν. μένате ἐν ἐμοὶ, καγὼ ἐν 4
ὑμῖν. καθὼς τὸ κλήμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ'
ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ· οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς,
ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος, ὑμεῖς τὰ 5
κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ, καγὼ ἐν αὐτῷ, οὕτως φέρει
καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐ-
δέν. ἐὰν μὴ τις μένῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλήθη ἐξω ὡς τὸ κλήμα, 6

30) ιε'. 26. ις'. 7. Δουκ. κδ'. 49.

38) ε'. 29.

29) γ'. 19.

30) β'. 31. ις'. 11

31) ε'. 18.

ΙΕ. 3) γγ'. 10.

6) Ματθ. γ'. 10. 5'. 19.

καὶ ἐξηράνθη, καὶ συναγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς πῦρ βαλ-
 7 λουσιν, καὶ καίεται. εἰ μὴ μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ τὰ ῥήματά
 μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ εἰ μὴ θέλητε αἰτήσεσθε, καὶ γενήσε-
 8 ται ὑμῖν. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν
 9 πολὺν φέρητε· καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς
 10 τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. εἰ μὴ τὰς ἐντολάς μου τηρήσῃτε, μενεΐτε
 ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ πατρὸς
 11 μου τητήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. ταῦτα
 12 λαλάηκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ, καὶ ἡ
 13 ἀγάπη αὐτῶν πληρωθῇ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα
 14 ἀγαπάτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα ταύτης
 ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ
 15 τῶν φίλων αὐτοῦ. ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, εἰ μὴ ποιῇτε ὅσα
 16 ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ
 δούλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ
 εἵρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς
 16 μου ἐγνώρισά ὑμῖν. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ'
 ἐγὼ ἐξελέξαμην ὑμᾶς, καὶ ἔβηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς
 ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μέ-
 νῃ· ἵνα ὃ τι ἂν αἰτήσῃτε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί
 17 μου, δώῃ ὑμῖν. ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπάτε
 ἀλλήλους.

18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον
 19 ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ
 ἰδίον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ
 ἐξελέξαμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς
 20 ὁ κόσμος. μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν,
 Οὐκ ἐστὶ δούλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδι-
 21 ὥξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν,
 καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποι-
 ῆσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν

7) γ'. 13, 14. ις'. 23. 'Ιωάν. Α'. 19) 'Ιωάν. Α'. δ'. 5.

γ'. 22.

12) γ'. 34. Εφεσ. ε'. 2. Θεςσ. Α'.

δ'. 9. 'Ιωάν. Α'. γ'. 11, 16. δ'. 21.

16) Μαθ. κη'. 19.

20) γ'. 16. Μαθ. ι'. 24. Λουκ.

ε'. 40.

21) ις'. 3. Μαθ. κδ'. 9.

πέμψαντά με. εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρ- 22
 τίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς
 ἁμαρτίας αὐτῶν. ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. 23
 εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, ἃ οὐδεὶς ἄλλος πε- 24
 ποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἑώρακασι, καὶ
 μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. ἀλλ' ἵνα πλη- 25
 ρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, 'Οτι
 ἐμίσησάν με ὡρεάν.' Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν 26
 ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς
 ἀληθείας ὁ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρ-
 τυρήσει περὶ ἐμοῦ· καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' 27
 ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. ἀπο- 15
 συναγωγῶν ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς
 ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρεῖαν προσφέρειν τῷ Θεῷ.
 καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐγνώσαν τὸν πα- 3
 τέρα οὐδὲ ἐμέ. ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα, ὅταν ἔλ- 4
 θῇ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν·
 ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην.
 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ 5
 ὑμῶν ἐρωτᾷ με, Πού ὑπάγεις; ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα 6
 ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. ἀλλ' ἐγὼ 7
 τὴν ἀληθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλ-
 θω. ἐάν γάρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται
 πρὸς ὑμᾶς· ἐάν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς·
 καὶ ἔλθων ἐκεῖνος ἐλεγεῖ τον κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ 9
 περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. περὶ ἁμαρτίας μὲν, 9
 ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς 10
 τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκ ἐτι θεωρεῖτέ με· περὶ 11
 δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἀρχὼν τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστά- 12
 ζειν ἄρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀλη- 13

22) θ'. 41.

25) Ψα. λε'. 19. ξθ'. 4.

26) ιδ'. 26. ις'. 7. Δουκ. κδ'. 49.

27) Πραξ. α'. 22. ε'. 32.

15. 8) ιδ'. 21

4) Ματθ. θ'. 15. Μάρκ. β'. 19.

Δουκ. ε'. 34.

11) β'. 31.

12) ιδ'. 26. ις'. 20.

θείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ
 λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀνακούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ
 14 ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος ἐμέ δοξάσει, ὅτι ἐκ
 15 τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. πάντα ὅσα ἔχει
 ὁ πατήρ, ἐμὰ ἐστί· διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ
 16 λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ
 με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω
 17 πρὸς τὸν πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 πρὸς ἀλλήλους, Τί ἐστὶ τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρὸν καὶ
 οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ,
 18 Ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; ἐλεγον οὖν, Τοῦτο
 19 τί ἐστὶν ὃ λέγει, τὸ μικρὸν; οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ. ἐγνω
 οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐ-
 τοῖς, Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον,
 Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψε-
 20 σθέ με; ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρη-
 νήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπη-
 21 θήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται· ἡ γυνή
 ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν
 δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκ ἐτι μνημονεύει τῆς θλίψεως,
 διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.
 22 καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι
 ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν
 23 οὐδεὶς αἰρεῖ ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμέ οὐκ
 ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἀν-
 αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν.
 24 ἕως ἄρτι οὐκ ᾔτησατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε,
 25 καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. ταῦτα
 ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκ
 26 τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ
 ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἔρω-
 27 τήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ πατήρ φιλεῖ
 ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμέ πεφιλῆκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι

18) ις'. 1ν.

23) ιδ'. 13. ις'. 16. Ματθ. ζ'. 7.

ια'. 9. Ἰακώβ. α'. 5.

27) ις'. 8, 25.

κα'. 22. Μάρκ. ια'. 24. Λουκ.

ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξηλθον. ἐξηλθον παρὰ τοῦ πα- 28
τρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν
κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, "Ἴδε, νῦν παρρησίᾳ 28
λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. νῦν οἶδαμεν ὅτι 30
οὐδὲς πάντα, καὶ οὐ χρειάν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. ἐν
τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. ἀπεκρίθη αὐ- 31
τοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Ἄρτι πιστεύετε; ἰδοὺ, ἐρχεται ὥρα καὶ 32
νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῇτε ἐκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ
ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ'
ἐμοῦ ἐστι. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην 33
ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσείτε, ἐγὼ
νενίκηκα τὸν κόσμον.

ΤΑΥΤΑ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλ- 12
μοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε, Πάτερ, ἐληλυ-
θεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱὸς σου
δοξάσῃ σε καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, 2
ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.
αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μό- 3
νον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.
ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέ- 4
δωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σὺ, πάτερ, 5
παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣν εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον
εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανερώσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώ- 6
ποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ᾗσαν, καὶ ἐμοὶ
αὐτοὺς δέδωκας· καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. νῦν 7
ἐγνώκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστίν·
ὅτι τὰ ρήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ 8
ἐλάβον, καὶ ἐγνώσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον,
καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. ἐγὼ περὶ αὐτῶν 9
ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδω-
κάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσι. καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι, καὶ 10
τὰ σά ἐμὰ· καὶ δεδοξασμαι ἐν αὐτοῖς. καὶ οὐκ ἐτι εἰμὶ 11

30) ις'. 8.

32) Ματθ. κτ'. 31. Μάρκ. ιδ'. 27.

12' 1) ιβ'. 23.

2) ις'. 27. Ματθ. κη'. 18.

8) 25. ις'. 27, 30.

10) ις'. 15.

11) 21. ις'. 30.

ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς
 σέ ἐρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί
 12 σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς. ὅτε
 ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς
 ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐ-
 13 δείς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα
 ἡ γραφὴ πληρωθῇ. νῦν δὲ πρὸς σέ ἐρχομαι, καὶ ταῦτα
 λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἐχῶσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πε-
 14 πληρωμένην ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον
 σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ
 15 τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ
 ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς
 16 αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς
 17 ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. ἀγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ
 18 ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀληθεὶς ἐστι. καθὼς ἐμέ
 ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ γὰρ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς
 19 τὸν κόσμον· καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα
 20 καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων
 δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευουσύντων διὰ
 21 τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ. ἵνα πάντες ἐν ὧσι· καθὼς
 σὺ, πατερ, ἐν ἐμοὶ, καὶ γὰρ ἐν σοὶ, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν
 ἐν ὧσιν· ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σὺ με ἀπέστειλας.
 22 καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα
 23 ὦσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν· ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ
 ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἐν, καὶ ἵνα γινώσκῃ
 ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας, καὶ ἡγάπησας αὐτοὺς,
 24 καθὼς ἐμέ ἡγάπησας. Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω
 ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κακεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ· ἵνα θεω-
 25 ρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν, ἣν ἐδωκάς μοι, ὅτι ἡγάπησάς
 με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος
 26 σε οὐκ ἐγνώ, ἐγὼ δὲ σε ἐγνων, καὶ οὗτοι ἐγνώσαν ὅτι
 σὺ με ἀπέστειλας· καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου,
 καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἡγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς
 ᾗ, καὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς.

12) ιη'. 9. Ψσ. ρθ'. 8.

21) ι'. 28. ιδ'. 10. Ἰωαν. Α'. α'. 3.

γ' 24.

24) 5. ιβ'. 26. ιδ'. 20. Θεσσα. Α'

δ'. 17.

ΤΑΥΤΑ εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς [H
 αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κη-
 πος, εἰς ὃν εἰσηλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ἦδαι 2
 καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδούς αὐτὸν, τὸν τόπον· ὅτι πολ-
 λάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
 ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων 3
 καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ
 λαμπάδων καὶ ὀπλῶν. Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχό- 4
 μενα ἐπ' αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα ζητεῖτε;
 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς 5
 ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι. εἰστῆκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παρα-
 διδοὺς αὐτὸν μετ' αὐτῶν. ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ἐγὼ 6
 εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐπεσον χαμαί. πάλιν 7
 οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε, Τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον, Ἰη-
 σοῦν τὸν Ναζωραῖον. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν, 8
 ὅτι ἐγὼ εἰμι. εἰ οὖν ἐμε ζητεῖτε, ἀφετε τοὺτους υπά-
 γειν· ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, Ὅτι οὐς δεδωκάς 9
 μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. Σίμων οὖν Πέτρος 10
 ἔχων μάχαιραν, εἰλκυσεν αὐτήν, καὶ ἐπαῖσε τὸν τοῦ
 ἀρχιερέως δούλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ
 δεξιόν. ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μαλχος. εἶπεν οὖν ὁ 11
 Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν μάχαιραν σου εἰς τὴν θη-
 κην. τὸ ποτήριον ὃ δέδωκε μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πῖω
 αὐτό;

Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν 12
 Ἰουδαίων συνελθόντες τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐδησαν αὐτὸν, καὶ 13
 ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἀνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς
 τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. ἦν 14
 δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμ-
 φέρει ἓνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἦκο- 15
 λούθει δὲ ὁ Ἰησοῦς Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθη-
 τῆς. ὁ δὲ μαθητῆς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ

1) Σαμ. Β'. ιε'. 23. Ματθ. κς'. 36.

13) Λουκ. γ'. 2.

Μαρκ. ιδ'. 32. Λουκ. κβ'. 39.

14) ια'. 50.

3) Ματθ. κς'. 47. Μαρκ. ιδ'. 43.

15) Ματθ. κς'. 58. Μάρκ. ιδ'. 54.

Λουκ. κβ'. 47. Πράξ. α'. 18.

Λουκ. κβ'. 54.

9) 12.

- 16 συνεισηλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος εἰστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε
 17 τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσηγάγε τὸν Πέτρον. λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί.
 18 εἰστήκεισαν δὲ οἱ δούλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακίαν πεποιηκότες, ὅτι ψυχὸς ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ
 19 μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοθεν οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα
 21 οὐδέν. τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερωτήσον τοὺς ἀκκοῦτας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, οὗτοι οἶδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἰς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκῶς ἔδωκε ράπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπὼν, Οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ;
 23 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; ἀπέστηκεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀννᾶς δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.
 25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ;
 26 ἠρνήσατο ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰμί. λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὐ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κηπῷ μετ' αὐτοῦ;
 27 πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
 28 ἈΓΟΥΣΙΝ οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον. ἦν δὲ πρωΐα· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσηλθόντες εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πᾶσχα. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

24) Μαθ. κς'. 57. Μάρκ. ιδ'. 53.

Λουκ. κβ'. 55.

Λουκ. κβ'. 54.

28) Μαθ. κς'. 2. Μάρκ. ιε'. 1.

25) Μαθ. κς'. 69. Μάρκ. ιδ'. 66.

Λουκ. κγ'. 1. Πραξ. ι'. 28. ια'. 3.

ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακο- 30
 ποῖος, οὐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. εἶπεν οὖν αὐ- 31
 τοῖς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτόν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν
 νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰου-
 δαῖοι, Ἡμῖν οὐκ ἐξέστιν ἀποκτείνειν οὐδένα· ἵνα ὁ 32
 λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε σημαίνων ποῖῳ
 θανάτῳ ἡμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσηλθεν οὖν εἰς τὸ 33
 πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν,
 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ἀπε- 34
 κρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ
 ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Μητι 35
 ἐγὼ Ἰουδαῖος εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἄρχιερεῖς
 παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἡ 36
 βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἐστίν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ
 τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρεταὶ
 ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαί-
 οις· νῦν δὲ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἐστίν ἐντεῦθεν. εἰ- 37
 πεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σὺ;
 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγώ.
 ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν
 κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς
 ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, 38
 Τί ἐστὶν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς
 τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν
 εὗρίσκω ἐν αὐτῷ· ἐστὶ δὲ συνήθεια ὑμῖν, ἵνα ἓνα ὑμῖν 39
 ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω
 τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάν- 40
 τες, λέγοντες, Μη τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ
 Βαραββᾶς ληστής. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰη- 41
 σοῦν, καὶ ἐμαστίγωσε. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες 2
 στεφάνον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ
 ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, καὶ ἔλεγον, Χαῖρε, 3

32) Ματθ. ε'. 19. Μάρκ. ι'. 33.

Λουκ. ιη'. 32.

23) Ματθ. κζ'. 11. Μάρκ. ιε'. 2.

Λουκ. κγ'. 3.

39) Ματθ. κζ'. 15. Μάρκ. ιε'. 6.

Λουκ. κγ'. 17.

40) Παρόλ. γ'. 14.

1Θ'. 1) Ματθ. κζ'. 26. Μάρκ.

ιε'. 15.

- ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ράπισματα.
- 4 Ἐξήλθεν οὖν παλιν ἐξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς. Ἴδε, ἀγὼ ὑμῖν αὐτὸν ἐξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐ-
- 5 δεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω. ἐξήλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἐξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον, καὶ τὸ πορφυροῦν
- 6 ἱμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε ὁ ἄνθρωπος. ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραυγάζον λέγοντες, Σταυρώσον, σταυρώσον. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐκ
- 7 εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν.
- 8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον
- 9 ἐφοβήθη, καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸ πραιτώριον παλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ποθεν εἰ σὺ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρισὼν
- 10 οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρώσαι σε, καὶ
- 11 ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδο- μένον ἀνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα
- 12 ἁμαρτίαν ἔχει. ἐκ τούτου ἐζητεῖ ὁ Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες, Εἰς τοῦτον ἀπολύσης, οὐκ εἰ φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὁ βασιλεὺς
- 13 αὐτὸν ποιεῖν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον, ἤγαγεν ἐξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον Λιθό-
- 14 στρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ· ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα δὲ ὥσπερ ἑκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, Ἴδε
- 15 ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. οἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἄρον, ἄρον, σταυρώσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τὸν βασιλεὺς ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν
- 16 βασιλεῖα εἰ μὴ Καίσαρα. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα σταυρωθῇ.
- 17 Παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον· καὶ βα-
στάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξήλθεν εἰς τὸν λεγόμενον

Κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ· ὅπου 18
αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν
καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἐγράψε δὲ καὶ 19
τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἣν δὲ
γεγραμμένον, Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων. τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν 20
Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυ-
ρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, Ἑλλη-
νιστὶ, Ῥωμαϊστὶ. ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς 21
τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφῃ, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·
ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, Βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων.
ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Ὁ γέγραφα, γέγραφα. Οἰοῦν στρα- 22, 23
τιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἐκάστῳ στρατιώτῃ
μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτῶν ἄρραφος, ἐκ τῶν
ἀνωθεν ὑφαντός δι' ὅλου. εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους, 24
Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος
ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα, Ἐδιμερίσαντο
τὰ ἱμάτιά μου ἐαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἐβα-
λον κληρὸν.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν· εἰστήκεισαν 25
δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ
ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μα-
ρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν 26
μαθητὴν παρεστῶτα δι' ἡγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ,
Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ, Ἰδοὺ ἡ 27
μήτηρ σου. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ
μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι 28
πάντα ἤδη τετελεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει,
Διψῶ. Σκευὸς οὖν ἐκεῖτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ, πλησαιντες 29
σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσώπῳ περιθέντες, προσηνεγκαν
αὐτοῦ τῷ στόματι. ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, 30
Τετελεσται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

19) Ματθ. κζ'. 37. Μάρκ. ιε'. 26. 24) Ψα. κβ'. 18.
Δουκ. κγ'. 38. 28) Ψα. ε'. 21.
23) Ματθ. κζ'. 35. Μάρκ. ιε'. 24. 29) Ματθ. κζ'. 48.
Δουκ. κγ'. 34.

- 31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, (ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ σαββάτου,) ᾠρώτησαν τὸν Πιλάτον, ἵνα κατεαῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶ-
- 32 σιν. ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη
- 34 τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη· ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἐνυξέ, καὶ εὐθὺς
- 35 ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κακείνος οἶδεν ὅτι
- 36 ἀληθὴ λέγει, ἵνα ὑμεῖς πιστευσήτε. ἐγενετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, "Ὅστοῦν οὐ συντριβήσεται
- 37 αὐτοῦ. καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, "Ὅψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν."
- 38 ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα ᾠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων,) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἤρε τὸ
- 39 σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ἦλθε δὲ καὶ Νικοδήμους (ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νικτὸς τὸ πρῶτον,) φέρων μίγμα
- 40 σμύρνης καὶ ἀλός ὥσει λίτρας ἑκατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδυσαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.
- 41 ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐσταυρώθη, κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καὶνόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη.
- 42 ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.
- Κ Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρῶτὴ, σκοτίας ἐτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ βλέπει
- 2 τὸν λίθον ἡρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν

36) Ἐξοδ. ιβ'. 46. Ἀριθ. θ'. 12.

37) Ζαχ. ιβ'. 10.

38) ιβ'. 42. Ματθ. κζ'. 57. Μάρκ.

ιγ'. 42. Λουκ. κγ'. 50.

39) γ'. 1.

Κ'. 1) Ματθ. κη'. 1. Μάρκ. ιγ'. 1.

Λουκ. κδ'. 1.

κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οὔδαμεν ποῦ ἐθηκαν
αὐτόν. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ 8
ἔρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. ἐτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ 4
ὁ ἄλλος μαθητὴς προεδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ
ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει 5
κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. ἐρχεται οὖν 6
Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ
μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα· καὶ τὸ σου- 7
δαριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν
ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα
τόπον. τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν 8
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν· οὐδὲ 9
πῶ γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν
ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθη- 10
ταί. Μαρία δὲ εἰστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω. 11
ὥς οὖν ἐκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ 12
δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τῇ
κεφαλῇ, καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ. καὶ λεγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαί- 13
εις; λέγει αὐτοῖς, Ὅτι ἤραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ
οἶδα ποῦ ἐθηκαν αὐτόν. καὶ ταῦτα εἰπούσα ἐστράφη 14
εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα· καὶ οὐκ
ᾔδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστι. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, 15
τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρὸς
ἐστι, λέγει αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ
μοι ποῦ αὐτόν ἐθηκας· καὶ γὰρ αὐτόν ἀρῶ. λέγει αὐτῇ 16
ὁ Ἰησοῦς, Μαρία. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ, Ῥαβ-
βουνί· ὃ λέγεται, Διδάσκαλε. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μὴ 17
μου ἄπτον· οὐπῶ γὰρ ἀναβεβηκα πρὸς τὸν πατέρα
μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπέ αὐ-
τοῖς, Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν,
καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. ἐρχεται Μαρία ἡ Μαγ- 18
δαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς, ὅτι ἑώρακε τὸν
Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

8) Δουκ. κδ'. 12.

11) Μάρκ. ις'. 5.

14) Ματθ. κη'. 9. Μάρκ. ις'. 9
17) Ψα. κβ'. 22.

νέρωσε δὲ οὕτως. ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς 2
ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς
Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ δύο. λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω 3
αλιεῦν. λέγουσιν αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί.
ἐξηλθον καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθὺς, καὶ ἐν ἐκει-
νῇ τῇ νυκτὶ ἐπιάσαν οὐδέν. πρωΐας δὲ ἡδὴ γενομένης 4
ἐστι ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ
μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστι. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 5
Παιδιά, μὴ τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ,
Οὐ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Βαλετε εἰς τὰ δεξιά μέρη τοῦ 6
πλοίου τοῦ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. ἐβαλον οὖν, καὶ οὐκ
ἔτι αὐτὸ ἐλκῦσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πληθους τῶν ἰχθύ-
ων. λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς 7
τῷ Πέτρῳ, Ὁ κύριος ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας
ὅτι ὁ κύριος ἐστι, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, (ἦν γὰρ
γυμνός,) καὶ ἐβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θαλασσαν. οἱ δὲ 8
ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, (οὐ γὰρ ἦσαν μα-
κραν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων,)
σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς 9
τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον
ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνέγ- 10
κατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. ἀνέβη Σί- 11
μων Πέτρος, καὶ εἰλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν
ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντατριῶν· καὶ τοσού-
των ὀντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.

Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ 12
ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτὸν, Σὺ τις εἶ; εἰδότες
ὅτι ὁ κύριος ἐστίν. ἐρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει 13
τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.
τοῦτο ἡδὴ τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς 14
αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς, 15
Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλείον τούτων; λέγει αὐτῷ,
Ναί, κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ, Βούσκε

- 16 τὰ ἀρνία μου. λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾶς με; λέγει αὐτῷ, Ναί, κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ
 17 σε. λέγει αὐτῷ, Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον, Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, Φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει
 18 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Βόσκει τὰ πρόβατά μου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, Ὅτε ἥς νεώτερος, ἐξῶννες σεαυτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἠθέλεις· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενείς τὰς χεῖράς σου καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσῃς ὅπου οὐ θέλεις. τοῦτο δὲ εἶπε, σημαίνων ποῖω θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθε μοι.
 20 Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπη ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δεῖπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ εἶπε, Κύριε, τίς ἐστίν ὁ
 21 παραδιδούς σε; τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, 22 Κύριε, οὗτος δὲ τί; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολουθε μοι. ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, Ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει· ἀλλ', Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τι πρὸς σέ;
 24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ γράψας ταῦτα· καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστίν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. Ἀμὴν.

18) Πέτ. Β'. α'. 14.

20) 7. ιγ'. 23.

25) κ'. 30

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

ΤΟΝ μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, Ἀ
 ὦ Θεοφιλε, ὃν ᾤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, Ἀ
 ἄχρι τῆς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύ- 5
 ματος Ἀγίου, οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη. οἷς καὶ παρέ- 3
 στησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς
 τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐ-
 τοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ 4
 συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ
 χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πα-
 τρός, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν 6
 ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ, οὐ
 μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες 8
 ἐπὶ πρῶτον αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ του-
 τῷ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραὴλ; εἶπε δὲ 7
 πρὸς αὐτοὺς, Οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γινῶναι χρόνους ἢ και-
 ροὺς οὓς ὁ Πατὴρ ἐθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ· ἀλλὰ 8
 λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος τοῦ Ἀγίου Πνεύματος
 ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐσσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ
 καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου
 τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπῆρθη, 9
 καὶ νεφελὴ ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
 καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου 10
 αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν
 εσθῇτι λευκῇ, οἱ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖτι, τί ἐστή- 11
 κατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ

4) Λουκ. κδ'. 49. Ἰωάν. ιδ'. 26. | Ἰωάν. α. 26.
 ιε'. 26. | 8) β'. 2.

5) β'. 4. ια. 16. ιθ'. 4. Ματθ. | 9) Μάρκ. ιε'. 19. Λουκ. κδ'. 31.
 γ'. 11. Μάρκ. α'. 8. Λουκ. γ'. 16.

Κεφ. α'. 25. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Κεφ. β'. 14.

εἶπον, Σὺ Κύριε, καρδιογνώστα πάντων, ἀναδείξον ἐκ τούτων τῶν δύο ἓνα ὃν ἐξελέξω, λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς 25 διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν κλη- 26 ρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

ΚΑΙ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντη- 15 κοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ 2 ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσ- 3 σαι ὥσπερ πυρὸς, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ 4 ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐ- τοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοί- 5 κούντες Ἰουδαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, 6 συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη· ὅτι ἤκουον εἰς ἕκα- στος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλοῦντων αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ 7 πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ 8 πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ἣ ἐγεννήθημεν, Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ 9 κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καπ- παδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμ- 10 φυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρήτες καὶ Ἀραβες, ἀκούομεν λαλοῦντων 11 αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος - ρος ἄλλον 12 λέγοντες, Τί ἂν θελοῖ τοῦτο εἶναι; ἕτεροι δὲ χλευάζου- 13 τες ἔλεγον, Ὅτι γλεῦκους μεμεστωμένοι εἰσὶ.

Σταθεῖς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα, ἐπῆρε τὴν φω- 14 νην αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν

15 γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματα μου. οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθουσιν· ἐστὶ γὰρ ὥρα
 16 τρίτῃ τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ
 17 προφήτου Ἰωήλ, 'Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεῦσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν· καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὀψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται.
 18 καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεῦσουσι. καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κατω, αἷμα καὶ πυρ
 20 καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκοτος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν
 21 Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανή. καὶ ἔσται, πᾶς ὅς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.' "Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἀνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεός ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε,
 23 τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἐκδοτον λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπηξάντες
 24 ἀνείλετε· ὃν ὁ Θεός ἀνέστησε, λύσας τὰς ὀδύνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτὸν, 'Προωρώμη τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου
 26 ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ· διὰ τοῦτο εὐφράνθῃ ἡ καρδιά μου, καὶ ἠγαλλίασατο ἡ γλῶσσά μου· ἐτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
 28 ἰδεῖν διαφθοράν. ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις 29 με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.' "Ἄνδρες ἀδελ-

16) Ἰωήλ β'. 28.

21) Ῥωμ. ι'. 13.

22) ι'. 38.

24) 32. γ'. 15. δ'. 10. ι'. 40. ιγ'.

30, 34. ις'. 31. Ῥωμ. δ'. 24.

η. 11. Κορ. Α'. 5'. 14. ιε'. 15.

Κορ. Β'. δ'. 14. Γαλ. α'. 1.

Ἐφεσ. α'. 20. Κολ. β'. 12. Θεσσ.

Α'. α'. 10. Ἐβρ. ιγ'. 20.

25) Ψα. ις'. 8.

φοί, ἔξον εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ
 πατριάρχου Δαβὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ
 μῆμα αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.
 προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὁρκω ὤμοσεν αὐ- 30
 τῷ ὁ Θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα
 ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ,
 προῖδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, 31
 ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾄδου, οὐδὲ ἡ σὰρξ
 αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. τούτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ 32
 Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. τῇ δεξιᾷ οὖν 33
 τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ Ἀγίου Πνεύ-
 ματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐξέχεε τοῦτο ὁ νῦν
 ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. οὐ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς 34
 οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός, 'Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ
 μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς 35
 σου ὑποποδῖον τῶν ποδῶν σου.' Ἀσφαλῶς οὖν γινώ- 36
 σκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν
 ὁ Θεὸς ἐποίησε, τούτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ἡμεῖς ἐσταυ-
 ρώσατε.

Ἀκούσαντες δ' κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς 37
 τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν,
 ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Μετανοή- 38
 σατε, καὶ βαπτισθῆτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
 Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· καὶ λήψεσθε τὴν
 δωρεάν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγ- 39
 γελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν,
 ὅσους ἂν προσκαλέσεται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. ἑτέροις 40
 τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ παρεκαλεῖ λέγων,
 Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. Οἱ μὲν οὖν 41
 ἀσμένως ἀποδεξαμένοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν·
 καὶ προστετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὥσει τρισχι-
 λιαί.

Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστό- 42
 λων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς

29) γ'. 36. Βασ. Α'. β'. 10.

30) γ'. 34. Σαμ. Β'. ζ'. 12. Χρον.

Α'. κβ'. 10. Ψα. ρλβ'. 11.

31) γ'. 35. Ψα. ιε'. 10.

34) Ψα. ρι'. 1.

43 προσευχαῖς. ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλὰ τε
 44 τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. πάντες
 δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅπαντα
 45 κοινὰ, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον,
 καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι, καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε·
 46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ
 ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τρο-
 47 φῆς ἐν ἀγαλλίασει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰνούντες
 τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ
 48 Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ
 ἐκκλησίᾳ.

Γ' ΕΠΙ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνεβαίνουν εἰς
 2 τὸ ἱερόν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην. καὶ
 τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβα-
 σταζέτο· ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ
 ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραῖαν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην
 3 παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν. ὃς ἰδὼν Πέτρον
 καὶ Ἰωάννην μελλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερόν, ἡρώτα
 4 ἐλεημοσύνην λαβεῖν. ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν
 5 τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐ-
 6 τοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. εἶπε δὲ Πέτρος,
 Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὁ δὲ ἔχω,
 τοῦτό σοι δίδωμι. ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
 7 Ναζωραίου, ἐγείραι καὶ περιπάτει. καὶ πνίψας αὐτὸν
 τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν
 8 αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρὰ, καὶ ἐξαλλόμενος ἕστη
 καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν,
 9 περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. καὶ εἶδεν
 αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνούντα τὸν Θεόν·
 10 ἐπεγινώσκον τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλε-
 μοσύνην καθημένος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ
 ἐπλήσθησαν θαμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβη-
 κότι αὐτῷ.

11 Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἱαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ
 Ἰωάννην. συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ

στοα τῇ καλουμένῃ Σολομώντος, ἐκθαμβοί. ἰδὼν δὲ Πέ- 12
τρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλίται, τί
θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυ-
νάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποικηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; ὁ 13
Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν· ὃν ὑμεῖς
παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε αὐτόν κατὰ πρόσωπον Πι-
λάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον 14
καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα φονέα χα-
ρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε· 15
ὃν ὁ Θεὸς ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρες ἐσμεν.
καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον, ὃν 16
θεωρεῖτε καὶ οἶδατε, ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ
πίστις ἢ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύ-
την ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι 17
κατὰ ἀγνοίαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἀρχοὶ τῶν ὑμῶν·
ὁ δὲ Θεὸς ἃ προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν 18
προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρωσεν οὗ-
τω. μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξάλει- 19
φθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἐλθῶσι καιροὶ
ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ 20
τὸν προκεκηρυγμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν δεῖ 21
οὐρανὸν μὲν δεξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως
πάντων, ὃν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων ἁγί-
ων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς 22
τοὺς πατέρας εἶπεν, Ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ· αὐ-
τοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.
ἔσται δὲ, πᾶσα ψυχὴ, ἣτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου 23
ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ· καὶ πάντες δὲ 24
οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλη-
σαν, καὶ προκατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. ὑμεῖς ἔστε 25
νιοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ Θεὸς

13) ε'. 30.

14) Ματθ. κζ'. 20. Μάρκ. ιε'. 11.

Δουκ. κγ'. 18. Ἰωάν. ιη'. 40.

15) β'. 24.

18) Δουκ. κδ'. 44.

22) ε'. 37. Δευτ. ιη'. 15, 18.

25) Γεν. β'. 3. κβ'. 18. κς'. 4

Ῥωμ. ιε'. 8.

πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, 'Καὶ τῷ σπέρματι σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατρίαι τῆς γῆς. ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεὸς ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

- Δ' ΛΑΛΟΥΝΤΩΝ δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀναστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὥσει χιλιάδες πέντε. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἀρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερεῖα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ. καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ, ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται· γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταύρωσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομα ἔστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαυμάζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν

26) γ'. 46.

Δ'. 10) β'. 24.

11) Ψα. ριγ'. 22. Ἠσα. κη'. 16.

Ματθ. α'. 21. κα'. 42. Μάρκ.

ιβ'. 10. Λουκ. κ'. 17. Ῥωμ. θ'.

33. Πέρ. Α'. β'. 7.

τῷ Ἰησοῦ ἦσαν· τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐ- 14
τοῖς ἐστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντει-
πεῖν. κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἐξω τοῦ συνεδρίου ἀπελ- 15
θεῖν, συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν 16
τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον
γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ
φανερὸν, καὶ οὐ δύναμεθα ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ 17
ἐπὶ πλείον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ ἀπειλησά-
μεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μη-
δενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγγειλαν 18
αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀπο- 19
κριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε.
οὐ δύναμεθα γὰρ ἡμεῖς ἅ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ 20
λαλεῖν. οἱ δὲ προσάπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτοὺς, μη- 21
δὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσονται αὐτοὺς, διὰ τὸν
λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι.
ἐτῶν γὰρ ἦν πλείονων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν 22
ἐγενόνη τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰασεως.

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγ- 23
γείλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
εἶπον. οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς 24
τὸν Θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θαλάσσαν καὶ πάντα
τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ δια στόματος Δαβὶδ τοῦ παιδὸς σου 25
εἰπὼν, "Ἴνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν
κενὰ; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἀρχόντες 26
συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ
τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ." συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας 27
ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου, Ἰησοῦν, ὃν ἐχρισας, Ἡρώδης
τε καὶ Ποντίος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ,
ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλὴ σου προώρισε 28
γενέσθαι. καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἐπίδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς 29
αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης

30 λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἰασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ
 31 ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδὸς σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

32 ΤΟΥ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ
 33 ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀποστολοὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη
 34 ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. οὐδὲ γὰρ ἐνδεὴς τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πικρασκομένων,
 35 καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδото δὲ ἑκάστῳ καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

36 Ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, (ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, Υἱὸς παρακλησεως,)
 37 Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει, ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλῆσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας

Ε' τῶν ἀποστόλων. Ἀνὴρ δὲ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν

2 Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησε κτῆμα, καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀπο-

3 στολων ἔθηκεν. εἶπε δὲ Πέτρος, Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανὰς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ

4 χωρίου; οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενε, καὶ πραθέν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ.

5 ἀκουῶν δὲ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκου-

6 οντας ταῦτα. ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν

7 αὐτὸν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγο-

νός εισήλθεν. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, 8
εἰ τοσοῦτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπε, Ναί,
τοσοῦτου. ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνε- 9
φωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ οἱ
πόδες τῶν θανόντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ
ἐξοίσουσί σε. ἐπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας 10
αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον
αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα
αὐτῆς. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλη- 11
σίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα 12
καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· (καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν
ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομώντος· τῶν δὲ λοιπῶν οὐ- 13
δεῖς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς
ἡ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυ- 14
ρίῳ, πληθὺν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν·) ὥστε κατὰ τὰς 15
πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλι-
νῶν καὶ κραββάτων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιά
ἐπισκιάσῃ τινὲς αὐτῶν. συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος 16
τῶν περίξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς
καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες
ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, 17
ἡ οὐσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου,
καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, 18
καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. ἄγγελος δὲ 19
Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπε, Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες 20
λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς
ταύτης. ἀκουσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς 21
τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν
τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ 22
δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτοὺς. οἱ δὲ ὑπηρεταὶ παρα-
γενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέ-
ψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες, Ὅτι τὸ μὲν δεσμωτῆ- 23
ριον εὗρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς

φυλάκας ἔξω ἐστώτας πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δὲ
 24 ἔσω οὐδένα εὐρομεν. ὥς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τού-
 τους ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρ-
 χιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τούτου.
 25 παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων, Ὅτι
 Ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἐθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν
 26 τῷ ἱερῷ ἐστώτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελ-
 θὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἤγαγεν αὐτοὺς,
 οὐ μετὰ βίας, ἐφοβούντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθα-
 27 σθῶσιν. ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.
 28 καὶ ἐπρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγ-
 γελία παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
 τούτῳ; καὶ ἰδοὺ, πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς
 διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ
 29 αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος
 καὶ οἱ ἀποστόλοι εἶπον, Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον
 30 ἢ ἀνθρώποις. ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἠγείρεν Ἰη-
 σοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.
 31 τούτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὑψώσε τῇ δεξιᾷ
 αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἀφεσιν ἁμαρ-
 32 τιῶν. καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων
 τούτων, καὶ τὸ Πνεῦμα δὲ τὸ Ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς
 τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.
 33 Οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο, καὶ ἐβουλευόντο ἀνε-
 34 λεῖν αὐτούς. ἀναστὰς δὲ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος,
 ὀνόματι Γαμвлиήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ
 λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιήσαι,
 35 εἰπεῖ τε πρὸς αὐτοὺς, Ἄνδρες Ἰσραηλίται, προσέχετε
 ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσ-
 36 σειν. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοῦδας,
 λέγων εἶναι τίνα ἑαυτὸν, ὃ προσεκολληθῇ ἀριθμὸς
 ἀνδρῶν ὥσει τετρακοσίων· ὃς ἀνῆρέθῃ, καὶ πάντες ὅσοι
 ἐπειθόντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.
 37 μετὰ τούτον ἀνέστη Ἰουδᾶς ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέ-

28) δ'. 18.

29) δ'. 19.

30) β' 24. γ'. 15.

31) Δουκ. κδ'. 47. Ἑβρ. β'. 10.

32) Ἰωάν. ιε', 26, 27.

ραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κακείνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ δισκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπό- 38 στήτε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἑάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἡ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἡ τὸ ἔργον τούτου, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνα- 39 σθε καταλῦσαι αὐτό, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀπο- 40 στόλους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνό- ματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν 41 ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμα- σθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον 42 οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

ἘΝ δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μα- 3' θητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθη- μερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα 2 τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἀρεστόν ἐστίν ἡμᾶς, καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἀνδρας ἐξ ὑμῶν 3 μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πληρεῖς Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου 4 προσκαρτερήσομεν. καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον πάντων 5 τοῦ πλθους· καὶ ἐξελεξαντο Στέφανον, ἀνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρό- χορον καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν, καὶ 6 Νικολαὸν προσήλυτον Ἀντιοχείᾳ, οὓς ἕστησαν ἐνώπιον 6 τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠὺξανε, καὶ ἐπλη- 7 θύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφό- δρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει.

41) Μαθ. ε'. 10, 11, 12. Ῥωμ. | Περ. Α'. δ'. 13.
ε'. 3. Φιλ. α. 29, Ἰακώβ. α'. 2. | Σ. 5) η'. 5, 26. κα'. 8.

8 ΣΤΕΦΑΝΟΣ δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει
 9 τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. ἀνέστησαν δὲ
 τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων,
 καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας
 10 καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ· καὶ οὐκ ἴσχουν
 11 ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε
 ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντες, Ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λα-
 λούντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν.
 12 συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ
 τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν,
 13 καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ἑστήσαν τε μάρτυρας
 ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥή-
 ματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τοῦ-
 14 του καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος,
 Ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον
 τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωυσῆς.
 15 καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν
 τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσεί πρόσω-
 πον ἀγγέλου.

Ζ Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; ὁ
 δὲ ἔφη, Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς
 τῆς δόξης ὡφθῇ τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὅτι ἐν τῇ
 Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρρὰν,
 3 καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ
 ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἂν σοὶ
 4 δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν
 Χαρρὰν· κακεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐ-
 του, μετώκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς
 5 νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν
 αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ δοῦναι
 εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ'
 6 αὐτὸν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ
 Θεός, Ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ
 ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν, ἔτη
 7 τετρακόσια. καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἂν δουλεύσωσι, κρινῶ

ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός· 'καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
 λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.' καὶ ἔδωκεν αὐτῷ 8
 διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ,
 καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ Ἰσαάκ
 τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. καὶ 9
 οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς
 Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο αὐ- 10
 τὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
 χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου,
 καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον. καὶ
 ὁλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν 11
 γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν, καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ
 εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀκούσας δὲ 12
 Ἰακώβ ὄντα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέ-
 ρας ἡμῶν πρῶτον· καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη 13
 Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ
 Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14
 μετεκαλεσάτο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν
 συγγένειαν αὐτοῦ, ἐν ψυχαῖς ἐβδομηκονταπέντε. κατέ- 15
 βη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ
 οἱ πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ἐτέ- 16
 θησαν ἐν τῷ μνηματί ὃ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυ-
 ρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμμόρ τοῦ Συχέμ. Καθὼς δὲ 17
 ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἣν ὠμοσεν ὁ Θεὸς
 τῷ Ἀβραάμ, ἠύξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰ-
 γύπτῳ, ἀχρὶς οὐ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει 18
 τὸν Ἰωσήφ. οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, 19
 ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἐκθετα τὰ βρέ-
 φη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεν- 20
 νήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστείος τῷ Θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆ-
 νας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἐκτεθέντα δὲ 21

8) Γεν. ιζ'. 9. κα'. 2. κε'. 24. κθ'.

32. λ'. 5. λκ'. 23.

9) Γεν. λζ'. 28.

10) Γεν. μα'. 37.

12) Γεν. μδ'. 1.

13) Γεν. με'. 3.

14) Γεν. με'. 27. Δευτ. ι'. 22.

15) Γεν. με'. 5. μθ'. 23.

16) Γεν. κγ'. 16. λγ'. 19. μζ'. 20.

ν'. 12. Ἰησ. Ναη, κδ'. 32.

17) Ἐξ68. κ'. 7. κ. τ. λ.

20) Ἐξ68. β'. 2. Ἐβρ. ια'. 28.

21) Ἐξ68. β'. 7.

αὐτὸν, ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἀνεθρέ-
 22 ψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς πάση
 σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν
 23 ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς χρό-
 νος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς
 24 ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. καὶ ἰδὼν τινα ἀδι-
 κούμενον ἡμύνατο καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπο-
 25 νουμένῳ, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. ἐνόμιζε δὲ συνιέναι
 τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ
 26 δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν. τῇ τε
 ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλα-
 σεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπὼν, Ἑστέ, ἀδελφοί ἐστε
 27 ὑμεῖς· ἵνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλη-
 σίον ἀπόσπαστο αὐτὸν, εἰπὼν, Τίς σε κατέστησεν ἄρ-
 28 χοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς; μὴ ἀνελεῖν με σὺ θελεῖς,
 29 ὃν τρόπον ἀνείλες χθες τὸν Αἰγύπτιον; ἔφυγε δὲ Μω-
 σῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν τῇ
 30 Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων
 ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὅρους
 31 Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. ὁ δὲ Μω-
 σῆς ἰδὼν ἐθαύμασε τὸ ὄραμα· προσπερχομένου δὲ αὐτοῦ
 32 κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτὸν, Ἐγὼ
 ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς
 33 Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γεγόμενος Μω-
 σῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος,
 34 Ἄυσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν
 ᾧ ἑστῆκας γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ
 λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν
 ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο,
 35 ἀποστέλω σε εἰς Αἴγυπτον· τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν
 ἤρνησαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ
 δικαστὴν; τοῖτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέ-
 36 στείλει ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ
 βάτῳ. οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς, ποιήσας τέρατα καὶ ση-

4) Ἐξ 42, β'. 11.

26) Ἐξ 68, β'. 13.

30) Ἐξ 63, γ'. 2.

36) Ἐξ 68, ζ'. σ. θ'. ι. ια. σγ.
ιδ'. καὶ ις'. 1.

μεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ ἐν
τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. Οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ 37
εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, 'Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ·
αὐτοῦ ἀκούσεσθε.' οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκ- 38
κλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος
αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅς
ἐδεξάτο λογία ζῶντα δοῦναι ἡμῖν. ὧ οὐκ ἠθέλησαν 39
ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ
ἐστράφησαν ταῖς ἁρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόν- 40
τες τῷ Ἀαρὼν, 'Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύ-
ονται ἡμῶν' ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὅς ἐξήγαγεν ἡμᾶς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. καὶ 41
ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνηγαγον
θυσίαν τῷ εἰδῶλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν
χειρῶν αὐτῶν. Ἔστρεψε δὲ ὁ Θεὸς, καὶ παρεδωκεν 42
αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς
γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν, 'Μὴ σφάγια καὶ
θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ
ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ; καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ 43
Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφαν, τοὺς
τύπους οὓς ἐποίησατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικίω
ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος.' Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου 44
ἦν ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διε-
τάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν
τύπον ὃν ἑώρακεν· ἦν καὶ εἰσηγαγον διαδεξάμενοι οἱ 45
πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ, ἐν τῇ κατασχέσει τῶν
ἐθνῶν ὧν ἐξώσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων
ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαβίδ· ὅς εὑρε χάριν ἐνώπιον 46
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠτήσατο εὐρεῖν σκηνῶμα τῷ Θεῷ Ἰα- 47
κώβ· Σολομὼν δὲ ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἀλλ' οὐχ 48
ὁ ὑψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ

37) γ'. 22. Δευτ. ιη'. 15, 18.

38) Ἐξοδ. ιθ'. 3, 20.

40) Ἐξοδ. λβ'. 1.

42) Γερ. ιθ'. 18. Ἀμώς ε'. 25.

44) Ἐξοδ. κε'. 40. Ἐβρ. η'. 5.

45) Ἰησ. Ναυη γ'. 14.

46) Σαμ. Α'. ις'. 12, 13. Σαμ. Β'.

1, κ. τ. λ. Χρον. Α'. ις'. 12.

Ψα. ρλβ'. δ.

47) ις'. 24. Βασ. Α'. ε'. 1. η' 27.

49 προφήτης λέγει, 'Ο οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ
 ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποίον οἶκον οἰκοδομήσετε
 μοι; λέγει Κύριος· ἡ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;
 50, 51 οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; Σκληροτράχη-
 λοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς
 αἰὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὥς οἱ πατέ-
 52 ρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίδωξαν
 οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγεῖλαν-
 τας περὶ τῆς ἐλευθέρως τοῦ δικαίου, οὐ νῦν ὑμεῖς προ-
 53 δόται καὶ φονεῖς γεγένησθε· οἷτινι ἐλάβετε τὸν νόμον
 54 εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. Ἀκούοντες
 δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἐβρυχον
 55 τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύ-
 ματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδε δοξάν
 56 Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ
 εἶπεν, Ἴδοῦ, θεωρῶ τοὺς οὐρανούς ἀνεωγμένους, καὶ
 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἵστώτα τοῦ Θεοῦ.
 57 κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν,
 58 καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκβαλόντες
 ἐξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβολοῦν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέ-
 59 θεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς ποδας νεανίου κα-
 λουμενοῦ Σαύλου, καὶ ἐλιθοβολοῦν τὸν Στέφανον,
 ἐπικαλοῦμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δεξάι τὸ
 60 πνεῦμά μου. θεῖς δὲ τὰ γόνατα, ἐκραξε φωνῇ μεγάλῃ,
 Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ
 τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν
 τῇ ἀναίρεσει αὐτοῦ.

Η Εγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ
 τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολυμοῖς· πάντες τε διεσπάρ-
 ρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας,
 2 πλὴν τῶν ἀποστόλων. συνεκρόμισαν δὲ τὸν Στέφανον
 ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποίησαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐ-

49) Ἱσα. ξς'. 1.

51) Ἱερ. ε'. 10. θ'. 25, 26. Ἱεζεκ.

μδ'. θ.

53) Δευτ. λγ'. 2. Ἑβρ. β. 2. Γαλ.

γ'. 19.

58) κβ'. 20.

59) Ματθ. ε'. 44. Δουκ. ε'. 28.

κγ'. 84.

Η'. 1) κβ'. 20.

τῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς 3
οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἀνδρας καὶ γυναῖκας
παρεδίδου εἰς φυλακὴν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διηλ- 4
θον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, 5
ἐκήρυσσε αὐτοῖς τὸν Χριστόν. προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι 6
τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν, ἐν τῷ
ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλῶν 7
γὰρ τῶν ἔχοντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα μεγάλη
φωνὴ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ
ἐθεραπεύθησαν. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει 8
ἐκείνῃ. Ἀνὴρ ᾧ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν ἐν τῇ 9
πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,
λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν· ὃ προσεῖχον πάντες ἀπὸ 10
μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις
τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἰκανῶ 11
χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακεῖν αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπι- 12
στευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βα-
σιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ Σίμων καὶ 13
αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ
Φιλίππῳ· θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινο-
μένας, ἐξίστατο. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολυμοῖς 14
ἀπόστολοι, ὅτι δεδεκται ἡ Σαμαρεία τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵτι- 15
νες καταβαίναντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι
Πνεῦμα Ἅγιον. (οὕτῳ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπι- 16
πετωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.) τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας 17
ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον Πνεῦμα Ἅγιον. Θεασάμενος 18
δὲ ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν
ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα τῷ Ἅγιον, προσήνεγκεν
αὐτοῖς χρήματα, λέγων, Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύ- 19
την, ἵνα ὡς εἰς ἐπὶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ Πνεῦμα
Ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν σου 20

σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν ὠρεᾶν τοῦ Θεοῦ
 21 ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστι σοι μερίς
 οὐδὲ κληρὸς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ
 22 ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ
 τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ, εἰ ἄρα
 23 ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ
 24 χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὀρῶ σε ὄντα.
 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε, Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἑμοῦ
 πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπελθῇ ἐπ' ἐμέ ὡν
 25 εἰρήκατε. Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες
 τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ.
 26 Πολλὰς τε κόμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίῳ ἤγαγον.
 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέγων,
 Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν
 τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη
 27 ἐστὶν ἔρημος. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ
 Αἰθίοψ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως τῆς βασιλείας τῆς
 Αἰθιοπίας, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γᾶς αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει
 28 προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἣν τε ὑποστρέφων καὶ
 καθημένος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν
 29 προφῆτην Ἠσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ,
 30 Πρόσελθε καὶ κολληθήτι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδρα-
 μῶν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος
 τὸν προφῆτην Ἠσαΐαν, καὶ εἶπεν, Ἀρά γε γινώσκεις ἃ
 31 ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, εἰ μὴ
 τις ὁδηγήσῃ με; παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα
 32 καθίσαι σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγί-
 νωσκεν, ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ
 ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἀφῶνος, οὕτως
 33 οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ
 ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῇ-
 34 σται; ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. ἀποκρι-
 θείς δὲ ὁ ἐκκλῆτος τῷ Φιλίππῳ εἶπε, Δέομαί σου, περὶ
 τίνος ὁ προφῆτης λέγει τούτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἐτέ-
 35 ρου τινός; ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ

32) Ἡσ. νγ'. 7.

ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ
τὸν Ἰησοῦν. ὥς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον 36
ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος, Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κω-
λύει με βαπτισθῆναι; εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος, Εἰ πιστεύεις 37
ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε, Πι-
στεύω τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.
καὶ ἐκέλευσε στήναι τὸ ἄρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι 38
εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάпти-
σεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα 39
Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκ-
έτι εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.
Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἀζωτον· καὶ διερχόμενος εὐ- 40
ηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς
Καيسάρειαν.

Ὁ ΔΕ Σαῦλος ἐτι ἐμπνέων ἰπείλῃς καὶ φόβου εἰς Θ)
τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, ἠοσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ,
ῆτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς 2
συναγωγὰς, ὅπως εἰάν τινες εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας
τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάπῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ. ἐν 3
δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξειν τῇ Δαμασκῷ,
καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτοὶ φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρα-
νοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν 4
αὐτῷ, Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; εἶπε δὲ, Τίς εἶ, 5
Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ
διώκεις· σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. τρέμων τε 6
καὶ θαμβῶν εἶπε, Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ
Κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστήθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πό-
λιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες 7
οἱ συνοδευόντες αὐτῷ εἰστήκεισαν ἐννεοὶ, ἀκούοντες
μὲν τῆς φωνῆς, μηδὲνα δὲ θεωροῦντες. ἡγέρθη δὲ ὁ 8
Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτοῦ, οὐδὲνα ἐβλεπε, χειραγωγοῦντες δὲ αὐτόν εἰσή-
γαγον εἰς Δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, 9
καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἐπιεν. Ἦν δὲ τις μαθητῆς ἐν 10

1) κε'. 10. Γαλ. α'. 18. Τιμ. Α'. 3) κε'. 8. κε'. 12. Κορ. Α'. ιε'. 8.
α'. 18. 7) κε'. 9. κε'. 15.

- Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὄραματι, Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε.
- 11 ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀναστάς πορεύθητι ἐπὶ τὴν μύμην τὴν καλουμένην Εὐθείαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰουδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα. ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται,
- 12 καὶ εἶδεν ἐν ὄραματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα
- 13 τα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἀνανίας, Κύριε, ἀκηκοὶ ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὥδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων,
- 15 δησαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα σου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος, Πορεύου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομα μου ἐνώπιον
- 16 ἐθνῶν καὶ βασιλέων, νύν τε Ἰσραὴλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπερ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.
- 17 Ἀπηλθε δὲ Ἀνανίας· καὶ εἰσηλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθείς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπε, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκε με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἡ ἡρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς Πνεύματος Ἁγίου.
- 18 καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε παραχρῆμα, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς· καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκηρυσσε τὸν Χριστὸν, ὅτι
- 21 οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τούτου, καὶ ὥδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
- 22 ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμώθη, καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ὥς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι καναὶ, συνεβουλευσάντο οἱ Ἰουδαῖοι
- 24 ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαῦλ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός,
- 25 ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι· λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ

νικτὸς, καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυ-
ρίδι. Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐπεὶ 26
ῥά τοι κολλασθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβούντο
αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητῆς· Βαρνάβας δὲ 27
ἐπιλαβόμενος αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ
διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον, καὶ
ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαῤῥησιάσα-
το ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπο- 28
ρευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ παρ-
ρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει 29
τε καὶ συνεζῆτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχει-
ρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐπιγινόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγα- 30
γον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς
Ταρσόν. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας 31
καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδομού-
μεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ
παρακλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπληθύνοντο.

ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων, κατ- 32
ελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδ-
δαν. εὔρε δὲ ἐκεῖ ἀνθρώπον τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ 33
ἐτῶν ὀκτῶ κατακείμενον ἐπὶ κρᾶββατῳ, ὃς ἦν παρα-
λελυμένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα, ἰαταί σε 34
Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. καὶ
εὐθέως ἀνέστη· καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες 35
Λύδδαν καὶ τὸν Σαρῶνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν
Κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ δὲ τις ἦν μαθητρία ὀνόματι Ταβιθά, ἥ 36
διερμηνευομένη λέγεται Δορκὰς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγα-
θῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει· ἐγένετο δὲ ἐν 37
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν·
λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῷῳ. ἐγγὺς δὲ οὗσης 38
Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος
ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἀνδρας πρὸς αὐτὸν,
παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν εἰς αὐτῶν. ἀνα- 39
στὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον
ἀνῆγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶ-
σαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ

40 ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὕσα ἡ Δορκάς. ἐκβα-
λὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, θεὸς τὰ γόνατα προσή-
ξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε, Ταβίθα,
ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοὺ-
41 σα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισε. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέ-
στησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας,
42 παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ'
43 ὅλης τῆς Ἰοππῆς, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν
Κύριον· ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μῆναι αὐτὸν ἐν
Ἰοππῇ παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Ι' ἌΝΗΡ δὲ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος,
2 ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,
εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεό-
3 μενος τοῦ Θεοῦ διαπαντός· εἶδεν ἐν ὄραματι φανερώς,
ὥσεί ὦραν ἐννάτην τῆς ἡμέρας, ἀγγελον τοῦ Θεοῦ
4 εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνηλιε.
ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἐμφοβος γενόμενος εἶπε, Τί ἐστί,
Κύριε; εἶπε δὲ αὐτῷ, Αἰ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλε-
μοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ
5 Θεοῦ. καὶ νῦν πέμπω εἰς Ἰοππὴν ἄνδρας, καὶ μετὰ
6 πεμφῆαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται
παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ὃ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασ-
7 σαν· οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. ὡς δὲ ἀπῆλθεν
ὁ ἀγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰ-
κετῶν αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῇ τῶν προσκαρ-
8 τερουμένων αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα,
9 ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰοππὴν. Τῇ δὲ ἐπαύριον
ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη
Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσευξασθαι, περὶ ὦραν ἑκτην.
10 ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἠθέλεγε γεύσασθαι· παρασκευα-
11 ζόντων δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἑκστασις, καὶ
θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ καταβαίνον ἐπ'
αὐτὸν σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς
12 δεδεμένον, καὶ καθιεμένον ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχε
πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ
13 ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο φωνή,

πρὸς αὐτὸν, Ἀναστὰς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε. ὁ δὲ 14
Πέτρος εἶπε, Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἐφαγον πᾶν
κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. καὶ φωνῇ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς 15
αὐτὸν, Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοῖνον. τοῦτο δὲ 16
ἐγένετο ἐπὶ τρίς. καὶ πάλιν ἀνεληφθῆ τὸ σκεῦος εἰς τὸν
οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὄρα- 17
μα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ
Κορινθίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστη-
σαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο, εἰ 18
Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. τοῦ 19
δὲ Πέτρου ἐνθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν αὐ-
τῷ τὸ Πνεῦμα, Ἰδοῦ, ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε· ἀλλὰ 20
ἀναστὰς καταβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν δια-
κρινόμενος· διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. καταβὰς δὲ 21
Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ
Κορινθίου πρὸς αὐτὸν, εἶπεν, Ἰδοῦ, ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε·
τίς ἡ αἰτία δι' ἣν παρέστε; οἱ δὲ εἶπον, Κορινθίος ἐκα- 22
τοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν,
μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων,
ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου, μεταπέμψασθαι σε
εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.
εἰσκαλεσάμενος νῦν αὐτοὺς ἐξέτισε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ 23
Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν
ἀπὸ τῆς Ἰοππῆς συνῆλθον αὐτῷ. καὶ τῇ ἐπαύριον εἰς- 24
ῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν· ὁ δὲ Κορινθίος ἦν προσδο-
κῶν αὐτοὺς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ
τοὺς ἀναγκαίους φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο εἰσελθεῖν τὸν 25
Πέτρον, σὺναντήσας αὐτῷ ὁ Κορινθίος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς
ποδας προσεκύνησεν. ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε λεγὼν, 26
Ἀνάστηθι· καὶ γὰρ αὐτὸς ἀνθρώπος εἰμι. καὶ συνομιλῶν 27
αὐτῷ, εἰσῆλθε, καὶ εὕρισκει συνεληλυθότας πολλούς,
εἶπε τε πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν 28
ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλο-
φύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἐδειξε μηδένα κοινόν ἢ ἀκά-

29 θαρτον λέγειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον
μεταπεμφθεῖς. πυνθάνομαι οὖν, τίμη λόγῳ μετεπέμ-
30 ψασθέ με; Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἐκ τετάρτης ἡμέρας
μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἡμῖν ἡστεύων, καὶ τὴν ἐνά-
την ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ,
31 ἀνὴρ ἑστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, καὶ φησι,
Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημο-
32 σύαι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· πέμψον οὖν
εἰς Ἰόππην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέ-
τρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος θυρσέως παρὰ
33 θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. ἔξαιτῆς οὖν
ἐπεμψα πρὸς σέ· σὺ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμε-
νος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρε-
σμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ.

34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, Ἐπ' ἀληθείας
καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ ἐστὶ προσωπολήπτης ὁ Θεός,
35 ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθναι ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζό-
36 μενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστὶ, τὸν λόγον ὃν ἀπέ-
στειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ
37 Ἰησοῦ Χριστοῦ, (οὗτός ἐστι πάντων Κύριος,) ὑμεῖς οἶ-
δατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρχά-
μενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν
38 Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρετ, ὃς ἐχρίσεν αὐτὸν
ὁ Θεὸς Πνεύματι Ἀγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διηλθεν εὐερ-
γετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους
39 ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ· καὶ ἡμεῖς
ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τῇ χώρᾳ
τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν ἀνείλον κρεμά-
40 σαντες ἐπὶ ξύλου. τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέ-
41 ρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῇ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ
λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ,

34) Δευτ. ι'. 17. Χρυσ. Β'. ιθ'. 7. 37) Δουκ. δ'. 14.
Ἰωβ ιθ'. 19. Ρωμ. β'. 11. Γαλ. 35) Δουκ. δ'. 18.
β'. 6. Ἐφεσ. τ'. 9. Κολ. γ'. 26. 40) β'. 24.
Πέρ. Α'. α'. 17. 41) γ'. 31.

μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ παρήγγειλεν 42
 ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι, ὅτι αὐτός
 ἐστὶν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ
 νεκρῶν. τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἀφε- 43
 σιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα
 τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου 44
 τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ
 πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ 45
 περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ
 ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται·
 ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόν- 46
 των τὸν Θεόν. τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μητι τὸ ὕδωρ 47
 κωλύσαι δύναται τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οι-
 τινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς;
 προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ 48
 Κυρίου. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

ἮΚΟΥΣΑΝ δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ οὖτως 1Α
 κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον
 τοῦ Θεοῦ. καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διε- 2
 κρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες, Ὅτι 3
 πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέ-
 φαγες αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξητίθετο αὐτοῖς 4
 καθέξης λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχο- 5
 μένος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει ὄραμα, καταβαῖνον σκευὸς
 τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ· εἰς τὴν ἀτενίσας 6
 κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θη-
 ρία καὶ τὰ ἑρπετα καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ἤκουσα 7
 δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστὰς, Πέτρε, θύσον καὶ
 φάγε. εἶπον δὲ, Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἡ 8
 ἀκαθάρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ἀπε- 9
 κρίθη δὲ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ὁ ὁ
 Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοῖνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ 10
 τρὶς, καὶ πάλιν ἀνеспάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν.

42) ιζ'. 31. Ῥωμ. ιδ'. 10. Κορ. Β'. 47) ιε'. 8.
 ε'. 10. 1Α. 5) ι'. 9.
 43) ιε'. 9 Ἱερ. λα'. 34, Μιχ. ζ'. 18.

- 11 καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἦμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρὸς με.
 12 εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον· ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ ἀδελφοὶ οὗτοι,
 13 καὶ εἰσηλθόμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρὸς, ἀπηγγεῖλέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἀγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ Ἀπόστείλον εἰς Ἰοππὴν ἄνδρας, καὶ
 14 μετὰπεμφθαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σέ, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκος σου· ἐν δὲ τῷ ἀρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ· ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος Κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε
 17 ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ· εἰ οὖν τὴν ἰσὴν δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασι ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἡμῖν δυνατὸς καλῦσαι τὸν Θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες, Ἀραγε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν.
 19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις· ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν· καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν· πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον· Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας· ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ πρυθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ· ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προστετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ· Ἐξῆλθε δὲ εἰς

15) β'. 4.

16) α'. 5. 48', 4. Ματθ. γ'. 11. | 19) γ'. 1.

Μάρκ. α'. 8. Λουκ. γ'. 16. Ἰωάν.

Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὐρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ αὐτοὺς 26 ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἰκανόν, χρηματίζειν τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις 27 κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. ἀναστὰς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι Ἀγαθος, ἐσημανε διὰ 28 τοῦ Πνεύματος, λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ἠμπορεῖτό τις, ὥρισαν 29 ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὁ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαν- 30 τες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

ΚΑΤ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ ΙΒ' βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἀνέειλε δὲ Ἰακώβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα. 2 καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστὸν ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο 3 συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· (ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων) ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδούς τέσσαρσι 4 τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτὸν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. ὁ μὲν οὖν 5 Πέτρος ἐτήρειτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὅτε δὲ ἐμέλλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ 6 ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μετὰ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἀλυσέσι δυσὶ, φυλακὴς τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, 7 καὶ φῶς ἐλαμψεν ἐν τῷ οἰκῆματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρον, ἡγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. εἶπε 8 τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὸν, Περίσῳσαι, καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδαλία σου. ἐποίησε δὲ οὕτω. καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοὺ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. καὶ ἐξελθὼν 9 ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ γινώ-

29) Ῥωμ. ιε'. 25. Κορ. Α'. ις'. 1. | 30) ιβ'. 25.

Κορ. Β'. η'. 1. Γαλ. β'. 10.

- 10 μενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα βλέπειν. διελ-
θότες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν
πύλην τὴν σιδηρὰν, τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις
αὐτομάτῃ ἠνοιχθῇ αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον
ῥύμην, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.
- 11 καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ εἶπε, Νῦν οἶδα ἀλη-
θῶς ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ
ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἑρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας
- 12 τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων· συνιδῶν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευ-
13 χόμενοι. Κρούσαντος δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ
πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακουσαί, ὀνόματι Ῥοδῆ·
- 14 καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς
οὐκ ἠνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμούσα δὲ ἀπήγγειλεν
- 15 ἑστάναι τὸν Γάβριον πρὸ τοῦ πυλῶνος. οἱ δὲ πρὸς αὐ-
τὴν εἶπον, Μαίνη, ἡ δὲ δῦσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δ'
- 16 ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε
- 17 κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν, καὶ ἐξέστησαν.
κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς
πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς. εἶπε δέ,
Ἀπαγγεῖλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελ-
- 18 θὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας,
ἦν ταραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ
- 19 Πέτρος ἐγένετο. Ἑρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ
εὐρῶν, ἀνακρίνας τοὺς φυλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι·
καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν
διετρίβεν.
- 20 Ἦν δὲ ὁ Ἑρώδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις·
ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ πεισαντες
Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ἡτοῦντο
εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς
- 21 βασιλικῆς. Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἑρώδης ἐνδυσάμενος
ἐσθῆτα βασιλικήν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδη-
- 22 μηγόρει πρὸς αὐτοὺς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, Θεοῦ φωνῇ

Κεφ. ιβ'. 23. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Κεφ. ιγ'. 10.

καὶ οὐκ ἀνθρώπου. παραχρημα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀγ- 23
γελος Κυρίου, ἀνθ' ᾧ οὐκ ἔδωκε τὴν δούξαν τῷ Θεῷ·
καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξεψύξεν.

Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤρξαντο καὶ ἐπληθύνετο. Βαρ- 24,25
νάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πλη-
ρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην
τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

Ἦσαν δὲ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὐσαν ἐκ ΙΓ'
κλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ
Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λουκίος ὁ Κυρηναῖος,
Μαναὴν τῷ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου συντροφος, καὶ Σαῦ-
λος. λειουργοῦντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ ἠσθευνόν- 2
των, εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Ἀφορίσατε δὴ μοι τοὺς
τε Βαρνάβην καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκεκλη-
μαι αὐτοὺς. τότε ἠσθεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, καὶ ὁ
ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν. Οὗτοι μὲν οὖν 4
ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, κατήλ-
θον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν
Κύπρον. καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμίνι, κατήγγελλον τὸν 5
λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶ-
χον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον 6
ἄχρι Πάφου, εὗρον τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰου-
δαιὸν ᾧ ὄνομα Βαρῆσους, ὃς μὲν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ 7
Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος
Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπέστησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ. ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς Ἑλῦμας, ὁ μάγος, (οὗτω 8
γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ,) ζητῶν διαστρεῖψαι
τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος δὲ, ὁ καὶ Παῦ- 9
λος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν,
εἶπεν, Ὡ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ραδιουργίας, 10
νιὲ διαβόλου, ἡγεῖται πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ δι-

24) ε'. 7. ιθ'. 20. Ἡσα. γ'. 11.

Κολ. α'. 9.

25) ια'. 29.

ΙΓ' 1) ιε'. 26.

3) θ'. 15. ιθ'. 21. Ματθ. θ'. 38.

Ῥωμ. α'. 1. ε'. 15. Γαλ. α'. 15.

β'. 5. Ἐφισ. γ'. 5. Τιμ. α'. β'.

7. Τιμ. β'. α'. 11.

2) ε'. 6. η'. 15. ιθ'. 26.

5) ιθ'. 25.

6) η'. 9.

8) Ἐξοδ. γ'. 11. Τιμ. β'. γ'. 8.

10) Ματθ. γγ'. 38. Ἰωαν. ε'. 44.

Ἰωαν. α'. γ'. 8.

- 11 στρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς ευθείας· καὶ νῦν ἰδοὺ
 χεὶρ τοῦ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν
 ἥλιον ἄχρι καιροῦ. παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν
 ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζητεῖ χειραγωγούς.
 12 τότε ἰδὼν ὁ ἀνθυπατος τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπλησ-
 σόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.
 13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον
 ἦλθον εἰς Πέργην, τῆς Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ αποχω-
 14 ρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. αὐτοὶ δέ,
 διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιο-
 χίαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν
 15 τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνά-
 γνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ
 ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί,
 εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν
 16 λέγετε. ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας τὴν χειρὶ,
 εἶπεν, Ἄνδρες Ἰσραηλίται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν,
 17 ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο
 τοὺς πατέρας ἡμῶν· καὶ τὸν λαὸν ὑψώσεν ἐν τῇ παροι-
 κίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξηγα-
 18 γεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· καὶ ὡς τεσσαρακοινταετὶ χρόνον
 19 ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ καθελὼν ἔθνη
 ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν, κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν
 20 αὐτῶν. καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεν-
 21 τήκοντα, ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου· κα-
 κέθην ἠτήσαντο βασιλεία, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν
 Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἀνδρὰ ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν, ἑτὶ τεσσα-
 22 ράκοντα· καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἡγείρεν αὐτοῖς τὸν Δα-
 βίδ εἰς βασιλεῖα, ὃ καὶ εἶπε μαρτυρήσας, Ἐὗρον Δαβὶδ
 τὸν τοῦ Ἰεσσαὶ, ἀνδρὰ κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιῇ-
 23 σει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ

13) ιε'. 38.

16) ιβ'. 17. ιδ'. 33, κα. 40.

17) Ἐξέδ. α. 1. ε'. 6. ιβ'. 31.
ιγ'. 14.18) Ἐξέδ. ιε'. 2, 86. Ἀριθ. ιδ'. 34.
Ψα. ια'. 10.

19) Ἰησ. Ναυη ιδ'. 1, 2.

20) Κριτ. β'. 16, γ'. 9.

21) Σαμ. Α'. η'. 5. θ'. 15. ι. 1.
ᾠση. ιγ'. 11.22) ζ'. 45. Σαμ. Α'. ιγ'. 14. ιε'.
28. ιε'. 3. Ψα. πθ'. 20.

23) Σαμ. Β'. ζ'. 12. Ἑσα. ια'. 1.

σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγειρε τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα
 Ἰησοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς 24
 εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσρα-
 ῆλ. ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε, 'Τίνα 25
 με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται
 μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν
 λῦσαι. "Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γενούς Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν 26
 ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας
 ταύτης ἀπεστάλη. οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ 27
 καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς
 φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγι-
 νωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν καὶ μηδεμίαν αἰτίαν 28
 θανάτου εὐρόντες, ᾗτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐ-
 τον. ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, 29
 καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ὁ δὲ 30
 Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ὃς ὥφθη ἐπὶ ἡμέρας 31
 πλείους τοῖς συναναβασιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.
 καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας 32
 ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε
 τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν ὡς καὶ ἐν 33
 τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γεγραπται, 'Υἱός μου εἶ σύ· ἐγώ
 σημερον γεγέννηκά σε.' ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νε- 34
 κρῶν, μηκέτι μελλόντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὐ-
 τως εἶρηκεν, "Οτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαβὶδ τὰ πιστά.'
 διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, 'Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν 35

24) Μαλ. γ'. 1. Ματθ. γ'. 1. Μάρκ.
 α'. 2. Λουκ. γ'. 3. Ἰωάν. γ'. 23.
 25) Ματθ. γ'. 11. Μάρκ. α'. 7.
 Λουκ. γ'. 16. Ἰωάν. α'. 20, 26, 27.
 26) 46. γ'. 26. Ματθ. ι'. 6.
 27) γ'. 17. ιε'. 21. Ἰωάν. ιε'. 3.
 Κορ. Α'. β'. 8. Τιμ. Α'. α'. 13.
 28) Ματθ. κζ'. 20, κ. τ. λ. Μάρκ.
 ιε'. 11, κ. τ. λ. Λουκ. κγ'. 18, κ.
 τ. λ. Ἰωάν. ιθ'. 6.
 29) Ματθ. κζ'. 69. Μάρκ. ιε'. 46.
 Λουκ. κγ'. 63. Ἰωάν. ιθ'. 38.
 30) β'. 24.

31) α'. 3. Ματθ. κη'. 2, 16. Μάρκ.
 ιε'. 6, 14. Λουκ. κδ'. 36. Ἰωάν.
 κ'. 19. κα'. 1. Κορ. Α'. ιε'. 5, 6.
 32) Γεν. γ'. 15. κβ'. 18. κς'. 4.
 μθ'. 10. Δευτ. ιη'. 15. Σαμ. Β'.
 ζ'. 12. Ψα. ρλβ'. 11. Ἠσα. δ. 2.
 ζ'. 14. θ'. 6. μ'. 10. Ἱερ. κγ'. 5.
 λγ'. 14. Ἱεζεκ. λδ'. 23. λς'. 24.
 Δαν. θ'. 24, 25.
 33) Ψα. β'. 7. Ἐβρ. α'. 5. ε'. 5.
 34) Ἠσα. νε'. 3.
 35) β'. 27, κ. τ. λ. Ψα. ις'. 10.

36 διαφθοράν.' Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ
 τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προστετέθη πρὸς τοὺς
 37 πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἡγει-
 38 ρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν,
 ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἀφεσις ἁμαρτιῶν
 39 καταγγέλλεται· καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν
 τῷ νόμῳ Μωσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύ-
 40 ῶν δικαιούται. βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰ-
 41 ρημένον ἐν τοῖς προφήταις, "Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί,
 καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε· ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζο-
 μαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ πιστεύσητε,
 εἰάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.'
 42 Ἐξιόντων δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρε-
 καλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σαββατον λαληθῆναι αὐ-
 43 τοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς,
 ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων
 προσηλυτῶν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσ-
 λαλουντες αὐτοῖς, ἐπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι
 τοῦ Θεοῦ.
 44 Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συν-
 45 ἦχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ Ἰου-
 δαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον
 τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλα-
 46 σφημουντες. παρρησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρ-
 νάβας εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν
 λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθείσθε αὐτὸν, καὶ οὐκ
 47 ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρε-
 48 φόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύ-
 ριος, "Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς
 σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.' ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη
 ἔχαιρον, καὶ ἐδοξάζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπι-

36) β'. 29. Βασ. Α'. β'. 10.

38) Λουκ. κδ'. 47. Ῥωμ. γ'. 24, 28.

Γαλ. β'. 16. Ἰωάν. Α'. β'. 12.

39) Ῥωμ. η'. 3. ι'. 4. Ἐβρ. ζ'. 19.

θ'. 15.

41) Ἥσα. κη'. 14. Ἀββακ. α'. 5.

48) ια'. 23. ιδ'. 22. Ματθ. κγ'. 15.

46) 26. α'. 8. γ'. 25, 26. ιη'. 6. κη'.

28. Ἐξόδ. λβ'. 10. Δευτ. λβ'.

21. Ἥσα. νε'. 5. Ματθ. η'. 12.

ι', 6. κα'. 43. Ῥωμ. ι'. 19.

47) Ἥσα. μβ'. 6. μθ'. 6. Δονκ.

β'. 32.

στεψαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. διεφέ- 49
ρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ 50
δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ
τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, καὶ
ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν,
καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ δὲ 51
ἐκτιναζόμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ'
αὐτοὺς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦν- 52
το χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

ἘΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν **ΙΔ**
αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλήσαι
οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ
πληθος. οἱ δὲ ἀπειθῶντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκα- 2
κωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανοὶ 3
μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυ-
ρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ
διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐ-
τῶν. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν 4
ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις.
Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν 5
τοῖς ἀρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτοὺς,
συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, 6
Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περίχωρον, κακεῖ ἦσαν 7
εὐαγγελιζόμενοι.

Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκα- 8
θητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς
οὐδέποτε περιεπεπατήκει. οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου λα- 9
λούντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει
τοῦ σωθῆναι, εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς 10
πόδας σου ὀρθός. καὶ ἤλλετο καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ 11
ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπήραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες αὐ-

50) Τ:μ. Β'. γ'. 11.

51) ιδ'. 6, 11. ιη'. 6. Ματθ. ι'. 14.

Μάρκ. γ'. 11. Λουκ. θ'. 5.

ΙΔ'. 3) ιδ'. 11. Μάρκ. ις'. 20.

Ἐβρ. β'. 4.

5) Τιμ. Β'. γ'. 11.

6) η'. 1. Ματθ. ι'. 23.

8) γ'. 2.

10) Ἦσα. λε'. 6.

11) κη'. 6.

12 θρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ἐκάλουν τε τὸν μὲν
 Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτοῖς
 13 ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ
 ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα
 ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνεγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύ-
 14 ειν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀποστολοὶ Βαρνάβας καὶ Παῦ-
 λος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς τὸν
 15 ὄχλον, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖ-
 τε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγ-
 γελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν
 ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ
 τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·
 16 ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἶασε πάντα τὰ ἔθνη
 17 πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοιγε οὐκ ἀμαρτυ-
 ρον ἑαυτὸν ἀφήκεν, ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ἡμῖν ὑε-
 τούς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς
 18 καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν. καὶ ταῦτα λέγοντες,
 μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.
 19 Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι,
 καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον,
 ἐσυρον ἐξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι.
 20 κυκλωσαίντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσηλ-
 θεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ
 21 Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκει-
 νην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
 22 Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ἐπιστηρίζοντες
 τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ
 πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν
 23 εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς
 πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νη-
 στείων, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύ-
 24 κεισαν. καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμφυ-

14) Ματθ. κτ'. 65.

15) ε'. 26. Γεν. α'. 1. Ψα. λγ'. 6.

ακδ'. 8. ρμτ'. 6. Ἀποκ. ιδ'. 7.

16) ιζ'. 30. Ψα. πα'. 12.

17) Κορ. β'. ια'. 26. Τιμ. β'. γ'. 11.

22) ια'. 23. ιγ'. 43. Ματθ. ι'. 33.

ιγ'. 24. Λουκ. ιβ'. 23, 23. κδ'.

26. Ρωμ. γ'. 17. Τιμ. β'. γ'.

12.

23) α'. 26. ια'. 30. Τιμ. α'. 8.

λίαν· καὶ λαλήσαντες ἐν Πέρῃ τὸν λόγον, κατέβησαν 2τ
εἰς Ἀττάλειαν· κάκειθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, 26
ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ
ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόν- 27
τες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ'
αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. διέ- 28
τριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν ταῖς μαθηταῖς.

ΚΑΙ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον **ΙΕ**
τοὺς ἀδελφούς, ὅτι εἰαν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωϋ-
σέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. γενομένης οὖν στάσεως καὶ 2
συζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς
αὐτοὺς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ
τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρε-
σβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.
οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρ- 3
χοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν
ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην
πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, 4
ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων
καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε
μετ' αὐτῶν. ἔξανέστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως 5
τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες, Ὅτι δεῖ περι-
τέμνειν αὐτοὺς, παρυγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον
Μωϋσέως. Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύ- 6
τεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου.

Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος 7
εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι
ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ
στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγε-
λίου, καὶ πιστεῦσαι, καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρ- 8
τύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον,

26) γ'. 1, 2.

27) ε'. 4. Κορ. Α'. ιε'. 9. Κορ. Β'.
8', 12. Ἀποκ. γ'. 8.

ΙΕ. 1) Γεν. ιε'. 10. Λευιτ. ιβ'. 3.
Γαλ. ε'. 1, 2. Φιλ. γ'. 2. Κολ.
β'. 8, 11, 16.

2) ια'. 30.

4) ιδ'. 3, 27.

7) ι'. 20. ια'. 1, 2

8) ι'. 43. κ. τ. λ. Χρον. Α'. κγ'. 9.

αδ'. 17. Ψα. ζ'. 9. Ἱερ. ια'. 20.

ις'. 10. κ'. 12. Κορ. Α'. α'. 2.

9 καθὼς καὶ ἡμῖν· καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξύ ἡμῶν τε
 10 καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθάρισας τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν
 οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν
 τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε
 11 ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος Κυ-
 ρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρό-
 12 πον κάκεῖνοι. Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον
 Βαρνάβαν καὶ Παῦλον ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς
 13 σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ
 τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων, Ἄνδρες
 14 ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου· Συμεὼν ἐξηγήσατο, καθὼς
 πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ
 15 τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι
 16 τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, 'Μετὰ ταῦτα ἀνα-
 στρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πε-
 πτωκυῖαν· καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,
 17 καὶ ἀνορθώσω αὐτήν· ὅπως ἀν' ἐκζητήσωσιν οἱ κατα-
 λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντο τὰ ἔθνη,
 18 ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτοὺς· λέγει
 19 Κύριος ὁ ποίων ταῦτα πάντα. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι
 19 τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρ-
 ενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν
 20 Θεόν· ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν
 ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ
 21 πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος· Μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρ-
 χαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.
 22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
 σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἀνδρας ἐξ αὐτῶν
 πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ,
 Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαβάν, καὶ Σίλαν, ἀνδρας

9) Πέτ. Α'. α'. 22.

10) Γαλ. ε'. 1.

11) Ἐφεσ. β'. 4, 8. Τίτ. γ'. 4.

12) ιβ'. 17.

14) Πέτ. Β'. α'. 1.

16) Ἀμώς θ'. 11, 12.

20) 29. Γεν. θ'. 4. Δευτ. γ'. 17.

ιβ'. 14. Δευτ. ιβ'. 16, 23, 24, 25.

Κορ. Α'. η'. 1, 9, 10. ι'. 14, 20,

21. Θεσσ. Α'. δ'. 3.

21) ιγ'. 27. Νεεμ. η'. 1.

ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐ- 23
τῶν τῶδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελ-
φοί, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν
ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν. ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι 24
τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνα-
σκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι
καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστείλαμεθα· ἔδοξεν 25
ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, ἐκλεξαμένους ἀνδρας πέμ-
ψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ
Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν 26
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ 27
λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ 28
Πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βα-
ρος πλὴν τῶν ἐπιτάγες τούτων, ἀπέχεσθαι εἰδωλο- 29
θυτῶν καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας. ἐξ ὧν
διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. ἔρρωσθε.

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ 30
συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολὴν.
ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλησίᾳ. Ἰούδας δὲ 31, 32
καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφηταὶ ὄντες, διὰ λόγου πολ-
λοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήριξαν. Ποι- 33
ῆσαντες δὲ χρόνον, ἀπελυθῆσαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν
ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπι- 34
μείναι αὐτοῦ. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν 35
Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ
ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

ΜΕΤΑ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν, 36
Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν
κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγεῖλαμεν τὸν λόγον τοῦ
Κυρίου, πῶς ἔχουσι· Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμ- 37
παραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον·
Παῦλος δὲ ἤξιον, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμ- 38
φυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ

24) 1. Γαλ. β'. 4. Ἰωάν. Α'. β', 19. | 37) ιβ'. 12, 25. ιγ'. 5. Κολ. δ'. 10.
26) ιγ'. 50. ιδ'. 19. | Τιμ. Β'. δ'. 11. Φιλήμ. 24.
29) 20. ιε'. 4. κα'. 25. | 38) ιγ'. 13.

39 συμπαραλαβεῖν τοῦτον. ἐγένετο οὖν παροξυσμός, ὥστε
 ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν
 40 παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον· Παῦ-
 λος δὲ ἐπιλεξαμένος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι
 41 τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν
 καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας. Κατήντησε
 15 δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν· καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις
 ἦν ἐκεῖ ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰου-
 2 δαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἑλλήνος· ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ
 3 τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον ἠθέλησεν
 ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν
 αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς οὕτως ἐν τοῖς τόποις
 ἐκείνοις· ἦδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι
 4 Ἕλλην ὑπῆρχεν. ὥς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρε-
 δίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ
 τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσα-
 5 λημ. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐσπερευοῦντο τῇ πίστει, καὶ
 ἐπερίσσευνον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.
 6 Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χῶ-
 ραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι
 7 τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπί-
 ραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν
 8 αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα. παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, κατέ-
 9 βησαν εἰς Τρωάδα, καὶ ὄραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ
 Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν ἐστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν
 10 καὶ λέγων, Διαβάς εἰς Μακεδονίαν βοηθήσον ἡμῖν. ὥς
 δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν
 Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ
 11 Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτοὺς. Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ
 τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ τε
 12 ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν, ἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις
 ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις κολωνία.

1) ιδ'. 6. ις'. 14. ιθ'. 22. *

4.

Ρωμ. ις'. 21. Κορ. Α'. δ'. 17.

Φιλ. β'. 19. Θεσσ. Α'. γ'. 2.

Τιμ. Α'. α'. 2. Τιμ. Β'. α'. 5.

2) ε'. 3.

3) Κορ. Α'. θ'. 20. Γαλ. β'. 3.

4) ιε'. 20, 29.

8) Α'. 6. Κορ. Β'. β'. 12. Τιμ. Β'.

δ'. 13.

Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τι-
 νὰς, τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξηλθομεν ἔξω τῆς πό- 13
 λεως παρὰ ποταμὸν, οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ
 καθίσαντες ἐλαοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξί. Καὶ 14
 τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυροπώλις πόλεως Θυατεί-
 ρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ Κύριος διήνοιξε
 τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύ-
 λου. ὥς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε 15
 λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελ-
 θόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μέivate· καὶ παρεβιάσατο
 ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, 16
 παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος ἀπαντῆσαι
 ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρείχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς
 μαινευομένη. αὕτη κατακολυθῆσασα τῷ Παύλῳ καὶ 17
 ἡμῖν, ἔκραζε λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δούλοι τοῦ
 Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσιν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν
 ὁδὸν σωτηρίας. τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. δια- 18
 πονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι
 εἶπε, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
 ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἐξηλθεν αὕτη τῇ ὥρᾳ. Ἰδόντες 19
 δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς, ὅτι ἐξηλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας
 αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰλ-
 κυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας· καὶ προσ- 20
 αγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, εἶπον, Οὗτοι οἱ
 ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι
 ὑπάρχοντες· καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἐξεστὶν ἡμῖν 21
 παραδέχασθαι οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαῖοι οὖσι. καὶ συνεπέ- 22
 στη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν· καὶ οἱ στρατηγοὶ, περιρρήξαν-
 τες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ραβδίζειν· πολλὰς τε 23
 ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγ-
 γείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ὅς 24
 παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν
 ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσαστο

13) Γεν. ιθ'. 3. Λγ'. 11. Κριτ. ιθ'.

20) Αδουκ. ιθ'. 29. Ἑβρ. ιγ'. 2.

16) ιθ'. 24. Σαμ. Α'. κη'. 7.

18) Μάρκ. ιε'. 17.

19) Κορ. Β'. ε'. 6.

20) ις'. 6. Βασ. Α'. ιη'. 17.

22) Κορ. Β'. ια'. 26. Θωσ. Α'. β

2. Φιλ. α'. 18.

25 εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σί-
 26 λας προσευχόμενοι ὕμνον τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ
 26 αὐτῶν οἱ δέσμιοι. ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε
 σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἀνεῴχθησαν
 27 τε παραχρῆμα αἱ θύραι πάσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ
 27 ἀνέβη. ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν
 ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μά-
 28 χαιραν ἐμελλεν αὐτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγῆναι
 28 τοὺς δεσμίους. ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος λέ-
 γων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἔσμεν
 29 ἐνθάδε. αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἐντρομος γε-
 30 νόμενος προσέειπε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῃ· καὶ προα-
 γὰς αὐτοὺς ἔξω, ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα
 31 σωθῶ; οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν
 32 Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ ἐλάλησαν
 αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ
 33 αὐτοῦ. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς
 νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐ-
 34 τὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα· ἀναγαγὼν τε
 αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ
 ἡγαλλίασατο πανοικί πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ.
 35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς
 36 ραβδούχους λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκεί-
 νους. ἀπηγγεῖλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους
 πρὸς τὸν Παῦλον, ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί, ἵνα
 ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.
 37 ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Δείραντες ἡμᾶς δημο-
 σία, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας,
 38 ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν;
 38 οὐ γὰρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγετώσαν. ἀνήγ-
 γειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ραβδούχοι τὰ ῥήματα ταῦ-
 39 τα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι, καὶ
 ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξαγαγόντες ἡρώτων

25) δ'. 31.

26) ε'. 19. ιβ'. 7.

30) β'. 37. θ'. 6. Λουκ. γ'. 10.

31) Ἰωάν. γ'. 16. 36. ε'. 47. Ἰωάν.

Α'. ε'. 10.

34) Δουκ. ε'. 29. ιθ'. 6.

37) κβ'. 25.

39) Ματθ. η'. 34.

Κεφ. ις'. 40. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Κεφ. ις'. 12.

ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς 40
εἰσηλθον εἰς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς,
παρεκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξήλθον.

ΔΙΟΛΕΥΣΑΝΤΕΣ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολ- 12'
λωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ἡ συναγωγή
τῶν Ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσηλθε 2
πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς
ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ παρατιθέμενος, ὅτι τὸν 3
Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω
ὑμῖν. καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπίσθησαν, καὶ προσεκλη- 4
ρῶθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ, τῶν τε σεβομένων
Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ
ὀλίγαι. ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι, καὶ 1
προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἀνδρας ποιηροὺς,
καὶ ὀχλοποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάντες
τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζητοῦν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν
δημόν· μὴ εὐρόντες δὲ αὐτοὺς, ἐσυρον τὸν Ἰάσονα καὶ 6
τινας ἀδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες, ὅτι οἱ
τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες, οὗτοι καὶ ἐνθάδε παρ-
εἰσιν, οὓς ὑποδεδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέ- 7
ναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράττουσι, βασιλεῖα λε-
γοντες ἑτέρον εἶναι, Ἰησοῦν. ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον 8
καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα· καὶ λαβόντες τὸ 9
ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν
αὐτοὺς. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμ- 10
ψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βερρίαν· οἵτινες
παραγενομένοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπῆ-
εσαν. οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονικῇ, 11
οἵτινες ἐδεξάντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ
καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα
οὕτως. πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν 12

3) Ψα. κβ'. 6. Ἑσα. ιγ'. Ματθ.
ις'. 21. Δουκ. κδ'. 26, 46. Ἰωάν.

4) 17. κη'. 24.
5) ις'. 20.

7) Δουκ. κγ'. 2. Ἰωάν. ιθ'. 12.
10) θ'. 25.

11) Ἑσα. λδ'. 16. Δουκ. ις'. 29
Ἰωάν. ε'. 39.

- Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ
 13 ὀλίγοι. ὥς δὲ ἐγνώσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰου-
 δαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου
 ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κακεῖ σταθεύοντες τοὺς ὄχλους.
 14 εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ
 πορεύεσθαι ὥς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δὲ ὁ τε
 15 Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦ-
 λον ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐπιτολὴν
 πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὥς τάχιστα ἐλθῶσι
 πρὸς αὐτὸν, ἐξήρσαν.
 16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύ-
 λου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι
 17 κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ
 συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ
 ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.
 18 τινες δὲ τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων
 συνέβαλλον αὐτῷ· καὶ τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ
 σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δὲ, Ξένων δαιμονίων δο-
 19 κεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστα-
 19 σιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο. ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ
 τὸν Ἀρείον πάγον ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι,
 20 τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχὴ; ξενί-
 ζοντα γὰρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλό-
 21 μεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. Ἀθηναῖοι
 δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημῶντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον
 ευκαίρουν, ἢ λέγειν τι καὶ ἀκοῦειν καινότερον.
 22 Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου,
 ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὥς δεισιδαιμονε-
 23 στέρους ὑμᾶς θεωρῶ. διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν
 τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐτεγέ-
 γραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε,
 24 τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν
 κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς

13) Θεσσ. Α'. β'. 4.

15) ιζ'. 5.

17) 4.

24) ζ'. 48. ιδ'. 16. Γεν. α'. 1.

Χρον. Β'. γ'. 30. Ψα. λγ'. 6.

ρκδ'. 8. ρμγ'. 6. Ἠσα. ξς'. 1.

Ἀποκ. ιδ'. 7.

κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται προσδεόμε- 25
νός τινος, αὐτὸς διδούς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώ- 26
πων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας
προτεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν· ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν 27
αὐτὸν καὶ εὐροίεν, καίτοιγε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἐκά-
στου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμε- 28
θα καὶ ἐσμεν· ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν
εἰρήκασι, 'Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.' γένος οὖν ὑπάρ- 29
χοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσοῦ ἢ
αργυροῦ ἢ λίθου, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμησεως ἀν-
θρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους 30
τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς, τανῦν παραγγέλλει τοῖς
ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν· διότι ἐστήσεν 31
ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιο-
σύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ὃ ὥρισε, πίστιν παρασχῶν πᾶσιν, ἀνα-
στήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν 32
νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθα
σου πάλιν περὶ τούτου. καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξηλθεν ἐκ 33
μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπὶ- 34
στευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ
ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθη- **ΙΗ'**
νῶν ἦλθεν εἰς Κορίνθον· καὶ εὗρων τινα Ἰουδαῖον ὀνό- 2
ματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυ-
θότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ,
διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς
Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης, προσηλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ 3
ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· ἦσαν
γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. διελέγετο δὲ ἐν τῇ συνα- 4

25) Γεν. 8'. 7. Ψα. ν'. 8.

26) Δευτ. λβ'. 8.

29) Ἠσα. μ'. 18.

30) ιδ'. 16. Δουκ. κδ'. 47.

31) β'. 24. ι'. 42.

ΙΗ'. 2) Ῥωμ. ις'. 3. Κορ. Α'. ις'

19. Τιμ. Β'. δ'. 19.

3) κ'. 34. Κορ. Α'. δ'. 12. Κορ. Β'.

ια'. 9. ιβ'. 13. Θεσσα. Α'. Β'. 9.

Θεσσα. Β'. γ'. 8.

γωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ
 5 Ἕλληνας. Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὁ τε
 Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦ-
 8 λος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν Χριστὸν Ἰη-
 σὺν. ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων,
 ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐτοὺς. Τὸ αἷμα
 ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ
 7 νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἤλ-
 θεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου, σεβομένου τὸν
 8 Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. Κρι-
 σπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν
 ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ακού-
 9 οντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι'
 ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λαλεῖ
 10 καὶ μὴ σιωπήσης· διότι ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς
 ἐπιθήσεται σοὶ τοῦ κακῶσαί σε· διότι λαὸς ἐστί μοι
 11 πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ἐκάθισε τε ἐνιαυτὸν καὶ
 12 μῆνας 18, διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.
 12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατευοντος τῆς Ἀχαΐας, κατεπέ-
 στησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον
 13 αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες, Ὅτι παρα τὸν νόμον
 οὗτος ἀναπαίθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν.
 14 μελλοῦτος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ
 Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημα
 15 τι ἢ ραδιούργημα πονηρὸν, ὧς Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἀν-
 15 ηρεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημα ἐστί περὶ λόγον καὶ ὀνο-
 ματων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὀψεσθε αὐτοί· κριτῆς
 16 γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. καὶ ἀπηλάσεν
 17 αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ
 Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἐτυπτον ἐμ-
 προσθεν τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ
 ἐμελεν.

5) ιζ'. 14, 15.

6) ιγ'. 45, 51. Ἀευτ. κ'. 9, 12.

Σαμ. Β'. α'. 16. Ἰεζεκ. γ'. 18, 19.

Ματθ. ι'. 14. κζ'. 25.

8) Κορ. Α'. α'. 14.

9) ιγ'. 11.

10) Ἰωάν. ι'. 16.

14) κε'. 11.

17) Κορ. Α'. α'. 1.

Κεφ. ιθ'. 18. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Κεφ. ιθ'. 2.

Ὁ ΔΕ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς, τοῖς 18
ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν
αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν
Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν. κατήντησε δὲ εἰς Ἐφεσον, 19
κακείνους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν
συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. ἐρωτῶντων δὲ αὐ- 20
τῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μείναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπέ-
νευσεν· ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς, εἰπὼν, Δεῖ με πάντως 21
τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν
δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θελουτος. καὶ
ἀνῆχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου· καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, 22
ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς
Ἀντιόχειαν. καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθε, διερχόμενος 23
καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν,
ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δὲ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ 24
γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἐφεσον, δυνατὸς ὢν
ἐν ταῖς γραφαῖς. οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ 25
Κυρίου, καὶ, ζῶν τῷ πνεύματι, ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν
ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ
βάπτισμα Ἰωάννου· οὗτος τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι 26
ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρί-
σκιλλα, προσελάβοντο αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ
ἐξέθεον τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν. βουλομένου δὲ αὐτοῦ 27
διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ
ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδεξασθαι αὐτόν· ὃς παρα-
γενόμενος συνεβλήτο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς
χάριτος· εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχето 28
δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν
Ἰησοῦν.

ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, 10
Παῦλον, διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἐφε-
σον· καὶ εὐρὼν τινὰς μαθητάς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Εἰ 2

18) κ. 23, 24. Ἀπολ. 8. 18.

21) Κορ. Α'. 8. 19. Ἐβρ. 1. 3.

Ἰακώβ. 8. 16.

24) Κορ. Α'. α'. 12.

25) ιθ'. 3.

27) Κορ. Α'. γ'. 6.

10. 1) ιθ'. 24. Κορ. Α'. α. 12.

2) 1. 44, κ. τ. λ. Ἰωάν. 5. 29.

Πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἐστὶν ἠκούσαμεν. 3 εἶπε τε πρὸς αὐτοὺς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ 4 εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. εἶπε δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστευσωσι, 5 τοῦτέστιν εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. ἀκούσαντες δὲ ἐβα- 6 πτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. καὶ ἐπι- θέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφη- 7,8 τευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. Εἰσελ- θὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρήσιαζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας 9 τοῦ Θεοῦ. Ὡς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠκείθουν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀπο- 10 σταῖς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ἰου- 11 δαίους τε καὶ Ἑλλήνας. Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχοῦσας 12 ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδαρία ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' 13 αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν δὲ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέ- 14 γοντες, Ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κη- 15 ρύσσει. ἦσαν δὲ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως 16 ἐπτα οἱ τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν,

4) α. 5. ια'. 16. Ματθ. γ'. 11.

ια'. 15.

Μαρκ. α'. 4, 8. Λουκ. γ'. 16.

9) Τιμ. Β'. α'. 15.

Ἰωάν. α'. 26.

11) ιδ'. 3. Μάρκ. ις'. 20.

6) β'. 4. ε'. 6. η'. 17. ι'. 46.

12) ε'. 15.

καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν, ἰσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε
 γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου
 ἐκείνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε 17
 καὶ Ἑλλήσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἐφεσον, καὶ ἐπέπεσε
 φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα
 τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρ- 18
 χοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις
 αὐτῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, συνε- 19
 νέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ
 συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυ-
 ριάδας πέντε. οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου 20
 ἠύξανε καὶ ἰσχυεν.

Ὁς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ 21
 πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορευ-
 εσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν, Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με
 ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν 22
 Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον
 καὶ Ἐραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐγέ- 23
 νετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ταραχος οὐκ ὀλίγος
 περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκό- 24
 πος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτεμίδος, παρείχετο τοῖς
 τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην· οὓς συναθροίσας, καὶ 25
 τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστα-
 σθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστὶ·
 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσον, ἀλλὰ 26
 σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέ-
 στησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ
 χειρῶν γινόμενοι. οὐ μόνον δὲ τοῦτα κινδυνεύει ἡμῖν 27
 τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης
 θεᾶς Ἀρτεμίδος ἱερόν εἰς οὐδέν λογισθῆναι, μελλεῖν τε
 καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ
 Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. Ἀκούσαντες δὲ καὶ γε- 28
 νόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον, λέγοντες. Μεγάλη ἡ

18) Ματθ. γ'. 6.

20) ε'. 7. ιβ'. 24. Ἡσα. ιγ'. 11.

21) ιη'. 21. Ῥωμ. ιε'. 25. Γαλ. β'. 1.

22) ιγ'. 5. Ῥωμ. ιε'. 23. Τιμ. β'.

δ'. 20.

23) Κορ. β'. α. 8.

24) ις'. 16.

26) Ψα. ριε'. 4. Ἱερ. ι. 2.

29 Ἀρτεμῖς Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύ-
 σεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συν-
 αρπάσαντες Γαῖον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συν-
 30 εκδήμους τοῦ Παύλου. τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου
 εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί.
 31 τινες δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαν-
 τες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ
 32 θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἐκραζον· ἦν γὰρ ἡ
 ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος
 33 ἕνεκεν συνεληλυθείσαν. ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν
 Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ
 Ἀλέξανδρος, κατασείσας τὴν χεῖρα, ἠθελεν ἀπολογεῖ-
 34 σθαι τῷ δῆμῳ. ἐπιγινόντων δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ
 ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων,
 15 Μεγὰλῃ ἡ Ἀρτεμῖς Ἐφεσίων. Καταστείλας δὲ ὁ γραμ-
 ματεὺς τὸν ὄχλον, φησιν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γὰρ ἐστὶν
 ἀνθρώπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον
 οὐσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς;
 36 ἀνατιπρήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατ-
 εσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν.
 37 ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἀνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους
 38 οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὰν ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν Δημη-
 τριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρὸς τίνα λόγον ἔχου-
 σιν, ἀγῶναι ἀγονταί, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλεῖ-
 39 τωσαν ἀλλήλοις. εἰ δὲ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ
 40 ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν
 ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδεὶν
 αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι
 41 λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν
 ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

Κ' ΜΕΤΑ δὲ τὸ παύσασθαι τῷ θύρῳ, προσκαλεσα-
 μένος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασύμενος ἐξῆλθε
 2 τερρευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη
 ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς

τὴν Ἑλλάδα· ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ 3
ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μελλοῦντι ἀναγεσθαι εἰς
τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μα-
κεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σωπατρος 4
Βεροιαῖος· Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σέκου-
δος, καὶ Γαῖος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δὲ, Τυ-
χικός καὶ Τρόφιμος. οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς 5
ἐν Τρωάδι· ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν 6
αἰσμάτων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς
τὴν Τρωάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὐ διετρίψαμεν ἡμέ-
ρας ἑπτὰ. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων 7
τῶν μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο
αὐτοῖς, μέλλων ἐξίεναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν
λόγον μέχρι μεσονυκτίου· ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν 8
τῷ ὑπερώῳ οὐ ἦσαν συνηγμένοι. καθήμενος δὲ τις νεα- 9
νίας ὀνόματι Εὐτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος
ὑπὸν βαθεῖ, διαλεγόμενου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλείον, κατ-
ενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγού
κάτω, καὶ ἤρθη νεκρὸς. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν 10
αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε, Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον 11
καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμίλησας ἄχρι αὐγῆς,
οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρε- 12
κλήθησαν οὐ μετρίως. Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ 13
πλοῖον, ἀνηχθήμεν εἰς τὴν Ἀσσον, ἐκεῖθεν μελλόντες
ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος,
μέλλων αὐτὸς περὶεῖν. ὥς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν 14
Ἀσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην· 15
κακεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀν-
τικρὶ Χίου· τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβαλομεν εἰς Σάμον· καὶ
μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ, τῇ ἑχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μί-
λητον. ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος παραπλευσαὶ τὴν Ἐφεσον, 16
ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ·

4) 15'. 1. 18'. 29. κα'. 29. κζ'. 2. | 7) β'. 42, 46. Κορ. Α'. ι'. 16. ια',
Κορ. Α'. α'. 14. Ἐφεσ. ε'. 21. | 20, κ. τ. λ.
Κολ. δ'. 7, 10. Τιμ. Β'. δ'. 12, | 10) Βασ. Α'. ιζ'. 21. Βασ. Β. δ'. 24.
20. Τίτ. γ'. 12. | 16) κα'. 4, 12.

ἐσπευδε γάρ, εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

- 17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφέσον, μετεκα-
 18 λέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὥς δὲ παρε-
 γέοντο πρὸς αὐτὸν, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε,
 ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς
 19 μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ
 Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δα-
 κρυῶν καὶ πειρασμῶν, τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς
 20 ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· ὥς οὐδὲν ὑπεστείλαμην τῶν
 συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς
 21 δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρούμενος Ἰουδαίοις τε
 καὶ Ἑλλήσι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετανοίαν, καὶ πίστιν τὴν
 22 εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ
 δεδεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τα-
 23 ἐν αὐτῇ συναντήσοιτά μοι μὴ εἰδώς, πλην ὅτι τὸ Πνεῦ-
 μα τὸ Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον, ὅτι δεσμά
 24 με καὶ θλίψεις μένουσιν. ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιούμεναι,
 οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὥς τελευτήσω
 τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλα-
 βον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγ-
 25 γελιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα,
 ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν
 26 οἷς διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. διὸ
 μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς
 27 ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γάρ ὑπεστείλαμην
 τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ.
 28 προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς, καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ
 ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαι-
 νειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ
 29 ἰδίου αἵματος. ἐγὼ γάρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται
 μετὰ τὴν ἀφίξιν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδό-

18) ἰθ'. 10.

21) Μάρκ. α'. 15. Λουκ. κβ'. 47.

23) κα'. 4, 11.

24) κα'. 13. Γαλ. α'. 1. Τίτ. α'. 2.

27) Λουκ. ζ'. 20. Ῥώμ. α'. 11.

28) Ἐφέσ. α'. 7. Φιλ. α'. 1. Κολ.

α'. 14. Τιμ. Α'. γ'. 1, 2, 8. 16.

Πέρ. Α'. α'. 19. ε'. 2. Ἀποκ.

ε'. 9.

29) Μαρθ. ζ'. 15. Πέρ. Β'. θ'. 1.

μενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30
 ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς
 μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες 31
 ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ
 δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τανῦν παρατίθε- 32
 μαί ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν
 κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ 33
 χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ δὲ γι- 34
 νώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὐσι μετ' ἐμοῦ
 ὑπηρετήσαν αἱ χεῖρες αὐταί. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι 35
 οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούν-
 των, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι
 αὐτὸς εἶπε, 'Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβά-
 νειν.' καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, συν πα- 36
 σιν αὐτοῖς προσηύξατο. Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς 37
 πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου
 κατεφίλουν αὐτόν· ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ 38
 ὃ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μελλοῦσι τὸ προσῶπον αὐτοῦ
 θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' ΚΑ
 αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν, τῇ δὲ
 ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κακείμεν εἰς Πάταρα. καὶ εὐρόντες 2
 πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες ἀνηχθήμεν.
 ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες αὐτὴν 3
 εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς
 Τύρον· ἐκεῖσε γάρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν
 γόμον. καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς, ἐπεμείναμεν αὐ- 4
 τοῦ ἡμέρας ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ
 Πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ. ὅτε δὲ ἐγέ- 5
 νετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευό-

30) α'. 17. Ψα. μα'. 9. Ματθ. κγ'.

21. Ἰωάν. Α'. β'. 19.

31) ιδ'. 10.

32) θ'. 31. Ἐφεσ. α'. 18.

33) Σαμ. Α'. ιδ'. 3. Κορ. Α'. θ'.

12. Κορ. Β'. ια'. 9. ςδ'. 13.

34) ιη'. 3. Κορ. Α'. β'. 12. Θεσ.

Α'. θ'. 9. Θισσ. Β'. γ'. 8.

35) Κορ. Α'. θ'. 12.

36) κα'. 5.

ΚΑ'. 4) 12. κ'. 22.

5) κ'. 26.

μεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ
 8 τὸν αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν
 7 εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀσπασάμενοι
 8 τοὺς ἀδελφούς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθομεν εἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, τοῦ οὗτος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν
 9 παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατηλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι
 11 Ἀγαθος· καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζῶνιν τοῦ Παύλου, δῆσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε, Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζῶνις αὕτη, οὕτω δῆσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ
 12 Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὥς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοιμῶς ἔχω ὑπὲρ τοῦ
 14 ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω.
 15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποσκευασάμενοι ἀνέβαινομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. συνήλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἀγοντες παρ' ᾧ ξενισθώμεν, Μνάσωνι τινὶ Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.
 17 ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ δὲ ἡμῶν εἰς Ἱερουσόλυμα, ἀσμένως
 18 ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῆι ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο
 19 οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς, ἐξηγείτο καθ'

8) ε'. 5. η'. 26. 40. Ἐφεσ. δ'. 11.

9) β'. 17. Ἰωήλ β'. 28.

10) ια'. 28.

11) ββ. α'. 23.

13) κ'. 24.

14) Ματθ. ε'. 10. Λουκ. ια'. 2.

κβ'. 42.

18) ιε'. 13. Γαλ. α'. 19.

ἐν ἑκάστῳ ὃν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς
 διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κῦ- 20
 ριον· εἰπὼν τε αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφε, πόσαι μυριάδες
 εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλωταὶ
 τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι 21
 ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη
 πάντα Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ
 τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθνεσι περιπατεῖν. τί οὖν ἐστι; πάν- 22
 τως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλη-
 λυθας. τοῦτο οὖν ποιήσον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν 23
 ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τοὺς 24
 παραλαβὼν ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπὶ
 αὐτοῖς, ἵνα ξυρῆσωνται τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσι πάντες
 ὅτι ὃν κατηχῆται περὶ σοῦ οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ στοι-
 χεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων. περὶ δὲ τῶν 25
 πεπιστευκότων ἔθνων ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες
 μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐ-
 τοὺς τὸ τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ
 πορνείαν. Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ 26
 ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνίσθεις εἰσῆει εἰς τὸ ἱε-
 ρόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπληρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ
 ἀγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐ-
 τῶν ἡ προσφορά. ὥς δὲ ἐμελλόν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συν- 27
 τελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι αὐτὸν
 ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον
 τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλίται, 28
 βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ
 καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ
 διδάσκων· ἐτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν,
 καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τούτον. (ἦσαν γὰρ 29
 προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν
 αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦ-
 λος.) ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ 30
 τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου, εἴλκον αὐτόν

20) Ῥωμ. ε'. 2. Γαλ. α'. 14.

23) ια'. 18. Ἀρθ. ε'. 2, 13, 18.

25) ιε'. 20, 29.

26) ιδ'. 18. Ἀρθ. ε'. 13.

29) ε', 4. Τιμ. Β'. δ'. 20.

30) ιε'. 21.

- 31 ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. ζη-
τούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτείνειν, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρ-
32 χῳ τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἱερουσαλήμ· ὅς
ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους,
κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ
τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον.
33 τότε ἐγγίσας ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε
δεθῆναι ἀλύσει δι' ὁσίων· καὶ ἐπυνθάνετο τίς αὐτοῦ εἴη, καὶ
34 τί ἐστὶ πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ·
μὴ δυνάμενος δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλές διὰ τὸν θόρυβον,
35 ἐκέλευσεν ἀγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολὴν. ὅτε δὲ
ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐ-
τὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου.
36 ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζον, Αἰρε αὐτόν.
37 Μελλὼν τε εἰσαγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος
λέγει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ ἐξευτί μοι εἰπείν τι πρὸς σέ· ὁ δὲ
38 ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις· οὐκ ἄρα σὺ εἰ ὁ Αἰγύπτιος
ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν
εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἀνδρας τῶν σικα-
39 ρίων· εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰου-
δαῖος Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμενον πόλεως πολίτης·
δέομαι δὲ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν.
40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστῶς ἐπὶ τῶν
ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ πολλῆς δέ σιγῆς
γενομένης, προσεφώνησε τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ λέγων,
ΚΒ' Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ ἀτέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς
2 ὑμᾶς νῦν ἀπολογίας. Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ
διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχί-
3 αν. καὶ φησιν, Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰοιδαῖος, γεγεννη-
μένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν
τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευ-
μένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου νόμου, ζηλωτῆς
ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον

33) 11.

36) κβ'. 22. Δουκ. εγ'. 18. Τιστ'. 18.

38) 15.

39) δ'. 11, 20. κβ'. 3.

40) εδ'. 17, 18. 18. 32.

ΚΒ' 3) ε'. 34. δ'. 11. κα'. 32.

Ῥωμ. ι'. 2. Κορ. Β'. ια'. 22.

Γαλ. α'. 14.

Κεφ. κβ'. 4. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Κεφ. κβ'. 18.

ὅς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων 4
καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἀνδράς τε καὶ γυναῖκας, ὥς 5
καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον·
παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς
εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἀξὼν καὶ τοὺς ἐκείσε ὄντας
δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ἐγένετο 6
δὲ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ με-
σημβρίαν ἐξείφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς
ἱκανὸν περὶ ἐμέ· ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα 7
φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; ἐγὼ 8
δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, Κύριε; εἶπέ τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι
Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ 9
ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεύσαντο, καὶ ἔμβοβοι ἐγένοντο· τὴν
δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. εἶπον δέ, 10
Τί ποιήσω, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς με, Ἀναστὰς
πορεύου εἰς Δαμασκόν· κακεῖ σοι λαληθήσεται περὶ
πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι, ὥς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον 11
ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος
ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον εἰς Δαμασκόν. Ἀνανίας 12
δὲ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυροῦμενος
ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς 13
με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι, Σαούλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.
καὶ γὰρ αὕτῃ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν, 14
Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γινῶναι
τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι
φωνῆν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ 15
πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. καὶ 16
νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπολῶσαι τὰς
ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.
ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ προσ- 17
ευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,
καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λεγόντά μοι, Σπεῦσον καὶ ἐξέλθε ἐν 18

4) γ'. 3. θ'. 1. κς'. 9. Κορ. Α'. ιε'. 12) θ'. 17.

9. Γαλ. α'. 13. Τιμ. Α'. α'. 13. 14) γ'. 14. ζ'. 52. κς'. 16. Ἰωάν.

5) θ'. 2. κς'. 12. Α'. β'. 1.

6) θ'. 3. κς'. 12. Κορ. Α'. ιε'. 8. 16) Ματθ. γ'. 11. Μάρκ. σ'. 4.

Κορ. Β'. ιβ'. 2. Δουκ. γ'. 3.

7) κς'. 14, 15. 17) θ'. 26.

9) θ'. 7. Δαν. ι'. 7.

τάχει ἐξ Ἱερουσαλὴμ· διότι οὐ παραδέχονται σου τὴν
 19 μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. καὶ γὰρ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπί-
 στανται, ὅτι ἐγὼ ἡμὴν φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς
 20 συναγωγὰς τοὺς πιστευοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχείτο
 τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἡμὴν
 ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, καὶ φυ-
 21 λᾶσσαν τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. καὶ εἶπε πρὸς
 με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακράν ἐξαποστελῶ σε.
 22 Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν
 τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοι-
 23 οῦτον· οὐ γὰρ καθῆκον αὐτὸν ζῆν. κραυγαζόντων δὲ
 αὐτῶν, καὶ ριπτοῦντων τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλ-
 24 λόντων εἰς τὸν αἶρα, ἐκέλευσεν αὐτόν ὁ χιλιάρχος
 ἰγασθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν μᾶστιξιν ἀνετάξε-
 σθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνώῃς τὴν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν
 25 αὐτῷ. ὥς δὲ προετείνειν αὐτόν τοῖς ἱμαῖσιν, εἶπε πρὸς
 τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον
 26 Ῥωμαῖον καὶ ἀκατακριτὸν ἐξεστὶν ὑμῖν μαστίζειν· ἀκού-
 σας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος, προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλι-
 ἀρχῳ λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος
 27 οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν
 28 αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός εἰ; ὁ δὲ ἔφη, Ναί. ἀπε-
 κρίθη τε ὁ χιλιάρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν βου-
 λιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ
 29 καὶ γεγέννημαι. εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ
 μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάξειν. καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη,
 ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.
 30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ
 τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτόν ἀπὸ
 τῶν δεσμῶν, καὶ ἐκέλευσεν ελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
 ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν· καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον
 ΚΓ' ἔστησεν εἰς αὐτούς. Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνε-
 δρίῳ εἶπεν, Ἄδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀνα-

19) 4.

20) ζ'. 58. η'. 1.

21) θ'. 15. ιγ'. 2. Γαλ. α'. 15. β'.

8. Ἐφεσ. γ'. 8. Τιμ. Λ'. β'. 7.

Τιμ. Β'. α'. 11.

22) κα'. 36.

25) ις'. 37.

ΚΓ'. 1) κδ'. 16. Τιμ. θ'. α'. 2.

Κεφ. κγ'. 2. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Κεφ. κγ'. 14.

θῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. ὁ 2
δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ
τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν 3
εἶπε, Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοίχῃ κεκονιαμένε· καὶ
σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν
κελεύεις με τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν 4
ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ 5
ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ, "Ἀρ-
χοῦντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς." Γινούς δὲ ὁ 6
Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἑτε-
ρον Φαρισαίων, ἐκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, "Ἄνδρες ἀδελ-
φοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος
καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ 7
λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν
Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι μὲν 8
γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μῆτε ἀγγελουμένη πνεύ-
μα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα. ἐγένετο δὲ 9
κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους
τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐ-
ρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν
αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. πολλῆς δὲ γενομένης 10
στάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦ-
λος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβάν ἀρπάσαι
αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε, 11
Θάρσει, Παῦλε· ὥς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς
Ἱερουσαλὴμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.
γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων 12
συστραφὴν ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες μῆτε φα-
γεῖν μῆτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον· ἦσαν 13
δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν
πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ 14

2) Βασ. Α'. κβ'. 24. Ἱερ. κ'. 2. 8) Ματθ. κβ'. 23. Μάρκ. α'. 18.

Ἰωάν. κγ'. 22.

Λουκ. κ'. 27.

3) Δευτ. ιθ'. 15. Δευτ. κ'. 4, 9.

9) ε'. 39. κβ'. 7, 17, 18. κε'. 25.

κε'. 1, 2.

κς'. 31.

5) Ἐξόδ. κβ'. 28.

11) ιη'. 9.

6) κδ'. 15, 21. κς'. 5, 5. Φιλ. γ'. 5.

12) 21, 30. Ματθ. κς'. 74.

τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν
 ἑαυτοὺς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὐ ἀποκτείνωμεν τὸν
 15 Παῦλον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν
 τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὐρίον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς,
 ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐ-
 τοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν, ἐτοιμοὶ ἐσμεν
 16 τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς
 Παύλου τὴν ἐνέδραν, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς
 17 τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ. προσκαλεσάμε-
 νος δὲ ὁ Παῦλος ἓνα τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη, Τὸν
 νεανίαν τοῦτον ἀπαγάγε πρὸς τὸν χιλιάρχον· ἔχει γάρ
 18 τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε
 πρὸς τὸν χιλιάρχον, καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος Παῦλος
 προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγα-
 19 γεῖν πρὸς σέ, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. ἐπιλαβόμενος δὲ
 τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ'
 ἰδίαν, ἐπυνθάνετο, Τί ἐστὶν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαι μοι;
 20 εἶπε δὲ, Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνθέιντο τοῦ ἐρωτῆσαι σε,
 ὅπως αὐρίον εἰς τὸ συνεδρίον καταγάγῃς τὸν Παῦλον,
 ὡς μέλλοντες τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ.
 21 σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ
 αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμά-
 τισαν ἑαυτοὺς μὴτε φαγεῖν μὴτε πιεῖν ἕως οὐ ἀνελωσιν
 αὐτόν· καὶ νῦν ἐτοιμοὶ εἰσι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ
 22 σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσε τὸν νεα-
 νίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλήσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφα-
 23 νισας πρὸς με. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν
 ἑκατοντάρχων εἶπεν, Ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσί-
 οὺς, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἵππεῖς ἐβδο-
 24 μῆκοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας
 τῆς νυκτός· κτηνὴν τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες
 τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα, τὸν ἡγεμόνα·
 25 γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον·
 26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φηλικί, χαίρειν.
 27 τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ
 μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρα-

τεύματι ἐξειλομένην αὐτὸν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι. βου- 28
 λόμενος δὲ γινῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ,
 κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· οὐκ εὗρον ἔγκα- 29
 λούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ
 ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα. μηνυθείσης 30
 δὲ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἐσσεσθαι ὑπὸ
 τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἐπεμψα πρὸς σέ, παραγγείλας καὶ
 τοῖς κατηγοροῖς λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἐρρωσο.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, 31
 ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν
 Ἀντιπατρίδα. τῇ δὲ ἐπαύριον ἑσάσαντες τοὺς ἵππους πο- 32
 ρεῦεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν· οἱ- 33
 τινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν
 ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.
 ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας 34
 ἐστὶ, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, Διακουσομαί σου, 35
 ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγενῶνται. ἐκέλευσε
 τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλασσεσθαι.

ΜΕΤΑ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας Κ Δ
 μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτυλλου τινός,
 οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. κλη- 2
 θέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τερτυλλος, λέ-
 γων, Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, καὶ κατ- 3
 ὀρθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς
 προνοίας πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ, ἀποδεχόμεθα, κρά-
 τιστε Φίλιξε, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ 4
 πλείον σε ἐγκοπτῶ, παρακαλῶ ἀκουσαί σε ἡμῶν συν-
 τώμῳ τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. εὐρόντες γάρ τὸν ἄνδρα τούτον 5
 λοιμὸν, καὶ κινουντα στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς
 κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζω-
 ραίων αἵρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερόν ἐπέειρασε βεβηλῶσαι· 6
 οὐ καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθε-
 λήσαμεν κρίνειν, παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλιάρχος μετὰ 7
 πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε, κελεύσας 8
 τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· παρ' οὗ δυν-
 νήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι

- 9 ὃν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. συνέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.
- 10 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν, Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογουμαι· δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶ μοι ἡμέραι ἢ δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν· οὔτε παραστή-
 14 ταί με δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρὶ ὡ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμέ-
 15 νοις, ἐλπὶδα ἔχων εἰς τὸν Θεόν, ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἐσσεσθαι νεκρῶν, δι-
 16 καίων τε καὶ ἀδίκων· ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἄσκῳ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς
 17 ἀνθρώπους διαπαντός. δι' ἐτῶν δὲ πλείονων παρεγενό-
 18 μην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσ-
 19 φοράς· ἐν οἷς εὐρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινες ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰου-
 20 δαῖοι, οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρῆναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι
 21 ἐχοιεν πρὸς με. ἡ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, εἴ τι εὐρον
 22 ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου· ἢ περὶ μίας ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἐστῶς ἐν αὐτοῖς, Ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.
- 22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φηλιξ ἀνεβάλετο αὐτοὺς, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας
 23 ὁ χιλιάρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς· δια-
 24 ταξάμενός τε τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἀνεσιν, καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

12) κδ'. 8. κγ'. 17.

15) Δαν. ιβ'. 2. Ἰωδ. ε'. 26, 29.

16) κγ'. 1.

17) κδ'. 29. Ῥωμ. ιε'. 25.

β'. 10.

18) κδ'. 26, 27.

21) κγ'. 6. κγ'. 20.

22) κδ'. 3. κγ'. 16.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν 24
 Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ οὖσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψα-
 το τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν
 πίστεως. διαλεγόμενου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ 25
 ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μελλόντος ἐσεσθαι,
 ἐμβοστος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον
 πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαι σε· ἀμα 26
 δὲ καὶ ἐλπίζων, ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ
 Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν
 μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ. Διετίας δὲ πληρωθείσης 27
 ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θελὼν τε
 χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ, κατέλιπε
 τὸν Παῦλον δεδεμένον.

ΦΗΣΤΟΣ οὖν, ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέ- ΚΕ
 ρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας. ἐνεφάνισαν 2
 δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ
 τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι χάριν 3
 κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται αὐτόν εἰς Ἱερουσαλὴμ,
 ἐνεῶδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ 4
 μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν
 Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι·
 Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησί, συγκαταβάντες, εἴ τι 5
 ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ. Δια- 6
 τρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβάς εἰς
 Καισάρειαν, τῇ ἐπαυρίῳ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέ-
 λευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, 7
 περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰου-
 daίῳι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ
 Παύλου, ἀ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι· ἀπολογουμένου αὐ- 8
 τοῦ, Ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ
 ἱερὸν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. ὁ Φῆστος δὲ, τοῖς 9
 Ἰουδαίοις θελὼν χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύ-
 λῳ εἶπε, Θελεῖς, εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβας, ἐκεῖ περὶ τού-
 των κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ 13
 βήματος Καίσαρος ἐστὼς εἰμι, οὐ με δεῖ κρίνεσθαι.
 Ἰουδαίους οὐδὲν ἡδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγι-

- 11 νωσκεις· εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά
 τι, οὐ παραιτούμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν
 ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς
 12 χαρίσασθαι· Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. τότε ὁ Φῆστος, συλ-
 λαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπι-
 κέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.
- 13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασι-
 λεὺς καὶ Βερνίκη κατήγησαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπασύ-
 14 μνοι τὸν Φῆστον. ὥς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ,
 ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνεθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον,
 λέγων, Ἄνθρωπος ἐστὶ καταλελειμμένος ὑπὸ Φηλικῶς
 15 δέσμιος, περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνε-
 φάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων,
 16 αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην· πρὸς οὓς ἀπεκρίθη, ὅτι
 οὐκ ἐστὶν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαι τινα ἀνθρώπων
 εἰς ἀπόλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον
 17 τοῦ ἐγκλήματος. συνελθόντων οὖν αὐτῶν εὐθάδε, ἀνα-
 βολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ
 18 βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· περὶ οὗ στα-
 θέντες οἱ κατηγοροὶ οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπε-
 19 νῶν ἐγώ· ζητήματα δὲ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμο-
 νίας εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκότος,
 20 οὐκ ἐφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν
 21 περὶ τούτου ζήτησιν, ἔλεγον, εἰ βούλοιο πορεύεσθαι
 εἰς Ἱερουσαλὴμ, κακεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ δὲ
 Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτόν εἰς τὴν τοῦ
 Σεβαστοῦ διαγνώσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως ἃ
 22 πέμψω αὐτόν πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
 Φῆστον εφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου
 ἀκούσαι. ὁ δὲ, Αὔριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.
- 23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς
 Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς
 τὸ ἀκροατήριον, σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι
 τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ
 24 Φῆστος, ἤχθη ὁ Παῦλος. καὶ φησιν ὁ Φῆστος, Ἀγρίπ-

Κεφ. κε'. 25. ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Κεφ. κς'. 10.

πα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τούτον, περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἐν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος 25 μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· 26 διὰ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψαι. ἀλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, 27 μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

ἈΓΡΙΠΠΑΣ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπε- **ΚΣ**
ταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ἐκτεινας τὴν χεῖρα, Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ 2 Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγημαίεμαυτον μακάριον μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σημερον, μάλιστα γινώ- 2 στην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἔθων τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαί σου μακροθυμῶς ἀκοῦσαί μου. τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' 4 ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές με ἄνωθεν, 5 (ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν,) ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἐζήσα Φαρισαῖος· καὶ 6 νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐστήκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δω- 7 δεκάφυλλον ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῖον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασι- λεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. τί; ἀπιστον κρίνεται 8 παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; ἐγὼ μὲν οὖν 9 ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πράξαι· ὁ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύ- 10 μοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,

25) κγ'. 9. κς'. 31.

ΚΣ'. 6) κγ'. 6. Φιλ. γ'. 5.

6) κδ'. 15, 21. Γεν. γ'. 15. κβ'. 18.

κς'. 4. μθ'. 10. Δευτ. ιη'. 15.

Σαμ. β'. 5. 12. Ψα. ρλβ'. 11.

Ἡσα. δ'. 2. 5. 14. θ'. 6. μ'. 10.

Ἱερ. κγ'. 5. λγ'. 14. Ἰεζεκ. λδ'.

23. λς'. 24. Δαν. θ'. 24. Μιχ.

ς'. 20.

9) η'. 3. θ'. 1. κβ'. 4. Κορ. Α'. ιε'.

9. Γαλ. α'. 13. Τιμ. Δ'. α'. 13

10) η'. 3.

τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν. ἀναιρουμέ-
 11 νων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον. καὶ κατὰ πάσας τὰς
 συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς, ἡνάγκαζον βλα-
 σφημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἑως
 12 καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν
 Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν
 13 ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ,
 οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλαμ-
 14 ψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. πάντων
 δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν
 λαλοῦσαν πρὸς με, καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ,
 15 Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρὸν σοι πρὸς κέντρα
 16 Ἐγὼ εἶμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ
 στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι,
 17 προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες
 18 καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς νῦν σε ἀποστέλλω, ἀνοιξάι
 ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκοτόους εἰς
 19 φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ
 λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κληρὸν ἐν τοῖς
 20 ἡγιασμένοις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίπ-
 21 πα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ
 τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσαν
 22 τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπήγγε-
 λον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἀξία τῆς
 23 μετανοίας ἔργα πράσσοντας. ἕνεκα τούτων με οἱ Ἰου-
 δαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρώντο διαχειρίσα-
 24 σθαι. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἄχρι
 τῆς ἡμέρας ταύτης ἑστήκα, μαρτυρούμενος μικρῷ τε
 καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτός λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλά-
 25 λησαν μελλόντων γενέσθαι καὶ Μωσῆς, εἰ παθητὸς ὁ

12) θ'. 2. κβ'. 6.

13) θ'. 3.

15) Ἦσα. λε'. 5. μβ'. 7. ζ'. 1.

Ἐφ' εσ. α'. 18. Κολ. α'. 13. Πέτ.
Α'. β'. 25.

20) θ'. 20, 28. γ'. 14, 46. κβ'. 17.

21. Ματθ. γ'. 8.

21) κα'. 30.

23) 18. Λουκ. β'. 22. Κορ. Α'. ιε'.
20. Κολ. α'. 18. Ἀποκ. α'. 6.

Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ 24 ἀπολογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, Μαῖνη, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. ὁ δὲ, Οὐ μαίνομαι, φησί, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ' 25 ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθεγγομαι. ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθουμαι οὐδεν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν γωνία πεπραγμένον τοῦτο. πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; 27 οἶδα ὅτι πιστεύεις. ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον 28 ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι. ὁ δὲ 29 Παῦλος εἶπεν, Εὐξαιμην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σημερον, γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος καγὼ εἰμι, παρεκτός τῶν δεσμῶν τούτων. Καὶ ταῦτα εἰπόντος 30 αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμῶν, ἡ τε Βερνίκη, καὶ οἱ συγκαθημένοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἔλα- 31 λουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Ὅτι οὐδεν θανάτου ἀξίον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίπ- 32 πας δὲ τῷ Φῆστῳ ἔφη, Ἀπολελυσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ἦς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ΚΖ' παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχη, ὀνόματι Ἰουλίῳ, σπείρης Σεβαστῆς. ἐπι- 2 θάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ, μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνηχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνης Θεσσαλονικέως. τῇ τε ἑτέρα 3 κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος, ἐπέτρεψε πρὸς φίλους πορευθεῖντα ἐπιμελείας τυχεῖν. κακεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν 4 τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους. τὸ 5 τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν δια-

26) Ἰωάν. ιη'. 20.

29) Κορ. Δ'. ζ'. 7.

31) κγ'. 9. κε'. 25.

ΚΖ'. 1) κε'. 12.

2) ιθ'. 29. κ'. 4. Κορ. Β'. ια'. 25.

Κολ. δ'. 10.

3) κδ'. 23. κη'. 16.

6 πλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. Κακεῖ
 εὐρὼν ὁ ἐκατόνταρχος πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς
 7 τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό· ἐν ἱκαναῖς δὲ
 ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τῇ
 8 Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσα-
 9 μεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παραλεγόμε-
 νοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινα καλούμενον Καλοῦς
 10 Λιμένας, ὃ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. Ἰκανοὺ δὲ χρόνου
 διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς, διὰ
 τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθῆναι, παρήνει ὁ
 11 Παῦλος, λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως
 καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτοῦ καὶ τοῦ πλοῖ-
 ου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἐσεσθαι τὸν
 12 πλοῦν. ὁ δὲ ἐκατόνταρχος τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυ-
 κλήρῳ ἐπέειθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγο-
 13 μένοις. ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς
 παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι
 κακεῖθεν, εἴ πως δυναίτο καταντήσαντες εἰς Φοῖνικα
 παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβαν
 14 καὶ κατὰ χώρον· ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς
 προθέσεως κεκρατηκῆναι, ἄραντες ἄσπον παρελεγον-
 15 το τὴν Κρήτην. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἀνε-
 16 μος τυφωνικός, ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων. συναρπα-
 σθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμῆν
 17 τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον δὲ τι ὑποδρα-
 μόντες καλούμενον Κλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περι-
 18 κρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης· ἦν ἄραντες, βοηθείαις
 ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ
 19 εἰς τὴν σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὐ-
 20 τως ἐφέροντο. Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ
 21 ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν
 σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν· μήτε δὲ ἡλίου μήτε
 ἀστρῶν ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός
 τε οὐκ ὀλίγον ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρέϊτο πᾶσα ἐλ-
 22 πὶς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης,
 τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ἐδεῖ μὲν,
 ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς

Κρήτης, κερδήσαι τε τὴν ὑβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
καὶ τανὺν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς 23
οὐδεμία ἐστὶ ἐξ ὑμῶν, πλην τοῦ πλοίου. παρέστη γὰρ 23
μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, οὗ εἰμι, ὃ καὶ
λατρεύω, λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ πα- 24
ραστήναι· καὶ ἰδοὺ, κεχαρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς
πλέοντας μετὰ σοῦ. διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ 25
τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἐστὶ καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι.
εἰς ἣσον δὲ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. Ὡς δὲ τεσσαρεσ- 26, 27
καιδεκάτῃ νύξ ἐγένετο, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ
Ἰαδρία, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται
προσάγειν τινα αὐτοῖς χώραν· καὶ βολίσαντες εὗρον 28
ὄργυιᾶς εἴκοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολί-
σαντες, εὗρον ὄργυιᾶς δεκαπέντε· φοβούμενοί τε μήπως 29
εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωσιν, ἐκ πρύμνης ρίψαντες
ἀγκύρας τέσσαρας, ἠύχοντο ἡμέραν γενέσθαι. τῶν δὲ 30
ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάν-
των τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφασεῖ ὡς ἐκ πρῶ-
ρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ 31
ἐκατοντάρχη καὶ τοῖς στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μεί-
νωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. τότε 32
οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ
εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ἄχρι δὲ οὐ ἐμελλεν ἡμέρα γίνε- 33
σθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς,
λέγων, Τεσσαρεσκαιδεκάτῃν σήμερον ἡμέραν προσδο-
κῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. διὸ 34
παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς
τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρῖξ
ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν 35
ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλά-
σας ἥρξατο ἐσθίειν. εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ 36
αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς· ἡμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ 37
πᾶσαι ψυχὰι διακόσμαι ἐβδομηκονταεξ. κορεσθέντες δὲ 38

26) κη'. 1.

34) Ματθ. ι'. 30. Λουκ. ιβ'. 7.
κα'. 18.

35) Σαμ. Α'. θ'. 13. Ἰωάν. γ'. 11.

Τιμ. Α'. δ'. 3.

37) β'. 41. ζ'. 14. Ῥωμ. ιγ'. 1.

Πετ. Α'. γ'. 20.

τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον
 39 εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ
 ἐπεγίνωσκον· κόλπον δὲ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγια-
 λόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.
 40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν,
 ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπαρα-
 ντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεύσει κατείχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.
 41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν
 ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἐμεινεν ἀσάλευτος, ἡ
 42 δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. τῶν
 δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας απο-
 43 κτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβήσας διαφυγοί. ὁ δὲ ἐκατόν-
 ταρχος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν
 αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους
 κολυμβᾶν, ἀπορρίψαντας πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι,
 44 καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπὶ τινῶν
 τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντα διασω-
 θῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

ΚΗ' ΚΑΙ διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆ-
 2 σος καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι παρείχον οὐ τὴν τυχοῦ-
 σαν φιланθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν, προσε-
 λαβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφειστώτα, καὶ
 3 διὰ τὸ ψῦχος. Συστρεψάντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων
 πληθός, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἐχίδνα ἐκ τῆς
 4 θερμῆς ἐξελευσάσα καθήψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὥς δὲ εἶ-
 δον οἱ βάρβαροι κρεμαμένον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς
 αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως φοβεὺς ἐστὶν ὁ
 ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ
 5 δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ μὲν οὖν αποτινάξας τὸ θηρίον
 6 εἰς τὸ πῦρ, ἐπαθεν οὐδὲν κακόν. οἱ δὲ προσεδόκων αὐ-
 τὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν·
 ἐπὶ πολὺν δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων, καὶ θεωροῦντων
 μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλε-
 7 γον θεὸν αὐτὸν εἶναι. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον

41) Κορ. Β'. ια'. 25.

Κ' Η'. 1) ιζ'. 26.

2) Ῥωμ. α'. 14. Κορ. Α'. ιδ'. 11.

Κολ. γ'. 11.

5) Μάρκ. ις'. 18. Δουκ. ι'. 19.

6) ιδ'. 11.

ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξαμένος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρό-
τως ἐξέτισεν. ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυ- 8
ρετοῖς καὶ δυσεντερία συνεχόμενον κατακείσθαι· πρὸς
ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς
χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου, καὶ 9
οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο
καὶ ἐθεραπεύοντο· οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, 10
καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακε- 11
ναιμακότη ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρινῷ, παρασημῷ Διο-
σκοῦροις· καὶ καταχθέντες εἰς Συρακοῦσας, ἐπεμείναμεν 12
ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥή- 13
γιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτε-
ραριοὶ ἦλθομεν εἰς Ποτιόλους. οὐ εὐρόντες ἀδελφούς, 14
παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμείναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ
οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἦλθομεν. κακείθεν οἱ ἀδελφοὶ 15
ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξηλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν
ἄχρις Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν
ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἔλαβε θάρσος.

ὍΤΕ δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἐκατόνταρχος παρέ- 16
δωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ
ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν, συν τῷ φυλάσσειν αὐτὸν
στρατιῶτῃ. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσα- 17
σθαι τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους·
συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Ἄνδρες
ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς
ἐθεσι τοῖς πατρώοις, δεσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρε-
δόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων· οἵτινες ἀνακρίναν- 18
τές με ἐβούλοντο ἀπολύσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν
θανάτου ὑπαρχειν ἐν ἐμοί. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰου- 19
δαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὥς τοῦ
ἐθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι. διὰ ταύτην οὖν τὴν 20

8) Ἰακώβ. 4, 14, 15.

16) κδ'. 23. κς'. 3.

17) κα'. 33. κδ'. 12. κε'. 8.

18) κβ'. 24. κδ'. 10. κε'. 8. κς'. 31.

19) κε'. 11.

20) κγ'. 6. κδ'. 21. κς'. 6, 7, 29.

Ἐφεσ. 5. 20. Τιμ. Β'. α'. 16.

Κεφ. κη'. 21. ΠΡΑΞΕΙΣ Τ. ΑΠΟΣΤ. Κεφ. κη'. 31.

αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· ἔνεκεν
γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἀλυσιν ταύτην περί-
21 κειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε γράμματα
περὶ σοῦ ἔδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενό-
μενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἡ ἐλαλήσέ τι περὶ
22 σοῦ πονηρόν. ἀξιούμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς.
περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως ταύτης γνωστὸν ἐστὶν ἡμῖν
23 ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. Ταξάμενοι δὲ αὐτῇ ἡμέραν,
ἦγον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο
διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε
αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωσέως
24 καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρῶι ἕως ἐσπέρας. καὶ οἱ μὲν
25 ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι
δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύ-
λου ῥῆμα ἐν, Ὅτι καλῶς το Ἅγιον ἐλάλησε
διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
26 λέγον, Ὅτι πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπέ, Ἀκοῇ
ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνήτε· καὶ βλέποντες βλέψετε,
27 καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τού-
του, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκαμύσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ
τοῖς ὠσὶ ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέ-
28 ψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. Ἐγνωστὸν οὖν ἐστὼ ὑμῖν,
ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοῖ
29 καὶ ἀκούσονται. καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον
οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζητήσιν.
30 Ἐμείνε δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώ-
ματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς
31 αὐτὸν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων
τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάσης παρ-
ρησίας ἀκωλύτως.

22) κδ'. 5, 14.

23) κς'. 6.

24) ιζ'. 4.

26) Ἡσα. ε'. 9. Ἰεζεκ. ιβ'. 2.

Ματθ. ιγ'. 14. Μάρκ. δ'. 12.

Λουκ. η'. 10. Ἰωάν. ιβ'. 40.

Ῥωμ. ια'. 8.

28) ιγ'. 14, 46. ιη'. 6. Δουκ. κδ'. 47.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ δούλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστο- **Α**
λος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, (ὁ προεπηγ- 2
γεῖλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις,
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος 3
Δαβὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνά- 4
μει κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν,
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, (δι' οὗ ἐλάβομεν χά- 5
ριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς
ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐστε καὶ 6
ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ·) πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ, 7
ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἀγίοις, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χρι- 8
στοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγελ-
λεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ· μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, 9
ὃς λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἰδιαλείπτως μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμαι,
πάντοτε ἐπὶ τῷ προσευχῶν μου δεόμενος, εἴ πως ἤδη 10
ποτὲ εὐοδωθῆσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ, ἐλθεῖν

1) Πράξ. θ'. 15. γ'. 2, 9. Γαλ. α'. 15.

2) Γεν. γ'. 15. αβ'. 18. κτ'. 4. ρθ'. 10. Δευτ. ιη'. 15. Σαμ. Β'. ζ'. 12. Ψα. ρλβ'. 11. Ἠσα. β'. 2. ζ'. 14. θ'. 6. μ'. 10. Ἱερ. κγ'. 5. λγ'. 14. Ἰεζεκ. λδ'. 23. λζ'. 24. Δαν. θ'. 24. Μιχ. ζ'. 20. Τίτ. α'. 2.

3) Σαμ. Β'. ζ'. 12. Ψα. ρλβ'. 11. Ματθ. α'. 1, κ. τ. λ. Λουκ. α'. 32. γ'. 23, 31. Πράξ. β'. 30. γ'. 23. Τιμ. Β'. β'. 8.

4) Ἰωάν. ε'. 30, κ. τ. λ. Πράξ. ιγ'. 32, 33. Ἑβρ. α'. 5. κ'. 5, 6.

5) ιβ'. 3. ιε'. 15. ιτ'. 26. Κορ. Α'. ιε'. 10. Ἑφ. σγ'. 8.

7) Κορ. Α'. α'. 2. Ἑφ. σγ'. 1. Θεσσ. Α'. δ'. 7.

8) Ἑφ. σγ'. 20. Ἑβρ. ιγ'. 15. Πέρ. Α'. β'. 5. Θεσσ. Α'. α'. 8.

9) θ'. 1. ιε'. 23, 29. Κορ. Β'. α'. 23. ια'. 31. Γαλ. α'. 20. Φιλ. α'. 8. Θεσσ. Α'. β'. 5, 17. γ'. 10. Τιμ. Β'. α'. 3.

10) ιε'. 23, 32. Θεσσ. Α'. γ'. 16.

- 11 πρὸς ὑμᾶς· ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ
 χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς,
 12 τοῦτο δέ ἐστι, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν
 13 ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς
 ἄγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς
 ὑμᾶς, (καὶ ἐκωλύθη ἄχρι τοῦ δεῦρο,) ἵνα καρπὸν τινα
 σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.
 14 Ἑλληνσί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφεί-
 15 λετῆς εἰμί· οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς
 16 ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐ-
 αγγελίον τοῦ Χριστοῦ· δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστίν εἰς σω-
 τηρίαν παντὶ τῷ πιστευοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ
 17 Ἑλληνι. δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται
 ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται, “Ὁ δὲ δίκαιος
 ἐκ πίστεως ζήσεται.”
 18 ἈΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ
 πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν
 19 ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων. διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φα-
 νερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφάνέρωσε·
 20 τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιή-
 μασι νοούμενα καθοράται, ἢ τε αἰδίδος αὐτοῦ δύναμις
 21 καὶ θεϊότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογητους. διότι
 γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ ὥς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστη-
 22 σαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν,
 καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδιά· φάσκοντες εἰ-
 23 ναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ
 ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνης φθαρτοῦ ἀνθρώ-
 24 που καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν. διὸ καὶ
 παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρ-

11) α'. 29.

12) α'. 32.

13) α'. 23. Θεσσ. Α'. β'. 18.

14) Κορ. Α'. β'. 16. Κορ. Β'. α'. 28.

16) Φα. μ'. 10. Κορ. Α'. α'. 18.

α'. 2. Τιμ. Β'. α'. 8.

17) γ'. 21. Ἀββ. β'. 4. Ἰωάν.

γ'. 36. Γαλ. γ'. 11. Φιλ. γ'. 9.

Εβρ. ι'. 28.

19) Πράξ. ιδ'. 14, κ. τ. λ. α'. 24.

κ. τ. λ.

20) Φα. ιθ'. 1, κ. τ. λ. ρατ'. 3, κ. τ. λ.

21) Δευτ. κη'. 28, 29. Ἐφεσ. δ'. 17.

23) Δευτ. δ'. 15, κ. τ. λ. Βασ. Β'.

α'. 29. Φα. ρε'. 20. Ἠσα. μ'. 18.

Ἱερ. β'. 11. Πράξ. ιζ'. 29.

24) Φα. πα'. 12. Πράξ. ιδ'. 11.

Θεσσ. Β'. β'. 11.

διῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώμα-
 τα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς· οἵτινες μετέλλαξαν τὴν ἀληθειαν 25
 τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευ-
 σαν τῇ κτίσει παρά τὸν κτίσαντα, ὃς ἐστὶν εὐλογητὸς εἰς
 τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς 26
 εἰς πάθη ἀτιμίας· αἱ τε γὰρ θηλείαι αὐτῶν μετέλλαξαν
 τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως τε 27
 καὶ οἱ ἄρσενες, ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θη-
 λείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους,
 ἄρσενες ἐν ἀρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι,
 καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν
 ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν 28
 τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς
 εἰς ἀδοκίμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπλη- 29
 ρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ,
 κακίᾳ· μεστους φθόνου, φόβου, ἐριδος, δόλου, κακοη-
 θείας· ψιθυριστάς, καταλαλούς, θεοστυγεῖς, ὕβριστάς, 30
 ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετάς κακῶν, γονεῦσιν
 ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθετοὺς, ἀστόργους, ἀσπύν- 31
 δους, ἀνελεήμονας· οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπι- 32
 γνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἀξιοὶ θανάτου
 εἰσὶν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι
 τοῖς πράσσουσι.

ΔΙΟ ἀναπολόγητος εἰ, ὦ ἀνθρώπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν Β'
 ὦ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ
 αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ 2
 Θεοῦ ἐστὶ κατὰ ἀληθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πρᾶσ-
 σοντας. Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἀνθρώπε ὁ κρίνων τοὺς 3
 τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτὰ, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ
 τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; ἢ τοῦ πλοῦτου τῆς χρηστότητος 4
 αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρο-
 νεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιαν
 σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον 5

26) Δευτ. ιη'. 22. 23. 'Εφεσ. ε'. 11, 12.

32) 'Οση. ζ'. 3.

Β'. 1) Σαμ. Β'. ιβ'. 5, κ.τ.λ. Ματθ. ε', 3.

ζ'. 1. Κορ. Α'. δ'. 5.

4) 'Ησα. λ'. 18. 'Ηστ. Β'. γ'. 9, 15

5) θ'. 22. Δευτ. λβ'. 34. 'Ιακώβ

καρδίαν θησανρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ
 6 ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώσει
 7 ἕκαστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν
 ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι,
 8 ζῶνι αἰώνιον· τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν
 τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή,
 9 θλίψις καὶ στενοχωρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου
 τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ
 10 Ἑλλήνος· δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐρ-
 γαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι·
 11,12 οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. ὅσοι γὰρ
 ἀνόμως ἡμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολούνται· καὶ ὅσοι ἐν
 13 νόμῳ ἡμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται, (οὐ γὰρ οἱ
 ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποι-
 14 ἡται τοῦ νόμου δικαίωθήσονται. Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ
 νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον
 15 μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος· οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ
 ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμ-
 μαρτυροῦσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλ-
 λήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογου-
 16 μένων,) ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν
 ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγελίον μου, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 17 Ἴδε σὺ Ἰουδαίος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νό-
 18 μῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα,
 καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νό-
 19 μου· πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς
 20 τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπί-
 21 θείας ἐν τῷ νόμῳ. ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ

6) α'. 12. Ἰωβ λδ'. 11. Ψα. ξβ'.

12) Ἰερ. ιζ'. 10. λδ'. 19. Ματθ.
 ιε'. 27. Κορ. Α'. γ'. 8. Κορ. Β'.
 ε'. 10. Ἀποκ. κβ'. 12.8) Ἰωβ κδ'. 12. Πσλ. δ'. 4. Θεσσ.
 Β'. α'. 8.

11) Δευτ. ι'. 17. Χρον. Β'. ιθ'. 7.

12) Ἰωβ λδ'. 19. Πράξ. ι'. 34. Γαλ.
 β'. 6. Ἐφεσ. ε'. 9. Κολ. γ'. 25.

Πέρ. Α'. α'. 17.

13) Ματθ. ζ'. 21. Ἰακώβ. α'. 22.
 23. Ἰωάν. Α'. γ'. 7.16) Ματθ. κ'. 31. Πράξ. ιζ'. 21.
 Κορ. Α'. δ'. 5.

17) θ'. 4. Ἰωάν. η'. 35, 41.

18) Φιλ. α'. 10.

21) Ψα. ν'. 16, κ. ρ. λ. Ματθ. κγ'.
 2, κ. ρ. λ.

διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; ὁ λέγων 12
μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα,
ἱεροσυλεῖς; ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως 13
τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; 'τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ 24
Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γε-
γραπται. Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, εἰς νόμον πρᾶσσης· 25
εἰς δὲ παραβάτης νόμου ἦς, ἡ περιτομὴ σου ἀκροβυ-
στία γεγενεῖ. εἰς οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ 26
νόμου φυλάσσει, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτο-
μὴν λογισθῆσεται; καὶ κρίνεται ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία 27
τὸν νόμον τελοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς
παραβάτην νόμου. οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖος 28
ἐστίν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή· ἀλλ' 29
ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν
πνεύματι, οὐ γράμματι. οὐ ὁ ἐπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώ- 30
πων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ. Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰου- 31
δαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; πολὺ, κατὰ 32
πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ
λόγια τοῦ Θεοῦ. τί γὰρ, εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπι- 33
στία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει; μὴ γε- 34
νοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἀνθρώπος
ψεύστης, καθὼς γεγραπται, "Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν 35
τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε." εἰ δὲ 36
ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦ-
μεν; μὴ ἀδικὸς ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ 37
ἀνθρώπον λέγω. μὴ γενοιτο· ἐπεὶ πῶς κρίνεται ὁ Θεὸς 38
τὸν κόσμον; εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ 39
ψεύσματι ἐπερίσσειεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἐτι κα-
γῶ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; καὶ μὴ καθὼς βλασφη- 40
μοῦμεθα, καὶ καθὼς φασὶ τινες ἡμᾶς λέγειν, "Ὅτι ποιη-

23) θ'. 4.

24) Σαμ. β'. εβ'. 14. Ἡσα. νβ'. 5.

'Ιεζεκ. λς'. 20, 23.

28) θ'. 7. Ἰωάν. η'. 39.

29) Δευτ. ι'. 16. λ'. 6. Ἱερ. δ'. 4.

Κορ. Α'. δ'. 5. Φιλ. γ'. 2, 3.

Κολ. β'. 11. Θεσσ. Α'. β'. 4.

Πέτ. Α'. γ'. 4.

Γ'. 2) β'. 18. θ'. 4. Δευτ. δ'. 7, 8.
Ψα. ρμζ'. 19, 20.3) θ'. 6. Ἀριθ. κγ'. 19. Τιμ. β'.
β'. 13. Ἑβρ. δ'. 2.4) Ψα. να'. 4. ξβ'. 9. ρις'. 11.
Ἰωάν. γ'. 33.

6) Γεν. ιη'. 25. Ἰωβ η'. 3. λδ'. 17.

σωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ· ὃν τὸ κρίμα ἐνδικόν ἐστι.

- 9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προητιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν
 10 εἶναι, καθὼς γέγραπται, 'Ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἰς·
 11 οὐκ ἔστιν ὁ συνιών, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν,
 12 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν
 13 χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός.' 'τάφος ἀνεωγμένος
 ὁ λαρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν' 'ὥς
 14 ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν,' 'ὥν τὸ στόμα ἀρὰς καὶ
 15 πικρίας γέμει.' 'ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα·
 16,17 σύντριμμα καὶ τάλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καὶ
 18 ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν.' 'οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ
 19 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν,' οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ
 νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ· ἵνα πᾶν στόμα
 φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γενῇται πᾶς ὁ λόγος τῷ Θεῷ.
 20 διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ
 ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.
 21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται,
 μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν·
 22 δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς
 πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστευόντας· οὐ γὰρ ἔστι
 23 διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται τῆς
 24 ὀξείας τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι,
 25 διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃν προέθετο
 ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι,
 εἰς ἐνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν
 26 πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων ἐν τῇ ἀνοχῇ
 τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἐνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ

9) Γαλ. γ'. 22.

10) Ψα. 14. 3. ὣγ'. 3.

13) Ψα. ε'. 9. βμ'. 3.

14) Ψα. ε'. 7.

15) Παροιμ. α'. 16. Ἠσα. 59. 7.

18) Ψα. 18. 1.

19) Ἰεζεκ. 18. 62.

20) ζ'. 7. Γαλ. β'. 16.

21) α'. 17. Ἰωάν. ε'. 46. Πράξ. 13.

11. κε'. 22.

22) ε'. 12. Γαλ. γ'. 26. Κολ. γ'. 11.

23) ια'. 32. Γαλ. γ'. 22.

24) Ματθ. κ'. 28. Ἐφεσ. α'. 7.

β'. 8. Τιμ. Α'. β'. 6. Τίτ. γ'. 5, 7. Πέρ. Α'. α'. 18.

25) Πράξ. 13. 38, 39. 15. 30.

Κορ. Β'. ε'. 19. Κολ. α'. 20.

Ἰωάν. Α'. β'. 2. δ'. 16.

νυν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα
τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν ἡ κατήχησις; ἐξεκλεί- 27
σθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ
νόμου πίστεως. λογιζόμεθα οὖν πιστεῖ δικαιοῦσθαι 28
ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νόμου. ἡ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς 29
μόνον; οὐχί δὲ καὶ ἐθνῶν; ναι, καὶ ἐθνῶν. ἐπείπερ εἰς 30
ὁ Θεὸς, ὃς δικαιῶσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκρο-
βυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ 31
τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἰστώμεν.

ΤΙ οὖν ἐροῦμεν Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὗρηκε- Δ'
ναι κατὰ σάρκα; εἰ γάρ Ἀβραάμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, 2
ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. τί γάρ ἡ γραφή 3
λέγει; 'Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ 4
λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ὀφείλημα· τῷ δὲ 5
μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν
ἄσεβη, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. καθά- 6
περ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου,
ὃ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην, χωρὶς ἔργων, 'Μακά- 7
ριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν
αἱ ἁμαρτίαι. μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐ μὴ λογίσηται Κύριος 8
ἁμαρτίαν.' Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περιτο- 9
μὴν, ἡ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλο-
γίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. πῶς οὖν 10
ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν
περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ· καὶ σημεῖον ἔλαβε πε- 11
ριτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς
ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων
τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι
καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην· καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς 12
οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς
ἴχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν
Ἀβραάμ. Οὐ γὰρ διὰ νόμον ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ 13

28) Πράξ. γ'. 38, 39. Γαλ. β'. 16.

Δ'. 1) Ἠσα. να'. 2.

8) Γεν. ιε'. 6. Γαλ. γ'. 6. Ἰακωβ. β'. 23.

4) ια'. 6.

6) Ψα. λβ'. 1, 2.

11) Γεν. ιε'. 11. Γαλ. γ'. 7.

13) Γεν. ιε'. 6. ιε'. 2, κ. τ. λ. Γαλ.

γ'. 18.

ἡ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ
 14 κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ οἱ ἐκ νό-
 μου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ καταργηται ἡ
 15 ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ οὐκ
 16 ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα
 κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ
 τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ
 ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὃς ἔστι πατὴρ πάντων ἡμῶν,
 17 (κυθῶς γεγραπται, "Ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικα
 σε,") κατέναντι οὐ ἐπίστευσε Θεοῦ, τοῦ ζωοποιούντος
 18 τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. Ὅς
 παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐ-
 τὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον, Ὅτως
 19 ἔσται τὸ σπέρμα σου· καὶ μὴ ασθενήσας τῇ πίστει, οὐ
 κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νεκρωμένον, ἕκατον-
 ταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μητρὸς
 20 Σάρρας· εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ
 ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δὸς δόξαν τῷ
 21 Θεῷ, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπηγγέλται, δυνατὸς ἔστι
 22 καὶ ποιῆσαι. διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
 23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ.
 24 ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογιζέσθαι, τοῖς πιστευ-
 ουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ
 25 νεκρῶν, ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ
 ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

Ε' ΔΙΚΑΙΩΘΕΝΤΕΣ οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ἔχο-
 μεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 2 στοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει
 εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἐστήκαμεν· καὶ καυχώμεθα

15) γ'. 20. ε'. 13, 20. ζ'. 8, 10.

Ἰωάν. ιε'. 22. Κορ. Α'. ιε'. 56.

Κορ. Β'. γ'. 7, 9.

16) Γαλ. γ'. 16, 18.

17) Γεν. ιζ'. 5.

18) Γεν. ιε'. 4, 5. Ἑβρ. ια'. 12.

19) Γεν. ιζ'. 17. ιη'. 11. Ἑβρ. ια'.

11, 12.

20) Ἑβρ. ια'. 18.

21) Ψα. ριε'. 3. Ἠσα. υζ'. 19.

Λουκ. α'. 37.

23) ιε'. 4. Κορ. Α'. ι'. 6, 11.

24) Πράξ. β'. 24.

25) η'. 32. Κορ. Α'. ιε'. 17. Ἰωάν.

Α'. α'. 7. β'. 2.

Ε' 1) Ἑφ. β'. 13.

2) Ἰωάν. ι'. 9. ιδ'. 6. Κορ. Α'. ιε'.

1. Ἑφ. β'. 18. γ'. 12. Ἑβρ.

γ'. 6. ι'. 19.

ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ 3
καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπο-
μονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ 4
ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει· ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ 5
Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος
'Αγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. Ἔτι γὰρ Χριστὸς ὢντων 6
ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε.
μοῖς γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθάνειται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ 7
ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν· συνίστησι δὲ 8
τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἐτι ἁμαρτωλῶν
ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. πολλῶ οὖν 9
μᾶλλον, δικαιοθύντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθῆσό-
μεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες 10
κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέμεθα σωθῆσόμεθα ἐν τῇ
ζωῇ αὐτοῦ· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ 11
Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν
τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς 12
τὸν κόσμον εἰσηλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος,
καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διηλθεν,
ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. ἀχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν 13
ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου·
ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Μωσέως 14
καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς
παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μελλόντος. Ἀλλ' 15
οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ
τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῶ
μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ
τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς
επερίσσευσε. καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δῶ- 16

3) Φιλ. α'. 20. Ἰακώβ. α'. 2, 3.

4) Ἰακώβ. α'. 3.

5) Ἐφεσ. β'. 1. Κολ. β'. 13. Ἐβρ.

θ'. 15. Πέρ. Α'. γ'. 18.

8) Ἰωάν. ιε'. 13. Ἐβρ. θ'. 15.

Πέρ. Α'. γ'. 18.

10) Κορ. Β'. ε'. 18. Κολ. α. 21, 22.

12) ε'. 23. Γεν. β'. 17. γ' 6. Κορ.
Α'. ιε'. 21.

13) δ'. 15.

14) Κορ. Α'. ιε'. 21, 22, 45.

ρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ
 17 χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. εἰ
 γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε
 διὰ τοῦ ἐνὸς, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χά-
 18 ριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν
 ζῳῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα
 οὖν ὡς δι' ἐνὸς παραπτώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους,
 εἰς κατάκριμα· οὕτω καὶ δι' ἐνὸς δικαιώματος, εἰς πάν-
 19 τας ἀνθρώπους, εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς
 παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν
 οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς δίκαιοι
 20 κατασταθήσονται οἱ πολλοί. Νόμος δὲ παρεισηλθεν, ἵνα
 πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. οὐ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία,
 21 ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις· ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ
 ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ
 δικαιοσύνης εἰς ζῶν αἰῶνιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν.

Σ' ΤΙ οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ
 2 χάρις πλεονάσῃ; μὴ γένοιτο. οἷτινες ἀπεθάνομεν τῇ
 3 ἁμαρτίᾳ, πῶς ἐτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι
 ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον
 4 αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ
 βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον· ἵνα, ὥσπερ ἠγέρθη Χρι-
 στὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ
 5 ὑμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. Εἰ γὰρ σύμ-
 φυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ,
 6 ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· τοῦτο γινώσκοντες,
 ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα κατ-
 7 αργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν
 8 τῆς ἁμαρτίας. Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύο-

20) δ'. 15. ζ'. 8. Δουκ. ζ'. 47. Γαλ.
 γ'. 19, 23.

Σ'. 2) Γαλ. ε'. 14.

3) Γαλ. γ'. 27.

4) Κορ. Α'. ε'. 14. Ἐφεσ. δ'. 22,
 23. 24. Κολ. β'. 12. ν'. 10.

Ἐβρ. ιβ'. 1, 2. Πέτ. Α'. β'. 1.
 δ'. 1, 2.

5) η'. 11. Φιλ. γ'. 10, 11.

6) Γαλ. β'. 20. ε'. 24.

7) Πέτ. Α'. δ'. 1.

8) Τιμ. Β'. β'. 11.

μεν ὅτι καὶ συζησομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἔγερ- 9
 θείς ἐκ νεκρῶν οὐκ ἐτι αποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ
 οὐκ ἐτι κυριεύει. ὁ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν 10
 ἐφ' ἡμῶν· ὁ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ. οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε 11
 ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ
 Θεῷ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Μὴ οὖν βασι- 12
 λεύετω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ
 ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ· μὴδὲ παρι- 13
 στανετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ
 παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ
 τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. ἁμαρτία γὰρ 14
 ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ
 χάριν.

Τί οὖν; ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμέν ὑπὸ νόμον, 15
 ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. οὐκ οἶδατε ὅτι ὡς παριστά- 16
 νετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δούλοι ἐστε ὡς ὑπα-
 κοῦετε, ἢ τοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιο-
 σύνην; χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δούλοι τῆς ἁμαρτίας, 17
 ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον
 διδασχῆς. ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώ- 18
 θητε τῇ δικαιοσύνῃ. Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθε- 19
 νειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὥστε γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη
 ὑμῶν δούλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνο-
 μίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ
 δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. ὅτε γὰρ δούλοι ἦτε τῆς ἁμαρ- 20
 τίας, ἐλευθεροὶ ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. τίνα οὖν καρπὸν 21
 εἶχετε τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος
 ἐκείνων θάνατος. νῦν δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς 22
 ἁμαρτίας, δουλῶντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν
 ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον. τὰ γὰρ 23
 ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ
 Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

9) Ἀποκ. α'. 18.

10) Δουκ. κ'. 38. Ἑβρ. θ'. 27, 28.

11) Γαλ. β'. 19. Πέτ. Α'. β'. 24.

13) ιβ'. 1. Δουκ. α'. 74. Γαλ. β'.

20. Ἑβρ. θ'. 14. Πέτ. Α'. δ'. 2.

15) Κορ. Α'. θ'. 21. Γαλ. β'. 18, 19.

16) Ἰωάν. η'. 34. Πέτ. Β'. β'. 19.

18) Ἰωάν. η'. 32. Πέτ. Α'. β'. 16.

20) Ἰωάν. η'. 34.

23) ε'. 12. Γεν. β'. 17. Κορ. Α'.

α'. 21. Ἰακώβ. α'. 15. Πέτ. Α'.

α'. 3.

Ζ' Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί (γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ,) ὅτι
 ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ;
 ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεσται νόμῳ·
 εἰ δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ ἀνδρός.
 ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς χρηματίζει, εἰ
 γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· εἰ δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα
 ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα,
 γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς
 ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ,
 εἰς τὸ γενεσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι,
 ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ
 σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου
 ἐιηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορήσαι
 τῷ θανάτῳ· νυνὶ δὲ κατήργηθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου,
 ἀποθανόντος ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς
 ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι γραμμάτων.
 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
 τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμου τὴν τε γὰρ
 ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, 'Οὐκ ἐπι-
 θυμῆσιν.' ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐν-
 τολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ
 νόμου ἁμαρτία νεκρά· ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ·
 ἐλθοῦσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ
 ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν αὕτη
 εἰς θάνατον. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς
 ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. ὥστε
 ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ
 ἀγαθὴ. Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονε θάνατος; μὴ γένοι-
 το· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ
 μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβο-
 λὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. Οἶδαμεν γὰρ
 ὅτι ὁ νόμος πνευματικὸς ἐστίν· ἐγὼ δὲ σαρκικὸς εἰμι,

2) Κορ. Α'. ζ'. 2, 10. 39.

3) Ματθ. ε'. 32.

4) η'. 2. Γαλ. β'. 19, 20. ε'. 18, 22.

5) ε'. 21. Γαλ. ε'. 19.

6) β'. 29. ε'. 2. Κορ. Β'. γ'. 6, 7.

7) γ'. 20. Ἐξάδ. κ'. 17. Δευτ. ε'. 21.

8) δ'. 15. ε'. 20. Ἰωάν. ιε'. 22.

Γαλ. γ'. 19.

10) Λευιτ. ιη'. 5. Ἰεζεκ. κ'. 11 13.

12) Τιμ. Α'. α'. 8.

14) Βασ. Α'. κα'. 20, 25. Ἠσα.

ν'. 1.

πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὁ γὰρ κατεργάζομαι, 15
οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θελω, τοῦτο πράσσω· ἀλλ' ὁ
μισῶ, τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ ὁ οὐ θελω, τοῦτο ποιῶ, σύμ- 16
φῆμι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. νυνὶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ κατερ- 17
γάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. Οἶδα 18
γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ (τουτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου,) 19
αγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργά-
ζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω. οὐ γὰρ ὁ θελω ποιῶ 20
ἀγαθόν· ἀλλ' ὁ οὐ θελω κακόν, τοῦτο πράσσω. εἰ δὲ 21
ὁ οὐ θελω ἐγώ, τοῦτο ποιῶ, οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι
αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. Εὐρίσκω ἄρα 22
τὸν νόμον τῷ θελοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ
τὸ κακὸν παρακειται. συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ 23
κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον· βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν 24
τοῖς μελεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς
μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ
ὄντι ἐν τοῖς μελεσί μου. ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· 25
τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;
εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου 26
ἡμῶν. ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῖ δουλεύω νόμῳ
Θεοῦ· τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας. Οὐδὲν ἄρα νῦν
κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπα- **Η**
τοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος 2
τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσε με ἀπὸ τοῦ νό-
μου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Τὸ γὰρ ἀδύνατον 3
τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ Θεὸς τὸν
ἑαυτοῦ νόμον πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας
καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί,
ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ 4
κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. Οἱ γὰρ 5
κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ
πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς 6

15) Γαλ. ε'. 17.

18) Γεν. ε'. 5. η'. 21.

22) Ψα. α'. 2. Κορ. Β'. δ'. 16.

'Εφεσ. γ'. 16.

23) Γαλ. ε'. 17.

Η'. 2) ε'. 18, 22. 'Ιωάν. η'. 36.

Γαλ. ε'. 1.

3) Κορ. Β'. ε'. 21. 'Εφεσ. β'. 14,

16. Γαλ. γ'. 13. 'Εβρ. ζ'. 18, 19.

5) Κορ. Α'. β'. 14.

6) ε'. 21. Γαλ. ε'. 8.

θανάτος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη.
 7 διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἐχθρὰ εἰς Θεόν· τῷ γὰρ
 8 νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται· οἱ
 9 δὲ ἐν σαρκὶ οὐτες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. Ὑμεῖς δὲ
 οὐκ ἐστέ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα Θεοῦ
 οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος
 10 οὐκ ἐστὶν αὐτοῦ. εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα
 νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην.
 11 εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ
 ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει
 καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ τοῦ ἐνοικούντος αὐ-
 τοῦ πνεύματος ἐν ὑμῖν.
 12 ἈΡΑ οὖν, ἀδελφοί, ὀφείλεται ἐσμεν οὐ τῇ σαρκί, τοῦ
 13 κατὰ σάρκα ζῆν· εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μελλετε ἀπο-
 θνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος
 14 θανατοῦτε, ζήσεσθε. Ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται,
 15 οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας
 πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ
 16 κρᾶζομεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρ-
 17 τυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμεν τέκνα Θεοῦ. εἰ δὲ
 τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκλη-
 ρονόμοι δὲ Χριστοῦ· εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συν-
 18 δοξασθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα
 τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μελλουσάν δόξαν ἀποκαλυ-
 19 φθῆναι εἰς ἡμᾶς. Ἡ γὰρ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τὴν
 20 ἀποκαλύψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ
 ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἐκούσα, ἀλλὰ διὰ τὸν
 21 ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι καὶ αὕτη ἡ κτίσις ἐλευθε-
 ρωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευ-

8) Κορ. Α'. β'. 14.

9) Κορ. Α'. γ'. 16. Γαλ. β'. 6.
Φιλ. α'. 19. Πέρ. Α'. α'. 11.11) ε'. 4, 5. Πράξ. β'. 24. Κορ. Α'.
ε'. 14. Κορ. Β'. δ'. 14. Ἐφεσ.
β'. 5. Κολ. β'. 13.

12) ε'. 7, 18.

13) Ἐφεσ. δ'. 22. ε'. 3. ε. τ. λ.
Κολ. γ'. 5, 6.

14) Γαλ. ε'. 18.

15) Μάρκ. ιδ'. 36. Κορ. Α'. β'. 12.
Γαλ. γ'. 26, δ'. 5, 6. Τιμ. Β'. α'. 7.16) Κορ. Β'. α'. 22. ε'. 5. Ἐφεσ. α'.
13. δ'. 30.

17) Πράξ. ιδ'. 22. Τιμ. Β'. β'. 11, 12.

18) Ματθ. ε'. 12. Κορ. Β'. δ'. 17.
Φιλ. γ'. 10, 21. Πέρ. Α'. α'. 6.
δ'. 12. Ἰωάν. Α'. γ'. 1, 2.

θερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. οἶδαμεν γὰρ 22
 ὅτι πάντα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ
 νῦν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ 23
 Πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενά-
 ζομεν, νίοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ
 σώματος ἡμῶν. τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπίς δέ βλε- 24
 πομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὁ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπί-
 ζει; εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς 25
 ἀπεκδεχόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συναντι- 26
 λαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξώ-
 μεθα καθὼς δεῖ, οὐκ οἶδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα
 ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· ὁ δὲ 27
 ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύμα-
 τος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. Οἶδαμεν 28
 δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγα-
 θὸν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. ὅτι οὗς προέ- 29
 γνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ νιού
 αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελ-
 φοῖς· οὗς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὗς 30
 ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὗς δὲ ἐδικαίωσε, τού-
 τους καὶ ἐδόξασε. Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ 31
 Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὅς γε τοῦ ἰδίου νιού 32
 οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐ-
 τὸν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται;
 τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαίων 33
 τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ καὶ 34
 ἐγερθεὶς, ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐν-
 τυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν· τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης 35

22) Ἰωάν. ις'. 21.

23) Δουκ. κα'. 28. Κορ. Β'. ε'. 2, 4.

Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

24) Κορ. Β'. ε'. 7.

25) Κορ. Β'. δ'. 18. Ἑβρ. ια'. 1.

26) Ζαχ. ιβ'. 10. Ματθ. κ'. 22.

Ἰακώβ. δ'. 3.

27) Χρον. Α'. κη'. 9. Ψα. ζ'. 9.

Ἱερ. ια'. 20. ις'. 10.

29) Ἰωάν. ιε'. 16. ις'. 21, κ. τ. λ.

Ἑφεσ. α'. 5, 11. Φιλ. γ'. 21.

Κολ. α'. 18.

31) Ἀριθ. ιδ'. 8. Ψα. ις'. 11.

ριη'. 6.

32) δ'. 25. ε'. 6, 9. Γεν. κβ'. 12.

Ἥσα. ιγ'. 5. Ἰωάν. γ'. 16.

33) Ἥσα. ν'. 8, 9.

34) Ἰωβ λδ'. 29. Ψα. ρι'. 1. Μάρκ.

ις'. 19. Ἑβρ. α'. 3. ζ'. 25. η'. 1.

θ'. 24. ιβ'. 2, 24. Πέτ. Α'. γ'.

22. Ἰωάν. Α'. β'. 1.

τοῦ Χριστοῦ· θλίψις, ἡ στενοχωρία, ἡ διωγμὸς, ἡ λιμὸς,
 36 ἡ γυμνότης, ἡ κίνδυνος, ἡ μάχαιρα· (καθὼς γέγραπται,
 "Ὅτι ἐνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλο-
 37 γίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς·") ἀλλ' ἐν τοῦτοις πᾶσιν
 38 ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. πέπεισμαι γάρ
 39 ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ, οὔτε ἀγγελοὶ οὔτε ἀρχαὶ
 οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὑψω-
 μα οὔτε βάθος, οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς
 χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

- Θ' ἈΛΗΘΕΙΑΝ λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμ-
 μαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν Πνεύματι
 2 Ἀγίῳ, ὅτι λύπη μοι ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἀδιαλείπτως ὀδυνη
 3 τῇ καρδίᾳ μου, ἡνυχόμην γάρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι
 ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγε-
 4 νῶν μου κατὰ σάρκα· οἵτινες εἰσιν Ἰσραηλίται, ὧν ἡ
 υἱοθεσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ αἱ διαθηकाὶ, καὶ ἡ νομοθεσία,
 5 καὶ ἡ λατρεία, καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, ὧν οἱ πατέρες, καὶ
 6 ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων Θεὸς
 6 εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Οὐχ οἶον δὲ ὅτι ἐκ-
 πέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. οὐ γάρ πάντες οἱ ἐξ
 7 Ἰσραὴλ, οὗτοι Ἰσραὴλ· οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραάμ,
 πάντες τέκνα, ἀλλ' ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα.
 8 τουτεστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς, ταῦτα τέκνα τοῦ
 Θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογιζέται εἰς σπέρ-
 9 μα. ἐπαγγελίας γάρ ὁ λόγος οὗτος, 'Κατὰ τὸν καιρὸν
 10 τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός·' οὐ μόνον

36) Ψα. μδ'. 22. Κορ. Α'. δ'. 3.
 Κορ. Β'. δ'. 11. ια'. 23.

37) Κορ. Α'. ιε'. 57. Κορ. Β'. β'.
 14. Ἰωάν. Α'. δ'. 4. ε'. 4, 5.
 Ἀποκ. ιβ'. 11.

38) Ἐφεσ. α'. 21. ς'. 12. Κολ. β'.
 15. Πέτ. Α'. γ'. 22.

Θ'. 1) α'. 9. Κορ. Β'. α'. 23. Γαλ.
 α'. 20. Φιλ. α'. 8. Θεσσ. Α'. β'.
 5.

2) ε'. 2.

3) Ἐξοδ. λβ'. 32.

4) β'. 17. γ'. 2. Ἐξοδ. δ'. 22. Δευτ.

ς'. 6. Ψα. ρμζ'. 19. Ἱερ. λα'. 9.
 Ἐφεσ. β'. 12.

5) Ματθ. α'. 1, κ. τ. λ. Λουκ. γ'.
 23, κ. τ. λ. Ἰωάν. α'. 1. Ἐβρ.
 α'. 8, 9.

6) β'. 28. γ'. 3. Ἀριθ. κγ'. 19.
 Ἰωάν. η'. 39. Γαλ. ς'. 16. Τιμ.
 β'. β'. 13.

7) Γεν. κα'. 12. Γαλ. δ'. 23. Ἐβρ.
 ια'. 18.

8) Γαλ. δ'. 28.

9) Γεν. ιη'. 10.

10) Γεν. κε'. 21.

δε, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μένη, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρήθη αὐτῇ, "Οτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι." 12 καθὼς γέγραπται, "Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαὺ 13 ἐμίσησα.

Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; μὴ γέ- 14 νοιτο. τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει, "Ἐλεσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ 15 οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω." ἀρα οὖν οὐ τοῦ θελοντος, 16 οὐδὲ τοῦ τρεχόντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ. λέγει 17 γὰρ ἡ γραφή τῷ Φαραῶ, "Οτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξηγειρά- 18 σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δυνάμιν μου, καὶ ὅπως 19 διαγγελῇ τὸ ὄνομα μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ." ἀρα οὖν ὃν 20 θελεῖ, ἐλεεῖ· ὃν δὲ θελεῖ, σκληρύνει. Ἐρεῖς οὖν μοι, Τί 21 ἐτι μέμφεται; τῷ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθεστήκει; μεν- 22 οῦνγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ 23 Θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, Τί με ἐποίησας 24 οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ 25 τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὁ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, 26 ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θελῶν ὁ Θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν 27 ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ, ἠνεγκεν ἐν 28 πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεῦῃ ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώ- 29 λειαν· καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ 30 ἐπὶ σκεῦῃ ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δοξάν· οὐς καὶ 31 ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐκ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ 32 ἐθνῶν· (ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει, "Καλέσω τὸν οὐ λαόν 33 μου, λαόν μου· καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην, ἠγαπημένην." 34 "Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρήθη αὐτοῖς, Οὐ λαὸς 35 μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζώντος." Ἡσαΐ- 36 ας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ, "Ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν

12) Γεν. κε'. 23.

13) Ματ. α'. 2, 3.

14) Δευτ. λβ'. 4. Χρον. β'. ιθ'. 7.

15) Ἰωβ η'. 3. λδ'. 10.

16) Ἐξοδ. λγ'. 19.

17) Ἐξοδ. θ'. 16.

20) Ἡσα. με'. 9. ξδ'. 8. Ἱερ. ιη'. 6.

21) Τιμ. β'. β'. 20.

22) β'. 4, 5.

23) Ὡση. β'. 23. Περ. Α'. β'. 10.

24) Ὡση. α'. 10.

27) ια'. 5. Ἡσα. ι'. 22.

υἱὼν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ καταλειμμά
 28 σωθήσεται· λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δι-
 καιοσύνῃ· ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει Κύριος ἐπὶ
 29 τῆς γῆς· Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας, 'Εἰ μὴ Κύριος
 Σαβαὼθ ἐγκατελίπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγε-
 30 νήθημεν, καὶ ὡς Γομορρὰ ἂν ὁμοιωθήμεν·) Τί οὖν
 ἐροῦμεν; ὅτι ἐβη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέ-
 31 λαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δέ τὴν ἐκ πίστεως· Ἰσ-
 ραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιο-
 32 συνης οὐκ ἐφθασε· διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς
 ἐξ ἔργων νόμον· προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσ-
 33 κόμματος, καθὼς γεγραπται, 'Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιών λί-
 θον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκανδαλοῦ· καὶ πᾶς ὁ
 πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται.

Ι' ἈΔΕΛΦΟΙ, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ
 δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἐστὶν εἰς σω-
 2 τηρίαν· μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν,
 3 ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν· ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ
 δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στή-
 4 σαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν· τέλος
 γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύ-
 5 οντι· Μωσὴς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ
 νόμου, 'Ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐ-
 6 τοῖς·' ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει, 'Μὴ εἴ-
 7 πης ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν·'
 7 τοῦτ' ἐστὶ Χριστὸν καταγαγεῖν· ἢ, Τίς καταβήσεται εἰς
 τὴν ἄβυσσον· τοῦτ' ἐστὶ Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγα-
 8 γεῖν· ἀλλὰ τί λέγει; 'Εγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστίν, ἐν τῷ
 στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἐστὶ τὸ ῥῆμα

29) Γεν. ιθ'. 24. Ἡσα. α'. 9. ιγ'.

19) Ἱερ. ν'. 40. Θρήν. γ'. 22.

Ἱεζεκ. ις'. 46.

31) ι'. 2. ια'. 7.

32) Κορ. Α'. α'. 23.

33) Ψα. β'. 12. ριη'. 22. Ἡσα. η'.

14. κη'. 16. Ματθ. κα'. 42.

Λουκ. β'. 34. Πέτ. Α'. β'. 6.

Ι'. 2) θ'. 31. Πράξ. κα'. 20. κβ'. 3.

Γαλ. α'. 14.

3) θ'. 31.

4) Ματθ. ε'. 17. Πράξ. ιγ'. 33.

Κορ. Β'. γ'. 13. Γαλ. γ'. 24.

5) Λευιτ. ιη'. 5. Ἱεζεκ. κ'. 11. Γαλ.

γ'. 12.

6) Δευτ. λ'. 11, 12.

8) Δευτ. λ'. 14.

τῆς πίστεως ὁ κηρύσσομεν· ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ 9
στοματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρ-
δίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ·
καρδία γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμο- 10
λογεῖται εἰς σωτηρίαν. Λεγεί γάρ ἡ γραφή, 'Πᾶς ὁ πι- 11
στεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται.' οὐ γὰρ ἐστὶ 12
διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνου· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύ-
ριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντα τοὺς ἐπικαλουμέ-
νους αὐτόν. 'Πᾶς γὰρ ὃς ἀν' ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα 13
Κυρίου, σωθήσεται.' Πῶς οὖν ἐπικαλεσονται εἰς ὃν οὐκ 14
ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν;
πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύ- 15
ξουσιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται, 'Ὡς
ῥαῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν
εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ.' Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκου- 16
σαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει, 'Κύριε, τίς ἐπί-
στευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;' ἀρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ 17
ἀκοὴ δια ρήματος Θεοῦ. ἀλλὰ λέγω, Μὴ οὐκ ἤκουσαν; 18
μενοῦνγε 'εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθογγος αὐ-
τῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ρήματα αὐ-
τῶν. Ἀλλὰ λέγω, Μὴ οὐκ ἐγνώ Ἰσραὴλ; πρῶτος Μωσῆς 19
λέγει, 'Εγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἐθνει, ἐπὶ ἐθνει
ἀσυνέτω παροργιῶ ὑμᾶς.' Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέ- 20
γει, 'Εὗρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὲς ἐγενόμην
τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι.' πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει, 21
'Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξέπέτασα τὰς χεῖρας μου πρὸς λαὸν
ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλεγοντα.'

ΛΕΓΩ οὖν, Μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; **ΙΑ**
μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος
Ἀβραάμ, φυλῆς Βενϊαμίν. οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν 2
λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέγνω. ἡ οὐκ οἴδατε ἐν Ἑλίᾳ τί λέγει

9) Ματθ. ι'. 32.

11) θ'. 33. Ἡσα. κη'. 16.

12) γ'. 22, 29. Πράξ. ι'. 34, 35.

13) 9. Ἐφεσ. α'. 7. β'. 4, 7.

Τιμ. Α'. β'. 5.

13) Ἰωήλ β'. 32. Πράξ. β'. 21.

15) Ἡσα. νβ'. 7. Ναουμ. α'. 15.

16) Ἡσα. νγ'. 1. Ἰωάν. ιβ'. 38.

18) Ψα. ιθ'. 4.

19) Δευτ. λβ'. 21.

20) Ἡσα. ξε'. 1.

21) Ἡσα. ξε'. 2.

ΙΑ'. 1) Ἱερ. λα'. 37. Κορ. β'. ια'.

22. Φιλ. γ'. 5.

ἡ γραφή; ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ, λέ-
 3 γων, 'Κύριε, τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν, καὶ τὰ
 θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· ἀγῶ ὑπελείφθην μόνος,
 4 καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου.' ἀλλὰ τί λέγει πνὶ ὦ ὁ
 5 ὄρας, οὔτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βααλ. οὕτως οὖν
 καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λείμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέ-
 6 γονεν. εἰ δὲ χάριτι, οὐκ ἐτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἐτι
 γίνεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ ἐτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ
 7 τὸ ἔργον οὐκ ἐτι ἐστὶν ἔργον. Τί οὖν; ὁ ἐπιζητεῖ Ἰσ-
 ραὴλ, τοῦτου οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν· οἱ
 8 δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, (καθὼς γεγραπται, 'Ἐδωκεν
 αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ
 βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκοῦειν,') ἕως τῆς σήμερον
 9 ἡμέρας. καὶ Δαβὶδ λέγει, 'Γεννηθῆτω ἡ τράπεζα αὐτῶν
 εἰς παγίδα καὶ εἰς θῆραν, καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀντ-
 10 ἀπόδομα αὐτοῖς· σκοτισθῆτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
 τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντός σύγ-
 11 γαμψον.' Λέγω οὖν, Μὴ ἑπταίσαν, ἵνα πέσωσι; μὴ γε-
 νοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς
 12 ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλώσαι αὐτοὺς. εἰ δὲ τὸ παρα-
 πτώμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμος, καὶ τὸ ἡττημα αὐτῶν
 πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;
 13 Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν· ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ
 14 ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἰ πως
 παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.
 15 εἰ γάρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσ-
 16 ληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ
 17 τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ρίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δὲ
 τινες τῶν κλάδων ἐξεκλασθήσαν, σὺ δὲ ἀγριελαῖος ὢν
 ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ρίζης καὶ

3) Βασ. Α'. ιθ'. 10.

4) Βασ. Α'. ιθ'. 18.

5) θ'. 27.

6) δ. 4, 5. Δευτ. θ'. 4.

7) θ'. 31.

8) Ἦσα. ε'. 9, κθ'. 10. Ματθ. ιγ'.

14. Ἰωάν. ιβ'. 40. Πράξ. κη'. 26.

9) Ψα. ξθ'. 22.

11) Πράξ. ιγ'. 46.

13) ιε'. 16. Πράξ. θ'. 15. ιγ'. 2.

κβ'. 21. Γαλ. α'. 16. β'. 2, 8.

'Ἐφεσ. γ'. 8. Τιμ. Α'. β'. 7.

Τιμ. Β'. α'. 11.

17) Ἱερ. ια'. 16.

Κεφ. ια'. 18. ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ. Κεφ. ια'. 33.

τῆς πιότητος τῆς ελαίας ἐγένου, μὴ κατακαυῶ τῶν 18
κλάδων· εἰ δὲ κατακαυῶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάξεις,
ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ. Ἐρεῖς οὖν, Ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι, 19
ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, 20
σὺ δὲ τῇ πίστει ἑστήκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβου·
εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο· 21
μὴ πῶς οὐδὲ σοὺ φείσεται. Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ 22
ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν·
ἐπὶ δὲ σέ χρηστότητα, εἰς ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι·
ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ· καὶ ἐκεῖνοι δὲ, εἰς ἐπιμείνωσι 23
τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθῶσιν· δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ
Θεὸς παλιν ἐγκεντρίσαι αὐτοὺς. εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ 24
φύσιν ἐξεκόπῃς ἀγριελαιου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεν-
τρίσθῃς εἰς καλλιελαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ
φύσιν ἐγκεντρισθῶσιν τῇ ἰδίᾳ ελαίᾳ; Οὐ γὰρ θέλω 25
ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, (ἵνα μὴ
ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρονιμοί,) ὅτι πῶρως ἀπὸ μέρους
τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πληρῶμα τῶν ἐθνῶν
εἰσελθῇ· καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέ- 26
γραπται, Ὁ ἤξει ἐκ Σιών ὁ ρυόμενος, καὶ ἀποστρέψει
ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ δια- 27
θήκη, ὅταν ἀφελῶμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Κατὰ μὲν 28
τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν,
ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χα- 29
ρίσματα καὶ ἡ κλησίς τοῦ Θεοῦ. Ὡς περ γὰρ καὶ ὑμεῖς 30
ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων
ἀπειθείᾳ· οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν, τῷ ὑμετέρῳ 31
ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι· συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς 32
τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.
Ὁ βάθος πλοῦτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. ὥς 33
ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ

20) 18. 16. Παροιμ. κη'. 14. Ἦσα.

22) Κορ. Α'. ιε'. 2. Φιλ. β'. 12.

23) Κορ. Β'. γ'. 16.

24) Λουκ. κα'. 24.

26) Ἦσα. ιθ'. 20.

27) Ψα. ε'. 7. Ἦσα. κζ'. 9. Ἱερ.

λα'. 33, κ. τ. λ. Κορ. Β'. γ'. 16.

Ἐβρ. η'. 8. ι'. 16.

32) γ'. 9. Γαλ. γ'. 22.

33) Ἰωβ ια'. 7. Ψα. λς'. 6. ζβ'. 5.

34 ὁδοὶ αὐτοῦ. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβου-
 35 λος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ αὐτ-
 36 αποδοθήσεται αὐτῷ; ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς
 αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΙΒ' ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρ-
 μῶν τοῦ Θεοῦ, παραστήται τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν
 ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν
 2 ὑμῶν· καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ
 μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ
 δοκιμαεῖν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθόν
 3 καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. Λέγω γάρ, διὰ τῆς χάριτος
 τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερ-
 φρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σω-
 φρονεῖν, ἐκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως.
 4 Καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ
 5 μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· οὕτως οἱ πολ-
 λοι ἐν σώμα ἔσμεν ἐν Χριστῷ, ὃ δὲ καθ' εἰς ἀλλήλων
 6 μέλη, ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεί-
 σαν ἡμῖν διάφορα· εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλόγιαν
 7 τῆς πίστεως· εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ. εἴτε ὁ δι-
 8 δασκῶν, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ
 παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς, ἐν ἀπλότητι· ὁ προϊστάμε-
 νος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰλαρότητι.

9 Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀποστνυγούντες τὸ πονηρὸν,
 10 κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ· τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φι-

34) Ἰωβ λς'. 22. Ἡσα. μ'. 13. Ἱερ.
 κγ'. 18. Κορ. Α'. β'. 16.

35) Ἰωβ μα'. 11.

36) Παροιμ. ις'. 4. Κορ. Α'. η'. 6.
 Κολ. α'. 16.

ΙΒ' 1) ς'. 13, 16. Περ. Α'. β'. 5.

2) Ἐφεσ. α'. 18. δ'. 23. ε'. 10, 17.

Κολ. α'. 21, 22. γ'. 10. Θεσσ.
 Α'. δ'. 3. Ἰωάν. Α'. β'. 15.

3) α'. 5. Δευτ. κθ'. 29. Παροιμ.
 κς'. 27. Ἐκκλ. ς'. 16. Κορ. Α'.
 γ'. 10. ιβ'. 7, 11. Ἐφεσ. δ'. 7.

4) Κορ. Α'. ιβ'. 12, κ. τ. λ. Ἐφεσ.
 δ'. 16.

5) Κορ. Α'. ιβ'. 27. Ἐφεσ. ι'. 23.

δ'. 16. ε'. 23. Κολ. α'. 24.

6) Κορ. Α'. ιβ'. 4, 5, 6, 10. Κορ.
 Β'. ι'. 13. Περ. Α'. δ'. 10.

7) Κορ. Α'. ιδ'. 28. Ἐφεσ. δ'. 11.
 Περ. Α'. δ'. 10, 11.

8) Δευτ. ιε'. 7. Ματθ. ς'. 1, 2, 3, 4.
 Πράξ. κ'. 28. Κορ. Β'. θ'. 7.

Τιμ. Α'. ε'. 17. Περ. Α'. ε'. 2.

9) Ψα. λς'. 4. ς'. 10. ρλθ'. 21.
 Ἀμώς ε'. 15. Τιμ. Α'. α'. 5.

Περ. Α'. α'. 22. δ'. 8.

10) Ἐφεσ. δ'. 2, 3. Φιλ. β'. 3.

Ἐβρ. ιγ'. 1. Περ. Α'. α'. 22.
 β'. 17. Περ. Β'. α'. 7.

Κεφ. ιβ'. 11. ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ. Κεφ. ιγ'. 3.

λόστοργοι. τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι· τῇ σπουδῇ 11
μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύον-
τες· τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ 12
προσευχῇ προσκαρτεροῦντες· ταῖς χρεῖαις τῶν ἀγίων 13
κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. εὐλογεῖτε τοὺς 14
διώκοντας ὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε. Χαίρειν 15
μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. τὸ αὐτὸ 16
εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες· μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες,
ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε φρόνι-
μοι παρ' ἑαυτοῖς· μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόν- 17
τες. προνοοῦμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων·
εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰ- 18
ρηνεύοντες. Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ 19
δοτε τόπον τῇ ὀργῇ· γεγραπται γάρ, 'Εμοὶ ἐκδικησιν,
ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. εἰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχ- 20
θρὸς σου, ψῶμιζε αὐτόν. εἰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο
γάρ ποιῶν, ἀνθρακας πυρὸς σφωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν αὐτοῦ. μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ 21
ἀγαθῷ τὸ κακόν.

ΠΑΣΑ ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω. ΙΓ'
οὐ γάρ ἐστίν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὐσαι
ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμεναι εἰσὶν. ὥστε ὁ ἀν- 2
τιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθ-
έστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες, ἑαυτοῖς κρίμα λήφονται.
οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, 3
ἀλλὰ τῶν κακῶν. θελεῖς δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξου-

11) Ἀποκ. γ'. 15.

12) α'. 13. Δουκ. ε'. 20. ιη'. 1. κ.
τ. Α'. Ἐφεσ. ε'. 18. Κολ. δ'. 2.
Θεσσ. Α'. ε'. 16, 17. Ἑβρ. ε'. 36.
ιβ'. 1. Ἰακώβ. ε'. 7.

13) Κορ. Α'. ιε'. 1. Ἑβρ. ιγ'. 2, 16.

Πέρ. Α'. δ'. 9.

14) Ματθ. ε'. 44. Δουκ. ε'. 28.
Κορ. Α'. δ'. 12. Πέρ. Α'. γ'. 9.

16) ια'. 25. ιε'. 5. Ψα. ρλα'. 1.
Παροιμ. γ'. 7. Ἦσα. ε'. 21. Ἰερ.
με'. 8. Κορ. Α'. α'. 10. Φιλ. β'.
2. γ'. 16. Πέρ. Α'. γ'. 8.

17) Παροιμ. κ'. 22. Ματθ. ε'. 39.

Κορ. Α'. ε'. 7. Κορ. Β'. η'. 21.
Θεσσ. Α'. ε'. 15. Πέρ. Α'. γ'. 9.

18) Μάρκ. θ'. 50. Ἑβρ. β'. 14.

19) Δευτ. ιθ'. 18. Δευτ. λδ'. 35.

Ματθ. ε'. 39. Δουκ. ε'. 29.
Ἑβρ. ε'. 30.

20) Παροιμ. κε'. 21. Ματθ. ε'. 44.

17) 1) Παροιμ. η'. 15, 16. Δευτ.
δ'. 32. Ἰωάν. ιθ'. 13. Τίτ. γ'. 1.

Πέρ. Α'. β'. 13.
3) Πέρ. Α'. β'. 14.

σίαν· τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἔξεις ἐπαινον ἐξ αὐτῆς·
 4 Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστι σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν· ἐὰν δὲ τὸ
 κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ·
 Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἐκδικὸς εἰς ὀργὴν τῷ τῷ κακῷ
 5 πράττοντι· διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ
 6 τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν· διὰ τοῦτο γὰρ
 καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ
 7 τοῦτο προσκαρτεροῦντες· ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφει-
 λὰς· τῷ τὸν φόρον· τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος·
 τῷ τὸν φόβον· τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τιμὴν·
 8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· ὁ
 9 γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκε· τὸ γὰρ, 'Οὐ
 μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυ-
 ρήσεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις,' καὶ εἴ τις ἕτερα ἐντολὴ, ἐν
 10 τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιούται, ἐν τῷ, 'Ἀγαπήσεις
 τὸν πλησίόν σου ὡς εαυτόν·' ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον
 κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πληρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.
 11 ΚΑΙ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἦδη
 ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτη-
 12 ρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν· ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα
 ἤγγικεν· αποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκοτοῦς, καὶ ἐν-
 13 δυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός· ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημό-
 νως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις
 14 καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἐριδι καὶ ζήλῳ· ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν
 Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ
 ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

ΙΔ' ΤΟΝ δὲ ἀσθενούντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ
 2 εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν· ὁ ὅς μὲν πιστεύει φαγεῖν

7) Ματθ. κβ'. 21. Μάρκ. ιβ'. 17. Λουκ. κ'. 25.

8) Γαλ. ε'. 14. Τιμ. Α'. α'. 5.

9) Ἐξοδ. κ'. 12, κ. τ. λ. Δευτ. ιθ'. 18. Δευτ. ε'. 16, κ. τ. λ. Ματθ. ιθ'. 18. κβ'. 39.

10) Ματθ. κβ'. 40. Μάρκ. ιβ'. 31. Γαλ. ε'. 14. Τιμ. Α'. α'. 5. Ἰακώβ. β'. 8.

11) Κορ. Α'. ιε'. 34. Ἐφεσ. ε'. 14. Θεσσ. Α'. ε'. 6.

12) Ἐφεσ. ε'. 11. ς'. 13, 14. Κολ. γ'. 8. Θεσσ. Α'. ε'. 5, κ. τ. λ.

13) Λουκ. κα'. 34. Κορ. Α'. ε'. 9, 10. Γαλ. ε'. 19, κ. τ. λ. Ἐφεσ. ε'. 5. Φιλ. δ'. 8. Θεσσ. Α'. δ'. 12. ε'. 6, κ. τ. λ. Ἰακώβ. γ'. 14. Πέτ. Α'. δ'. 3.

14) Παροιμ. κγ'. 20. Γαλ. γ'. 27. ε'. 16. Πέτ. Α'. β'. 11. Ἰωάν. Α'. β'. 16. Ἀποκ. ις'. 15.

ΙΔ'. 1) ιε'. 1, 7. Κορ. Α'. η'. 9, 11. θ'. 22.

πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ὁ ἐσθίων τὸν μὴ 3
ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθιον-
τα μὴ κρίνέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. σὺ τίς 4
εἰ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκε
ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ· δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς
στήσαι αὐτόν. Ὅς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς 5
δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῦ πληροφο-
φορείσθω. ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ, καὶ ὁ 6
μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ οὐ φρονεῖ. ὁ ἐσθίων
Κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων
Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ. οὐδεὶς γὰρ 7
ἡμῶν εαυτῷ ζη, καὶ οὐδεὶς εαυτῷ ἀποθνήσκει. εἴαν τε 8
γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν· εἴαν τε ἀποθνήσκωμεν,
τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. εἴαν τε οὖν ζῶμεν, εἴαν τε
ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν. εἰς τοῦτο γὰρ Χρι- 9
στὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν, ἵνα καὶ
νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν 10
ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου;
πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ.
γέγραπται γάρ, 'Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ καμψεῖ 11
πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ.'
ἀρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ εαυτοῦ λόγον δώσει τῷ 12
Θεῷ. Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρί- 13
νατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθεῖναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ
σκάνδαλον. οἶδα καὶ πείεσμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι 14
οὐδὲν κοινὸν δι' εαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν
εἶναι, ἐκείνῳ κοινῷ· εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου 15
λυπεῖται, οὐκ ἐτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώ-
ματί σου ἐκείνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε.

8) Κολ. β'. 16.

9) Ἰακώβ. δ'. 12.

5) Γαλ. δ'. 10. Κολ. β'. 16.

6) Κορ. Α'. ι'. 31. Τιμ. Α'. δ'. 3.

7) Κορ. Β'. ε'. 15. Γαλ. β'. 20.

Θεοσ. Α'. ε'. 10. Πέτ. Α'. δ'. 2.

9) Πράξ. ι'. 42. Κορ. Β'. ε'. 15.

10) Ματθ. κε'. 31. Κορ. Β'. ε'. 10.

11) Ἦσα. με'. 23. Φιλ. β'. 10.

12) Ματθ. ιβ'. 36. Κορ. Α'. γ'. 8.

Κορ. Β'. ε'. 10. Γαλ. ε'. 5.

13) Ματθ. ιη'. 7, 8, 9. Κορ. Α'. ι'.

32. Κορ. Β'. ε'. 3.

14) Ματθ. ιε'. 11. Πράξ. ι'. 15.

Κορ. Α'. η'. 1, 7, 10. Τιμ. Α'.

δ'. 4. Τίτ. α'. 15.

15) Κορ. Α'. η'. 11.

16, 17 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. οὐ γὰρ ἐστὶν
 ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύ-
 18 νη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ· ὁ γὰρ ἐν
 τοῖς τοῦτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ Θεῷ, καὶ
 19 δούλος τοῖς ἀνθρώποις. ἀρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώ-
 20 κωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. Μὴ
 ἐνεκεν βρώματος καταλύε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα
 μὲν καθαρὰ, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσ-
 21 κόμματος ἐσθίουσι. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ
 πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκλύπει ἡ
 22 σκανδαλίζεται ἡ ασθενεῖ. σὺ πίστιν ἔχεις; κατὰ σεαυτὸν
 ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν
 23 ἐν ᾧ δοκιμάζει. ὁ δὲ διακρινόμενος, εἰάν φάγῃ, κατακρί-
 νεται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὁ οὐκ ἐκ πίστεως,
ΙΕ' ἁμαρτία ἐστίν. Ὅφειλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ
 ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς
 2 ἀρέσκειν· ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ
 3 ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ
 ἠρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, Ὁ ἰδὲν ἰδισμοὶ τῶν ὀνει-
 4 διζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ· ὅσα γὰρ προεγράφη,
 εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη· ἵνα διὰ τῆς
 ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλ-
 5 πίδα ἐχωμεν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρα-
 κλήσεως δῶη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ
 6 Χριστὸν Ἰησοῦν· ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξα-
 7 ζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 8 Χριστοῦ. Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ
 Χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς εἰς ἑᾶς Θεοῦ. λέγω δέ,
 Ἰησοῦν Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ
 ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν

17) Κορ. Α'. η'. 8.

20) Ματθ. ιε'. 11. Πράξ. ι'. 15.
Τίτ. α'. 15.

21) Κορ. Α'. η'. 13.

ΙΕ'. 1) Κορ. Α'. θ'. 22. Γαλ. σ'. 1.

2) Κορ. Α'. θ'. (9. ι'. 24, 33. ιγ'. 5.
Φιλ. β'. 4, 5.

3) Ψα. ξθ'. 9.

4) δ'. 23, 24. Κορ. Α'. ι'. 11. Τιμ.
Β'. γ'. 16.5) ιβ'. 16. Κορ. Α'. α'. 10. Φιλ.
β'. 2, γ'. 15, 16.

7) ιδ'. 1, 3.

8) Ματθ. ιε'. 24. Πράξ. γ'. 25,
26.

πατέρων· τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεόν, 9
καθὼς γέγραπται, 'Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν
ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.' καὶ πάλιν λέγει, 10
'Ευφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.' καὶ πάλιν, 11
'Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινεῖσατε αὐ-
τόν, πάντες οἱ λαοί.' καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει, "Ἔσται 12
ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἀρχεῖν ἐθνῶν, ἐπ'
αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν." ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶ- 13
σαι ὑμᾶς πάσης χάριος καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦναι, εἰς
τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει Πνεύμα-
τος Ἁγίου.

Πείπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, 14
ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι
πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νοουθετεῖν.
τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μερὸς, ὡς 15
ἐπαναμνησκῶν ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν μοι
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ εἶναι με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χρι- 16
στοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱεουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ,
ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγια-
σμένη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. ἔχω οὖν καυχῆσιν ἐν Χριστῷ 17
Ἰησοῦ τὰ πρὸς Θεόν· οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν 18
οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν,
λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν 19
δυνάμει Πνεύματος Θεοῦ· ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ
κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέ-
λιον τοῦ Χριστοῦ. οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζε- 20
σθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλό-
τριον θεμέλιον οἰκοδομῶ· ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, 'Οἷς 21
οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὁψονται· καὶ οἱ οὐκ ἀκη-
κόασι, συνήσουσι.' Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ 22

9) ια'. 30. Σαμ. Β'. κβ'. 50. Ψα. ιη'. 49.

10) Δευτ. λβ'. 43. Ψα. 45. 5.

11) Ψα. ριζ'. 1.

12) Ἦσα. ια'. 1, 10. Ἀποκ. ε'. 5. κβ'. 16.

14) Πέτ. Β'. α'. 12. Ἰωαν. Δ'. β'. 21.

15) α'. 5. ιβ'. 3.

16) ια'. 13. Πράξ. θ'. 15. ιγ'. 2.

Γαλ. β'. 7, 8. Φιλ. β'. 17. Τιμ. Α'. β'. 7. Τιμ. Β'. α'. 11. δ'. 6.

18) α'. 5. ις'. 26.

20) Κορ. Β'. ι'. 15, 16.

21) Ἦσα. νβ'. 15.

22) α'. 13. Θεσσ. Α. β'. 18.

Κεφ. ιε'. 23.

Κεφ. ιε'. 2.
οθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἔλθειν πρὸς

23 ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς, ^{Νυνὶ οὖν ἐλθὼν ἐπὶ ὑμῶν} ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἔλθειν πρὸς
κλίμασι τούτοις, ^{Νυνὶ οὖν ἐλθὼν ἐπὶ ὑμῶν} ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἔλθειν πρὸς
24 ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτών, ὥς εἴαν πορεύωμαι εἰς τὴν
Σπανίαν, εἰλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω γὰρ διαπορευό-
μενος θεᾶσθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι
25 ἐκεῖ, ^{Νυνὶ οὖν ἐλθὼν ἐπὶ ὑμῶν} ἐπὶ ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. Νυνὶ
δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις.
26 εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τιᾶ
ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερου-
27 σαλὴμ· εὐδόκησαν γὰρ, καὶ ὀφείλεται αὐτῶν εἶναι. εἰ
γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώτησαν τὰ ἔθνη,
ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς.
28 τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν
καρπὸν τούτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν.
29 οἶδα δὲ ὅτι, ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν πληρώματι εὐλο-
30 γίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ εἰλεύσομαι. Παρακαλῶ
δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνι-
σασθαι μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν
31 Θεόν· ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ,
καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἢ εἰς Ἱερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος
32 γένηται τοῖς ἁγίοις· ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ
33 θελήματος Θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ Θεὸς
τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ΙΣ' ΣΥΝΙΣΤΗΜΙ δὲ ὑμῖν Φοῖβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν,
2 οὗσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς· ἵνα
αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἁξίως τῶν ἁγίων, καὶ πα-
ραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήξη πράγματι· καὶ γὰρ
αὕτη προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ.

23) α'. 10. α'. 32. Θεσσ. Α'. γ'. 10.

Τιμ. Β'. α'. 4.

25) Πράξ. ιθ'. 21. αδ'. 17.

26) Κορ. Α'. α'. 1. Κορ. Β'. η'. 1.

ε. τ. λ. δ'. 2, 12. Γαλ. β'. 9, 10.

27) αδ'. 17. Κορ. Α'. δ'. 11. Γαλ.

ε'. 6.

29) α'. 11.

30) Κορ. Β'. α'. 11. Φιλ. β'. 1.

Κολ. δ'. 12.

31) Θεσσ. Β'. γ'. 2.

32) 23. α'. 10. Πράξ. ιη'. 21. Κορ.

Α'. δ'. 19. Ἰακώβ. δ'. 15.

33) ε'. 20. Κορ. Α'. ιδ'. 33. Κορ.

Β'. γ'. 11. Φιλ. δ'. 9. Θεσσ. Α'.

ε'. 23. Θεσσ. Β'. γ'. 16. Ἐβρ.

γ'. 20.

ΙΣ' 2) Ἰωάν. Γ'. 6.

Κεφ. ιγ'. 3. ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ. Κεφ. ιγ'. 19.

Ἀσπάσασθε Πρίσκυλλον καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργοὺς 3
μου ἐν Χριστῷ. Ἰησοῦ, (οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου 4
τὸν ἑαυτῶν τραχήλον ὑπέθηκαν· οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος
εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἑθνῶν·)
καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε Ἐπαί- 5
νετον τὸν ἀγαπητὸν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας
εἰς Χριστόν. ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν 6
εἰς ἡμᾶς. ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς 7
συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινες εἰσιν
ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνα-
σιν ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητὸν μου 8
ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν 9
ἐν Χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητὸν μου. ἀσπάσασθε 10
Ἀπελλὴν τὸν δοκιμὸν ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ
τῶν Ἀριστοβούλου. ἀσπάσασθε Ἡρωδῖωνα τὸν συγγενὴ 11
μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας
ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς 12
κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητὴν,
ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Ρούφον 13
τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.
ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, 14
Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφοὺς. ἀσπάσασθε Φι- 11
λόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρεά καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ,
καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. ἀσπά- 16
σασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς
αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, 17
σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ
τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας· καὶ ἐκκλί-
νατε ἀπ' αὐτῶν. οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ 18
Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ
διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρ-
δίας τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφί- 19

8) Πράξ. ιη'. 2, 26. Τιμ. Β'. δ'. 19.

16) Κορ. Α'. ις'. 20. Κορ. Β'. ιγ'. 12.

Θεσσ. Α'. ε'. 26. Πέτ. Α'. ε'. 14.

17) Ματθ. ιη'. 8, 17. Κορ. Α'. ε'.

9, 11. Κολ. β'. 8. Θεσσ. Β'. γ'.

6, 14. Τιμ. Α'. ε'. 3. Τιμ. Β'.

γ'. 2, 5, 6. Τίτ. γ'. 10. Ἰωάν. Β.
10.

18) Ἰεζεκ. ιγ'. 18. Φιλ. γ'. 18, 19.
Πέτ. Β'. β'. 3.

19) α'. 8. Ματθ. ι'. 16. Κορ. Α'.
ιδ'. 20.

Κεφ. ις'. 20. ΕΠΙΣΤ. Π. ΡΩΜΑΙΟΥΣ. Κεφ. ις'. 27.

κετο· χαιρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θελω δὲ ὑμᾶς σοφούς
μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν.
20 ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς
πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
21 σου Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἀμήν. Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τι-
μόθεος ὁ συνεργὸς μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ
22 Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ
23 Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ. ἀσπάζεται-
ται ὑμᾶς Γαῖος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. ἀσπά-
ζεται ὑμᾶς Ἑραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κου-
αρτος ὁ ἀδελφός.

24 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάν-
25 των ὑμῶν. ἀμήν. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ
τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ
ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου,
26 φανερωθέντος δὲ νῦν, διὰ τε γραφῶν προφητικῶν, κατ'
ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς
27 πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, μόνῳ σοφῷ Θεῷ, διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης
τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.

20) Γεν. γ'. 15.

21) Πράξ. ιγ'. 1. ις'. 1. ιζ'. 5.

4. Φιλ. β'. 19. Κολ. α'. 1.

Θεσσ. Α'. ν'. 2. Τιμ. Α'. α'. 2.

23) Πράξ. ιθ'. 22. Κορ. Α'. α'. 14.

Τιμ. Β'. δ'. 20.

25) α'. 5. ιε'. 18. Ἐφεσ. α'. 9. γ'.

9, 20. Κολ. α'. 26. Τιμ. Β'. α'.

10. Τίτ. α'. 9. Πέτ. Α'. α'. 20.

Ἰουδ. 24.

26) Ἰωάν. Α'. α'. 1.

27) Τιμ. Α'. α'. 17. Ἐβρ. ιγ'. 15.

Ἰουδ. 25.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

ΠΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πάσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ταύτῃ τῷ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ὑπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν· ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. πιστὸς ὁ Θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάν-

1) Πράξ. ιη'. 17.

2) Ἰωάν. ιε'. 19. Πράξ. θ'. 14, 21. ιε'. 8, 9. κβ'. 16. Ῥωμ. α'. 7.

Εφ. α'. 1. Θεσσ. Α'. δ'. 7. Τιμ. Β'. α'. 9. β'. 22. Ἰουδ'. 1.

3) 2. Ῥωμ. α'. 7. Εφ. α'. 2. Πέτ. Α'. α'. 2.

4) Ῥωμ. α'. 8.

5) ιβ'. 8. Κορ. Β'. η'. 7. Κολ. α'. 9.

7) Φιλ. γ'. 20. Τίτ. β'. 13.

8) Κολ. α'. 22. Θεσσ. Α'. γ'. 13. ε'. 23.

9) ι'. 13. Ἰωάν. ιε'. 5. Γαλ. β'. 20. Θεσσ. Α'. ε'. 24. Θεσσ. Β'. γ'. 3. Ἰωάν. Α'. α'. 3.

10) Ῥωμ. ιβ'. 16. ιε'. 5. Φιλ. β'. 2. γ'. 15. 16. Πέτ. Α'. γ'. 8.

τες, καὶ μὴ ἡ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι
 11 ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλώθη γὰρ
 μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἐρίδες
 12 ἐν ὑμῖν εἰσι· λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει
 'Εγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ,
 13 ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. Μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος
 ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἡ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβα-
 14 πτίσθητε; εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδὲνα ὑμῶν ἐβα-
 15 πτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γαῖον· ἵνα μὴ τις εἴπῃ
 16 ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν
 Στεφᾶνᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἰ τινα ἄλλον ἐβα-
 πτισα.
 17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλε με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγε-
 λίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς
 18 τοῦ Χριστοῦ. ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν
 ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύ-
 19 ναμις Θεοῦ ἐστὶ. γέγραπται γάρ, 'Ἀπολῶ τὴν σοφίαν
 τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω·
 20 Που σοφός; που γραμματεὺς; που συζητητὴς τοῦ αἰῶ-
 νος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ
 21 κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ
 ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ
 Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πι-
 22 στεύοντας· ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι, καὶ
 23 Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν· ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χρι-
 στὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι
 24 δὲ μωρίαν· αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλ-
 25 λησι Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν· ὅτι τὸ
 μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ· καὶ τὸ
 ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ.

12) γ'. 4. ις'. 12. Ἰωάν. α'. 42.

Πράξ. ιη'. 24.

14) Πράξ. ιη'. 8. Ῥωμ. ις'. 23.

16) ις'. 15, 17.

17) β'. 1, 4, 13. Πέτρ. Β'. α'. 16.

18) Ῥωμ. α'. 16.

19) Ἰωβ ε'. 12. Ἠσα. κθ'. 14.

20) Ἰωβ ιβ'. 17, 20, 24. Ἠσα. 24) Ῥωμ. α'. 16. Κολ. β'. 3.

λγ'. 18.

21) Ματθ. ια'. 25. Λουκ. ι'. 21.

Ῥωμ. α'. 21, 28.

22) Ματθ. ιβ'. 38. ις'. 1. Ἰωάν.

δ'. 48.

23) β'. 14. Ματθ. ια'. 6. Ἰωάν.

ς'. 60, 66.

Κεφ. α'. 26. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. β'. 9.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλησιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ 26
σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγε-
νεῖς· ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα 27
τοὺς σοφοὺς κατασχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου
ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα κατασχύνῃ τὰ ἰσχυρά· καὶ τὰ 28
ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ
Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· ὅπως 29
μὴ καυχῆσται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. ἐξ αὐτοῦ 30
δε ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία
ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις·
ἵνα, καθὼς γέγραπται, 'Ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχ- 31
γασθῶ.' Καγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ
καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ
μαρτύριον τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν 2
ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τούτον ἐσταυρωμένον.
καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρομῇ πολλῇ 3
ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κηρυγμὰ 4
μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν
ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως· ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν 5
μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ οὐ 6
τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος
τούτου, τῶν καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν 7
Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν
ὁ Θεός πρὸ τῶν αἰῶνων εἰς δόξαν ἡμῶν· ἣν οὐδεὶς 8
τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἐγνώκεν· εἰ γὰρ
ἐγνώσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν·
ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, 'Α ὀφθαλμός οὐκ εἶδε, καὶ 9

26) Ἰωάν. ζ'. 48. Ἰακώβ. β'. 5.

29) Ῥωμ. γ'. 27. Ἐφεσ. β'. 9.

30) Ἰωάν. ιζ'. 19. Ῥωμ. δ'. 25.

Ἐφεσ. α'. 7. Κολ. β'. 3.

31) Ἡσα. ξε'. 16. Ἱερ. θ'. 23, 24.
Κορ. Β'. ι. 17.

Β'. 1) 4, 13. α'. 17. Πέτ. Β'. α'. 16.

2) Γαλ. ε'. 14.

3) Πράξ. ιη'. 1, 3. Κορ. Β'. ι'. 10.

ια'. 30. ιβ'. 5, 9. Γαλ. δ'. 13.

4) 13. α'. 17. Πέτ. Β'. α'. 16.

5) Κορ. Β'. δ'. 7.

6) ιδ'. 20. ιε'. 24. Ἰωβ κη'. 21.

Ἰακώβ. γ'. 15.

7) δ'. 1. Ῥωμ. ις'. 25. Ἐφεσ. γ'. 9.
Κολ. α'. 26. Τιμ. Β'. α'. 9.

8) Ματθ. ια'. 25. Ἰωάν. ζ'. 48.

ις'. 3. Πράξ. γ'. 17. ιγ'. 27. Κορ.

Β'. γ'. 14. Τιμ. Α'. α'. 13.

9) 14. Ἡσα. ξδ'. 4.

οὓς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη,
 10 ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ἡμῖν δὲ ὁ
 Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ· τὸ γὰρ
 11 Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. τίς γὰρ
 οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα
 τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
 12 οὐδεὶς γινέει, εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ
 τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ
 ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα
 13 ἡμῖν. Ἄ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης
 σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος Ἁγίου,
 14 πνευματικοῖς πνευματικᾶ συγκρίνοντες. Ψυχικὸς δὲ
 ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ·
 μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευ-
 15 ματικῶς ἀνακρίνεται. ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν
 16 πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. τίς γὰρ
 ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὡς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν
 Χριστοῦ ἔχομεν.

Γ' ΚΑΙ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς
 πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ.
 2 γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, καὶ οὐ βρώμα· οὐπω γὰρ ἠδυνασθε,
 3 ἀλλ' οὐτε ἐτι νῦν δύνασθε· ἐτι γὰρ σαρκικοὶ ἐστέ. ὅπου
 γὰρ ἐν ὑμῖν ζήλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκι-
 4 κοὶ ἐστέ, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; ὅταν γὰρ λέ-
 γη τις, Ἐγὼ μένειμι Παύλου· ἕτερος δὲ, Ἐγὼ Ἀπολλῶ·
 οὐχὶ σαρκικοὶ ἐστέ;
 5 Τίς οὖν ἐστὶ Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ' ἡ διά-
 κονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστῳ ὡς ὁ Κύριος
 6 ἔδωκεν; ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς

10) Ματθ. ε' 11. ιε'. 17. Κορ.

Β'. γ'. 18. Ἰωάν. Α'. β'. 27.

11) Παροιμ. ε'. 27. κζ'. 19. Ἱερ.

ιζ'. 9.

12) Ῥωμ. η'. 15.

13) 4. α'. 17. Πέτρ. Β'. α'. 16.

14) Ῥωμ. η'. 7.

15) Παροιμ. κζ'. 19. κη'. 8. Θωμ.

Α'. ε'. 21. Ἰωάν. Α'. β'. 3.

16) Ἰωβ ιε'. 8. Ἠσα. μ'. 13. Ἱερ.

ε' 18. Ῥωμ. α'. 34.

Γ'. 2) Ἐβρ. ε'. 12, 13. Πέτρ. Α'.

β'. 2.

3) α'. 11. Γαλ. ε'. 19, 20. Ἰακώβ.

γ'. 16.

4) α'. 22.

5) α'. 12. ιε'. 12. Πράξ. ιη'. 24.

6) Πράξ. ιη'. 26. ιθ'. 1.

Κεφ. γ'. 7. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. γ'. 22.

ἠΰξανεν· ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστὶ τι, οὔτε ὁ ποτί- 7
ζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτί- 8
ζων ἐν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ
τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώρ- 9
γιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε. Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ 10
τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθει-
κα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλέπेटω πῶς
ἐποικοδομεῖ· θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι 11
παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. εἰ δὲ 12
τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσοῦν, ἄρ-
γυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην· ἐκάστου 13
τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι
ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖον
ἐστὶ, τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τις τὸ ἔργον μένει, ὁ 14
ἐπωκοδόμησε, μισθὸν λήψεται· εἴ τις τὸ ἔργον κα- 15
τακῆσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως
δὲ ὡς διὰ πυρός. Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ 16
τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ 17
Θεοῦ φθεῖρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ
Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἳτινές ἐστε ὑμεῖς. Μηδεὶς ἑαυτὸν 18
εξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ
αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ἡ 19
γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστὶ.
γέγραπται γάρ, "Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πα-
νοουργίᾳ αὐτῶν," καὶ πάλιν, "Κύριος γινώσκει τοὺς δια- 20
λογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰςὶ μάταιοι." Ὡστε μηδεὶς 21
καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, εἴτε 22
Παῦλος, εἴτε Ἀπολλῶς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε

8) Ψα. ξβ'. 12. 'Ιερ. ιζ'. 10. λβ'. 19. Ματθ. ις'. 27. 'Ρωμ. β'. 6.

Γαλ. ε'. 5. 'Αποκ. Β'. 23. κβ'. 12.

9) Κορ. Β'. ε'. 1. 'Εφεσ. β'. 20. Κολ. β'. 7. 'Εβρ. γ'. 3, 4. Πέτ. Α'. β'. 5.

10) 'Ρωμ. α'. 5. ιβ'. 3. ιε'. 20. 'Αποκ. κα'. 14.

11) 'Ησα. κη'. 16. Ματθ. ις'. 18. 'Εφεσ. β'. 20.

13) 'Ησα. η'. 20. μη'. 10. 'Ιερ. κγ'.

29. Κορ. Α'. δ'. 5. Πέτ. Α'. α'.

7. δ'. 12. Πέτ. Β'. α'. 19.

16) ε'. 19. Κορ. Β'. ε'. 16. 'Εφεσ. β'. 21, 22. 'Εβρ. γ'. 6. Πέτ. Α'. β'. 5.

18) Παροιμ. γ'. 7. 'Ησα. ε'. 21.

19) 'Ιωβ. ιβ'. 13.

20) Ψα. 48. 11.

ζωὴ εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστώτα εἴτε μέλλοντα· πάντα
 23 ὑμῶν ἐστίν· ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ· Χριστὸς δὲ Θεοῦ.
 Δ' Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χρ-
 2 στοῦ καὶ οἰκονόμοις, ἵνα πιστὸς τις εὑρεθῇ. ἐμοὶ
 3 ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστὸς τις εὑρεθῇ. ἐμοὶ
 δὲ εἰς ἐλαχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ
 4 ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. οὐδὲν
 γὰρ ἐμαυτῷ συνοῖδα· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεικνύμαι·
 5 ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριος ἐστίν· ὥστε μὴ πρό καιροῦ τι
 κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυ-
 πτά τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδι-
 ῶν· καὶ τότε ὁ ἑπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.
 6 Ταῦτα δὲ, ἀδελφοί, μετεσχηματίσα εἰς ἐμαυτὸν καὶ
 Ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ
 7 γεγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φυσιοῦ-
 σθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. τίς γὰρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις
 8 οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λα-
 βών; Ἡδὴ κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς
 9 ἡμῶν ἐβασίλευσατε· καὶ ὀφελὸν γε ἐβασίλευσατε, ἵνα
 9 καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς
 ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθα-
 νατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέ-
 10 λοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστὸν, ὑμεῖς δὲ
 φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί·
 11 ὑμεῖς ἐνδοξοί, ἡμεῖς δὲ αἰσχυροί. ἀχρι τῆς ἁρτι ὥρας καὶ
 πεινώμεθα, καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητευόμεθα, καὶ κολα-
 12 φιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι

23) ια'. 3.

Δ'. 1) Ματθ. κδ'. 45. Κορ. Β'. δ'. 5. ε'. 4. Κολ. α'. 25. Τίτ. α'. 7. Πέτ. Α'. δ'. 10.

2) Λουκ. ιβ'. 42.

4) Ἐξδδ. λδ'. 7. Ιωβ θ'. 2. Ψα. ρλ'. 3. ρμγ'. 2. Ῥωμ. γ'. 20. δ'. 2. Ἰωαν. Α'. γ'. 20, 21.

5) Δαν. ζ'. 10. Ματθ. ζ'. 1. Ῥωμ. β'. 1, 16, 29. Κορ. Β'. ε'. 10. Αποκ. κ'. 12.

5) Παροιμ. γ'. 7. Ῥωμ. ιβ'. 3.

7) Ἰωαν. γ'. 27. Ῥωμ. ιβ'. 6.

Ἰακώβ. α'. 17. Πέτ. Α'. δ'. 10.

9) ιε'. 8, 9, 10, 30, 31. Ψα. μδ'. 22.

Ῥωμ. η'. 36. Κορ. Β'. δ'. 11.

ια'. 5. Ἐφεσ. γ'. 8. Ἐβρ. ι'. 33.

10) α'. 3. Κορ. Β'. ιγ'. 9.

11) Πράξ. κγ'. 2. Κορ. Β'. δ'. 8.

ια'. 23.

12) Ματθ. ε'. 44. Λουκ. ε'. 28.

κγ'. 34. Πράξ. ζ'. 60. ιη'. 3. κ'.

34. Ῥωμ. ιβ'. 14. Ἐφεσ. Α'.

β'. 9. Θεσσ. Β'. γ'. 8.

Κεφ. δ'. 13. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. ε'. 5.
 ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορούμενοι, εὐλογούμεν· διωκό-
 μενοι, ἀνεχόμεθα· βλασφημούμενοι, παρακαλοῦμεν· ὥς 13
 περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περί-
 ψημα ὡς ἄρτι. Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' 14
 ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ. εἰ γὰρ μυρίου παιδ- 15
 αγωγούς ἐχῆτε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλούς πατέρας· ἐν
 γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέν-
 ησα. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. Διὰ 16, 17
 τοῦτο ἐπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστὶ τέκνον μου ἀγα-
 πητόν καὶ πιστόν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς
 ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ
 ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς 18
 ἐψυσιώθησάν τινες· ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, 19
 εἰ ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν
 πεψυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ 20
 βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. τί θέλετε; ἐν 21
 ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματι τε πραό-
 τητος;

ὉΔΩΣ ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορ- Ε'
 νεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυν-
 ναϊκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν· καὶ ὑμεῖς πεψυσιωμένοι 2
 ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ με-
 σου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας; ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς 3
 ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα
 ὡς παρὼν, τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ ὀνό- 4
 ματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συναχθέντων
 ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυ-
 ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον 5
 τῷ Σατανᾷ εἰς ὀλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα

13) Θρήν. γ'. 45.

14) Θεσσ. Α'. β'. 11.

15) Πράξ. ιη'. 11. Γαλ. δ'. 19.

Φιλημ. 10. Ἰακώβ. α'. 18.

16) ια'. 1. Φιλ. γ'. 17. Θεσσ. Α'. α'. 6.

Θεσσ. Β'. γ'. 9.

17) Τιμ. Α'. α'. 2. Τιμ. Β'. α'. 2.

18) Πράξ. ιη'. 21. Ῥωμ. ια'. 32.

Ἑβρ. ε'. 3. Ἰακώβ. δ'. 15.

20) β'. 4. Θεσσ. Α'. α'. 5. Πέτ. Β'. α'. 16.

21) Κορ. Β'. ε'. 2. ιγ'. 10.

Ε'. 1) Δευτ. ιη'. 8. Δευτ. κς'. 20.

3) Κολ. β'. 5.

4) Ματθ. ις'. 19. ιη'. 18. Ἰωάν.

ε'. 23.

5) Τιμ. Α'. α'. 20.

8 σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ
καυχῆμα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύ-
7 ραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα
ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα
8 ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός· ὥστε ἑορταζώμεν,
μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας,
ἀλλ' ἐν ἄζυμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ συναναμίγνυσθαι
10 πόρνοις· καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τού-
του, ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις·
11 ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. νυνὶ δὲ
ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, εἰάν τις ἀδελφὸς ὀνο-
μαζόμενος ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ
λοιδορὸς, ἢ μέθυσις, ἢ ἄρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνε-
12 σθίειν· τί γὰρ μοι καὶ τοὺς ἐξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἐσω
13 ὑμεῖς κρίνετε; τοὺς δὲ ἐξω ὁ Θεὸς κρίνει. καὶ ἐξαρεῖτε
τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Σ ΤΟΛΜΑΙ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον,
κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων;
2 οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινούσι; καὶ εἰ ἐν
ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχί-
3 στων; οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βι-
4 ωτικά; βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια εἰν ἔχητε, τοὺς ἐξου-
5 θενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. πρὸς
ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔστιν ἐν ὑμῖν σοφὸς
οὐδὲ εἰς, ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνά μέσον τοῦ ἀδελ-
6 φοῦ αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ
7 τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; Ἦδη μὲν οὖν ὅλως ἡττημα ἐν ὑμῖν
ἔστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' αὐτῶν. διατὶ οὐχὶ μάλ-

6) Γαλ. ε'. 9. Ἰακώβ. 3'. 16.

7) α'. 3. Ἰωάν. ιγ'. 7. Ἰωάν. α'.

29. Πέτρ. Α'. α'. 19.

8) Ἐφ. 4. ιβ'. 3, 15. Δευτ. ιε'. 3.

9) 2. 7. Ματθ. ιθ'. 17. Κορ. Β'.

ε'. 14. Ἐφ. ε'. 11. Θεσσα. Β'.

γ'. 14.

11) Ματθ. ιθ'. 17. Ρωμ. ιε'. 17.

Θεσσα. Β' γ'. 6, 14. Ἰωάν. 8'. 10.

12) Μάρκ. 8. 11. Κολ. 3'. 5.

Θεσσα. Α'. 5. 12. Τιμ. Α'. γ'. 7.

13) Δευτ. ιγ'. 5. κβ'. 21, 22, 24.

5'. 2) Ματθ. ιθ'. 28. Δουκ. κβ'.

30.

7) Παροιμ. ε'. 22. Ματθ. ε'. 29.

Δουκ. ε'. 29. Ρωμ. ιβ'. 17, 19.

Θεσσα. Α'. 3'. 6. ε'. 15. Πέτρ. Α'.

γ'. 9.

Κεφ. 5. 8. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. 5. 20
 λον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ ἡ
 ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς.
 οὐκ οἴδατε ὅτι ἀδικοὶ βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομή- 9
 σουσι; Μὴ πλανησθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι,
 οὔτε μοιχοὶ, οὔτε μαλακοὶ, οὔτε ἀρσενικοῖται, οὔτε 10
 κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοιδοροί,
 οὐχ ἄρπαγες, βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. καὶ 11
 ταῦτα τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιασθήτε,
 ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,
 καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα 12
 μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος.
 Τα βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ 13
 δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα
 οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώ-
 ματι· ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἡγείρε, καὶ ὑμᾶς 14
 ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ 15
 σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; ἅρας οὖν τὰ μέλη
 τοῦ Χριστοῦ, ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ἡ οὐκ 16
 οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν σῶμα ἐστίν;
 Ἔσονται γάρ, φησὶν, ὁἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὁ δὲ 17
 κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἐν πνεύμα ἐστι. Φεύγετε τὴν 18
 πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ εἰς ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς
 τοῦ σώματος ἐστίν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα
 ἁμαρτάνει. ἡ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν 19
 ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματος ἐστίν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ
 οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; ἡγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ 20

9) Γαλ. ε'. 19. κ. τ. λ. Ἐφεσ. ε'. 3.

Θεσσ. Α'. β'. 6. Τιμ. Α'. α'. 9.
 Ἐβρ. ιδ'. 14. Ἀποκ. αβ'. 15.

11) Ἐφεσ. β'. 1, 2, 3. ε'. 8. Κολ.
 γ'. 1. Τιτ. γ'. 3. Ἐβρ. ι'. 22.

12) ε'. 23.

13) 19, 20. α'. 60. Ματθ. ιε'. 17.
 ῥωμ. ιε'. 17. Κολ. β'. 22, 23.

Θεσσ. Α'. δ'. 3.

14) Πράξ. β'. 24. ῥωμ. ε'. 5, 8.
 γ'. 11. Κορ. Β'. δ'. 14.

15) β'. 27. Ἐφεσ. β'. 12, 15, 16.

ε'. 20.

16) Γεν. β'. 24. Ματθ. ιε'. 5.
 Μάρκ. ε'. 8. Ἐφεσ. ε'. 31.

17) Ἰωάν. ιε'. 21, 22, 23. Ἐφεσ.
 δ'. 4. ε'. 30.

18) γ'. 16. Κορ. Β'. ε'. 16. Ἐφεσ.
 β'. 21. Ἐβρ. γ'. 6. Πέρ. Α'.
 β'. 5.

20) ε'. 23. Γαλ. γ'. 13. Ἐβρ. θ'. 12.
 Πέρ. Α'. α'. 18, 19. Πέρ. Β'.
 β'. 1.

τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ.

- Ζ** ΠΕΡΙ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς
 2 μὴ ἄπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ
 3 γυναῖκα ἔχέτω, καὶ ἕκαστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχέτω. Τῇ
 4 γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὐνοίαν ἀποδιδότω·
 5 ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου
 6 σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ
 7 ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή.
 8 μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μὴ τι ἂν ἐκ συμφώνου
 9 πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ ἡσυχίᾳ καὶ τῇ προσευ-
 10 χῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχεσθε, ἵνα μὴ πειράξη
 11 ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ
 12 λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγὴν. θελῶ γὰρ
 13 πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαντόν· ἀλλ' ἕκα-
 14 στος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς
 15 δὲ οὕτως.
 16 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, Καλὸν αὐτοῖς
 17 ἐστὶν εἶν μείνωσιν ὡς καὶ ἐγώ. εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται,
 18 γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμησαί ἢ πυροῦσθαι.
 19 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ Κύ-
 20 ριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· εἰ δὲ καὶ
 21 χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω· καὶ
 22 ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφίεναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω,
 23 οὐχ ὁ Κύριος, Εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον,
 24 καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφίετω αὐ-
 25 τήν· καὶ γυνὴ ἣτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς συν-
 26 ευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφίετω αὐτόν. ἡγίασται
 27 γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικὶ, καὶ ἡγίασται ἡ
 28 γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρὶ· ἐπεὶ ἅρα τὰ τέκνα ὑμῶν
 29 ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἁγία ἐστίν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος
 30 χωρίζεται, χωρίζεσθω. οὐ δεδουλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ
 31 ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιοῦτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς

3) Πέτ. Α'. γ'. 7.

5) Ἰωήλ β'. 16.

7) β'. 11. Ματθ. ιθ'. 12. Πράξ.
 κς'. 29.

9) Τιμ. Α'. ε'. 14.

10) Μαλ. β'. 14. Ματθ. ε'. 32.
 ιθ'. 8, 9. Μάρκ. ι'. 11, 12. Λουκ.
 ις'. 18.

Κεφ. ζ'. 16. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. ζ'. 32.

ὁ Θεός. τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί 16
οἶδας, ἀνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; εἰ μὴ ἐκάστῳ ὡς 17
ἐμέρισεν ὁ Θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος, οὕτω
περιπατεῖτω· καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις δια-
τάσσονται. Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω. 18
ἐν ἀκροβυστία τις ἐκλήθη; μὴ περιτεμενέσθω. ἡ περι- 19
τομὴ οὐδὲν ἐστὶ, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ
τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ἢ ἐκλήθη, 20
ἐν ταύτῃ μενέτω. Δούλος ἐκλήθη; μὴ σοι μελέτω· ἀλλ' 21
εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μάλλον χρῆσαι. ὁ 22
γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δούλος, ἀπελεύθερος Κυρίου
ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς, δούλος ἐστὶ
Χριστοῦ. τιμῆς ἠγορασθῆτε· μὴ γίνεσθε δούλοι ἀνθρώ- 23
πων. ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω 24
παρὰ τῷ Θεῷ.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω· 25
γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς
εἶναι. νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνε- 26
στῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι·
δεδεσθαι γυναικί; μὴ ζητεῖ λύσιν. λελυταὶ ἀπὸ γυναικός; 27
μὴ ζητεῖ γυναῖκα. εἰ δὲ καὶ γήμης, οὐχ ἡμαρτες· καὶ 28
εἰ γήμη ἢ παρθένος, οὐχ ἡμαρτε· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ
ἐξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο 29
δὲ φημι, ἀδελφοί, ὅτι ὁ καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοι-
πὸν ἐστίν· ἵνα καὶ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὥσι·
καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς 36
μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοραζόντες, ὡς μὴ κατέχοντες·
καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. 31
παραγίγεται γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. Θέλῳ δὲ 32
ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. ὁ ἀγamos μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυ-

16) Πέτ. Α'. γ'. 1.

19) Γαλ. ε'. 6. ζ'. 15.

20) Ἐφεσ. δ'. 1. Φιλ. α'. 27. Κολ.

α'. 10. Θεσσ. Α'. β'. 12.

22) θ'. 21. Ἰωάν. η'. 36. Ῥωμ. ζ'.

18, 22. Γαλ. ε'. 18. Ἐφεσ. ζ'. 6.

Πέτ. Α'. β'. 16.

23) ζ'. 20. Ἐβρ. θ'. 12. Πέτ. Α'.

α'. 18, 19. Πέτ. Β'. β'. 1.

29) Ῥωμ. ιγ'. 11. Πέτ. Α'. δ'. 7.

Πέτ. Β'. γ'. 8, 9.

31) Ψα. λθ'. 6. Ἠσα. μ'. 6.

Ἰακώβ. α'. 10. 8. 14. Πέτ. Α'.

α'. 24. Ἰωάν. Α'. β'. 17.

32) Τιμ. Α'. ε'. 5.

33 ρίου, πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ
 34 τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. Μεμέρισται ἡ γυνή
 καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἀγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα
 ἡ ἀγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα με-
 35 ριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. τοῦτο δὲ
 πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω· οὐχ ἵνα βροχῶν
 ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον καὶ εὐπρόσεδρον
 36 τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως. Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν
 παρθενὸν αὐτοῦ νομίζει, εἴαν ἡ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως
 ὀφείλει γίνεσθαι, ὁ θελεῖ ποιεῖτω, οὐχ ἁμαρτάνει· γα-
 37 μείτωσαν. ὅς δὲ ἐστήκεν ἐδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ μὴ ἔχων
 ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος,
 καὶ τοῦτο κέκριεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν
 38 ἑαυτοῦ παρθενὸν, καλῶς ποιεῖ. ὥστε καὶ ὁ ἐγκαμίζων
 καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ἐγκαμίζων κρείσσον ποιεῖ.
 39 Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐ-
 τῆς· εἴαν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ὡς
 40 θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ. μακαριωτέρα δὲ
 ἐστὶν εἴαν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ
 δὲ καὶ γὰρ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

Η' ΠΕΡΙ δὲ τῶν εἰδωλοθυτῶν, οἶδαμεν ὅτι πάντες γνώ-
 2 σιν ἔχομεν. ἡ γνώσις φυσιοί, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἰ
 δὲ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς
 3 δεῖ γινῶναι· εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνω-
 4 σται ὑπ' αὐτοῦ. περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύ-
 τῶν, οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν εἰδωλὸν ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι
 5 οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς. καὶ γὰρ εἶπερ εἰσὶ λε-
 6 γόμενοι θεοὶ, εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς· (ὥσπερ
 6 εἰσὶ θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί·) ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς
 ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς
 Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι'
 7 αὐτοῦ. ἀλλ' οὐκ ἐν πάσιν ἡ γνώσις· τινὲς δὲ τῇ συνει-

39) Ῥωμ. ζ'. 1, 2.

40) Θεσσ. Α'. δ'. 8.

Η'. 1) Πράξ. ιε'. 20. 29. Ῥωμ.

ιδ'. 3, 10, 14, 22.

2) Γαλ. ε'. 8. Τιμ. Α'. ε'. 4.

4) ε'. 19. Δευτ. δ'. 39. ε'. 4. Μάρκ.

ιβ'. 29. Ῥωμ. ιδ'. 14. Ἐφεσ.
δ'. 6. Τιμ. Α'. β'. 5.

6) ιβ'. 3. Ματθ. β'. 10. Ἰωάν. ιγ'.

13. Πράξ. ιζ'. 28. Ῥωμ. ια'. 36.

Ἐφεσ. δ'. 5. 6. Φιλ. β'. 11.

7) ι'. 28. Ῥωμ. ιδ'. 14, 23.

Κεφ. η'. 8. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. θ'. 9.

δησει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὥς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενῆς οὕσα μολύνεται. Βρῶ- 8
μα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγω-
μεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα.
Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα 9
γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα 10
γνώσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις
αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδω-
λόθута ἐσθίειν; καὶ ἀπολείται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ 11
τῇ σῇ γνώσει δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν; οὕτω δὲ ἁμαρ- 12
τάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν
συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. διόπερ 13
εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω
κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδα-
λίσω.

ΟΥΚ ΕΙΜΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ; οὐκ εἰμι ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰη- 14
σοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον
μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστο- 2
λος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀπο-
στολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ 3
ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί· Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φα- 4
γεῖν καὶ πιεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυ- 5
ναῖκα περιάγειν, ὥς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ
ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς; ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρ- 6
νάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς 7
στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελώ-
να, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἡ τίς ποιμαί-
νει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γαλακτος τῆς ποίμνης οὐκ
ἐσθίει; μὴ κατὰ ἀνθρώπον ταῦτα λαλῶ; ἡ οὐχὶ καὶ ὁ 8
νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωσέως νόμῳ γέγραπται, 9

8) Ῥωμ. ιδ'. 17.

9) Ῥωμ. ιδ'. 13, 20. Γαλ. ε'. 13.

11) Ῥωμ. ιδ'. 15, 20.

12) Ῥωμ. ιδ'. 18.

13) Ῥωμ. ιδ'. 21. Κορ. Β'. ια'. 29.

Θ'. 1) δ'. 15. ια'. 8. Πράξ. θ'. 3.

17. κβ'. 14, 17, 18. κγ'. 11.

Κορ. Β'. ιβ'. 12.

4) 14. Θεσσ. Α'. β'. 6. Θεσσ. Β.
γ'. 9.

5) Ματθ. η'. 14. ιβ'. 48. Μάρκ.
ς'. 3. Γαλ. α'. 19.

6) Θεσσ. Β'. γ'. 9.

7) γ'. 6, 7, 8. Ἰωάν. κα'. 15. Κορ.

Β'. ε'. 4. Πέτρ. Α'. ε'. 2.

9) Δευτ. κε'. 4. Τιμ. Α'. ε'. 18.

‘Οὐ φιμώσεις βούν αλωόντα.’ μὴ τῶν βοῶν μελεῖ τῷ
 10 Θεῷ; ἡ δὲ ἡμᾶς πάντως λέγει; δι’ ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη,
 ὅτι ἐπ’ ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτρίαν, καὶ ὁ αλωὼν
 11 τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ’ ἐλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῶν
 τα πνευματικά ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρ-
 12 κικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχου-
 σιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ’ οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ
 ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δώ-
 13 μεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ τὰ
 ἱερά ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσι-
 αστηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζον-
 14 ται; οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγελίον κατ-
 15 αγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ οὐδενὶ
 ἐχρησάμην τούτων· οὐκ ἐγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω
 γενηται ἐν ἐμοί· καλὸν γὰρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ
 16 καυχημὰ μου ἵνα τις κενώσῃ. εἰ γὰρ εὐαγγελίζωμαι,
 οὐκ ἐστὶ μοι καυχημὰ· ἀνάγκη γὰρ μοι ἐπὶ κεῖται· οὐαὶ
 17 δὲ μοι ἐστὶν, εἰ μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο
 πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπί-
 18 στευμαι. τίς οὖν μοι ἐστὶν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζό-
 μενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς
 τὸ μὴ καταχρησασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγε-
 19 λίῳ. Ἐλευθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμάντον
 20 ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· καὶ ἐγενόμην
 τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω·
 τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον
 21 κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἀνομος, (μὴ ὢν ἀνομος Θεῷ,
 22 ἀλλ’ ἐννομος Χριστῷ,) ἵνα κερδήσω ἀνόμους. ἐγενόμην

10) Τιμ. Β'. β'. 6.

11) Ῥωμ. ιε'. 27. Γαλ. ε'. 6.

12) Πραξ. κ'. 33. Κορ. Β'. ια'. 9,

12. ιβ'. 13. Θεσσ. Α'. β'. 7.

13) Ἀριθ. ιη'. 8. Δευτ. ιη'. 1.

14) Λευιτ. ιθ'. 13. Δευτ. κδ'. 14.

κε'. 4. Ματθ. ι'. 10. Λουκ. ι'. 7.

Τιμ. Α'. ε'. 18.

15) δ'. 12. Πραξ. ιη'. 3. κ'. 34.

Κορ. Β'. ια'. 10. Θεσσ. Α'. β'. 9,

Θεσσ. Β'. γ'. 8.

16) Ῥωμ. α'. 14.

17) δ'. 1.

19) Ματθ. ιη'. 15. Ῥοιμ. ια'. 14.

Πέτ. Α'. γ'. 1.

20) Πραξ. ις'. 3. ιη'. 18. κα'. 23,

κ. γ. λ.

21) ε'. 22. Γαλ. β'. 3.

22) ι'. 33. Ῥωμ. ια'. 14. ιε'. 1.

Κορ. Β'. ια'. 29. Γαλ. ε'. 1.

τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω.
τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινας σώσω.
τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐ- 23
τοῦ γένωμαι. Οὐκ οἶδατε, ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, 24
πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον;
οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος 25
πάντα ἐγκρατεῦνται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέ-
φανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἀφθαρτον. ἐγὼ τοίνυν οὕτω 26
τρέχω, ὡς οὐκ ἀθληῶς· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα
δέρων. ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, 27
μήπως ἀλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες Γ
ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφελὴν ἦσαν, καὶ πάντες διὰ
τῆς θαλάσσης διηλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωσὴν ἐβα-
πτίσαντο ἐν τῇ νεφελῇ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πάντες 3
τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἐφαγον, καὶ πάντες τὸ
αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἐπιον· ἐπινον γὰρ ἐκ πνευ-
ματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός·
ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός·
κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν 6
ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν,
καθὼς κακεῖνοι ἐπεθυμήσαν. μηδὲ εἰδωλολάτραι γί-
νεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν· ὡς γεγραπται, 'Ἐκάθισεν 7
ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνεστήσαν παίζειν.' μηδὲ 8
πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἐπε-
σον ἐν μιᾇ ἡμέρᾳ εἰκοσιπρεῖς χιλιάδες. μηδὲ ἐκπειρά- 9
ζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπείρασαν,

24) Γαλ. β'. 2. ε'. 7. Φιλ. β'. 16.
γ'. 14. Τιμ. Β'. δ'. 7. Ἑβρ. ε'.
18.

25) Ἑφεσ. ε'. 12. Τιμ. Α'. ε'. 12.
Τιμ. Β'. β'. 4. δ'. 7, 8. Ἰακώβ.
α'. 12. Περ. Α'. α'. 4. ε'. 4.
'Αποκ. β'. 10. γ'. 11.

26) Τιμ. Β'. β'. 5. δ'. 8.

27) Ῥωμ. ε'. 18, 19. η'. 13. Κολ.
γ'. 5.

1) 1) Ἐξόδ. ιγ'. 21. ιδ'. 22. Ἀριθ.
θ', 18. Δευτ. α'. 33. Ἰησ. Ναυη

δ'. 23. Ψα. ση'. 13, 14. ρε'. 39.
3) Ἐξόδ. ιε'. 14, κ. τ. λ. Ψα. ρε'.
40.

4) Ἐξόδ. ιζ'. 6. Ἀριθ. κ'. 11. κα'.
16. Ψα. ση'. 15. Ἠσα. μγ'. 20.

5) Ἀριθ. ιδ', 23, 37. κς'. 64, 65.

6) Ἀριθ. ια'. 4, 33. Ψα. ση'. 30.
ρς'. 14.

7) Ἐξόδ. λβ'. 6.

8) Ἀριθ. κε'. 1, 9. Ψα. ρς'. 28.

9) Ἐξόδ. ιζ'. 2, 7. Ἀριθ. κα'. 6.
Ψα. ση'. 18, 56. ιε'. 9. ρς'. 14.

10 καὶ ὑπὸ τῶν ὀφειῶν ἀπώλονται. μηδὲ γογγύζετε, καθὼς
καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλονται ὑπὸ τοῦ
11 ὀλοθρευτοῦ. ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις·
ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν
12 αἰώνων κατήντησεν. ὥστε ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ
13 πέσῃ. Πειρασμός ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος·
πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ
ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν
14 ἐκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. Διόπερ, ἀγα-
15 πητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ὡς φρο-
16 νίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὁ φημι. τὸ ποτήριον τῆς
εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ
Χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία
17 τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σῶ-
μα οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου
18 μετέχομεν. βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ
ἐσθίουσες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσὶ;
19 τί οὖν φημί; ὅτι εἰδωλὸν τι ἐστιν; ἢ ὅτι εἰδωλοθύτον
20 τι ἐστιν; ἀλλ' ὅτι ἂ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, καὶ
οὐ Θεῷ· οὐ θελῶ δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
21 γίνεσθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ πο-
τήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετ-
22 ἔχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. ἢ παραζηλοῦμεν τὸν
23 Κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν; Πάντα μοι ἐξ-
ἐστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἐξέστιν, ἀλλ'
24 οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ
25 τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον
26 ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν. τοῦ

10) Ἐφ. 3. ις'. 2. ις'. 2. Ἀρι. ιδ'.
2, 29, 36. Ψα. ργ'. 28.

11) 6'. 10. Ῥωμ. ις'. 4. Φιλ. δ'. 5.
Ἐβρ. ι'. 26.

12) Ῥωμ. ις'. 20.

13) α'. 8, 9. Ψα. κς'. 2. Ἱερ. κθ'.
11. Θεσ. Α'. ε'. 24. Πέτ. Β'.
β'. 2.

14) Κορ. Β'. π'. 17. Ἰωάν. Α'. ε'. 21.

16) Ματθ. κς'. 26.

17) ιβ'. 27. Ῥωμ. ις'. 5.

18) Δευτ. γ'. 3. ζ'. 18.

19) η'. 4.

20) Δευτ. ις'. 7. Δευτ. λβ'. 17.
Ψα. ρς'. 37. Ἀποκ. θ'. 20.

21) Δευτ. λβ'. 17, 38. Κορ. Β'. ε'.
15.

22) Δευτ. λβ'. 21.

23) ε'. 12.

24) ιγ'. 5. Ῥωμ. ις'. 1, 2. Φιλ. β'. 4.

26) 28. Ἐφ. 3. ις'. 8. Ψα. κδ'. 1.
ιγ'. 12.

Κεφ. ι'. 27. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. ια'. 9.
 γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. εἰ δέ τις καλεῖ 27
 ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θελετε πορευέσθαι, πᾶν τὸ
 παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ
 τὴν συνειδήσιν. εἴαν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο εἰδωλόθυ- 28
 γόν ἐστι· μὴ ἐσθίετε, δι' ἐκείνου τὸν μνηύσαντα καὶ τὴν
 συνειδήσιν· τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐ-
 τῆς. συνειδήσιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν 29
 τοῦ ἑτέρου. ἰναὶ γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ
 ἄλλης συνειδήσεως; εἰ δὲ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλα- 30
 σφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; Εἴτε οὖν ἐσθίετε, 31
 εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποι-
 εῖτε. ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλησι 32
 καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ· καθὼς καὶ πάντα πᾶσιν 33
 ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν
 πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. μιμηταὶ μου γίνεσθε, καθὼς **ΙΑ**
 καὶ ἐγὼ Χριστοῦ.

ΕΠΑΙΝΩ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνη- 2
 σθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέ-
 χετε. θελῶ δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρός ἡ 3
 κεφαλὴ ὁ Χριστὸς ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ· κε-
 φαλὴ δὲ Χριστοῦ ὁ Θεός. πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἡ 4
 προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κε-
 φαλὴν αὐτοῦ. πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἡ προ- 5
 φητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει τὴν
 κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἐν γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.
 εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κείρασθω· εἰ δὲ 6
 αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακα-
 λυπτέσθω. ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι 7
 τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ
 δόξα ἀνδρός ἐστίν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς, 8
 ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ 9

27) ἡ'. 7. Δουκ. ι'. 7.

28) 26. ἡ'. 10, 11.

29) Ῥωμ. ιδ'. 16.

30) Ῥωμ. ιδ'. 6. Τιμ. Α'. δ'. 4.

31) Κολ. γ'. 17.

32) Ῥωμ. ιδ'. 13.

33) θ'. 19, 22. Ῥωμ. ιε'. 2.

ΙΑ'. 1) δ'. 16. Ἐφεσ. ε'. 1. Φιλ. γ'.

17. Θεσσ. Α'. α'. 6. Θεσσ. Β'. γ'. 3.

3) γ'. 23. ιε'. 27, 28. Ἰωάν. ιδ'. 28.

Ἐφεσ. ε'. 23. Φιλ. β'. 7, 8, 9.

6) Ἀριθ. ε'. 18. Δευτ. κβ'. 5.

7) Γεν. α'. 26, 27. ε'. 1. θ'. 6.

9) Γεν. β'. 18, 21, 22.

10 τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα· διὰ τοῦτο ὁφεί-
 λει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς
 11 ἀγγέλους. πλὴν οὔτε ἄνθρωπος χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνή
 12 χωρὶς ἀνδρός, ἐν Κυρίῳ· ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀν-
 δρός, οὕτως καὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα
 13 ἐκ τοῦ Θεοῦ. ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶ
 14 γυναῖκα ἀκατακαλύπτου τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; ἡ οὐδὲ
 αὕτη ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἄνθρωπος μὲν εἰς κομᾶ,
 15 ἀτιμία αὐτῷ ἐστὶ, γυνὴ δὲ εἰς κομᾶ, δόξα αὐτῇ ἐστίν;
 16 ὅτι ἡ κόμη αὐτῇ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ· εἰ δέ τις
 δοκεῖ φιλόνομος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ
 ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.
 17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ
 18 κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρχεσθε. πρῶτον μὲν
 γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀκοῦω σχί-
 19 σματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τῆς πίστεώς· δεῖ
 γὰρ καὶ αἵρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ
 20 γένωται ἐν ὑμῖν. συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐ-
 21 τὸ, οὐκ ἐστὶ Κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος γὰρ τὸ
 ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὅς μὲν
 22 πεινᾷ, ὅς δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ
 ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἡ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρο-
 νεῖτε, καὶ καταισχύnete τοὺς μὴ ἔχοντας; τί ὑμῖν εἶπω;
 23 ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ. Ἐγὼ γὰρ παρέ-
 λαβὼν ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ
 Κύριος Ἰησοῦς, ἐν τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδοδο, ἔλαβεν ἄρ-
 24 τον, καὶ εὐχαριστήσας ἐκλάσε, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε·
 τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλωμενον· τοῦ-
 25 το ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὥσαυτως καὶ τὸ
 ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνήσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτή-
 ριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστίν ἐν τῷ ἐμῷ αἱματι· τοῦτο
 ποιεῖτε, ὅσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
 26 ὅσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τούτον, καὶ τὸ ποτή-

16) Τιμ. Α'. ε'. 4.

18) α'. 10, 11, 12.

19) Ματθ. ιη'. 7. Λουκ. β'. 35. ιε'.

1. Πράξ. α'. 30. Ἰωάν. Α'. β'. 19.

22) Ἰακώβ. β'. 6.

23) α'. 3. Ματθ'. ε'. 26. Μαρκ.

ιδ'. 22. Λουκ. ιβ'. 19.

26) Ἰωάν. ιδ'. 3. Πράξ. α'. 11.

Κεφ. ια'. 27. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. ιβ'. 10.

ριον τούτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέ-
λετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Ὡστε ὅς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον 27
τούτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἐνο-
χος ἐσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου. δοκι- 28
μαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου
ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ 29
πίνων ἀναξίως κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρί-
νων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ 30
ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ γὰρ 31
ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δέ, 32
ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ
κατακριθῶμεν. Ὡστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς 33
τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδεχέσθε· εἰ δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ 34
ἐσθιέτω· ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνερχησθε. τὰ δέ λοιπα, ὡς
ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θελω ὑμᾶς **ΙΒ'**
ἀγνοεῖν. οἴδατε ὅτι ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἰδῶλα τὰ ἄφω- 2
να, ὡς ἂν ἡγεσθε, ἀπαγόμενοι· διὸ γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι 3
οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν·
καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν
Πνεύματι Ἀγίῳ. διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ 4
αὐτὸ Πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐ- 5
τὸς Κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσιν, ὁ δὲ 6
αὐτὸς ἐστὶ Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

Ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς 7
τὸ συμφέρον. ὡς μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δίδεται 8
λόγος σοφίας, ἀλλῶ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ
Πνεῦμα· ἐτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι· ἀλλῶ 9
δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι· ἀλλῶ 10
δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἀλλῶ δὲ προφητεία, ἀλλῶ
δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἐτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἀλ-

27) 1. 21. Ἀριθ. θ'. 13. Ἰωάν.

5. 51, 63, 64. 1γ'. 27.

28) Γαλ. 5. 4. Κορ. Β'. 1γ'. 5.

31) Ψα. λβ'. 5. Παροιμ. ιη'. 17.

32) Ἐβρ. ιβ'. 5, 10.

ΙΒ'. 2) 5. 11. Ἐφεσ. β'. 11, 12.

Θε. σ. Α'. α'. 9.

3) η'. 6. Μάρκ. θ'. 39. Ἰωάν. 1γ'.

13. Κορ. Β'. γ'. 5.

4) Ῥωμ. ιβ'. 6. Ἐφεσ. δ'. 4. Ἐβρ.

β'. 4. Πέτ. Α'. δ'. 10.

5) Ῥωμ. ιβ'. 6, 7, 8. Ἐφεσ. δ'. 11.

6) Ἐφεσ. α'. 23.

10) Πράξ. β'. 4. 1. 46.

11 λη δὲ ἑρμηνεῖα γλωσσῶν· πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδία ἐκάστῳ καθὼς βούλεται.

12 Καθάπερ γάρ τὸ σῶμα ἐν ἐστὶ, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνός, πολλὰ ὄντα, 13 ἐν ἐστὶ σῶμα· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς. καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ Πνευματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἐν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δούλοι εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ 14 πάντες εἰς ἐν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν. Καὶ γὰρ τὸ σῶμα 15 οὐκ ἐστὶν ἐν μέρος, ἀλλὰ πολλὰ. εἰ εἶπεν ὁ πούς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρα τοῦ 16 το οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ σώματος; καὶ εἰ εἶπεν τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ 17 παρα τοῦτο οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ σώματος; εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὀσφρῆ- 18 σις; νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἐθετο τὰ μέλη ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν 19 ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν 20 μέρος, ποῦ τὸ σῶμα; νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἐν δὲ 21 σῶμα. οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμός εἰπεῖν τῇ χειρὶ, Χρεῖαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσὶ, Χρεῖαν 22 ὑμῶν οὐκ ἔχω. ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλην 23 τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖα ἐστὶ· καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐ- 24 σχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει· τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρεῖαν ἔχει. ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ 25 ὑστεροῦντι περισσοτέραν δούς τιμὴν, ἵνα μὴ ἡ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι 26 τὰ μέλη· καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέρος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἐν μέρος, συγχαίρει πάντα τὰ 27 μέλη. ὑμεῖς δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. 28 Καὶ οὖς μὲν ἐθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρώτων

11) ζ'. 7. 'Ιωάν. γ'. 8. 'Ρωμ. ιβ'. 3, 6. Κορ. Β'. ι'. 13. 'Εφεσ. δ'. 7. 'Εβρ. β'. 4.
12) 'Ρωμ. ιβ'. 4, 5. 'Εφεσ. δ'. 4, 16.
13) 'Ιωάν. γ'. 63. 'Ρωμ. γ'. 5. Γαλ. γ'. 28. 'Εφεσ. β'. 14, 15 16. Κολ.

γ'. 11.
27) 'Ρωμ. ιβ'. 5. 'Εφεσ. α'. 23. δ'. 12. ε'. 23, 30. Κολ. α'. 24.
28) 'Ρωμ. ιβ'. 6, 7, 8. 'Εφεσ. β'. 20. δ'. 11. Τιμ. Α'. ε'. 17. 'Εβρ. ιγ'. 24.

Κεφ. ιβ'. 29. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. ιγ'. 13.

ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκαλούς,
επειτα δυνάμεις, εἴτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις,
κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ 29
πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδασκαλοι; μὴ πάντες
δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ 30
πάντες γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσι;

Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα· καὶ ἐτι καθ' 31
ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

ἘΑΝ ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ΙΓ
ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἤχων ἢ
κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰ- 2
δῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν
ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὅρη μεθιστάνειν, ἀγάπην
δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίζω πάντα τὰ ὑπαρ- 3
χοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα καυθή-
σωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη 4
μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη
οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζη- 5
τεῖ τὰ ἐάντης, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν,
οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα 6,
στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.
Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. εἴτε δὲ προφητεῖαι, κατ- 8
αργηθῇσονται· εἴτε γλώσσαι, παύσονται· εἴτε γνώσις,
καταργηθήσεται. ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέ- 9
ρους προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ 10
ἐκ μέρους καταργηθήσεται. ὅτε ἡμῖν νῆπιος, ὡς νῆπιος 11
ἐλαλοῦν, ὡς νῆπιος ἐφρόνουν, ὡς νῆπιος ἐλογιζόμεν·
ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. βλέπο- 12
μεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσω-
πον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε
δὲ ἐπιγνώσσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. νυνὶ δὲ μένει 13

33) α'. 1.

ΙΓ. 2) ιβ'. 8, 9. Ματθ. ζ'. 22.

ιζ'. 20. κα'. 21. Μάρκ. α'. 22.

Δουκ. ιζ'. 6. Ρωμ. ιβ'. 7.

4) Παροιμ. ι'. 12. Πέτ. Α'. β'. 8.

5) ι'. 24. Φιλ. β'. 4.

6) Φα. ι'. 3. ιε'. 4. μθ'. 18. Ρωμ.

α'. 22. Ἰωάν. β'. 4.

7) θ'. 12. Παροιμ. ι'. 12.

12) Κορ. β'. γ'. 18. ε'. 7. Φιλ. γ'.

12. Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

ΙΔ' ΔΙΩΚΕΤΕ τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά,
 2 μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ
 ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύ-
 3 ματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις
 4 λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. ὁ
 λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων ἐκ-
 5 κλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσ-
 σαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων γὰρ ὁ προ-
 φητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτός ἐῖ μὴ διερμηνεύῃ,
 6 ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομῇ λαβῇ. Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐάν
 ἐλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω,
 ἐάν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ
 7 ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ; Ὅμως τὰ ἀψυχα φωνὴν
 διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐάν διαστολῇ τοῖς
 φθόγγοις μὴ δῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ
 8 κιθαριζόμενον; καὶ γὰρ ἐάν ἀηλὸν φωνὴν σάλπιγγς δῶ,
 9 τίς παρασκευασταὶ εἰς πόλεμον; οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ
 τῆς γλώσσης ἐάν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθή-
 σεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς αἶρα λαλοῦντες.
 10 Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμῳ, καὶ
 11 οὐδὲν αὐτῶν ἀφώνον· ἐάν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν
 τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βαρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν
 12 ἐν ἐμοὶ βαρβαρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταὶ ἐστε
 πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε
 13 ἵνα περισσεύητε. Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω
 14 ἵνα διερμηνεύῃ. ἐάν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεύ-
 μά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοὺς μου ἀκαρπὸς ἐστὶ.
 15 τί οὖν ἐστὶ; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι
 δὲ καὶ τῷ νοί· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοί·
 16 ἐπεὶ ἐάν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν
 τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἄμην ἐπὶ τῇ σῇ εὐχα-
 17 ριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε; σὺ μὲν γὰρ καλῶς
 18 εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. εὐχαριστῶ

1) ἱβ'. 31.

2) Πράξ. β'. 4. ι'. 46.

| 16) Ἑφεσ. ε'. 19. Κολ. γ'. 16.

Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος 26
ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδασχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, απο-
καλυψὴν ἔχει, ἐρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν
γενέσθω. Ἐἴτε γλῶσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ το πλεί- 27
στον τρεῖς, καὶ ἀνα μέρος· καὶ εἰς διερμηνευέτω. εἰ δὲ 28
μὴ ἡ διερμηνευτὴς, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λα-
λείτω καὶ τῷ Θεῷ. Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτω- 29
σαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· εἰ δὲ ἄλλω ἀποκα- 30
λυφθῇ καθήμενῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. δύνασθε γὰρ καθ'
ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι, καὶ 31
πάντες παρακαλῶνται· καὶ πνεύματα προφητῶν προφη- 32
ταῖς ὑποτάσσεται· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ Θεός, 33
ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.
Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ 34

12. Τετ. β'. 5. Πέτ. Α'. γ'. 1.

ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς
 35 καὶ ὁ νόμος λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ
 τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι
 36 γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ
 27 Θεοῦ ἐξηλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατηντησεν· εἴ τις
 δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς, ἐπιγινώσκτω ὁ
 38 γράφω ὑμῖν, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί· εἰ δέ τις
 39 ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω. Ὡστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφη-
 40 τεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε. πάντα
 εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

ΙΕ' ΓΝΩΡΙΖΩ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγελιον ὃ εὐηγ-
 γελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε,
 2 δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ
 3 κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ
 ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθα-
 4 νεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ
 ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς
 5,6 γραφάς· καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾶ, εἰτα τοῖς δώδεκα. ἔπειτα
 ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ
 πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν·
 7 ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἰτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν.
 8 ἔσχατον δὲ πάντων, ὡς περὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη καί
 9 μοί. ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὅς οὐκ
 εἰμὶ ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκ-
 10 κλησίαν τοῦ Θεοῦ. χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμὶ ὃ εἰμι, καὶ ἡ
 χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμέ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσό-
 11 τερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χά-
 12 ρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι,
 οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. Εἰ δὲ Χρι-

37) Κορ. Β'. ε'. 7. Ἰωάν. Α'. δ'. 6.

1Ε'. 1) Γαλ. α'. 11, 12.

2) α'. 21. Ῥωμ. α'. 16. Γαλ. γ'. 4.

3) 1. α'. 23. ε'. 7. Ψα. κβ'. 16, 17.

Ἦσα. ιγ'. 6. Δαν. θ'. 24. Ζαχ.

ιγ'. 7. Πέτ. Α'. β'. 24.

4) Ψα. ιε'. 10. Ἦσα. ιγ'. 9. Ὡση.

ς'. 2. Ἰων. β'. 1. Ματθ. ιε'. 40.

5) Μάρκ. ιε'. 14. Λουκ. κδ'. 34.

Ἰωάν. ε'. 19. Πράξ. ε'. 41.

7) Λουκ. κδ'. 50.

8) θ'. 1. Πράξ. θ'. 3, 17. κγ'. 11.

Κορ. Β'. ιβ'. 2.

9) δ'. 9. Πράξ. η'. 2. θ'. 1. κδ'. 4.

κς'. 9. Ἐφεσ. γ'. 7, 8. Γαλ. α'.

13. Τιμ. Α'. α'. 13.

10) Ῥωμ. ιε'. 18, 19. Κορ. Β'. ιε'.

23. ιβ'. 11.

στὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί
τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ 13
ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται·
εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κηρυγμα 14
ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. εὐρισκόμεθα δὲ καὶ 15
ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ
Θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστὸν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἶπερ
ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται· εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρον- 16
ται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγή- 17
γερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις
ὑμῶν· ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. 18
εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἡλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, 19
ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. Νυνὶ δὲ Χριστὸς 20
ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγέ-
νετο. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀν- 21
θρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ 22
πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες
ζωοποιηθήσονται. ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρ- 23
χὴ Χριστὸς, ἔπειτα οἱ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ·
εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ 24
πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξου-
σίαν καὶ δύναμιν· δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρι οὗ 25
ἂν θῇ πᾶντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.
ἐσχάτος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 'Πάντα' γὰρ 26,27
'ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ·' ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι
'πάντα ὑποτέτακται,' δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος
αὐτῷ τὰ πάντα· ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε 28
καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ
τὰ πάντα, ἵνα ᾗ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. 'Επεὶ τί 29
ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως
νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν

15) Πράξ. β'. 24, 32.

20) 23. Πράξ. κς'. 23. Κολ. α'. 18.

Πέτ. Α'. α'. 3. Ἀποκ. α'. 5.

21) Γεν. β'. 17. γ'. 6. Ῥωμ. ε'. 12,
18. ς'. 23.

23) 20. Θεσσ. Α'. δ'. 15, 16, 17.

24) β'. 6.

25) Ψα. ρι'. 1. Πράξ. β'. 34. Ἐφεσ.

α'. 20. Κολ. γ'. 1. Ἐβρ. α'. 13.
ι'. 13.

27) Ψα. η'. 6. ρι'. 1. Ματθ. ια'.
27. κη'. 18. Ἐφεσ. α'. 22. Ἐβρ.

α'. 13. β'. 8. ι'. 13.

28) γ'. 23. ια'. 3.

30,31 νεκρῶν; τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νῆ τὴν ὑμετέραν καύχησιν ἣν ἔχω
 32 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθριομαχῆσα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; φάγωμεν καὶ πίνωμεν, αὔριον γὰρ ἀπο-
 33 θνήσκομεν. μὴ πλανᾶσθε· 'φθείρουσιν ἡθὴ χρηστῶν ὁμιλίας κακαί.' ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῶν λέγω.
 35 Ἄλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῶν δὲ σώ-
 36 ματι ἐργονταί; Ἄφρον, σὺ δὲ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται
 37 ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὁ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενη-
 38 σόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τυχοί, σίτου
 39 σῶμα. οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὕτη σὰρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων,
 40 ἄλλη δὲ πτηνῶν. καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα
 41 δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος
 42 διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.
 43 σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ,
 44 ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἐστὶ σῶμα ψυχικόν, καὶ ἐστὶ
 45 σῶμα πνευματικόν. οὕτω καὶ γεγραπται, 'Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν.' ὁ ἔσχατος
 46 Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιεῖ. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευ-
 47 ματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρω-
 48 πος, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ. οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ

30) Ῥωμ. ιγ'. 26.

31) δ'. 9. Ῥωμ. η'. 36. Κορ. Β'. 5.
10, 11. Θεσσα. Α'. β'. 19.

32) Ἑσσα. κβ'. 13, ιγ'. 12.

34) ε'. 5. Ῥωμ. ιγ'. 11. Ἐφεσσ. ε'. 14.

35) Ἰεζεκ. λζ'. 3.

36) Ἰωάν. ιβ'. 24.

43) Φιλ. γ'. 21.

45) Γεν. β'. 7. Ῥωμ. ε'. 14.

47) Ἰωάν. γ'. 13, 31.

Κεφ. ιε'. 49. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'. Κεφ. ις'. 4.

οἱ χοῖκοι· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπου-
ράνιοι· καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοῖκου, 48
φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

Τοῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν 50
θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν
ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ, μυστήριον ὑμῖν λέγω· 51
Πάντες μὲν οὐ κοιμηθήσόμεθα· πάντες δὲ ἀλλαγσόμε-
θα, ἐν αὐτόμῳ, ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλ- 52
πιγγι· σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἀφθαρ-
τοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγσόμεθα. δεῖ γάρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο 53
ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσα-
σθαι ἀθανασίαν. ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται 54
ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν,
τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, 'Κατεπόθη ὁ
θάνατος εἰς νίκος.' 'Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ 55
σου, αἰδη, τὸ νίκος; τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ 56
ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος· τῷ δὲ 57
θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, 58
ἐδράϊοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ
ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν
οὐκ ἐστὶ κενὸς ἐν Κυρίῳ.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ δι- **IS**
έταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς
ποιήσατε. κατὰ μίαν σαββατῶν ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἐαυ- 2
τῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὁ τι ἂν εὐδοῶται· ἵνα μὴ, ὅταν
έλθω, τότε λογίαι γίνωνται. ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὗς 3
ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπε-
νεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ· εἰ δὲ ἡ ἀξιὸν 4

49) Γεν. ε'. 2. Ἰωάν. γ'. 31. Ῥωμ.
γ'. 23. Κορ. Β'. γ'. 18. 8'. 11.
Φίλ. γ'. 21. Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

50) ε'. 13. Ματθ. ιε'. 17. Ἰωάν.
α'. 13. Γαλ. α'. 16.

51) Θεσσ. Α'. 8'. 15, 16, 17,

52) Ματθ. κδ'. 31. Θεσσ. Α'. 8'.
16.

53) Κορ. Β'. ε'. 4.

54) Ἰσα. κε'. 8. Ὠση. ιγ'. 14.
'Εζκ. β'. 14.

55) Ῥωμ. 8'. 15. ε'. 13. 5'. 5, 13.

56) Ἰωάν. Α'. ε'. 5.

IS' 1) Πράξ. κα'. 29. Ῥωμ. ιδ'.

13. Κορ. Β'. γ'. 4. 8'. 1.

2) Πράξ. κ'. 7. Ἀποκ. α'. 10.

3) Κορ. Β'. γ'. 16, 19.

5 τοῦ καὶ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύονται. Ἐλπίστομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· (Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι·) πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐ ἔαν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω δὲ χρόνον τινα ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, εἴαν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ. ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς· θύρα γὰρ μοι ἀνέωγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφοβῶς γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ. 11 μὴ τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταίουςθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφάνου, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτοὺς· ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσῃσθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργούντι καὶ κοπιῶντι. 17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφάνου καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. 19 ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας· ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

5) Πράξ. ιθ'. 21. Κορ. Β'. α'. 16.

6) Κορ. Β'. α'. 15.

8) β'. 13. Πράξ. ιθ'. 21. Ἰακώβ. β'. 15.

10) β'. 17. Φιλ. β'. 19, 22. Θεσσ.

Α'. γ'. 2.

11) Τιμ. Α'. δ'. 12.

13) Ἐφ. ε'. 10. Κολ. α'. 11.

15) α'. 16. Ῥωμ. ις'. 5.

16) Φιλ. β'. 29. Θεσσ. Α'. ε'. 12.

Τιμ. Α'. ε'. 17. Ἐφ. γ'. 17.

18) Θεσσ. Α'. ε'. 12.

19) Ῥωμ. ις'. 3, 6.

20) Ῥωμ. ις'. 16. Κορ. Β'. γ'. 12.

Θεσσ. Α'. ε'. 28. Πέρ. Α'. ε'. 14.

Κεφ. ις'. 21. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'. Κεφ. α'. 5.

Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου· Εἰ τις οὐ φιλεῖ 21, 22
τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἦτω ἀνάθεμα, μαρὰν ἀθά.
ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἡ 23, 24
ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀμήν.

Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ
Στεφάνῃ, καὶ Φουρτουνάτου, καὶ Ἀχαϊκοῦ, καὶ
Τιμοθέου.

21) Κολ. δ'. 18. Θεσσ. Β'. γ'. 17.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήμα- Α
τος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ
Θεοῦ τῇ οὐσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς
οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ 2
Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη- 3
σοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης
παρακλησεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει 4
ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ
θλίψει, διὰ τῆς παρακλησεως ἧς παρακαλοῦμεθα αὐτοὶ
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· ὅτι καθὼς περισσεύει γὰρ παθήματα !

1) Φιλ. α'. 1.

2) Ῥωμ. α'. 7. Κορ. Α'. α'. 3.

3) Ἐφεσ. α'. 2. Πέτ. Α'. α'. 2.

4) Ἐφεσ. α'. 3. Πέτ. Α'. α'. 2.

4) 5. 6.

5) δ'. 10. Ψα. λδ'. 19. 55. 19.

Πράξ. θ'. 4. Κολ. α'. 24.

τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει
 6 καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς
 ἡμῶν παρακλησεως καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης ἐν
 ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχο-
 μεν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλησεως
 καὶ σωτηρίας· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν·
 7 εἰδότες ὅτι ὡσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω
 8 καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ θελομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,
 ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῶν
 ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαραθήμεν ὑπὲρ δύ-
 9 ναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐ-
 τοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν,
 ἵνα μὴ πεποιοῦτες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ
 10 τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου
 ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ρύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἐτι
 11 ρύσεται, συννυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ
 δέήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ὑμᾶς χάρισμα
 διὰ πολλῶν ευχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.
 12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς
 συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότῃ καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ,
 οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνεστράφη-
 13 μεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ
 ἀλλὰ γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἡ ἀναγινώσκετε, ἣ καὶ ἐπι-
 γινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε,
 14 καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα
 ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
 15 Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιοθήσῃ ἐβουλόμην
 πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε·
 16 καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ
 Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προ-
 17 πεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. τοῦτο οὖν βουλευόμενος,

6) 8', 15, 17.

7) Θεσσ. Β'. 8', 13. Ἑβρ. ε'. 2, 10.

8) Πράξ. ιθ'. 23, κ. τ. λ. Κορ. Α'.

14', 32.

9) Γεσ. ιζ'. 5, 7.

10) Κορ. Α'. ιε'. 31.

11) 8', 15. Ῥωμ. ιε'. 30. Φιλ. α'.

19. Φιλήμ. 22.

12) Κορ. Α'. 8', 4, 13.

14) ε'. 12. Φιλ. 8'. 16. 8'. 1.

Θεσσ. Α'. 8'. 19, 20.

15) Ῥωμ. α'. 11. Κορ. Α'. ιε'. 5.

τι ἄρα τῇ ελαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἡ ἀβουλεύομαι, κατὰ
σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ἡ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ, καὶ τὸ
οὐ οὐ; πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς 18
ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ· ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς Ἰη- 19
σοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ
καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ,
ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν· ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, 20
ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμην, τῷ Θεῷ πρὸς
δοξάν δι' ἡμῶν. ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χρι- 21
στὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, Θεός· ὁ καὶ σφραγισάμενος 22
ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς
καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν 23
ψυχὴν, ὅτι φειδομενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόριν-
θον· οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συν- 24
εργοί ἐσμεν τῆς χάριτος ὑμῶν, τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε·
ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ παλιν ἐλθεῖν ἐν λύπῃ **Β**
πρὸς ὑμᾶς. εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τις ἐστὶν ὁ εὖ- 2
φραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἐγραψα 3
ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἐχῶ ἀφ' ὧν ἔδει
με χαίρειν· πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ
πάντων ὑμῶν ἐστίν. ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνο- 4
χῆς καρδίας ἐγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ
ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἐχῶ
περισσότερως εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δὲ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ 5
μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβάρῃ πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιού- 6
τῳ ἡ ἐπιτιμία αὐτῇ ἡ ὑπὸ τῶν πλειονῶν· ὥστε τοῦναν- 7
τίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μὴπως
τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. διὸ παρα- 8
καλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. εἰς τοῦτο γὰρ 9

18) Ματθ. ε'. 37. Ἰακώβ. ε'. 12.

21) ε'. 5. Ἰωάν. Α'. β'. 20, 27.

22) ε'. 5. Ῥωμ. η'. 16. Ἐφεσ. α'.

13. δ'. 30. Ἀποκ. β'. 17.

23) β'. 3. ια'. 31. ιβ'. 20. ιγ'. 2,

10. Ῥωμ. α'. 9. θ'. 1. Κορ. Α'.

δ'. 21. Γαλ. α'. 20. Φιλ. α'. 8.

Θεσσ. Α'. β'. 5. Τιμ. Α'. ε'. 21.

Τιμ. Β'. δ'. 1.

24) Ῥωμ. ια'. 20. Κορ. Α'. γ'. 5.

Πέτ. Α'. ε'. 3.

Β'. 3) η'. 22. ιβ'. 21. Γαλ. ε'. 10.

5) Κορ. Α'. ε'. 1.

6) Κορ. Α'. ε'. 5.

καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα
 10 ὑπήκοοί ἐστε. ὧ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγὼ καὶ γὰρ ἐγὼ
 εἶ τι κεχάρισμαι, ὧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς, ἐν προσώπῳ
 11 Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτῇθώμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ
 γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
 13 Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεψγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ
 ἐσχγκα ἀνέσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με Τίτον
 τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξαμένος αὐτοῖς, ἐξῆλθον
 14 εἰς Μακεδονίαν. Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμ-
 βεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσε-
 15 ως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. ὅτι
 Χριστοῦ εὐωδία ἐσμέν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ
 16 ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνα-
 τον, οἷς δὲ ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν, καὶ πρὸς ταῦτα τίς
 17 ἱκανός; οὐ γὰρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοὶ, καπηλεύοντες τὸν
 λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ
 Θεοῦ, κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

Γ' Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; εἰ μὴ χρη-
 2 ζομεν, ὡς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ
 2 ὑμῶν συστατικῶν; ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγε-
 γραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γνωσκομένη καὶ ἀνα-
 3 γνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων· φανερουμενοι ὅτι
 ἐστε ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακοινηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγε-
 γραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ
 ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλὰ ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίναίς.
 4 Πεποιθήσιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ
 5 πρὸς τὸν Θεόν· οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λο-
 γίσασθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ
 6 τοῦ Θεοῦ· ὅς καὶ ἰκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς δια-
 θήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα

12) Πράξ. ις'. 8. Κορ. Α'. ις'. 9.

13) ζ'. 5.

14) Κολ. α'. 27.

15) Κορ. Α'. α'. 18.

16) γ'. 6, 6. Δουκ. β'. 34.

17) γ'. 2.

Γ'. 1) ε'. 12. ι'. 8.

2) Κορ. Α'. θ'. 2, 3.

3) Ἐξόδ. κδ'. 12, λδ'. 1. Ἱερ. λα'.

33. Ἱερ. λα'. 19, λς'. 26. Ἐβρ.

η'. 10.

5) β'. 16. Φιλ. β'. 13.

6) ε'. 18. Ἱερ. λα'. 31. Ῥωμ. β'

27, 29. ζ'. 6. Ἐβρ. η'. 6, 6.

ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία 7
 τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις,
 ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱ-
 οὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως διὰ τὴν δόξαν
 τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην, πῶς οὐχὶ 8
 μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἐστὶ ἐν δόξῃ; εἰ γὰρ 9
 ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισ-
 σεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. καὶ γὰρ 10
 οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει,
 ἐνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταργου- 11
 μένον διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ.
 Ἐχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ χρώ- 12
 μεθα· καὶ οὐ καθάπερ Μωσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ 13
 πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς
 Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου· ἀλλ' ἐπώρωθη 14
 τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κά-
 λυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει
 μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται· ἀλλ' 15
 ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωσῆς, κάλυμμα
 ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κείται· ἡνίκα δ' ἀν ἐπιστρέψῃ 16
 πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. Ὁ δὲ Κύριος 17
 τὸ πνευμά ἐστιν· οὐ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευ-
 θερία. ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν 18
 δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα με-
 ταμορφουμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ
 Κυρίου πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν Δ
 ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' ἀπει- 2
 πάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν
 πανουργίᾳ, μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ
 τὴν φανερῶσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς

7) Ἐξέδ. κδ'. 12. λδ'. 1, 29, κ. τ. λ.

Δεντ. ε'. 1.

9) Ῥωμ. α'. 17. γ'. 21.

12) Ἐφess. ζ'. 19.

13) Ἐξέδ. λδ'. 33, κ. τ. λ. Ῥωμ.

α'. 4.

14) Ἦσα. ζ'. 10. Ἱερζακ. ιβ'. 2.

Μαθ. ιγ'. 11. Πράξ. κη'. 26.

Ῥωμ. ια'. 8.

16) Μαθ. ιγ'. 11. Ῥωμ. ια'. 23,

26. Κορ. Α'. β'. 10.

17) Ἰωάν. δ'. 24.

18) ε'. 7. Κορ. Α'. ιγ'. 12.

Δ'. 1) Κορ. Α'. ζ'. 26.

2) β'. 17. ε'. 11. ε'. 4. Ῥωμ. α'.

16. Θεσσ. Α'. β'. 3, 5.

3 πᾶσαν συνειδήσιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. **Εἰ**
 δέ καὶ ἐστὶ κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς
 4 ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον· ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ
 αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς
 τὸ μὴ αὐγάζαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς
 5 δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ
 ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον.
 6 ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. ὅτι ὁ Θεὸς ὁ
 εἰπὼν ἐκ σκοτοῦς φῶς λάμψαι, ὅς ἐλαμψεν ἐν ταῖς καρ-
 διαῖς ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ
 Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 7 Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τούτον ἐν ὀστροκίνοις
 σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ,
 8 καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβομενοὶ, ἀλλ' οὐ στενο-
 χωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι·
 9 διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλείπομενοι· καταβαλλόμε-
 10 νοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ
 Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ
 11 ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. αἰεὶ γὰρ
 ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν,
 ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ
 12 ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ
 13 ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως,
 κατὰ τὸ γεγραμμένον, 'Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα,' καὶ
 14 ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· εἰδότες ὅτι ὁ ἐγεί-
 15 ρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ
 παραστήσει σὺν ὑμῖν. τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ
 χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν

3) β'. 15. Κορ. Α'. α'. 18. Θεσσ.
 Β'. β'. 10.

4) γ'. 18. Ἡσα. σ'. 10. Ματθ. ια'.
 27. Ἰωάν. α'. 18. ιβ'. 31, 40, 45.
 ιδ'. 9, 30. Ἐφεσ. σ'. 12. Φιλ. β'.
 6. Κολ. α'. 15. Ἐβρ. α'. 3.

5) α'. 24.

6) Γεν. α'. 3. Πέτ. Β'. α'. 19.

7) ε'. 1. Κορ. Α'. β'. 5.

9) Ψα. λζ'. 24, 25.

10) α'. 5. Ῥωμ. ι'. 17. Γαλ. σ'.

17. Φιλ. γ'. 10. Τιμ. Β'. β'. 11,
 12. Πέτ. Α'. δ'. 13.

11) Ψα. μδ'. 22. Ματθ. ε'. 11.
 Ῥωμ. η'. 36. Κορ. Α'. δ'. 9. ιε'.
 31, 49. Κολ. γ'. 4.

12) ιγ'. 9.

13) Ψα. ρις'. 10.

14) Πράξ. β'. 24. Ῥωμ. ι'. 11.
 Κορ. Α'. σ'. 14.

15) α'. 6, 11. Κολ. α'. 24. Τιμ. Β'.
 β'. 10.

Κεφ. δ'. 16. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'. Κεφ. ε'. 10.

περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ οὐκ ἐκα- 16
κούμεν· ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διασφείρε-
ται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνακαινύεται ἡμέρα καὶ ἡμέρα. τὸ 17
γὰρ παραντίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερ-
βολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιων βάρους δυσῆς κατεργάζεται
ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ 18
βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ
βλεπόμενα αἰώνια. οἶδαμεν γὰρ, ὅτι ἐάν ἡ ἐπίγειος 19
ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομῇ ἐκ Θεοῦ
ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ 2
ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες· εἴ γε καὶ ἐν- 3
δυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθισόμεθα. καὶ γὰρ οἱ ὄντες 4
ἐν τῷ σκηνί στενάζομεν βαρούμενοι· ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν
ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνη-
τὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ 5
τοῦτο Θεὸς, ὁ καὶ δὸς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύ-
ματος. θαρρύντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδη- 6
μοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου·
(διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἰδους·) θαρ- 7,8
ρούμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ
σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον.

Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκ- 9
δημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς 10
φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ,
ἵνα κομίσῃται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ᾧ

16) Ῥωμ. ζ'. 22. Ἑβρ. γ'. 16.

Κολ. γ'. 10. Πέτ. Α'. γ'. 4.

17) Ψα. λ'. 5. Ματθ. ε'. 12. Ῥωμ.
η'. 18. Πέτ. Α'. α'. 6. Ἰωάν. Α'.
γ'. 2.

18) Ῥωμ. η'. 24.

Ε'. 1) δ'. 7. Πέτ. Β'. α'. 13, 14.

2) Ῥωμ. η'. 23.

3) Ματθ. κβ'. 11. Γαλ. γ'. 27.
'Αποκ. γ'. 18. ις'. 15.

4) Ῥωμ. η'. 11. Κορ. Α'. ιε'. 53,
54, 55.

5) α'. 22. Ῥωμ. η'. 16. Ἑφ. σ. α'.

13. ρ'. 10. δ'. 30.

6) Χρον. Α'. κθ'. 15. Ψα. λδ'. 12.
ριθ'. 19. Ἑβρ. ια'. 13.

7) γ'. 18. Ῥωμ. η'. 24, 25. Κορ. Α'.
ιγ'. 12. Ἑβρ. ια'. 1.

8) Φιλ. ε'. 25.

10) Ψα. ξβ'. 12. Ἰερ. ις'. 10. λβ'.
19. Ματθ. ιε'. 27. κε'. 32.
'Ρωμ. β'. 6. 7. ιδ'. 10, 12. Κορ.
Α'. γ'. 8. δ'. 5. Γαλ. ε'. 4.
Κολ. γ'. 24, 26. Ἄποκ. β'. 23.
κβ'. 12.

11 ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν. εἰδότες οὖν τὸν φό-
 βον τοῦ Κυρίου, ἀνθρώπους πείθομεν, Θεῷ δὲ πεφα-
 νερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν
 12 πεφανερῶσθαι. οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν
 ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ
 ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους,
 13 καὶ οὐ καρδία. εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ· εἴτε σωφρο-
 14 νούμεν, ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς,
 16 κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν,
 ἀρα οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν,
 ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐ-
 16 τῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ
 νῦν οὐδὲνα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν
 17 κατὰ σάρκα Χριστὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκ ἐτι γινώσκομεν. ὥστε
 εἴ τις ἐν Χριστῷ, καὶ νῦν κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν,
 18 ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ,
 τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
 19 δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς· ὥς ὅτι Θεὸς
 ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζό-
 μενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος εἰ
 20 ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν
 πρεσβευομεν, ὥς τοῦ Θεοῦ παρακαλουήτος δι' ἡμῶν·
 21 δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ· τὸν γὰρ
 S, μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα
 ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Συνερ-
 γοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν
 2 τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς· (λέγει γάρ, 'Καιρῷ δεκτῷ
 ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι·'
 ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας')

11) δ'. 2. Ἰωβ λα'. 23. Ἰουδ. 23.

12) α'. 14. γ'. 1. ι'. 8.

13) ια'. 1, 16, 17. ιβ'. 6, 11.

15) Ῥωμ. ε'. 15. ς'. 11, 12. ιδ'. 7.

Κορ. Α'. ς'. 19. Γαλ. β'. 20.

Θεσσ. Α'. ε'. 10. Πέτ. Α'. δ'. 2.

16) Ματθ. ιβ'. 50. Ἰωάν. ιε'. 14.

Γαλ. ε'. 6. ς'. 15. Κολ. γ'. 11.

17) Ἡσα. μγ'. 18, 19. Ῥωμ. η'. 10.

Γαλ. ε'. 15. Ἀποκ. κα'. 5.

18) Ῥωμ. ε'. 10. Κολ. α'. 20. Ἰωάν.

Α'. β'. 2. δ'. 10.

19) Ῥωμ. γ'. 24, 25. Κολ. α'. 20.

20) γ'. 6.

21) Ἡσα. γγ'. 6, 9, 12. Ῥωμ. ε'.

19. η'. 8. Γαλ. γ'. 13. Ἰωάν. Δ'.

γ'. 5. Πέτ. Α'. β'. 22.

S, 1) Κορ. Α'. γ'. 9. Ἑβρ. ιβ'. 15.

2) Ἡσα. μθ'. 8.

Κεφ. 5'. 3. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'. Κεφ. 5'. 18.

μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμη- 3
θῇ ἡ διακονία· ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς 4
Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγ-
καις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκα- 5
ταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν 6
ἀγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν
πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀλη- 7
θείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὀπλῶν τῆς δικαιοσύνης
τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ 8
δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς· ὡς 9
ἀγνοοῦμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθησκοῦντες,
καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατοῦμε-
νοι· ὡς λυπούμενοι, αἰεὶ δὲ χαίροντες· ὡς πτωχοὶ, πολ- 10
λοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα
κατέχοντες.

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγε πρὸς ὑμᾶς, Κορινθιοί, ἡ 11
καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται· οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, 12
στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν· τὴν δὲ 13
αὐτὴν ἀντιμισθίαν (ὡς τέκνοις λέγω) πλατύνθητε καὶ
ὑμεῖς. Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ 14
μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ
πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῶ πρὸς Βελίᾳ; 15
ἡ τίς μερὶς πιστῶ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις 16
ναῶ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε
ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός, "Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς
καὶ ἐμπεριπατήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ
ἔσονται μοι λαός· διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ 17
ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε"
'κάγῳ εἰσδεξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ 18

3) Ῥωμ. ιδ'. 15. Κορ. Α'. ε'. 32.

4) δ'. 2. ια'. 23. Κορ. Α'. δ'. 1.

5) ια'. 23.

7) ε'. 4. Κορ. Α'. β'. 4. Ἐφεσ. ε'.
11, 13. Τιμ. Β'. δ'. 7.

9) δ'. 2, 10, 11. Φα. ριη'. 18. Ἥσα.
κς'. 19.

12) ε'. 2, 5.

13) Κορ. Α'. δ'. 14

14) Δευτ. ζ'. 2. Σαμ. Α'. ε'. 1, κ.

τ. 2. Βασ. Α'. ιη'. 21. Κορ. Α'.
ε'. 9. ε'. 21. Ἐφεσ. ε'. 11.

16) Ἐξάκ. κθ'. 45. Δευτ. κς'. 12.
Ἰεζεκ. λς'. 26, 27. Κορ. Α'. γ'.

16. ε'. 19. ε'. 7, 14. Ἐφεσ. β'.
21. Ἐβρ. γ'. 6. Πέρ. Α'. β'. 5.

17) Ἥσα. υβ'. 11. Ἀποκ. ιη'. 4.

18) Ἱερ. λα'. 1, 9. Ἀποκ. κα'. 7.

Ζ' ὑμεῖς ἔσσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἀγιοσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἡδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. οὐ πρὸς κατακρίσιν λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἔστε
4 εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπληρωμαί τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ
5 τῇ θλίψει ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἐσχέκεν ἀνεσίς ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν
6 παντὶ θλιβόμενοι· ἐξώθεν μάχαι, ἐσωθεν φόβοι. ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν
7 τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἡ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον
8 χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμελομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολή ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. Νῦν
9 χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμελητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου
11 λύπη θάνατον κατεργάζεται. ἰδοὺ γὰρ αὐτὰ τοῦτο, τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσῃν κατεργάσατο ὑμῖν σπουδὴν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι

1) Τιμ. Α'. δ'. 8. Ἰωάν. Α'. γ'. 3.

2) ρβ'. 17. Πράξ. κ'. 38.

3) ε'. 11, 12, 13.

4) Ματθ. ε'. 12. Πράξ. ε'. 41. Φιλ. β'. 17. Κολ. α'. 24.

5) β'. 13. Δευτ. λβ'. 25. Πράξ.

ε', 19, 23.

6) α'. 4.

8) β'. 4.

10) Σαμ. Β'. ιβ'. 13. Ματθ.

ε', 75. Λουκ. ιη'. 13. Πέτρ. Α'.

β'. 19

Κεφ. ζ'. 12. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'. Κεφ. η. 9.

τι. ἀρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαν- 12
τος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος· ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ
φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς
ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα 13
ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ μάλλον ἔχα-
ρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν 14
κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη· ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀλη-
θείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καυχῆσις ἡμῶν ἡ
ἐπὶ Τίτου ἀληθεια ἐγενήθη· καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ 15
περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμνησκόμενου τὴν
πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου
εδέξασθε αὐτόν. χαίρω οὖν ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν 16
ὑμῖν.

ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ **Η**
Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·
ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσειὰ τῆς χάρις 1
αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσει-
σεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἀπλότητος αὐτῶν· ὅτι κατὰ 3
δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, μετὰ 4
πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν
κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους δεξασθαι
ἡμᾶς· καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν 5
πρῶτον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡμῖν δια θελήματος Θεοῦ· εἰς 6
τὸ παρακαλεῖσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα, καθὼς προενήρξατο,
οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην.
'Αλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ 7
γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν
ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. οὐ κατ' 8
ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τὸ
τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων· γινώσκετε γὰρ 9
τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι'
ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου

16) β'. 9. Φιλ. β'. 12. Θεσσ. Β'.

γ'. 4. Φιλήμ. 8, 21.

Η'. 1) Ῥωμ. ιε'. 26. Γαλ. β'. 10.

4) θ'. 1. Πράξ. ια'. 29. Ῥωμ.

ιε'. 26. Κορ. Α. ιε'. 1.

7) Κορ. Α'. α'. 5.

9) Δουκ. θ'. 58.

10 πτωχεία πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι·
 τούτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι
 11 ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· νυνὶ δέ
 καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία
 12 τοῦ θελεῖν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ
 γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὼς εἰν ἔχη τις, εὐπρόσδε-
 13 κτος, οὐ καθὼς οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ ἵνα ἀλλοις ἀνεσις, ὑμῖν
 δὲ θλίψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν
 14 περισσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων
 περισσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένη-
 15 ται ἰσότης, καθὼς γέγραπται, "Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεό-
 νασε· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνησε."
 16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ δίδοντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν
 17 ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου· ὅτι τὴν μὲν παράκλη-
 σιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος
 18 ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμφαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν
 ἀδελφόν, οὗ ὁ ἑπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν
 19 ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ
 τῶν ἐκκλησιῶν συνεκδήμος ἡμῶν συντῇ χάριτι ταύτῃ,
 τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυ-
 20 ρίου δόξαν, καὶ προθυμίαν ὑμῶν· στελλόμενοι τοῦτο,
 μή τις ἡμᾶς μωμῇσθαι ἐν τῇ ἀδρότητι ταύτῃ τῇ δια-
 21 κονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν· προνοοῦμενοι καλὰ οὐ μόνον
 22 ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνε-
 πέμφαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφόν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμά-
 σαμεν ἐν πολλοῖς πολλακίς σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ
 πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς.
 23 εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός·
 εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ.
 24 Τὴν οὖν ἐνδείξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχῆ-
 σεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε, καὶ εἰς πρόσ-
 (μ) ὤπον τῶν ἐκκλησιῶν. Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς

10) Παροιμ. θ'. 17. Ματθ. ι'. 42.
 Κορ. Α'. ζ'. 6, 25.

12) Παροιμ. γ'. 28. Μάρκ. ιβ'. 43.
 Δουκ. κα'. 3. Πέτ. Α'. δ'. 10.

15) Ἐξὸδ. ις'. 18.

21) Ῥωμ. ιβ'. 17. Φιλ. δ'. 8. Πέτ.
 Α'. β'. 12.

Θ'. 1) γ'. 4. Πραξ. ια'. 29. Ῥωμ.
 ις'. 26. Κορ. Α'. ις'. 1.

Κεφ. θ'. 2. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'. Κεφ. θ'. 14.

εἰς τοὺς ἁγίους περισσὸν μοι ἐστὶ τὸ γράφειν ὑμῖν.
οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶ- 2
μαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαῖα παρεσκευάσται ἀπὸ πέρυσι·
καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. ἐπεμψα δὲ 3
τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρε-
σκευασμένοι ᾗτε· μὴ πῶς ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακε- 4
δόνες, καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυ-
θῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει
ταύτῃ τῆς καυχήσεως. ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμεν παρα- 5
καλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ
προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν
ταύτην ἐτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ ὥσπερ
πλεονεξίαν. Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδο- 6
μένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ'
εὐλογίαις καὶ θερίσει. ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ 7
καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην
ἀγαπᾷ ὁ Θεός. δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισ- 8
σεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρ-
κειαν ἔχοιτες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν·
(καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ 9
δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ δὲ ἐπιχορη- 10
γῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν χορηγῶ-
σαι, καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι τὰ
γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν·) ἐν παντὶ πλουτιζο- 11
μενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν
εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ· ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας 12
ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα
τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαρι-
στῶν τῷ Θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης 13
δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας
ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι τῆς
κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, καὶ αὐτῶν δεήσει 14
ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλου-

8) Παροιμ. ια'. 24. κβ'. 9. Γαλ. ε'. 8. | 9) Ψα. ριβ'. 9.

7) Ἐξελ. κς'. 2, Λε'. 6. Δευτ. ιε'. 7. | 10) Ἠσα. ρε'. 10.

Ῥωμ. ιβ'. 8.

11) α'. 11. δ'. 14.

15 σαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. χάρις δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῆτῳ αὐτοῦ δωρεά.

Ι' ΑΥΤΟΣ δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς·
2 δέομαι δὲ, τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθῆσθαι ἢ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπὶ τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς
3 κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦν-
4 τες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα· (τὰ γὰρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς
5 καθάρεισιν ὀχυρωμάτων·) λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ
6 πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ
7 Χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμῷ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογισθῶ παλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι
8 καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς Χριστοῦ. ἐὰν τε γὰρ καὶ περισσώτερόν τι καυχῆσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ
9 εἰς καθάρεισιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνησόμεθα· ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαὶ, φησὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία τοῦ
10 σώματος ἀσθενῆς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος· τοῦτο λογισθῶ ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἰοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.

12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἑαυτοὺς τισὶ τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντας ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς,
13 οὐ συνιοῦσιν. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἀμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὐ ἐμέρισεν ἡμῖν
14 ὁ Θεὸς μέτρον, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ·

Ι'. 4) Ἱερ. α'. 10. Ἐφεσ. σ'. 13, κ. τ. λ.

7) Κορ. Α'. ιδ'. 37. Ἰωάν. Α'. δ'. 6.

8) ιβ'. 6. ιγ'. 10.

12) γ'. 1. ε'. 12.

13) ια'. 18. ιβ'. 5, 6. Κορ. Α'. ιβ'.

11. Ἐφεσ. δ'. 7.

Κεφ. ι'. 15. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β. Κεφ. ια'. 10.

οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, 15
ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν
ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς πε-
ρισσεῖαν, εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ 16
ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἔτοιμα καυχῆσασθαι. Ὁ δὲ 17
καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω· οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν 18
συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συν-
ίστησιν.

ὉΦΕΛΟΝ ἡνείχεσθέ μου μικρὸν τι τῆς ἀφροσύ- **ΙΑ'**
νης· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζηλῶ· 2
ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ, παρθένον ἀγνὴν παρα-
στήσαι τῷ Χριστῷ· φοβοῦμαι δὲ μὴ πως, ὥς ὁ ὄφις 3
Εὐὰν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρῇ
τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν Χρι-
στόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει 4
ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ
ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς
ἡνείχεσθε. Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ 5
λίαν ἀποστολῶν. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ 6
γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς.
ἡ ἁμαρτίαν ἐποίησα, ἑμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψω- 7
θῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισά-
μην ὑμῖν· ἀλλὰς ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον 8
πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ
ὑστερηθεὶς, οὐ κατενάρκησα οὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά 9
μου προσανεπληρώσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακε-
δονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρὴ ὑμῖν ἑμαυτὸν ἐτήρησα καὶ
τηρήσω. ἐστὶν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καυ- 10
χησις αὕτη οὐ φραγῆσεται εἰς ἐμέ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς

15) Ῥωμ. ιε'. 20.

17) Ἦσα. ξε'. 16. Ἱερ. θ'. 23, 24.

Κορ. Α'. α'. 31.

18) Παροιμ. κζ'. 2. Ῥωμ. β'. 29.

Κορ. Α'. δ'. 5.

(Α'. 1) 16. α'. 13. ιβ'. 6.

2) Δευτ. κα'. 13.

3) Γεν. γ'. 4. Ἰωάν. η'. 44.

4) Γαλ. α'. 8.

5) ιβ'. 11. Κορ. Α'. ιε'. 10. Γαλ.
β'. 6.

6) δ'. 2. α'. 11. ιβ'. 12. Κορ. Α'.

α'. 17. β'. 1, 13. Ἐφεσ. γ'. 4.

7) Κορ. Α'. θ'. 6, 12.

8) ιβ'. 13. Πραξ. κ'. 33. Θεσσ. Α'.

β'. 9. Θεσσ. Β'. γ'. 8.

9) Φιλ. δ'. 10, 15.

10) Ῥωμ. θ'. 1. Κορ. Α'. θ'. 15.

11,12 Ἀχαΐας. διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν· ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὐρεθῶσι καθὼς
 13 καὶ ἡμεῖς. οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ· καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται
 14 εἰς ἄγγελον φωτός· οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ
 15 τέλος ἐστὶν κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Πάλιν λέγω, Μή τις με δόξῃ ἀφρονα εἶναι. εἰ δὲ μή γε, κἂν ὡς ἀφρονα δέ-
 17 ξασθέ με, ἵνα μικρόν τι καγὼ καυχῆσωμαι. ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ
 18 ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ
 19 τὴν σάρκα, καγὼ καυχῆσομαι. ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν
 20 ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες· ἀνεχεσθε γὰρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις
 21 ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει. κατὰ αἰμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ,
 22 (ἐν ἀφροσύνῃ λέγω,) τολμῶ καγὼ. Ἑβραῖοί εἰσι; καγὼ· Ἰσραηλῖταί εἰσι; καγὼ· σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι; καγὼ·
 23 διάκονοι Χριστοῦ εἰσι, (παραφρονῶν λαλῶ,) ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς υπερβαλλόντως, ἐν
 24 φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις. ὑπὸ
 25 Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρεῖς ἐρραβδίσθην, ἀπαξ ἐλιθάσθην, τρεῖς ἐνανάγησα,
 26 νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις πολλάκις· κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἔθνων, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν
 27 ψευδαδελφοῖς· ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύ-
 28 χει καὶ γυμνότητι· χωρὶς τῶν παρεκτὸς, ἡ ἐπισύστασις μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.

15) Φιλ. γ'. 19.

16) ιβ'. 6.

18) ι'. 13. ιβ'. 5, 6. Φιλ. γ'. 3, 4.

21) ι'. 10. Φιλ. γ'. 4, 5.

22) Πράξ κβ'. 3. Ῥωμ. ια'. 1.

23) α'. 10. δ'. 11. ε'. 4. Πράξ θ.

16. κα'. 11. Κορ. Α'. ιε'. 10, 31.

24) Δευτ. κε'. 3.

25) Πράξ. ιδ'. 19. ιε'. 22. κζ'. 41.

28) Πράξ. κ'. 18, κ. τ. λ.

Κεφ. ια'. 29. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'. Κεφ. ιβ'. 11.

τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ 29
οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθε- 30
νείας μου καυχήσομαι. Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου 31
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς
αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης 32
Ἰσὺς Ἰσὺς ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν,
πιάσαι με θέλων· καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλά- 33
σθην διὰ τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς **ΙΒ**
ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. οἶδα ἄνθρωπον ἐν 2
Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, (εἴτε ἐν σώματι, οὐκ
οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν·)
ἄρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ οἶδα 3
τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτὸς τοῦ
σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν·) ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν 4
παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν
ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι· 5
ὑπὲρ δὲ ἑαυτοῦ οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθε-
νείαις μου. ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι 6
ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δὲ, μή τις εἰς ἐμέ
λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει μέ, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπερ- 7
αἴρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατὰν
ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου 8
τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ 9
εἰρήκῃ μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις μου
ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι
ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμέ ἡ
δύναμις τοῦ Χριστοῦ. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν 10
ὑβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις,
ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.
Γέγονα ἄφρων καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ 11

29) Κορ. Α'. 7. 13. θ'. 22.

30) ιβ'. 5.

31) α'. 23. Ῥωμ. α'. 9. θ'. 1. Γαλ.

α'. 20. Φιλ. α'. 8. Θεσσ. Α'. β'. 5.

32) Πράξ. θ'. 24.

ΙΒ'. 2) Πράξ. θ'. 3. κβ'. 17. Κορ.

Α'. ιε'. 8.

5) ια'. 30.

6) ι'. 8. ια'. 16.

7) Ἰωβ β'. 6.

11) ια'. 1, 5. Κορ. Α'. δ'. 9. ιε'.

8, 9, 10.

γὰρ ὄφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστερή-
σα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι.

- 12 Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατεργάσθη ἐν ὑμῖν
ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι.
13 τί γὰρ ἐστὶν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας; εἰ
μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατεναρκῆσα ὑμῶν· χαρίσασθε
14 μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. ἰδοὺ τρίτον ἐτοίμως ἔχω ἐλ-
θεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν· οὐ γὰρ
ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς
15 γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις· ἐγὼ
δὲ ἡδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν
16 ψυχῶν ὑμῶν· εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν ἤττον
17 ἀγαπῶμαι. Ἔστω δὲ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλ'
17 ὑπάρχων πανοῦργος δόλω ὑμᾶς ἔλαβον. μὴ τίνα ὦν
ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς;
18 παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μὴ
τι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι
περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι;
19 Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογουμέθα; κατενώπιον
τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί,
20 ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γὰρ, μὴ πως
ἐλθὼν οὐχ οἷους θελῶ εὔρω ὑμᾶς, καγὼ εὔρεθῶ ὑμῖν
οἶον οὐ θέλετε· μὴ πως ἔρεις, ζηλοὶ, θυμοὶ, ἐριβεΐαι,
21 καταλαλαίαι, ψιθυρισμοὶ, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· μὴ
πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεὸς μου πρὸς ὑμᾶς,
καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ
μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ
ἀσελγείᾳ ἣ ἐπραξαν.

ΙΓ' ΤΡΙΤΟΝ τοῦτο ἐρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος
2 δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθῆσεται πᾶν ῥῆμα· προεί-
ρηκα καὶ προλέγω ὥς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ὑπῶν

12) δ'. 2. ε'. 4. ια'. 6. Κορ. Α'. θ'. 2.

13) ια'. 9. Κορ. Α'. θ'. 12.

14) ιγ'. 1. Πράξ. κ'. 33.

15) α'. 6. ε'. 12, 13. Κολ. α'. 24.

Τιμ. Β'. β'. 10.

17) ε'. 2.

18) η'. 6, 16, 18,

19) ε'. 12.

20) ε'. 2. ιγ'. 2, 10. Κορ. Α'. δ'. 21.

21) ιγ'. 2.

ΙΓ'. 1) ιβ'. 14. Ἀριθ. λε'. 30.

Δευτ. ιζ'. 6. ιθ'. 15. Ματθ. ιη'.

16. Ἰωάν. η'. 17. Ἐβρ. ι'. 28.

2) ιβ'. 21.

Κεφ. ιγ'. 3. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'. Κεφ. ιγ'. 13.

νῦν γράφω τοῖς προσημαρτηκόσι, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν,
 ὅτι, ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι· ἐπεὶ δοκιμὴν 3
 ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὅς εἰς ὑμᾶς
 οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. καὶ γὰρ εἰ ἔσταν· 4
 ρώθῃ ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ· καὶ
 γὰρ καὶ ἡμεῖς ἀσθενούμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν
 αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς. ἐαυτοὺς πειράζετε 5
 εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἐαυτοὺς δοκιμάζετε. ἡ οὐκ ἐπι-
 γινώσκετε ἐαυτοὺς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν;
 εἰ μὴ τι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι 6
 ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν ἀδόκιμοι. εὐχομαι δὲ πρὸς τὸν Θεόν, 7
 μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι
 φανώμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὡς
 ἀδόκιμοι ὤμεν. οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀλη- 8
 θείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. χαίρομεν γὰρ ὅταν 9
 ὑμεῖς ἀσθενώμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾔητε· τοῦτο δὲ καὶ
 εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν 10
 γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν
 ἐξουσίαν ἣν ἔδωκε μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν, καὶ
 οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖ- 11
 σθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγά-
 πης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους 12
 ἐν ἀγίῳ φιληματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ 13
 Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάν-
 των ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων
 τῆς Μακεδονίας, διὰ Τίτου καὶ Λουκά.

3) Ματθ. ι'. 20.

4) Φιλ. β'. 7, 8. Πέτ. Α'. γ'. 18.

5) Κορ. Α'. ια'. 28.

7) ε'. 9.

9) ια'. 30. ιβ'. 5, 9, 10.

10) β'. 3. ι'. 2, 8. ιβ'. 20, 21. Κορ.

Α'. δ'. 21.

11) Ῥωμ. ιβ'. 16, 18. ιε'. 5. Κορ.
 Α'. α'. 10. Φιλ. β'. 2. γ'. 15, 16.

Ἑβρ. ιβ'. 14. Πέτ. Α'. γ'. 8.

12) Ῥωμ. ις'. 16. Κορ. Α'. ις'. 20.
 Θεσσ. Α'. ε'. 26. Πέτ. Α'. ε'. 14.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Α' ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος, (οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδε
δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς
2 τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,) καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάν-
3 τες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
4 Χριστοῦ, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν,
ὅπως ἐξέλθῃται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος πονηροῦ,
5 κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
6 Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ
καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέ-
7 λιον· ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινὲς εἰσιν οἱ ταρασσον-
τες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
8 Χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐ-
αγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ ἐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα
9 ἔστω. ὥς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, Εἰ τις
ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.
10 ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀν-
θρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἐτι ἀνθρώποις ἡρεσκον,
Χριστοῦ δούλος οὐκ ἂν ἦμην.

1) 11, 12. Πράξ. β'. 24, 32. γ'. 15.
δ'. 10. ι'. 40. ιγ'. 30, 34. ις'. 31.
'Ρωμ. δ'. 24. η'. 11. Κορ. Α'.
ς'. 14. ιε'. 15. Κορ. Β'. δ'. 14.
'Εφεσ. α'. 20. Κολ. β'. 12.
Θεσσ. Α'. α'. 10. Τίτ. α'. 3.
'Εβρ. ιγ'. 20.
2) Ρωμ. α'. 7. Κορ. Α'. α'. 3.
'Εφεσ. α'. 2. Πέτ. Α'. α'. 2.

4) β'. 20. Ματθ. κ. 28. 'Εφεσ.
ε'. 2. Τίτ. β'. 14. 'Εβρ. θ'. 14.
7) ε'. 15. Πράξ. ιε'. 1. Κορ. Β'.
ια'. 4.
8) Κορ. Α'. ις'. 22. Κορ. Β'. ια'. 4.
9) Δευτ. δ'. 2. ιβ'. 32. Παροιμ.
λ'. 6. 'Αποκ. κβ'. 18.
10) Θεσσ. Α'. β'. 4. 'Ιακώβ. β'. 4.

Κεφ. α'. 11. ΕΠΙΣΤΟΛΗ Π. ΓΑΛΑΤΑΣ. Κεφ. β'. 2.

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐ- 11
 αγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον·
 οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ, οὔτε 12
 ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰου- 13
 δαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίδωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
 Θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν· καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰου- 14
 δαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου,
 περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου
 παραδόσεων. ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με 15
 ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ, ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγ- 16
 γελίσωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· εὐθέως οὐ προσαν-
 εθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα 17
 πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς
 Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἐπειτα 18
 μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορήσας Πέ-
 τρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· ἔτε- 19
 ρον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν
 ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον 20
 τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι. Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλί- 21
 ματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας· ἡμῖν δὲ ἀγνοοῦ- 22
 μενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς
 ἐν Χριστῷ· μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν, Ὅτι ὁ διώκων 23
 ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρ-
 θει. καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοί τὸν Θεόν. Ἐπειτα διὰ 24, 15
 δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ
 Βαρνάβαν, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον· ἀνέβην δὲ κατὰ 2
 ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κη-
 ρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μὴ

11) 1. Κορ. Α'. ιε'. 1, 3.

12) Ἐφεσ. γ'. 3.

13) Πράξ. η'. 3. θ'. 1. κβ'. 4. κς'.

9. Φιλ. γ'. 6. Τιμ. Α'. α'. 13.

15) Ἱερ. α'. 5. Πράξ. θ'. 15. ιγ'. 2.

Ῥωμ. α'. 1.

16) β'. 8. Μαθθ. ις'. 17. Κορ. Β.

δ'. 6. Ἐφεσ. γ'. 8.

18) Πράξ. θ'. 26.

19) Μάρκ. ζ'. 3.

20) Ῥωμ. α'. 9. θ'. 1. Κορ. Β'. α'.

23. ια'. 31. Θεσσ. Α'. β'. 5.

Τιμ. Α'. ε'. 21. Τιμ. Β'. δ'. 1.

21) Πράξ. θ'. 30.

Β'. 1) Πράξ. ιε'. 2.

2) Πράξ. ιθ'. 21. Φιλ. β'. 12.

- 3 πως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. Ἄλλ' οὐδὲ τίς ὁ
 4 σὺν ἐμοί, Ἑλλήν ὢν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι· διὰ
 δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδελφούς, οἵτινες παρειση-
 5 λθον κατασκοπήσῃ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν
 6 Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωσιν· οἷς οὐδὲ
 7 πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐ-
 8 αγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων
 9 εἶναι τι, (ὅποιοί ποτε ἦσαν, οὐδὲν μοι διαφέρει· πρόσω-
 10 πον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει·) ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκούν-
 11 τες οὐδὲν προσanéθεντο, ἀλλὰ τὸνναντίον, ἰδόντες ὅτι
 12 πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς
 13 Πέτρος τῆς περιτομῆς, (ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀπο-
 14 στολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη·)
 15 καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν μοι, Ἰακώβος καὶ
 16 Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκούντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς
 17 ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβαν κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ
 18 ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομὴν· μόνον τῶν πτωχῶν
 19 ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῇ-
 20 σαι. Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσω-
 21 πον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνώσμενος ἦν. πρὸ τοῦ
 22 γὰρ ἔλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συν-
 23 ἡσθien· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν,
 24 φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. καὶ συνυπεκρίθησαν
 25 αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συν-
 26 ἀπῆχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. Ἄλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ
 27 ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον
 28 τῷ Πέτρῳ ἐμπροσθεν πάντων, Εἰ σὺ, Ἰουδαῖος ὑπάρ-
 29 χων, ἐθνικῶς ζῆς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη
 30 ἀναγκάζεις Ἰουδαῖζεν; ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ

3) Πράξ. ιγ'. 3. Κορ. Α'. θ'. 21.

4) Πράξ. ιε'. 24.

6) Δευτ. ι'. 17. Χρομ. Β'. ιθ'. 7.

7) Ἰωβ λδ'. 19. Πράξ. ι'. 34. Ῥωμ.

β'. 11. Ἐφεσ. γ'. 9. Κολ. γ'. 25.

Πέτ. Α'. α'. 17.

7) Πράξ. ιγ'. 46. Ῥωμ. ια'. 13.

Τιμ. Α'. β'. 7. Τιμ. Β'. α'. 11.

8) α'. 16. Πράξ. θ'. 15. ιγ'. 2. κβ'.

21. Ἐφεσ. γ'. 8.

10) Πράξ. ια'. 30. κδ'. 17. Ῥωμ.

ιε'. 25. Κορ. Α'. ιε'. 1. Κορ. Β'.

η'. 1. θ'. 1.

14) Πράξ. ι'. 28.

15) Πράξ. ιε'. 10, 11. Ἐφεσ. β'.

12.

ἐξ ἔθνων ἁμαρτωλοὶ, εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦνται ἄν- 16
θρωπος ἐξ ἔργων νόμου, εἰ μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν,
ἵνα δικαιοθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔρ-
γων νόμου· διότι οὐ δικαιοθήσεται ἐξ ἔργων νόμου
πᾶσα σὰρξ. εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιοθῆναι ἐν Χριστῷ, 17
εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοὶ, ἀρα Χριστὸς ἁμαρτίας
διακονος; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἂ κατέλυσα, ταῦτα πάλιν 18
οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν συνίστημι. Ἐγὼ γὰρ 19
διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω. Χριστῷ 20
συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐχ ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ
Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ
υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος
ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. οὐκ αθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· 21
εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἀρα Χριστὸς ὄφρα
ἀπέθανεν.

Ἵ Ὁ ἄΝΟΗΤΟΙ Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀλη- 1
θείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς
προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; τοῦτο μόνον θελῶ 2
μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν· Ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλά-
βετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; οὕτως ἀνόητοὶ ἐστέ; ἐναρξά- 3
μενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελείετε; τοσαῦτα ἐπά- 4
θετε εἰκῇ; εἰ γὰρ καὶ εἰκῇ. ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ 5
πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νό-
μου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; καθὼς Ἐβραῶν ἐπίστευσε 6
τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην· γινώσκετε 7
ἀρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. προῖ- 8
δοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοὶ τὰ ἔθνη ὁ

16) γ'. 11. Ψα. ρμγ'. 2. Πραξ. ιγ'. 38. Ῥωμ. α'. 17. γ'. 20, 28. η'.

3. Ἐβρ. ζ'. 18, 19.

17) Ῥωμ. γ'. 19, 20. ε'. 1. Ἰωάν. Α'. γ'. 8, 9.

19) Ῥωμ. σ'. 11, 14. ζ'. 4, 6. η'. 2. ιδ'. 7, κ. τ. λ. Κορ. β'. ε'. 15.

Θεσσ. Α'. ε'. 10. Ἐβρ. θ'. 14. Πέτ. Α'. δ'. 2.

20) α'. 4. ε'. 24. σ'. 14. Ῥωμ. σ'. 6. Ἐφεσ. ε'. 2. Τίτ. β'. 14.

21) Ἐβρ. ζ'. 11.

Γ'. 1) ε'. 7.

2) Πραξ. β'. 38. η'. 15. ιε'. 8.

Ἐφεσ. α'. 13.

4) Ἰωάν. β'. 8.

6) Γεν. ιε'. 6. Ῥωμ. δ'. 3. Ἰακώβ β'. 23.

7) Ῥωμ. δ'. 11, 12, 16.

8) Γεν. ιβ'. 3. ιη'. 18. κβ'. 18. κς' 4. Πραξ. γ'. 25.

Θεός, προεγγεγείσατο τῷ Ἀβραάμ, 'Οτι εὐλογηθή-
 9 σονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη.' ὥστε οἱ ἐκ πίστεως
 10 λογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων
 νόμου εἰσιν, ὑπὸ κατάραν εἰσὶ· γεγραπται γάρ, 'Επι-
 11 κατάρatos πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμέ-
 12 νοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά,' ὅτι
 13 δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιούται παρὰ τῷ Θεῷ, δηλοῖ.
 14 ὅτι 'ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.' ὁ δὲ νόμος οὐκ
 15 ἐστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' 'ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζή-
 16 σεται ἐν αὐτοῖς.' Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγοράσεν ἐκ τῆς
 17 κατάρas τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρas
 (γεγραπται γάρ, 'Ἐπικατάρatos πᾶς ὁ κρεμᾶμενος ἐπὶ
 18 ξύλου') ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένη-
 19 ται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνευ-
 20 ματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελφοί, κατὰ ἄν-
 21 θρωπον λέγω, ὁμῶς ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην
 οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιάσsetαι. τῷ δὲ Ἀβραάμ ἐρρή-
 22 θησαν αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· οὐ λέ-
 23 γει, 'Καὶ τοῖς σπέρμασιν,' ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ'
 24 ἑνός, 'Καὶ τῷ σπέρματί σου,' ὃς ἐστι Χριστός. τοῦτο
 δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς
 Χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριακοντα γεγονώς
 νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.
 25 εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκ ἔτι ἐξ ἐπαγγελίας.
 26 τῷ δὲ Ἀβραάμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός. τί
 οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις
 27 οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγείς δι' ἀγγέ-
 28 λων, ἐν χειρὶ μεσίτου· ὁ δὲ μεσίτης ἐνός οὐκ ἐστιν, ὁ
 29 Θεὸς εἰς ἐστίν. Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν
 τοῦ Θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμε-

10) Δευτ. κζ'. 26.

11) β'. 16. Ἀββακ. β', 4. Ῥωμ.
α'. 17. γ'. 20. Ἑβρ. ι'. 38.12) Δευτ. ιη'. 5. Ἰεζεκ. κ'. 11.
Ῥωμ. δ'. 4, 5. ι'. 5, 6. ια'. 8.13) Δευτ. κα'. 23. Ῥωμ. η'. 3.
Κορ. Β'. ε'. 21.

14) Ἑβρ. θ'. 17.

15) 8. Γεν. ιβ'. 7. ιε'. 5. ιζ'. 1
κβ'. 18.17) Γεν. ιε'. 13, 16. Ἐξόδ. ιβ'. 49,
41. Πράξ. ζ'. 6.

18) Ῥωμ. β'. 13, 14. η'. 17.

19) Ἐξόδ. ιθ'. 3, 20. Δευτ. ε'. 5.
Ἰωαν. α'. 17. ιε'. 22. Πράξ. ζ'.

38, 53. Ῥωμ. δ'. 15. ε'. 20. ζ'. 8.

νος ζωοποιησθαι, οὕτως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη·
 ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφή τὰ πάντα ὑπὸ ἡμαρτίαν, 21
 ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς
 πιστεύουσιν. Πρὸ τοῦ δὲ ἔλθειν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον 23
 ἐφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πί-
 στιν ἀποκαλυφθῆναι· ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν 24
 γέγονεν εἰς Χριστὸν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν·
 ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκ ἔτι ὑπὸ παιδαγωγόν 25
 ἔσμεν. πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν 26
 Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χρι- 27
 στὸν ἐνεδύσασθε. οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ, οὐδὲ Ἑλλήν· οὐκ 28
 ἐν δούλῳ, οὐδὲ ἐλευθέρῳ· οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θήλῃ·
 πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· εἰ δὲ ὑμεῖς 29
 Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστε, καὶ κατ' ἐπαγ-
 γελίαν κληρονόμοι. Λέγω δὲ, Ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ Δ
 κληρονόμος νηπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύ-
 ριος πάντων ὢν· ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκο- 2
 νόμους, ἀχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς. οὕτω καὶ 3
 ἡμεῖς, ὅτε ἡμεν νηπιοὶ, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου
 ἡμεν δεδουλωμένοι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πληρῶμα τοῦ 4
 χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενομέ-
 νον ἐκ γυναικὸς, γενομένον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ 5
 νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν. ὅτι 6
 δε ἐστε υἱοὶ, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ
 αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κράζον, Ἀββα, ὁ πατήρ.
 ὥστε οὐκ ἔτι εἰ δούλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κλη- 7
 ρονόμος Θεοῦ διὰ Χριστοῦ. Ἀλλὰ τότε μὲν, οὐκ εἰδότες 8
 Θεόν, ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὐσι θεοῖς· νῦν δὲ, 9

22) Ῥωμ. γ'. 9. ια'. 32.

24) Ματθ. ε'. 17. Πράξ. ιγ'. 38.

Ῥωμ. ι'. 4.

26) δ'. 5. Ἡσα. νς'. 5. Ἰωάν. α'.

12. Ῥωμ. η'. 15.

27) Ῥωμ. ζ'. 3. ιγ'. 14.

28) Ἰωάν. ιζ'. 21. Ῥωμ. ι'. 12.

Κορ. Α'. ιβ'. 13. Ἐφεσ. β'. 14.

15. Κολ. γ'. 11.

29) Γεν. κα'. 12. Ῥωμ. θ'. 7. Ἐβρ.

ια'. 18.

Δ'. 3) Κολ. β'. 20.

4) Γεν. μθ'. 10. Δαν. θ'. 24.

Ματθ. ε'. 18. Ἐφεσ. α'. 10.

5) γ'. 26. Ἰωάν. α'. 12.

6) Ῥωμ. η'. 15.

7) Ῥωμ. η'. 16, 17.

8) Κορ. Α'. η'. 4. ιβ'. 2. Ἐφεσ.

β'. 11, 12.

9) Κορ. Α'. η'. 3. ιγ'. 12. Φιλ. γ'.

13, 14. Κολ. β'. 20. Ἐβρ. ζ'. 18.

γνόντες Θεόν, μάλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς
 ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα,
 10 οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεῦειν θέλετε; ἡμέρας παρατη-
 11 ρείσθε, καὶ μῆνας, καὶ καιροὺς, καὶ ἐνιαυτούς. φοβοῦ-
 μαι ὑμᾶς, μὴ πῶς εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.
 12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέο-
 13 μαι ὑμῶν. οὐδὲν με ἠδίκησατε. οἶδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθε-
 νειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον,
 14 καὶ τὸν πειρασμὸν μου τὸν ἐν τῇ σαρκὶ μου οὐκ ἐξου-
 θενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ
 15 ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. τίς οὖν ἦν ὁ μα-
 καρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατόν,
 16,17 ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν; Ζηλοῦσιν
 ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλείεται ὑμᾶς θελοῦσιν, ἵνα αὐ-
 18 τοὺς ζηλοῦτε. καλὸν δὲ τὸ ζηλουσθαι ἐν καλῷ πάντοτε,
 19 καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς, τεκνία
 μου, οὓς πάλιν ὠδινῶ, ἀχρις οὐ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν
 20 ὑμῖν. ἠθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι
 τὴν φωνὴν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
 21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θελοντες εἶναι, τὸν νόμον
 22 οὐκ ἀκούετε; Γέγραπται γάρ, ὅτι Ἀβραάμ δύο υἱούς
 23 ἔσχεν· ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας·
 24 ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται· ὁ
 25 δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ἀτινὰ ἐστὶν
 ἀλληγορούμενα· αὗται γὰρ εἰσιν αἱ δύο διαθηकाί· μία
 μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἥτις ἐστὶν
 25 Ἄγαρ. τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ,
 συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλὴμ, δουλεῖ δὲ μετὰ
 26 τῶν τέκνων αὐτῆς. ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα

10) Ῥωμ. ιδ'. 5. Κολ. β'. 16.

12) Κορ. Β'. β'. 4, 5.

13) Κορ. Α'. β'. 3. Κορ. Β'. ια'. 30.

14) Μαλ. β'. 7. Ματθ. ι'. 40.

Ἰωάν. ιγ'. 20.

17) Ῥωμ. ι'. 2. Κορ. Β'. ια'. 2.

19) Κορ. Α'. δ'. 15. Φιλιπ. 10.

Ἰακώβ. α'. 18.

22) Γεν. ις'. 15. κα'. 1, 2. Πραξ.

8. Ἑβρ. ια'. 11.

23) Ἰωάν. η'. 39. Ῥωμ. θ'. 7, 8.

26) Ἦσα. β'. 2. Ἑβρ. ιβ'. 22.

Ἀποκ. γ'. 12. κα'. 2, 10, κ. τ. λ.

ἔστιν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν. γέγραπται γάρ, 27
 'Εὐφράνθητι, στεῖρα ἢ οὐ τίκτουσα· ῥῆξον καὶ βοήσον,
 ἢ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μάλ-
 λον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.' ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ 28
 Ἰσαάκ, ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. Ἄλλ' ὥσπερ τότε ὁ 29
 κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίδωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ
 νῦν· ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; "Εκβαλε τὴν παιδίσκην 30
 καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς
 τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας.' ἄρα, 31
 ἀδελφοί, οὐκ ἐσμέν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευ-
 θέρας.

Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ἡ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, Ε
 στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. Ἴδε ἐγὼ 2
 Παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰν περιτέμνησθε, Χριστὸς
 ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει· μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἄν- 3
 θρῶπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν
 νόμον ποιῆσαι. κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες 4
 ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε· ἡμεῖς 5
 γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδε-
 χόμεθα. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει, 6
 οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.
 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ 7
 πείθεσθαι; ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. 8
 Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοί. ἐγὼ πέποιθα εἰς 9,10
 ὑμᾶς ἐν Κύριῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταρασ-
 σων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἂν ᾖ. ἐγὼ δέ, ἀδελ- 11
 φοί, εἰ περιτομὴν ἐτι κηρύσσω, τί ἐτι διώκομαι; ἄρα
 κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ὀφελον καὶ 12
 ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

27) Ἰσα. νδ'. 1.

28) Ῥωμ. θ'. 7, 8.

29) Γεν. κα'. 9.

30) Γεν. κα'. 10, 12. Ἰωάν. η'. 35.

Ε'. 1) Ἰωάν. η'. 32. Πράξ. ιε'. 10.

Ῥωμ. ε'. 18. Πέτ. Α'. β'. 16.

2) Πράξ. ιε'. 1.

5) Τιμ. Β'. δ'. 8.

8) ε'. 15. Ματθ. ιβ'. 50. Ἰωάν.

ιε'. 14. Κορ. Α'. ε'. 19. Κορ. Β'.

ε'. 16. Κολ. γ'. 11. Θεσσ. Α.

α'. 3.

7) γ'. 1. Κορ. Α'. θ'. 24.

8) α'. 6.

9) Κορ. Α'. ε'. 6.

10) α'. 7. Κορ. Β'. β'. 3. η'. 22.

11) Κορ. Α'. α'. 23.

12) Δευτ. ιγ'. 6. ιζ'. 7. Ἰησ. Ναυῆ

ζ'. 25. Κορ. Α'. ε'. 13.

- 13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον
 μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ
 14 τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν
 ἐνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ, 'Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον
 15 σου ὡς ἑαυτόν.' εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε,
 βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.
 16 Λέγω δέ, Πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρ-
 17 κὸς οὐ μὴ τελέσητε. ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῖ
 πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς· ταῦτα δὲ
 ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂν θέλητε, ταῦτα ποιῆτε.
 8,19 εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. φανερά
 δὲ ἐστὶ τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστι μοιχεία, πορ-
 20 νεία, ἀκαθαρσία, ἀσελγεία, εἰδωλολατρεία, φαρμακεία,
 ἔχθραι, ἔρεις, ζήλοι, θυμοὶ, ἐριθείαι, διχοστασίαι, αἰρέ-
 21 σεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τού-
 τοις· ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προείπον, ὅτι οἱ τὰ
 τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσου-
 22 σιν. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ,
 εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις,
 23 πραότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἐστὶ νό-
 24 μος. οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν
 25 τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Εἰ ζῶμεν πνεύ-
 26 ματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. μὴ γινώμεθα κενό-
 δοξοι, ἀλλήλους προκαλοῦμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦν-
 5 τες. Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι
 παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν
 τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν μὴ

13) ε'. 2. Κορ. Α'. ε'. 9. θ'. 19.

Πέρ. Α'. β'. 16. Πέρ. Β'. β'. 13.

Ἰουδ. 4.

14) Λευιτ. ιδ'. 18. Ματθ. ζ'. 12.

αβ'. 33. Μάρκ. ιδ'. 31. Ῥωμ.

ιγ'. 9. Ἰακωβ. β'. 8.

15) Κορ. Β'. β'. 20.

16) Ῥωμ. ε'. 12. η'. 1, 4, 12. ιγ'.

14. Πέρ. Α'. β'. 11.

17) Ῥωμ. ζ', 15, κ. τ. λ.

18) Ῥωμ. ε'. 14. η'. 2.

19) Κορ. Α'. γ'. 3. ε'. 9. Ἐφεσ. ε'.

3, 5. Κολ. γ'. 5. Ἰακωβ. γ'. 14,

15.

21) Κορ. Α'. ε'. 9, 10. Ἐφεσ. ε'. 5.

Κολ. γ'. 6. Ἀποκ. ιβ'. 16.

22) Ἐφεσ. ε'. 9. Κολ. γ'. 12.

23) Τιμ. Α'. α'. 9.

24) β'. 20. Ῥωμ. ε'. 6. ιγ'. 14.

Πέρ. Α'. β'. 11.

25) Ῥωμ. η'. 5.

26) Φιλ. β'. 3.

S. 1) Ῥωμ. ιδ'. 1. ιε'. 1. Κορ.

Α'. β'. 15. γ'. 1. θ'. 22.

καὶ σὺ πειρασθῆς· ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕ- 2
τως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. εἰ γὰρ 3
δοκεῖ τις εἶναι τι, μηδὲν ὦν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ· τὸ 4
δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς
ἑαυτὸν μόνον τὸ καυχῆμα ἔξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον·
ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. Κοινωνεῖτω δὲ 5, 6
ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχούντι ἐν πασιν
ἀγαθοῖς. μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὁ γὰρ 7
εἰς σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ σπεί- 8
ρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθο-
ρὰν· ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος
θερίσει ζωὴν αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκ- 9
κακώμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι.
ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν 10
πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πί-
στεως.

*Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἐγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ. 11
ὅσοι θελουσιν εὐπροσώπησαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκά- 12
ζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ
τοῦ Χριστοῦ διώκωνται. οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι 13
αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θελουσιν ὑμᾶς περι-
τέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρα σαρκὶ καυχῆσωνται. ἐμοὶ 14
δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύ-
ρωται, καγὼ τῷ κόσμῳ. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε 15
περιτομὴ τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις.
καὶ ὅσοι τῷ καινῷ τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνην ἐπ' 16
αὐτοὺς καὶ ἐλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

2) Ματθ. ια'. 29. Ἰωαν. ιγ'. 14.

34. ιε'. 12. Ῥωμ. ιδ'. 1. ιε'. 1.

Θεσσ. Α'. ε'. 14. Ἰωαν. Α'. δ'. 21.

3) Κορ. Α'. η'. 2.

4) Κορ. Α'. ια'. 28. Κορ. Β'. ιγ'. 5.

5) Ψα. ξβ'. 12. Ἱερ. ιζ'. 10. λβ'.

19. Ματθ. ις'. 27. Ῥωμ. β'. 6.

ιδ'. 12. Κορ. Α'. γ'. 8. Κορ. Β'.

ε'. 10. Ἀποκ. β'. 23. κβ'. 12.

6) Κορ. Α'. θ'. 7, 11. 14.

7) Δουκ. ις'. 25. Ῥωμ. β'. 6. Κορ.

Α'. ε'. 9.

8) Κορ. Β'. θ'. 6.

9) Θεσσ. Β'. γ'. 13.

10) Ἐφεσ. β'. 19. Τιμ. Α. ε. 8.

12) Φιλ. γ'. 2, 3. 18.

14) β'. 20. Ῥωμ. ε'. 6.

15) ε'. 6. Ματθ. ιβ'. 50. Ἰωαν.

ιε'. 14. Κορ. Α'. ε'. 19. Κορ. Β'.

ε'. 16, 17. Κολ. γ'. 11.

16) γ'. 29. Ψα. ρκε'. 5. Ῥωμ. β'.

29. δ'. 12.

17 Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ
τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου
18 βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. ἀμήν.
Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

17) Κορ. Β'. δ'. 10.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Α' ΠΑΥΛΟΣ ἀποστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήμα-
τος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς
2 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευ-
4 ματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ, καθὼς ἐξελέξα-
το ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς
5 ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προο-
ρίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτὸν,
6 κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον
δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ

1) Ῥωμ. α'. 7. Κορ. Α. α'. 2.
Κορ. Β'. α'. 1.

2) Γαλ. α'. 3. Πέτ. Α'. α'. 2.

3) Κορ. Β'. α'. 3. Πέτ. Α'. α'. 3.

4) α'. 27. Δανκ. α'. 75. Ῥωμ. α'.

29, 30. Κολ. α'. 22. Θεσσ. Β'.

β'. 13. Τιμ. Β'. α'. 9. β'. 10.

Τιτ. β'. 12. Ἰακώβ. β'. 5. Πέτ.

Α'. α'. 2.

5) Ῥωμ. γ'. 15, 29, 30. Γαλ. δ'. 5.

6) Ματθ. γ'. 17. α'. 5.

ἡγαπημένω· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ τ
 αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ
 τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ· ἥς ἐπερίσσευσεν εἰς 8
 ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίσας ἡμῖν τὸ 9
 μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν
 αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ· εἰς οἰκονομίαν τοῦ πλη- 10
 ρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν
 τῷ Χριστῷ, τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς·
 ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ 11
 πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργούντος κατὰ τὴν βουλὴν
 τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον 12
 τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ·
 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ 13
 εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες
 ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ,
 ὅς ἐστιν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπο- 14
 λύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης
 αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν 15
 τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς
 ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνεῖαν 16
 ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου· ἵνα ὁ Θεὸς 17
 τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης,
 δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώ-
 σει αὐτοῦ· πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς δια- 18
 νοίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπίς τῆς
 κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κλη-
 ρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον 19

7) β'. 7. γ'. 8, 16. Πράξ. κ'. 28.

Ῥωμ. β'. 4, θ'. 23. Φιλ. δ'. 19.

Κολ. α'. 14. Ἑβρ. θ'. 12. Πέτ.

Α'. α'. 18, 19.

9) γ'. 9. Ῥωμ. ις'. 25. Κολ. α'. 26.

Τιμ. β'. α. 9. Τίτ. α'. 2. Πέτ.

Α'. α'. 20.

10) Γεν. μθ'. 10. Δαν. θ'. 24.

Γαλ. δ'. 4. Κολ. α'. 20.

11) Πράξ. κς'. 18. Ῥωμ. η'. 17.

Κολ. α'. 12.

13) δ'. 30. Ῥωμ. η'. 16. Κορ. β'.

α'. 22. ε'. 5.

14) Ἑξόδ. ιθ'. 5. Δευτ. ζ'. 6. ιδ'.

2. κς'. 18. Ῥωμ. η'. 23. Κορ.

β'. α'. 22. ε'. 5. Πέτ. Α'. β'. 9.

15) Φιλ. α'. 3. Κολ. α'. 3, 4.

16) Ῥωμ. α'. 9. Φιλ. α'. 3, 4.

Θεσσ. Α'. α'. 2. Θεσσ. β'. α'. 2.

19) Κολ. β'. 12.

μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστευόν-
 τας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,
 20 ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,
 21 καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπερ-
 ἄνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυ-
 ριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον
 22 ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μελλόντι· καὶ πάντα
 ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κε-
 23 φαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα
 αὐτοῦ, τὸ πληρῶμα τοῦ πάντα ἐν πασὶ πληρουμένου.
Β' καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς
 2 ἁμαρτίαις, ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα
 τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας
 τοῦ αἵματος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργούντος ἐν τοῖς
 3 υἱοῖς τῆς ἀπειθείας· ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνестρά-
 φημεν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποι-
 οῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ
 4 ἦμεν τέκνα φυσεὶ ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί· ὁ δὲ Θεὸς,
 πλουσίως ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ
 5 ἡν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παρα-
 πτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτι ἔστε σε-
 6 σωσμένοι· καὶ συνηγεῖρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς
 7 ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἵνα ἐνδείξῃται ἐν τοῖς
 αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον
 τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
 8 Ἰησοῦ· τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως·
 9 καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων,

20) Φα. α'. 1. Πράξ. β'. 24. Κορ.
 Α'. α'. 25. Φιλ. β'. 9. Κολ. γ'.
 1. Ἐβρ. α'. 3. ι'. 12. Πέρ. Α'.
 γ'. 22.

21) Φιλ. β'. 9. Κολ. β'. 10.
 22) Φα. η'. 6. Ματθ. κη'. 18.
 Κορ. Α'. α'. 27. Ἐβρ. β'. 8.
 23) δ'. 12, 15, 16. ε'. 25, 30. Ῥωμ.
 ιβ'. 5. Κορ. Α'. ιβ'. 6, 27. Κολ.
 α'. 18. γ'. 11.

Β' 1) Κολ. β'. 13.

2) ε'. 6. ε'. 12. Ἰωάν. ιβ'. 31. ιδ'.

30. ιε'. 11. Κορ. Α'. ε'. 11. Κολ.
 γ'. 6, 7. Τίτ. γ'. 5.

3) Κολ. γ'. 7. Τίτ. γ'. 3.

4) Ῥωμ. ι'. 12.

5) Πράξ. α'. 11. Ῥωμ. ε'. 6, 9, 10.
 ε'. 4, 5, 8, η'. 11. Κολ. β'. 12,
 13. γ'. 1, 3. Τίτ. γ'. 5.

8) Ματθ. ιε'. 17. Ῥωμ. γ'. 24, δ'.
 16. Φιλ. α'. 29. Τίτ. γ'. 5.

9) Ῥωμ. γ'. 20, 27. δ'. 2. θ'. 11.
 ια'. 6. Κορ. Α'. α'. 29, 30. Τιμ.
 β'. α'. 9. Τίτ. γ'. 5.

ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι. αὐτοῦ γὰρ ἔσμεν ποίημα, κτι- 10
σθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προ-
ητοίμασεν ὁ Θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

Διὸ μνημονεύετε, ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, 11
οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς
ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 12
χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ
Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλ-
πίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ· νυνὶ δὲ ἐν 13
Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγενή-
θητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ. αὐτὸς γὰρ ἔστιν ἡ 14
εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν, καὶ τὸ μεσό-
τοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας· τὴν ἐχθραν ἐν τῇ σαρκὶ 15
αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας·
ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον,
ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν 16
ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν
ἐχθραν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίστατο εἰρήνην ὑμῖν 17
τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν 18
προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἐνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν
πατέρα. ἀρα οὖν οὐκέτι ἐστέ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ 19
συμπολίται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδο- 20
μῆντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφη-
τῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ 21
πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὐξεῖ εἰς ναὸν
ἅγιον ἐν Κυρίῳ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συναικοδομεῖσθε εἰς 22
κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

10) α'. 4. δ'. 24. Φα. β'. 2. Ἠσα. α'. 23. Κορ. β'. ε'. 17. Τιμ. β'. 14.

11) ε'. 8. Κορ. Α'. β'. 2. Κολ. α'. 21.

12) Ῥωμ. θ'. 4.

14) Ἠσα. θ'. 6. Μιχ. ε'. 5. Ἰωάν. ι'. 16. ιε'. 33. Παύλ. ε'. 36. Ῥωμ. ε'. 1. Γαλ. γ'. 28. Κολ. α'. 20.

15) Κορ. β'. ε'. 17. Γαλ. ε'. 15. Κολ. β'. 14.

16) Ῥωμ. ε'. 6. η'. 3. Κολ. α'. 20. β'. 14.

17) Φα. ρμ'. 14. Ἠσα. ιε'. 19.

18) γ'. 12. Ἰωάν. ι'. 9. ιδ'. 6. Ῥωμ. ε'. 2. Ἐβρ. δ'. 16. ε'. 19, 20.

19) Γαλ. ε'. 10. Φιλ. γ'. 20. Ἐβρ. ε'. 22, 23.

20) Φα. ρμ'. 22. Ἠσα. κη'. 16. Ματθ. ιε'. 18. Κορ. Α'. γ'. 9. 10, 11. Πέρ. Α'. β'. 4, 5. Ἀποκ. κα'. 14.

21) δ'. 16. Κορ. Α'. γ'. 16, 17. ε'. 19. Κορ. β'. ε'. 16.

22) Πέρ. Α'. β'. 5.

Γ' ΤΟΥΤΟΥ χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ
 2 Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν· εἶγε ἡκούσατε τὴν οἰ-
 κονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς
 3 ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκαλύψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον,
 4 (καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγι-
 νώσκοντες νοῆσαι τὴν συνέσιν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ
 5 τοῦ Χριστοῦ,) ὃ ἐν ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνώρισθη τοῖς
 6 ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν Πνεύματι· εἶναι τὰ
 7 ἔθνη συγκληρονόμα καὶ συσσωμα καὶ συμμέτοχα τῆς
 8 ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου,
 9 οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεάν τῆς χάριτος
 10 τοῦ Θεοῦ τὴν δοθείσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς
 11 δυνάμεως αὐτοῦ· ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν
 12 ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελί-
 13 σασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ, καὶ
 14 φωτίσαι πάντας τίς ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ
 ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ
 10 πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα γνωρισθῇ νῦν
 11 ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ
 12 τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, κατὰ
 13 πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
 14 τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν
 15 προσαγωγὴν ἐν πεποιθῇσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. διὸ
 αἰτούμαι μὴ ἐκκαεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν,
 16 ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν. τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά
 μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-

1) δ'. 1. Πράξ. κβ'. 33. Φιλ. α'. 7.
 13, 14, 16. Κολ. α'. 24. δ'. 3.
 Τιμ. Β'. α'. 8. β'. 9. 10. Φιλιπ. 1.
 2) δ'. Πράξ. θ'. 15. γ'. 2. Ρωμ.
 α'. 5. Κορ. Α'. δ'. 1. Γαλ. α'. 15.
 3) α'. 9. Πράξ. κβ'. 17, 21. κτ'.
 16, 17. Ρωμ. ις'. 25. Γαλ. α'.
 11, 12.
 5) Πράξ. ι'. 25. Κολ. α'. 23, 26.
 6) β'. 15, 16. Γαλ. γ'. 14, 28, 29.
 7) Ρωμ. α'. 5. Κολ. β'. 12.
 8) Πράξ. θ'. 15. γ'. 2. κβ'. 21.

κτ'. 17. Κορ. Α'. ιε'. 9. Γαλ. α'.
 16. β'. 8. Τιμ. Α'. α'. 13, 15.
 β'. 7. Τιμ. Β'. α'. 11.
 9) α'. 9. Ιωάν. α'. 3. Ρωμ. ις'. 25.
 Κολ. α'. 16, 26. Τιμ. Β'. α'. 10.
 Τίτ. α'. 2, 3. Έβρ. α'. 2. Πέρ.
 Α'. α'. 20.
 10) Πέρ. Α'. α'. 12.
 12) β'. 18. Ιωάν. ε'. 9. ιβ'. 6.
 Ρωμ. ε'. 2. Έβρ. ε'. 19.
 13) 1. Φιλ. α'. 14. Κολ. α'. 24.
 Θεσσ. Α'. γ'. 3.

στοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνο- 15
μάζεται, ἵνα δῶῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης 16
αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐ-
τοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν 17
διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἐν ἀγάπῃ ἐρρι- 18
ζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέ-
σθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ
βάθος καὶ ὕψος, γινῶναι τε τὴν ὑπερβαλλούσαν τῆς 19
γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῇτε εἰς πᾶν
τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα 20
ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν,
κατὰ τὴν δυνάμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ 21
δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς
γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, Δ
ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκληθῆτε, μετὰ πα- 2
σης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυ-
μίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδαζόντες 3
τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς
εἰρήνης. Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκληθῆτε 4
ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· εἰς Κύριος, μία πί- 5
στις, ἐν βάπτισμα· εἰς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ 6
πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. Ἐνὶ δὲ 7
ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς
τοῦ Χριστοῦ. διὸ λέγει, "Ἀναβὰς εἰς ὕψος ἡχημαλώτεν- 8
σεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις."
(τὸ δὲ, "ἀνέβη, τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον 9
εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβὰς, αὐτός ἐστι 10
καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πλη-

16) ε'. 10. Κορ. Β'. δ'. 16.

17) Κολ. β'. 7.

20) Ῥωμ. ιε'. 25. Ἰουδ. 24.

Δ'. 1) γ'. 1. Γεν. ιζ'. 1. Κορ. Α'.

ζ'. 20. Φιλ. α'. 27. Κολ. α'. 10.

Θεσσ. Α'. β'. 12.

2) Κολ. α'. 11. γ'. 12. Θεσσ. Α'.

ε'. 14.

4) β'. 16. Ῥωμ. ιβ'. 5, 10. Κορ.

Α'. ιβ'. 4, 11.

5) Κορ. Α'. η'. 4, 6. ιβ'. 5.

6) Μαλ. β'. 10. Κορ. Α'. ιβ'. 6.

7) Ῥωμ. ιβ'. 3, 6. Κορ. Α'. ιβ'.

11.

8) Ψα. ξγ'. 18. Κολ. β'. 15.

9) Ἰωάν. γ'. 13. ε'. 62.

10) Πράξ. β' 33

11 ρώσῃ τὰ πάντα.) καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστό-
λους, τοὺς δὲ προφῆτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς
12 δὲ ποιμένας καὶ διδασκαλοὺς, πρὸς τὸν καταρτισμὸν
τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώ-
13 ματος τοῦ Χριστοῦ· μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς
τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ
τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ
14 πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· ἵνα μηκέτι ᾖμεν νήπιοι,
κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς δι-
δασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ
15 πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης· ἀληθεύοντες δὲ ἐν
ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὃς ἐστὶν ἡ κε-
16 φαλή, ὃ Χριστὸς, ἐξ οὗ παντὸς σώματος συναρμολογού-
μενον καὶ συμβιβάζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχο-
ρηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους,
τὴν αὐξήσιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυ-
τοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι
ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ
18 ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ διαι-
νοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ
τὴν ἀγνοίαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν
19 τῆς καρδίας αὐτῶν· οἵτινες ἀπηληγότες ἑαυτοὺς παρέ-
δωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν
20 πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστὸν,
21 εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθὼς
22 ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ· ἀποθεσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν
προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν
23 φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης· ἀνανεῶν-

11) Πράξ. κα'. 8. Ῥωμ. ιβ'. 6, 7, 8.

Κορ. Α'. ιβ'. 28. Τιμ. Β'. δ'. 5.

12) α'. 23, ε'. 23. Ῥωμ. ιβ'. 5.

Κορ. Α'. ιβ'. 27. Κολ. α'. 24.

14) Ἦσα. κη'. 9. Ματθ. ια'. 7.

Κορ. Α'. ιδ'. 20. Ἐβρ. ιγ'. 9.

15) α'. 22, β'. 21, ε'. 23. Κολ. α'.

18.

16) β'. 21. Ῥωμ. ιβ'. 5. Κορ. Α'.

ιβ'. 27. Κολ. β'. 13.

17) Ῥωμ. α'. 9, 21. Πέτ. Α'. ε'. 3.

18) β'. 12. Θεσσ. Α'. ε'. 5.

19) Ῥωμ. α'. 24, 26.

22) β'. 2, 3. Ῥωμ. ε'. 6. Κολ. β'.

11. γ'. 9, κ. γ. Α'. Ἐβρ. ιβ'. 1.

Πέτ. Α'. β'. 1, δ'. 2.

23) Ῥωμ. ε'. 4, ιβ'. 2. Κορ. Β'. ε'.

17. Κολ. γ'. 10.

σθαι δὲ τὰ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι 24
τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δί-
καιουσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀληθειαν ἕκαστος 25
μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμέν ἀλλήλων μέλη,
'Ὁργίζεσθε καὶ μὴ ἀμαρτάνετε.' ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδύνετω 26
ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, μήτε δίδοτε τόπον τῷ δια- 27
βόλῳ. Ὁ κλεπτὼν μήκετι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπι- 28
ᾶτω, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη
μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι. Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ 29
τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγα-
θος πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς 30
ἀκούουσιν· καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ 30
Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.

Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ 31
βλασφημία ἀρῇτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ· γίνεσθε 32
δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὖσπλαγχνοί, χαρίζομενοί ἐαν-
τοῖς, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν.
Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά· Ἐ 3
καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἡγάπη- 2
σεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτόν ὑπὲρ ἡμῶν προσφο-
ρὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. Πορνεία δὲ 3
καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν
ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις· καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρο- 4
λογία ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐ-
χαριστία. τοῦτο γάρ ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ὃ
ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὃς ἐστὶν εἰδωλολάτρης, οὐκ

25) Ζαχ. η'. 16. Ῥωμ. ιβ'. 5.

26) Ψα. δ'. 4.

27) Ἰακωβ. δ'. 7. Πέτ. Α'. ε'. 9.

28) Πράξ. κ'. 24, 35. Θίμοτ. Α'. δ'.

11. Θεσσ. Β'. γ'. 8, 12.

29) ε'. 3, 4. Ματθ. ιβ'. 36. Κολ.
γ'. 16.

30) α'. 13, 14. Ἠσα. ζ'. 13. Ξυ'. 10.

Δουκ. κα'. 28. Ῥωμ. η'. 16, 23.

Κορ. Β'. α'. 22. ε'. 3.

31) Κολ. γ'. 19.

32) Ματθ. ε'. 24. Μαρκ. ια'. 23.

Φιλ. δ'. 1. Κολ. γ'. 12, 13.

Ε'. 1) Ματθ. ε'. 45, 48. Δουκ. ε'
36.

2) Ἰωάν. ιγ'. 24. ιε'. 12. Γαλ. β'.

20. Θεσσ. Α'. δ'. 9. Τίτ. β'. 14.

Ἐβρ. η'. 5, 8. 14. Πέτ. Α'. γ'.

18. Ἰωάν. Α'. γ'. 11, 25. δ'. 21.

3) δ'. 29. Μάρκ. ζ'. 21. Γαλ. ε'.

19. Κολ. γ'. 5.

4) δ'. 29.

5) Κορ. Α'. ε'. 9, 10. Γαλ. ε'. 19.

ε, τ, λ. Κολ. γ'. 5. Ἀποκ. ιβ'. 16.

6 ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ
 7 μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἐρ-
 8 χεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.
 7,8 μὴ οὖν γίνεσθε συμμετοχοὶ αὐτῶν. ἤτε γὰρ ποτε σκό-
 9 τος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπα-
 10 τεῖτε· (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθῇ-
 11 σὺνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ*) δοκιμάζοντες τί ἐστὶν
 12 εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις
 13 τοῖς ἀκαρποῖς τοῦ σκότους, μαλλον δὲ καὶ ἐλεγχετε· τα-
 14 γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχροὺν ἐστὶ καὶ λε-
 15 γειν. τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανε-
 16 ροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστὶ· διὸ λέγει,
 17 "Εγείραι ὁ καθευδὼν καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ
 18 ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς
 19 περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζό-
 20 μενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι. διὰ τοῦτο
 21 μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τεῦ
 22 Κυρίου. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία·
 23 ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλ-
 24 μοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ
 25 ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, εὐχαριστοῦν-
 26 τες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 27 Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ. ὑποτασσόμενοι ἀλ-
 28 λήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ.
 29 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς

6) β'. 2. Ἱερ. κβ'. 8. Μαθ. κδ'.
 4. Μάρκ. ιγ'. 5. Λουκ. κα'. 8.
 ῥωμ. α'. 18. Κολ. γ'. 6. Θεσσ.
 Β'. β'. 3.
 8) Λουκ. ιγ'. 8. Ἰωάν. ιβ'. 36.
 Κορ. Β'. γ'. 18. Θεσσ. Α'. α'. 9.
 4.
 9) Γαλ. ε'. 22.
 10) ῥωμ. ιβ'. 2.
 11) Μαθ. ιη'. 17. ῥωμ. ε'. 21.
 ιγ'. 12. Κορ. Α'. ε'. 9. ι'. 20.
 Κορ. Β'. γ'. 14. Θεσσ. Β'. γ'. 14.
 Ἑβρ. θ'. 14.
 13) Ἰωάν. γ'. 20, 21. Ἑβρ. θ'. 13.
 14) β'. 5. Ἡσα. κς'. 19. ε'. 1.

Ἰωάν. ε'. 25. ῥωμ. ε'. 4, 5. ιγ'.
 11. Κορ. Α'. ιε'. 34. Κολ. γ'. 1.
 Θεσσ. Α'. ε'. 6.
 15) Κολ. δ'. 5.
 17) ῥωμ. ιβ'. 2. Θεσσ. Α'. δ'. 3.
 18) Παροιμ. κ'. 1. κγ'. 29. κ. τ. λ.
 Ἡσα. ε'. 11, 22. Λουκ. κα'. 34.
 19) Κολ. γ'. 16.
 20) Κολ. γ'. 17. Θεσσ. Α'. ε'. 18.
 Ἑβρ. ιγ'. 15. Πέτ. Α'. β'. 5.
 21) Πέτ. Α'. ε'. 5.
 22) Γεν. γ'. 16. Κορ. Α'. ιδ'. 34.
 Κολ. γ'. 18. Τίτ. β'. 5. Πέτ.
 Α'. γ'. 1.

τῷ Κυρίῳ· ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς 23
καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς ἐστὶ
σωτὴρ τοῦ σώματος· ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσε- 24
ται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀν-
δράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυ- 25
τῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθα- 26
ρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ 27
αὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξον, τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπι-
λον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ἡ ἁγία καὶ
ἄμωμος. οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυ- 28
τῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν
ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν 29
ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν,
καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν ἐκκλησίαν· ὅτι μέλη ἐσμεν τοῦ 30
σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέ-
ων αὐτοῦ. ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πα- 31
τέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν·
τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χρι- 32
στὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' 33
ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς
ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄνδρα.

Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ. Σ'
τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον. 'Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν 2
μητέρα,' ἣτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ. 'ἵνα 3
εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.' Καὶ 4
οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέ-
φετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

23) α'. 22, 23. δ'. 12, 15. 'Ρωμ.

ιβ'. 5. Κορ. Α'. ια'. 3. ιβ'. 27.
Κολ. α'. 18, 24.25) ε'. 2. Γαλ. α'. 4. Κολ. γ'. 19.
Πέτ. Α'. γ'. 7.26) 'Ιωάν. γ'. 5. ιε'. 3. ιζ'. 17.
Τίτ. γ'. 5. Πέτ. Α'. γ'. 21.

27) α'. 4. 'Ασμ. δ'. 7. Κολ. α'. 22.

30) 'Ρωμ. ιβ'. 5. Κορ. Α'. ζ'. 15.

ιβ'. 27.

31) Γεν. β'. 24. Ματθ. ιθ'. 5.

Μάρκ. ι'. 7. Κορ. Α'. ζ'. 16.

Σ'. 1) Κολ. γ'. 20.

2) 'Εξέδ. κ'. 12. Δευτ. ε'. 16.

Ματθ. ιε'. 4. Μάρκ. ζ'. 10.

4) Δευτ. ζ'. 7, 20. Ψα. σθ'. 4.

Παροιμ. ιθ'. 18. κθ'. 17. Κολ.

γ'. 21.

- 5 Οἱ δούλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλότῃ τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ
 6 Χριστῷ· μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρώπαρεςκαί, ἀλλ' ὡς δούλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ
 7 Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας, δουλεύοντες τῷ Κυρίῳ
 8 καὶ οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες ὅτι ὁ ἕαν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τούτο κομιεῖται παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε δούλος, εἴτε ἐλεύθερος. Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.
 10 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμούσθε ἐν Κυρίῳ,
 11 καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι
 12 πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας
 13 ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς. διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῇτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 14 τῇ πονηρᾷ, καὶ ἀπαντα κατεργασάμενοι στήναι. στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφύν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ
 15 ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς
 16 εἰρήνης· ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνησέσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ
 17 πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἔστι

5) Κολ. γ'. 22. Τιμ. Α'. 5. 1. Τίτ. β'. 9. Πέτ. Α'. β'. 18.

8) Ρωμ. β'. 6. Κορ. Β'. ε'. 10.

9) Δευτ. ι'. 17. Χρον. Β'. ιθ'. 7. 'Ιωβ λδ'. 19. Πραξ. ι'. 34. 'Ρωμ. β'. 11. Γαλ. β'. 6. Κολ. γ'. 25. δ'. 1. Πέτ. Α'. α'. 17.

11) 'Ρωμ. ιγ'. 12. Κορ. Β'. 5. 7. Κολ. γ'. 12. Θεσσ. Α'. ε'. 8.

12) β'. 2. Λουκ. κβ'. 53. 'Ιωάν. ιβ'. 31. ιδ'. 30. Κολ. α'. 13.

13) Κορ. Β'. ι'. 4.

14) 'Ησα. ια'. 5. νθ'. 17. Λουκ. ιβ'. 35. Κορ. Β'. 5. 7. Θεσσ. Α'. ε'. 8. Πέτ. Α'. α'. 13.

17) 'Ησα. νθ'. 17. Θεσσ. Α'. ε'. 8. 'Εβρ. δ'. 12. 'Αποκ. α'. 16. β'. 16. ιθ'. 15.

Κεφ. 5. 18. ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ. Κεφ. α. 2.

ὄημα Θεοῦ· δια πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσεν-¹⁸
γόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ
τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσεται καὶ δεήσει
περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ¹⁹
λογος ἐν ἀνοιξίῃ τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνω-
ρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω²⁰
ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λα-
λῆσαι.

Ἴνα δὲ εἰδῇτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, ²¹
πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ
πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ· ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς ²²
αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέση
τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη ²³
μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν ²⁴
Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. ἀμην.

Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.

18) Ματθ. κς'. 41. κε'. 13. Μαρκ.
ιγ'. 33. Λουκ. ιη'. 1. Ῥωμ.
ιβ'. 12. Κολ. δ'. 2. Θεσσ. Α'.
ε'. 17.	Θεσσ. Β'. γ'. 1.
20) Πράξ. κη. 20. Κορ. Β'. ε'. 20.
21) Πράξ. κ. 4. Κολ. δ'. 7. Τιμ.
Β'. δ'. 12. Τίτ. γ'. 12.
22) Τιμ. Β'. δ'. 12.
19) Πράξ. δ'. 29. Κολ. δ'. 3.	

ΠΑΥΛΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δούλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἀ
πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπ-
πῳ, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰ- ²
ρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- 1) Κορ. Α'. α'. 2. | 2) Ῥωμ. α'. 7. Πέτ. Α'. α'. 2.

3 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνεΐᾳ ὑμῶν,
 4 (πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ
 5 χαρᾶς τὴν δεήσιν ποιούμενος,) ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν
 εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν.
 6 πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον
 7 ἀγαθὸν ἐπιτελεῖσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς
 ἐστὶ δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν,
 διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἐν τε τοῖς δεσμοῖς
 μου καὶ τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου
 συγκοινωνοὺς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.
 8 μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας
 9 ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦτο προσεύ-
 10 χουμαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἐτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισ-
 11 σευῇ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμαζέιν
 ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι
 12 εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης
 τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἑπαινον Θεοῦ.
 13 Γινώσκεις δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ'
 ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν.
 14 ὥστε τοὺς δεσμοὺς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι
 15 ἐν ὧ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πασι, καὶ τοὺς
 πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δε-
 16 σμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾷ ἀφόβως τὸν λόγον λα-
 17 λεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φόβον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ
 18 δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. οἱ μὲν ἐξ ἐρι-
 θεΐας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἀγνῶς, οἰόμενοι
 19 θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης,
 20 εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κείμεαι. τί
 γάρ; πλην παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ,
 21 Χριστὸς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ

3) Ῥωμ. α'. 9, 10. Κορ. Α'. α'. 4.

Ἐφεσ. α'. 15. Κολ. α'. 3. Θεσσ. Α'. α'. 2. Θεσσ. Β'. α'. 3.

6) Ἰωάν. γ'. 29. Θεσσ. Α'. α'. 3.

7) Ἐφεσ. γ'. 1. δ'. 1. Κολ. δ'. 3, 18. Τιμ. Β'. α'. 8. Ἐβρ. ιγ'.

8) Ῥωμ. α'. 9. θ'. 1. Κορ. Β'. α'.

23. ια'. 31. Γαλ. α'. 20. Θεσσ.

Α'. β'. 5. Τιμ. Α'. α'. 21. Τιμ. Β'. α'. 1.

10) Ῥωμ. β'. 18.

11) Ἰωάν. ιε'. 4, 5, 8. Ἐφεσ. α'. 12. β'. 10.

14) Ἐφεσ. γ'. 13. Θεσσ. Α'. γ'. 3.

Κεφ. α'. 19. ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ. Κεφ. 8. 3.

ναρῆσομαι. οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σω-
τηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ
πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαταδοκίαν 20
καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν
πάσῃ παρρησίᾳ, ὥς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται
Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θά-
νατου.

Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, Χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. 21
εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἐργου· καὶ τί 22
αἰρήσομαι, οὐ γνωρίζω· συνεχομαι γὰρ ἐκ τῶν δύο, 23
τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ
εἶναι· πολλῶ γὰρ μᾶλλον κρείσσον· τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν 24
τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο πεποιθώς 25
οἶδα, ὅτι μενῶ καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν
ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καυχῇ- 26
μα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς
ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. Μόνον ἀξίως τοῦ 27
εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα, εἴτε ἐλθὼν
καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι
στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ, συναθλοῦντες τῇ
πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρομενοὶ ἐν μηδενὶ 28
ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων· ἥτις αὐτοῖς μὲν ἐστὶν ἐνδειξίς
ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ· ὅτι 29
ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐ-
τὸν πιστεῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν· τὸν 30
αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ἴδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν
ἀκούετε ἐν ἐμοί. Εἰ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἰ Β
τι παραμύθιον ἀγάπης, εἰ τις κοινωνία Πνεύματος, εἰ
τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοὶ, πληρώσατέ μου τὴν χα- 2
ρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες,
σὺμφυχοι, τὸ ἐν φρονούντες· μηδὲν κατὰ ἐρίθειαν ἢ 3

19) Κορ. Β'. α'. 11.

20) Ῥωμ. ε'. 5.

23) Κορ. Β'. ε'. 8.

25) β'. 24.

26) Κορ. Β'. α'. 14. ε'. 12.

27) Γεν. ιζ'. 1. Κορ. Α'. ζ'. 20.

Α'. β'. 12. δ'. 1.

28) Ῥωμ. η'. 17. Θεσσ. Β'. α'. 5.

Τιμ. Β'. β'. 11.

29) Πράξ. ε'. 41. Ῥωμ. ε'. 3.

Β'. 2) γ'. 16. Ῥωμ. ιβ'. 10, 16. ιε'.

5. Κορ. Α'. α'. 10. Πέτ. Α'. γ'. 8.

3) Ῥωμ. ιβ'. 10. Πέτ. Α'. ε'. 5.

Εφεσσ. δ'. 1. Κολ. α'. 10. Θεσσ. Α'. 1.

κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγοῦμε-
 4 νοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκο-
 5 πείτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος. Τοῦτο γὰρ φρο-
 6 νείσθω ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ
 Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἄρπαγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα
 7 Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν
 8 ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ σχήματι ἐρε-
 9 θεῖς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, γενομένος
 9 ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. διὸ καὶ
 10 ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα
 11 τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν
 γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονί-
 11 ων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογησῇ ὅτι Κύριος Ἰη-
 12 σοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς. ὥστε, ἀγαπητοί
 μου, καθὼς πάντοτε ὑπηρετεῖτε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρου-
 σίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλῶ μαλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ
 μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν
 13 κατεργάζεσθε· ὁ Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ
 14 τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας· πάντα
 15 ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα γένηθε
 ἀμεμπτοὶ καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ
 γενεᾶς σκολίας καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς
 16 φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς αὐχμη-
 μα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον
 οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα.

4) Κορ. Α'. ι'. 24. ιγ'. 5.

5) Ματθ. ια'. 29. Ἰωάν. ιγ'. 15. Πέτ. Α'. β'. 21. Ἰωάν. Α'. β'. 6.

6) Ἰωάν. α'. 1, 2. ιζ'. 5. Κορ. Β'. δ'. 4. Κολ. α'. 15. Ἐβρ. α'. 3.

7) Ψα. κβ'. 6. Ἦσα. μβ'. 1. μθ'. 3, 6. νβ'. 13. ιγ'. 3, 11. Ἰεζεκ. λδ'. 23, 24. Δαν. θ'. 26. Ζαχ. γ'. 8. Ματθ. κ'. 28. Μάρκ. θ'. 12. Λουκ. κβ'. 27. Ἰωάν. ιγ'. 14. Ῥωμ. α'. 3. ιε'. 3, 8. Γαλ. δ'. 4.

8) Ματθ. κς'. 39, 42. Ἰωάν. ι'. 18. Ἐβρ. β'. 9, 14, 17. δ'. 15. ε'. 8. ιβ'. 2.

9) Ψα. ρε'. 1, 7. Ἦσα. ιγ'. 12. Ἰωάν. ι'. 17. ιζ'. 1, 2. 5. Πράξ. β'. 33.

'Εφεσ. α'. 21. Ἐβρ. α'. 4. β'. 9.

10) Ἦσα. με'. 23. Ῥωμ. ιδ'. 11. Ἀποκ. ε'. 13.

11) Ἰωάν. ιγ'. 13. Πράξ. β'. 36. Ῥωμ. ιδ'. 9, 11. Κορ. Α'. η'. 6.

12) Κορ. Β'. γ'. 5. Ἐβρ. ιγ'. 21.

13) Ῥωμ. ιβ'. 17. Πέτ. Α'. β'. 12. δ'. 9.

14) Παροιμ. δ'. 18. Ματθ. ε'. 14, 45.

15) Κορ. Β'. α'. 14. Γαλ. β'. 2. Θεσσα. Α'. β'. 19. γ'. 5.

Κεφ. β'. 17. ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ. Κεφ. γ'. 3.

Ἄλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ 17
τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· τὸ 18
δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμ- 19
ψαι ὑμῖν, ἵνα καγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν· οὐ- 20
δένα γὰρ ἔχω ἰσοψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν
μεριμνήσει· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ 21
τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ· τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσχετε, 22
ὅτι, ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδουλεύσεν εἰς τὸ εὐαγ-
γέλιον. τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπιδῶ 23
τὰ περὶ ἐμέ, ἐξ αὐτῆς· πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ, ὅτι καὶ 24
αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. Αναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπα- 25
φρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην
μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας
μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας 26
ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἡσθένησε. καὶ 27
γὰρ ἡσθένησε παραπλησίον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν
ἡλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ
λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν ἐπεμψα αὐ- 28
τὸν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρήτε, καγὼ ἀλυπότερος
ῶ. προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χα- 29
ρᾶς, καὶ τοὺς τοιοῦτους ἐντίμους ἔχετε· ὅτι διὰ τὸ 30
ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἡγγίσε, παραβουλεύ-
σαμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα
τῆς πρὸς με λειτουργίας.

ΤΟ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. τὰ αὐτὰ Γ'
γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.
βλέπετε τοὺς κυνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέ- 2
πετε τὴν κατατομὴν· ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ 3

17) Κορ. Β'. ζ'. 4. Τιμ. Β'. δ'. 6.

19) Πράξ. ιε'. 1. Ῥωμ. ιε'. 21.

Θεσσ. Α'. γ'. 2.

21) Κορ. Α'. ι'. 24. ιγ'. 5. Τιμ.

Β'. δ'. 10, 16.

24) α'. 26. Φιλήμ. 22.

25) δ'. 18. Φιλήμ. 2.

29) Κορ. Α'. θ'. 14. ιε'. 18. Γαλ.

ε'. 6. Θεσσ. Α'. ε'. 12. Τιμ. Α'.

ε'. 17. Ἐβρ. ιγ'. 17.

30) Κορ. Α'. ιε'. 17.

Γ'. ι) δ'. 4. Κορ. Β'. ιγ'. 11.

Θεσσ. Α'. ε'. 16. Ἰακώβ. α'. 2.

Πέτρ. Α'. δ'. 13.

2) Ἦσα. ιε'. 10. Κορ. Β'. ιε'. 13.

3) Δευτ. ι'. 16. Α'. 6. Ἱερ. δ'. 4.

Ἰωάν. δ'. 24. Ῥωμ. β'. 29. 4'

11, 12. Κολ. β'. 11.

πνεύματι Θεῷ λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ
 4 Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποισμένοι· καίπερ ἐγὼ ἔχω
 πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποισμένος
 5 ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον· περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους
 Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμὴν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ
 6 νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν,
 κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἀμεμπτος.
 7 Ἀλλ' ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἤγημαι διὰ τὸν Χρι-
 8 στὸν ζημίαν· ἀλλὰ μενούνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν
 εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
 Κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην· καὶ ἡγοῦμαι
 9 σκυβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω, καὶ εὐρεθῶ ἐν
 αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ
 τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ
 10 τῇ πίστει· τοῦ γινῶναι αὐτόν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς
 ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων
 11 αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἰ πως κατ-
 12 ατήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν· οὐχ ὅτι ᾔδη
 ἔλαβον, ἢ ᾔδη τετελείωμαι· διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω,
 13 ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. ἀδελ-
 14 φοί, ἐγὼ ἐμavτόν οὐ λογίζομαι κατεληφέναι· ἐν δὲ, τὰ
 μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἐμπροσθεν ἐπεκ-
 τεινόμενος, κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τῷ βραβεῖον τῆς
 15 ἀνω κλησεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι οὖν
 τελειοί, τοῦτο φρονώμεν· καὶ εἴ τι ἐτέρως φρονεῖτε, καὶ
 16 τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει. πλην εἰς ὃ ἐφθάσα-
 μεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

4) Πράξ. κγ'. 6. κς'. 4, 5. Ῥωμ. ια'. 1. Κορ. Β'. ια'. 18, 21. 22.

5) Γεν. ις'. 12. μθ'. 27.

6) Πράξ. η'. 3. ι'. 1. κβ'. 4. Γαλ. α'. 13. Τιμ. Α'. α'. 13.

7) Ματθ. ιγ'. 44.

8) Ἠσα. ιγ'. 11. Ἱερ. θ'. 23, 24. Ἰωαν. ις'. 3. Κολ. β'. 2.

9) Ῥωμ. α'. 17. γ'. 21, 22. θ'. 30. ι'. 3, κ. τ. λ.

10) Ῥωμ. ε'. 3, 4, 5. η'. 17. Κορ.

Β'. δ'. 10, 11. Τιμ. Β'. β'. 11, 12. Πέρ. Α'. δ'. 13.

12) Τιμ. Α'. ε'. 12. Ἑβρ. ιβ'. 23.

14) Ψα. με'. 10. Λουκ. θ'. 62. Κορ. Α'. θ'. 24. Τιμ. Β'. δ'. 7.

Ἑβρ. γ'. 1.

15) Ῥωμ. ιδ'. 3, 4. Κορ. Α'. β'. 6. ιδ'. 20.

16) β'. 2. Ῥωμ. ιβ'. 16. ιε'. 5, 7. Κορ. Α'. α'. 10. Γαλ. ε'. 16.

Πέρ. Α'. γ'. 8.

Συμμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς 17
οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. πολλοὶ 18
γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ
καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χρι-
στοῦ, ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ 19
δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες.
ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ 20
σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ὃς με- 21
τασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ
γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ,
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι
ἐαυτῷ τὰ πάντα.

ὩΣΤΕ, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιποθήτοι, χαρὰ Δ
καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί.
Εὐδοκίαν παρακαλῶ, καὶ Συντύχην παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ 2
φρονεῖν ἐν Κυρίῳ· καὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, σύζυγε γνήσιε, 3
συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνηθλη-
σάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος, καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν
μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, Χαίρετε. τὸ 4, 5
ἐπιεικές ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ Κύριος
ἐγγύς. Μηδὲν μεριμνατε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ 6
τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρι-
ζέσθω πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερ- 7
ἐχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ
τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

17) Κορ. Α'. δ'. 16. ια'. 1. Θεσσ. Α'. α'. 6. Θεσσ. Β'. γ'. 9. Πέτ. Α'. ε'. 3.

18) Ῥωμ. ις'. 17. Γαλ. ς'. 12.

19) Ὡση. δ'. 7. Ῥωμ. η'. 5. ις'. 18. Κορ. Β'. ια'. 12, 15. Γαλ. ς'. 13.

20) Κορ. Α'. α'. 7. Ἐφεσ. β'. 6. Κολ. γ'. 3. Θεσσ. Α'. α'. 10. Τιτ. β'. 13.

21) Κορ. Α'. ιε'. 26, 27, 43, 48, 49, 51. Κολ. γ'. 4. Ἰωάν. Α'. γ'. 2. Δ'. 1) β'. 16. Κορ. Β'. α'. 14.

Θεσσ. Α'. β'. 19, 20.

3) α'. 27. Ἐξοδ. λβ'. 32. Ψα. ξθ'. 28. Δαν. ιβ'. 1. Λουκ. ι'. 20. Ἀποκ. γ'. 5. ιγ'. 8. κ'. 12. κα'. 27.

4) γ'. 1. Θεσσ. Α'. ε'. 16.

5) Κορ. Α'. ι'. 11. Ἐβρ. ι'. 25. Πέτ. Β'. γ'. 8, 9.

6) Ψα. νε'. 22. Ματθ. ς'. 25. Τιμ. Α'. ς'. 8, 17. Πέτ. Α'. ε'. 7.

7) Ἰωάν. ιδ'. 27. Ῥωμ. ε. 1. Ἐφεσ. β'. 14.

8 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα
 δίκαια, ὅσα ἀγνὰ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις
 9 ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε. ἃ καὶ ἐμα-
 θετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί,
 ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
 10 Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀν-
 εθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,
 11 ἡκαιρεῖσθε δέ. οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ
 12 ἐμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι. οἶδα δὲ ταπεινου-
 σθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύη-
 μαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ
 13 ὑστερεῖσθαι· πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμούντί με Χρι-
 14 στῷ. πλὴν καλῶς ἐποίησατε, συγκοινωνήσαντές μου τῇ
 15 θλίψει. οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππησιοί, ὅτι ἐν ἀρχῇ
 τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξηλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία
 μοι ἐκκλησία ἐκοινωνήσεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως,
 16 εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι· ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἀπαξ
 17 καὶ δις εἰς τὴν χρεῖαν μοι ἐπέμψατε. οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ
 τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς
 18 λόγον ὑμῶν. ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισσεύω· πεπλη-
 ρωμαι, δεξαμένος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν,
 19 ὁσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. ὁ δὲ
 Θεὸς μου πληρώσει πᾶσαν χρεῖαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλου-
 20 τὸν αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τῷ δὲ Θεῷ καὶ
 πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
 21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπά-
 22 ζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί, ἀσπάζονται ὑμᾶς
 πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰ-
 23 κίας. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ
 πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης δι' Ἐπα-
 φροδίτου.

8) Ῥωμ. ιβ'. 17. ιγ'. 13. Θεσσ.

Α. δ'. 3, 4, 5.

9) Ῥωμ. ιε'. 33. Κορ. Β'. ιγ'. 11.

10) Κορ. Β'. ια'. 9.

11) Τιμ. Α'. ε'. 6, 8.

12) Κορ. Α'. δ'. 11. Κορ. Β'.

ια'. 27.

14) α'. 7.

15) Κορ. Β'. ια'. 8, 9.

17) Ῥωμ. ιε'. 28. Τιτ. γ'. 14.

18) Κορ. Β'. θ'. 12. Ἐβρ. ιγ'. 16.

19) Κορ. Β'. θ'. 8.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήμα-
τος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τοῖς ἐν Κολοσσαῖς 2
ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν 3
Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι,
ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν 4
ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἀγίους, διὰ τὴν ἐλπίδα 5
τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκου-
σατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, τοῦ 6
παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ
ἐστὶ καρποφοροῦμενον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέ-
ρας ἤκουσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀλη-
θείᾳ· καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἑπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ 7
συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος
τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην 8
ἐν Πνεύματι. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκου- 9
σαμεν, οὐ παύομεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ
αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῇτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήμα-
τος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, πε- 10
ριπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκείαν·

2) Ῥωμ. α'. 7. Γαλ. α'. 3. Ἐφεσ.

α'. 2. Πέτ. Α'. α'. 2.

3) Ἐφεσ. α'. 15, 16. Φιλ. α'. 3.
Θεσσ. Α'. α'. 2. Θεσσ. Β'. α'. 3.

4) Ἐφεσ. α'. 15. Φιλήμ. 5.

5) Πέτ. Α'. α'. 4.

6) Μάρκ. 8. 8. Ἰωάν. ιε'. 16.

Πράξ. ε'. 7. ιβ'. 24. ιθ'. 20.

7) δ'. 12. Φιλήμ. 23.

9) Ῥωμ. ιβ'. 2. Κορ. Α'. α'. 5.
Ἐφεσ. α'. 15. ε. 10, 17.

10) Γεν. ιζ'. 1. Ἰωάν. ιε'. 16. Κορ.

Α'. ε. 20. Ἐφεσ. δ'. 1. Φιλ. α.

27. Θεσσ. Α'. β'. 12.

ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι
 11 εἰς τὴν ἐπιγνώσιν τοῦ Θεοῦ· ἐν πάσῃ δυνάμει δυνα-
 μούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν
 12 ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς· εὐχαριστοῦν-
 13 τες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ
 14 κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτὶ, ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ
 15 τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτοῦς, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βα-
 16 σιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
 17 ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἀφεσιν τῶν
 18 ἁμαρτιῶν· ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρω-
 19 τότοκος πάσης κτίσεως· ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα,
 20 τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ
 21 τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί,
 22 εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτι-
 23 σται· καὶ αὐτὸς ἐστὶ πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν
 24 αὐτῷ συνέστηκε· καὶ αὐτὸς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώμα-
 25 τος, τῆς ἐκκλησίας· ὃς ἐστὶν ἀρχὴ, πρωτότοκος ἐκ τῶν
 26 νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων· ὅτι ἐν
 27 αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πληρῶμα κατοικῆσαι, καὶ δι' αὐ-
 28 τοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτὸν, εἰρηνοποιήσας
 29 διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ
 30 ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ ὑμᾶς ποτε
 31 ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς
 32 ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώ-
 33 ματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστήσαι
 34 ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον

12) Πράξ. κς'. 18.

13) Ματθ. γ'. 17. ις'. 5. Ἐφεσ.

β'. 4. ς'. 12. Θεσσ. Α'. β'. 12.

Ἐβρ. β'. 14. Πέτ. Α'. β'. 9.

Πέτ. Β'. α'. 17.

14) Πράξ. κ'. 28. Ἐφεσ. α'. 7.

Ἐβρ. θ'. 14. Πέτ. Α'. α'. 19.

15) Ἰωαν. ιδ'. 9. Κορ. Β'. δ'. 4.

Φιλ. β'. 6. Ἐβρ. α'. 3. Ἀποκ.

γ'. 14.

16) β'. 15. Ἰωαν. α'. 3. Ῥωμ. η'.

38, 39. ια'. 36. Κορ. Α'. η'. 6.

Ἐφεσ. α'. 21. γ'. 9. Ἐβρ. α'. 2.

Πέτ. Α'. γ'. 22.

18) Πράξ. κς'. 23. Κορ. Α'. ιε'.

20, 23. Ἐφεσ. α'. 22. δ'. 15.

ε'. 23. Ἀποκ. α'. 5.

19) β'. 9. Ἰωαν. α'. 16. γ'. 34, 35.

20) Ἥσα. θ'. 6. Ἰωαν. ις'. 33.

Πράξ. ι'. 36. Ῥωμ. ε'. 1, 10.

Κορ. Β'. ε'. 18. Ἐφεσ. α'. 10.

β'. 14, 16. Ἰωαν. Α'. δ'. 10.

21) Ἐφεσ. β'. 1, 2, 12.

22) Δουκ. α'. 75. Ἐφεσ. α'. 4. β'.

15. ε'. 26, 27. Τιμ. Β'. α'. 9.

Τίτ. β'. 14. Ἐβρ. ε'. 7.

αὐτοῦ· εἶγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ 23
 ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ
 ἀγγελίου οὐ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ
 κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος
 διάκονος. Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, 24
 καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ
 Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ
 ἐστὶν ἡ ἐκκλησία· ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν 25
 οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσαν μοι εἰς ὑμᾶς, πλη-
 ρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸ ἀποκε- 26
 κρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ
 δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ· οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς 27
 γνωρίσαι, τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τού-
 του ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς
 τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες παν- 28
 τα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ
 σοφίᾳ, ἵνα πειραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν 29
 ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

ΘΕΛΩ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ 3
 ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ
 πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι 2
 αὐτῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα πλου-
 τον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ
 μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ 3
 εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως
 ἀπόκρυφοι. τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μὴ τις ὑμᾶς παραλογί- 4
 ζῇται ἐν πιθανολογίᾳ· εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἀπειμι, ἀλλὰ 5

23) Ἰωαν. ιε'. 6.

24) Ῥωμ. ιβ'. 5. Κορ. Α'. ιβ'. 27.

Κορ. Β'. α'. 5, 6. δ'. 10, 11. ζ'.

4. Ἐφεσ. α'. 23. γ'. 1, 13. δ'. 12.

ε'. 23. Φιλ. β'. 17. γ'. 10. Τιμ.

Β'. α'. 8. β'. 10.

25) Ἐφεσ. γ'. 2.

26) Ματθ. ιγ'. 11. Ῥωμ. ιε'. 25.

Ἐφεσ. α'. 9. γ'. 9. Τιμ. Β'. α'.

10. Τίτ. α'. 2, 3. Πέτ. Α'. α'. 20.

27) Ῥωμ. θ'. 22. Κορ. Β'. β'. 14.

Ἐφεσ. α'. 7. γ'. 8. Τιμ. Α'. α'. 1.

28) Κορ. Β'. ια'. 2. Ἐφεσ. ε'. 27.

Β'. 1) Φιλ. α'. 30. Θεσσ. Α'. β'. 2.

2) Ἠσα. ιγ'. 11. Ἱερ. θ'. 23, 24.

Ἰωαν. ιζ'. 13. Κορ. Β'. α'. 6.

Φιλ. γ'. 8.

3) Κορ. Α'. α'. 24.

4) 18. Ἐφεσ. ε'. 6.

5) Κορ. Α'. α'. 3. ιδ'. 40.

τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν
τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως
6 ὑμῶν. ὥς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύ-
7 ριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικο-
δομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει,
καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαρι-
στία.

8 Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς
φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παραδοσιν τῶν
ανθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ
9 Χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πληρωμα τῆς
10 θεότητος σωματικῶς, καὶ ἔστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι·
11 ὃς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· ἐν ᾧ
καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκ-
δύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκὸς ἐν τῇ
12 περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτί-
σματι· ἐν ᾧ καὶ συνεγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνερ-
γείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν.
13 καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ
ἀκροβυστία τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ,
14 χαρισάμενος ὑμῖν πάντα τὰ παραπτώματα· ἐξαλείψας
τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπε-
ναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἤρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώ-
15 σας αὐτὸ τῷ σταυρῷ· ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ
τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας
αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.
16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ
17 ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων· ἃ ἔστι σκία

6) Θεσσ. Α'. δ'. 1. Ἰουδ. 3.

7) Κορ. Α'. α'. 5. Ἐφεσ. β'. 21, 22, γ'. 17.

8) 20. Ματθ. ιε'. 2. Ῥωμ. ις'. 17.

Γαλ. δ'. 3, 9. Ἐβρ. ιγ'. 9.

9) α'. 19. Ἰωάν. α'. 14.

10) Ἰωάν. α'. 16. Ῥωμ. γ'. 38. Ἐφεσ. α'. 21.

11) γ'. 8, 9. Δευτ. ι'. 16. λ'. 6.

Ἰερ. δ'. 4. Ῥωμ. β'. 29. ς'. 6.

Ἐφεσ. δ'. 22. Φιλ. γ'. 3.

12) Ῥωμ. ς'. 3, 4. Ἐφεσ. β'. 19.

γ'. 7. Γαλ. γ'. 27.

13) Ἐφεσ. β'. 1, 11.

14) Ἐφεσ. β'. 5, 16.

15) Γεν. γ'. 15. Ψα. ξη'. 18. Ἡσα.

ιγ'. 12. Ματθ. ιβ'. 29. Λουκ.

ια'. 22. Ἰωάν. ιβ'. 31. ις'. 11.

Ἐφεσ. δ'. 8. ς'. 12. Ἐβρ. β'. 14.

16) Λευιτ. ια'. 2. κγ'. 2, κ. τ. λ.

Ῥωμ. ιδ'. 2, κ. τ. λ. Γαλ. δ'. 10.

17) Ἐβρ. η'. 5. ι'. 1.

τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς 18
καταβραβεύετω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ
τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκὴ φυσιοῦ-
μενος ὑπὸ τοῦ νοῦς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν 19
τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ
συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὖξει
τὴν αὐξησιν τοῦ Θεοῦ. Εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χρι- 20
στῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τι ὡς ζῶντες ἐν
κόσμῳ δογματίζεσθε, (Μὴ ἀψη, μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θί- 21
γῃς· ἃ ἐστὶ πάντα εἰς φθοράν τῇ ἀποχρήσει) κατὰ 22
τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ἀτινά 23
ἐστὶ λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐβελοθρησκείᾳ καὶ
ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδία σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι
πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκὸς. Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Γ
Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ
τοῦ Θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς 2
γῆς. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κεκρυπταὶ σὺν 3
τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ· ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ 4
ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε
ἐν δόξῃ.

Νεκρῶσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορ- 5
νείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν
πλεονεξίαν, ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία· δι' ἃ ἐρχεται ἡ 6
ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας· ἐν οἷς 7
καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατε ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς·
νυνὶ δὲ ἀποθέσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, 8
κακίαν, βλασφημίαν, αἰχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος

18) Ἱερ. κθ'. 8. Ἱεζεκ. ιγ'. 3.

Ματθ. κδ'. 4. Ἐφεσ. ε'. 6.

Θεσσ. Β'. β'. 3. Ἰωάν. Α'. δ'. 1.

19) Ἐφεσ. δ'. 15, 16.

20) 8. Ῥωμ. σ'. 3, 5. ζ'. 4, 6. Γαλ.

β'. 19. δ'. 9.

22) Ἠσα. κθ'. 13. Ματθ. ιε'. 9.

Τίτ. α'. 14.

23) 18. Τιμ. Α'. δ'. 8. ε'. 23.

Γ'. 1) β'. 12. Ψα. ρι'. 1. Ῥωμ.

ε'. 5. Ἐφεσ. α'. 20. β'. 6.

3) Ῥωμ. σ'. 2, κ.τ.λ. η'. 24. Κορ.

Β'. ε'. 7. Γαλ. β'. 20.

4) Κορ. Α'. ιε'. 43. Φιλ. γ'. 21.

Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

5) Ῥωμ. σ'. 13. ζ'. 5, 23. η'. 13.

Ἐφεσ. δ'. 22. ε'. 3, 5. Θεσσ. Α'.

δ'. 5.

6) Κορ. Α'. σ'. 10. Ἐφεσ. ε'. 6.

Γαλ. ε'. 19. Ἀποκ. κβ'. 15.

7) Ῥωμ. σ'. 19, 20. ζ'. 5. Κορ. Α'.

σ'. 11. Ἐφεσ. β'. 1. Τίτ. γ'. 3.

8) Ῥωμ. σ'. 4. Ἐφεσ. δ'. 22. Ἐβρ.

ιβ'. 1. Πέτ. Α'. β'. 1. Ἰακώβ. α'. 21.

- 9 ὑμῶν. Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν
 10 παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν
 11 κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν· ὅπου οὐκ ἐν Ἑλλην καὶ Ἰουδαίος, περιτομή καὶ ἀκροβυστία, Βάρβαρος, Σκύθης, δούλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι
 12 Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι, σπλαγχνα οἰκτιρμῶν, χρηστότητα, ταπεινότητα, πραότητα, μακροθυμίαν· ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, εἴαν τις πρὸς τινα ἔχη μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὗτω καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις
 15 ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβεύετω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε
 16 ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ εὐχαριστοὶ γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. καὶ πᾶν ὁ τι ἂν ποιήτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.
 18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς
 19 ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας, καὶ
 20 μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ ἐστὶν εὐάρεστον τῷ
 21 Κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα
 22 μὴ ἀθυμῶσιν. Οἱ δούλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς

9) Ἐφεσ. δ'. 22, 25. 29. ε'. 4.

10) Γεν. α'. 26. Ρωμ. ε'. 4. Ἐφεσ. β'. 10. δ'. 24.

11) Ρωμ. ι'. 12. Κορ. Α'. ζ'. 21, 22. ιβ'. 13. Γαλ. γ'. 28. ε'. 6. τ'. 15.

12) Ἐφεσ. δ'. 32. ε'. 11. Γαλ. ε'. 22. Θεσσα. Α'. α'. 4.

13) Ματθ. ε'. 14. Μάρκ. ια'. 25. Ἐφεσ. δ'. 32.

14) β'. 2. Ἰωάν. γ'. 34. ιε'. 12. Ἐφεσ. δ'. 3. ε'. 2. Θεσσα. Α'. δ'. 9.

Ἰωάν. Α'. γ'. 23. δ'. 21.

15) Ἐφεσ. δ'. 4. Φιλ. δ'. 7.

16) Κορ. Α'. ιδ'. 26. Ἐφεσ. ε'. 13.

17) Ρωμ. α'. 8. Κορ. Α'. ι'. 31.

Ἐφεσ. ε'. 20. Θεσσα. Α'. ε'. 18.

Ἐβρ. ιγ'. 15.

18) Γεν. γ'. 16. Κορ. Α'. ιδ'. 34.

Ἐφεσ. ε'. 22. Περ. Α'. γ'. 1.

19) Ἐφεσ. ε'. 25. Περ. Α'. γ'. 7.

20) Ἐφεσ. ε'. 1.

21) Ἐφεσ. ε'. 4.

22) Ἐφεσ. ε'. 6. Τιμ. Α'. τ'. 1.

Τιτ. β'. 9. Περ. Α'. β'. 18.

κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρώπαρεςκοι, ἀλλ' ἐν ἀπλότῃ καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν. καὶ πᾶν ὃ τι εἰς ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. ὁ δὲ ἀδικῶν κομίζεται δ' ἡδίκησε· καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία. Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς.

Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ· προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτὸ, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἁλατὶ ἡρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γινώσκει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὃς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριούσι τὰ ὧδε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, (περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς· εἰς ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν·) καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰουστός, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οἱ τοὶ μόνον συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δούλος Χριστοῦ, πάντοτε

25) Πράξ. ι'. 34

Πέτ. Α'. α'. 17.

Δ'. 1) Ἐφεσ. σ'. 9.

2) Λουκ. ιη'. 1.

Ἐφεσ. σ'. 18.

3) α'. 26. β'. 2.

Κορ. Α'. δ'. 1.

β'. 12.

γ'. 1.

Ῥωμ. β'. 11.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ῥωμ. ιβ'. 12.

5) Ἐφεσ. ε'. 15, 16. Θεσσ. Α'. δ'. 12.

6) γ'. 16. Μάρκ. θ'. 50.

7) Πράξ. κ'. 4. Ἐφεσ. σ'. 21. Τιμ. Β'. δ'. 12.

9) Φιλήμ. 10.

10) Πράξ. ιε'. 37. ιθ'. 29. κζ'. 2.

Τιμ. Β'. δ'. 11. Φιλήμ. 24.

12) α'. 7. Ῥωμ. ιε'. 30. Φιλήμ. 23

ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στήτε
 τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντί θεληματι τοῦ Θεοῦ.
 13 μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν
 14 καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπολὶ. ἀσπάζεταιται
 15 ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἱατρός ὁ ἀγαπητὸς, καὶ Δημᾶς. ἀσπά-
 σασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν καὶ
 16 τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ
 παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδι-
 κέῳ ἐκκλησία ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα
 17 καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. καὶ εἶπατε Ἀρχίππῳ, βλέπε τὴν
 διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.
 18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετε μου
 τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μετ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ
 καὶ Ὀνησίμου.

14) Τιμ. Β'. 8. 10, 11. Φιλῆμ. 24. 17) Φιλῆμ. 2.

15) Ῥωμ. ιε'. 5. Κορ. Α'. ιε'. 19. 18) Κορ. Α'. ιε'. 21. Θεσσ. Β'. γ'.

16) Θεσσ. Α'. ε'. 27. | 17. Ἐβρ. ιγ'. 3.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Α' ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλovanός καὶ Τιμόθεος, τῇ ἐκκλη-
 σίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ
 Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
 ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

1) Ῥωμ. α'. 7. Κορ. Β'. α'. 19. Ἐφεσ. α'. 2. Πέτ. Α'. α'. 2. ε'. 12.

Κεφ. α'. 2. ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α'. Κεφ. β'. 3.

Ευχαριστούμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, 2
μνησάντων ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν,
ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστε- 3
ως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς
ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐμπροσθεν
τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν· εἰδότες, ἀδελφοὶ ἡγαπη- 4
μένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν· ὅτι τὸ εὐαγγέλιον 5
ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ
ἐν δυνάμει, καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, καὶ ἐν πληροφωρίᾳ
πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς.
καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, 6
δεξάμενοι τὸν λόγον, ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς
Πνεύματος Ἁγίου, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι 7
τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἀχαίᾳ. ἀφ' 8
ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν
τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν πατρί τόπῳ ἡ
πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελέλυθεν, ὥστε μὴ
χρεῖαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν 9
ἀπαγγέλλουσιν ὅποιαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδῶλων,
δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν 10
υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν,
Ἰησοῦν, τὸν ρυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχο-
μενης.

Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, ἀδελφοὶ, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν Β'
πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν· ἀλλὰ καὶ προπαθόντες 2
καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἶδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρη-
σιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐ-
αγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. Ἡ γὰρ πασακλήσις 3

2) Ῥωμ. α'. 8, 9. Ἐφεσ. α'. 16.

Φιλ. α'. 3. Θεσσ. Β'. α'. 3.

3) Ἰωάν. 5'. 29.

4) Θεσσ. Β'. β'. 13.

5) β'. 1. Κορ. Α'. β'. 4. δ'. 20.

Κορ. Β'. 5'. 6.

6) Πράξ. α'. 41. Κορ. Α'. δ'. 16.

ια'. 1. Φιλ. γ'. 17. Θεσσ. Β'. γ'.

9. Ἐβρ. ι'. 34.

8) Ῥωμ. α'. 8.

9) Κορ. Α'. ιβ'. 2.

10) Ματθ. γ'. 7. Πράξ. α. 11.

β'. 24. Ῥωμ. ε'. 9. Φιλ. γ'. 20.

Θεσσ. Β'. α'. 10. Ἀποκ. α'. 7.

Β'. 1) α'. 5, 9.

2) Πράξ. ις'. 22, κ. τ. λ. 5'. 2.

Φιλ. α'. 30. Κολ. β'. 1.

3) Κορ. Β'. 5'. 2.

ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν
 4 δολῷ· ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πι-
 στευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀν-
 θρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς
 5 καρδίας ἡμῶν. Οὔτε γὰρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενή-
 θημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας·
 6 Θεὸς μάρτυς· οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε
 ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς
 7 Χριστοῦ ἀποστολοὶ· ἀλλ' ἐγενήθημεν ἥπιοι ἐν μεσῷ
 8 ὑμῶν, ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἐαυτῆς τέκνα. οὕτως
 ἰμειρόμενοι ὑμῶν, εὐδοκούμεν μεταδύναμι ὑμῖν οὐ μόνον
 τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐαυτῶν
 9 ψυχὰς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγενήσθε. μνημονεύετε
 γὰρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς
 γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι
 τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
 10 Θεοῦ. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεός, ὡς ὁσίως καὶ δι-
 καίως καὶ ἀμεμπτῶς ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν·
 11 καθάπερ οἴδατε, ὡς ἐνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέκνα
 12 ἐαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι καὶ
 μαρτυροῦμενοι, εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ
 Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἐαυτοῦ βασιλείαν καὶ
 13 δόξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ
 ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν
 του Θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ (καθὼς
 ἐστὶν ἀληθῶς,) λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν
 14 τοῖς πιστεύουσιν. ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελ-
 φοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῷ Ἰου-

4) Γαλ. α'. 10. β'. 7. Τιμ. Α'. α'. 11, 12. Τιτ. α'. 3.

5) Πράξ. κ'. 33. Ῥωμ. α'. 9. θ'. 1. Κορ. Β'. α'. 23. β'. 17. δ'. 2. ζ'. 2. ια'. 31. ιβ'. 17. Γαλ. α'. 20. Φιλ. α'. 8. Τιμ. Α'. ε'. 21. Τιμ. Β'. δ'. 1.

6) Ἰωάν. ε'. 41, 44. ιβ'. 43. Θεσσ. Β'. γ'. 8, 9.

7) Κορ. Α'. β'. 3. θ'. 1, κ. τ. λ. Κορ. Β'. ι'. 1, 2. 10. 11. ιν'. 4.

8) Κορ. Β'. ιβ'. 15.

9) Πράξ. ιη'. 3. κ'. 34. Κορ. Α'. δ'. 12. Κορ. Β'. ια'. 9. ιβ'. 13. Θεσσ. Β'. γ'. 8.

12) Γεν. ιζ'. 1. Κορ. Α'. ζ'. 20. Ἐφῆσ. δ'. 1. Φιλ. α'. 27. Κολ. α'. 10.

13) Ματθ. ι'. 40. Γαλ. δ'. 14. Πέτ. Β'. γ'. 2.

14) Πράξ. ιζ'. 5, 13. Ἐβρ. ι'. 34.

Κεφ. β'. 15. ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α'. Κεφ. γ'. 6.

δαία ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ταῦτα ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς
 ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν
 Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν 15
 καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιώξαντων, καὶ
 Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων,
 κωλύοντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς 16
 τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε· ἐφθασε
 δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς 17
 καιρὸν ὥρας, προσώπων οὐ καρδία, περισσοτέρως ἐσπου-
 δασαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ.
 διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος, 18
 καὶ ἀπαξ καὶ δις, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. τίς 19
 γὰρ ἡμῶν ἐλπίς ἡ χαρὰ ἡ στέφανος καυχήσεως; ἡ οὐχὶ
 καὶ ὑμεῖς, ἐμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; ὑμεῖς γὰρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν 20
 καὶ ἡ χαρὰ. Διὸ μηκέτι στέγοντες, εὐδοκήσαμεν κατα-
 λειφθῆναι ἐν Ἀθῆναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον 2
 τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν
 ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηριξά-
 ῃ ὑμᾶς καὶ παρακαλεῖσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν,
 τῷ μηδένα σαίνεισθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ γὰρ 3
 οἶδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς 4
 ἤμην, προελεγόμεν ὑμῖν ὅτι μελλομεν θλίβεσθαι, καθὼς
 καὶ ἐγένετο καὶ οἶδατε· διὰ τοῦτο καγὼ μηκέτι στέγων, 5
 ἐπέμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μὴ πως ἐπέ-
 ρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γενῆται ὁ κόπος
 ἡμῶν. ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' 6
 ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν
 ἀγαθὴν ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνησίαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάν-
 τοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς,

15) Ματθ. κγ'. 34, 37. Λουκ. ιγ'.

33. Πράξ. 52.

16) Ματθ. κγ'. 32. Πράξ. ιγ'. 50.

ιδ'. 5, 19. ιζ'. 5, 13. ιη'. 12.

ιβ'. 9. κβ'. 21, 22.

18) Ῥωμ. α'. 13. ιε'. 22.

19) Κορ. Β'. α'. 14. Φιλ. β' 16.

δ'. 1.

Γ'. 2) Πράξ. ις'. 1. Ῥωμ. ις'. 21.

Φιλ. β'. 19.

3) Πράξ. ιδ'. 22. Ἐφεσ. γ'. 13.

Φιλ. α'. 14. Τιμ. Β'. γ'. 12.

5) Φιλ. β'. 16.

7 διὰ τοῦτο παρεκληθήμεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ
τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν, διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως.
8,9 ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στηκήτε ἐν Κυρίῳ. τίνα γὰρ
εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ
ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπρο-
10 σθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκ πε-
ρισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ
11 καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν; Αὐτὸς δὲ
ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
12 Χριστὸς, κατευθύνει τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· ὑμᾶς
δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγαπῇ εἰς
ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς,
13 εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμεμπτοὺς ἐν ἀγίω-
σύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ
παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάν-
των τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

Δ' ΤΟ λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρα-
καλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ'
ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Θεῷ,
2 ἵνα περισσεύητε μᾶλλον· οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας
3 ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. τοῦτο γάρ ἐστι
θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς
4 ἀπὸ τῆς πορνείας· εἶδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ
5 σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ ἐν πάθει ἐπι-
θυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδὸτα τὸν Θεόν·
6 τὸ μὴ υπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἕκδικος ὁ Κύριος περὶ πάντων
τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυρά-
7 μεθα. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ'
8 ἐν ἁγιασμῷ. τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ,
ἀλλὰ τὸν Θεόν, τὸν καὶ δόντα τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ
Ἅγιον εἰς ἡμᾶς.

10) Ῥωμ. α'. 10, 11. α'. 25.

12) ε'. 15.

13) ε'. 25. Κορ. Α'. α'. 8. Φιλ. α'.

10. Θεσσ. Β'. β'. 17.

Δ'. 1) β'. 12. Φιλ. α'. 27.

5) Ῥωμ. ιβ'. 2. Ἐφεσ. ε'. 17, 27.

Φιλ. δ'. 8.

5) Κορ. Α'. α'. 24. Ἐφεσ. δ'. 17, 18.

6) Κορ. Α'. ε'. 8.

7) Δευτ. α'. 44. ιδ'. 2. Ἰωάν.

ιβ'. 19. Κορ. Α'. α'. 2.

8) Λευκ. ι. 16. Κορ. Α'. ζ' 40.

Κεφ. δ'. 9. ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α'. Κεφ. ε'. 3.

Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν 9
ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδιδάκτοι ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν
ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελ- 10
φοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ· παρακαλοῦμεν δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον, καὶ φιλοτιμείσθαι 11
ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς
ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν· ἵνα πε- 12
ριπατήτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἕξω, καὶ μηδενὸς
χρεῖαν ἔχητε.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοι- 13
μημένων, ἵνα μὴ λυπησθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ
ἔχοντες ἐλπίδα· εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε 14
καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ
Ἰησοῦ ἀξίει σὺν αὐτῷ· τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ 15
Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν
παρουσίαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμη-
θέντας· ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ 16
ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐ-
ρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον·
ἐπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐ- 17
τοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυ-
ρίου εἰς αἴρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα.
ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις. 18

Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ 19
χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γραφείσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἶ- 2
δατε, ὅτι ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως
ἐρχεται· ὅταν γὰρ λέγωσιν, Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε 3
αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὀλεθρὸς, ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ

9) Δευτ. ιθ'. 18. Ἱερ. λα'. 34.

Ματθ. κβ'. 39. Ἰωάν. γ'. 45.

ιγ'. 34. ιδ'. 26. ιε'. 12. Ἐφεσ.

ε'. 2. Πέτ. Α'. δ'. 8. Ἰωάν. Α'.

γ'. 11, 23. δ'. 21.

11) Πράξ. κ'. 34. Ἐφεσ. δ'. 28.

Θεσσ. Β'. γ'. 7, 8, 12. Πέτ. Α'.

δ'. 15.

13) Δευτ. ιθ'. 28. Δευτ. ιδ'. 1.

Σαμ. Β'. ιβ'. 20.

14) Κορ. Α'. ιε'. 13, 18.

15) Κορ. Α'. ιε'. 22, 51.

16) Ματθ. κδ'. 31. Κορ. Α'. ιε'.

51, 52. Θεσσ. Β'. α'. 7.

17) Ἰωάν. ιβ'. 26. ιδ'. 3. ιζ'. 24.

Πράξ. α'. 9. Ἀποκ. ια'. 12.

Ε'. 1) Ματθ. κδ'. 3, 36.

2) Ματθ. κδ'. 42, 43. Μάρκ. ιγ'.

34, 35. Λουκ. κα'. 34. Πέτ. Β'.

γ'. 10. Ἀποκ. γ'. 3. ις'. 15.

3) Λουκ. κα'. 34, 35. Θεσσ. Β'.

α'. 9.

4 ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῳσιν. ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃς
 5 καταλάβῃ· πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέ-
 6 ρας· οὐκ ἐσμέν νυκτός οὐδὲ σκότους. Ἄρα οὖν μὴ
 7 καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ
 8 νηφώμεν. οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτός καθεύδουσιν, καὶ
 9 οἱ μεθύσκοι μεθύουσιν· ἡμεῖς δὲ, ἡμέρας
 10 ὄντες, νηφώμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγά-
 11 πης, καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας· ὅτι οὐκ ἔθετο
 12 ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας
 13 διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόν-
 14 τος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα, εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν,
 15 ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ
 16 οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.
 17 ἘΡΩΤΩΜΕΝ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπι-
 18 ῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προῖσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ,
 19 καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγείσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ ἐκ
 20 περισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν
 21 ἑαυτοῖς. Παρακυλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε
 22 τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἐν-
 23 τέχεσθε τῶν ασθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας.
 24 ὁράτε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῶ· ἀλλὰ
 25 πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς
 26 πάντας. πάντοτε χαίρετε. ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε.
 27 ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γάρ θελημα Θεοῦ ἐν Χρι-
 28 στῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε. προφη-

4) Ἐφεσ. ε'. 8.

5) Δουκ. ις'. 8. Ῥωμ. ιγ'. 12.

Ἐφεσ. ε'. 8,

6) Ματθ. κδ'. 42. κε'. 13. Δουκ.

κα'. 34, 36. Ῥωμ. ιγ'. 12. Κορ.

Α'. ιε'. 34. Ἐφεσ. ε'. 14. Πέτ.

Α'. ε'. 8.

7) Ῥωμ. ιγ'. 13.

8) Ἥσα. νθ'. 17. Ῥωμ. ιγ'. 12.

Ἐφεσ. ε'. 14. κ. τ. λ.

9) Ῥωμ. θ'. 22. Πέτ. Α'. β'. 8.

Ἰουδ. 4.

10) Ῥωμ. ιδ'. 8, 9. Κορ. Β'. ε'. 15.

12) Ῥωμ. ιε'. 27. Κορ. Α'. θ'. 11.

ις'. 18. Γαλ. ε'. 6. Φιλ. β'. 29.

Τιμ. Α'. ε'. 17. Ἐβρ. ιγ'. 7, 17.

14) Ῥωμ. ιδ'. 1. Γαλ. ε'. 1, 2.

Θεσσ. Β'. γ'. 6, 11, 12.

15) Δενιτ. ιδ'. 18. Παροιμ. ις'.

13. κ'. 22. κδ'. 29. Ματθ. ε'.

39. Ῥωμ. ιβ'. 17. Κορ. Α'. ε'. 7.

Γαλ. ε'. 10. Πέτ. Α'. γ'. 9.

16) Δουκ. ι'. 20. Ῥωμ. ιβ'. 12. Φιλ. δ'. 4.

17) Δουκ. ιη'. 1. Ῥωμ. ιβ'. 12.

Ἐφεσ. ε'. 18. Κολ. δ'. 2.

18) Ἐφεσ. ε'. 20.

19) Κορ. Α'. ιδ'. 30. Ἐφεσ. δ'. 30.

Τιμ. Β'. α'. 6.

Κεφ. ε'. 21. ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β'. Κεφ. α'. 2.
 τείας μη ἐξουθενεῖτε. πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν 21
 κατέχετε. ἀπὸ παντὸς εἶδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐ- 22,26
 τὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιασάι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ
 ὁλοκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα
 ἀμεμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ τηρηθεῖ. πιστὸς ὁ καλὼν ὑμᾶς, ὃς καὶ 24
 ποιήσει.

Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. ἀσπάσασθε τοὺς 25,26
 ἀδελφούς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὀρκίζω ὑμᾶς τὸν 27
 Κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις
 ἀδελφοῖς. ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 28
 μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

21) Κορ. Α'. β'. 11, 15. Ἰωάν. Α'.	α'. 18. Θεσσ. Β'. γ'. 3.
δ'. 1.	26) Ῥωμ. ις'. 16. Κορ. Α'. ις'. 20.
22) Φιλ. δ'. 8.	Κορ. Β'. ιγ'. 12. Περ. Α'. ι'. 14.
23) γ'. 13. Κορ. Α'. α'. 8. Φιλ. δ'. θ.	27) Κολ. δ'. 16.
24) Κορ. Α'. α'. 9. ι'. 13. Κορ. Β'.	

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος, τῇ ἐκκλησίᾳ Α'
 Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ
 Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν 2
 καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- 1) Θεσσ. Α'. α'. 1. | 2) Κορ. Α'. α'. 3. Θεσσ. Α'. α'. 1. Πέρ. Α'. α'. 2.

- 3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἀξίον ἐστίν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους· ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς κοινῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε· εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν, καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἀνέσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγελῶν δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδύσι Θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἵτινες δίκην τίσουσιν ὀλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμάσθῃναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, (οἱ ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς,) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. εἰς ὃ καὶ προσευχομεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλησεως ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει· ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Β' ἘΡΩΤΩΜΕΝ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπι-
2 συναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός, μήτε θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύ-

3) Ἐφεσ. α'. 15. Φιλ. α'. 3. Κολ. α'. 2. Θεσσ. Α'. α'. 2.

4) Κορ. Β'. 5. 14. θ'. 2. Θεσσ. Α'. β'. 19.

5) Φιλ. α'. 28. Θεσσ. Α'. β'. 14. Ἰουδ. 6.

6) Ζαχ. β'. 8.

7) Θεσσ. Α'. δ' 14.

8) Ρωμ. β'. 8. Πέρ. Β'. γ'. 7.

9) Ἠσα. β'. 19.

10) Πράξ. α'. 11. Θεσσ. Α'. α'. 10. Ἀποκ. α'. 7.

Β'. 2) Ἰερ. κθ'. 8. Ματθ. κδ'. 4. Ἐφεσ. ε'. 6. Κολ. β'. 18. Ἰωάν. Α'. δ'. 1.

Κεφ. Β'. 3. ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β'. Κεφ. Β'. 16.

ματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν,
ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. Μὴ τις ὑμᾶς 3
ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι εἰαν μὴ ἔλθῃ ἡ
ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς
ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπερ- 4
αιρούμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε
αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν καθίσαι, ἀπο-
δεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ Θεός. οὐ μνημονεύετε ὅτι 5
ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέ- 6
χον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ
καιρῷ. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, 7
μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται· καὶ τότε 8
ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ
πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσῃ τὴ ἐπι-
φανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· οὐ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' 9
ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις
καὶ τέρασι ψεύδους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν 10
τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγαπὴν τῆς ἀληθείας
οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτοὺς· καὶ διὰ τοῦτο 11
πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦ-
σαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει· ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πι- 12
στεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' ἐνδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ.
Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ 13
ὑμῶν, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἴλετο
ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ Πνεύ-
ματος καὶ πίστει ἀληθείας, εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ 14
εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἀρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ 15
κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγον
εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰη- 16

3) Ματθ. κδ'. 23. 'Εφεσ. ε'. 6.
Τιμ. Α'. δ'. 1. 'Ιωάν. Α'. β'. 18.
'Αποκ. ιγ'. 11.

4) Δαν. ια'. 36.

7) Πράξ. κ'. 29.

8) 'Ιωβ δ'. 9. 'Ησα. ια'. 4. 'Αποκ.
ιθ'. 15, 20, 21.

9) Δευτ. ιγ'. 1, κ. τ. λ. Ματθ. κδ'.

24. 'Ιωάν. η'. 41. Κορ. Β'. δ'. 4.
'Εφεσ. β'. 2. 'Αποκ. ιγ'. 13, κ.
τ. λ.

10) Κορ. Β'. β'. 15. δ'. 3.

11) 'Ρωμ. α'. 24, κ. τ. λ. Τιμ. Α.
δ'. 1.

13) α'. 3. Θεσσ. Α. α. 4.

15) γ'. 6.

σοὺς Χριστοὺς, καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν
 17 ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

[¹] ΤΟ λοιπὸν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται, καθὼς καὶ πρὸς
 2 ὑμᾶς, καὶ ἵνα ρυσθῶμεν ἀπὸ τῶν αὐτοπῶν καὶ πονηρῶν
 3 ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ Κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
 4 πεποιθᾶμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂ παραγγέλλο-
 5 μεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. ὁ δὲ Κύριος κατε-
 θῆναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ
 εἰς ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυ-
 ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στελλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς
 ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν πα-
 7 ράδοσιν ἣν παρελαβε παρ' ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς
 8 δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ
 δωρεὰν ἄρτον ἐφαγομεν παρὰ τίνος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ
 μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπι-
 9 βαρῆσαι τίνα ὑμῶν· οὐχ ὅτι οὐκ ἐχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ'
 ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δώμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς.
 10 καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν
 ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω.
 11 ἀκούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως,
 12 μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. τοῖς δὲ
 τοιοῦτοῖς παραγγέλλομεν καὶ παρακυλοῦμεν διὰ τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργα-

17) Θεσσ. Α'. γ'. 12.

Γ'. 1) Ματθ. θ'. 38. Ἑφ. σ'. 19. Κολ. δ'. 3.

2) Ἰωάν. ε'. 44. Ῥωμ. ιε'. 31.

3) Ἰωάν. ιζ'. 15. Κορ. Α'. α'. 9. ε'. 12. Θεσσ. Α'. ε'. 24.

4) Κορ. Β'. ζ'. 16.

6) 14, 15. Ῥωμ. ιε'. 17. Κορ. Α'. ε'. 11, 13. Θεσσ. Α'. δ'. 11. ε'. 14.

14. Τίτ. γ'. 10. Ἰωάν. Β'. 10.

7) Κορ. Α'. δ'. 16. ια'. 1. Θεσσ. Α'. α'. 6. β'. 10. 5. 11.

8) Πράξ. ιη'. 3. ε'. 34. Κορ. Α'. δ'. 12. Κορ. Β'. ια'. 9. ιβ'. 13. Θεσσ. Α'. β'. 9.

9) Ματθ. ι'. 10. Κορ. Α'. δ'. 16. β'. 4, 6. ια'. 1. Φιλ. γ'. 17. Θεσσ. Α'. α'. 6. β'. 6. Τιμ. Α'. ε'. 13.

10) Γεν. γ'. 19.

12) Ἑφ. δ'. 28. Θεσσ. Α'. δ'. 11.

Κεφ. γ'. 13. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α. Κεφ. α'. 3.

ζύμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, 13
ἐκκαθήσθε καλοποιοῦντες. εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει 14
τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε·
καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ· καὶ μὴ ὡς 15
ἐχθρὸν ἡγείσθε, ἀλλὰ νοουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. αὐτὸς δὲ 16
ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δῶῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς
ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστὶ σημεῖον 17
ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω. ἡ χάρις τοῦ Κυρίου 18
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

13) Γαλ. ε'. 9.

14) 6. Ματθ. ιη'. 17. Κορ. Α'. ε'.

9, 11.

16) Ῥωμ. ιε'. 33. ις'. 20. Κορ. Α'.

13. 33. Κορ. Β'. ιγ'. 11. Φιλ. δ'.

9. Θεσσ. Α'. ε'. 23.

17) Κορ. Α'. ις'. 21. Κολ. δ'. 18

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἐπιταγὴν Α
Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ Κυρίον Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς
ἐλπίδος ἡμῶν, Τιμοθέε γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, 2
ἐλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰη-
σοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεί- 3
ναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγ-

1) Πράξ. θ'. 15. Γαλ. α'. 1. Κολ. | Γαλ. α'. 3. Θεσσ. Α'. γ'. 2. Πέτ.
α'. 27. Α'. α'. 2.

2) Πράξ. ις'. 1. Κορ. Α'. δ'. 17. | 3) Πράξ. α'. 1, 3. Γαλ. α'. 6, 7.

1 γείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, μὴ δὲ προσέχειν μύθοις
 καὶ γενεαλογίαις ἀπερίαιτοῖς, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι
 5 μᾶλλον ἢ οἰκοδομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει. τὸ δὲ τέλος
 τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ
 6 συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου· ὧν
 7 τινες ἀστοχῆσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, θέ-
 λοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λε-
 8 γουσιν, μήτε περὶ τίνων διαβεβαίουνται. οἶδαμεν δὲ ὅτι
 9 καλὸς ὁ νόμος, εἴαν τις αὐτῷ νομίμως χρηταί, εἰδὼς
 τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμῳ οὐ κείται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυ-
 10 ποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἀμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβη-
 11 λοις, πατραλφαῖς καὶ μητραλφαῖς, ἀνδροφόνοις, πόρνοις,
 ἀρσενικοῖταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταῖς, ἐπιώρκοις, καὶ
 11 εἰ τι ἕτερον τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ
 τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὁ ἐπιστευ-
 12 θην ἐγώ· καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ
 Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμε-
 13 νος εἰς διακονίαν τὸν πρότερον ὄντα βλασφημον καὶ
 14 διωκτὴν καὶ ὑβριστὴν· ἀλλ' ἡλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίη-
 15 σα ἐν ἀπιστίᾳ, ὑπερεβλήονασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
 15 πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς
 Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν
 16 πρῶτός εἰμι ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἡλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ
 πρῶτῳ ἐνδείξῃται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακρο-
 17 θυμίαν, πρὸς ὑποταγῶσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ'
 17 αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων,
 ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς
 18 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. ταύτην τὴν παραγγε-
 λίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προ-

4) δ'. 7. 5'. 4, 20. Τιμ. Β'. β'. 16. Τίτ. α'. 14. γ'. 9.

5) Ρωμ. ιγ'. 8, κ. τ. λ. Γαλ. ε'. 14.

6) 5'. 4, 20.

8) Ρωμ. ζ'. 12.

9) Γαλ. γ'. 19. ε'. 23.

11) 5'. 15. Θεσσα. Α'. β'. 4.

12) Ἰωάν. θ'. 39, 41. Πράξ. γ'. 17.

η'. 3. θ'. 1. κβ'. 4. κς'. 9. Κορ. Α'. ιε'. 9. Γαλ. α'. 13. Φιλ. γ'. 6.

15) Ματθ. θ'. 13. Μάρκ. β'. 17.

Λουκ. ε'. 32. ιθ'. 10. Ἰωάν. Δ'. γ'. 5.

17) 5'. 15, 16. Ρωμ. ις'. 27.

18) 5'. 12. Τιμ. Β'. δ'. 7.

Κεφ. α'. 19. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α'. Κεφ. β'. 14

ἀνοήτους ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν
καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, 19
τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐνανάγησαν· ὧν 20
ἓστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλεξάνδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σα-
τανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεή- Β
σεις, προσευχάς, ἐντεῖξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων
ἀνθρώπων, ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ 2
όντων, ἵνα ἡρεμον καὶ ἡσυχίον βίον διαγώμεν ἐν πάσῃ
εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον 3
ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώ- 4
πους θέλει σῶθῃναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.
εἰς γὰρ Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, 5
ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δούς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον 6
ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις, εἰς ὃ ἐτέθη 7
ἡ γῶ κηρυξ καὶ ἀπόστολος, (ἀληθειαν λέγω ἐν Χριστῷ,
οὐ ψευδομαι,) διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀλη-
θείᾳ. Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἀνδρας ἐν 8
παντὶ τύπῳ, ἐπαίροντας ὀσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ
διαλογισμοῦ. ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ 9
κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς,
μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ
πολυτελεῖ, ἀλλ' (ὃ πρέπει γυναῖξιν ἐπαγγελλομέναις 10
θεοσεβείαν,) δι' ἔργων ἀγαθῶν. Ὡς ἡ γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαν- 11
θανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ 12
ἐπιτρέπω, οὐδὲ ἀνθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.
Ἄδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὐὰ. καὶ Ἀδὰμ οὐκ 13
ἡπατήθη· ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γεγόνε· 14

19) γ'. 9.

20) Κορ. Α'. ε'. 5. Τιμ. Β'. β'. 17.
δ'. 14.

Β'. 2) Ἱερ. κθ'. 7.

4) Ἰεζεκ. ιη'. 23. Πέτ. Β'. γ'. 9.

5) Ἰωάν. ιζ'. 3. Ῥωμ. γ'. 30. ε'. 12.

Γαλ. γ'. 19. Ἑβρ. θ'. 15.

6) Ματθ. κ'. 28. Κορ. Α'. α'. 6.

Ἑφ. α'. 7. Κολ. α'. 14. Θεσσ.
Β'. α'. 10.

7) Πράξ. θ'. 15. ιγ'. 2. κβ'. 21.

Ῥωμ. α'. 9. θ'. 1. ια'. 13. ιε'. 16.

Γαλ. α'. 16. β'. 8. Ἑφ. γ'. 8.

Τιμ. Β'. α'. 11.

8) Ψα. ρλδ'. 2. Ἠσα. α. 15. Μαλ.
α'. 11. Ἰωάν. δ'. 21.

9) Τίτ. β'. 3. Πέτ. Α'. γ'. 3.

11) Γεν. γ'. 16. Κορ. Α'. ιδ'. 34.
Ἑφ. ε'. 22.

13) Γεν. α'. 27. β'. 18, 22. Κορ.
Α'. ια'. 8, 9.

14) Γεν. γ'. 6. Κορ. Β' ια'. 3.

15 σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, εἰ μὲν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

ΠΙΣΤΟΣ ὁ λόγος, εἴ τις ἐπίσκοπὸς ὀρέγεται, καλοῦ
 2 ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπιλήπτου
 εἶναι, μίας γυναικὸς ἀνδρα, νηφάλεον, σώφρονα, κό-
 3 σμιον, φιλόξενον, διδακτικόν· μὴ πάροινον, μὴ πλή-
 κτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἀμαχον, ἀφιλάρ-
 4 γυρον· τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα
 5 ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· (εἰ δέ τις
 τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας
 6 Θεοῦ ἐπιμελήσεται; μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθείς εἰς
 7 κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυ-
 ρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἐξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὄνει-
 8 δισμόν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Διακόνους
 ὡσαύτως σεμνοὺς, μὴ διλόγους, μὴ οἶνω πολλῶ προσ-
 9 ἔχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς
 10 πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. καὶ οὗτοι δὲ δοκι-
 μαζέσθωσαν πρῶτον, εἰτα διακονεῖτωσαν, ἀνεγκλητοί
 11 ὄντες. γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφα-
 12 λέους, πιστάς ἐν πασι. διακονοὶ ἐστῶσαν μίας γυναικὸς
 ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἰ-
 13 κων. οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς κα-
 λὸν περιποιούνται, καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ
 14 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ταῦτα σοι γραφῶ, ἐλπίζων εἰσελθεῖν
 15 πρὸς σέ τάχιον· εἰ δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ
 ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ
 ζῶντος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας.

16 **ΚΑΙ** ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυσ-
 τήριον· Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύ-
 ματι, ὥφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη
 Δ' ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς

1) Πραξ. κ'. 28. Φιλ. α'. 1.

2) Τίτ. α'. 6.

3) Τιμ. Β'. β'. 24.

7) Κορ. Α'. ε'. 12.

8) Πραξ. ε'. 3.

9) α'. 9.

13) Ματθ. κε'. 21.

15) Τιμ. Β'. β'. 20.

16) Μαρκ. ιε'. 17, 18. Ἰωάν. α'. 14.

Ἐφεσ. γ'. 5, 6. Πέτ. Α'. γ'. 18.

Ἰωάν. Α'. α'. 2.

Δ'. 1) Ματθ. κδ'. 23. Θεσσ. Β'.

3. Τιμ. Β'. γ'. 1. Πέτ. Β'. γ'.

3. Ἰωάν. Α'. β'. 18. Ἰουδ. 18.

λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς
πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκα-
λαῖς δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτη- 2
ριασμένων τὴν ἰδίαν συνειδήσιν, κωλυόντων γαμεῖν, 3
ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἐκτίσεν εἰς μεταληψιν
μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνώκοσι τὴν ἀλη-
θειαν. ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλη- 4
τον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἀγιάζεται γὰρ διὰ 5
λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς 6
ἀδελφοῖς, καλὸς ἐστὶ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρε-
φόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως, καὶ τῆς καλῆς δι-
δασκαλίας ἣ παρηκολούθηκας. Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ 7
γραῶδεις μύθους παραιτοῦ· γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς
ἐνσέβειαν. ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν 8
ὠφελιμος· ἡ δὲ ἐνσέβεια πρὸς πάντα ὠφελιμος ἐστίν,
ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.
πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἀξίος· εἰς τοῦτο 9, 10
γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ
Θεῷ ζῶντι, ὃς ἐστὶ σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα
πιστῶν. Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μηδεὶς σου τῆς 11, 12
νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν
ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν
πίστει, ἐν ἀγνείᾳ, ἕως ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, 13
τῇ παρακλησει, τῇ διδασκαλίᾳ. μὴ ἀμελεῖ τοῦ ἐν σοὶ 14
χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέ-
σεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. ταῦτα μελέτα, ἐν 15
τούτοις ἴσθι· ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερά ᾖ ἐν πᾶσιν.
ἐπέχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο 16
γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς
σου.

3) Γεν. θ'. 3. Ῥωμ. ιδ'. 6. Κορ. Α' ι'. 30.

4) Γεν. α'. 31. Πράξ. ι'. 16. Ῥωμ. ιδ'. 14, 20. Κορ. Α' ι'. 25. Τίτ. α'. 15.

6) Τιμ. Β' α'. 5. γ. 14, 15.

7) α'. 4. ς. 20. Τιμ. Β' β'. 16, 23. Τίτ. α'. 14. γ. 9.

8) ε'. 6. Κολ. β'. 23.

9) α'. 15.

10) Φα. λδ'. 6. ρωμ. 2, 6. κ. τ. λ.

12) Κορ. Α' ις'. 10, 11. Τίτ. β'. 7, 15. Πέρ. Α' ε'. 3.

14) α'. 18. ε'. 22. Πράξ. ε'. 6. η'.

17. ιγ'. 3. ιδ' 6. Τιμ. Β' α'. 6.

Ε' ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΙ μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ παρακαλεῖ ὡς
 2 πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· πρεσβυτέρας, ὡς μη-
 3 τέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ ἀγνείᾳ. Χήρας
 4 τίμα τὰς ὄντως χήρας. εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα
 ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν,
 5 καλὸν καὶ ἀποδεκτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ἡ δὲ ὄντως
 χήρα καὶ μεμονωμένη ἠλπικεν ἐπὶ τὸν Θεόν, καὶ
 προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ
 6, 7 ἡμέρας· ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε. καὶ ταῦτα παρ-
 8 ἀγγελλε, ἵνα ἀνεπιληπτοὶ ὦσιν. εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ
 μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἡρνηται,
 9 καὶ ἐστὶν ἀπίστου χείρων. Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἐλατ-
 10 τὸν ἐτῶν ἐξήκοντα, γεγονυῖα ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή, ἐν
 ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ
 ἐξενδοχήσεν, εἰ ἁγίων πόδας ἐνίψεν, εἰ θλιβομένοις
 11 ἐπήρηκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. Νεω-
 τέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσῃσι
 12 τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ἔχουσιν κρῖμα, ὅτι τὴν
 13 πρῶτην πίστιν ἠθέτησαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι
 περιερχόμεναι τὰς οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ
 14 φλύαροι καὶ περιέργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δεόντα. βουλο-
 μαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν,
 μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίᾳ
 15 χάριν. ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.
 16 Εἰ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς,
 καὶ μὴ βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις
 ἐπαρκέσῃ.
 17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς
 ἀξιοῦσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ δι-

1) Δευτ. ιθ'. 32.

4) Γεν. με'. 16, κ. τ. λ. Ματθ. ιε'.
4. Μαρκ. ζ'. 10, κ. τ. λ. Ἑφ. σ.
1, 2.

5) Δουκ. β'. 36. ιη'. 1.

8) Γαλ. ε'. 10. Τιμ. β'. γ'. 5. Τίτ.
α'. 16.

10) Γεν. ιη'. 4. ιθ'. 2. Δουκ. ζ'.

38, 44. Πέτ. Α'. δ'. 9.

13) Τίτ. β'. 3.

14) Κορ. Α'. ζ'. 9.

16) 3.

17) Ῥωμ. ιβ'. 8. ιε'. 27. Κορ. Α'.

θ'. 11. ιβ'. 28. Γαλ. ε'. 6. Φιλ.

β'. 29. Θεσσ. Α'. ε'. 12. Ἑβρ.

ιγ'. 17.

Κεφ. ε'. 18. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α'. Κεφ. ζ'. 5.

δασκαλία. λέγει γάρ ἡ γραφή, 'Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώ- 18
σεις' καὶ, 'Ἀξίος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.' Κατὰ 19
πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ
ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐν- 20
ώπιον πάντων ἐλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.
Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ 21
Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς
χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν.
Χείρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτί- 22
αις ἀλλοτρίαις. σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει. μηκετι ὑδροπότηι, 23
ἀλλ' οἶνω ὀλίγῳ χρῶ, διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς
πυκνάς σου ἀσθενείας. Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι 24
πρόδηλοί εἰσι, προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπα-
κολουθοῦσιν. ὥσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστι· 25
καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύναται.

ὍΣΟΙ εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δούλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότης **Σ'**
πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ
Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῇται. οἱ δὲ πιστοὺς 2
ἔχοντες δεσπότης μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοί
εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσι καὶ
ἀγαπητοί, οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβάνόμενοι. ταῦτα
δίδασκε καὶ παρακαλεῖ. Εἰ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ 3
προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, τε- 4
τύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις
καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθύνος, ἔρις, βλασφη-
μιαί, ὑπόνοιαι πονηραὶ, παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων 5
ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας,
νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἀφίστασο

18) Δευτ. ιθ'. 13. Δευτ. κδ'. 14.

κε'. 4. Ματθ. ι'. 10. Λουκ. ι'. 7.
Κορ. Α'. θ'. 9.

19) Δευτ. ιθ'. 15.

21) ζ'. 13. Δευτ. ιζ'. 4. ιθ'. 18.

Γαλ. α'. 20. Φιλ. α'. 8. Θεσσ.

Α'. β'. 5. ε'. 27.

22) δ'. 14. Πράξ. ζ'. 6. η'. 17.

ιγ'. 3. ιθ'. 6. Τιμ. Β'. α'. 6.

23) Ψα. ρδ'. 15.

24) Γαλ. ε'. 19.

Σ'. 1.) Ἐφεσ. ζ'. 5. Κολ. γ'. 22.

Τίτ. β'. 5, 8, 9. Πέτ. Α'. β'. 18.

3) α'. 3, 4. Γαλ. α'. 6, 7.

4) α'. 4. Κορ. Α'. η'. 2. Τιμ. Β'.

β'. 23. Τίτ. γ'. 9.

5) Ῥωμ. ις'. 17. Κορ. Α'. ια'. 16.

Τιμ. Β'. γ'. 5, 8. Τίτ. α'. 1. γ'.

10. Πέτ. Β'. β'. 3. Ἰωάν. Β'. 10.

- 6 ἀπὸ τῶν τοιούτων. Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια
 7 μετὰ αὐταρκείας. οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κό-
 8 σμον, δηλὸν ὅτι οὐδὲ ἐξηνεγκεῖν τι δυνάμεθα· ἔχοντες
 δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα.
 9 Οἱ δὲ βουλούμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν
 καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβε-
 10 ραῖς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ
 11 ἀπώλειαν. ρίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαρ-
 γυρία· ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς
 12 πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὁδύναις πολλαῖς. Σὺ
 δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίδωκε δὲ δικαιο-
 σύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα·
 12 τα· ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ἐπιλαβοῦ
 τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης, καὶ ὡμολογή-
 13 σας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.
 14 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιούντος
 τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρησαντος ἐπὶ
 15 Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, τηρήσας σε τὴν
 ἐντολὴν ἀσπίλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας
 16 τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῖς ἰδίους
 δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν
 17 βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος
 ἔχων ἀθανασία, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον· ὃν εἶδεν οὐ-
 δεις ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ὧ τιμὴ καὶ κράτος
 αἰῶνιον. ἀμήν.
 17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψη-
 λοφροεῖν, μηδὲ ἡλπικεῖναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ'

6) Γ'. 8. Παροιμ. ιε'. 16. Ἐβρ. ιγ'. 5.

7) Ἰωβ α'. 21. κζ'. 19. Φα. μθ'. 17. Παροιμ. κζ'. 24. Ἐκκλ. ι'. 18.

8) Φα. ιε'. 22. Ματθ. ε'. 25. Ἐβρ. ιγ'. 5. Πέτ. Α'. ε'. 7.

9) Παροιμ. ια'. 28. κ'. 21. κη'. 20. Ματθ. ιγ'. 22. Μάρκ. δ'. 19.

Ἰακώβ. ε'. 1.

10) Ἐξοδ. ιγ'. 8. Δευτ. ις'. 19. Παροιμ. ιε'. 16.

11) Τιμ. Β'. β'. 22.

12) 19. α'. 18. Κορ. Α'. δ'. 25, 26. Φ. λ. γ'. 12, 14. Τιμ. Β'. δ'. 7.

13) ε'. 21. Δευτ. λβ'. 39. Σαμ. Α'. β'. 6. Ματθ. κζ'. 11. Ἰωάν. ιη'. 37.

15) α'. 11, 17. Ἀποκ. ις'. 14. ιθ'. 16.

16) Ἐξοδ. λγ'. 20. Δευτ. δ'. 32. Ἰωάν. α'. 18. Ἰωάν. Α'. δ'. 12, 20.

17) Ἰωβ λα'. 24. Φα. ξδ'. 10. Μάρκ. δ'. 19. ε'. 24. Λουκ. η'. 14. ιβ'. 18.

Κεφ. γ'. 18. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β'. Κεφ. α'. 4.

ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως
πάντα εἰς ἀπολαυσιν· ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις 18
καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικοὺς, ἀποθησαυρί- 10
ζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπι-
λαβῶνται τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Ὡ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπό- 20
μενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας, καὶ ἀντιθέσεις τῆς
ψευδωνύμου γνώσεως· ἦν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ 21
τὴν πίστιν ἡστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ. ἀμήν. 22

Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας,
ἧτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

18) Λουκ. ιβ'. 21. Ἰακώβ. β'. 5.

19) 12. Ματθ. γ'. 20. Λουκ. ιβ'.
33. ιε'. 9.

20) α'. 4. δ'. 7. Τιμ. Β'. α'. 14.

β'. 14, 16. Τιτ. α'. 14. γ'. 2.

Ἀποκ. γ'. 3.

21) Τιμ. Β'. β'. 18.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήμα- Α'
τος Θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
Τιμοθεῷ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, εὐλεος, εἰρήνη ἀπὸ 2
Θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ὃ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν 3
καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιαλείπτων ἔχω τὴν περὶ σοῦ
μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐπι- 4

2) Γαλ. α'. 3. Τιμ. Α'. α'. 2. Πέτ.
Α'. α'. 2.

3) Πράξ. κβ'. 3. κγ'. 1. κδ'. 14.

Ῥωμ. α'. 8, 9. Ἐφεσ. α'. 16.
Θεσσα. Α'. α'. 2. γ'. 10.

ποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα
 5 χαρὰς πληρωθῶ· ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυ-
 ποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνέφησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ
 σου Δαίδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνείκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι
 6 καὶ ἐν σοί. Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν
 τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως
 7 τῶν χειρῶν μου· οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα
 δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγαπῆς καὶ σωφρονισμοῦ.
 8 μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν,
 μηδὲ ἐμέ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ συγκακοπαθήτον τῷ
 9 εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ, τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ
 καλέσαντος κλησεὶ ἁγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ
 κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριτι τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν
 10 Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖσαν δὲ
 νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ
 11 ζῶην καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, εἰς ὃ ἐτέθη
 12 ἐγὼ κηρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν· δι' ἣν
 αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα
 γὰρ ὡς πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν
 13 παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑπο-
 τυπῶσιν ἐχέ ὑγιαίνοντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκου-
 14 σας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τὴν
 καλὴν παρακαταθήκην φυλάξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου
 15 τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστρά-
 φησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶ Φύγελλος καὶ
 16 Ἐρμογένης. Δῶν ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ·

5) Πράξ. ιε'. 1.

6) Πράξ. ε'. 6. η'. 17. ιγ'. 2. ιθ'. 6.
Τιμ. Α'. δ'. 14. ε'. 22.

7) Ρωμ. η'. 15.

8) β'. 3. Πράξ. κα'. 33. Ρωμ. α'.
16. Ἐφεσ. γ'. 1. δ'. 1. Φιλ. α'.
7. δ'. 14. Κολ. δ'. 18. Τιμ. Α'.
β'. 6. Φιλιμ. 1, 2, 13.9) Ρωμ. η'. 29, 30. θ'. 11. Ἐφεσ.
α'. 4. β'. 8. γ'. 11. Τίτ. γ'. 4.
ε. 6.

10) Ἥσα. κε'. 8. Ρωμ. ιε'. 25.

Κορ. Α'. ιε'. 54, 55. Ἐφεσ. α.
9. γ'. 9. Κολ. α'. 26. Τίτ. α'. 2.
Ἐβρ. δ'. 14. Περ. Α'. α'. 20.11) Πράξ. θ'. 15. ιγ'. 2. κδ'. 21.
Γαλ. α'. 15. β'. 7, 8. Ἐφεσ. γ'.
8. Τιμ. Α'. δ'. 7.

12) Ἐφεσ. γ'. 1.

13) γ'. 14.

14) Τιμ. Α'. ε'. 20.

15) δ'. 10, 16. Πράξ. ιθ'. 10.

16) δ'. 19. Πράξ. κη'. 20. Ἐφεσ.
ε'. 20.

Κεφ. α'. 17. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β'. Κεφ. β'. 15.

ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἀλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη, ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαιότερον ἐζη- 17
τησέ με καὶ εὗρε· δῶν αὐτῷ ὁ Κύριος εὐρεῖν ἔλεας 18
παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ
δηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

ΣΥ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χαριτι τῇ **Β'**
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολ- 2
λῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις,
οἵτινες ἱκανοὶ ἐσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι. σὺ οὖν 3
κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ.
οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πρα- 4
γματείαις, ἵνα τῷ στρατολογησάντι ἀρέσῃ. εἰ δὲ καὶ 5
ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται εἰ μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. τὸν 6
κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμ-
βανεῖν. νοεῖ ἃ λέγω· δῶν γὰρ σοι ὁ Κύριος συνέσειν ἐν 7
πᾶσι. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγῆγερμενον ἐκ νε- 8
κρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγελίον μου·
ἐν ᾧ κακοπαθῶ μεχρὶ δεσμῶν, ὡς κακουργός· ἀλλ' ὁ 9
λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δεδεται. διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω 10
διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος· 11
εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, 12
καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κακεῖνος ἀρνή-
σεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνή- 13
σασθαι ἐαυτὸν οὐ δύναται.

Ταῦτα ὑπομίμησκέ, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ 14
Κυρίου μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδέν χρησίμου, ἐπὶ κατα-
στροφῇ τῶν ἀκουόντων. σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον 15
πυρασθῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτο-

2) Τιμ. Α'. γ'. 2, κ. τ. λ. Τιτ. α'.
β, κ. τ. λ.

3) α'. 8. δ'. 5.

4) Κορ. Α'. θ'. 25.

6) Κορ. Α'. θ'. 10.

8) Σομ. Β'. ζ'. 12. Ψα. ρλβ'. 11.

Ἠσα. ια'. 1. Ματθ. α'. 1, κ. τ. λ.

Πράξ. β'. 30. ιγ'. 23. Ῥωμ. α'. 3.

9) α'. 8. Ἐφεσ. γ'. 1, 13. δ'. 1. Φιλ.

α'. 7. Κολ. α'. 24. δ'. 3, 18.

10) Κολ. α'. 24.

11) Ῥωμ. ε'. 3, κ. τ. λ. η'. 17. Κορ.

Β'. δ'. 10. 1 Πέτ. Α'. δ'. 13.

12) Ματθ. ι'. 33. Μάρκ. η'. 38.

Λουκ. θ'. 26. ιβ'. 9. Ῥωμ. η'.

17. Κορ. Β'. δ'. 10. Φιλ. γ'. 10.

Πέτ. Α'. δ'. 13.

13) Ἀρ. θ. κγ'. 19. Ῥωμ. γ'. 3.

θ'. 6.

14) Τιμ. Α'. ε'. 4.

16 μούντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Τὰς δὲ βεβήλους
κενοφωνίας περιῦστασο· ἐπὶ πλείον γὰρ προκύνουσιν
17 ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γὰγγραινα νομὴν ἐξει-
18 ὦν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Φιλητὸς, οἵτινες περὶ τὴν ἀλη-
θείαν ἡστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγο-
19 νέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τινῶν πίστιν. ὁ μέντοι
στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἑστήκεν, ἔχων τὴν σφρα-
γίδα ταύτην, Ἔγνων Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ,
Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Χρι-
20 στοῦ. ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκευὴ χρυσᾶ
καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν
21 εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. εἴαν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἐαυ-
τὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον,
καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν
22 ἡτοιμασμένον. Τὰς δὲ νεώτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε·
δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ
τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.
23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰ-
24 δως ὅτι γεννώσι μαχας· δούλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ
μάχεσθαι, ἀλλ' ἡπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν,
25 ἀνεξίκακον, ἐν πραότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθε-
μένους· μήποτε δῶ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπί-
26 γνώσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβό-
λου παγίδος, ἐξωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὸ ἐκείνου
θέλημα.

Γ' ΤΟΥΤΟ δὲ γινώσκει, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐν-
2 στήσονται καιροὶ χαλεποί. ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι
φίλαντοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλασφη-
3 μοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἀστοργοί,
ἀσπονδοί, διαβολοί, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι,
4 προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιληδονοὶ μᾶλλον

16) Τιμ. Α'. α'. 4. δ'. 7. ε'. 20.

Τίτ. α'. 14. γ'. 9.

17) Τιμ. Α'. α'. 20.

18) Τιμ. Α'. ε'. 21.

19) Ἰωάν. ι'. 14, 27.

20) Ῥωμ. θ'. 21.

21) γ'. 17.

22) Κορ. Α'. α'. 2. Τιμ. Α'. ε'. 11.

23) Τιμ. Α'. α'. 4. δ'. 7. ε'. 4.

Τίτ. γ'. 9.

24) Τιμ. Α'. γ'. 2. Τίτ. α'. 9.

25) Πράξ. η'. 22. Γαλ. ε'. 1.

Γ'. 1) Τιμ. Α'. δ'. 1. Πέτ. Β'.

β'. 1. γ'. 8. Ἰουδ. 18.

Κεφ. γ'. 5. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β'. Κεφ. δ'. 1.

ἡ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύνα- 5
μιν αὐτῆς ἡρηγμένοι. καὶ τούτους ἀποτρέπον. ἐκ τού- 6
των γὰρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰ-
χμαλωτεύοντες τὰ γυναικάρια σεσωρευμένα ἀμαρτίαις,
ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις. πάντοτε μανθάνοντα, 7
καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.
ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀνέστησαν Μωϋ- 8
σεϊ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄν-
θρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδοκιμοὶ περὶ τὴν
πίστιν. ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια 9
αὐτῶν ἐκδήλος ἐστὶν πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.
Σὺ δὲ παρηκολούθηκας μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, 10
τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγέ- 11
νετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἷους
διωγμοὺς ὑπήνεγκα· καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ
Κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν 12
Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ 13
γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ
πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, 14
εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερά 15
γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσει εἰς σωτηρίαν,
διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πᾶσα γραφὴ θεο- 16
πνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἐλεγχον,
πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ·
ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔρ- 17
γον ἀγαθὸν ἐξήρτισμένος. Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ Δ
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ,

3) Β'. 16, 23. Ματθ. 5'. 13. 17.
17. Ῥωμ. 15'. 17. Θεσσ. Β'. γ'. 6.
Τιμ. Α'. ε'. 8. Τίτ. α'. 16. γ'.
10. Ἰωάν. Β'. 10.
6) Ματθ. 15'. 14. Τίτ. α'. 11.
8) Εβ. 5'. 11. Τιμ. Α'. ε'. 3. Τίτ.
α'. 16.

10) Τιμ. Α'. δ'. 6.
11) Φα. 13'. 19. Πράξ. 15'. 30.
14'. 2, 19, 22. Κορ. Β'. α'. 10.

12) Ματθ. 15'. 24. Λουκ. 13'. 26.
Ἰωάν. 15'. 14. Πράξ. 15'. 22.
Θεσσ. Α'. γ'. 3.

14) β'. 2.

16) Ῥωμ. 15'. 4. Πέτ. Β'. α'. 19.
20.

Δ'. 1) Ῥωμ. α'. 9. β'. 1. Κορ. Β'.
α'. 23. 1α'. 31. Γαλ. α'. 20. Φιλ.
α'. 3. Θεσσ. Α'. β'. 3. Τιμ. Α'.
ε'. 22. ε'. 12.

- τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν
 2 ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κηρυξόν-
 τόν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἐλεγξόν, ἐπιτί-
 3 μησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ.
 ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσας διδασκαλίας οὐκ
 ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἐαυτοῖς
 ἐπισωρεύουσιν διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν.
 4 καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν,
 5 ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. Σὺ δὲ νῆφε ἐν
 πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν
 6 διακονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ῥῆδῃ σπένδομαι,
 7 καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφύεστηκε. τὸν ἀγῶνα
 τὸν καλὸν ἡγώνισμαι, τὸν δρόμον τετελεκα, τὴν πίστιν
 8 τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης
 στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτὴς· οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ
 πᾶσι τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.
 9, 10 Σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως. Δημᾶς γὰρ με
 ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη
 εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλ-
 11 ματίαν· Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλα-
 βὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γὰρ μοι εὐχρηστός εἰς
 12, 13 διακονίαν. Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἐφεσον. Τὸν φε-
 λοῖν ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος
 14 φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. Ἀλέξαν-
 δρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώ-
 15 αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὃν καὶ σὺ φυ-
 16 λάσσου, λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις. Ἐν
 τῇ πρώτῃ μου ἀπολογία οὐδεὶς μοι συμπαραγένητο,
 17 ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθῆί· ὁ

4) Τιμ. Α'. α'. 4. δ'. 7.

5) α'. 8. β'. 3. Πράξ. κα'. 8. Ἐφεσ. δ'. 11.

6) Φιλ. α'. 23. β'. 17. Πέτ. Β'. α'. 14.

7) Κορ. Α'. θ'. 24, 25. Φιλ. γ'. 14. Τιμ. Α'. ε'. 12.

8) Κορ. Α'. θ'. 25. Πέτ. Α'. ε'. 4.

Ἰακώβ. α'. 12.

10) Κολ. δ'. 14.

11) Πράξ. ιε'. 37. Κολ. δ'. 14. Φιλῆμ. 24.

12) Πράξ. ε'. 4. Ἐφεσ. ε'. 21, 22. Κολ. δ'. 7. Τίτ. γ'. 12.

14) Τιμ. Α'. α'. 20.

Κεφ. δ'. 18.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

Κεφ. α'. 2.

δὲ Κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. καὶ ῥύ- 18
σεται με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ
σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ἀσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Ὀνησιφόρον 19
οἶκον. Ἐραστός ἐμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον δὲ 20
ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. Σπούδασον πρὸ 21
χειμῶνος ἐλθεῖν.

Ἀσπάζεται σε Εὐβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λίνος, καὶ
Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χρι- 22
στὸς μετὰ τοῦ πνεύματος σου. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.
ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα, τῆς Ἐφεσίων ἐκκλη-
σίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη
ἀπὸ Ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ
Καίσαρι Νέρωνι.

19) α'. 16. Πράξ. ιη'. 2. Ῥωμ. ιε'. 3. | 20) Πράξ. ιθ'. 22. κ'. 4. κ'. 29.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ δούλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χρι- Α'
στοῦ, κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀλη-
θείας τῆς κατ' εὐσέβειαν, ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, 2

1) Τιμ. Α'. γ'. 16. ε'. 3.

2) Ἀριθ. κγ'. 19. Ῥωμ. α'. 2. ιε'.

25. Ἐφεσ. α'. 9. γ'. 9. Κολ. α'.

26. Τιμ. Β'. α'. 9, 10. β'. 13.

Πέτ. Α'. α'. 20.

ἣν ἐπηγγειλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰώνων,
 3 ἐφάνερωσε δὲ καιροῖς ἰδίους τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κη-
 ρυγματι, ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτήρος
 4 ἡμῶν Θεοῦ· τίτω γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν,
 χάρις, ἐλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτήρος ἡμῶν.
 5 Τοῦτου χάριν κατελιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λεί-
 ποντα ἐπιδιωρθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πολὺν πρε-
 6 σβυτέρους, ὥς ἐγὼ σοι διαταξάμην· εἰ τις ἐστὶν ἀνεγ-
 κλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν
 7 κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. δεῖ γὰρ τὸν ἐπί-
 σκοπον ἀνεγκλητὸν εἶναι, ὡς Θεοῦ οἰκονόμον· μὴ
 αὐθαδῆ, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πληκτὴν, μὴ
 8 αἰσχροκερδῆ, ἀλλὰ φιλόξενον, φιλαγαθόν, σώφρονα,
 9 δίκαιον, ὁσίον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν
 διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν
 ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τὴν ὑγιαίνουσιν, καὶ τοὺς ἀντιλέγον-
 10 τας ἐλέγχειν. Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι ματαιο-
 11 λόγοι καὶ φρεναπαταί, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, οὓς
 δεῖ ἐπιστομίζειν· οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι,
 12 διδάσκοντες ἅ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. ἐπεὶ τις
 ἐξ αὐτῶν ἰδίου αὐτῶν προφήτης, 'Κρήτες ἀεὶ ψεύδεται,
 13 κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.' ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν
 ἀληθής· δι' ἣν αἰτίαν ἐλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα
 14 ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς
 μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφόμενων τὴν
 15 ἀλήθειαν. πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ

3) Πράξ. κ'. 24. Γαλ. α'. 1. Θεσσ. Α'. β'. 4.

4) Κορ. β'. β'. 13. ς'. 14. ς'. 6, 16. Γαλ. β'. 3. Ἐφεσ. α'. 2. Κολ. α'. 2. Τιμ. Α'. α'. 2. Τιμ. Β'. α'. 2. Πέτ. Α'. α'. 2.

5) Πράξ. ιδ'. 23. Τιμ. Β'. β'. 2.

6) Τιμ. Α'. γ'. 2.

7) Λευιτ. ι'. 9. Ματθ. εδ'. 45.

Κορ. Α'. δ'. 1. Ἐφεσ. ε'. 18. Τιμ. Α'. γ'. 3, 15. Πέτ. Α'. ε'. 2.

8) Τιμ. Α'. γ'. 2.

9) β'. 1. Τιμ. Α'. α'. 10. ς'. 3. Τιμ. Β'. α'. 13. δ'. 3.

10) Πράξ. ιε'. 1. Τιμ. Α'. α'. 6.

11) Ματθ. εγ'. 23. Τιμ. Α'. ε'. 5. Τιμ. Β'. γ'. 6.

14) Ἦσα. εθ'. 13. Ματθ. ιε'. 3. Κολ. β'. 23. Τιμ. Α'. α'. 4. δ'. 7. ς'. 20.

15) Ματθ. ιε'. 11. Λουκ. ια'. 29, 41. Πράξ. ε'. 15. Ρωμ. ιδ'. 14, 20. Κορ. Α'. ε'. 12. ς'. 23, 25. Τιμ. Α'. δ'. 3, 4.

μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν, ἀλλὰ με-
μύανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνειδήσις. Θεὸν ὁμο- 16
λογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ
ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδό-
κιμοι.

ΣΥ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ· Β'
πρεσβύτεας νηφαλίους εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγιαί- 2
νοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· πρεσβυτιδας 3
ὥσαυτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους,
μὴ οἶνω πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκαλοὺς, ἵνα 1
σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλιάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους,
σώφρονας, ἀγνάς, οἰκουροὺς, ἀγαθὰς, ὑποτασσομένας 5
τοῖς ἰδίους ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφη-
μηται. Τοὺς νεωτέρους ὥσαυτως παρακάλει σωφρονεῖν, 6
περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, 7
ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, λόγον ὑγίῃ, 3
ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων
περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον. Δούλους ἰδίους δεσπόταις 9
ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρεστοὺς εἶναι, μὴ ἀντιλε-
γοντας, μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδει- 10
κνυμένους ἀγαθῇ· ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτήρος
ἡμῶν Θεοῦ κοσμώσιν ἐν πᾶσιν.

Ἐπεφάνη γάρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν 11
ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν 12
ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ
δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσ- 13
δεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφανείαν τῆς
δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃ- 14

16) Τιμ. β'. γ'. 5. Ἰουδ. 4.
β'. 3) Τιμ. α'. β'. 9. ε'. 13. Πέτ.
α'. γ'. 3.

5) Γεν. γ'. 16. Κορ. α'. ιδ'. 34.
'Εφ. ε'. 22. Κολ. γ'. 18. Τιμ.
α'. ε'. 1. Πέτ. α'. γ'. 1.

7) Τιμ. α'. δ'. 12. Πέτ. α'. ε'. 3.

8) Τιμ. α'. ε'. 14. Πέτ. α'. β'. 12,
15. γ'. 16.

9) Ἐφ. ε'. ε'. 5. Κολ. γ'. 22. Τιμ.
α'. ε'. 1, 2. Πέτ. α'. β'. 18.

11) γ'. 4. Τιμ. α'. β'. 4.

12) Ἐφ. ε'. α'. 4. Κολ. α'. 22. Τιμ.
β'. α'. 9. Ἰωάν. α'. β'. 16.

13) Κορ. α'. α'. 7. Φιλ. γ'. 20.

14) Ἐξ. ιθ'. 5. Γαλ. α'. 4. β'.
20. Ἐφ. ε'. β'. 10. ε'. 2. Ἐβρ.
θ'. 14.

ται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθάριση ἐαυτῷ λαὸν
 15 περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λαλεῖ, καὶ
 παρακαλεῖ, καὶ ἐλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. μηδεὶς σου
 περιφρονεῖτω.

1 ὙΠΟΜΙΜΝΗΣΚΕ αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑπο-
 τᾶσσεσθαι, πειθαρχεῖν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοι-
 2 μους εἶναι, μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπεικεῖς,
 πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώ-
 3 πους. ἡμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλά-
 νώμενοι, δουλεῦντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις,
 4 ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διαγόντες, στυγητοί, μισοῦντες
 ἀλλήλους· ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπε-
 5 φάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν
 δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ
 6 ἑλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ
 7 ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου, οὐ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς
 πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα,
 8 δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι γενώμεθα
 κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ
 9 τούτων βούλομαί σε διαβεβαιουῖσθαι, ἵνα φροντίζῃσι
 καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ·
 10 ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις. μω-
 ρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας
 νομικὰς περιστάσο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι·
 11 Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθε-
 σίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ
 12 ἀμαρτάνει, ὡς αὐτοκατάκριτος.

12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπουδα-

15) Κορ. Α'. ις'. 11. Τιμ. Α'. δ'. 12.

Γ'. 1) Ῥωμ. ιγ'. 1, κ. τ. λ. Πέτ.
 Α'. β'. 13.

2) Φιλ. δ'. 5. Τιμ. Β'. β'. 24, 25.

3) Κορ. Α'. ε'. 11. Ἐφεσ. β'. 1,
 κ. τ. λ. ε'. 8. Καλ. γ'. 7. Πέτ.
 Α'. δ'. 3.

4) β'. 11.

5) Ἰωάν. γ'. 3, 5. Πράξ. ιε. 11.
 Ῥωμ. γ'. 20, 28. δ'. 2, 6. β'. 11.

ια'. 6. Γαλ. β'. 16. Ἐφεσ. α'. 4.

β'. 4, 9. Τιμ. Β'. α'. 9.

6) Ἰεζεκ. λς'. 25. Ἰωήλ β'. 28.

Πράξ. β'. 33. Ῥωμ. ε'. 5.

7) Ῥωμ. η'. 23, 24.

9) α'. 14. Τιμ. Α'. α'. 4. δ'. 7. ε'.
 20. Τιμ. Β'. β'. 23.

10) Ματθ. ιη'. 17. Ῥωμ. ις'. 17.

Ἐφεσ. Β'. γ'. 6. Τιμ. Β'. γ'. 5.
 Ἰωάν. Β'. 10.

12) Πράξ. κ'. 4. Ἐφεσ. ε'. 21.
 Καλ. δ'. 7. Τιμ. Β'. δ'. 12.

σον ἔλθειν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα
 παραχειμάσαι. Ζητῶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπον- 13
 δαίως πρόπεμψον, ἵνα μὴδὲν αὐτοῖς λείπῃ. μανθανέτω- 14
 σαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς
 τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἀκαρποὶ. Ἀσπάζον- 15
 ταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἀσπασαὶ τοὺς φιλοῦντας
 ἡμᾶς ἐν πίστει. ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Τίτον, τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον
 ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ Νικοπό-
 λεως τῆς Μακεδονίας.

13) Πράξ. ιη'. 24. Κορ. Α'. α'. 12.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος δ 1
 ἀδελφός, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν,
 καὶ Ἀπφία τῇ ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ 2
 ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ 3
 εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
 Χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάντοτε μνεῖαν σου ποιοῦ- 4
 μενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἀκούων σου τὴν ἀγά- 5
 πην καὶ τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν
 καὶ εἰς πάντας τοὺς ἀγίους, ὅπως ἡ κοινωνία τῆς ἐ-
 πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγα-
 θοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. χαρὰν γὰρ ἔχο- 7

1) Ἐφεσ. γ'. 1. δ'. 1. Τιμ. Β'. Φιλ. β'. 25. Κολ. δ'. 15, 17.
 α'. 8.

4) Θεσσ. Α'. α'. 2. Θεσσ. Β'. α'. 3

2) Ῥωμ. ις'. 5. Κορ. Α'. ις'. 19. 5) Ἐφεσ. α'. 15. Κολ. α'. 4.

μεν πολλήν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ
 σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπναιται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.
 8 Διδὸν πολλήν ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι
 9 τὸ ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ· τοιοῦτος
 ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτες, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ
 10 Χριστοῦ· παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνον, ὃν ἐγέν-
 11 ησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὁνήσιμον, τὸν ποτέ σοι
 ἀχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, ὃν ἀνέ-
 12 πεμψα· σὺ δὲ αὐτὸν, τουτέστι τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσ-
 13 λαβοῦ· ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα
 ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου.
 14 χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα
 μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθὸν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἐκού-
 15 σιον. τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἔχωρίσθη πρὸς ὦραν, ἵνα
 16 αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς· οὐκ ἐτι ὡς δούλον, ἀλλ' ὑπὲρ
 δούλον, ἀδελφὸν ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοὶ, πόσω δὲ μάλ-
 17 λον σοὶ, καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ; εἰ οὖν ἐμέ ἔχεις
 18 κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. Εἰ δέ τι ἠδίκησε
 19 σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει· ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα
 τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἵνα ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ
 20 σεαυτὸν μοι προσοφείλεις. Ναί, ἀδελφέ, ἐγὼ σου ὀναί-
 μην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαντόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν Κυρίῳ.
 21 πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ
 22 ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις. Ἄμα δὲ καὶ ἐτοιμάξέ μοι ξενίαν.
 ἐλπίζω γάρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι
 23 ὑμῖν. Ἀσπάζονται σε Ἐπαφράς ὁ συναιχμαλωτὸς μου
 24 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λου-
 25 κᾶς, οἱ συνεργοί μου· ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὁνη-
 σίμου οἰκέτου.

8) Θεσσα. Α'. β'. 6.

10) Κορ. Α'. δ'. 15. Γαλ. δ'. 19.

Κολ. δ'. 9.

14) Κορ. Β'. θ'. 7.

21) Κορ. Β'. ζ'. 16.

22) Κορ. Β'. α'. 11. Φιλ. α'. 25.

β'. 24. Ἑβρ. ιγ'. 2.

23) Κολ. α'. 7. δ'. 12.

24) Πράξ. ιβ'. 12, 25. ιθ'. 37. ιθ'. 29. κ'. 4. κζ'. 2. Κολ. δ'. 10, 14.

Τιμ. Β'. δ'. 10, 11. Πέτ. Α'.

ε'. 13.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ καὶ πολυτρόπως παλαι ὁ Θεὸς λα-
λῆσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτων
τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἐθήκε
κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν
ὁ δὲ ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς ὑπο-
στάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ρήματι τῆς δυ-
νάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθарισμὸν ποιησάμενος τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιά τῆς μεγαλωσύνης
ἐν ὑψηλοῖς, τοσοῦτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων,
ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.
Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων, 'Υἱὸς μου εἰ σὺ, ἐγὼ
σήμερον γεγέννηκά σε;' καὶ πάλιν, 'Εγὼ ἔσομαι αὐτῷ
εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν;' ὅταν δὲ
πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην,
λέγει, 'Καὶ προσκυνήσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι
Θεοῦ.' Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, 'Ὁ παιὼν
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς
αὐτοῦ πυρὸς φλόγα' πρὸς δὲ τὸν υἱόν, 'Ὁ θρόνος σου,
ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ράβδος ἐυθύτητος ἡ
ράβδος τῆς βασιλείας σου. ἡγάπησας δικαιοσύνην, καὶ

1) Ἀριθ. β'. 6, 8. Ἐφεσ. α'. 10.
Γαλ. δ'. 4.

2) Ψα. β'. 8. Ματθ. κα'. 38. Ἰωαν.
α'. 3. Ἐφεσ. γ'. 9. Κολ. α'. 16.

3) η'. 1. θ'. 12, κ. τ. λ. ιβ'. 2. Ψα.
ρι'. 1. Ἰωαν. α'. 4. ιδ'. 9. Κορ.
Β'. δ'. 4. Φιλ. β'. 6. Κολ. α'.
16, 17. Ἀποκ. δ'. 11.

4) Ἐφεσ. α'. 21. Φιλ. β'. 9, 10.

5) ε'. 5. Σαμ. Β'. ζ'. 14. Χρον. Α'.
κβ'. 10. κη'. 6. Ψα. β'. 7. Πράξ.

ιγ'. 33.

6) Ψα. ζ'. 7. Ῥωμ. η'. 29. Κολ.
α'. 18.

7) Ψα. ρδ'. 4.

8) Ψα. με'. 6.

9) Πράξ. ι. 38.

ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἐχρίσέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός
 10 σου, ἐλαιον ἀγαλλιᾶσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.' Καὶ
 'Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα
 11 τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολούνται·
 σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,
 12 καὶ ὥσεί περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγῇ-
 σονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλεί-
 13 ψουσι.' Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἶρηκέ ποτε, 'Κάθου
 ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό-
 14 διον τῶν ποδῶν σου;' οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ
Β' πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μελ-
 λοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν; Διὰ τοῦτο δεῖ περαιο-
 σοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μὴ ποτε
 2 παραρρῶμεν. εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος
 ἐγενετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παραβασίς καὶ παρακοή ἐλα-
 3 βεν ἐνδοκον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα
 τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβούσα
 λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς
 4 ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ ση-
 μείοις τε καὶ τέρασιν, καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν, καὶ Πνεύ-
 ματος Ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.
 5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μελ-
 6 λουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν· διεμαρτύρατο δὲ πού τις
 λεγων, 'Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ· ἡ
 7 υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν; ἡλάττωσας αὐ-
 τὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνω-
 σας αὐτόν, καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν
 8 χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν
 αὐτοῦ.' Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν

10) Ψα. ρβ'. 25.

11) Ἡσα. να'. 6. Πέτρ. Β'. γ'. 7, 10.

12) ἱ. 12, 13. ἱβ'. 2. Ψα. ρι'. 1.

13) Ματθ. κβ'. 44. Μάρκ. ιβ'. 36.

Λουκ. κ'. 42. Πράξ. β'. 34. Κορ.

Α'. ιε'. 25. Ἐφεσ. α'. 20.

14) Ψα. λδ'. 7. ἱα'. 11.

Ε'. 2) Δευτ. 26. Πράξ. 38,

63. Γαλ. γ'. 19.

3) ἱβ'. 25. Ματθ. δ'. 17. Μάρκ.
α'. 14.4) Μάρκ. ις'. 20. Πράξ. β'. 22.
ιδ'. 3. ιθ'. 11. Κορ. Α'. ἱβ'. 4,
7, 11.

5) α'. 2, 4, 8. 5'. 5. Πέτρ. Β. γ'. 13.

6) Ψα. η'. 4. ρμδ. 3.

8) Ψα. η'. 6. Ματθ. κη'. 18. Κορ.
Α'. ιε'. 25, 27. Ἐφεσ. α'. 22.

ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὐπὼ ὀρῶμεν αὐτῷ
 τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους 9
 ἡλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ
 θανάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι
 Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γενησται θανάτου. Ἐπρεπε γάρ αὐ- 10
 τῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς
 υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαθόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας
 αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. ὁ τε γὰρ ἁγιαζὼν καὶ 11
 οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαι-
 σχύνεται ἀδελφούς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, 'Απαγγελῶ 12
 τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας
 ὑμῶν σε.' καὶ πάλιν, 'Εγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' 13
 αὐτῷ' καὶ πάλιν, 'Ἴδού ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι
 ἔδωκεν ὁ Θεός.' ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά κεκοινωνήκε σαρκὸς 14
 καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐ-
 τῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος
 ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι, τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλ- 15
 λάξῃ τοὺτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν
 ἐνοχοὶ ἦσαν δουλείας. οὐ γὰρ δηποῦ ἀγγέλων ἐπι- 16
 λαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται.
 ὁθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, 17
 ἵνα ἐλεημῶν γενῆται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν
 Θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. ἐν ᾧ 18
 γὰρ πέποιθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζο-
 μένοις βοηθῆσαι.

ἘΘΕΝ, ἀδελφοὶ ἀγιοί, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, Ἦ
 κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερεά τῆς ὁμολο-
 γίας ἡμῶν Χριστὸν Ἰησοῦν· πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι 2
 αὐτόν, ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Πλείονος 3

9) Πράξ. β'. 33. Φιλ. β'. 7, 8, 9.

10) ε'. 9. ιβ'. 2. Δουκ. κδ'. 26, 46.

Πράξ. γ'. 15. ε'. 31. Ῥωμ. ια'.

36. Φιλ. β'. 8, 9.

11) ε'. 10, 14. Πράξ. ιζ'. 26.

12) Ψα. κβ'. 22, 25.

13) Σαμ. β'. κβ'. 3. Ψα. ιη'. 2.

Ἠσα. η'. 18. Ἰωάν. ε'. 29. ιζ'.

6, 9, 11, 12.

14) Ἠσα. κε'. 8. Ὅση. ιγ'. 14.

Ἰωάν. α'. 14. Κορ. Α'. ιε'. 54,

55. Φιλ. β'. 7. Τιμ. Β'. α'. 10.

15) Λουκ. α'. 74. Ῥωμ. η'. 15.

17) δ'. 15. ε'. 2. Φιλ. β'. 7.

18) δ'. 15, 16.

Γ'. 1) δ'. 14. ε'. 20. η'. 1. θ'. 11.

Ῥωμ. ιε'. 8. Φιλ. γ'. 14.

2) β'. Ἀριθ. ιβ'. 7.

3) Ζαχ. ε'. 12. Ματθ. ις'. 18.

γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωσῆν ἡξίωται, καθ' ὅσον
 πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν.
 4 πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινός· ὁ δὲ τὰ πάντα
 5 κατασκευάσας Θεός. καὶ Μωσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ
 οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθη-
 6 σομένων· Χριστὸς δέ, ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὐ
 οἰκίς ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύ-
 χημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατὰσχωμεν.
 7 Διὸ, (καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ᾧ Σήμερον ἐάν
 8 τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνετε τὰς καρ-
 9 διάς ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν
 τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐ ἐπείρασάν με οἱ πατέ-
 10 ρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσ-
 11 σαρακοντα ἔτη· διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ
 εἶπον, Ἄεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐγνώσαν
 12 τὰς ὁδοὺς μου· ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύ-
 13 σονται εἰς τὴν καταπαυσίν μου·') βλέπετε, ἀδελφοί, μὴ
 ποτε ἔσται ἐν τινὶ ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ
 14 ἀποστήναι ἀπὸ Θεοῦ ζώντος· ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς
 καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὐ τὸ 'σήμερον' καλεῖται,
 15 ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας·
 16 μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν
 17 τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατὰσχωμεν· ἐν
 τῷ λεγέσθαι, 'Σήμερον ἐάν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
 μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπι-
 18 κρασμῷ.' τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπύκρναν, ἀλλ' οὐ
 19 πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωσέως. τίσι
 20 δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσα-
 21 σιν, ὡς τὰ κῶλα ἐπέσειεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσι δὲ ὥμοσε
 μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν καταπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ

4) Κορ. Β'. ε'. 17. Ἐφεσ. β'. 10.

5) 2. Δευτ. ιη'. 15, 18.

6) Ματθ. κδ'. 13. Κορ. Α'. γ'. 16.

ς'. 19. Κορ. Β'. ε'. 16. Ἐφεσ.

β'. 21, 22. Τιμ. Α'. γ'. 15.

Πέτρ. Α'. β'. 5.

7) 15. δ'. 7. Ψα. ζε'. 7.

8) Ἐξόδ. ιζ'. 2. Ἀριθ. κ'. 13.

11) Ἀριθ. ιδ'. 21. Δευτ. α'. 34.

14) Ῥωμ. η'. 17.

15) 7.

17) Ἀριθ. ιδ'. 22, 37. κς'. 65. Ψα.

ρς'. 26. Κορ. Α'. ι'. 5, κ. τ. λ.

Ἰουδ. 5.

18) Ἀριθ. ιδ'. 30. Δευτ. α'. 34.

35.

τοῖς ἀπειθήσασιν; καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν 19
 εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν. Φοβηθῶμεν οὖν μὴ ποτε, Δ
 καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν καταπαυ-
 σιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκεῖναι. καὶ γὰρ 2
 ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι· οὐκ ὠφέ-
 λησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένος
 τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν 3
 καταπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν, 'Ὡς ὡμοσα
 ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν καταπαυσιν
 μου.' καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενη-
 θέντων. Εἶρηκε γὰρ πού περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω, 'Καὶ 4
 κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων
 τῶν ἔργων αὐτοῦ.' καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, 'Εἰ εἰσελεύ- 5
 σονται εἰς τὴν καταπαυσιν μου.' ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται 6
 τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελι-
 σθέντες οὐκ εἰσηλθόν δι' ἀπειθείαν, πάλιν τίνα ὀρίζει 7
 ἡμέραν, 'Σήμερον,' ἐν Δαβὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον
 χρόνον· καθὼς εἶρηται, 'Σήμερον εἰς τὴν φωνὴν αὐ-
 τοῦ ἀκούσῃτε, μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν.' εἰ 8
 γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλά-
 λει μετὰ ταῦτα ἡμέρας· ἀρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς 9
 τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν καταπαυσιν 10
 αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ,
 ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός. Σπουδάσωμεν οὖν εἰς- 11
 ελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν καταπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ
 τις ὑποδείγματι πεσῇ τῆς ἀπειθείας. ζῶν γὰρ ὁ λόγος 12
 τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργῆς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μά-
 χαιραν δίστομον, καὶ δι᾿ κνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυ-
 χῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ
 κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· καὶ οὐκ 13
 ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνά καὶ
 τετραηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν
 ὁ λόγος.

3) Ψα. 11.

4) Γεν. 2. Έξ 65. κ'. 11. λα'. 17.

7) γ'. 7, 15. Ψα. 118. 7.

12) Έξ 1. 11. Πσα. 139. 2.

1) Ιερ. 31. 20. Κορ. Α'. 13. 24.

25. Κορ. Β'. 1. 4, 5. Έφ 3. 17.

13) Ψα. 139. 13, 14, 15. 139. 15.

14) 8. ρλθ'. 11, 12.

- 14 Ἐχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐ-
 ρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς
 15 ὁμολογίας. Οὐ γὰρ ἐχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον
 συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ
 16 κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. προσερ-
 χώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος,
 ἵνα λάβωμεν ἐλεον, καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον
 Ε βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος,
 ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρ-
 2 τιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανώ-
 3 μένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθενείαν· καὶ διὰ
 ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ
 4 ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις
 λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
 5 καθάπερ καὶ ὁ Ἀαρὼν. οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν
 ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐ-
 τόν, Ὑἱὸς μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·
 6 καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Ὑἱὸς μου εἰς τὸν αἰῶνα
 7 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ὅς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
 σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον
 σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυ-
 ρὰς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ
 8 τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε
 9 τὴν ὑπακοήν, καὶ τελειωθείς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν
 10 αὐτῷ πᾶσιν αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου· προσαγορευθεὶς
 ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.
 11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμηνευτος λέ-

14) γ'. 1. ε'. 20. ζ'. 26. η'. 1. θ'. 11, 24. ι'. 23.

15) β'. 17. Ἦσα. γγ'. 3. Λουκ. κβ'. 28. Κορ. Β'. ε'. 21. Φιλ. β'. 7. Πέτ. Α'. β'. 22. Ἰωάν. Α'. γ'. 3.

16) ε'. 19, κ.τ.λ. Ρωμ. ε'. 2. Ἐφ. σ. 18. γ'. 12.

Ε'. 1) β'. 17. η'. 3.

2) β'. 18. δ'. 15. ζ'. 28.

3) ζ'. 27. Δευτ. θ'. 7. ιε'. 3, κ.τ.λ.

4) Ἐξ. 6. κη'. 1. Χρον. Α'. κγ'. 13. Χρον. Β'. κx'. 16, κ. τ. λ.

5) α'. 5. Ψα. β'. 7. Ἰωάν. η'. 54. Πράξ. ιγ'. 33.

6) ζ'. 17. Ψα. ρι'. 4.

7) Ματθ. κτ'. 38, κ. τ. λ. κx'. 46, 50. Μάρκ. ιδ'. 33, 36. ιε'. 34, 37. Λουκ. κβ'. 42. κγ'. 44.

Ἰωάν. ιβ'. 27. ιε'. 14.

8) Φιλ. β'. 6, κ. τ. λ.

9) β'. 10.

γειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. καὶ γὰρ ὀφεί- 12
 λοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν
 ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς
 τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες
 γαλακτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων 13
 γαλακτος ἀπειρος λόγου δικαιοσύνης· νηπιος γάρ ἐστι
 τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἐξιν τὰ 14
 αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν κα-
 λου τε καὶ κακοῦ. Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ
 Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα· μὴ πάλιν
 θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετάνοιαν ἀπὸ νεκρῶν ἔρχων,
 καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεως 2
 τε χειρῶν, ἀναστάσεως τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰ-
 ωνίου. καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἕανπερ ἐπιτρέπη ὁ Θεός. 3
 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἀπαξ φωτισθέντας, γευσάμενους 4
 τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους γενηθέν-
 τας Πνεύματος Ἁγίου, καὶ καλὸν γευσάμενους Θεοῦ 5
 ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόν- 6
 τας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας
 ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ 7
 γὰρ ἡ πιούσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλακίς ἐρχόμενον ὑε-
 τὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ
 γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐκ- 8
 φέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατα-
 ρας ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καύσιν. Πειπείσμεθα δὲ περὶ 9
 ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας,
 εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν. οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθεῖ- 10
 σθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς
 ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς
 ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν 11
 τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφο-

- 12) Κορ. Α'. γ'. 1, 2, 3. Πέτ. Α'. 8'. 10. Πέτ. Β'. β'. 20. Ἰωάν.
 Α'. ε'. 16.
 13) Κορ. Α'. γ'. 2. ιδ'. 20. Ἐφεσ. 10) Παροιμ. ιδ'. 31. Ματθ. ι'. 42.
 δ'. 14. κέ'. 40. Μαρκ. θ'. 41. Ἰωάν.
 Σ'. 3) Πραξ. ιη'. 21. Κορ. Α'. δ'. ιγ'. 20. Ῥωμ. γ'. 4. Θεσσ. Α'.
 19. Ἰακωβ. δ'. 15. α'. 3. Θεσσ. Β'. α'. 6, 7.
 4) ι'. 26. Ματθ. ιβ'. 31, 45. Ἰωάν.

12 ρίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τελους· ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε,
 μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονο-
 13 μούντων τὰς ἐπαγγελίας. Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγεῖλα-
 μένος ὁ Θεὸς, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμύσαι,
 14 ὥμοσε καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, 'Ἡ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω
 15 σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε·' καὶ οὕτω μακροθυμή-
 16 σας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ
 τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας
 17 πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος· ἐν ᾧ περισσώτερον βου-
 λόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδείξει τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγ-
 γελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεῖ ἵτευσεν
 18 ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύ-
 νατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν
 οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος·
 19 ἣν ὡς ἀγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βε-
 βαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπε-
 20 τήματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν Ἰη-
 σοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀρχιερεὺς γενόμενος
 εἰς τὸν αἰῶνα.

Ζ' ΟΥΤΟΣ γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς
 τοῦ Θεοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραάμ ὑποστρέ-
 φοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας
 2 αὐτόν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ,
 (πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἐπει-
 τα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὁ ἐστὶ βασιλεὺς εἰρήνης,)
 3 ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν
 μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ
 4 Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος
 οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκρο-
 5 θινίων ὁ πατριάρχης. καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ
 τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκα-
 τοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τουτέστι, τοὺς ἀδελ-
 φοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὁσφύος

13) Γεν. ιβ'. 3. ιζ'. 4. κβ'. 16, 17.
 Ψα. ρε'. 9. Δουκ. α'. 73.

16) Ἐξόδ. κβ'. 11.

20) γ'. 1. 3'. 14. η'. 1. θ'. 11.

Ζ' 1) Γεν. ιδ'. 18, κ. τ. λ.

4) Γεν. ιδ'. 20.

5) Ἀριθ. ιη'. 21, 26. Δευτ. ιη'. 1

Ἰησ. Ναυῆ ιδ'. 4. Χρον. Β'. λα'. 6

Αβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκά- 6
 τωκε τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλό-
 γηκε· χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ 7
 κρείττονος εὐλογεῖται. καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνή- 8
 σκοντες ἀνθρωποὶ λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ, μαρτυρούμενος
 ὅτι ζῇ. καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ ὁ 9
 δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτῳται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὁσφύϊ 10
 τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήνησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ. Εἰ 11
 μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν, (ὁ
 λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθετητο), τίς ἐτι χρεία, 'κατὰ
 τὴν τάξιν Μελχισεδέκ' ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ
 οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; μετατιθεμένης γὰρ 12
 τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνε-
 ται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχη- 13
 κεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ. πρό- 14
 δηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ανατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν,
 εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωσῆς ἐλάλησε.
 Καὶ περισσώτερον ἐτι καταδελὸν ἐστίν, εἰ κατὰ τὴν 15
 ὁμοιότητα Μελχισεδέκ ἀνίστάται ἱερεὺς ἕτερος, ὅς οὐ 16
 κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύνα-
 μιν ζωῆς ἀκαταλύτου· μαρτυρεῖ γὰρ, "Ὅτι σὺ ἱερεὺς 17
 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ." ἀθέτησις 18
 μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς
 ἀσθενές καὶ ἀνωφελές· οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, 19
 ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ
 Θεῷ. Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας, (οἱ μὲν γὰρ 20, 21
 χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες· ὁ δὲ μετὰ
 ὀρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτὸν, "Ὡμοσε Κύ-
 ριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.") κατὰ τοσοῦτον κρείττο- 22
 νος διαθήκης γέγονεν ἑγγυὸς Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλεί- 23

6) Γεν. δ'. 19, 20. 'Ρωμ. δ'. 13.

Γαλ. γ'. 16.

10) Γεν. ιδ'. 18.

11) 18, 19. Γαλ. β'. 21.

14) 'Ησα. ια'. 1. Ματθ. α'. 2. κ.

τ. λ. Λουκ. γ'. 33.

17) ε'. 6. Ψα. ρί'. 4.

18) Γαλ. δ'. 9.

19) δ'. 16. 'Ιωαν. α'. 17. Πραξ.

γ'. 39. 'Ρωμ. γ'. 21, 28. η'. 3.

Γαλ. β'. 16. 'Εφεσ. β'. 18. γ'. 12

21) Ψα. ρί'. 4.

22) η'. 6.

οἷς εἰσι γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι
 24 παραμένειν· ὁ δὲ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα,
 25 ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην· ὅθεν καὶ σώζειν εἰς
 τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ
 τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.
 26 τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἐπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὁσῖος, ἀκακος,
 ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὑψη-
 27 λότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέ-
 ραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν
 ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ.
 28 τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενεγκας· ὁ νόμος
 γὰρ ἀνθρώπου καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον,
 υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

Η' ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχο-
 μεν ἀρχιερεᾶ, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς
 2 μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων λειτουργὸς,
 καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἐπηξεν ὁ Κύριος,
 2 καὶ οὐκ ἄνθρωπος. πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέ-
 ρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον
 4 ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ
 γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, οὕτων τῶν ἱερέων τῶν προσ-
 5 φερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, οἵτινες ὑποδείγματι
 καὶ σκιά λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχηρ-
 μάτισται Μωσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, "Ὅρα"
 γὰρ φησι, "ποιήσης πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέν-"
 6 τα σοι ἐν τῷ ὄρει·" νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λει-
 τουργίας, ὅσα καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης,
 7 ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. Εἰ γὰρ
 ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἀμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητείτο

25) θ'. 24. 'Ρωμ. η'. 34. Τιμ. Α'.

β'. 5. 'Ιωάν. Α'. β'. 2.

26) δ'. 14, 15. θ'. 24. 'Ρωμ. η'. 34.

'Ιωάν. Α'. β'. 2.

27) ε'. 3. θ'. 12, 28. ε'. 12. Δευτ.

θ'. 7. ις'. 6, 11.

28) β'. 10. ε'. 1, 2, 9.

Η'. 1) α'. 3, 13. γ'. 1. δ'. 14. ε'.

20. θ'. 11. ιβ'. 2. 'Εφεσ. α'. 20.

Κολ. γ'. 1.

2) θ'. 8, 11, 24. ε'. 21.

3) ε'. 1. 'Εφεσ. ε'. 2.

5) ε'. 1. 'Εξοδ. κε'. 40. Πράξ. ζ'.

44. Κολ. β'. 17.

6) ζ'. 22. Κορ. Β'. γ'. 6.

τόπος. μεμφομένος γὰρ αὐτοῖς λέγει, 'Ἰδοὺ ἡμέραι 8
 ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον
 Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰουδα διαθήκην καινὴν· οὐ 9
 κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
 ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγα-
 γεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν
 ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καγὼ ἡμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύ-
 ριος· ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ 10
 Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύριος· Διδούς
 νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας
 αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτοὺς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν,
 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν 11
 ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφόν
 αὐτοῦ, λέγων, Γινῶθι τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί
 με, ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν· ὅτι ἰλεως 12
 ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
 καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἐτι· ἐν τῷ 13
 λέγειν, 'Καινὴν,' πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ πα-
 λαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιώματα λα- (H)
 τρείας, τό τε ἅγιον κοσμικόν. Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη 2
 ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἡ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρό-
 θεσις τῶν ἁρτων· ἥτις λέγεται Ἁγία, μετὰ δὲ τὸ δευ- 3
 τερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἁγία ἁγίων,
 χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς 4
 διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ἣ
 στάμνος χρυσῇ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν
 ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης· ὑπεράνω 5
 δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης, κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστή-
 ριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων 6
 δὲ οὕτω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν

8) Ἱερ. λα'. 31, κ. τ. λ.

10) Ἱερ. λα'. 33, κ. τ. λ. Ζαχ. η'. 8.

11) ε'. 16. Ἰωαν. ε'. 45, 65. Ἰωαν.
Α'. β'. 27.

12) Ῥωμ. ια'. 27.

Θ'. 1) Ἐξόδ. κε'. 8. λς'. 8.

2) Ἐξόδ. κε'. 30. κς'. 1, κ. τ. λ. λς'.

1, κ. τ. λ. Λευιτ. κδ'. 5, κ. τ. λ.

4) Ἐξόδ. ις'. 33. κε'. 10, 21. κς'.

33. λδ'. 29. Ἀριθ. ις'. 10. Βασ.

Α'. η'. 9. Χρον. Β'. ε'. 10.

5) Ἐξόδ. κε'. 18.

6) Ἀριθ. κη'. 3.

διαπαντὸς εἰσίσιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες·
 7 εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιε-
 ρεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὁ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ
 8 τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύ-
 ματος τοῦ Ἀγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων
 9 ὁδόν, ἐτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν· ἥτις
 παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά
 τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνεί-
 10 δησιν τελειῶσαι τὸν λατρεῦντα, μόνον ἐπὶ βρώμασι
 καὶ πόμασι καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, καὶ δικαιώμασι
 11 σαρκὸς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. Χριστὸς
 δὲ παραγεγνημένος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν,
 διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιή-
 12 του, τουτέστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵμα-
 τος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος,
 εἰσηλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰώνιαν λύτρωσιν εὐ-
 13 ρόμενος. εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ σπο-
 δὸς δαμάλεως ραντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἀγιάζει
 14 πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ
 αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν
 προσήνεγκεν ἁμῶν τῷ Θεῷ, καθαρῶς τὴν συνείδησιν
 ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεῖν Θεῷ ζῶντι ;
 15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως,
 θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ
 διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κε-
 16 κλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. ὅπου γὰρ διαθήκη,
 17 θάνατος ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· διαθήκη
 γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ

7) 25. Ἐξῆδ. λ'. 10. Λευιτ. ις'. 2,
 15. 34.

8) ι'. 19, 20. Ἰωάν. ιδ'. 6.

9) Πράξ. ιγ'. 39. Γαλ. γ'. 21.

10) Λευιτ. ια'. 2. Ἀριθ'. ιθ'. 7,

κ. τ. λ.

11) γ'. 1. δ'. 14. ε'. 20. η'. 1.

12) ι'. 10. Πράξ. κ'. 28. Ἐφεσ.

α'. 7. Κολ. α'. 14. Πέτ. Α'. α'.

19. Ἀποκ. α'. 5. ε'. 9.

13) ι'. 4. Λευιτ. ις'. 14, 16. Ἀριθ.

ιθ'. 2, 4.

14) ε'. 1. Δουκ. α'. 74. Ῥωμ. ε'.

13. Γαλ. α'. 4. β'. 20. Ἐφεσ.

ε'. 2. Τίτ. β'. 14. Πέτ. Α'. α'.

19. γ'. 18. δ'. 2. Ἰωάν. Α'. α'. 7.

Ἀποκ. α'. 5.

15) ιβ'. 24. Πράξ. ιγ'. 39. Ῥωμ.

γ'. 25. ε'. 6. Τιμ. Α'. β'. 5.

Πέτ. Α'. γ'. 18.

17) Γαλ. γ'. 15.

διαθέμενος. ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκε- 18
καίνισται· λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον 19
ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν
μόσχων καὶ τράγων, μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου
καὶ ὑσώπου, αὐτὸ τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν
ἐρράντισε, λέγων, 'Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς 20
ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός·' καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ 21
πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως
ἐρράντισε. καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται 22
κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται
ἄφεσις. Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς 23
οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια
κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας. οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα 24
ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ'
εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώ-
πῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ 25
ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ'
ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτριῷ· (ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολ- 26
λάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου·) νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ
συντελείᾳ τῶν αἰῶνων εἰς ἀβέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς
θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται 27
τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις·
οὕτως ὁ Χριστὸς, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν 28
ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφ-
θήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

ΣΚΙΑΝ γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων αγαθῶν, **I**
οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν
ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἅς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές,
οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι. ἐπεὶ 2
ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν

19) Ἐξόδ. κδ'. 5, 6. Λευιτ. ις'. 14, 15, 18.

20) Ἐξόδ. κδ'. 8. Ματθ. κς'. 28.

21) Ἐξόδ. κθ'. 36. Λευιτ. η'. 15, 19. ις'. 14.

22) Λευιτ. ις'. 11.

24) ζ'. 25. Ῥωμ. η'. 24. Ἰωάν. Α'.

β'. 2.

25) 7. Ἐξόδ. λ'. 10. Λευιτ. ις'. 2, 34.

26) Κορ. Α'. ι'. 11. Γαλ. δ'. 4.

Ἐφεσ. α'. 10.

28) Ματθ. κς'. 28. Ῥωμ. ε'. 6, 8.

15. 5'. 10. Πέτρ. Α'. γ'. 18.

1'. 1) η'. 5. θ'. 9. Κολ. β'. 17.

3 ἐτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεῦντας, ἀπαξ κε-
 4 καθαρμένους· ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ'
 5 ρεῖν ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει,
 6 'Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρ-
 7 τίσω μοι· ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐ-
 8 δόκησας· τότε εἶπον, 'Ἰδοὺ ἤκω (ἐν κεφαλίδι βιβλίου
 9 γέγραπται περὶ ἐμοῦ,) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημα
 10 σου.' ἀνώτερον λέγων, "Ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ
 11 ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδέ
 12 εὐδόκησας, αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται, τότε
 13 εἶρηκεν, 'Ἰδοὺ ἤκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημα
 14 σου.' ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεῦτερον στήσῃ. ἐν
 15 ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμεν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ
 16 σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ πᾶς μὲν
 17 ἱερεὺς ἔσθηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς
 18 πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύναν-
 19 ται περιελεῖν ἁμαρτίας· αὐτὸς δὲ, μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν
 20 προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκές ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
 21 τοῦ Θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ
 22 ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. μίᾳ γὰρ
 23 προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκές τοὺς ἁγιαζομέ-
 24 νους. Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον·
 25 μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι, 'Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθη-
 26 σομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύ-
 27 ριος, Δίδους νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ
 28 τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτοὺς,' καὶ τῶν ἁμαρ-
 29 τιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ανομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ
 30 ἔτι.' ὅπου δὲ ἀφεσις τούτων, οὐκ ἔτι προσφορὰ περὶ
 31 ἁμαρτίας.

19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον

4) θ'. 13. Λευιτ. ις'. 14. Ἀριθ.
 ιθ'. 4.

5) Ψα. μ'. 6, 7. ν'. 8, κ. τ. λ. Ἡσα.
 α'. 11. Ἱερ. 5'. 20. Ἀμώς, ε'. 21.

10) θ'. 12.

12) α'. 3, 13, η'. 1. Ψα. ρι'. 1.

Πράξ. β'. 34. Κορ. Α'. ιε'. 25.

'Εφεσ. α'. 20. Κολ. γ'. 1.

16) η'. 8. Ἱερ. λα'. 31, κ. τ. λ.

Ῥωμ. ια'. 27.

19) θ'. 8, 12. Ἰωάν. ι'. 9. ιδ'. 6.

Ῥωμ. ε'. 2. Ἐφεσ. β'. 13, 18.
 γ'. 12.

τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν 20
 ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος,
 τουτέστι, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν 21
 οἶκον τοῦ Θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρ- 22
 διας ἐν πληροφῳρίᾳ πίστεως, ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας
 ἀπὸ συνειδήσεως ποιηρᾶς· καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα 23
 ὑδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος
 ἀκλινῇ· (πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος·) καὶ κατανοῶ- 24
 μεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων,
 μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς 25
 ἔθος τισὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες· καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον
 ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν. Ἐκουσίως γὰρ 26
 ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς
 ἀληθείας, οὐκ ἔτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία,
 φοβερὰ δὲ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζήλος ἐσθίειν 27
 μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. ἀθετήσας τις νόμον Μω- 28
 σέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν
 ἀποθνήσκει· πόσω, δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται 29
 τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ
 αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγήσαμενος ἐν ᾧ ἡγιασθη,
 καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; οἶδαμεν γὰρ 30
 τὸν εἰπόντα, 'Εμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει
 Κύριος·' καὶ πάλιν, 'Κυριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ.'
 φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Ἄνα- 31,32
 μιμησθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτι-
 σθέντες πολλὴν ἀθλήσιν ὑπεμείνατε παθημάτων· τοῦτο 33
 μὲν, ὄνειδισμοῖς τε καὶ θλίψει θεατριζόμενοι· τοῦτο
 δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων γεννηθέντες·

21) δ'. 14, 16.

22) Ἰεζεκ. λς'. 25. Ἐφεσ. γ'. 12.

Ἰακώβ. α'. 6.

23) δ'. 14. Κορ. Α'. α'. 9. Θεσσ.

Α'. ε'. 24.

25) Ῥωμ. ιγ'. 11. Πέτρ. Β'. γ'. 9,
11, 14.

26) ε'. 4. Ἀριθ. ιε'. 30. Ματθ.

ιβ'. 31. Πέτρ. Β'. β'. 20, 21.

Ἰωάν. Α'. ε'. 16.

27) Ἰεζεκ. λς'. 5. Σοφον. α'. 18.

γ'. 8.

28) Ἀριθ. λε'. 30. Δευτ. ιζ'. 6.

ιβ'. 15. Ματθ. ιη'. 16. Ἰωάν.

η'. 17. Κορ. Β'. ιγ'. 1.

29) Κορ. Α'. ια'. 29.

30) Δευτ. λβ'. 35, 36. Ῥωμ. ιβ'. 19.

32) Γαλ. γ'. 4. Φιλ. α'. 29, 30.

Κολ. β'. 1.

33) Φιλ. α'. 7, 8. 14.

34 καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀρπα-
γὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε,
γινώσκοντες ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξιν ἐν οὐ-
35 ρανοῖς καὶ μένουσαν. μὴ ἀποβαλῆτε οὖν τὴν παρρησίαν
36 ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. ὑπομονῆς
γὰρ ἔχετε χρεῖαι, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες
37 κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. "Ετι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον
38 ὁ ἐρχόμενος ἤξει, καὶ οὐ χρονιεῖ. "ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πί-
στεως ζήσεται· καὶ, "ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ
39 ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμέν ὑποστολῆς εἰς
ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

(Α') "ΕΣΤΙ δὲ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις, πραγμά-
2 των ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυ-
3 ρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι
τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων
4 τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα θυσίαν Ἀβελ
παρὰ Κάιν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη
εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ
5 Θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἐτι λαλεῖται. Πίστει
Ἐνῶχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ "οὐχ εὐρί-
σκετο, διότι μετεθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός·" πρὸ γὰρ τῆς
μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται "εὐηρεστήκεναι τῷ
6 Θεῷ." χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστήσθαι· πιστεῦ-
σαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἐστὶ, καὶ
7 τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδοτῆς γίνεται. Πίστει
χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλα-
βηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου
αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πί-

34) Ματθ. ε'. 12. ς'. 20. ιθ'. 21.
Λουκ. ιβ'. 33. Πράξ. ε'. 41.

κα'. 33. Θεσσ. Α. β'. 14. Τιμ.
Α'. ς'. 19. Ἰακώβ. α'. 2.

35) Ματθ. ι'. 32.

36) Λουκ. κα'. 19.

27) Ἀββακ. β'. 3, 4. Ἀγγ. β'. 6.

Λουκ. ιη'. 8. Ῥωμ. α'. 17. Γαλ.

γ'. 11. Πέτ. Α'. α'. 6. ε'. 10.

Πέτ. β'. γ'. 8.

ΙΑ'. 1) Ῥωμ. η'. 24. Κορ. Β'. δ'.
18.

3) Γεν. α'. 1. Ψα. λγ'. 6 Ῥωμ
δ'. 17. Πέτ. Β'. γ'. 5.

4) ιβ'. 24. Γεν. δ'. 4, 10. Ματθ
κγ'. 35.

5) Γεν. ε'. 24.

7) Γεν. ς'. 13. Ῥωμ. γ'. 22. Φιλ
γ'. 9.

στιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. Πίστει καλούμε- 8
 νος Ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν
 ἡμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ
 ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. Πίστει παρώκησεν εἰς τὴν 9
 γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς αλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοική-
 σας, μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς
 ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελί- 10
 οὺς ἔχουσιν πόλιν, ἥς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.
 Πίστει καὶ αὕτη Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρ- 11
 ματος ἔλαβε, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ
 πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς 12
 ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νεκρωμένου, καθὼς τὰ ἀστρα
 τοῦ οὐρανοῦ τῷ πληθει, καὶ ὡσεὶ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ
 χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. Κατὰ πίστιν ἀπ- 13
 ἔθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ
 πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ πεισθέντες, καὶ ἀσπασά-
 μενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί
 εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ γὰρ τοιαῦτα λεγόντες ἐμφανίζου- 14
 σιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημό- 15
 νουν ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι·
 νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τουτέστιν, ἐπουρανίου· 16
 διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεός, Θεὸς ἐπικαλεῖ-
 σθαι αὐτῶν· ἡτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν. Πίστει προσ- 17
 εῖνηνοχεν Ἀβραάμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν
 μονογενῆ προσέφερεν ὅτι τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,
 πρὸς ὃν ἐλαλήθη, Ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι 18
 σπέρμα· λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δύνα- 19
 τος ὁ Θεός, ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο.
 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ 20
 καὶ τὸν Ἠσαὺ. Πίστει Ἰακώβ ἀποθνῆσκων ἕκαστον τῶν 21

8) Γεν. ιβ'. 1, 4. Πράξ. ζ'. 2.

10) γ'. 4. ιβ'. 22. γ'. 14. Ἀποκ. κα'. 2.

11) Γεν. ιζ'. 19. κα'. 2. Λουκ. α'. 36. Ῥωμ. δ'. 19.

12) Γεν. ιε'. 5. κβ'. 17. Ῥωμ. δ'. 18.

13) Γεν. κγ'. 4. μζ'. 9. Χρον. Α'. κθ'. 15. Ψα. λθ'. 12. ριθ'. 10.

'Ιωάν. η'. 56.

16) Ἐξόδ. γ'. 6. Ματθ. κβ'. 32. Πράξ. ζ'. 32.

17) Γεν. κβ'. 2, κ. τ. λ.

18) Γεν. κα'. 12. Ῥωμ. θ'. 7.

Γαλ. γ'. 29.

20) Γεν. κβ'. 27, 39.

21) Γεν. μζ'. 31. μῆ'. 5, 15. 16. 20.

υἱὼν Ἰωσήφ εὐλόγησε· καὶ ᾠροσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον
 22 τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς
 ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν
 23 ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. Πίστει Μωσῆς γεννηθεὶς
 ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον
 24 αστεῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα
 τοῦ βασιλέως. Πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος ἡγή-
 25 σατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραὼ, μᾶλλον ἐλόμενος
 συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον ἔχειν
 26 ἁμαρτίας ἀπολαύσιν· μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν
 ἐν Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ·
 27 ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. Πίστει κατέλιπεν
 Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν
 28 γὰρ ἀόρατον ὡς ὄρων ἐκατέρησε. Πίστει πεποίηκε τὰ
 πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὄλο-
 29 θρεῦων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. Πίστει διεβησαν
 τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς· ἥς πείραν λα-
 30 θόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. Πίστει τὰ τεῖχη Ἱερι-
 31 χῶ ἔπεσε, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥααβ
 ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν, δεξαμένη
 32 τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἐτι λέγω; ἐπι-
 λείψει γὰρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεὼν,
 Βαράκ τε καὶ Σαμψῶν καὶ Ἰεφθάε, Δαβὶδ τε καὶ Σα-
 33 μουὴλ καὶ τῶν προφητῶν· οἱ διὰ πίστεως κατηγωνί-
 σαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον
 34 ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἐσβέσαν δύ-
 ναμιν πυρὸς, ἐφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθη-

22) Γεν. ν'. 24.

23) Ἐξόδ. α'. 16. β'. 2. Πράξ. 5'. 20.

24) Ἐξόδ. β'. 10, 11. Ψα. πδ'. 10.

27) Ἐξόδ. ι'. 28, 29. ιβ'. 31, κ. τ. λ. ιγ'. 17, κ. τ. λ.

28) Ἐξόδ. ιβ'. 3, 21, 22.

29) Ἐξόδ. ιδ'. 21, 22.

30) Ἰησ. Ναυῆ 5'. 20.

31) Ἰησ. Ναυῆ β'. 1. 5'. 23. Ἰακώβ. β'. 25.

32) Κριτ. δ'. 6. 5'. 11. ια'. 1. ιβ'.

7. ιγ'. 24. Σαμ. Α'. α'. 20. ιβ'. 17, κ. τ. λ. ιγ'. 14. ιζ'. 45.

33) Κριτ. ιδ'. 6. Σαμ. Α'. ιζ'. 34. Σαμ. Β'. η'. 1. ι'. 19. ιβ'. 29. Δαν. 5'. 22.

34) Κριτ. 5'. 21. ιε'. 15. Σαμ. Α'. ιδ'. 1, κ. τ. λ. κ'. 1. Βασ. Α'. ιθ'. 1, κ. τ. λ. Βασ. Β'. 5'. 16. κ'. 7. Χρον. Α'. κβ'. 9. Ἰώβ μβ'. 10. Ψα. 5'. 8. πθ'. 20, κ. τ. λ. Ἠσα. λη'. 21. Δαν. γ'. 25.

σαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἐκλιναν ἀλλοτρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀνα- 35
στάσεως τοῦ νεκροῦ αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθη-
σαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείτ-
τονος ἀναστάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ 36
μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἐτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς·
ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ 37
μαχαίρας ἀπέθανον· περιήλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰ-
γείοις δέρμασιν, ὑστεροῦμενοι, θλιβόμενοι, κακουχοῦ-
μενοι, (ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος·) ἐν ἐρημίαις 38
πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὕπαῖς τῆς
γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, 39
οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν 40
κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελει-
ωθῶσι.

ΤΟΙΓΑΡΟΥΝ καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περικεί- **ΙΒ'**
μενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα
καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχω-
μεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν 2
τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ
τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰ-
σχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ
Θεοῦ ἐκάθισεν. ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπο- 3
μεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν,
ἵνα μὴ κάμῃτε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.

Οὕτω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρ- 4
τίαν ἀνταγωνιζόμενοι· καὶ ἐκκλησησθε τῆς παρακλήσεως, ἥ
ἦτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλεγεται, 'Υιέ μου, μὴ ὀλιγώρει
παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος-
ὄν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν 6

35) Βασ. Α'. ιζ'. 23. Βασ. β'. δ'.

36) Πραξ. κβ'. 25.

36) Ἱερ. κ'. 2.

37) Βασ. Α'. κα'. 13, Βασ. Β'. α'. 8.

Ματθ. γ'. 4.

39) 2.

ΙΒ'. 1) ι'. 36. Ῥωμ. ε'. 4. ιβ'. 12.

Κορ. Α. Α. θ'. 24. Κορ. Β'. ζ'. 1.

'Εφεσ. δ'. 22. Φιλ. γ'. 13, 14.

Κολ. γ'. 8. Πέτ. Δ'. β'. 1. δ'. 2.

2) α'. 3, 13. β'. 10. η'. 1. Δουκ.

κδ'. 26, 46. Πραξ. γ'. 15. α'. 31.

Φιλ. β'. 8, κ. τ. λ. Πέτ. Α. α. 3.

4) Κορ. Α'. ι'. 13.

5) Ἰωβ ε'. 17. Παροιμ. γ. 11, 12.

Ἀποκ. γ'. 19.

7 ὃν παραδέχεται· Εἰ παιδεῖαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῶν
 προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γὰρ ἐστὶν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει
 8 πατήρ; εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδεῖας, ἧς μέτοχοι γεγό-
 9 νασι πάντες, ἀρα νόθοι ἐστέ καὶ οὐχ υἱοί. εἰτα τοὺς
 μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτὰς, καὶ
 ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῶ μαλλον ὑποταγησόμεθα τῷ
 10 πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; οἱ μὲν γὰρ πρὸς
 ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ
 ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιοτητος
 11 αὐτοῦ. πᾶσα δὲ παιδεῖα πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ
 χαρὰς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνι-
 κὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιο-
 12 σύνης. Διὸ 'τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυ-
 13 μένα γόνατα ἀνορθώσατε' καὶ 'τροχίας ὀρθὰς ποιήσατε
 τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χῶλον ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ
 14 μᾶλλον. Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγια-
 15 σμόν, οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὀφείλει τὸν Κύριον· ἐπισκοποῦν-
 τες μὴ τις ὕστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· μὴ τις
 ρίζα πικρίας ἀνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μίαν-
 16 θῶσι πολλοί· μὴ τις πόρνος, ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς
 17 ἀντι βρώσεως μίας ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ· ἴστε
 γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θελὼν κληρονομήσαι τὴν εὐλο-
 γίαν ἀπεδοκιμάσθη. μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρε,
 καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.
 18 Οὐ γὰρ προσελήλυθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει, καὶ κε-
 19 καυμένῳ πυρὶ, καὶ γνῶφῳ, καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ, καὶ
 σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ρημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες
 20 παρητησαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· (οὐκ ἔφε-
 ρον γὰρ τὸ διαστελλόμενον, 'Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ
 ὄρους, λιθοβοληθήσεται ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται')

9) Ἀριθ. ις'. 22. κζ'. 16. Ἑκκλ.
 ιβ'. 7. Ἡσα. νζ'. 16. Ζαχ. ιβ'. 1.

12) Ἡσα. λε'. 3.

13) Παροιμ δ'. 26.

14) Ματθ. ε'. 8. Ῥωμ. ιβ'. 18.

Τιμ. Β'. β'. 22.

15) γ'. 12. Δευτ. κθ'. 18. Πράξ.

ιζ'. 13. Κορ. Β'. 5. 1. Γαλ. ε'. 12.

16) Γεν. κε'. 33. Ἐφεσ. ε'. 3. Κολ.
 γ'. 5. Θεσσ. Α'. δ'. 3.

17) Γεν. κζ'. 34, κ. τ. λ.

18) Ἐξοδ. ιθ'. 10, κ. τ. λ. κ'. 19.

Δευτ. ε'. 22.

19) Ἐξοδ. κ'. 19. Δευτ. ε'. 5, 24.

ιη'. 16.

20) Ἐξοδ. ιθ'. 13.

καὶ, οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωσῆς εἶπεν, 21
 "Ἐκφοβὸς εἰμὶ καὶ ἔντρομος·) ἀλλὰ προσελήλυθατε Σιών 22
 ὄρει, καὶ πόλει Θεοῦ ζώντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ,
 καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρω- 23
 τοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ
 πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, καὶ 24
 διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ραντισμοῦ
 κρείττονα λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἀβελ. Βλέπετε μὴ παραι- 25
 τήσησθε τὸν λαλοῦντα. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον,
 τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῶ
 μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι·
 οὐ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλειψε τότε, νῦν δὲ ἐπηγγέλται 26
 λέγων, "Ἐτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ
 καὶ τὸν οὐρανόν." τὸ δὲ, "Ἐτι ἅπαξ," δηλοῖ τῶν σα- 27
 λευομένων τὴν μετάθεσιν, ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ
 τὰ μὴ σαλευόμενα. διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παρῶλαμ- 28
 βάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως
 τῷ Θεῷ μετὰ αἰδούς καὶ εὐλαβείας· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς 29
 ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

Ἡ ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑ μενέτω. τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπι- **ΙΓ**
 λανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθον τινες ξενίσαντες
 ἀγγέλους. μνησθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι· 3
 τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.
 τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνος 4
 δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· 5
 ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἰρηκεν, Ὁ μὴ
 σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω· ὥστε θαρρύνοντας 6

22) Γαλ. δ'. 26. Ἀποκ. γ'. 12.
 κα'. 2, 10.

23) Λουκ. ι'. 20.

24) ἡ'. 6. θ'. 15. ι'. 22. ια'. 4.
 Γεν. δ'. 10. Ἐξόδ. κδ'. 8. Τιμ.
 Α'. β'. 5. Πέτ. Α'. α'. 2.

25) β'. 3. ι'. 28.

26) 19. Ἀγγ. β'. 6, 7.

27) Ψα. ρβ'. 26. Ματθ. κδ'. 35.
 Πέτ. Β'. γ'. 10.

28) Πέτ. Α'. β'. 5.

29) Δευτ. δ'. 24. θ'. 3.

ΙΓ. 1) Ῥωμ. ιβ'. 10. Ἐφεσ. δ'.

2, 3. Πέτ. Α'. α'. 22. β'. 17.
 γ'. 8. δ'. 8.

2) Γεν. ιη'. 1. ιθ'. 1. Ῥωμ. ιβ'.
 13. Πέτ. Α'. δ'. 9.

3) Ματθ. κε'. 36. Ῥωμ. ιβ'. 15.
 Κολ. δ'. 18. Πέτ. Α'. γ'. 8.

5) Ἐξόδ. κγ'. 8. Δευτ. ις'. 19. λα.
 6, 8. Ἰησ. Ναυη α'. 5. Χρον.
 Α'. κη'. 20. Παροιμ. ιε'. 16.
 Ματθ. ζ'. 25, 34. Φιλ. δ'. 11.
 Τιμ. Α'. ζ'. 8, κ. τ. λ.

6) Ψα. νς'. 4, 11. ριη'. 6.

ἡμᾶς λέγειν, 'Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι
7 τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.' μνημονεύετε τῶν ἡγουμέ-
νων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ·
ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἐκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μι-
μείσθε τὴν πίστιν.

8 Ἰησοῦς Χριστὸς χθές καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς
9 τοὺς αἰῶνας. διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ περι-
φέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν,
οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατή-
10 σαντες. Ἐχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχου-
11 σιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες· ὧν γὰρ εἰσφέ-
ρεται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἁγία διὰ τοῦ
ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς
12 παρεμβολῆς· διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιασῇ διὰ τοῦ ἰδίου
13 αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἐπαθε. τοῖνυν ἐξερ-
χώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνει-
14 δισμόν αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ ἔχομεν ὥδε μένουσαν
15 πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. Δι' αὐτοῦ οὖν
ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διαπαντὸς τῷ Θεῷ, τού-
16 του. τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε·
τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.
17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ
γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον
ἀποδώσונτες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ
18 στεναζόντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. Πρασεύχεσθε
περὶ ἡμῶν· πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχο-
19 μεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. περισ-
σοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀπο-
κατασταθῶ ὑμῖν.

7) 17.

9) Ἱερ. κθ'. 8. Ματθ. κδ'. 4.

17) Ἰωάν. 5'. 27. Ῥωμ. ιδ'. 17. ις'.

17. Ἐφεσ. δ'. 14. ε'. 6. Κολ.

β'. 8. 16. Θεσσ. Β'. β'. 2. Τιμ.

Α'. δ'. 3. Ἰωάν. Α'. δ'. 1.

11) Ἐξόδ. κθ'. 17. Λευιτ. δ'. 12.

21. 5'. 30. ις'. 27. Ἀριθ. ιδ'. 3.

12) Ἰωάν. ιθ'. 17, 18.

14) ια'. 10, 16. Μιχ. β'. 10. Φιλ.
γ'. 20.

15) Λευιτ. 5'. 12. Ψα. ν'. 23. να'.

19. Ὡση. ιδ'. 2. Ἐφεσ. ε'. 20.

Πέτ. Α'. β'. 5.

16) Κορ. Β'. θ'. 12. Φιλ. δ'. 18.

17) 7. Ἰεζεκ. γ'. 18. λγ'. 2, 8. Φιλ.

β'. 29. Θεσσ. Α'. ε'. 12. Τιμ.

Α'. ε'. 17. Πέτ. Α'. ε'. 5.

Ο δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν 20
ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης
πλυνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν 21
παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ,
ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
ἀμήν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου 22
τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν.
Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' 23
οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὀψομαι ὑμᾶς. Ἀσπάσασθε πάν- 24
τας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους.
ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. ἡ χάρις μετὰ 25
πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ
Τιμοθέου.

20) Ἦσα. μ'. 11. Ἰεζεκ. λδ'. 23. | β'. 24. Πέτ. Α. β'. 25. ε'. 4.
Ζαχ. θ'. 11. Ἰωάν. ι'. 11. Πράξ. | 21) Κορ. Β'. γ'. 5. Φιλ. β'. 13.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ἸΑΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος, Ἀ'
ταῖς δωδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαιρεῖν.

Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πει- 2
ρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δο- 3
κίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν· ἡ 4

1) Ἰωάν. ζ'. 35. Πράξ. η'. 1, 4. | Ῥωμ. ε'. 3. Ἑβρ. ι. 34. Πέτ.
Πέτ. Α'. α'. 1. | Α'. α'. 6.
2) Ματθ. ε'. 11, 12. Πράξ. ε'. 41. | 3) Ῥωμ. ε'. 3. Πέτ. Α'. α'. 7.

- δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἔχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ
 5 ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπε-
 ται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν
 6 ἀπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος· καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰ-
 τεῖτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ δια-
 κρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζόμενον καὶ
 7 ριπιζόμενον. μὴ γὰρ οἴεσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι
 8 λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου. ἄνθρωπος δὲ ψυχὸς ἀκατά-
 9 στατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθω δὲ ὁ
 10 ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ πλούσιος
 ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρ-
 11 ελεύσεται. ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ
 ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ
 ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ
 12 ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. Μα-
 κάριος ἄνθρωπος ὅς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δοκιμὸς γενό-
 μενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο
 ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.
- 13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, Ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ
 πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειραστός ἐστὶ κακῶν, πειρά-
 14 ζει δὲ αὐτὸς οὐδέν. ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς
 15 ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἴτα ἡ
 ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία
 ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύνει θάνατον.
- 16, 17 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· πᾶσα δόσις
 ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἀνωθεν ἐστὶ καταβαί-
 νον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἐνὶ
 18 παραλλαγῇ ἡ τροπῆς ἀποσκίασμα. Βουληθεὶς ἀπεκύη-

5) Παροιμ. β'. 3. Ἱερ. κθ'. 12.
 Ματθ. ζ'. 7. κα'. 22. Μαρκ. ια'.
 24. Λουκ. ια'. 9. Ἰωάν. ιδ'. 18.
 ιε'. 7. ις'. 23. Ἰωάν. Α'. γ'. 22.
 ε'. 14.
 10) δ'. 14. Ἰωβ ιδ'. 2. Ψα. ι'. 3,
 15. ρβ'. 11. ργ'. 15. Ἠσα. μ'. 6.
 Κορ. Α'. ζ'. 31. Πέτ. Α'. α'. 24.
 Ἰωάν. Α'. β'. 17.
 12) Ἰωβ ε'. 17. Παροιμ. γ'. 11.

Ματθ. ι'. 22. ιδ'. 28, 29. Τιμ.
 β'. δ'. 8. Ἑβρ. ιβ'. 5. Πέτ. Α'.
 γ'. 14. ε'. 4. Ἀποκ. β'. 10. γ'. 19.
 17) Παροιμ. β'. 6. Ἠσα. ιδ'. 27.
 μς'. 10. Μαλ. γ'. 6. Ἰωάν. γ'.
 27. Ῥωμ. ια'. 29. Κορ. Α'. δ'. 7.
 18) Ἰωάν. α'. 13. γ'. 3. Κορ. Α'.
 δ'. 15. Γαλ. δ'. 12. Πέτ. Α'.
 α'. 23.

σεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν
τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος 19
ταχύς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδύς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδύς
εἰς ὀργὴν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ 20
κατεργάζεται. Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ πε- 21
ριστείαν κακίας, ἐν πραύτητι δεξασθε τὸν ἐμφυτον
λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Γίνεσθε 22
δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί, παραλογιζό-
μενοι ἑαυτοὺς. ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶ καὶ οὐ 23
ποιητὴς, οὗτος ὅμοιος ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον
τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ· κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν 24
καὶ ἀπεληλύθε, καὶ εὐθέως ἐπελάβετο ὁποῖος ἦν. ὁ 25
δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας,
καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενό-
μενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιη-
σει αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν, 26
μὴ χαλيناγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν
αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. θρησκεία καθαρὰ 27
καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπι-
σκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν,
ἀσπίλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

ἌΔΕΛΦΟΙ μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν Β'
πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης.
ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυ- 2
σοδακτύλιος ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῇτι, καὶ ἐπιβλέψῃτε ἐπὶ τὸν φοροῦντα 3
τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ εἶπητε αὐτῷ, Σὺ καθου
ῶδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἶπητε, Σὺ στῇθι ἐκεῖ, ἢ
καθου ῶδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου· καὶ οὐ διεκρίθητε 4
ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;

19) Παροιμ. ιζ'. 27. Ἐκκλ. ε'. 1, 2.

20) Ἐκκλ. ζ'. 9.

21) Ῥωμ. ιγ'. 12. Κολ. γ'. 8. Πέτ.
Α'. β'. 1.

22) Ματθ. ζ'. 21. Δουκ. ια'. 28.

Ῥωμ. β'. 13. Ἰωάν. Α'. γ'. 7.

23) Δουκ. ε'. 47 κ. τ. λ.

25) β'. 12. Ματθ. ε'. 19. Ἰωάν.

ιγ'. 17.

26) γ'. 6. Ψα. λδ'. 13. Πέτ. Α'.
γ'. 10.

Β'. 1) Λευιτ. ιθ'. 15. Δευτ. α'.

17. ις'. 19. Παροιμ. κδ'. 23.

Ματθ. κβ'. 16.

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· οὐχ ὁ Θεὸς ἐξέλε-
 ξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου πλουσίους
 ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγέ-
 6 λατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν
 πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν,
 7 καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια· οὐκ αὐτοὶ βλα-
 8 σφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς· Εἰ
 μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικόν, κατὰ τὴν γραφὴν, Ἐγα-
 πῆσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, καλῶς ποιεῖτε·
 9 εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάσθε, ἐλεγχόμε-
 10 νοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. ὅστις γὰρ ὅλον τὸν
 νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἐνὶ, γέγονε πάντων ἐνοχος.
 11 ὁ γὰρ εἰπὼν, Ἐμὴ μοιχεύσης, εἶπε καὶ, Ἐμὴ φονεύσης.
 12 εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δὲ, γεγονός παραβάτης
 13 νόμου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου
 14 ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι· ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως
 τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· καὶ κατακαυχᾶται ἔλεος κρι-
 σεως.
 14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν,
 ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ· μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν·
 15 ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἡ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, καὶ λειπό-
 16 μενοι ὡς τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἶπῃ δὲ τις αὐτοῖς ἔξ
 ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζε-
 σθε, μὴ δώτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τι
 17 τὸ ὄφελος; οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά
 18 ἐστὶ καθ' ἑαυτήν. ἀλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, καγὼ
 ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου,
 καγὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου.

5) Ἐφεσ. κ'. 6. Σαρμ. Α'. β'. 30.

Παροιμ. η'. 17. Ματθ. ε'. 3.

Δουκ. ιβ'. 31. Ἰωάν. ζ'. 48.

Κορ. Α'. α'. 26, κ. τ. λ. Τιμ.

Α'. ε'. 18, 19.

6) Κορ. Α'. ια'. 22.

8) Δευτ. ιθ'. 18. Ματθ. κβ'. 39.

Μάρκ. ιβ'. 31. Ῥωμ. ιγ'. 8, 9.

Γαλ. ε'. 14. Ἐφεσ. ε'. 2. Θεσσ.

Α'. δ'. 9.

9) Δευτ. ιθ'. 15. Δευτ. α'. 17.

ις'. 19.

10) Δευτ. κζ'. 26. Ματθ. ε'. 19.

27. Γαλ. γ'. 10.

11) Ἐφεσ. κ'. 18, 14. Δευτ. ε'. 17.

12) α'. 25.

13) Ματθ. ε'. 15. ιη'. 35. κέ'. 41,

42. Μάρκ. ια'. 25. Δουκ. ις'. 25.

Ἰωάν. Α'. δ'. 17, 18.

14) α'. 23. Ματθ. ζ'. 26.

15) Δουκ. γ'. 11. Ἰωάν. Α'. γ'. 17.

16) Ἰωάν. Α'. γ'. 18.

σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἰς ἐστὶ· καλῶς ποιεῖς· καὶ 19
τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσσουσι. θέλεις δὲ γνῶ- 20
ναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων
νεκρά ἐστίν; Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων 21
ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον; βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔρ- 22
γοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη;
καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα, 'Ἐπίστευσε δὲ 23
Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην,'
καὶ 'φίλος Θεοῦ' ἐκλήθη. ὁράτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων 24
δικαιοῦνται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον;
ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, 25
ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρα ὁδῷ ἐκβαλούσα;
ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστίν, 26
οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν.

ΜΗ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδόν- Γ
τες ὅτι μείζον κρίμα ληψόμεθα· πολλὰ γὰρ πταίομεν 2
ἅπαντες. εἰ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ,
δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. ἰδοὺ, τῶν 3
ἵππων τοὺς χαλινούς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς
τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν
μετάγομεν. Ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ 4
σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μεταγεται ὑπὸ ἐλαχίστου
πηδαλίου, ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βουληται.
οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ. 5
Ἰδοὺ, ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει· καὶ ἡ γλῶσσα 6
πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. οὕτως ἡ γλῶσσα καθίστα-
ται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα,

19) Μάρκ. α'. 24.

21) Γεν. κβ'. 9, 12.

22) Ἑβρ. ια'. 17.

23) Γεν. ιε'. 6. Χρον. Β. κ. 7.

Ἡσα. μα'. 8. Ῥωμ. δ'. 3. Γαλ.
γ'. 6.25) Ἰησ. Ναυη β'. 1. ε'. 23. Ἑβρ.
ια'. 21.

Γ'. 1) Ματθ. ζ'. 1. κγ'. 8. Δ' αὐκ.

ς. 27. Ἰωμ. β'. 20, 21.

2) α'. 26. Ψα. λδ'. 13. Παροιμ.

κ'. 9. Ἑκκλ. ζ'. 20. Ματθ. ιβ'.

37. Πέτ. Α'. γ'. 10. Ἰωάν. Α'.

α'. 8.

3) Ψα. λβ'. 9.

5) Ψα. ιβ'. 3, 4. ογ'. 8, 9. Παροιμ.

ιβ'. 18. ιε'. 2.

6) Ματθ. ιε'. 11, 18, 19. Μάρκ.

ζ'. 15, 20, 23.

καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογίζου-
 7 μένη ὑπὸ τῆς γεέννης. πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ
 πετεινῶν, ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δε-
 8 δάμασται τῇ φυσεὶ τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν
 οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάσχετον κα-
 9 κὸν, μεστή τοῦ θανατηφόρου. ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν
 Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀν-
 10θρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ
 αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ καταρα. οὐ χρη-,
 11 ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. μητὶ ἡ πηγὴ ἐκ τῆς
 12 αὐτῆς ὀπῆς βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; μὴ δύνα-
 ται, ἀδελφοί μου, συκὴ ἐλαίας ποιῆσαι, ἡ ἀμπelos σύ-
 κα; οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἀλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι
 ὕδωρ.

13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς
 καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραύτητι σοφίας.
 14 εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐρίθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ
 ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀλη-
 15θείας. Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἀνωθεν κατερχομένη,
 16 ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης. ὅπου γὰρ ζῆλος
 καὶ ἐρίθεια, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα.
 17 ἡ δὲ ἀνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνὴ ἔστιν, ἔπειτα
 εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς. εὐπειθής, μεστή ἐλέους καὶ καρπῶν
 18 ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος. καρπὸς δὲ τῆς
 δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Δ' ΠΟΘΕΝ πολεμοὶ καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν,
 ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατενομένων ἐν τοῖς μέ-
 2λεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ
 ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολε-
 3μεῖτε, οὐκ ἔχετε δὲ, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰτεῖτε,
 καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς

9) Γεν. α'. 27. θ'. 6.

13) Έφεσ. ε'. 8.

14) Ρωμ. ιγ'. 13.

15) Κορ. Α'. β'. 6, 7.

16) Κορ. Α'. γ'. 3. Γαλ. ε'. 20.

Δ'. 1) Ρωμ. ζ'. 23. Πέτ. Α'. β'. 11.

3) Ίωβ κζ'. 9. Λε. 11. Ψα. η'. 41.

ζν'. 15. Παροιμ. α'. 28. Ίσα. α'.

15. Ίερ. ια'. 11. ισ'. 12. Ίεζεκ.

η'. 18. Μιχ. γ'. 4. Ζαχ. ζ'. 15.

Ματθ. α'. 22. Γωμ. η'. 26.

Ίωαν. Α'. γ'. 22. ε'. 14.

ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. Μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ 4
οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἐχθρὰ τοῦ Θεοῦ ἐστίν;
ὅς ἂν οὖν βουλευθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς
τοῦ Θεοῦ καθίσταται. ἡ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ 5
λέγει, Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκησεν
ἐν ἡμῖν; μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει, 'Ὁ Θεὸς 6
ὑπερῆφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.'
'Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ 7
φεύζεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγίει ὑμῖν. 8
καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοὶ, καὶ ἄγνίσατε καρδίας,
δίψυχοι. ταιλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· 9
ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ
εἰς κατήφειαν. ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ 10
ὑψώσει ὑμᾶς.

Μη καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλὼν ἀδελ- 11
φοῦ, καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου,
καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἰ ποιητῆς
νόμου, ἀλλὰ κριτῆς. εἰς ἐστὶν ὁ νομοθέτης ὁ δυνάμε- 12
νος σώσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ τίς εἰ ὅς κρίνεις τὸν
ἕτερον;

Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον ἢ αὔριον πορευ- 13
σόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυ-
τὸν ἓνα, καὶ ἐμπορευσόμεθα, καὶ κερδήσομεν· οἷτινες 14
οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν;
ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ
ἀφανιζομένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, 'Εὰν ὁ Κύριος θε- 15
λησῃ, καὶ ζήσωμεν, καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν 16

4) Ἰωάν. ιε'. 19. ιζ'. 14. Ῥωμ. η'.

8. Γαλ. α'. 10. Ἰωάν. Α'. β'. 15.

5) Γεν. ε'. 5. η'. 21. Ἀριθ. ια'. 29.

6) Ἰωβ κβ'. 29. Παροιμ. γ'. 34.

κθ'. 23. Ματθ. κγ'. 12. Δουκ.

α'. 52. ιδ'. 11. ιη'. 14. Πέτ.

Α'. ε'. 5.

7) Ἐφεσ. δ'. 27. Πέτ. Α'. ε'. 9.

8) α'. 8. Ἑσα. α'. 15.

9) Ματθ. ε'. 4.

10) Ἰωβ κβ'. 29. Παροιμ. κθ'. 23.

Ματθ. κγ'. 12. Δουκ. ιδ'. 11.

ιη'. 14. Πέτ. Α'. ε'. 6.

11) Ματθ. ζ'. 1. Δουκ. ε'. 37.

Ῥωμ. β'. 1. Κορ. Α'. δ'. 5.

12) Ῥωμ. ιδ'. 4.

13) Παροιμ. ε'. 1. Δουκ. ιβ'. 18.

14) α'. 10. Ἑσα. μ'. 6. Κορ. Α'.

ζ'. 31. Πέτ. Α'. α'. 24. Ἰωάν.

Α'. β'. 17.

15) Πραξ. ιη'. 21. Κορ. Α'. δ'. 19.

Ἑβρ. ε'. 8.

16) Κορ. Α'. ε. 6.

δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις
17 τοιαύτη πονηρὰ ἐστίν. εἰδοὶ οὖν καλὸν ποιεῖν, καὶ
μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

Ε' ἌΓΕ νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολυζόντες ἐπὶ
2 ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις· ὁ πλοῦτος
ὑμῶν σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν·
3 ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἴος
αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἐσται, καὶ φάγεται τὰς σάρ-
κας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθήσαυρίσατε ἐν ἐσχαταῖς ἡμέραις.
4 ἰδοὺ, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμυσάντων τὰς χώρας
ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν, κραζει· καὶ αἱ βοαὶ
τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαῶθ εἰσέλ-
5 λυθασιν. ἐτρύφησατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε·
ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.
6 κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσε-
ται ὑμῖν.

7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας
τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ, ἕως ἂν λάβῃ
8 ὑετὸν πρωΐμον καὶ ὄψιμον· μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς,
στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυ-
9 ρίου ἤγγικε. Μὴ στεναίετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα
μὴ κατακριθῆτε· ἰδοὺ, κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἐστήκεν.
10 Ὑπόδειγμα λαβετε τῆς κακοπαθείας, ἀδελφοί μου, καὶ
τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνο-
11 ματι Κυρίου. ἰδοὺ, μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας· τὴν
ὑπομονὴν Ἰωβ ἤκουσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἶδετε,
12 ὅτι πολυσπλαγχνὸς ἐστὶν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων. Πρὸ
πάντων δε, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μῆτε τὸν οὐρα-
νὸν, μῆτε τὴν γῆν, μῆτε ἄλλον τινὰ ὄρκον· ἦτω δε

17) Δουκ. β'. 47. Ἰωάν. θ'. 41.

Ῥοιμ. α'. 20, 21, 32. β'. 17, 18, 23.

Ε'. 1) Παροιμ. ια'. 28. Ἀμώς ε'.

1. Δουκ. ε'. 24. Τιμ. Α'. ε'. 9.

2) Ματθ. ε'. 19, 20.

3) Ῥωμ. β'. 5.

4) Λευιτ. ιθ'. 13. Δευτ. κδ'. 14.

Ἰωβ κδ'. 10, 11.

5) Ἰωβ κα'. 13. Δουκ. ιε'. 19, 25.

7) Δευτ. ια'. 14.

9) Ματθ. κδ'. 33.

10) Ματθ. ε'. 12.

11) Ἀριθ. ιδ'. 18. Ἰωβ α'. 21, 22.

μβ'. 10. Ψα. ργ'. 8. Ματθ. ε'. 11.

12) Ματθ. ε'. 34, κ. τ. λ. Κορ. Β'

α'. 17, 18.

ὑμῶν τὸ ναὶ ναὶ, καὶ τὸ οὐ οὐ· ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν
πέσητε. Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυ- 13
μεῖ τις: ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσά- 14
σθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξά-
σθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες αὐτόν ἐλαίῳ ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχή τῆς πίστεως σώσει 15
τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτόν ὁ Κύριος· κὰν ἁμαρτίας
ἢ πεποικῶς, ἀφεθῇσεται αὐτῷ. Ἐξομολογεῖσθε ἀλλή- 16
λοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων,
ὅπως ἰαθῇτε. πολὺ ἰσχύει δεήσις δικαίου ἐνεργουμένη.
Ἦλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ 17
προσηύξατο τοῦ μὴ βρεῖλαι, καὶ οὐκ ἐβρεξεν ἐπὶ τῆς
γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἐξ· καὶ πάλιν προσ- 18
ηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλα-
στησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

Ἀδελφοί, εἰάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀλη- 19
θείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπι- 20
στρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει
ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

13) Ἐφεσ. α'. 19. Κολ. γ', 16.

14) Μάρκ. ε'. 13. ιε'. 18.

17) Βασ. Α'. ιζ'. 1. ιη'. 42, 45. Δουκ.

δ'. 25. Πράξ. ιδ'. 15.

18) Βασ. Α'. ιη'. 41, κ. τ. λ.

19) Ματθ. ιη'. 15.

20) Παροιμ. ι'. 12. Πέτ. Α'. δ'. 8.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρ- Α
ἐπιδήμοις διασποράς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας,
Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρὸς, ἐν 2

Α'. 1) Ἰωάν. ζ'. 35. Πράξ. η'. 1, 4.

'Ιακώβ. α'. 1.

2) Ῥωμ. α'. 7. η'. 29. Κορ. Α'.

α'. 3. Γαλ. α'. 3. Ἐφεσ. α'. 2.

'Εβρ. δ'. 24. Πέτ. Β. α'. 2.

'Ιουδ. 2.

ἀγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζώσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ

4 Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἀφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς

5 ἡμᾶς, τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐτοιμὴν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ

6 ἐσχάτῳ· ἐν ᾧ ἀγαλλιάσθε, ὀλίγον ἄρτι (εἰ δέον ἐστί,)

7 λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ τιμιώτερον χρυσοῦ τοῦ ἀπολυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζόμενον, εὗρεθῇ εἰς ἐπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ·

8 ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπάτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὀρώντες, πιστεύοντες δέ, ἀγαλλιάσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῳ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν,

9 σωτηρίαν ψυχῶν. περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζητήσαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος

11 προφητεύσαντες, ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἡ ποίον καιρὸν ἐδηλοῦ τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρούμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας·

12 οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ἡμῖν δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγελη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισταμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ᾧ ἐπιθυμοῦσιν ἀγγελοι παρακύψαι.

13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν

3) Ἰωαν. γ'. 3, 5. Ῥωμ. ε'. 23. Κορ. Α'. ε'. 20. Κορ. Β'. α'. 3.

Ἐφεσ. α'. 3. Ἰακώβ. α'. 18.

4) Κολ. α'. 5. Τιμ. Β'. α'. 12.

6) ε'. 10. Ῥωμ. ε'. 3. Κορ. Β'. δ'.

17. Ἐβρ. ι. 37. Ἰακώβ. α'. 2.

7) δ'. 12. Παροιμ. ιζ'. 3. Ἦσα.

μῆ'. 10. Κορ. Α'. γ'. 13. Ἰακώβ.

α'. 3.

8) Ἰωάν. κ'. 29. Κορ. Β'. ε'. 7.

Ἐβρ. ια'. 1, 27. Ἰωαν. Α'. δ'. 20.

10) Γεν. μθ'. 10. Δαν. β'. 44. θ'.

24. Ἀγγ. β'. 8. Ζαχ. ε'. 12.

Ματθ. ιγ'. 17. Λουκ. ι'. 24.

11) Ψα. κβ'. 7. Ἦσα. ιγ'. 3, κ.τ.λ.

Δαν. θ'. 24. Δουκ. κδ'. 26.

Πετ. Β'. α'. 21.

12) Δαν. ιβ'. 9, 13. Πράξ. β'. 4.

Ἐφεσ. γ'. 10. Ἐβρ. ια'. 13, 39.

13) Δουκ. ιβ'. 35. κα'. 34. Ῥωμ.

ιγ'. 13. Ἐφεσ. ε'. 14. Θεσσ. Α'.

ε'. 6.

χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὡς τέκνα ὑπα- 14
 κοῆς, μὴ συσχηματίζομενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ
 ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ, κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς 15
 ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε·
 διὸτι γεγραπται, 'Ἄγιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμι.' 16
 καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρί- 17
 νοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροι-
 κίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε· εἰδότες ὅτι οὐ φθαρ- 18
 τοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας
 ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδύτου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι 19
 ὡς ἁμνοῦ ἁμώμου καὶ ἁσπίλου Χριστοῦ· προεγνωσμέ- 20
 νου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ'
 ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς, τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύ- 21
 οντας εἰς Θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ
 δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τῇ πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα
 εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπα- 22
 κοῇ τῆς ἀληθείας διὰ Πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυ-
 πόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε
 ἐκτενῶς· ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σποράς φθαρτῆς, 23
 ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος
 εἰς τὸν αἰῶνα. διότι 'πᾶσα σὰρξ ὡς χορτός, καὶ πᾶσα 24
 δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χορτοῦ. ἐξηράνθη ὁ χορτός,
 καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει 25
 εἰς τὸν αἰῶνα.' τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελι-
 σθὲν εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ

14) Πράξ. ιζ'. 30.

15) Λευιτ. ια'. 44. ιθ'. 2. κ'. 7.
Δουκ. α'. 74, 75. Κορ. Β'. ζ'. 1.

16) Λευιτ. ια'. 44. ιθ'. 2. κ'. 7.

17) Δευτ. ι'. 17. Χρον. Β'. ιθ'. 7.

'Ιωβ λδ'. 19. Πράξ. ι'. 34, 35.

'Ρωμ. β'. 10, 11. Κορ. Β'. ε'. 6.

ζ'. 1. Γαλ. β'. 6. 'Εφ' ε. σ'. 9. Φιλ. β'. 12.

β'. 12. Κολ. γ'. 25. 'Εβρ. ια'. 13.

18) Κορ. Α'. σ'. 20. ζ'. 23.

19) 'Ιωαν. α'. 29, 36. Πράξ. κ'. 28.

Κορ. Α'. ε'. 7. 'Εβρ. θ'. 12, 14.

'Ιωαν. Α'. α'. 7. 'Αποκ. α'. 5.

ε'. 9.

20) Πράξ. β'. 24. 'Ρωμ. γ'. 25. ις'.

25. Γαλ. δ'. 4. 'Εφ' ε. α'. 9. γ'. 9.

Κολ. α'. 26. Τιμ. Β'. α'. 9. Τίτ.

α'. 2. 'Εβρ. α'. 2. 'Αποκ. ιγ'. 8.

21) Πράξ. β'. 33. Φιλ. β'. 9.

22) β'. 17. Πράξ. ιε'. 9. 'Ρωμ.

ιβ'. 10. 'Εφ' ε. δ'. 3. Τιμ. Α'.

α'. 5. 'Εβρ. ιγ'. 1.

23) 'Ιωαν. α'. 13. γ'. 3, 5. 'Ιακώβ.

α'. 18. 'Ιωαν. Α'. γ'. 9.

24) Ψα. ρβ'. 12. ργ'. 15. 'Ησα. μ'.

6. Κορ. Α'. ζ'. 31. 'Ιακώβ. α'.

10. δ'. 14. 'Ιωαν. Α'. β'. 17.

Β'. 1) Ματθ. ιη'. 3. 'Ρωμ. σ'. 4.

Κορ. Α'. ιδ'. 20. 'Εφ' ε. δ'. 22,

25. Κολ. γ'. 3. 'Εβρ. ιβ'. 1.

πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας
 2 καταλαλίας, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον
 3 γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ ἀυξηθῆτε, εἴπερ ἐγένε-
 σασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος.
 4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώ-
 πων μὲν ἀποδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτὸν,
 5 ἐντιμον, καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἰ-
 κὸς πνευματικὸς, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευμα-
 τικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χρι-
 6 στοῦ. Διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γραφῇ, 'Ἴδου, τίθημι ἐν
 Σιών λίθον ἀκρογωνιαίον, ἐκλεκτὸν, ἐντιμον· καὶ ὁ
 7 πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ κατασχυρῇ. Ὑμῖν οὖν ἡ
 τιμὴ τοῖς πιστευουσιν· ἀπειθοῦσι δέ, 'λίθον ὃν ἀπεδο-
 κίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
 8 γωνίας,' καὶ 'λίθος προσκομματος καὶ πέτρα σκανδα-
 9 λου.' οἱ προσκύνουσι τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ
 9 καὶ ἐτέθησαν· ὑμεῖς δὲ 'γένος ἐκλεκτὸν, βασιλεῖον ἱερά-
 τευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς
 ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος
 10 εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· οἱ ποτε οὐ λαὸς, νῦν
 δὲ λαὸς Θεοῦ· οἱ οὐκ ἡλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.
 11 ἈΓΑΠΗΤΟΙ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπι-
 δήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἰτίνες
 12 στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν
 ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν
 ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεῖ-

3) Ψα. λδ'. 8.

4) Ψα. ριη'. 22. 'Εφεσ. β'. 20.

5) 'Ησα. ξα'. 6. ξς'. 21. 'Οση. ιδ'.

2. Μαλ. α'. 11. 'Ρωμ. ιβ'. 1.

'Εφεσ. β'. 21, 22. Φιλ. δ'. 18.

'Εβρ. γ'. 6. ιβ'. 28. ιγ'. 15.

'Αποκ. α'. 6. ε'. 10.

6) 'Ησα. κη'. 16. 'Ρωμ. θ'. 33.

7) Ψα. ριη'. 22. 'Ησα. η'. 14.

Ματθ. κα'. 42. Λουκ. β'. 34.

Πράξ. δ'. 11. 'Ρωμ. θ'. 33.

8, Χορ. Α'. α'. 23.

9) 'Εξέδ. ιθ'. 5, 6. Δευτ. ζ'. 6.

ιδ'. 2. κς'. 18. 'Εφεσ. α'. 14.

ε'. 8. Κολ. α'. 13. 'Αποκ. α'. 6.

ε'. 10.

10) 'Οση. α'. 10. β'. 23. 'Ρωμ. θ'.

25.

11) α'. 17. Χρον. Α'. κθ'. 15. Ψα.

λθ'. 13. ριθ'. 19. 'Ρωμ. ιγ'. 14.

Γαλ. ε'. 16, 24. 'Εβρ. ια'. 15.

'Ιακώβ. δ'. 1.

12) γ'. 16. Ματθ. ε'. 16. Λουκ.

α'. 68. ιθ'. 44. 'Ρωμ. ιβ'. 17.

Κορ. Β'. η'. 21. Φιλ. β'. 15.

Τιτ. β'. 8.

σαντες δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Ὑπο- 13
τάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον
εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐ- 14
τοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον
δὲ ἀγαθοποιῶν· ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, 15
ἀγαθοποιούντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων
ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικαλυμμι ἔχον- 16
τες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δούλοι Θεοῦ.
πάντας τιμῆσατε· τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε· τὸν Θεὸν 17
φοβείσθε· τὸν βασιλέα τιμάτε.

Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δε- 18
σπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ
καὶ τοῖς σκολιοῖς. Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνειδήσιν 19
Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως. ποῖον γὰρ 20
κλῆρος, εἰ ἀμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε;
ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιούντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε,
τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ. Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι 21
καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων
ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἰχνεσιν αὐτοῦ·
'ὅς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δολὸς ἐν τῷ 22
στόματι αὐτοῦ·' ὅς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, 23
πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δι-
καίως· ὅς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνῆνεγκεν ἐν τῷ 24
ρώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἀμαρτίαις ἀπο-
λενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὐδ' ἂν μῶλωπι
ὑποῦ ἰάθητε· ἤτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα· ἀλλ' 25

13) Ῥωμ. γ'. 1. Τίτ. γ'. 1.

14) Ῥωμ. γ'. 3, 4.

15) Τίτ. β'. 8.

16) Ἰωάν. η'. 32. Ῥωμ. ε'. 18.
Κορ. Α'. ζ'. 22. Γαλ. ε'. 1, 13.
Πέτ. Β'. β'. 19.

17) α'. 22. ε'. 5. Ματθ. κβ'. 21.

Ῥωμ. β'. 10. Ἐφεσ. δ'. 3. Φιλ.
β'. 2. Ἐβρ. γ'. 1. Πέτ. Β'. α'. 7.18) Ἐφεσ. ε'. 5. Κολ. γ'. 22. Τιμ.
Α'. ε'. 1. Τίτ. β'. 9.19) Ματθ. ε'. 10, 11, 12. Κορ. Β'.
ζ'. 10.

20) γ'. 14. δ'. 14, 15.

21) γ'. 17, 18. Ματθ. ις'. 24.

Ἰωάν. γ'. 15. Φιλ. β'. 5. Θεσσ.
Α'. γ'. 3. Ἰωάν. Α'. β'. 6.22) Ἡσα. γγ'. 9. Κορ. Β'. ε'. 21.
Ἰωάν. Α'. γ'. 5.

23) Ματθ. κς'. 39. Ἰωάν. γ'. 48, 49.

24) Ἡσα. γγ'. 4, 5. Ματθ. η'. 17.

Ῥωμ. ε'. 2, 11. ε'. 6.

25) Ἡσα. γγ'. 6. Ἰεζεκ. λδ'. 6, 23.
λς'. 24. Δουκ. ις'. 4. Ἰωάν. ι
11. Ἐβρ. γ'. 20.

ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

- Γ' ὍΜΟΙΩΣ, αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὥτα καὶ εἴ τινας ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῶν τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἀνευ λόγου κερδηθήσονται, 2 ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφήν ὑμῶν. 3 ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἐξῶθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέρσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος· ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὁ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ 5 Θεοῦ πολυτελής. οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἀγαὶ γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεόν, ἐκόσμου ἐαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· ὥς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα. ἥς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. 7 Οἱ ἄνδρες, ὁμοίως, συνοικουντες κατὰ γνώσιν, ὥς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὥς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐκκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. 8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλά- 9 δελφοί, εὐσπλαγχνοί, φιλόφρονες· μὴ ἀποδίδοντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὺναντίον δὲ εὐλογοῦντες, εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, 10 ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. Ὁ γὰρ θέλων ζῶν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθῆς, παυσάτω τὴν γλώσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χεῖλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλήσαι 11 δόλον. ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθόν· 12 ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν. ὅτι οἱ ὀφθαλ-

Γ'. 1) Γεν. γ'. 16. Κορ. Α'. 5. 16.

ιδ'. 34. Ἐφεσ. ε'. 22. Κολ. γ'. 18. Τίτ. β'. 5.

3) Ἡσα. γ'. 18. Τιμ. Α'. β'. 9. Τίτ. β'. 3.

4) Ψα. με'. 14. Ῥωμ. β'. 29. 5. 22. Κορ. Β'. δ'. 16.

6) Γεν. ιη'. 12, 15.

7) Κορ. Α'. 5. 3. ιβ'. 23. Ἐφεσ. 4. 25, κ. τ. λ. Κολ. γ'. 19.

8) Ῥωμ. ιβ'. 16. ιε'. 5. Κορ. Α'.

α'. 10. Φιλ. β'. 2. γ'. 16.

9) Λευιτ. ιθ'. 18. Παροιμ. ιζ'. 13. κ'. 22. κδ'. 29. Ματθ. ε'. 39.

κε'. 34. Ῥωμ. ιβ'. 17. Κορ. Α'. 5. 7. Θεσσ. Α'. ε'. 15. Τιμ. Α'.

δ'. 8.

10) Ψα. λδ'. 12, κ. τ. λ. Ἰακώβ. α. 26.

11) Ψα. λζ'. 27. Ἡσα. α'. 1. Ἰωάν. Γ'. 11.

μοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὧτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά· Καὶ τίς ὁ κακῶσων ὑμᾶς, εἴαν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταί 13 γένησθε; ἀλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. Ὁν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε· Κύριον δὲ τὸν Θεὸν ἀγιάσατε' ἐν ταῖς καρδίαις 15 ὑμῶν.

Ετοιμοὶ δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, μετὰ πραύτητος καὶ φόβου· συνειδήσιν ἔχοντες ἀγαθὴν, ὥς ἐν ᾧ κατα- 16 λαλώσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, κατασυχνῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφῇ. Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιῶντας, εἰ θελεῖ τὸ θέλημα τοῦ 17 Θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιῶντας· ὅτι καὶ Χριστὸς ἀπαξ 18 περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ· θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ τῷ πνεύματι, ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνευ- 19 μασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν, ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἀπαξ 20 ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγοι, τουτέστιν ὀκτῶ, ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος· ᾧ καὶ ἡμᾶς ἀν- 21 τίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, (οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ρύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν,) δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ 22 Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

ΧΡΙΣΤΟΥ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ Δ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἐννοίαν ὀπλίσασθε· ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας· εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων 2

14) β'. 20. δ'. 14. Ἡσα. η'. 12, 13.

Ἱερ. α'. 8. Ματθ. ε'. 10. ι'. 28.

15) Ἰωβ α'. 21. Ψα. ριθ'. 46.

Πραξ. δ'. 8.

16) β'. 12, 15, 19. Τίτ. β'. 8.

18) Ῥωμ. α'. 4. ε'. 6. Κορ. Β'. ιγ'.

4. Ἐβρ. θ'. 15, 28.

19) δ'. 6. Ἐφεσ. β'. 17.

20) Γεν. ε'. 3, 5, 14. ζ'. 7. η'. 18.

Ματθ. κδ'. 38. Δουκ. ιζ'. 26.

Ῥωμ. β'. 4. Πέτ. Β'. β'. 5.

21) Ἐφεσ. ε'. 26.

22) Ψα. ρι'. 1. Ῥωμ. η'. 38. Ἐφεσ.

α'. 20. Κολ. γ'. 1.

Δ'. 1) Ῥωμ. ε'. 8. Ἐβρ. ιβ'. 1.

2) Ῥωμ. ιδ'. 7. Κορ. Β'. ε'. 15.

Γαλ. β'. 20. Ἐφεσ. δ'. 24. Θεσσα.

Α'. ε'. 10. Ἐβρ. θ'. 14.

ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ, τὸν ἐπίλοιπον ἐν
 3 σαρκὶ βιώσαι χρόνον. ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυ-
 θὼς χρόνος τοῦ βίου τοῦ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργά-
 σασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις,
 οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολα-
 4 τρείαις· ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς
 5 τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· οἱ
 ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἐτοίμως ἔχοντι κρίναι ζῶντας
 6 καὶ νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη,
 ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ
 Θεὸν πνεύματι.

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. σωφρονησατε οὖν καὶ
 8 νηψατε εἰς τὰς προσευχάς· πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς
 ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενὴ ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύψει
 9 πληθὺς ἁμαρτιῶν· φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἀνευ γογ-
 10 γυσμῶν. ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς
 αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάρι-
 11 τος Θεοῦ· εἰ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἰ τις διακονεῖ,
 ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξά-
 ζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ
 τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίσεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς
 πειρασμὸν ὑμῖν γινομένην, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνον-
 13 τος· ἀλλὰ, καθὼς κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθή-
 μασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης
 14 αὐτοῦ χαρήτε ἀγαλλιώμενοι. Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι
 Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τοῦ Θεοῦ
 Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφη-

3) Ἐφεσ. δ'. 17.

5) Πραξ. ι'. 42. Κορ. Α. ιε'. 51, 52.

6) γ'. 19. Ἰωάν. ε'. 25.

7) ε'. 8. Ματθ. κς'. 41. Δουκ. κς'.
 34, κ. τ. λ. Ῥωμ. ιγ'. 12. Φιλ.
 δ'. 5. Κολ. δ'. 1. Πέτ. Β'. γ'. 9,
 11. Ἰωάν. Α'. β'. 18.

8) Παροιμ. ι'. 12. Ἰακώβ. ε'. 20.

9) Ῥωμ. ιβ'. 13. Φιλ. β'. 14. Ἐβρ.
 ιγ'. 2.

10) Παροιμ. γ'. 28. Ματθ. κς'. 14.

Δουκ. ιβ'. 42. Ῥωμ. ιβ'. 6. Κορ.

Α'. δ'. 1, 2. ιβ'. 4. Κορ. Β'. η'.

11. Ἐφεσ. δ'. 11. Τίτ. α'. 7.

11) Ἱερ. κγ'. 22. Ῥωμ. ιβ'. 6, 7, 8.

12) α'. 7. Ἡσα. μὴ'. 10. Κορ. Α'.
 γ'. 13.

13) Κορ. Β'. δ'. 10. Φιλ. γ'. 10.

Κολ. α'. 24. Τιμ. Β'. β'. 10.

Ἀποκ. α'. 9.

14) β'. 20. γ'. 14. Ματθ. ε'. 10,

11.

μεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γὰρ τις ὑμῶν πα- 15
σχέτω ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιός, ἢ ὡς ἀλ-
λοτριοεπίσκοπος· εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, 16
δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ. ὅτι ὁ καιρὸς 17
τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ
δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων
τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ 'εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζε- 18
ται, ὁ ἄσεβης καὶ ἁμαρτωλὸς πού φυνεῖται;' ὥστε καὶ οἱ 19
πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστη
παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγαθοποιᾷ.

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ, ὁ συμ- Ε
πρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων,
ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός,
Ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκο- 2
ποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως· μηδὲ αἰσχρο-
κερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν 3
κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φανε- 4
ρῶντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἁμαράντι-
νον τῆς δόξης στέφανον.

Ὅμοιως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες 5
δὲ, ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην
ἐγκομβώσασθε· ὅτι 'ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσε-
ται ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.' ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ 6
τὴν κραταίᾳ χεὶρ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν
καιρῷ· πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπὶ ῥίψαντες ἐπ' 7
αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μελεῖ περὶ ὑμῶν.

15) β'. 20.

17) Ἦσα. ι'. 12. Ἱερ. κε'. 29. μθ'.
12. Μαλ. γ'. 5. Δουκ. ι'. 12.
κγ'. 31.

18) Παροιμ. ια'. 31.

19) Ψα. λα'. 5. Δουκ. κγ'. 46.

Ε'. 1) Δουκ. κδ'. 48. Ῥωμ. η'. 17,
18. Φιλήμ. 9. Ἀποκ. α'. 9.2) Πράξ. κ'. 28. Τιμ. Α'. γ'. 3.
Τίτ. α'. 7.3) Κορ. Α'. γ'. 5. Κορ. Β'. α'. 24.
Φιλ. γ'. 17. Θεσσ. Β'. γ'. 9.

Τιμ. Α'. δ'. 12. Τίτ. β'. 7.

4) α'. 4. β'. 25. Ἦσα. μ'. 11.

'Ιερεκ. λδ'. 23. Ἰωάν. ι'. 11.

Κορ. Α'. θ'. 25. Τιμ. Β'. δ'. 8.

'Εβρ. ιγ'. 20. Ἰακώβ. α'. 12.

5) Παροιμ. γ'. 34. Ῥωμ. ιβ'. 10,

16. Ἐφεσ. ε'. 21. Φιλ. β'. 3.

'Ιακώβ. δ'. 6.

6) Ἰωβ κβ'. 29. Παροιμ. κθ'. 23.

Ματθ. κγ'. 12. Δουκ. α'. 52. ιδ'.

11. ιη'. 14. Ἰακώβ. δ'. 10.

7) Ψα. λζ'. 5. νε'. 22. Ματθ. ζ'.

25, 26. Δουκ. ιβ'. 22. Κορ. Α'.

θ'. 9. Φιλ. δ'. 6. Τιμ. Α'. ζ'. 8.

'Εβρ. ιγ'. 5.

- 8 Νήψατε, γρηγορήσατε, ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διά-
βολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ ζητῶν τίνα κα-
9 ταπίη· ὃ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ
τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτε-
λεῖσθαι.
- 10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν
αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλιγον παθον-
τας, αὐτοὺς καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θε-
11 μελιώσαι· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.
- 12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογι-
ζομαι, δι' ὀλίγων ἐγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν
ταύτην εἶναι ἀληθὴ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν ἐστήκατε.
- 13 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτῇ, καὶ Μάρ-
14 κος ὁ υἱὸς μου. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι
ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀμήν.

8) α'. 13. δ'. 7. Ἰωβ α'. 7. Δουκ.

37. ιγ'. 21.

κα'. 16. κβ'. 31. Θεσσ. Α'. ε'. 6.

12) Ἑβρ. ιγ'. 22.

9) Ἐφεσ. δ'. 27. ε'. 11, 13. Ἰακώβ.

13) Πραξ. ιβ'. 12, 25.

δ'. 7.

14) Ῥωμ. ις'. 16. Κορ. Α'. ις'. 20.

10) α'. 6. Κορ. Β'. δ'. 17. Ἑβρ. ι'.

Κορ. Β'. ιγ'. 12. Θεσσ. Α'. ε'. 26.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

- Α' ΣΥΜΕΩΝ Πέτρος δούλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τοῖς ἰσοτίμοις ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαι-
οσύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτηρὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ·
2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ
Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Α'. 2.) Ἰωάν. ις'. 3. Ῥωμ. α'. 7. Πέτ. Α'. α'. 2. Ἰουδ. 2

Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς 3
ζωὴν καὶ εὐσεβείαν δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως
τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, δι' ὧν τὰ 4
μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα
διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυ-
γόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθοράς. καὶ αὐτὸ 5
τοῦτο δέ, σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορη-
γήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ
τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ γνῶσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ 6
ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσε-
βείαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλ- 7
αδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ταῦτα γάρ, ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ 8
πλεονάζοντα, οὐκ ἄργους οὐδὲ ἀκαρπούς καθίστησιν
εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν·
ὥ γάρ μὴ πάρεστι ταῦτα, τυφλὸς ἐστί, μυωπαζών, 9
λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν παλαι αὐτοῦ ἁμαρ-
τιῶν. Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν 10
τὴν κλησιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες
οὐ μὴ πταιστέ ποτε. οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορη- 11
γηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν
τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς αἰὲν ὑπομνήσκειν περὶ του- 12
των, καίπερ εἰδότες, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ
ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμι ἐν τούτῳ 13
τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει· εἰδὼς ὅτι 14
ταχυνὴ ἐστὶν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματος μου, καθὼς
καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδηλώσέ μοι. σπου- 15
δάσω δὲ καὶ ἐκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς, μετὰ τὴν ἐμὴν ἐξο-
δον, τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι.

Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες 16
ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-

3) Ἰωάν. ιζ'. 3.

4) Ἡσα. νς'. 5. Ἰωάν. α'. 12.

Ῥωμ. η'. 15. Κορ. Β'. γ'. 18.

Γαλ. γ'. 26. Ἐφεσ. δ'. 24. Ἐβρ.

ιβ'. 10. Ἰωάν. Α'. γ'. 2.

8) Τίτ. γ'. 14.

9) Ἡσα. νθ'. 10. Σοφον. α'. 17.

Ἰωάν. Α'. β'. 9, 11.

10) Ἰωάν. Α'. γ'. 19.

13) γ'. 1.

14) Ἰωάν. κα'. 18, 19. Τιμ. Β'. δ'. 6.

16) Ματθ. ιζ'. 1. Ἰωάν. α'. 14.

Κορ. Α'. α'. 17. β'. 1, 4. 13.

δ'. 20. Ἰωάν. Α'. α'. 1. δ'. 14.

στοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες
 17 τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ
 πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοι-
 ᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, 'Οὗτος ἐστὶν ὁ
 18 υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα.' καὶ ταύ-
 την τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖ-
 19 σαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. Καὶ ἔχομεν
 βεβαίωτερον τὸν προφητικὸν λόγον, ὃ καλῶς ποιεῖτε
 πρὸς ἔχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνονται ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ,
 ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς
 20 καρδίαις ὑμῶν· τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα
 21 προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. οὐ γὰρ
 θεληματὶ ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτε προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ
 Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ
 ἄνθρωποι.

Β 'ΕΓΕΝΟΝΤΟ δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς
 καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδασκαλοὶ, οἵτινες παρεισ-
 ᾶξουσιν αἵρεσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς
 2 δεσπότην ἀρνύμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώ-
 2 λειαν· καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀπω-
 3 λείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται·
 3 καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται·
 οἷς τὸ κρίμα ἐκπαλαί οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν
 4 οὐ νυστάζει. Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων
 οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέ-
 5 δωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους· καὶ ἀρχαίου κόσμου
 οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὀγδοὺς Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα
 6 ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ πό-

17) Ματθ. γ'. 17. ιζ'. 5. Μαρκ.
 α'. 11. θ'. 7. Λουκ γ'. 22. θ'.

35. Κολ. α'. 13.

19) Ψα. ριθ'. 105. 'Ιωάν. α'. 35.
 Κορ. Β'. δ'. 6. 'Αποκ. κβ'. 16.

20) 'Ρωμ. ιβ'. 6.

21) Τιμ. Β'. γ'. 16. Πέτ. Α'. α'. 11.

Β'. 1) Δευτ. ιγ'. 1. Ματθ. κδ'.

11. Πράξ. κ'. 29. Κορ. Α'. ια'.

19. Τιμ. Α'. δ'. 1. Τιμ. Β'. γ'.

1, 5. 'Ιουδ. 4, 18.

3) Δευτ. ιβ'. 35. Τιμ. Α'. ε'. 5.
 Τιτ. α'. 11. 'Ιουδ. 4.

4) 'Ιωβ δ'. 18. Δουκ. η'. 31. 'Ιωάν.
 η'. 44. 'Ιωάν. Α'. γ'. 8. 'Ιουδ. 6.
 'Αποκ. κ'. 2.

5) Γεν. ζ'. 21. Πέτ. Α'. γ'. 19, 20.

6) Γεν. ιθ'. 24. 'Αριθ. κς'. 10.

Δευτ. κθ'. 23. 'Ησα. ιγ'. 19.

'Ιερ. ν'. 40. 'Ιεζεκ. ις'. 49. 'Οση.

ια'. 8. 'Αμώς δ'. 11. 'Ιουδ. 7.

λεις Σοδομών και Γομόρρας τεφρώσας καταστροφή
 κατέκρινεν, ὑποδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν θεϊκῶς·
 καὶ δίκαιον Δῶτ, καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέ- 7
 σμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, ἐρρύσατο· (βλέμματι 8
 γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν
 ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἐργοῖς ἐβασανίζεν·)
 οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ρυεσθαι, ἀδίκους 9
 δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν· μάλιστα δὲ 10
 τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μiasμοῦ πορευομέ-
 νους, καὶ κυριότητος καταφρονούντας. Τολμηταὶ αὐθα-
 δεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι, 11
 ἰσχυρὴ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ'
 αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. οὗτοι δὲ, ὡς 12
 ἱλοῦσα ζῶα φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἀλῶσιν καὶ φθοράν,
 ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν
 καταφθαρίσονται, κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας. Ἦδονην 13
 ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπῖλοι καὶ μῶμοι,
 ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ὑπάταις αὐτῶν, συνευωχούμενοι
 ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκα- 14
 ταπαύστους ἀμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους,
 καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίαις ἔχοντες, καταρας
 τέκνα, καταλιπόντες τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ἐπλανήθησαν, 15
 ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλααμ τοῦ Βοσόρ, ὃς
 μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, ἐλεγξιν δὲ ἐσχεν ἰδίας παρα- 16
 νομίας· ὑποζυγίον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγ-
 ξάμενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν.
 Οὗτοι εἰσὶ πηγαὶ ἀνυδροῖ, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαν- 17
 νόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκοτοῦς εἰς αἰῶνα τετήρηται.
 Ὑπέρσηκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν 18
 ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς, ἐν ἀσελγείαις, τοὺς ὄντως ἀπο-
 φυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφόμενους, ἐλευθερίαν 19

7) Γεν. ιθ'. 7, 8. 15.

8) Ψα. ριθ'. 158. 'Ιεζεκ. θ'. 4.

9) Κορ. Α'. ε'. 13.

10) 'Ιουδ. 4. 7. 8. 10. 16.

11) 'Ιουδ. 9.

12) 'Ιερ. ιβ'. 3. 'Ιουδ. 10.

13) 'Ιουδ. 12.

15) 'Αριθ. κβ'. 7, 21. 'Ιουδ. 11.

17) 'Ιουδ. 12.

18) Πραξ. β'. 40. 'Ιουδ. 16.

19) 'Ιμάν. η'. 34. 'Ρωμ. ε'. 16. Γαλ.

ε'. 13. Πέτ. Α'. β'. 16. 'Ιουδ. 4.

αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς
 20 φθορᾶς· ὧ γὰρ τις ἡττήται, τούτῳ καὶ δεδουλωται. Εἰ
 γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώ-
 σει τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖσι
 δὲ παλιν ἐμπλακέντες ἡττώνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ
 21 ἐσχάτα χείρονα τῶν πρώτων. κρείττον γὰρ ἦν αὐτοῖς
 μὴ ἐπιγνώκεναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνου-
 σιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐν-
 22 τολῆς. συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας,
 'Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα' καὶ, "Ὑς
 λουσαμένη εἰς κυλισμα βορβόρου."

Ι' ΤΑΥΤΗΝ ἤδη, ἀγαπητοὶ, δευτέραν ὑμῖν γράφω
 ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν
 2 εἰλικρινῇ διάνοιαν, μνησθῆναι τῶν προειρημένων ρη-
 μάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀπιστό-
 3 λων ἡμῶν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος· τοῦτο
 πρώτων γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου τῶν
 ἡμερῶν ἐμπαίκται, κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας
 4 πορευόμενοι, καὶ λεγοντες, Που ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς
 παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν,
 5 πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Λανθάνει γὰρ
 αὐτοὺς τοῦτο θελοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἐκπαλαι, καὶ
 γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα, τῷ τοῦ Θεοῦ
 6 λόγῳ, δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώ-
 7 λετο· οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτῷ λόγῳ τεθη-
 σαυρισμένοι εἰσὶ, πυρὶ τηρουμένοι εἰς ἡμέραν κρίσεως
 8 καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. Ἐν δὲ τούτῳ
 μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ
 9 Κυρίῳ ὥς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὥς ἡμέρα μία. οὐ

20) Ματθ. β'. 43, κ. τ. λ. 'Εβρ.

ς'. 4. ι'. 26.

21) Λουκ. ιβ'. 47, 48.

22) Παροιμ. κς'. 11.

Γ'. 1) α'. 13.

3) Τιμ. Α'. δ. 1. Τιμ. Β'. γ'. 1.

Ιουδ. 18.

4) 'Ησα. ε. 19. 'Ιερ. ις'. 15. 'Ιερεκ.

ιβ'. 22.

5) Γεν. α'. 6, 9. Ψα. κδ'. 2. λγ'. 6.

ρλς'. 6.

6) Γεν. ζ'. 10, 21.

7) 10. Ψα. ρβ'. 27. 'Ησα. να'. 6.

'Εβρ. α'. 11. Θεσσ. Β'. α'. 8.

8) Ψα. ιγ'. 4.

9) 15. 'Ησα. λ'. 18. 'Ιερεκ. ιη'. 23,

33. λγ'. 11. 'Αββακ. β'. 3. 'Ρωμ.

β'. 4. Τιμ. Α'. β'. 4. 'Εβρ. ι.

37. Πεν. Α'. γ'. 20.

βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδυτῆτα
 ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενος
 τινὰς ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.
 Ἦξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὥς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ, ἐν ἣ οἱ 10
 οὐρανοὶ ροιζήδον παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσού-
 μενα λυθῇσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαή-
 σεται. Τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ 11
 ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις,
 προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ 12
 Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθῇσονται,
 καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; Καινοὺς δὲ οὐρανούς 13
 καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκώ-
 μεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. διὸ, ἀγαπητοί, ταῦτα 14
 προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἀσπιλοὶ καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ
 εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακρο- 15
 θυμίαν σωτηρίαν ἡγείσθε· καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν
 ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἐγρα-
 ψεν ὑμῖν, ὥς καὶ ἐν πίσαις ταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν 16
 αὐταῖς περὶ τούτων· ἐν οἷς ἐστὶ δυσνόητά τινα, ἃ οἱ
 ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν, ὥς καὶ τὰς λοιπὰς
 γραφὰς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. Ὑμεῖς οὖν, 17
 ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν
 ἀθεσμῶν πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου
 στηριγμοῦ· αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυ- 18
 ρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα
 καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. ἀμήν.

10) Ψα. ρβ'. 27. Ἦσα. να'. 6.
 Ματθ. κδ'. 35, 44. Θεσσ.
 Α'. ε'. 2. Ἀποκ. γ'. 3. ις'. 15.
 κ. 11. κα'. 1.

12) Ψα. ν'. 3. Θεσσ. Β'. α'. 8.

13) Ἦσα. ξε'. 17. ξς'. 22. Ἀποκ.
 ι'. 1.

14) Κορ. Α'. α'. 8. Φιλ. α'. 10.
 Θεσσ. Α'. γ'. 13. ε'. 23.

15) 9. Ῥωμ. β'. 4.

16) Ῥωμ. η'. 19. Κορ. Α'. ιε'. 24.
 Θεσσ. Α'. δ'. 15.

18) Μάρκ. γ'. 22.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

Α' Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐωράκαμεν τοῖς
ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν
2 ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς· (καὶ ἡ ζωὴ
ἐφανερώθη, καὶ ἐωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ
ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς
3 τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν·) ὁ ἐωράκαμεν καὶ
ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν
ἐχητε μετ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα
μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χρι-
4 στοῦ. καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ἡ
5 πεπληρωμένη. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόα-
μεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς
6 φῶς ἐστὶ, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστὶν οὐδεμία. εἰάν
εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ
σκοτεῖ περιπατοῦμεν, ψευδομεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν
7 ἀληθειαν· εἰάν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατοῦμεν, ὥς αὐτὸς
ἐστὶν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ
τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει
8 ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Εἰάν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτιαν
οὐκ ἔχομεν, ἐαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ
9 ἐστὶν ἐν ἡμῖν. εἰάν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
πιστὸς ἐστὶ καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας,
10 καὶ καθαρῶσιν ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. εἰάν εἴπωμεν
ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ
ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

Α. 1.) Δουκ. κδ. 39. Ἰωαν. α'. 1,

14. κ'. 27. Πέτ. Β'. α'. 26.

2) Ἰωαν. α'. 1, 2. Ρωμ. ις'. 26. Κολ.

α'. 26. Τιμ. Β'. α'. 10. Τιτ. α'. 2.

3) Ἰωαν. ις'. 21. Κορ. Α'. α'. 9.

4) Ἰωαν. Β'. 12.

5) Ἰωαν. α'. 9. ἡ'. 12. θ'. 5. ιβ'.

35, 36.

7) Ἑβρ. θ'. 14. Πέτ. Α'. α'. 19.

Ἀποκ. α'. 5.

8) Βασ. Α'. ἡ'. 46. Χρον. Β'. 5'.

36. Ἰωβ θ'. 2. Παροιμ. κ'. 9.

Ἑκκλ. ζ'. 20. Ἰακωβ. γ'. 2.

9) Ψα. λβ'. 5. Παροιμ. κη'. 13.

ΤΕΚΝΙΑ μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἀμάρτητε· ὅτι
καὶ εἰς τὴν ἀμάρτην, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πα-
τέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστι 2
περὶ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δέ
μονον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ ἐν τούτῳ 3
γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτὸν, εἰς τὰς ἐντολὰς αὐ-
τοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων, Ἐγνώκα αὐτὸν, καὶ τὰς ἐντολὰς 4
αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀληθεια
οὐκ ἐστίν· ὅς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθὺς 5
ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελειώται. ἐν τούτῳ
γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. ὁ λέγων ἐν αὐτῷ με- 6
νειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιπατήσῃ, καὶ αὐτὸς
οὕτως περιπατεῖν. ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω 7
ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ
ἐντολὴ ἡ παλαιὰ ἐστίν ὁ λόγος ὃν ἤκουσατε ἀπ' ἀρχῆς.
πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὁ ἐστὶν ἀληθὺς ἐν 8
αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία παραγεται, καὶ τὸ
φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ 9
εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ
ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ 10
φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστίν. ὁ δὲ 11
μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν
τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ
σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν, 12
τεκνία, ὅτι ἀφένονται ὑμῖν αἱ ἀμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα
αὐτοῦ.

Γράφω ὑμῖν, πότερες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. 13
γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρὸν.
γράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. Ἐγρα- 14

Β'. 1) Ῥωμ. γ'. 34. Τιμ. Α'. β'. 5.

Ἑβρ. γ'. 24, 25. θ'. 24.

2) δ'. 10, 14. Ἰωάν. δ'. 42. Ῥωμ.
γ'. 25. Κορ. Β'. ε'. 18. Κολ. α'. 20.

4) α'. 6. δ'. 20.

5) δ'. 12, 13. Ἰωάν. γ'. 35. ιδ'.
21, 23.

6) Ἰωάν. ιε'. 4, 5. Πέτ. Α'. β'. 21.

7) γ'. 11. Ἰωάν. Β'. 5.

8) Ἰωάν. α'. 9. γ'. 12. ιγ'. 34. ιε'. 12.

Ῥωμ. ιγ'. 12. Θεσσ. Α'. ε'. 5, 8.

9) γ'. 14, 15. Κορ. Α'. ιγ'. 2. Πέτ.
Β'. α'. 19.

10) Ἰωάν. ιβ'. 35. Πέτ. Β'. α'. 10.

11) γ'. 14.

12) Δουκ. κδ'. 47. Πραξ. δ'. 12.
ιγ'. 38.

14) Ἐφεσ. ε'. 10.

ψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροὶ ἐστέ, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικηκατέ τὸν πονηρὸν.
 15 μὴ ἀγαπάτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς
 16 ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ
 17 κόσμου ἐστί. καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν
 18 αἰῶνα. Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἐρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ
 19 γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκουμεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. Ἐξ ἡμῶν ἐξηλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἀν' μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανε-
 20 ρωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν. Καὶ ὑμεῖς
 21 χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα. οὐκ ἔγραψα ὑμῖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀληθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας
 22 οὐκ ἐστί. Τίς ἐστὶν ὁ ψεῦστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἐστὶν ὁ Χριστός; οὗτος ἐστὶν ὁ ἀντί-
 23 χριστός, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς
 24 ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. Ὑμεῖς οὖν ὁ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. ἐάν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὁ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ νῷ
 25 καὶ ἐν τῷ πατρὶ μείνετε. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.
 26,27 ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανῶντων ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς τὸ χρίσμα ὃ ἔλαβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ

15) Ματθ. ε'. 24. 'Ρωμ. ιβ'. 2.

Γαλ. α'. 10. 'Ιακώβ. δ'. 4.

17) Ψα. ιζ'. 10. 'Ησα. μ'. 6. Κορ.

Α'. ε'. 31. 'Ιακώβ. α'. 10. δ'.

14. Πέτρ. Α'. α'. 24.

18) Ματθ. κδ'. 5, 24. Πράξ. κ'.

29. Θεσσ. Β'. β'. 3. 'Ιωάν. Β'. 7.

19) Ψα. μα'. 10. Πράξ. κ'. 30.

Κορ. Α'. ια'. 19.

20) Ψα. με'. 8. ρλγ'. 2. 'Ιωάν. ιδ'.

26. ις'. 13. 'Εβρ. α'. 9.

22) δ'. 3. 'Ιωάν. Β'. 7.

23) δ'. 15. Δουκ. ιβ'. 9. 'Ιωάν. ιε'.

23. Τιμ. Β'. β'. 12.

27) 'Ιερ. λα'. 33, 34. 'Ιωάν. ιδ'. 26.

ιγ'. 13. 'Εβρ. η'. 10, 11.

αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθὲς ἐστὶ, καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μενεῖτε ἐν αὐτῷ. Καὶ νῦν, τέκνία, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα, 28 ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παρρησίαν, καὶ μὴ αἰσχυνθώμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. εἰδῆτε ὅτι 29 δίκαιός ἐστι, γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

ΙΔΕΤΕ ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα ἱ 1 γέκνα Θεοῦ κληθώμεν. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα Θεοῦ 2 ἐσμεν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἶδαμεν δὲ ὅτι, εἰαν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁψόμεθα αὐτόν καθὼς ἐστὶ. Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην 3 ἐπ' αὐτῷ ἀγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκείνος ἀγνός ἐστι. πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ 4 ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. καὶ οἴδατε ὅτι ἐκείνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· 6 πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτόν, οὔδε ἔγνωκεν αὐτόν. Τεκνία, μηδεὶς πλανᾷτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν 7 δικαιοσύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκείνος δίκαιός ἐστιν. ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν· ὅτι ἀπ' 8 ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ 9 γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά 10 ἐστὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ,

28) γ'. 2. Μάρκ. η'. 38.

29) γ'. 7, 10.

Γ. 1) Ἰωάν. α'. 12, ιε'. 3, ιε'. 25.

2) Ἦσα. ιε'. 5. Ματθ. ε'. 12.

Ἰωάν. α'. 12. Ρωμ. η'. 15, 18,

29. Κορ. Α'. ιγ'. 12, ιε'. 49.

Κορ. Β'. δ'. 17, ε'. 7. Γαλ. γ'.

26, δ'. 6. Φιλ. γ'. 21. Κολ. γ'. 4.

Πέτρ. Β'. α'. 4.

4) ε'. 17.

5) Ἦσα. ιγ'. 4, 9. Κορ. Β'. ε'. 21.

Τιμ. Α'. α'. 15. Πέτρ. Α'. β'. 22, 24.

6) β'. 4, δ'. 8. Ἰωάν. Γ'. 11.

7) 10. β'. 29.

8) Γεν. γ'. 15. Ματθ. ιγ'. 38.

Ἰωάν. η'. 44.

9) ε'. 18. Πέτρ. Α'. α'. 28.

10) δ'. 3.

11 καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἤκουσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Καὶν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἐσφαξέ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἐσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβιβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. 15 πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστί· καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰῶνος· ἔν τούτῳ μένουσαν. Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθεῖναι. ὅς ὁ ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; τέκνιά μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ γλῶσση, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἐμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν· ὅτι εἰς καταγινώσκη ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. ἀγαπητοί, εἰς ἡμῶν καρδία μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὁ εἰς αἰτῶμεν λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνὸπριον αὐτοῦ ποιοῦμεν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

11) 23. α'. 5. β'. 7. Ἰωάν. ιγ'. 34. ιε'. 12.

12) Γεν. δ'. 8. Ἑβρ. ια'. 4.

13) Ἰωάν. ιε'. 18, 19. ιζ'. 14.

14) β'. 9, 10, 11. Δευτ. ιθ'. 17.

15) Ματθ. ε'. 21, 22. Γαλ. ε'. 21.

16) δ'. 9. Ἰωάν. γ'. 16. ιε'. 13.

Ἰωα. ε'. 8. Ἐφεσ. ε'. 2, 25.

17) δ' 20. ε'. 1. Δευτ. ιε'. 7.

Λουκ. γ'. 11. Ἰακώβ β'. 15.

18) Ἰακώβ β'. 15.

22) α'. 14. Ψα. ι'. 17. λδ'. 15.

ρμ'. 18, 19. Παροιμ. ιε'. 29. κη'.

9. Ἱερ. κθ'. 12. Ματθ. ζ'. 8. κα'.

22. Μάρκ. ια'. 24. Λουκ. ια'. 9.

Ἰωάν. θ'. 31. ιδ'. 13. ιε'. 7.

ις'. 23. Ἰακώβ α'. 5. ε'. 16.

23) 11. δ'. 12. Δευτ. ιθ'. 18.

Ματθ. κβ'. 39. Ἰωάν. ς'. 29.

ιγ'. 34. ιε'. 12. ιζ'. 3. Ἐφεσ.

ε'. 2. Θεσσ. Α'. δ'. 9. Πέτ. Α'.

δ'. 8.

Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ 24 μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

ἈΓΑΠΗΤΟΙ, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ Δ' δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφηταὶ ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα 2 ὁ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν. καὶ πᾶν πνεῦμα ὁ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν 3 Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστίν· καὶ τοῦτό ἐστίν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. Ὑμεῖς ἐκ 4 τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικηκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐκ τοῦ 5 κόσμου εἰσὶ· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ 6 γινώσκων τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν· ἐκ τούτου γινώσκουμεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. Ἀγα- 7 πητοὶ, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει τὸν Θεόν· ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἐγνώ τὸν Θεόν, 8 ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη 9 τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπή- 10 σαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν

24) δ'. 12. Ἰωάν. ιδ'. 23. ιε'. 10.

Ῥωμ. η'. 9.

Δ'. 1) Ἰερ. κθ'. 8, 9. Ματθ. ζ'.

15, 16. κδ'. 4, 5, 24. Κορ. Α'.

ιδ'. 29. Ἐφεσ. ε'. 6. Κολ. β'.

18. Θεσσ. Α' ε'. 21. Πέτ. Β'.

β'. 1. Ἰωάν. Β'. 7. Ἀποκ. β'. 2.

3) β'. 22. ε'. 1. Κορ. Α'. ιβ'. 3.

Ἰωάν. Β'. 7.

3) β'. 18, 22. Θεσσ. Β'. β'. 7.

5) Ἰωάν. γ'. 31. ιε'. 19.

6) Ἰωάν. η'. 47. ι'. 27.

8) 16. β'. 4. γ'. 6.

9) γ'. 16. Ἰωάν. γ'. 16. Ῥωμ. ε'. 8.

η'. 32.

10) β'. 2. Ἰωάν. ιε'. 16. Ῥωμ. γ'.

24, 25. ε'. 8, 10. Κορ. Β'. ε'. 19.

Κολ. α'. 19.

11 ἡμῶν. ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
 12 ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. Θεὸν οὐδεὶς πώ-
 ποτε τεθέαται· εἰάν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν
 ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν
 13 ἡμῖν. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ
 αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν
 ἡμῖν.

14 Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα, καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατήρ
 15 ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. ὃς ἂν ὁμο-
 λογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν
 16 αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκα-
 μεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν
 ἡμῖν. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ
 ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ.

17 Ἐν τούτῳ τετελειώται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρ-
 ρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς
 18 ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. φό-
 βος οὐκ ἐστὶν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἐξω-
 βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κολασίν ἔχει· ὁ δὲ φο-
 19 βούμενος οὐ τετελειώται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς ἀγαπῶ-
 20 μεν αὐτὸν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἡγάπησεν ἡμᾶς. Ἐάν
 τις εἴπῃ, Ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ
 μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφόν
 ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε πῶς δύναται ἀγα-
 21 πᾶν; καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα
 ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ.

Ε' ΠΑΣ ὁ πιστευὼν ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς, ἐκ
 τοῦ Θεοῦ γεγεννηταί· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννη-
 2 σάντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. ἐν τούτῳ
 γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τοῦ

11) Ματθ. ιη'. 33. Ἰωάν. ιε'. 12, 13.

12) β'. 5. γ'. 24. Ἐξῆδ. λγ'. 20.

Δευτ. δ'. 12. Ἰωάν. α'. 18.

Τιμ. Α'. α'. 17. ς'. 16.

13) γ'. 24. Ἰωάν. ιδ'. 20. ιζ'. 21.

14) α'. 1. Ἰωάν. α'. 14.

16) 8, 12.

17) γ'. 3, 19, 21. Ἰακώβ. β'. 13.

Πέτ. Α'. α'. 15.

20) β'. 4. γ'. 17.

21) γ'. 11, 23. Λευιτ. ιθ'. 18.

Ματθ. κβ'. 39. Ἰωάν. ιγ'. 34.

ιε'. 12. Ἐφεσ. ε'. 2. Θεσσ. Α'.

δ'. 9. Πέτ. Α'. δ'. 8.

Ε'. 1) β'. 22, 23. δ'. 2, 15. Ἰωάν.

α'. 12, 13.

Θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. αὕτη 3
γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. ὅτι 4
πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον·
καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικησασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις
ἡμῶν. τίς ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων 5
ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰη- 6
σοῦς ὁ Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ
ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ Πνεῦμα ἐστὶ τὸ μαρτυροῦν,
ὅτι τὸ Πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ 7
μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος, καὶ
τὸ Ἅγιον Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν εἰσι. καὶ τρεῖς 8
εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ Πνεῦμα, καὶ τὸ
ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἐν εἰσιν. Εἰ 9
τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυ-
ρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία
τοῦ Θεοῦ, ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ 10
πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐχει τὴν μαρτυρίαν
ἐν ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ ψεύστην πεποίηκεν
αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἣν με-
μαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Καὶ αὕτη 11
ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ
Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. ὁ ἐχων 12
τὸν υἱὸν ἐχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ ἐχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ
τὴν ζωὴν οὐκ ἐχει.

Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα 13
τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον,
καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ 14

3) Ματθ. ια'. 29, 30. Ἰωάν. ιδ'.
15, 21, 23. ιε'. 10. Ἰωάν. β'. 6.

4) Ἰωάν. ις'. 33.

5) δ'. 4, 15. Κορ. Α'. ιε'. 57.

6) Ἰωάν. ιθ'. 34.

7) Ματθ. κη'. 19. Ἰωάν. α. 1.
Κορ. Α'. ιβ'. 4, 5, 6. Ἀποκ. ιθ'.
13.

8) Ἰωάν. ε'. 37. η'. 17, 18.

10) Ἰωάν. γ'. 16, 33. Ῥωμ. η'. 16.
Γαλ. δ'. 6.

11) Ἰωάν. α'. 4.

12) Ἰωάν. γ'. 36. ε'. 24.

13) Ἰωάν. κ'. 31.

14) γ'. 22. Ἱερ. κθ'. 12. Ματθ.
ζ'. 8. κα'. 22. Μάρκ. α'. 24.
Λουκ. ια'. 9. Ἰωάν. ιδ'. 13. ιε'.
7. ις'. 24. Ἰακώβ. α'. 5.

αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἂν
 15 τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν· καὶ
 ἂν οἶδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἶδαμεν
 16 ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾔτηκαμεν παρ' αὐτοῦ. Ἐάν
 τις ἰδῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ
 πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς
 ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. ἐστὶν ἁμαρτία πρὸς
 17 θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδι-
 κία ἁμαρτία ἐστίν· καὶ ἐστὶν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.
 18 Οἶδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ
 ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτὸν,
 19 καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἄπτεται αὐτοῦ. οἶδαμεν ὅτι ἐκ
 τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεί-
 20 ται. οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκει, καὶ δεῶκεν
 ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμεν
 ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ νύμφῳ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός
 21 ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος. Τεκνία,
 φυλαξάτε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

16) Ἀριθ. ιε'. 30.

Α'. β'.

17) γ'. 4.

25. Ματθ. ιβ'. 31. Μάρκ. γ'.

18) γ'. 9.

29. Δουκ. ιβ'. 10. Ἑβρ. ε'. 4.

20) Δουκ. κδ'. 45. Ἰωάν. ιζ'. 3.

ι'. 26. Πέτρ. Β'. β'. 30.

21) Κορ. Α'. ι'. 14.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Ὁ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις
 αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, (καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος,
 2 ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν,) διὰ τὴν
 ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἐσται
 3 εἰς τὸν αἰῶνα· ἐσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη

παρὰ Θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

Ἐχάρην λίαν ὅτι εὗρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περι- 4
πατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ
τοῦ πατρός. καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὥς ἐντολὴν 5
γράφω σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα πε- 6
ριπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντο-
λὴ, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπα-
τήτε· ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσηλθόν εἰς τὸν κόσμον, οἱ ᾧ 7
μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί·
οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυ- 8
τοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν τὴν εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν
πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων, καὶ μὴ μένων 9
ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν
τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν
υἱὸν ἔχει. εἰ τις ἐρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν 10
διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβανετε αὐτὸν εἰς αἰκίαν, καὶ
χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοι- 11
νωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς ποιηροῖς.

Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χαρ- 12
του καὶ μελανοῦ· ἀλλὰ ἐλπίζω εἰλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾗ
πεπληρωμένη. ἀσπάζεται σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου 13
τῆς ἐκλεκτῆς. ἀμὴν.

5) Ἰωάν. γ'. 34. ιε'. 12. Ἐφεσ. ε'.

2. Θεσσ. Α'. δ'. 9. Πέτ. Α'. δ'. 8.

Ἰωάν. Α'. β'. 7, 8. γ'. 11, 23.
δ'. 21.

6) Ἰωάν. ιε'. 10. Ἰωάν. Α'. β'. 24.

7) Ματθ. δ'. 24. Πέτ. Β'. β'. 1.

Ἰωάν. Α'. β'. 18, 22. δ'. 1, 2, 3.

8) Γαλ. γ'. 4.

9) Ἰωάν. Α'. β'. 23.

10) Ῥωμ. ις'. 17. Κορ. Α'. ε'. 11.
ις'. 22. Γαλ. α'. 8, 9. Τιμ. Β'.
γ'. 5. Τίτ. γ'. 10.

12) Ἰωάν. ις'. 13. Ἰωάν. Α'. α'. 4.

Ἰωάν. Γ'. 13.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΤΡΙΤΗ.

- 1 Ὁ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαίῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγα-
2 πῶ ἐν ἀληθείᾳ. Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε
εὐδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐδοῦταί σου ἡ
3 ψυχὴ· ἐχάρην γὰρ λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρ-
4 τυρουνητῶν σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ πε-
5 ριπατεῖς. μείζοτεράν τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, ἵνα ἀκούω
6 τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. Ἀγαπητέ,
πιστὸν ποιεῖς ὁ ἕαν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ εἰς
7 τοὺς ξένους, οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγαπῇ ἐνώπιον
ἐκκλησίας· οὐς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ
8 Θεοῦ. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐξῆλθον, μηδὲν
9 λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνῶν· ἡμεῖς οὖν ὀφειλομέν
ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιοῦτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα
10 τῇ ἀληθείᾳ. Ἐγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων
αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο, ἕαν
11 ἐλθῶ, ὑπομνησῶ αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονη-
ροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τοῦτοις,
οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλο-
12 μένους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. Ἀγαπη-
τέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν
ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὁ δὲ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν
13 Θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ'
αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ
οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθὴς ἐστίν.
14 Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ
15 καλὰμου σοι γράψαι· ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ
στομά πρὸς στόμα λαλήσομεν. Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονται
σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

3) Ἰωάν. Β'. 4.

11) Ψα. λς. 27. Ἠσα. α'. 16. Πέτ. | Α'. γ'. 11. Ἰωάν. Α'. γ'. 6, 9.

13) Ἰωάν. Β'. 12.

ΙΟΥΔΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ΙΟΥΔΑΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς· ἑλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθεῖη.

Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἀπαξ παραδυθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ ἅλως παλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσελγείαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην Θεὸν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνοῦμενοι. Ὑπομνησαί με ὑμᾶς βούλομαι, εἰδόμενος ὑμᾶς ἀπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος, λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεῦσαντας ἀπώλεσεν. ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἐαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τοῦτοῖς τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθούσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, προκείμεναι δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. Ὅμοίως μέντοι καὶ οὗτοι, ἐνυπνιαζόμενοι, σάρκα μὲν μιάνουσιν, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δοξὰς δὲ βλασφημοῦσιν. ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχ-

1) Λουκ. ζ'. 16. Ἰωάν. ιζ'. 11.

Πραξ. α'. 13. Πέτ. Α'. α'. 5.

2) Φιλ. α'. 27. Τιμ. Α'. α'. 18. ζ'. 12. Τιμ. Β'. β'. 7.

3) Ρωμ. θ'. 21, 22. Τίτ. α'. 16. Πέτ. Α'. β'. 8. Πέτ. Β'. β'. 1, 2, 19.

4) Ἀριθ. ιδ'. 29, κ. τ. λ. κς'. 64, 65.

5) Ψαλμ'. 26. Κορ. Α'. α'. 5. Ἑβρ. γ'. 18, 19.

6) Ἰωάν. η'. 44. Πέτ. Β'. β'. 4.

7) Γεν. ιθ'. 24. Δευτ. κθ'. 23.

8) Ἠσα. γ'. 19. Ἱερ. κ'. 16. ν'. 40.

Θρημ. δ'. 6. Ἰεζεκ. ις'. 49. Ὀση. ια'. 8. Ἀμώς δ'. 11. Λουκ. ιζ'. 29. Πέτ. Β'. β'. 6.

9) Πέτ. Β'. β'. 10, 11.

10) Δαν. ι'. 13. ιβ'. 1. Ζαχ. γ'. 2.

11) Πέτ. Β'. β'. 11. Ἀποκ. ιβ'. 7.

- ἀγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν
 10 βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν, Ἐπιτιμῆσαι σοι Κύριος. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἶδασι βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται.
 11 Οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καῖν ἐπορευθῆσαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαάμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορέ ἀπώλοντο.
 12 Οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνευωχούμενοι ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφελαι ἄνδρῳ, ὑπὸ ἀνέμων περιφερόμεναι· δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκρίζωθέντα· κύματα ἀγρία θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας· ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκοτοῦς εἰς τὸν αἶῶνα τετήρηται. Προεφῆτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἑβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνῶχ, λέγων, Ἰδοὺ, ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐξελέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περιπάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.
 16 Οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι· καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπερογκά, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν. ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοί, μνησθῆτε τῶν ρημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅτι ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαίκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
 19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες ἑαυτοὺς, ψυχικοί,

10) Πέτ. Β'. β'. 12.

11) Γεν. Α'. 8. Ἀριθ. ις'. 1. κβ'. 7, 21.

Πέτ. Β'. β'. 15. Ἰωάν. Α'. γ'. 12.

12) Παροιμ. κε'. 14. Πέτ. Β'. β'. 13, 17.

13) Ἦσα. ιζ'. 20.

14) Γεν. ε'. 18. Δαν. ζ'. 10. Πράξ.

α'. 11. Θεσσ. Α'. α'. 10. Θεσσ.

Β'. α'. 10. Ἀποκ. α'. 7.

15) Ζαχ. ιδ'. 5. Ματθ. ιδ'. 36.

κε'. 31. Θεσσ. Β'. α'. 7.

16) Ψα. ιζ'. 10. Πέτ. Β'. β'. 18.

18) Πράξ. κ'. 29. Τιμ. Α'. δ'. 1.

Τιμ. Β'. γ'. 1. δ'. 3. Πέτ. Β'.

δ'. 1. γ'. 3.

19) Παροιμ. ιη'. 1. Ἰεζεκ. ιδ'. 7.

Ὡση. δ'. 14. θ'. 10. Κορ. Α'.

β'. 14.

Πνεῦμα μὴ ἔχοντες. ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, τῇ ἁγιωτάτῃ 20
 ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν Πνεύματι
 Ἀγίῳ προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρή- 21
 σατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε δια- 22
 κρινόμενοι. οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς 23
 ἀρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλω-
 μένον χιτῶνα.

Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταιστοὺς, καὶ στη- 24
 σαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλ-
 λιάσει, μόνῳ σοφῷ Θεῷ σωτῇρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγα- 25
 λωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας
 τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

23) 'Αποκ. γ'. 4.

24) 'Ρωμ. ις'. 25. 'Ῥφες. γ'. 20.

25) 'Ρωμ. ις'. 27. Τιμ. Α. α

17.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

ἈΠΟΚΑΛΥΨΙΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐ- Α
 τῷ ὁ Θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι
 ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου
 αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, ὃς ἐμαρτύρησε τὸν 2
 λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα
 τε εἶδε. μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες 3
 τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ
 γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις 4

Δ'. 2) Ἰωαν. Α'. α'. 1.

2) κβ'. 7, 10. 'Ρωμ. ιγ'. 11. 'Ἰακώβ.

4) 8. γ'. 1. δ'. 5, 8. ε'. 6. ια'. 17.

ις'. 5. 'Εφ' ὅδ. γ'. 14.

ε'. 8. Πέτ. Α'. δ'. 7.

ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὁ ὦν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ἃ ἔστιν ἐνώπιον
 5 τοῦ θρόνου αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς
 ὁ πιστὸς, ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἀρχὼν
 τῶν βασιλείων τῆς γῆς· τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς, καὶ λού-
 σαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι
 6 αὐτοῦ, (καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ Θεῷ
 καὶ πατρὶ αὐτοῦ,) αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

7 Ἴδου ἐρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν
 πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κό-
 ψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ναί, ἀμήν.
 8 Εγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, λέγει ὁ Κύ-
 ριος, ὁ ὦν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.
 9 Εγὼ Ἰωάννης, ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινων-
 νος ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Ἰη-
 σου Χριστοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νησῷ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ
 διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ
 10 Χριστοῦ. ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ·
 καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος
 11 λεγούσης, Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ
 ἔσχατος· καὶ ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον
 ταῖς ἐκκλησίαις ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, εἰς Ἐφέσον, καὶ εἰς
 Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς
 12 Σαρδεῖς, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδικεῖαν. Καὶ
 ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἧτις ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ·
 13 καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσαῖς, καὶ ἐν
 μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνίων ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδε-

5) γ'. 14. ε'. 9. ιζ'. 14. ιφ'. 16.
 Ψα. π'. 27. Ἦσα. νε'. 4.
 Ἰωάν. η'. 14. Πραξ. κ'. 28. Κορ.
 Α'. ιε'. 20. Κολ. α'. 18. Ἐβρ.
 θ'. 12, 14. Πέτ. Α'. α'. 19.
 Ἰωάν. Α'. α'. 7, 9.
 6) ε'. 10. κ'. 6. Ῥωμ. ιβ'. 1. Ἐβρ.
 θ'. 14. Πέτ. Α'. α'. 19. β'. 5, 9.
 Ἰωάν. Α'. α'. 7.
 7) Ἦσα. γ'. 18, 14. Δαν. ζ'. 13.
 Σαχ. ιβ'. 10. Ματθ. κδ'. 30.

κέ'. 31. κς'. 64. Ἰωάν. ιθ'. 37.
 Πραξ. α'. 11. Θεσσ. Α'. α'. 10.
 Θεσσ. Β'. α'. 10. Ἰουδ. 14.
 8) 4. κα'. 6. κβ'. 13. Ἦσα. μα'. 4.
 μδ'. 6. μη'. 12.
 9) Ῥωμ. η'. 17. Φιλ. α'. 7. δ'. 14.
 Τιμ. Β'. α'. 8. β'. 12.
 10) δ'. 2.
 11) β'. 8. κβ'. 13.
 12) β'. 1. ιδ'. 14. ιε'. 6. Τζα. α.
 26. Δαν. ζ'. 18.

δυμένοι ποδήρη, καὶ περιεζωσμένοι πρὸς τοῖς μαστοῖς
ζώνην χρυσήν· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ 14
ὥσπερ ἔριον λευκόν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς
φλόξ πυρός· καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, 15
ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φω-
νὴ ὑδάτων πολλῶν· καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χεὶρὶ 16
ἀστέρας ἑπτὰ· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δι-
στομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ
ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, 17
ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἐπέθηκε
τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμὲ, λέγων μοι, Μὴ φοβού-
μαι ἐγὼ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, καὶ ὁ ζῶν· καὶ εγε- 18
νόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· ἀμήν· καὶ ἔχω τὰς κλείς τοῦ ἀδου καὶ τοῦ
θανάτου. Γράψον ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσι, καὶ ἃ μελλεῖ γίνε- 19
σθαι μετὰ ταῦτα· τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν 20
εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς
χρυσᾶς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν
εἰσι· καὶ αἱ ἑπτὰ λυχναὶ ἃς εἶδες, ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσὶ.

Τῷ ἀγγέλῳ τῆς Ἐφεσίνης ἐκκλησίας γράψον, Τὰδε Β
λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνίων τῶν χρυσῶν·
Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον σου, καὶ τὴν ὑπομο- 2
νὴν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνη βαστάσαι κακοὺς, καὶ ἐπει-
ράσω τοὺς φασκοίτας εἶναι ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσὶ,
καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς, καὶ ἐβαστασας καὶ ὑπομονὴν 3
ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας καὶ οὐ κέκμη-
κας. Ἀλλ' ἔχω κατὰ σου, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρῶ- 4
τὴν ἀφήκας. μνημόνευε οὖν πόθεν ἐκπέπτωκας, καὶ 5
μετανοήσον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μὴ, ἔρ-
χομαί σοι ταχὺ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ

14) ιθ'. 12. Δαν. ζ'. 9.

15) ιθ'. 2.

16) 20. β'. 1, 12. γ'. 1. ιθ'. 15,

21. 'Ησα. μθ'. 2. 'Εφεσ. ζ'. 17.

'Εβρ. δ'. 12.

17) 11. β'. 8. 'Ησα. μα'. 4. μδ'. 6.

μη'. 12. Δαν. η'. 18. ι'. 10.

18) γ'. 7. κ'. 1. 'Ιωβ ιβ'. 14. Ψα.

ξη'. 20. 'Ησα. κβ'. 22. 'Ρωμ

ς'. 9.

20) 16. β'. 1. Μαλ. γ'. 7.

Β'. 1) α'. 13, 16, 20.

2) 9, 13, 19. 'Ιωαν. Α'. δ'. 2

- 6 τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς. Ἄλλὰ τοῦτο ἔχεις,
 7 ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ καὶ γὰρ μισῶ. Ὁ
 ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
 σίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου
 τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου τοῦ Θεοῦ.
 8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας Σμυρναίων γράψον,
 Τὰδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς
 9 καὶ ἐζησεν· Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν
 πτωχείαν, (πλούσιος δὲ εἶ,) καὶ τὴν βλασφημίαν τῶν
 λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσιν, ἀλλὰ
 10 συναγωγή τοῦ Σατανᾶ. Μὴδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πά-
 σχειν· ἰδοὺ μέλλει βαλεῖν ἐξ ὑμῶν ὁ διαβολὸς εἰς φυ-
 λακὴν, ἵνα πειρυσθῇτε· καὶ ἐξετε θλίψιν ἡμερῶν δεκά.
 γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφα-
 11 νον τῆς ζωῆς. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα
 λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ
 θανάτου τοῦ δευτέρου.
 12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγᾶμῳ ἐκκλησίας γράψον,
 Τὰδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ρομφαίαν τὴν δίστομον τὴν
 13 ὀξεῖαν· Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ
 θρόνος τοῦ Σατανᾶ, καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ
 οὐκ ἤρνησθαι τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν
 αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκτάνθη
 14 παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ Σατανᾶς. Ἄλλ' ἔχω κατὰ
 σου ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βα-
 λαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τὸν Βαλάκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώ-
 15 πιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰδωλοθύτα καὶ πορ-
 16 τῶν Νικολαϊτῶν· ὃ μισῶ. Μετανόησον· εἰ δὲ μὴ, ἔρ-
 χομαί σοι ταχὺ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ρομ-

6) 15.

7) κβ'. 2. Γεν. β'. 9. Μαθ. ια'.

15. ιγ'. 9.

8) α'. 8, 11, 17, 18. Ἦσα. μα'. 4.

μδ'. 6.

8) 2, 13, 19.

10) Κορ. Α'. θ'. 25. Τιμ. Β'. β'.

6. δ'. 7, 8. Ἰακώβ. α'. 12.

11) 7. κ'. 14. κα'. 8. Μαθ. ιγ'. 9.

12) 16. α'. 16.

14) Ἀριθ'. κβ'. κγ'. κδ'. 14. κε'. 1.

λα'. 16.

16) α'. 16. ιθ'. 15, 21. Ἦσα. ια'.

4. μθ'. 2. Ἐφεσ. ς'. 17. Θεσσ.

Β'. β'. 8. Ἐβρ. δ'. 12.

φαία τοῦ στόματος μου. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ 17
Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ
φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω
αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν
γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς ἔγνω εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον, 18
Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι
χαλκολιβάνῳ· Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ 19
τὴν διακονίαν, καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονὴν σου,
καὶ τὰ ἔργα σου, καὶ τὰ ἐσχάτα πλείονα τῶν πρώτων.
Ἄλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι εἶς τὴν γυναικᾶ Ἰεζαβὴλ, 20
τὴν λεγούσαν ἐαυτὴν προφῆτιν, διδάσκειν καὶ πλανᾶ-
σθαι ἔμους δούλους, πορνεῦσαι καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν.
Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας 21
αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν· ἰδοὺ ἐγὼ βαλ्लω αὐτὴν εἰς 22
κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς, εἰς θλίψιν
μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν·
καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώσον- 23
ται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς
καὶ καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
ὑμῶν· Ὑμῖν δὲ λέγω, καὶ λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, 24
ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην, καὶ οἵτινες οὐκ
ἔγνωσαν τὰ βᾶθῃ τοῦ Σατανᾶ, ὡς λεγουσιν, Οὐ βαλῶ
ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· πλὴν ὁ ἔχετε κρατήσατε, ἄχρις 25
οὗ ἂν ἤξω. Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ 26
ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν· καὶ 27
ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ
κεραμικὰ συντρίβεται, ὡς καγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πα-
τρός μου· καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. 28

17) 7, 11. γ'. 12. Ματθ. γ'. 9.

18) α'. 14, 15.

20) Βασ. Α'. ιε'. 31. Βασ. Β'. θ'. 7.

Πράξ. ιε'. 20. Κορ. Α'. ι'. 19, 20.

23) κ'. 12. Σαμ. Α'. ιε'. 7. Χρον.

Α'. κη'. 9. κθ'. 17. Ψα. ζ'. 9.

λγ'. 18. ξβ'. 12. Ίερ. ια'. 20. ιζ'.

10. Ματθ. ιε'. 27. Ίωάν. β'.

24, 25. Πράξ. α. 24. Ῥωμ. β'.

6. ιδ'. 12. Κορ. Β'. ε'. 10. Γαλ.

ς'. 5.

25) γ'. 11.

26) γ'. 21. Ματθ. ιθ'. 28. Λουκ.

κβ'. 29. Κορ. Α'. ε'. 3.

27) Ψα. β'. 8, 9. μθ'. 14.

29 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Γ' ΚΑΙ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον, Ταδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· Οἰδᾷ σου τὰ ἔργα, ὅτι τὸ ὄνομα
 2 ἔχεις ὅτι ζῆς, καὶ νεκρὸς εἶ. Γίνου γρηγορῶν, καὶ στήριξον τὰ λοιπὰ ἃ μέλλει ἀποθανεῖν· οὐ γὰρ εὗρηκά
 3 σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μνημόνευε οὖν πῶς εἰληφας καὶ ἠκουσας, καὶ τηρεῖ, καὶ μετανόησον. Ἐάν οὖν μὴ γρηγορήσης, ἤξω ἐπὶ σέ ὡς
 4 κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνῶς ποίαν ὥραν ἤξω ἐπὶ σέ. Ἐχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς,
 5 ὅτι ἄξιοι εἰσιν. Ὁ νικῶν, οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐξομολογήσομαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον, Ταδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖδα τοῦ Δαβὶδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείει, καὶ
 8 κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει· Οἰδᾷ σου τὰ ἔργα. Ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεωγμένην, καὶ οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησας μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομα μου.
 9 Ἰδοὺ δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσιν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἤξωσι καὶ προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγώ
 10 ἠγάπησά σε. Ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, καὶ γὰρ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς

29) 7, 11, 17.

Γ'. 1) α'. 4, 16, 20. β'. 1. δ'. 5. ε'. 6.

3) 19. ις'. 15. Ματθ. κδ'. 42, 43.

Δουκ. ιβ'. 39, 40. Θεσσ. Α'. ε'.

2. Πέτρ. Β'. γ'. 10.

4) δ'. 4. ε'. 11. ζ'. 9, 13.

5) ιγ'. 8. κ'. 12. κα'. 27. Ἐξοδ.

λβ'. 32. Ψα. ξθ'. 28. Ματθ.

ι'. 32. Δουκ. ιβ'. 8. Φιλ. δ'. 3.

7) 14. α'. 18. Ἰωβ ιβ'. 14. Ἡσα.

κβ'. 22.

9) β'. 9.

μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ· 11 κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. Ὁ 12 νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω σὺ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ἣ καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς 13 ἐκκλησίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας Λαοδικέων γράψου, 14 Τάδε λέγει ὁ ἄμην, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ. Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι 15 οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς εἶης ἢ ζεστός· οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζε- 16 στὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματος μου. ὅτι λέ- 17 γεις, Ὅτι πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλούτηκα, καὶ οὐδενὸς χρεῖαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, συμβου- 18 λεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς, ἵνα πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα περι- 19 βάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχὺνὴ τῆς γυμνότητός σου· καὶ κολλουριὸν ἐγχρίσον τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς. ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ζή- 19 λωσον οὖν καὶ μετανόησον. Ἰδοὺ ἑστήκα ἐπὶ τὴν θύραν 20 καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δεῖπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ 21 καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ γὰρ ἐνι- 22 κησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ

11) α'. 3. β'. 25. κβ'. 7, 12. Φιλ. δ'. 5.

12) θ'. 17. κα'. 2, 10. κβ'. 4. Βασ. Α'. ζ'. 21. Γαλ. δ'. 26. Ἑβρ. ιβ'. 22.

14) 7. α'. 5, 6. Κολ. α'. 15.

17) Κορ. Α'. δ'. 8.

18) ζ'. 12, 15. ιθ'. 8. Κορ. Β'.

α'. 3.

19) Ἰωβ ε'. 17. Παροιμ. γ'. 11, 12.

Ἑβρ. ιβ'. 5, 6. Ἰακώβ. α'. 12.

20) Ἀσμ. ε'. 2. Ἰωάν. ιδ'. 21, κ. τ. λ.

21) β'. 26, 27. Ματθ. ιθ'. 28.

Δουκ. κβ'. 30. Κορ. Α'. ε'. 2.

Τιμ. Β'. β'. 12.

22 αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Δ' ΜΕΤΑ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἡνεωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγουσα, Ἀνάβα ἴδε, καὶ
2 δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθημένος· καὶ ὁ καθημένος ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίνῳ· καὶ ἱрис
3 κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὁμοία ὁράσει σμαραγδίνῳ. Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι καὶ τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ ἔσχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους
4 χρυσοῦς. Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καίμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἱ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα
5 τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνῃ, ὁμοία κρυστάλλῳ. καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κυκλῶ
6 τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν. καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μύσχῳ, καὶ τὸ τρίτον
7 ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπος, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετωμένῳ. καὶ τέσσαρα
8 ζῶα, ἐν καθ' ἑαυτὸ, εἶχον ἀνὰ πτέρυγας ἑξ κυκλοθεν, καὶ ἔσωθεν γέμοντα ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπανσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντα, Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ
9 ἐρχόμενος. Καὶ ὅταν δώσουσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ
10 ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, πεσοῦνται οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰ-

22) 6, 13. β'. 7, 11, 17.

Δ'. 1) α'. 10.

2) α'. 10. Ἰεζεκ. α'. 26. ε'. 1.

5) α'. 4. γ'. 1. δ'. 6.

6) ιε'. 2.

8) α'. 4, 8. ια'. 17. ις'. 6. Ἥσ.

ς'. 2, 3.

11) α'. 12.

ώνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες, Ἄξιός εἰ, Κύριε, λαβεῖν 11 τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν· ὅτι σὺ ἐκτίσας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημα σου εἰσὶ καὶ ἐκτίσθησαν.

ΚΑΙ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ Ε' θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἑσῶθεν καὶ ὀπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτὰ. Καὶ εἶδον ἄγγελον 2 ἰσχυρὸν κηρύσσοντα φωνῇ μεγάλῃ, Τίς ἐστὶν ἄξιός ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λύσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐκ τῶ οὐρανώ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, 3 οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό. Καὶ ἐγὼ ἐκλαμὼν πολλὰ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιός 4 εὗρεθῇ ἀνοῖξαι καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ κλαῖε· 5 ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰουδα, ἡ ρίζα Δαβὶδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λύσαι τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου 6 καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἄρνιον ἐστηκός ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, οἱ εἰσὶ τὰ ἑπτὰ τοῦ Θεοῦ πνεύματα τὰ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ἦλθε καὶ εἶ- 7 ληφε τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ 8 οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἁρνίου, ἔχοντες ἑκάστος κιθάρας, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἱ εἰσὶν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων· καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες, Ἄξιός εἰ λαβεῖν τὸ 9 βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ· ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἡγοράσας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἱματί σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἐθνους, καὶ ἐποίησας 10

Ε'. 1) Ἰεζα. β'. 9, 10.

3) 13. Φιλ. β'. 10.

5) κβ'. 16. Γεν. μθ'. 9, 10. Ἡσα.

ια'. 1, 10. Ῥωμ. ιε'. 12.

6) α'. 4. γ'. 1. δ'. 5. Ζαχ. γ'. 9.

δ'. 10. Ἰωάν. α'. 29, 36. Πέτ.

Α'. α'. 19.

8) η'. 3, 4. ιδ'. 2. Ψα. ρμα'. 2.

9) δ'. 11. ιδ'. 3. Πραξ. κ'. 28.

Κορ. Α'. ε'. 20. ζ'. 23. Ἐφεσ.

α'. 7. Κολ. α'. 14. Ἐβρ. θ'. 12.

ι'. 10. Πέτ. Α'. α'. 18, 19. Πέτ.

Β'. β'. 1. Ἰωάν. Α'. α'. 7.

10) α'. 6. κ'. 6. Ἐξοδ. ιθ'. 6.

Πέτ. Α'. β'. 5, 9.

ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς· καὶ βασιλεύσο-
 11 μεν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων
 πολλῶν κυκλόθεν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν
 πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυ-
 12 ριάδων, καὶ χιλιάδες χιλιάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ,
 Ἀξιὸν ἐστὶ τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύνα-
 μιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ
 13 δόξαν καὶ εὐλογίαν. Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐστὶν ἐν τῷ οὐ-
 ρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς
 θαλάσσης ὃ ἐστὶ, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέ-
 γοντας, Τῷ καθήμενῷ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ
 εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
 14 αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον, Ἀμήν·
 καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσ-
 ἐκύνησαν ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Σ' ΚΑΙ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν σφρα-
 γίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λεγον-
 2 τος, ὡς φωνῆς βροντῆς, Ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ εἶδον,
 καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων
 τῶνον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν,
 καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν δευτέραν σφραγίδα, ἤκουσα τοῦ
 4 δευτέρου ζώου λεγοντος, Ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ ἐξῆλ-
 θεν ἄλλος ἵππος πυρρός· καὶ τῷ καθήμενῳ ἐπ' αὐτῷ
 ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἵνα
 ἀλλήλους σφάξωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν τρίτην σφραγίδα, ἤκουσα τοῦ
 τρίτου ζώου λεγοντος, Ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ εἶδον, καὶ
 ἰδοὺ ἵππος μελας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων
 6 ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ
 τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν, Χοῖνιξ σίτου δηναρίου,
 καὶ τρεῖς χοῖνικες κριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἐλαιὸν καὶ
 τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσης.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα

(11) Δαν. ζ'. 10.

(12) δ'. 11.

(13) Φιλ. β'. 10.

Σ'. 2) α'. 11.

6) θ'. 4.

φωνῇν τοῦ τέταρτου ζώου λέγουσαν, Ἐρχου καὶ βλέπε.
καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐ
ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ἀδης ἀκο-
λουθεῖ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτεί-
ναι ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ
καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑπο-
κάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων
διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶ-
χον, καὶ ἐκραζον φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες, Ἔως ποτε, ὁ
δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδι-
κεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;
καὶ ἐδόθησαν ἐκάστοις στολαὶ λευκαί, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς
ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον μικρὸν, ἕως οὐ πληρώ-
σονται καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν,
οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὥς καὶ αὐτοί.

Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην· καὶ
ἰδοὺ, σεισμός μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας
ὥς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ἐγένετο ὥς αἷμα, καὶ
οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἐπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὥς συκὴ
βαλλεῖ τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειο-
μένη· καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὥς βιβλίον ἐιδισσό-
μενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νησος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν
ἐκινήθησαν· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστάνες,
καὶ οἱ πλούσιοι, καὶ οἱ χιλιάρχοι, καὶ οἱ δυνατοὶ, καὶ
πᾶς δούλος καὶ πᾶς ἐλευθερὸς ἐκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ
σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, καὶ λέγουσι
τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύ-
ψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ θρό-
νου, καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου· ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα
ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

ΚΑΙ μετὰ ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας

9) α'. 9. η'. 3. θ'. 12. ιδ'. 18.	14) ις'. 20. Ψα. ρβ'. 26. Ἑσα. λδ'.
ιθ'. 10. κ'. 4.	4. Ἑβρ. α'. 12.
11) γ'. 5. ζ'. 9, 14.	15) Ἑσα. β'. 19.
12) Ἰωήλ β'. 10, 31. γ'. 15. Ματθ.	16) ιθ'. 6. Ἑσα. β'. 19. Ἑσα.
ιδ'. 20. Πραξ. β'. 20.	ι'. 8. Δουκ. κν'. 30.

- ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἀνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον.
- 2 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβάντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἄγγελοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θαλάσσαν, λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θαλάσσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων· ρμδ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραὴλ· ἐκ φυλῆς Ἰούδα ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Γαδ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Νεφθαλείμ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Μανασσὴ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Συμεὼν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Λευὶ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰσαχάρ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.
- 9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένοι στολὰς λευκὰς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· καὶ κράζοντες φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες, Ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθήμενῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ τῷ ἀρνίῳ· Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ἑστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, λέγοντες, Ἀμὴν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ

Ζ'. 2) ιδ'. 1.

3) θ'. 4. Ἰεζεκ. θ'. 4.

4) ιδ'. 1.

9) 14. γ'. 5, 18. ε'. 11.

10) Ψα. γ'. 8. Ἠσα. μγ'. 11. Ἱερ.

γ'. 23. Ὡση. ιγ'. 4.

δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰώνων. ἀμήν. Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυ- 13
 τέρων λέγων μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς
 τὰς λευκάς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; καὶ εἶρηκα 14
 αὐτῷ, Κύριε, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέ μοι, Οὗτοί εἰσιν οἱ
 ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν
 τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ
 αἵματι τοῦ ἀρνίου. διὰ τοῦτο εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρο- 15
 νου τοῦ Θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός
 ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ. καὶ ὁ καθημένος ἐπὶ τοῦ θρόνου
 σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψή- 16
 σουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέση ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν
 καῦμα· ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνα μέσον τοῦ θρόνου ποι- 17
 манεῖ αὐτοὺς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωσας πηγὰς
 ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν
 ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

ΚΑΙ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἐβδόμην, ἐγένετο Η'
 σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμῶριον. Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ 2
 ἄγγελους, οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστήκασι, καὶ ἐδόθησαν
 αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ 3
 ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν·
 καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσῃ ταῖς προσ-
 ευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυ-
 σοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν 4
 θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ
 ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν 5
 λιβανωτὸν, καὶ ἐγένισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυ-
 σιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐγενοντο φωναὶ
 καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας 6
 ἠτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι. Καὶ ὁ πρῶτος ἄγγε- 7
 λος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα
 αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῶν δέν-

14) α'. 5. 'Ησα. α'. 18. 'Εβρ. θ'.

14. 'Ιωαν. Α'. α'. 7.

15) 'Ησα. θ'. 5, 6.

16) Ψα. ρκα'. 6. 'Πσα. μθ'. 10.

17) κα'. 4. Ψα. κγ'. 1, 2. 'Ησα. κε'.

3. 'Ιωαν. ε'. 11.

Η'. 5) ε'. 8. ζ'. 9. θ'. 13. ιδ'. 18.

4) Ψα. ρμα'. 2.

- 8 ὄρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. Καὶ ὁ δευτέρος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καίόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ
9 τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα. καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχὰς, καὶ
10 τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη. Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καί-
όμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν πο-
11 ταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδάτων. καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται Ἰψινθος· καὶ γίνεται τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἰψινθον, καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων ἀπέθανον
12 ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγε-
λος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνηται
13 τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀγγέλου πετωμένου ἐν μεσουρανήματι λεγοντος φωνῇ μεγάλῃ, Οὐαί, οὐαί, οὐαί τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

- Θ' ΚΑΙ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη
2 αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου, καὶ ἠνοιξε τὸ φρεαρ τῆς ἀβύσσου· καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος
3 καὶ ὁ αἷρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἔξηλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς
4 ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς· καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους· μόνους οἷτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα τοῦ
5 Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορ-
6 πίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-

Θ'. 1) ε'. 8. Λευκ. γ'. 31.

1) ε'. 6. ζ'. 2. Ἰακώβ. θ'. 4.

4) ε'. 16. Ἰωκ. β'. 19. Ἰερ. γ'. 3.

Περ. ι'. 5. Λευκ. ια'. 50.

ναὶς ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐχ
 εὐρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ
 φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν 7
 ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ
 ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ
 τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων· καὶ εἶχον 8
 τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν· καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς
 λεόντων ἦσαν· καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδη- 9
 ροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερυγῶν αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμά-
 των ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. καὶ ἔχουσιν 10
 οὐράς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς
 αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους
 μῆνας πέντε. Καὶ ἔχουσιν ἐφ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγε- 11
 λον τῆς αβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδὼν, καὶ
 ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. Ἡ οὐαὶ ἡ μία 12
 ἀπήλθεν· ἰδοὺ ἐρχονται ἐτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

ΚΑΙ ὁ ἔκτος ἄγγελος ἔσαλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν 13
 μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιωστηρίου τοῦ
 χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, λέγουσαν τῷ ἔκτῳ ἀγ- 14
 γέλῳ, ὃς εἶχε τὴν σάλπιγγα, Ἀῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγ-
 γέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ
 Εὐφράτῃ. καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμα- 15
 σμενοὶ εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν,
 ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀρι- 16
 θμὸς στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δύο μυριάδες μυριά-
 δων· καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καὶ οὕτως εἶδον 17
 τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ'
 αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ
 θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλὰὶ λεόν-
 των, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ
 καπνὸς καὶ θείον. ὑπὸ τῶν τριῶν τούτων ἀπεκτάνθη- 18
 σαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ
 τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ
 τῶν στομάτων αὐτῶν. αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τῷ 19

7) Ἐξοδ. ι'. 4. Ἰωήλ β'. 4.

8) Ἰωήλ α'. 6.

11) 1.

12) ἡ'. 13.

14) ζ'. 1.

16) Ψα. ξη'. 17. Δαν. ζ'. 10.

στόματι αὐτῶν εἰσι· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφει-
 20 σιν, ἔχουσai κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι. Καὶ οἱ
 λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἱ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς
 πληγαῖς ταύταις, οὔτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν
 χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ
 εἰδῶλα τὰ χρυσὰ καὶ τὰ ἀργυρὰ καὶ τὰ χαλκὰ καὶ τὰ
 λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται, οὔτε
 21 ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν· καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν
 φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακεῶν αὐτῶν, οὔτε
 ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

Γ' ΚΑΙ εἶδον ἄλλον ἀγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλῃν, καὶ ἱρις ἐπὶ τῆς
 κεφαλῆς, καὶ τὸ πρῶσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ
 2 πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός· καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ
 αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἀνεφγμένον· καὶ ἔθηκε τὸν πόδα
 αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὸν δὲ εὐώνυμον
 3 ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων
 μυκάται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς
 4 ἑαυτῶν φωνάς· καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς
 φωνὰς ἑαυτῶν, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγουσαν μοι, Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν
 5 αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, καὶ μὴ ταῦτα γράψῃς· καὶ ὁ ἄγγελος,
 ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς,
 6 ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσεν ἐν
 τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ,
 καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, Ὅτι χρόνος οὐκ
 7 ἔσται ἔτι· ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδο-
 μου ἀγγελου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ τελεσθῇ τὸ
 μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε τοῖς ἑαυτοῦ δού-
 λοις τοῖς προφήταις.

8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λα-
 λοῦσα μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσα, Ὑπαγε, λάβε τὸ βιβλαρί-

20) Δευτ. ιζ'. 7. Δευτ. λα'. 17.

Ψα. ρς'. 36, 37, 38. ριε'. 4, κ.τ.λ.

ρλε'. 15, 16.

1. 1) α'. 15. Ματθ. ιζ'. 2.

4) Δαν. η'. 26. ιβ'. 4, 9.

5) Δαν. ιβ'. 7.

7) ια'. 15.

8) 4.

διον τὸ ἠνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἀγγελον, λέγων αὐτῷ, Δός μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὥς μέλι. καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου, ὥς μέλι, γλυκὺ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. Καὶ λέγει μοι, Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς.

ΚΑΙ ἐδόθη μοι κἄλαμος ὁμοιος ῥάβδῳ· καὶ ὁ ἀγγελ-
 λος εἰστήκει λέγων, Ἔγειραι, καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦ-
 τας ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔσωθεν τοῦ ναοῦ ἐκ-
 βαλε ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσ-
 σαράκοντα δύο. Καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ
 προφητεῦσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους. Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ελαῖαι καὶ
 δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς ἐστῶσαι. καὶ εἰ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ
 τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ καθεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐ-
 τῶν· καὶ εἰ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὴν ἀποκτανθῆναι. Οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν
 οὐρανὸν, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς
 προφητείας· καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν πᾶση
 πληγῇ, ὅσακις ἂν θελήσωσι. Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν
 μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαίνειν ἐκ τῆς
 ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον μετ' αὐτῶν, καὶ νικήσει αὐ-
 τοὺς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν
 ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης, ἧτις καλεῖται

θ) Ἰεζεκ. γ'. 1, 2, 3.

1Α'. 1) Ἰεζεκ. μ'. μα'. μβ'. μγ'.

2) ιγ'. 5. Ἰεζεκ. μ'. 17, 19, 20.

3) ιβ'. 6.

4) Ζαχ. δ'. 2, 3, 11, 14.

6) Ἐξόδ. ζ'. η'. θ'. ι'. ιβ'. Βασ.
 Α'. ιζ'. 1.

7) ιγ'. 1, 7, 11, ιζ'. 8. Δαν. ζ'. 21.

8) ιζ'. 2, 5, ιη'. 10.

πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύ-
 9 ριος ἡμῶν ἐσταυρώθη. καὶ βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν
 καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὰ πτώματα αὐτῶν
 ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ
 10 ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνήματα. καὶ οἱ κατοικοῦντες
 ἐπὶ τῆς γῆς χαροῦσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσονται·
 καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προ-
 11 φῆται ἐβίασαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ
 μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ
 Θεοῦ εἰσηλθεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας
 αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἐπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας
 12 αὐτούς. καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 λέγουσαν αὐτοῖς, Ἀνάβητε ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν
 οὐρανὸν ἐν τῇ νεφελῇ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ
 13 αὐτῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ᾠρᾷ ἐγένετο σεισμὸς μέγας,
 καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἐπέσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν
 ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά· καὶ
 οἱ λοιποὶ ἐμφοβοὶ ἐγενοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ
 14 τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ, ἡ οὐαὶ
 ἡ τρίτη ἔρχεται ταχὺ.
 15 Καὶ ὁ ἑβδόμος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένοντο φωναὶ
 μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι, Ἐγένοντο αἱ βασιλείαι
 τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ,
 16 καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ οἱ
 εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι, οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
 καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἐπεσαν ἐπὶ τὰ
 17 πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, λέγοντες,
 Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ
 ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμιν
 18 σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. καὶ τὰ ἔθνη ὠργί-
 σθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργὴ σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νε-
 κρῶν κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου
 τοῖς προφήταις, καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις
 τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ δια-
 φθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.

14) η'. 18. θ'. 12. ια'. 1.

15) ε'. 7.

16) δ'. 4, 10. ε'. 8.

17) α'. 4, 5, 8, 9. ια'. 5. ιθ'. 4.

ΚΑΙ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ 19
 ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐ-
 τοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ
 σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη. Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη **ΙΒ**
 ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ
 σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφα-
 λῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα· καὶ ἐν γαστρὶ 2
 ἔχουσα, κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. Καὶ 3
 ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων
 μέγας πυρρὸς, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα·
 καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτὰ· καὶ ἡ 4
 οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ,
 καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. Καὶ ὁ δράκων ἐστήκεν
 ἐνώπιον τῆς γυναίκος τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα, ὅταν
 τέκῃ, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ. καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρε- 5
 να, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ράβδῳ
 σιδηρᾷ· καὶ ἠρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεόν
 καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν 6
 ἔρημον, ὅπου ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ,
 ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξ-
 ἡκοντα.

Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ 7
 ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ
 δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἴσχυ- 8
 σαν, οὔτε τόπος εὗρεθῇ αὐτῶν ἐτι ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ 9
 ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφης ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλού-
 μενος Διάβολος, καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκου-
 μένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ
 μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην 10
 λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ, Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ
 ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξου-
 σία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· ὅτι κατεβλήθη ὁ κατήγορος τῶν

19) ια'. 5.

ΙΒ'. 5) β'. 27. ιθ'. 15. Ψα. β'. 9.

6) ια'. 3.

7) Δαν. ι'. 13, 21. ιβ'. 1. 'Ιουδ. 9.

8) Δαν. β'. 35.

9) κ'. 2. Γεν. γ'. 1, 4. Δουκ. ι'. 18.

'Ιωάν. ιβ'. 31. Κορ. Β'. ια'. 2.

10) ια'. 15. 'Ιωβ α'. 9. β'. 5. Ζαχ.

γ'. 1.

ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
 11 ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν
 διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυ-
 ρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι
 12 θανάτου. διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ
 ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν
 καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διαβολὸς πρὸς ὑμᾶς
 13 ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει. Καὶ
 ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε
 14 τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα. Καὶ ἐδόθησαν τῇ
 γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ αἵματός τοῦ μεγάλου, ἵνα
 πετήται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου
 τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμισυ καιροῦ,
 15 ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφης ὀπίσω
 τῆς γυναίκος ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποτα-
 16 μόν, ἵνα ταύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ· καὶ ἐβοήθη-
 σεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ ἠνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς,
 καὶ κατέπιε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ
 17 στόματος αὐτοῦ. Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί,
 καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ
 σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ
 Θεοῦ, καὶ ἔχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

II' Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· καὶ εἶ-
 δον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κεφαλὰς
 ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ
 δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὄνομα
 2 βλασφημίας. καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδά-
 λει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκτου, καὶ τὸ στόμα αὐ-
 τοῦ ὡς στόμα λέοντος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν
 δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν
 3 μεγάλην. καὶ εἶδον μίαν τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφα-
 γμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ
 ἐθεραπεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θη-

11) Ῥωμ. η'. 33, 34, 37. ις'. 20.

12) η'. 13. Ψα. ις'. 11. Ἑσα. μθ'.

13)

14) 6. Δαν. ζ'. 25. ιβ'. 7.

17) Ἰωάν. Α'. ε'. 10.

1Γ'. 1) ις'. 3, 9, 12. Δαν. ζ'. 7.

2) ιβ'. 9.

3) ις'. 8.

ρίον. καὶ προσεκύνησαν τὸν δράκοντα ὃς ἔδωκεν ἐξου- 4
σίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τὸ θηρίον, λέγοντες,
Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐ-
τοῦ; καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλα- 5
σφημίας· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πολεμον ποιῆσαι μη-
νας τεσσαράκοντα δύο· καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς 6
βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ
σκηνούντας. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πολεμον ποιῆσαι μετὰ 7
τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία
ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. καὶ προσκυ- 8
νήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν
οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ
ἀρνίου ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Εἰ τις ἔχει 9
οὖς, ἀκουσάτω. Εἴ τις αἰχμαλωσίαν συναγεῖ, εἰς αἰχμα- 10
λωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν
ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ
ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ 11
εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων·
καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώ- 12
πιον αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς κατοικοῦντας
ἐν αὐτῇ ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ
ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ 13
σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. καὶ 14
πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ
ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς
κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ
ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησε. Καὶ ἐδόθη 15

1) ιη'. 18.

5) ια'. 2, 9. Δαν. ζ'. 8, 11. ια'. 36.

7) ια'. 7. Δαν. ζ'. 21.

8) γ'. 5. ιζ'. 8. κ'. 12. κα'. 27.

'Εξόδ. λρ'. 83. Φιλ. δ'. 3.

9) β'. 7.

10) ιδ'. 12. Γεν. θ'. 6. 'Ησα. λγ'.

1. Ματθ. κς'. 52.

11) ια'. 7.

12) 3. ιθ'. 20.

13) ις'. 14. Ματθ. κδ'. 24. Θέσσ.

B'. β'. 9.

14) ις'. 14. ιθ'. 20. Δευτ. ιγ'. 1.

Ματθ. κδ'. 24.

15) ιθ'. 20.

αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ
 λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἂν μὴ
 προσκυνήσωσι τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου, ἵνα ἀποκταν-
 16 θῶσι. Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγά-
 λους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς
 ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα
 ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων
 17 αὐτῶν, καὶ ἵνα μῆτις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ
 μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν
 18 ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὡδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ
 ἔχων τὸν νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου·
 ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς'.

1Δ' ΚΑΙ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἐστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος
 Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσσαρες χι-
 λιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμ-
 2 μένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν
 βροντῆς μεγάλης· καὶ φωνὴν ἤκουσα κιθαρῶδων κι-
 3 θαρίζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. καὶ ᾄδουσιν ὡς
 ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν
 τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύ-
 νατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαρακον-
 τατέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἡγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς.
 4 Οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρ-
 θενοὶ γὰρ εἰσιν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ
 ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἡγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-
 5 πων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· καὶ ἐν τῷ στο-
 ματι αὐτῶν οὐχ εὗρεθῇ δόλος· ἅμωμοι γὰρ εἰσιν ἐνώ-
 πων τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.

6 ΚΑΙ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσουρανή-
 ματι, ἔχοντα εὐαγγελίον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς κατ-
 οικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ

16) ιδ'. 20.

17) ιδ'. 11.

18) ιε'. 2. ιζ'. 9.

1Δ'. 1) ζ'. 4.

2) α'. 16. ε'. 8. θ'. 4.

3) ε'. 9.

4) γ'. 4. ε'. 9. Κεφ. Α'. ε'. 20.
Κορ. Β'. ια'. 2. Ἰακώβ. α'. 18.5) Ψα. λβ'. 2. Σοφον. γ'. 13. Ἐφεσ.
ε'. 27.

γλῶσσαν καὶ λαόν, λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε 7
 τὸν Θεόν, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς
 κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.
 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησε, λέγων, Ἔπεσεν, ἔπεσε 8
 Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ
 θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα ἔθνη. Καὶ 9
 τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ
 μεγάλῃ, Εἰ τις τὸ θηρίον προσκυνεῖ καὶ τὴν εἰκόνα
 αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ
 ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου 10
 τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ
 ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ
 καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ
 ἀρνίου· καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει 11
 εἰς αἰῶνας αἰώνων· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας
 καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα
 αὐτοῦ, καὶ εἰ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος
 αὐτοῦ. Ὡδε ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν· ὥδε οἱ τηροῦν- 12
 τες τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.

Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης μοι, 13
 Γράψον, Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνή-
 σκοντες ἀπάρτι. Ναι, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύ-
 σωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκό-
 λουθεῖ μετ' αὐτῶν.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέ- 14
 λην καθήμενος ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς
 κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
 αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἔξηλθεν ἐκ τοῦ 15
 ναοῦ, κράζων ἐν μεγάλῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς
 νεφέλης, Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θερίσον, ὅτι

7) Γεν. α'. 1. Ψα. λγ'. 6. ρκδ'. 8.

ρμς'. 6. Πράξ. ιδ'. 15. ις'. 24.

8) ις'. 12. ις'. 2, 5. ιθ'. 2, 3, 10, 21.

Ἦσα. κα'. 9. Ἱερ. να'. 8.

10) ις'. 19. ιδ'. 20. κ'. 10. Ψα.

οσ'. 8. Ἦσα. να'. 17. Ἱερ. κε'. 15.

11) ιδ'. 3. Ἦσα. λδ'. 10.

12) ιγ'. 10.

13) Κορ. Α'. ις'. 18. Θεσσ. Α'. δ'. 14.

14) α'. 13. Ἱερ. α'. 26. Δαν. ζ'.

13.

15) Ἰωήλ γ'. 13. Μαθ. ιγ'. 39.

ἦλθέ σοι ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς
 16 τῆς γῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ
 δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.
 17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ
 18 οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγ-
 γελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ
 τοῦ πυρὸς, καὶ ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλη τῷ ἔχοντι τὸ
 δρέπανον τὸ ὀξύ, λέγων, Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ
 ὀξύ, καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς,
 19 ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος
 τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἀμ-
 πελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ
 20 τοῦ Θεοῦ τὴν μεγαλην. καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἐξω τῆς
 πόλεως, καὶ ἐξῆλθε αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλι-
 νῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

ΙΕ' ΚΑΙ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ
 θαυμαστὸν, ἄγγελους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς
 ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.
 2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρὶ, καὶ
 τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης αὐ-
 τοῦ καὶ ἐκ τοῦ χαραγματος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ
 ὀνόματος αὐτοῦ, ἐστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλί-
 3 νην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ Θεοῦ. καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν
 Μωσέως δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου,
 λεγοῦντες, Μεγάλα καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ
 Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου,
 4 ὁ βασιλεὺς τῶν ἁγίων. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ σε, Κύριε,
 καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ὁσῖος· ὅτι πάντα
 τὰ ἔθνη ἡξοῦσι, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου· ὅτι
 τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.
 5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἡνοίγη ὁ ναὸς τῆς
 6 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ἐξῆλθον οἱ

19) ιθ'. 15.

20) 'Ησα. ξγ'. 3. Θρην. α'. 15.

ΙΕ'. 1) ια'. 14.

2) 8'. 6. ε'. 8. ιδ'. 2.

3) 'Εξόδ. ιε'. 1. Ψα. ρια'. 2. ρλθ'.

14. ρμέ'. 17.

4) 'Ησα. ξς'. 23. 'Ιερ. ι'. 7

5) ια'. 19. 'Αριθ. α'. 50.

6) α'. 13.

ἐπτά ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἐπτά πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσαῖς. καὶ ἐν ἐκ τῶν 7 τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἐπτά ἀγγέλοις ἐπτά φιάλας χρυσαῖς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ 8 ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἐπτά πληγαὶ τῶν ἐπτά ἀγγέλων.

ΚΑΙ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης 18' τοῖς ἐπτά ἀγγέλοις, Ὑπάγετε καὶ ἐκχέετε τὰς φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀπηλθεν ὁ 2 πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ ποιηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας. Καὶ ὁ δεύτερος ἀγγελος 3 ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ. Καὶ ὁ τρίτος ἀγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην 4 αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὕδατων· καὶ ἐγένετο αἷμα. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν 5 ὕδατων λεγοντος, Δίκαιος, Κύριε, εἰ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ὄσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ 6 προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἀξιοὶ γὰρ εἰσι. καὶ ἤκουσα ἄλλου ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου 7 λεγοντος, Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ αἱ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέταρτος ἀγγελος 8 ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί· καὶ ἐκαυμα- 9 τίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

8) Ἐξόδ. μ'. 34. Βασ. Α'. η'. 10.

Ἡσα. ζ'. 4.

18') 2) γ'. 14, 16, 17. Ἐξόδ. θ'.

9, 10, 11.

3) Ἐξόδ. ζ'. 17, 20.

5) α'. 4, 8. δ'. 8. ια'. 17.

6) Ματθ. κγ'. 34.

7) θ'. 13. ιε'. 3.

9) 11, 21.

- 10 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη· καὶ ἐμασσωντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ
- 11 πόνου, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ
- 12 μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν
- 13 ἡλίου. Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ὅμοια βατρά-
- 14 χοις· εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμόνων ποιοῦντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.
- 15 Ἴδου ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς· μακάριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ
- 16 βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἀρμα-
- 17 γεδδών. Καὶ ὁ ἑβδομος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὸν ἄερα· καὶ ἐξηλθε φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα, Γέγονε.
- 18 καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ, καὶ σεισμός ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σεισμός οὕτω
- 19 μέγας. καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον
- 20 τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. καὶ πᾶσα νῆ-
- 21 σος ἐφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὗρέθησαν. καὶ χάλαζα μεγάλη

13) ιβ'. 9, ιθ'. 29. κ'. 10.

14) β'. 10, ιγ'. 13, ις'. 14, ιθ'. 19,

20. κ'. 9. Ματθ. κδ'. 42, 43.

Λουκ. ιβ'. 39. Θεσσ. Α'. ε'. 2.

Θεσσ. Β'. β'. 9, Πέρ. Β'. γ'. 10.

15) γ'. 3, 4, 18, Ματθ. κδ'. 44.

Λουκ. ιβ'. 39. Κορ. Β'. ε'. 3.

Θεσσ. Α'. ε'. 2. Πέρ. Β'. γ. 10.

17) κα'. 6.

18) δ'. 5, η'. 5,

19) ιδ'. 8, 10. ιη'. 5. Ἥσα. να'.

22, 23. Ἱερ. κς'. 15, 16.

20) ε'. 14.

21) 9, 11. ια'. 19.

ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

ΚΑΙ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων **ΙΖ** τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων μοι, Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης, τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν· μεθ' ἧς 2 ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι· καὶ εἶδον 3 γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίου κοκκινου, γέμον ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. καὶ ἡ γυνὴ ἡ περιβεβλημένη πορφύρα καὶ κοκκίνῳ, 4 καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ ἀκαθάρτητος πορνείας αὐτῆς, καὶ 5 ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμενον, Μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύου- 6 σαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτήν, θαῦμα μέγα.

Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος, Διὰ τί ἐθαύμασας; ἐγὼ σοι 7 ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βασταζόντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. Θηρίον ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ 8 μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ἵπαιγεν· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, (ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,) βλέποντες τὸ θηρίον ὃ τι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καίπερ ἐστίν. ὧδε ὁ νοὺς ὁ ἔχων σοφίαν. 9

1) Ἱερ. να'. 13. Ναοῦμ. γ'. 4.

2) ιδ'. 8. ιη'. 3. Ἱερ. να'. 7.

3) 7, 8. ιγ'. 1.

4) ιη'. 16.

5) Θεσσ. Β'. β'. 7.

6) ιη'. 24.

8) γ'. 5. ιγ'. 1, 3, 8, 10. κ'. 12.

κα'. 27. Ἐφ. δ. λβ'. 82. Φιλ. δ'. 3.

9) ιγ'. 1, 18.

- αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ὄρη εἰσὶν ἑπτὰ, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται
 10 ἐπ' αὐτῶν, καὶ βασιλεῖς ἑπτὰ εἰσιν· οἱ πέντε ἔπεσαν,
 καὶ ὁ εἰς ἐστίν, ὁ ἄλλος οὐπω ἦλθε· καὶ ὅταν ἔλθῃ,
 11 ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μέναι. καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ
 ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐστι, καὶ
 12 εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες, δέκα
 βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὐπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξ-
 ουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ
 13 θηρίου. οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν
 14 καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ διαδιδώσουσιν. οὗ-
 τοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει
 αὐτούς, ὅτι Κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ Βασιλεὺς βασιλέων,
 καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.
 15 Καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθη-
 16 ται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλώσσαι. Καὶ
 τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες ἐπὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι
 τὴν πόρνην, καὶ ἡρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ
 γυμνὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν
 17 κατακαύσουσιν ἐν πυρί. ὁ γὰρ Θεὸς ἐδωκεν εἰς τὰς καρ-
 διας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι
 μίαν γνώμην, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θη-
 18 ρίῳ, ἄχρι τελεσθῇ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ γυνὴ
 ἣν εἶδες, ἐστὶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα βασιλείαν
 ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

III ΚΑΙ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη
 2 ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρί, φωνὴ με-
 γάλῃ λέγων, Ἐπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ
 ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς
 πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκα-
 3 θάρτου καὶ μεμιστημένου· ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
 τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκε πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ

12) ιγ'. 1. Δαν. ζ'. 20.

14) ις'. 14. ιθ'. 16. Τιμ. Α'. ε'. 15.

15) Ἡσα. η'. 7.

16) ιη'. 8.

18) ις'. 19.

I Η'. 2) ιδ'. 8. Ἡσα. ιγ'. 21. κα.

9. λδ'. 11, 14. Ἱερ. ν'. 29. να'.

8, 27.

3) ιδ'. 8. ις' 2.

βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνου αὐτῆς ἐπλούτησαν.

Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν, 4
'Εξέλθετε ἐξ αὐτῆς, ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνή-
σητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν
πληγῶν αὐτῆς· ὅτι ἠκολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι 5
ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδι-
κήματα αὐτῆς. ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν 6
ὑμῖν, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς·
ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. ὅσα 7
ἐδόξασεν ἐαυτὴν καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ
βασανισμόν καὶ πένθος. ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει,
Κάθηναι βασιλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμί, καὶ πένθος οὐ
μὴ ἴδω, διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἤξουσιν αἱ πληγαὶ αὐ- 8
τῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός· καὶ ἐν πυρὶ κατα-
καυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνων αὐ-
τήν. Καὶ κλαύσονται αὐτὴν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ 9
βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρη-
νιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως
αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ 10
βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαὶ, οὐαὶ ἡ πόλις ἡ με-
γάλη Βαβυλῶν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρὰ, ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν
ἡ κρίσις σου. Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσι καὶ πεν- 11
θοῦσιν ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει
οὐκέτι, γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου τιμίου 12
καὶ μαργαρίτου, καὶ βύσσου καὶ πορφύρας, καὶ σηρι-
κοῦ καὶ κοκκίνου, καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν
σκεῦος ἐλεφάντινον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιω-
τάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου, καὶ κινά- 13
μωμον καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον καὶ λίβανον, καὶ οἶνον
καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν καὶ σίτον, καὶ κτήνη καὶ πρό-

4) Γεν. ιθ'. 12. Ἦσα. μῆ'. 20. νβ'.
11) 'Ιερ. ν'. 3. να' 6, 45. Κορ.
Β'. ε'. 17.

5) ις'. 19.

6) ιδ'. 10. Ψα. ρλζ'. 8. 'Ιερ. ν'. 15.

7) Ἦσα. μζ'. 8.

8) ιζ'. 16. Θεσσ. Β'. β'. 8.

9) 3, 18. ις'. 2. 'Ιεζεκ. κς'. 16.

10) ιδ'. 8. Ἦσα. κα'. 9. 'Ιερ. να'. 8.

11) 'Ιεζεκ. κς'. 36.

13) 'Ιεζεκ. κς'. 13.

14 βατα, καὶ ἵππων καὶ ρεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς
 15 ἀνθρώπων. καὶ ἡ ὁπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου
 16 ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
 17 ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ εὐρήσῃς αὐτά. Οἱ
 18 ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μα-
 19 κρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αἰ-
 20 τῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, καὶ λέγοντες, Οὐαὶ,
 21 οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ
 22 πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσῷ
 23 καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη
 24 ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ἐπὶ
 25 τῶν πλοίων ὁ ὄμιλος, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θαλασ-
 26 σαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἑστήσαν, καὶ ἔκραζον
 27 ὀρώντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες.
 28 Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ
 29 τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πεν-
 30 θοῦντες, λέγοντες, Οὐαὶ, οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ
 31 ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ
 32 ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη. Εὐ-
 33 φραίνου ἐπ' αὐτήν, οὐρανέ, καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ
 34 οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.
 35 Καὶ ἦρεν εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὥς μύλον μέ-
 36 γαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θαλάσσαν, λέγων, Οὕτως ὁρμή-
 37 ματι βληθήσεται βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ
 38 εὐρεθῇ ἔτι. καὶ φωνὴ κιθαρωδῶν καὶ μουσικῶν καὶ
 39 αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ
 40 πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι,
 41 καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φῶς
 42 λυχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ
 43 νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου
 44 ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου
 45 ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προ-

16) ιζ'. 4.

17) 'Ησα. κγ'. 14. 'Ιεζεκ. κζ'. 29.

18) 9. ιγ'. 4. 'Ησα. λδ'. 10.

19) 'Ιησ. Ναυη ζ'. 6. 'Ιωβ β'. 12.

20) ιθ'. 2. 'Ησα. μδ'. 23. μθ'. 13.

'Ιερ. να'. 48.

21) 'Ιερ. να'. 64.

22) 'Ησα. κδ'. 8. 'Ιερ. ζ'. 34. ιε'.

9. κε'. 10. 'Ιεζεκ. κς'. 13.

23) 'Ησα. κγ'. 8. 'Ιερ. ζ'. 34. ιε'.

9. κε'. 10.

24) ιζ'. 6.

φητῶν καὶ ἀγίων εὐρέθη, καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΑΙ μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ ΙΘ
 μεγάλῃ ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγοντος, Ἀλληλουῖα· ἡ σωτηρία
 καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις Κυρίῳ τῷ Θεῷ
 ἡμῶν· ὅτι ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι 2
 ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις ἐφθειρε τὴν γῆν
 ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων
 αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. καὶ δεύτερον εἶρηκαν, Ἀλ- 3
 ληλουῖα· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας τῶν αἰώνων. Καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἰκοσι 4
 καὶ τέσσαρες, καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν
 τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, λέγοντες, Ἀμήν·
 Ἀλληλουῖα. Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε λέγουσα, 5
 Δινεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν, πάντες οἱ δούλοι αὐτοῦ καὶ οἱ
 φοβούμενοι αὐτὸν, καὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. καὶ 6
 ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων
 πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων,
 Ἀλληλουῖα· ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκρά-
 τωρ. χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιωμέθα, καὶ δώμεν τὴν δόξαν 7
 αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐ-
 τοῦ ἡτοιμάσεν ἑαυτήν. καὶ ἔδοθη αὐτῇ ἵνα περιβαλῇται 8
 βύσσινον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ
 δικαιώματά ἐστι τῶν ἁγίων.

Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον 9
 τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι, Οὗτοι
 οἱ λόγοι ἀληθινοὶ εἰσι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν 10
 τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι,
 Ὁρα μὴ· σὺνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου
 τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ· τῷ Θεῷ προσ-
 κύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστὶ τὸ πνεῦμα
 τῆς προφητείας.

1) ζ'. 10. ιβ'. 10.

2) ιε'. 3. ις'. 7. ιη'. 30. Δευτ. λβ'. 43.

3) ιδ'. 11. ιη'. 18. Ἡσα. λδ'. 10.

4) δ'. 4, 6.

6) ια'. 15, 17. ιβ'. 10.

7) Ματθ. κβ'. 2. κε'. 10. Δουκ.

ιδ'. 16.

8) Ψα. με'. 14, 15. Ἰεζεκ. ιγ'. 10.

9) κα'. 5. Ματθ. κβ'. 2. Δουκ. ιδ'.

16.

10) ιβ'. 17. κβ'. 8. Πράξ. ι'. 26.

ιδ'. 14. Ἰωάν. Α'. 10.

- 11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτόν, καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ·
 12 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρὸς, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλὰ· ἔχων ὄνομα γεγραμ-
 13 μένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός· καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐ-
 14 τοῦ, Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμέ-
 15 νοι βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥαβδῷ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ καὶ
 16 τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμ-
 17 μένον, Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων. Καὶ εἶδον ἓνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε φωνῇ με-
 18 γάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετωμένοις ἐν μεσο-
 19 ουρανήματι, Δεῦτε καὶ συνάγεσθε εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ μεγάλου Θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας
 20 χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων καὶ δούλων, καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ μετὰ τούτου ὁ ψευδοπροφήτης ὃ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην

11) γ'. 14. ε'. 2.

12) α'. 14. β'. 18.

13) Ἡσα. ξγ'. 2, 3. Ἰωάν. α'. 1.
Ἰωάν. Α'. α'. 1.

14) δ'. 4. ζ'. 9. Ματθ. κη'. 3.

15) 21. β'. 16, 27. ιβ'. 5. ιδ'. 19,
20. ψα. β'. 9. ος'. 12. Ἡσα.

ια'. 4. ξγ'. 3. Θεσσ. Β'. β'. 8.

16) ιζ'. 14. Τιμ. Α'. ε'. 15.

17) Ἰερ. β'. 9. Ἰεζεκ. λθ'. 17.

20) ιγ'. 12. κ. τ. λ. ιδ'. 10. ις'. 14.

κ'. 10. Δευτ. ιγ'. 1. Δαν. ζ'. 11.

Ματθ. κδ'. 24.

ἐν τῷ θείῳ. καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ρομφαίᾳ 21
τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐκπορευομένῃ ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν
ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

ΚΑΙ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Κ'
ἔχοντα τὴν κλεῖδα τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην
ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν 2
ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ διάβολος καὶ Σατανᾶς, καὶ
ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν 3
ἀβυσσον, καὶ ἐκλείσεν αὐτὸν, καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω
αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ τὰ ἔθνη ἔτι, ἄχρι τελεσθῇ τὰ
χίλια ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν
χρόνον. Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, 4
καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκι-
σμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ οὔτε τῇ
εἰκόνι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτω-
πον αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ
ἐβασίλευσαν μετὰ Χριστοῦ τὰ χίλια ἔτη· οἱ δὲ λοιποὶ 5
τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη.
αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ 6
ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ
θάνατος ὁ δευτέρος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἐσονται
ιερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ'
αὐτοῦ χίλια ἔτη.

Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθῇσεται ὁ Σατανᾶς 7
ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ 8
ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ
τὸν Μαγῶγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, ὃν ὁ
ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ 9
τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν
ἀγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ

1) α'. 18.

2) β'. 9. Περ. Β'. β'. 4.

3) 8. ις'. 14, 16.

4) γ'. 16. δ'. 10. ε'. 9, 10, 11. ιγ'.

12, α. τ. λ. Δαν. ζ'. 9, 22, 27.

Ματθ. ιθ'. 28. Δουκ. κβ'. 30.

Ῥωμ. η'. 17. Κορ. Α'. ε'. 2, 3.

Τιμ. Β'. β'. 12.

6) α'. 6. β'. 11. ε'. 10. Ἡσα. ξα'.

6. Περ. Α'. β'. 9.

8) ις'. 14. Ἰερ. λη'. 2. λθ'. 1.

ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς·
 10 καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτούς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην
 τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπρο-
 φήτης· καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων.

11 Καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν, καὶ τὸν καθήμενον
 ἐπ' αὐτοῦ, οὐ ἀπὸ προσώπου ἐφύγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρα-
 12 νὸς, καὶ τόπος οὐχ εὗρέθη αὐτοῖς. καὶ εἶδον τοὺς
 νεκροὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ
 Θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνεώχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνε-
 13 ώχθη, ὃ ἐστὶ τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν
 γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
 14 καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ὁ θά-
 νατος καὶ ὁ ἄδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς·
 15 οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος. καὶ εἴ τις οὐχ εὗρέθη
 ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν
 λίμνην τοῦ πυρὸς.

ΚΑ' ΚΑΙ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ γὰρ
 πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ παρῆλθε, καὶ ἡ θα-
 2 λασσα οὐκ ἐστὶν ἐτι. Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν
 τὴν ἁγίαν, Ἱερουσαλὴμ καινὴν, καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ
 Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκο-
 3 σμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης, Ἴδου ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ
 τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν· καὶ αὐτοὶ
 λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν,
 4 Θεὸς αὐτῶν. καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ

10) ιδ'. 10, 11, ιθ'. 20. Δαν. ζ'. 11.

11) Πέτ. β'. γ'. 10.

12) β'. 23, γ'. 5, ιγ'. 8, κα'. 27,
 κβ'. 12, Ἐξοδ. λβ'. 32, Ψα. ξβ'.
 12, ξθ'. 28, Ἱερ. ιζ'. 10, λβ'.
 19, Δαν. ζ'. 10, Ματθ. ις'. 27,
 Ῥωμ. β'. 6, ιδ'. 12, Κορ. Α'.
 γ'. 8, Κορ. Β'. ε'. 10, Γαλ. ε'. 5,
 Φιλ. δ'. 3.

14) Κορ. Α'. ιε'. 26, 54, 55.

ΚΑ' 1) Ἦσα. ξε'. 17, ξε'. 22,
 Πέτ. β'. γ'. 13.

2) 10, γ'. 12, Κορ. Β'. ια'. 2, Γαλ.
 δ'. 26, Ἐβρ. ια'. 10, ιβ'. 22,
 ιγ'. 14.

3) Ἰεζεκ. μγ'. 7.

4) ζ'. 17, Ἦσα. κε'. 8, λε'. 10,
 Κορ. Α'. ιε'. 26, 54.

τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἐτι· οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἐτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου, Ἰδοὺ καινὰ πάντα ποιῶ. Καὶ λέγει μοι, Γράψον· ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ καὶ πιστοὶ εἰσι. Καὶ εἶπέ μοι, Γέγονε. ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. ὁ νικῶν κληρονομήσει πάντα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεός, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ὁ υἱός. δειλοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακεῦσι καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὃ ἐστὶ δεύτερος θάνατος.

Καὶ ἦλθε πρὸς με εἰς τῶν ἐπτά ἀγγέλων τῶν ἔχόντων τὰς ἐπτά φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἐπτά πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων, Δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα. καὶ ἀπηνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἱασπιδὶ κρυσταλλίζοντι· ἔχουσάν τε τείχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσαν πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἐστὶ τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· ἀπ' ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. καὶ τὸ τείχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. Καὶ ὁ λαλῶν μετ'

5) δ'. 2. ιθ'. 9. κ'. 11. Ἡσα. μγ'.

19. Κορ. Β'. 17.

6) α'. 8. ις'. 17. κβ'. 13, 17. Ἡσα.

ιβ'. 3. μα'. 4. μδ'. 6. νε'. 1.

Ἰωάν. δ'. 10, 14. ζ'. 37.

7) Ζαχ. η'. 8. Ἑβρ. η'. 10.

8) κ'. 14, 15. κβ'. 15. Κορ. Α'. 5.

9. Γαλ. ε'. 21. Ἑφεσ. ε'. 5. Τιμ.

Δ'. α'. 9. Ἑβρ. ιβ'. 14.

9) ιε'. 1, 6, 7. ιθ'. 7.

10) 2. α'. 10. γ'. 12. Γαλ. δ'. 26.

Ἑβρ. ιβ'. 22.

12) Ἰεζεκ. μη'. 31.

14) Ματθ. ις'. 18. Ἑφεσ. β'. 14

20.

15) Ἰεζεκ. μ'. 3. Ζαχ. β'. 1.

ἐμοῦ εἶχε κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν
 16 καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ
 πόλις τετράγωνος κείται, καὶ τὸ μήκος αὐτῆς τοσοῦ-
 τόν ἐστίν ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν
 τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίους δώδεκα χιλιάδων· τὸ μήκος
 17 καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί. καὶ ἐμέτρησε
 τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πη-
 18 χῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγγέλου. Καὶ ἦν ἡ ἐν-
 δόμησις τοῦ τεύχους αὐτῆς ἴασπις· καὶ ἡ πόλις χρυσίον
 19 καθαρὸν, ὁμοία ὕαλω καθαρῷ. καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ
 τεύχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμῷ κεκοσμημένοι·
 ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ
 20 τρίτος χαλκηδὼν, ὁ τέταρτος σμάραγδος, ὁ πέμπτος
 σαρδάνις, ὁ ἕκτος σάρδιος, ὁ ἑβδόμος χρυσόλιθος, ὁ
 ὀγδοὺς βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυ-
 σόπρασος, ὁ ἐνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυ-
 21 στος. καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ
 εἰς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. καὶ
 ἡ πλατεία τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν, ὡς ὕαλος
 22 διαφανής. Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος
 ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστί, καὶ τὸ ἄρνιον.
 23 καὶ ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελή-
 νης, ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώ-
 24 τισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἄρνιον. καὶ τὰ
 ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπατή-
 σουσι· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν καὶ
 25 τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν. καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ
 26 μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νύξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. καὶ
 οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν.
 27 Καὶ οὐ μὴ εἰσελθῇ εἰς αὐτήν πᾶν κοινόν καὶ ποιοῦν
 βδελυγμὰ καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ
ΚΒ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁρνίου. Καὶ εἰδείξε μοι καθαρὸν

16) Ἐφεσ. ν'. 18.

23) κβ'. 5. Ἡσα. ξ'. 19. Ζαχ. ιδ'. 7.

24) Ἡσα. ξ'. 8, 5. ξς'. 12.

25) γ'. 8. κβ'. 5. Ἡσα. ξ'. 11, 20.

Ζαχ. ιδ'. 7.

27) γ'. 5. ιγ'. 8. κ'. 12. κβ'. 14, 15.

Ἐξάδ. λβ'. 32. Ψα. ξθ'. 29.

Ἡσα. λε'. 8. Ἰωήλ γ'. 17. Φιλ.

δ'. 8.

ΚΒ'. 1) Ἰεζεκ. μζ'. 1. Ζαχ. ιδ'. 8.

ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπο-
 ρευσόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου.
 ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν 2
 καὶ ἐντεῦθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα,
 κατὰ μῆνα ἓνα ἕκαστον ἀποδιδούν τὸν καρπὸν αὐτοῦ·
 καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. Καὶ 3
 πᾶν κατανάθεμα οὐκ ἔσται ἐτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ
 καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δούλοι αὐτοῦ
 λατρεύσουσιν αὐτῷ· καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, 4
 καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ 5
 νύξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ· καὶ χρεῖαν οὐκ ἔχουσι λύχνου καὶ
 φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτίζει αὐτούς· καὶ
 βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

ΚΑΙ εἶπέ μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί· 6
 καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν ἁγίων προφητῶν ἀπέστειλε
 τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δείξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ
 γενέσθαι ἐν τάχει. Ἴδου ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τη- 7
 ρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.
 Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων· καὶ ὅτε 8
 ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν
 τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα.
 καὶ λέγει μοι, Ὅρα μὴ· σὺνδουλός σου γάρ εἰμι, καὶ 9
 τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων
 τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον.
 Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφη- 10
 τείας τοῦ βιβλίου τούτου· ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν.
 ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἐτι, καὶ ὁ ῥυπῶν ῥυπωσάτω ἐτι· 11
 καὶ ὁ δίκαιος δικαιοθήτω ἐτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω
 ἐτι. Καὶ ἰδου ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' 12
 ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔσται.

2) β'. 7. κα'. 21. Γεν. β'. 9. Ἰεζεκ.
 μζ'. 12.

3) Ζαχ. ιδ'. 11.

4) γ'. 12. Ματθ. ε'. 8. Κορ. Α'.

γ'. 12. Ἰωαν. Α'. γ'. 2.

5) κα'. 23. Ψα. λς'. 9. Ἡσα. ξ'.

19, 20. Ζαχ. ιδ'. 6, 7.

6) α'. 1. ιθ'. 9. κα'. 5.

7) α'. 3. γ'. 11.

8) ιθ'. 10. Πράξ. ι'. 26. ιδ'. 14.

10) α'. 3. Δαν. η'. 26. ιβ'. 4.

11) Τιμ. Β'. γ'. 13.

12) κ'. 12. Ἡσα. μ'. 10. ξβ'. 11.

Κεφ. κβ'. 13. ΑΠΟΚΑΛ. ΙΩΑΝΝΟΥ. Κεφ. κβ'. 21.

13 ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος.

14 Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσελθῶσιν εἰς τὴν πόλιν. ἔξω δὲ οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἐπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγὼ εἰμι ἡ ρίζα καὶ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός.

17 Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, Ἐλθέ· καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, Ἐλθέ· καὶ ὁ διψῶν ἐλθέτω, καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

18 Συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ ἀκουοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, Ἐάν τις ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς

19 τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐάν τις ἀφαιρῇ ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. Λέγει δὲ μαρτυρῶν ταῦτα, Ναὶ ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

13) α'. 8, 11. κα'. 6. Ἡσα. μα'. 4. μδ'. 6. μη'. 12.

14) Ἰωάν. Α'. γ'. 23.

15) κα'. 8. Κορ. Α'. ε'. 10. Ἐφεσ. ε'. 5. Φιλ. γ'. 2. Κολ. γ'. 6.

16) α'. 1. ε'. 5. Ἀριθ. κδ'. 17. Ἡσα. ια'. 10. Ῥωμ. ιε'. 12.

Πετ. Β'. α'. 19.

17) κα'. 6. Ἡσα. νε'. 1. Ἰωάν. ζ'. 37.

19) γ'. 5. ιγ'. 8. ιζ'. 8. κ'. 12. κα'. 27. Ἐξόδ. λβ'. 33. Δευτ. δ'. 2. ιβ'. 32. Ψα. ξθ'. 29. Παροιμ. λ'. 6.

ΤΕΛΟΣ

Alexandre 1900

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

1875

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

8